

Finansministeriets publikationer 2026:24

Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism 2026

Centralkriminalpolisen, Centralen för utredning av
penningtvätt

Finansministeriet Helsingfors 2026

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Publication distribution

**Institutional Repository
for the Government
of Finland Valto**

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Finansministeriet
CC BY-NC-ND 4.0

ISBN pdf: 978-952-367-426-4
ISSN pdf: 1797-9714

Layout: Statsrådets förvaltningsenhet, publikationsverksamheten

Helsinki 2026

Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism 2026

Finansministeriets publikationer 2026:24	Tema	Finansmarknaden
Utgivare	Centralkriminalpolisen, Central för utredning av penningtvätt	
Språk	svenska	Sidantal
Referat	<p>Den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism 2026 är den fjärde nationella riskbedömningen och den utarbetades av centralen för utredning av penningtvätt vid centralkriminalpolisen. Riskbedömningsarbetet leddes av den nationella myndighetssamarbetsgruppen för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism. Denna riskbedömning från 2026 upphäver inte riskbedömningen från 2021 eller den partiella uppdateringen från 2023, utan kompletterar dem.</p> <p>I denna riskbedömning redogörs för hot, sårbarheter och följder som hänför sig till penningtvätt och finansiering av terrorism för 18 ansvariga enheters del. I riskbedömningen fastställs de totala risknivåerna för sektorerna samt presenteras de sektorspecifika hoten och sårbarheterna. I riskbedömningen fastställs dessutom de totala risknivåerna för penningtvätt och finansiering av terrorism för Finlands del. I riskbedömningen tas också upp framtidens omvärld och framtida hotfaktorer, som bör beaktas som faktorer som eventuell påverkar riskmiljön i framtiden.</p> <p>Den nationella handlingsplanen för riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism 2026–2029 har uppdaterats i samband med den totala uppdateringen av riskbedömningen. I handlingsplanen beskrivs de åtgärder som syftar till att reducera de risker som identifierats i riskbedömningen. Riskbedömningen tillsammans med handlingsplanen avspeglar Finlands nationella insikter i riskerna med penningtvätt och terrorfinansiering och hur de kan hanteras.</p>	
Nyckelord	finansmarknaden, penningtvätt, terrorism, riskbedömning, ekonomiska brott, verksamhet mot terrorism, risker	
ISBN PDF	978-952-367-426-4	ISSN PDF 1797-9714
URN-adress	https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-426-4	

Kansallinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio 2026

Valtiovarainministeriön julkaisu 2026:24

Teema

Rahoitusmarkkinat

Julkaisija Valtiovarainministeriö

Yhteisötekijä Keskusrikospoliisi, Rahanpesun selvittelykeskus

Kieli ruotsi

Sivumäärä

Tiivistelmä Kansallinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio 2026 on järjestyksessään neljäs kansallinen riskiarvio ja se laadittiin keskusrikospoliisin rahanpesun selvittelykeskuksessa. Riskiarviotyötä ohjasivat kansallinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen viranomaisyhteistyöryhmä. Tämä vuoden 2026 riskiarvio ei kumoa vuoden 2021 riskiarviota eikä osittaispäivitystä vuodelta 2023, vaan täydentää niitä.

Tässä riskiarviossa kuvataan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen uhkia, haavoittuvuuksia ja seurauksia 18 ilmoitusvelvollissektorin osalta. Riskiarviossa on määritelty sektoreiden kokonaisriskitasot sekä esitetty sektorikohtaisesti esiintyvät uhat ja haavoittuvuudet. Lisäksi riskiarviossa on määritelty Suomeen kohdistuvat rahanpesun rahoittamisen ja terrorismin rahoittamisen kokonaisriskitasot. Riskiarviossa on nostettu esille myös tulevaisuuden toimintaympäristö ja tulevaisuuden uhkatekijöitä, jotka tulee ottaa huomioon tulevaisuuden riskiympäristöön mahdollisesti vaikuttavina tekijöinä.

Riskiarvion kokonaisuuden yhteydessä on päivitetty kansallinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvion toimintasuunnitelma vuosille 2026–2029.

Toimintasuunnitelmassa esitellään ne toimenpiteet, joilla riskiarviossa havaittuja riskejä pyritään pienentämään. Riskiarvio ja toimintasuunnitelma muodostavat kokonaisuuden, joka kuvastaa Suomen kansallista ymmärrystä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskeistä ja niiden hallintakeinoista.

Asiasanat rahoitusmarkkinat, rahanpesu, terrorismi, riskinarviointi, talousrikokset, terrorisminvastainen toiminta, riskit

ISBN PDF 978-952-367-426-4

ISSN PDF

1797-9714

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-426-4>

National Risk Assessment of Money Laundering and Terrorist Financing 2026

Publications of the Ministry of Finance 2026:24 **Subject** Financial Markets

Publisher Ministry of Finance

Group author National Bureau of Investigation, Financial Intelligence Unit

Language Swedish **Pages**

Abstract The National Risk Assessment of Money Laundering and Terrorist Financing 2026 is the fourth national risk assessment produced by the National Bureau of Investigation's Financial Intelligence Unit. Guidance for the work was provided by the national group for inter-authority cooperation on money laundering and terrorist financing. The 2026 risk assessment supplements the 2021 risk assessment and the partial update of 2023 rather than replacing them.

This risk assessment describes the threats, vulnerabilities and consequences related to money laundering and terrorist financing in 18 reporting sectors. The assessment defines overall risk levels and presents threats and vulnerabilities for each sector. The assessment also defines Finland's overall money laundering and terrorist financing risk levels. The assessment looks at the future of the operational environment and future threats that need to be addressed because of their potential impact on that operational environment.

This overall update includes an updated action plan of the national risk assessment on money laundering and terrorist financing for 2026–2029. The action plan presents measures to mitigate the risks identified in the risk assessment. Together, the risk assessment and the action plan describe Finland's national understanding of the risks of money laundering and terrorist financing and of the methods to manage those risks.

Keywords financial markets, money laundering, terrorism, risk assessment, financial crimes, counter-terrorism, risks

ISBN PDF 978-952-367-426-4 **ISSN PDF** 1797-9714

URN address <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-426-4>

Innehåll

1	Allmän del	12
1.1	Slutsatser och viktiga iakttagelser – förhindrande av penningtvätt och terrorfinansiering	12
1.2	Riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism samt begreppssystem.....	20
1.2.1	Syftet med riskbedömningen	20
1.2.2	Riskbedömningens uppbyggnad	22
1.2.3	Riskbildning	23
1.3	Förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism i Finland	25
1.3.1	Det förhindrande arbetets uppbyggnad	25
1.3.2	Tillsynsorgan och deras register.....	26
1.3.3	Resurser för insatser för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism	30
1.3.3.1	Tillsynsorganens åtgärder för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism	31
1.3.4	Centralen för utredning av penningtvätt	32
1.3.5	Övriga myndigheter	34
1.3.6	Nationella FATF-ledningsgruppen och FATF-gruppen.....	35
1.3.7	Nationella myndighetssamarbetsgruppen för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism.....	35
1.3.7.1	Tillsynsorganens underarbetsgrupp.....	36
1.3.7.2	NPO-underarbetsgruppen.....	37
1.3.7.3	Underarbetsgruppen för riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism (underarbetsgruppen för riskbedömning).....	37
1.3.8	FAMLIT – Expertgrupp för myndigheter och den privata sektorn för förhindrande av penningtvätt och terrorfinansiering (public private partnership, PPP)	38
1.4	Bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism	39
1.4.1	Överstatliga aktörer och bestämmelser	39
1.4.1.1	Financial Action Task Force (FATF)	40
1.4.1.2	Europeiska kommissionens övernationella riskbedömning.....	41
1.4.1.3	Överstatlig reglering	41

	1.4.1.4	Amla.....	45
	1.4.2	Nationell lagstiftning	45
2		Omvärlden för penningtvätt och finansiering av terrorism.....	48
2.1		Beskrivning av rapporteringsskyldiga sektorer	48
2.2		Geografiskt läge	50
2.3		Den tekniska utveckling och AI	56
2.4		Borttagande av vinning av brott.....	60
	2.4.1	Antal förverkandepåföljder för penningtvättsbrott som dömts ut av tingsrätterna.....	61
	2.4.2	Administrativa förordnanden av centralen för utredning av penningtvätt om avbrytande av transaktioner.....	62
	2.4.3	Beloppen av egendom som säkrats i enlighet med tvångsmedelslagen.....	63
	2.4.4	Beloppen av brottskador av ekonomiska brott.....	65
2.5		Övergripande bild av terrorismen och terrorfinansieringen i Finland.....	66
3		Nationella hot och sårbarheter	71
3.1		Nationella hot om penningtvätt.....	71
	3.1.1	Bulvaner	71
	3.1.2	Utnyttjande av juridiska personer	74
	3.1.3	Organiserad brottslighet och gatugång	79
	3.1.4	Professionella medhjälpare och möjliggörare.....	84
	3.1.5	Förbrott.....	86
3.2		Nationella hot om terrorfinansiering	94
	3.2.1	Extremhögern.....	94
	3.2.2	Radikalislamistisk terrorism	95
	3.2.3	Digitalisering av terroristverksamheten och finansieringen av den	96
3.3		Nationella sårbarheter i samband med penningtvätt och terrorfinansiering	100
	3.3.1	Riskexponerade betalningssätt	100
		3.3.1.1 Kontanter	100
		3.3.1.2 Betalkort.....	103
		3.3.1.3 Förbetalda kort och presentkort	104
		3.3.1.4 vIBAN.....	106
		3.3.1.5 Kryptotillgångar	108

3.3.2	E-tjänster	110
3.3.3	Utmaningar med att identifiera terrorfinansiering.....	111

4 Penningtvätt..... 114

4.1	Sektorspecifika totala risknivåer.....	119
4.2	Bedömning av sektorspecifika risker för penningtvätt.....	122
4.2.1	Registrerade penningförmedlare av hawalatyp.....	122
4.2.1.1	Omvärld	122
4.2.1.2	Risker för penningtvätt.....	125
4.2.2	Leverantörer av kryptotillgångstjänster.....	131
4.2.2.1	Omvärld	131
4.2.2.2	Risker för penningtvätt.....	134
4.2.3	Betaltjänstleverantörer.....	141
4.2.3.1	Omvärld	141
4.2.3.2	Risker för penningtvätt.....	143
4.2.4	Kreditinstitut.....	147
4.2.4.1	Omvärld	147
4.2.4.2	Risker för penningtvätt.....	149
4.2.5	Övrig kreditgivning.....	154
4.2.5.1	Omvärld	154
4.2.5.2	Risker för penningtvätt.....	156
4.2.6	Kapitalmarknad.....	159
4.2.6.1	Omvärld	159
4.2.6.2	Risker för penningtvätt.....	163
4.2.7	Penningpelsverksamhet	166
4.2.7.1	Omvärld	166
4.2.7.2	Risker för penningtvätt.....	171
4.2.8	Försäkringsverksamhet	175
4.2.8.1	Omvärld	175
4.2.8.2	Risker för penningtvätt.....	177
4.2.9	Valutaväxling.....	180
4.2.9.1	Omvärld	180
4.2.9.2	Risker för penningtvätt.....	180
4.2.10	Experttjänster	183
4.2.10.1	Varuhandlare eller kontrapportörer	183

4.2.10.2	Tillhandahållare av företagstjänster	189
4.2.10.3	Advokater och andra tillhandahållare av juridiska tjänster samt tillhandahållare av skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor direkt eller indirekt.....	194
4.2.10.4	Fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler	199
4.2.10.5	Bokförare	204
4.2.10.6	Pantlåneinrättningar	208
4.2.10.7	Indrivningsrörelser.....	212
4.2.10.8	Konsthandlare	215
4.2.10.9	Revisorer.....	219

5 Finansiering av terrorism 224

5.1	Terrorism och finansiering av terrorism som brott.....	225
5.1.1	Utmaningar med att undersöka och lagföra terrorfinansiering.....	228
5.1.2	Ändringar i lagstiftningen	230
5.2	Sanktioner och administrativ frysning av tillgångar för att bekämpa terrorism.....	230
5.3	Sektorspecifika risknivåer.....	231
5.4	Bedömning av sektorspecifika risker för finansiering av terrorism	233
5.4.1	Risker för finansiering av terrorism relaterade till registrerade penningförmedlare av hawalatyp.....	233
5.4.2	Risker för finansiering av terrorism relaterade till leverantörer av kryptotillgångstjänster.....	237
5.4.3	Risker för finansiering av terrorism relaterade till kreditinstitut	241
5.4.4	Risker för finansiering av terrorism relaterade till betaltjänstleverantörer	244
5.4.5	Risker för finansiering av terrorism relaterade till sektorn för övrig kreditgivning.....	246
5.4.6	Risker för finansiering av terrorism relaterade till kapitalmarknadssektorn.....	249
5.4.7	Risker för finansiering av terrorism relaterade till penningspelsverksamhet.....	251
5.4.8	Risker för finansiering av terrorism relaterade till försäkringssektorn	253
5.4.9	Risker för finansiering av terrorism relaterade till valutaväxlingssektorn	255
5.4.10	Risker för finansiering av terrorism relaterade till experttjänster.....	257

5.4.10.1	Risker för finansiering av terrorism relaterade till sektorn för advokater och andra tillhandahållare av juridiska tjänster samt tillhandahållare av skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor direkt eller indirekt.....	257
5.4.10.2	Risker för finansiering av terrorism relaterade till fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler	260
5.4.10.3	Risker för finansiering av terrorism relaterade till indrivningsrörelser.....	262
5.4.10.4	Risk för finansiering av terrorism relaterad till konsthandlare	263
5.4.10.5	Risker för finansiering av terrorism relaterade till varuhandlare eller kontantrapportörer.....	265
5.4.10.6	Risker för finansiering av terrorism relaterade till tillhandahållare av företagstjänster	266
5.4.10.7	Risker för finansiering av terrorism relaterade till bokförare.....	268
5.4.10.8	Risker för finansiering av terrorism relaterade till pantlånesektorn	270
5.4.10.9	Risker för finansiering av terrorism relaterade till revisorer	272
6	Framtidens omvärld och hotfaktorer	275
	Källor	287
	Bilagor	312

FÖRKORTNINGAR

AML	<i>Anti Money Laundering</i>	Förhindrande av penningtvätt
CFT	<i>Combating the Financing of Terrorism</i>	Bekämpning av finansiering av terrorism
DNFBP	<i>Designated Non-Financial Businesses or Professions</i>	Icke-finansiella sektorer och sammanslutningar som fastställs i bestämmelserna om penningtvätt och finansiering av terrorism
FATF	<i>Financial Action Task Force</i>	Mellanstatliga arbetsgrupp för finansiella åtgärder som bekämpar penningtvätt och finansiering av terrorism och som administrativt finns i anslutning till OECD
FIU	<i>Financial Intelligence Unit</i>	Finansiell underrättelseenhet; en nationell enhet som ska förhindra, avslöja och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism samt föra ärenden till undersökning. I Finland är det fråga om Centralen för utredning av penningtvätt vid Centralkriminalpolisen.
ML	<i>Money Laundering</i>	Penningtvätt
NRA	<i>National Risk Assessment</i>	Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism
NPO	<i>Non-Profit Organisation</i>	Ideell organisation
OECD	<i>The Organisation for Economic Co-operation and Development</i>	Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling
SNRA	<i>Supranational Risk Assessment</i>	EU-kommissionens övernationella riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism
TF	<i>Terrorist Financing</i>	Finansiering av terrorism, terrorfinansiering

1 Allmän del

Finlands nationella riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism 2026 är den fjärde nationella riskbedömningen. Den föregående nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism togs fram 2021 och en kompletterande partiell uppdatering av den 2023.

Riskbedömningen utarbetades av centralen för utredning av penningtvätt vid centralkriminalpolisen. Riskbedömningsarbetet leddes av den nationella myndighetssamarbetsgruppen för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism (nedan *myndighetssamarbetsgruppen*)¹ samt av dess underarbetsgrupp för riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism, som inrättades hösten 2022 (nedan *underarbetsgruppen för riskbedömning*)².

1.1 Slutsatser och viktiga iakttagelser – förhindrande av penningtvätt och terrorfinansiering

Penningtvätt och finansiering av terrorism utgör ett betydande problem för det finansiella systemet, eftersom de kan leda till allvarliga problem för ekonomin, finansmarknaden och samhällets stabilitet. Följderna kan synas som ekonomiska effekter, såsom störningar i de internationella kapitalströmmarna. Penningtvätt och finansiering av terrorism kan försämra förtroendet för det finansiella systemet, vilket i sin tur kan leda till kapitalflykt ur landet och göra det svårt att locka utländska investeringar. Osäkerhet och växande risker kan också minska de inhemska och utländska investeringarna, vilket dämpar den ekonomiska tillväxten. Penningtvätt och finansiering av terrorism som helhet kan sålunda rentav försämra den ekonomiska konkurrenskraften och tillväxtutsikterna.

Om penningtvätt och finansiering av terrorism inte bekämpas effektivt, kan medborgarnas och andra intressentgruppers förtroende för finansinstitut och

¹ Se avsnitt 1.4.7.

² Se avsnitt 1.4.7.3.

hela det samhälleliga och ekonomiska systemet försvagas. Brottslighet med koppling till penningtvätt kan påverka finansinstitutens stabilitet negativt och öka risken för att deras verksamhet avbryts. Ineffektivt förhindrande av penningtvätt ökar också den brottsliga verksamhetens lockelse, och om brottsliga aktörer breder ut sig på marknaden kan det undergräva ärliga aktörers verksamhetsförutsättningar. Man bör också beakta att om penningtvätt och terrorfinansiering inte bekämpas effektivt kan den anseendeskada som associeras med dem skada landets ekonomiska anseende och försvaga dess lockelse som investeringsobjekt.

I den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism 2026 har man första gången bedömt den totala nationella risknivån för penningtvätt och finansiering av terrorism. Finlands totala nationella risknivå för penningtvätt är **3, det vill säga betydelsefull** och risknivån för finansiering av terrorism är **2, det vill säga måttligt betydelsefull**. Den totala risknivån baserar sig särskilt på gränsöverskridande flöden av vinning av brott, utnyttjande av registrerade penningförmedlare av hawalatyp (nedan *hawalaväxlare*) och oregistrerade hawalaväxlare samt det mer omfattande underground banking-fenomenet, utnyttjande av kryptotillgångar och andra digitala tjänster samt informationsutbytes-, kompetens- och resurssårbarheter i anslutning till dem. Den totala risknivån baserar sig också på hot som uppträder samtidigt inom flera sektorer och förstärker varandra och inte på en enskild sektors riskexponering³.

Nationella hot om penningtvätt

Som centrala hot om penningtvätt identifieras användning av bulvaner, utnyttjande av juridiska personer, organiserad brottslighet och gatugång samt professionella medhjälpare. Bulvanverksamhet hänför sig ofta till bolag med kort livscykel, som utnyttjas för att dölja brottslingars faktiska verksamhet och kontroll. Juridiska personer används för att cirkulera tillgångar, komplicerade företagsarrangemang och för att möjliggöra internationell bedrägeribrottslighet.

Den organiserade brottslighetens verksamhet i Finland är starkt knuten till internationella nätverk. Kriminella grupper använder företag för bland annat fastighetsarrangemang, betalning av svarta löner, kringgående av skatter och

³ I riskbedömningen har det material som fanns tillgängligt fram till 28.2.2026 beaktats

snabb överföring av medel utomlands. Bedrägeribrott – särskilt datanätsstödda bedrägerier, betalningsmedelsbedrägerier och identitetsmissbruk – utgör centrala förbrott till penningtvätt, och deras antal har ökat kraftigt. Även narkotikabrott, ekonomiska brott och cyberbrottslighet utgör växande hot.

I Finlands nuvarande riskbild framträder särskilt bedrägeribrottslighet, narkotikabrottslighet och ekonomisk brottslighet som de mest centrala förbrotten till penningtvätt. De förenas av snabb överföring av vinningen av brott, internationalitet samt utnyttjande av flera olika betalningskanaler och aktörer, vilket ökar deras betydelse med avseende på risken för penningtvätt.

Nationella hot om terrorfinansiering

Radikalislamistiska och högerextrema nätverk ökar risken för finansiering av terrorism i Finland. De verkar i allt högre grad på nätet och utnyttjar digital kapitalanskaffning. Kapitalanskaffningen sker ofta i form av små upprepade betalningar, som det är svårt att identifiera. Internationella konflikter och globala globaliseringstrender avspeglar sig också i situationen i Finland.

De analyser som centralen för utredning av penningtvätt gjort visar att finansieringen av terrorism ofta är förknippad med internationella penningflöden, där medel överförs genom att utnyttja kryptotillgångar, med hjälp av penningöverföringstjänster eller via registrerade penningförmedlare av hawalatyp samt oregistrerade hawalaväxlare. Donationer och användning av den närmaste kretsens tillgångar är också typiska metoder. En utmaning är också att verksamheten kan maskeras som normal internationell penningrörelse.

Finansiering av terrorism skiljer sig från penningtvätt särskilt vad gäller konsekvenslogiken, eftersom enskilda små penningflöden kan möjliggöra allvarliga säkerhetshot. I bedömningen av riskerna för terrorfinansiering accentueras därför penningflödenas användningsändamål och konsekvensernas allvarighet i förhållande till flödenas omfattning.

Nationella sårbarheter

Nationella sårbarheter är särskilt

- riskexponerade betalningssätt, såsom kontanter och kryptotillgångar
- identifieringsproblem i anslutning till e-tjänster och bristfällig digital identifiering
- brister i processerna för kundkännedom
- begränsad tillsyn och begränsat informationsutbyte
- resurs- och kompetensunderskott hos myndigheter och branscher.

Digitaliseringstakten överskrider på många ställen de verktyg som tillsynen och myndigheterna har till sitt förfogande, vilket i sin helhet ökar den nationella sårbarheten.

Sektorspecifika risker för penningtvätt

I den sektorspecifika granskningen berörs följande aktörer av den högsta (mycket betydelsefull) risken för penningtvätt:

- registrerade penningförmedlare av hawalatyp
- leverantörer av kryptotillgångstjänster
- betaltjänstleverantörer.

Inom de ovannämnda sektorerna framhävs anonymitet, bristfällig regleringshistorik, internationella penningflöden och tillsynsutmaningar. Användningen av kryptotillgångar ökar riskerna särskilt vid kringgående av sanktioner och överföring av vinning av brott. Oregistrerade hawalaväxlare verkar utanför den formella tillsynen, och de är förenade med betydelsefulla risker för finansiering av terrorism.

Kreditinstituten bedöms utgöra en betydelsefull risksektor, eftersom största delen av de misstänkta transaktionerna går genom dem och de utgör en central del av det nationella tillsynssystemet. I bankerna hänför sig riskerna till det stora antalet kunder, internationella betalningar och den omfattande användningen av digitala tjänster. Sektorer där risken är måttligt betydelsefull är bland annat penningspelsverksamhet, kapitalmarknaden, försäkringsverksamhet, valutaväxling, varuhandlare samt flera experttjänster, såsom bokförare, advokater, fastighetsförmedlare och indrivningsrörelser. I dessa branscher hänför sig risker ofta till bristfällig kundkännedom, användning av kontanter och kryptotillgångar samt komplicerade ägarstrukturer.

Sektorspecifika risker för terrorfinansiering

De sektorer som berörs av den högsta risken för finansiering av terrorism är

- registrerade penningförmedlare av hawalatyp
- leverantörer av kryptotillgångstjänster
- kreditinstitut
- betaltjänstleverantörer.

Registrerade penningförmedlare av hawalatyp möjliggör överföring av medel till riskområden utan officiella system eller övervakning. Som ett betydelsefullt hot i anslutning till hawalaväxlare har även identifierats utnyttjandet av oregistrerade hawalaväxlare för finansiering av terrorism, det vill säga utnyttjande av underground banking-verksamhet. De största riskerna i anslutning till kryptotillgångar är deras anonyma karaktär, internationaliteten och den utvecklade tillsynen. Inom banksektorn är risken små, upprepade penningöverföringar och att kapitalanskaffningen är utspridd på flera konton. En särskild risk när det gäller betaltjänster hänför sig till digitala plånböcker och neobanker, vilkas tjänster är gränsöverskridande och tillsynen över dem utvecklad.

Framtidens omvärld och hotfaktorer

Det framtida hotfältet accentuerar betydelsen av tekniska förändringar och förändringar i den internationella omvärlden. Tekniker som är stadda i utveckling, såsom AI, decentraliserade finansieringssystem, nya kryptoapplikationer och digitala spelplattformers token-ekosystem, skapar nya möjligheter till penningtvätt och terrorfinansiering. Geopolitiska spänningar, kringgående av sanktioner samt de allt vanligare alternativa betalningssystemen ökar också de ekonomiska och politiska riskerna.

I framtiden kommer EU:s AML-regleringspaket och inrättandet av Myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism Amla, att stärka de nuvarande tillsynsstrukturerna samt effektivisera arbetet med att bekämpa penningtvätt och terrorism, men samtidigt förutsätter de tilläggsresurser och kompetens av de nationella myndigheterna.

Sammandrag

Enligt riskbedömningen är hotfältet för penningtvätt och finansiering av terrorism i Finland mångformigt och starkt knutet till digitaliseringen, internationell brottslighet och de geopolitiska förändringarna. De största riskerna hänför sig till inofficiella penningförmedlingssystem, kryptotillgångstjänster och betalningstjänster. Nationella sårbarheter är förknippade särskilt med tillsynsresurserna, bristfällig kundkännedom och begränsat informationsutbyte. I framtiden framhäver den tekniska omvälvningen och det internationella säkerhetsläget ytterligare vikten av ett riskbaserat förhållningssätt och myndighetssamarbete.

De beskrivna fenomenen utgör kärnan i riskbedömningens analys. I de följande kapitlen granskas hur de framträder som nationella hot och sårbarheter samt hur de avspeglas i riskerna för penningtvätt och terrorfinansiering inom olika sektorer. Nedan beskrivs risknivåerna för de sektorer som granskas i den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism⁴ på skalan 1–4.⁵ Sektorernas risknivåer baserar sig på en helhetsbedömning av hoten, sårbarheterna och följderna samt i vilken mån sektorerna möjliggör olika faser i penningtvätt eller terrorfinansiering, såsom placering, skiktning och integrering av tillgångar.

Tabell 1. Risknivåerna för penningtvätt och finansiering av terrorism inom de sektorer som granskas i den nationella riskbedömningen.

Sektor	ML risknivå	TF risknivå
Registrerade penningförmedlare av hawalatyp	4	4
Leverantörer av kryptotillgångstjänster	4	3
Betaltjänstleverantörer	4	3
Kreditinstitut	3	3
Varuhandlare eller kontantrapportörer	3	2
Tillhandahållare av företagstjänster	3	2

⁴ Sektorindelningen baserar sig på de grupper av ansvariga enheter som definierats inom penningtvättslagen tillämpningsområde. I riskbedömningens bilaga om metodologi beskrivs mer ingående hur sektorerna har bildats.

⁵ Skalan tillämpas som följer: 1=något betydelsefull risk, 2=måttligt betydelsefull risk, 3=betydelsefull risk och 4=mycket betydelsefull risk.

Advokater	2	2
Fastighetsförmedlare	2	2
Övrig kreditgivning	2	2
Andra tillhandahållare av juridiska tjänster	2	2
Indrivningsrörelser	2	2
Kapitalmarknad	2	2
Penningspelsverksamhet	2	2
Konsthandlare	2	2
Försäkringsverksamhet	2	2
Valutaväxling	2	2
Tillhandahållare av skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor direkt eller indirekt	2	2
Förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler	2	2
Professionella fotbollsklubbar	2	1
Bokförare	2	1
Pantlåneverksamhet	2	1
Revisorer	2	1

Huvudsakliga iakttagelser i tidigare riskbedömningar

Den första nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism gjordes 2015 i Polisyркeshögskolans projekt RATERISK. Därefter har finansministeriets och inrikesministeriet tagit fram en samordnad nationell riskbedömning 2021 och en omfattande partiell uppdatering av den 2023. Med tanke på jämförbarheten kan följande huvudsakliga synpunkter i den föregående riskbedömningen och den partiella uppdateringen nämnas:

- Många av de rapporteringsskyldiga sektorerna hyser alltför stort förtroende för bankernas övervakningssystem, vilket kan leda till att aktörerna inom sektorn inte tillräckligt noggrant utreder bakgrunden till kundernas transaktioner eller tillgångarnas ursprung. Om tillgångarna härrör från en inhemsk bank litar man ofta på

bankens förmåga att upptäcka misstänkta transaktioner och fastställa tillgångarnas ursprung.

- Det verkar finnas brister i informationsutbytet, särskilt mellan de ansvariga enheterna, vilket påverkar möjligheterna att upptäcka misstänkta transaktioner. De ansvariga enheterna bör till exempel försäkra sig om den verkliga innehavaren av det konto som kunden uppgett, men utredningarna begränsas av de oklara bestämmelserna om informationsutbyte.
- Finansiering av terrorism är ett svåridentifierat fenomen, vilket i hög grad påverkar aktörernas förmåga att varsebli misstänkt aktivitet.
- Den mest riskfyllda sektorn, både när det gäller penningtvätt och terrorfinansiering, är hawalaväxlare. Utöver hawalaväxlare är tillhandahållare av virtuella valutor samt betaltjänstleverantörer den sektor där risken för penningtvätt är störst.
- En allmän risk för juridiska personer är användningen av bulvaner i olika former inom företagsverksamheten. Som ett potentiellt riskscenario har dessutom identifierats utnyttjande av befintliga företag överlag samt att brottslingar kapar passiva företag.
- Till de påtagligaste förbrotten som påverkar brottsmiljön hör olika former av bedrägeribrott som också ofta förekommer som förbrott till penningtvätt.
- När det gäller penningtvätt har 2023 flest enskilda betydelsefulla risker identifierats i samband med tillhandahållare av virtuella valutor. Sektorn för virtuella valutor utvecklas fortlöpande, varvid även myndigheternas och lagstiftarnas kunskaper och insikter om olika trender accentueras.

1.2 Riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism samt begreppssystem

1.2.1 Syftet med riskbedömningen

I 2 kap. 1 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017, nedan *penningtvättslagen*) ingår bestämmelser om riskbedömning och de myndigheter som svarar för upprättandet av riskbedömningen. I den nationella riskbedömningen ska man identifiera och bedöma riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism inom olika sektorer i Finland samt bidra till att stärka en riskbaserad strategi och utveckla tillsynen av och rutinerna för bekämpning av penningtvätt och terrorfinansiering samt till att resurserna fördelas effektivt.

Riskbedömningen ska ta hänsyn till Europeiska kommissionens (nedan *kommissionen*) överstatliga riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism (eng. *Supranational Risk Assessment*, SNRA, nedan *överstatlig riskbedömning*).⁶ Enligt penningtvättslagen är ett av syftena med riskbedömningen att stöda de behöriga tillsynsmyndigheterna, advokatföreningen och de ansvariga enheterna när de upprättar sina riskbedömningar. Enligt kommissionen är den överstatliga riskbedömningen, medlemsstaternas nationella riskbedömningar och de sektorspecifika riskbedömningarna lika betydelsefulla och kompletterar varandra.

Den nationella riskbedömningen ska uppdateras regelbundet.⁷ Finlands nationella riskbedömning uppdateras enligt fyraårscykler, så att under cykelns andra år uppdateras riskbedömningen endast i fråga om de centrala delområdena (sektorerna och de aktuella fenomenen) och under det fjärde året görs en övergripande uppdatering. Dessutom insamlas årligen information och sta-

⁶ Enligt artikel 7 i fjärde penningtvättsdirektivet ((EU) 2015/849) ska medlemsstaterna använda den överstatliga riskbedömningen när de utför åtgärder som hänför sig till de nationella riskbedömningarna.

⁷ Enligt artikel 7 i det fjärde penningtvättsdirektivet (2015/849) ska medlemsstaten uppdatera den nationella riskbedömningen.

tistik från de myndigheter och tillsynsorgan som deltar i arbetet mot penningtvätt och finansiering av terrorism, för enligt 2 kap. 1 § 4 mom. i penningtvättslagen ska inrikesministeriet och finansministeriet offentliggöra en sammanfattning av statistiken. Under de år som föregår uppdateringarna vidtas också förberedande åtgärder. Bestämmelserna om uppdateringscykeln för riskbedömningen kommer att ändras när EU:s AML-lagstiftningspaket genomförs nationellt⁸. I framtiden ska Finlands nationella riskbedömning hållas uppdaterad och ses över minst vart fjärde år. Dessutom får riskbedömningen ses över oftare eller särskilda sektoriella riskbedömningar utföras, om risksituationen så kräver.⁹

Tidigare skulle den nationella riskbedömningen uppdateras med två års mellanrum genom ett nationellt beslut. Arbetsgruppen för finansiella åtgärder som bekämpar penningtvätt och terrorfinansiering (eng. *Financial Action Task Force*, nedan *FATF*), som arbetar i anslutning till organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), har inte fastställt någon uppdateringscykel för riskbedömningen. Enligt artikel 8 i sjätte penningtvättsdirektivet ska dock medlemsstaten hålla riskbedömningen uppdaterad och se över den minst vart fjärde år. Med hänsyn till risksituationen får den nationella riskbedömningen ses över oftare eller så får medlemsstaterna utföra särskilda sektoriella riskbedömningar. I enlighet med EU:s bestämmelser övergår man även i Finland till en fyraårig uppdateringscykel. Riskbedömningsarbetet är en evolutiv process, och denna fjärde nationella riskbedömning utgör ett underlag för framtida riskbedömningar, både metodologiskt och när det gäller att kartlägga kunskapsbehov.

⁸ Se Finansministeriet: Arbetsgruppen för en totalreform av penningtvättslagstiftningen, läst 9.1.2026.

⁹ Enligt artikel 8 i sjätte penningtvättsdirektivet ((EU) 2024/1640) ska varje medlemsstat genomföra en nationell riskbedömning för att identifiera, bedöma, förstå och minska de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism samt de risker för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs som påverkar den. Den ska hålla riskbedömningen uppdaterad och se över den minst vart fjärde år. Om medlemsstaterna anser att risksituationen så kräver får de se över den nationella riskbedömningen oftare eller utföra särskilda sektoriella riskbedömningar.

Efter riskidentifieringen och fastställandet risknivån ska de åtgärder som vidtas för att förhindra och minska penningtvätt och terrorfinansiering stå i proportion till de identifierade riskerna. Även FATF¹⁰, kommissionen¹¹ och EU:s bestämmelser kräver åtgärder för att minska riskerna, och dessa åtgärder framgår av den handlingsplan som utarbetats utifrån resultaten av den nationella riskbedömningen. Handlingsplanen utarbetas i princip för fyra år i samband med den övergripande uppdateringen av riskbedömningen. I handlingsplanen utreds framför allt riktade lagstiftningsmässiga och operativa åtgärder för att minska de iakttagna riskerna. Handlingsplanen kan också innehålla sådana åtgärder som beror på FATF:s eller kommissionens nya krav eller som anses nödvändiga för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism.

1.2.2 Riskbedömningens uppbyggnad

Denna omfattande och övergripande uppdatering av riskbedömningen är ett kontinuum på den partiella uppdateringen 2023 samt den tidigare omfattande och övergripande uppdateringen av riskbedömningen 2021. Statistikmaterialet för denna riskbedömning har samlats in åren 2020-2025. En del av statistiken har uppdaterats med siffror för 2025, men allt statistikmaterial har inte funnits tillgängligt för 2025. Det insamlade materialet analyseras och behandlas i senare kapitel i denna riskbedömningen. Analysarbetet, som har omfattat behandling och analys av bland annat hot, sårbarheter och omvärldsbeskrivningar har utförts 2025. Riskbedömningsarbetet har slutförts 2026 och den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism har namngetts enligt året för dess färdigställande.

Den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism 2026 består av sex delar samt bilagor (bilagorna 1–4). Den första, allmänna delen innehåller en beskrivning av den nationella och internationella ramen för riskbedömningen, de lagar och dokument som reglerar den samt syftet med

¹⁰ FATF 2012–2025, s. 10.

¹¹ Enligt artikel 7 i sjätte penningtvättsdirektivet ((EU) 2024/1640) ska kommissionen utfärda rekommendationer till medlemsstaterna om lämpliga åtgärder för att ta itu med de identifierade riskerna. Om medlemsstaterna beslutar att inte tillämpa rekommendationerna inom sina nationella system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism ska de anmäla detta till kommissionen och tillhandahålla en detaljerad motivering med angivande av skälen för ett sådant beslut.

riskbedömningen. Den andra delen behandlar penningtvätt och den tredje delen terrorfinansiering samt riskerna för dem på basis av hot och sårbarheter. I den fjärde och den femte delen beskrivs riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism. I den sjätte delen presenteras synpunkter på eventuella framtida hot om penningtvätt och terrorfinansiering samt framtidens riktlinjer. I bilagorna till riskbedömningen beskrivs bland annat de metoder som använts i denna riskbedömning, förbrott samt sektorernas omvärld.

När det gäller NPO-sektorn har förståelsen för de nationella riskerna fördjupats genom en separat NPO-riskbedömning som publicerades 2024, och resultatet av den genomförs genom en sektorspecifik handlingsplan. Den kompletterar den nationella riskbedömningen särskilt med avseende på finansieringen av terrorism.

1.2.3 Riskbildning

Med risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism avses en faktor som består av en kombination av hot, sårbarhet och konsekvenser. Enligt FATF:s definitioner:

- **Hot** är en person eller en grupp människor, ett föremål eller en verksamhet som kan skada till exempel staten, samhället eller ekonomin. I samband med penningtvätt och terrorfinansiering hör kriminella och terroristgrupper jämte tillgångar samt de som främjar deras verksamhet hit. Förbrott till penningtvätt kan betraktas som hot. Hot fungerar vanligtvis som en central utgångspunkt när man utvecklar en uppfattning om risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.¹²
- **Sårbarheter** är omständigheter som kan utnyttjas av hoten eller som stödjer eller främjar förverkligandet av hoten. Vid riskbedömningen betyder granskning av sårbarheter att man koncentrerar sig på till exempel faktorer som företräder svagheter i systemen eller kontrollerna för att motverka penningtvätt eller terrorfinansie-

¹² FATF 2024, s. 9.

ring, eller vissa särdrag hos en stat. Bland annat svagheter i anslutning till regleringen eller tillsynen kan också vara sårbarheter. Sårbarheterna kan också omfatta typer av en viss sektor, produkt eller tjänst som gör dem attraktiva för penningtvätt eller finansiering av terrorism.¹³

- **Följd** avser den påverkan eller skada som penningtvätt eller terrorfinansiering kan medföra. Följderna omfattar effekterna av den bakomliggande brottsliga och terroristiska verksamheten på finansiella system och institutioner samt på ekonomin och samhället i allmänhet. Följderna av penningtvätt eller finansiering av terrorism kan vara kort- eller långvariga.¹⁴

En risk uppstår när ett lyckas utnyttja en sårbarhet för att orsaka en följd. Risken kan uttryckas som en konkret verksamhetsmodell eller ett verksamhets sätt, såsom transport av kontanta medel över statsgränserna. Risken kan också vara en viss konkret faktor, såsom geografiskt läge eller omständigheter i anslutning till den tekniska utvecklingen.

I de anvisningar för utarbetandet av riskbedömningar av penningtvätt som FATF publicerade 2024 anser man att följderna, tillsammans med bedömningen av sannolikhet och allvarlighet, är centrala kriterier vid bedömningen av risken för penningtvätt.¹⁵ I denna riskbedömning 2026 har man för första gången beaktat även följder vid sidan av hot och sårbarheter i enlighet med FATF:s metodologi i den nationella riskbedömningsprocessen. Följdernas betydelsefullhet har bedömts på en fyrgradig skala med beaktande av både i vilken utsträckning sektorn kan utnyttjas för storskalig penningtvätt eller terrorfinansiering och samhällseffekterna av missbruk av sektorn.

I denna riskbedömning baserar sig den totala nationella risknivån på en helhetsbedömning av omvärlden, de allmänna hoten och sårbarheterna samt sektorspecifika riskiakttagelser. I bedömningen beaktas den sammantagna effekten av hoten, sårbarheterna och följderna samt i vilken utsträckning samma riskfaktorer uppträder samtidigt inom flera sektorer och förstärker varandra.

¹³ FATF 2024, s. 10.

¹⁴ FATF 2024, s. 10.

¹⁵ FATF 2024, s. 32.

När den totala risknivån fastställs betonas särskilt sådana fenomen som är av gränsöverskridande karaktär, har flera faser och berör flera sektorer, såsom gränsöverskridande penningflöden, inofficiella penningförmedlingssystem och utnyttjande av digitala tjänster. Vid bedömningen beaktas dessutom hur allvarliga effekterna av riskerna är, varvid fenomen som är volymmässig begränsade men har betydande effekter kan höja den totala risknivån.

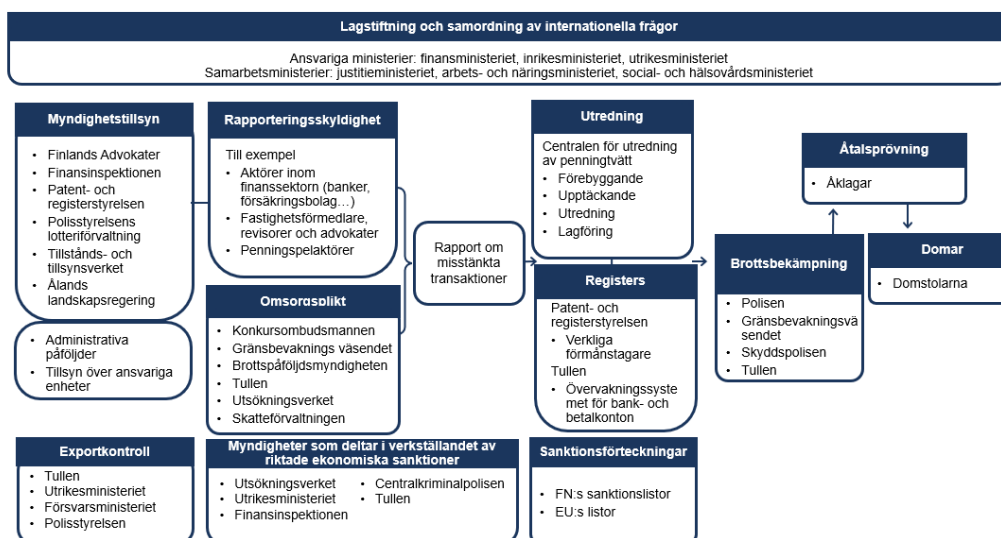
En mera detaljerad beskrivning av bedömningsprocessen, den sektorvisa poängsättningen och utformandet av den totala risknivån presenteras i bilaga 1.

1.3 Förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism i Finland

1.3.1 Det förhindrande arbetets uppbyggnad

Finansministeriet svarar för beredningen av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och de författningar som utfärdas med stöd av den samt för den nationella samordningen av FATF-ärenden. Inrikesministeriet svarar för beredningen av lagen om centralen för utredning av penningtvätt och de författningar som utfärdas med stöd av den. Arbets- och näringsministeriet ansvarar för den åtgärdsplan som omfattas av strategin för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet. Andra ministerier som är centrala för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism är justitieministeriet, utrikesministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet.¹⁶ De ministerier, tillsynsmyndigheter och andra myndigheter samt aktörer som omfattas av omsorgsplikt som är centrala för att förhindra penningtvätt och terrorfinansiering beskrivs nedan (figur 1).

¹⁶ I avsnitt 1.3 beskrivs endast några av viktigaste lagarna som gäller arbetet med att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. Flertalet andra lagar och strategier hänför sig också till arbetet, såsom lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton, penningspelslagen, handelsregisterlagen, den nationella strategin för bekämpning av terrorism och strategin för bekämpning av organiserad brottslighet.

Figur 1. Centrala aktörer som förhindrar penningtvätt, finansiering av terrorism och kringgående av riktade ekonomiska sanktioner.

1.3.2 Tillsynsorgan och deras register

I penningtvättslagen åläggs olika myndigheter samt advokatföreningen att övervaka att de ansvariga enheterna iakttar de skyldigheter som ålagts dem i den lagen. Finansinspektionen utövar tillsyn över ansvariga enheter inom finanssektorn¹⁷, Patent- och registerstyrelsen över revisorer och Finlands Advokater över advokater. Polisstyrelsens lotteriförvaltning utövar tillsyn över penningsspelssammanslutningar som avses i 11 § i lotterilagen (1047/2011).¹⁸ Övriga ansvariga enheter enligt lagen om penningtvätt övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket. Ålands landskapsregering utövar tillsyn över på Åland verk-

¹⁷ Tillstånds- och tillsynsverket (tidigare Regionförvaltningsverket i Södra Finland) utövar dessutom tillsyn över de ansvariga enheter inom finanssektorn som inte står under Finansinspektionens tillsyn.

¹⁸ Enligt penningtvättslagen utövar Polisstyrelsen tillsyn förutom över nämnda ansvariga enheter även över sådana i 1 kap. 2 § 2 mom. avsedda näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaravgifter och deltagaranmälningar för penningspel som tillhandahålls av penningsspelssammanslutningar som avses i 1 kap. 2 § 1 mom. 9 punkten.

samma fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler samt över penningospelssammanslutningar på Åland.¹⁹

Tabell 2. Tillsynsorganen enligt penningtvättslagen och de ansvariga enheter som de övervakar.

Tillsynsorgan	Ansvariga enheter
Finansinspektionen	Inlåningsbanker och övriga kreditinstitut, tillhandahållare av konsumentkrediter och förmedlare av person-till-person-lån, betaltjänstleverantörer, leverantörer av kryptotillgångstjänster, värdepappersföretag, fondbolag, AIF-förvaltare, liv- och skadeförsäkringsbolag, arbetspensionsförsäkringsbolag, försäkringsförmedlare, värdepapperscentralen, kontoförande institut, förvaringsinstitut, förmedlare av bostadskrediter
Polisstyrelsens lotterifövaltning	Penningospelssammanslutningar i Fastlandsfinland
Patent- och registerstyrelsen	Revisorer
Finlands Advokater	Advokater
Tillstånds- och tillsynsverket	<ul style="list-style-type: none"> • Tillhandahållare av juridiska tjänster (ej advokater) • Tillhandahållare av finansiella tjänster (ej de som övervakas av Finansinspektionen) • Valutaväxlare • Tillhandahåller av sidotjänster till investeringstjänster • Pantlåneinrättningar • Fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler

¹⁹ Penningospelssammanslutningar på Åland övervakades t.o.m. 31.12.2023 av Lotteriinspektionen. Se avsnitt 4.2.7 Penningspelsverksamhet.

	<ul style="list-style-type: none"> • Indrivningsrörelser • Tillhandahållare av företagstjänster • Skatterådgivare (när skatterådgivningen eller tillhandahållandet av stöd i anslutning till beskattningen täcker över 50 % av företagets verksamhet) • Bokförare • Varuhandlare (till den del som kontantbetalningar erlagda i en post eller i flera poster som har samband med varandra överstiger 10 000 euro)
Ålands landskapsregering	Fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler på Åland, penningspelssammanslutningar på Åland (fr.o.m. 1.1.2024)

Tillsynsorganen kan påföra administrativa påföljder för försummelse eller överträdelse av de skyldigheter som föreskrivs i penningtvättslagen.²⁰ Syftet med det administrativa påföljdssystemet är att förebygga lagstridig verksamhet och förhindra att den upprepas eller fortsätter. Administrativa påföljder är offentlig varning, ordningsavgift och påföljdsavgift. Tillsynsorganet kan meddela en offentlig varning om den ansvariga enheten uppsåtligen eller av oaktsamhet handlar i strid med andra bestämmelser i penningtvättslagen eller i strid med andra bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller i strid med andra bestämmelser i förordningen om information om betalaren än de som avses i 8 kap. 1 § 1 eller 2 mom. och 3 § 1 eller 2 mom. i penningtvättslagen. Tillsynsorganet kan påföra en ansvarig enhet en ordningsavgift om den uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar eller bryter mot sina skyldigheter. Tillsynsorganet kan påföra en påföljdsavgift om det ansvariga organet uppsåtligen eller av oaktsamhet allvarligt, upprepade gånger eller systematiskt försummar eller bryter mot sina skyldigheter. Beloppet av såväl ordningsavgiften som påföljdsavgiften fastställs genom en samlad bedömning.²¹

²⁰ Finlands Advokater kan inte ålägga advokater administrativa påföljder utan ska göra en framställning om detta till Tillstånds- och tillsynsverket.

²¹ Finansinspektionen 2022a, s. 1 och 6.

Enligt penningtvättslagen ska tillsynsorganet offentliggöra beslut om ordningsavgifter, offentliga varningar eller påföljdsavgifter omedelbart efter det att den person som beslutet avser har underrättats om saken.

Tillstånds- och tillsynsverket, tidigare Regionförvaltningsverket i Södra Finland, har från och med den 1 juli 2019 fört ett register för övervakning av penningtvätt. De ansvariga enheter som övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket och som inte är auktoriserade tillsynsobjekt eller skyldiga att registrera sig i något annat register som förs av ett tillsynsorgan ska enligt penningtvättslagen registrera sig i övervakningsregistret. Syftet med registret är att effektivisera Tillstånds- och tillsynsverkets övervakning samt förbättra kontakterna mellan tillsynsorganet och de ansvariga enheterna.²²

Patent- och registerstyrelsen registrerar företag, föreningar, stiftelser och andra samman slutningar samt samlar in uppgifter om de verkliga förmånstägarna i registrerade juridiska personer och utländska klassiska trustar eller liknande juridiska konstruktioner. Patent- och registerstyrelsen samlar också in bokslutsuppgifter om företag och sammanslutningar samt övervakar att stiftelserna följer bestämmelserna i stiftelselagen och i stiftelsens stadgar.

Ålands landskapsregering för ett register över fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler som har rätt att bedriva mäklarverksamhet på Åland.²³

De åtgärder som tillsynsorganen vidtagit beskrivs mer ingående i bilaga 2, som bör läsas som en del av den samlade bedömningen av den riskbaserade tillsynen.

²² Regionförvaltningsverket i Södra Finland: Registret för övervakning av penningtvätt, läst 4.7.2025.

²³ Ålands landskapsregering: Fastighetsmäklarverksamhet, läst 7.7.2025.

1.3.3 Resurser för insatser för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism

Enligt 2 kap. 1 § 2 mom. i penningtvättslagen är ett av syftena med riskbedömningen att beskriva strukturerna och de allmänna åtgärderna samt resurserna när det gäller att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. För att kartlägga organisationernas personresurser och budget för bekämpning av penningtvätt och terrorfinansiering samt resursernas tillräcklighet riktades en enkät till de viktigaste myndigheterna²⁴ och tillsynsorganen för förhindrande av penningtvätt och terrorfinansiering.

1.3.3.1 Resurser och budgetering

Artikel 32 i fjärde penningtvättsdirektivet och artikel 48 i femte penningtvättsdirektivet förutsätter att medlemsstaterna tillhandahåller sina finansunderrättsenheter och behöriga myndigheter tillräckliga finansiella, personella och tekniska resurser för att kunna fullgöra sina uppdrag. Kommissionens överstatliga riskbedömning från 2022 fäste uppmärksamhet vid att många tillsynsmyndigheter i EU hade för få anställda till sitt förfogande. Kommissionen rekommenderar att medlemsstaterna vidtar åtgärder för att säkerställa att tillsynsorganen enligt penningtvättslagen kan fullgöra samtliga sina uppdrag.²⁵

Enligt resultaten av enkäten arbetade i början av 2025 sammanlagt cirka 34 personresurser med att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism hos de i penningtvättslagen fastställda tillsynsorganen. Antalet använda årsverken var cirka 31,5. Detta omfattar de personer som på heltid motarbetar penningtvätt och terrorfinansiering. Dessutom finns det enskilda personer i organisationerna vilkas uppdrag delvis omfattar förhindrande av penningtvätt och terrorfinansiering. Det är å andra sidan svårt att mäta resurserna hos de myndigheter som omfattas av omsorgsplikt enligt penningtvättslagen i årsver-

²⁴ Finansministeriet genomförde i februari 2025 en resursförfrågan bland tillsynsorganen enligt penningtvättslagen, de aktörer som omfattas av omsorgsplikt samt de ministerier och andra myndigheter som deltar i arbetet med att förhindra penningtvätt och terrorfinansiering.

²⁵ Överstatliga riskbedömning 2022, s. 21. Även FATF:s länderbedömningsrapport som gällde Finland tog upp de små resurserna, som påverkar tillsynen över förhindrandet av penningtvätt och finansiering av terrorism. Se t.ex. FATF MER 2019, s. 13.

ken, eftersom förhindrandet av penningtvätt och terrorfinansiering ingår i deras övriga arbetsuppgifter. Centralen för utredning av penningtvätt förfogade i början av 2025 över 50 personresurser och 50 årsverken. En del av resurserna var anställda med externa projektfinansiering.

I början av 2024 hade verksamheten tilldelats 23 personresurser och cirka 11 årsverken vid de ministerier som deltar i arbetet mot penningtvätt och terrorfinansiering. Detta omfattar även personer vars uppdrag delvis innehåller bekämpning av penningtvätt och terrorfinansiering, och en del av resurserna är anställda med extern projektfinansiering.

I enkätsvaren framförde något färre än hälften av aktörerna att budgeteringen inte är tillräcklig och något flera än hälften ansåg att skötseln av uppgifterna för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism förutsätter mer omfattande personresurser. Det breda uppgiftsfältet, branschmångfalden och det avsevärda behovet av substanskunskap ansågs försvåra upprätthållandet av en tillräcklig nivå på personresurserna framför allt när det förekommer omsättning och avgång bland personalen. Som faktorer som äventyrar ett effektivt arbete för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism nämndes bland annat den växande datamängden i kombination med otillräcklig fast IT-personal samt att tillsynsuppgifterna har ökat utan motsvarande resursökning.

1.3.3.1 Tillsynsorganens åtgärder för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism

Åren 2023–2025 har tillsynsorganen enligt penningtvättslagen vidtagit flertalet tillsynsåtgärder i samband med sina övervakningsuppgifter. Tillsynsmyndigheterna (Tillstånds- och tillsynsverket, Patent- och registerstyrelsen, Finlands Advokater, Finansinspektionen, Polisstyrelsen samt myndigheterna på Åland) genomförde 2023–2025 tillsyn i anslutning till förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism genom att utföra inspektioner, effektivisera tillsynen över riskbedömningar, meddela anvisningar, ordna utbildning och påföra administrativa påföljder.

Tillsynsorganen utför riskbaserad övervakning, och till följd de begränsade resurserna riktas övervakningen särskilt till riskexponerade sektorer. Detta kan

dock förenat med risker för att mindre riskexponerande branscher inte övervakas tillräckligt effektivt. I bilaga 2 beskrivs de åtgärder som vidtagits 2023–2025 enligt tillsynsorgan.

1.3.4 Centralen för utredning av penningtvätt

Ansvariga enheter enligt penningtvättslagen är skyldiga att känna sina kunder, upptäcka och utreda misstänkta transaktioner samt utan dröjsmål rapportera sådana transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt vid centralkriminalpolisen. Centralen för utredning av penningtvätt har till uppgift att

- förhindra, avslöja och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism samt föra sådana ärenden till undersökning
- ta emot och analysera rapporter om misstänkta transaktioner och ge återkoppling om verkningarna av dem
- samarbeta med myndigheterna för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism och för att förhindra, avslöja och utreda samt till undersökning föra brott som avses i bilaga I till den s.k. Europolförordningen²⁶
- samarbeta och utbyta information med sådana myndigheter i en främmande stat och internationella organisationer som har till uppgift att förhindra och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism
- samarbeta med ansvariga enheter
- föra statistik över antalet rapporter om misstänkta transaktioner och antalet avbrutna transaktioner, över antalet rapporter om misstänkta transaktioner som förts till undersökning och över gjorda, mottagna, avvisade och besvarade informationsförfrågningar
- ta emot och behandla anmälningar enligt 3 § 2 mom. i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013), utreda grunderna för frysningsbeslut som avses i 4 § i den lagen och göra framställningar om frysningsbeslut

²⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF.

- göra operativa och strategiska analyser av gärningsätt, fenomen, trender och metoder rörande penningtvätt samt finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fått eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

År 2025 hade centralen för utredning av penningtvätt cirka 50 anställda, av vilka cirka 10 arbetade med separat projektfinansiering. År 2025 tog centralen emot sammanlagt 36 020 riskbaserade rapporter om misstänkta transaktioner och 248 894 rapporter om överskridet tröskelvärde.²⁷ Antalet riskbaserade rapporter har ökat med tusen varje år de tre senaste åren. År 2024 tog centralen för utredning av penningtvätt emot 32 502 riskbaserade rapporter och 20 980 rapporter om överskridet tröskelvärde. Antalet tröskelvärdesrapporter var betydligt färre 2024 än 2025, vilket förklaras med en ansvarig enhets retroaktiva rapportering. År 2023 tog centralen för utredning av penningtvätt emot 24 745 riskbaserade rapporter och 322 267 rapporter om överskridet tröskelvärde. Som jämförelse kan nämnas att i Sverige lämnades 2024 något över 61 000 rapporter om misstänkta transaktioner.²⁸

År 2025 lämnades största delen av de riskbaserade rapporterna av banker, där det sammanlagda antalet rapporter (30 799 stycken) utgjorde cirka 86 % av alla riskbaserade rapporter. Det näst största antalet riskbaserade rapporter lämnades av tillhandahållare av betalningsförmedlingstjänster, till vilka även valutaväxling hänfördes. Denna rapportörskategori lämnade sammanlagt 2 244 riskbaserade rapporter.²⁹

Av de riskbaserade rapporter som centralen för utredning av penningtvätt tog emot 2025 gällde 249 finansiering av terrorism eller innehöll tecken på finansiering av terrorism. År 2025 öppnade centralen för utredning av penningtvätt 1 629 utredningshelheter, varav 73 hade anknytning till eventuell finansiering av terrorism.³⁰ På motsvarande sätt tog centralen för utredning av penningtvätt 2024 emot 102 rapporter med anknytning till finansiering av terrorism och

²⁷ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 11–19.

²⁸ Finanspolisen 2024a, s. 10.

²⁹ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 11–12.

³⁰ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 16–19.

öppnade 1 347 utredningshelheter, varav 59 hade anknytning till eventuell finansiering av terrorism.³¹

Centralen för utredning av penningtvätt har enligt 6 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017) rätt att ålägga en ansvarig enhet att avbryta en transaktion för högst tio vardagar. År 2025 meddelade centralen för utredning av penningtvätt 195 frysningsorder till ett sammanlagt värde av 24,8 miljoner euro.³² Det sammanlagda värdet var över 10 miljoner euro högre än 2024, då centralen meddelade 223 frysningsorder till ett värde av sammanlagt 14,7 miljoner euro.³³

1.3.5 Övriga myndigheter

Polisen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet och Åklagarmyndigheten medverkar genom sin verksamhet till att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism. De är också för undersökningsmyndigheter vid penningtvättsbrott inom ramen för sina befogenheter. Skyddspolisen arbetar med att förebygga och bekämpa de allvarligaste hoten mot den nationella säkerheten, såsom terrorism.

Enligt lagen om penningtvätt omfattas vissa myndigheter av allmän omsorgsplikt. Tullen, Gränsbevakningsväsendet, Skatteförvaltningen, Utsökningsverket, Brottsförhindermyndigheten och konkursombudsmannen ska i sin verksamhet se till att uppmärksamhet riktas till förhindrande och avslöjande av penningtvätt och finansiering av terrorism. Dessutom ska de rapportera misstänkta transaktioner som uppdagas i samband med att de sköter sina uppgifter till centralen för utredning av penningtvätt.

³¹ Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s. 16–18.

³² Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 33.

³³ Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s. 30.

1.3.6 Nationella FATF-ledningsgruppen och FATF-gruppen

Finansministeriet tillsatte i oktober 2019 en nationell FATF-ledningsgrupp. Ledningsgruppen är ett nationellt organ som tillsatts tills vidare för att styra och samordna det nationella genomförandet av de rekommendationer som följer av Finlands medlemskap i FATF. Ordförandeskapet i FATF-ledningsgruppen ankommer på finansministeriet och i gruppen ingår representanter för de centrala myndigheterna och aktörerna inom bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

I överensstämmelse med FATF:s rekommendation nr 2 har FATF-ledningsgruppen följande nationella uppgifter avseende att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism och spridning av massförstörelsevapen: att sörja för myndighetssamarbete, att ta fram handlingsplaner och besluta om genomförandet av dem, att samordna frågor och debatten om dessa uppgifter och att fastställa Finlands ståndpunkter för FATF:s arbetsgruppsmöten och plenarmöten. Dessutom ska FATF-ledningsgruppen se till att förberedelserna för Finlands länderbedömning och genomförandet av rekommendationerna från bedömningen har ordnats på ett ändamålsenligt sätt.

Under FATF-ledningsgruppen verkar en nationell FATF-grupp, vars verksamhet övervakas och vid behov styrs av ledningsgruppen. FATF-gruppen utarbetar Finlands ståndpunkter och lägger fram dem för ledningsgruppens beslut samt inhämtar information för formulering av synpunkter och redogörelser som FATF begärt. Ordförandeskapet i FATF-gruppen ankommer på finansministeriet. I gruppen ingår desamma nationella behöriga myndigheterna som i FATF-ledningsgruppen..

1.3.7 Nationella myndighetssamarbetsgruppen för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism

Finansministeriet och inrikesministeriet tillsatte den nationella arbetsgruppen för myndighetssamarbete för förhindrande av penningtvätt och finansiering av

terrorism den 18 december 2019 så att dess mandatperiod löper tills vidare.³⁴ Myndighetssamarbetsgruppen ska bidra till att på nationell nivå utveckla och effektivisera förhindrandet av penningtvätt och terrorfinansiering genom att förbättra informationsutbytet mellan tillsynsorganen, de operativa myndigheterna och åklagarmyndigheterna, intensifiera samarbetet mellan myndigheterna och de ansvariga enheterna, förenhetliga verksamhetsmodellerna för tillsynen, säkerställa att statistiken följs och ta initiativ till att utveckla regleringen. Gruppen ska dessutom bland annat följa upp uppdateringen av den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism och godkänna ett ändamålsenligt sätt att genomföra riskbedömningen och en metodologi som kan användas i riskbedömningsarbetet. Myndighetssamarbetsgruppen ska också följa genomförandet av handlingsplanen för den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism. Myndighetssamarbetsgruppen har tre underarbetsgrupper: underarbetsgruppen för riskbedömning, tillsynsorganens underarbetsgrupp och NPO-underarbetsgruppen. Deras uppgifter och syfte förklaras nedan.

1.3.7.1 Tillsynsorganens underarbetsgrupp

Tillsynsorganens underarbetsgrupp inledde sin verksamhet i februari 2020 och medlemmar i den är Finansinspektionen, Finlands Advokater, Tillstånds- och tillsynsverket, Patent- och registerstyrelsen samt Polisstyrelsens lotteriförvaltning. Ordförandeskapet i Tillsynsorganens underarbetsgrupp är ambulerande; år 2024 var Finlands Advokatförbund ordförande och år 2025 Tillstånds- och tillsynsverket. År 2026 är Finansinspektionen ordförande.

Tillsynsorganens underarbetsgrupp samlas 4-6 gånger per år. Tillsynsorganens underarbetsgrupp behandlar tillsynsorganens aktuella övervakningsiakttagelser, diskuterar tillsynspraxis samt hör föredrag om varierande aktuella teman. Centralen för utredning av penningtvätt och Åklagarmyndigheten deltar

³⁴ Myndighetssamarbetsarbetsgruppens medlemsorganisationer är: finansministeriet, inrikesministeriet, utrikesministeriet, justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Polisstyrelsen, Polisstyrelsens lotteriförvaltning, centralen för utredning av penningtvätt vid centralkriminalpolisen, skyddspolisen, Gränsbevakningsväsendet, Patent- och registerstyrelsen, Tullen, Skatteförvaltningen, Enheten för utredning av grå ekonomi vid Skatteförvaltningen, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Finansinspektionen, Åklagarmyndigheten, Finlands Advokater, utskökningsverket och konkursombudsmannens byrå.

regelbundet i mötena en gång i året och går då igenom sina egna aktuella översikter.

1.3.7.2 NPO-underarbetsgruppen

NPO-underarbetsgruppen inrättades i februari 2022. Till medlemmar i arbetsgruppen kallades finansministeriet, inrikesministeriet, arbets- och näringsministeriet, Polisstyrelsens lotteriförvaltning, justitieministeriet, Patent- och registerstyrelsen, skyddspolisen, centralen för utredning av penningtvätt och utrikesministeriet. Arbetsgruppens uppgift var att främja åtgärderna rörande NPO-sektorn i handlingsplanen för riskbedömning 2021–2023. I december 2022 tillsatte inrikesministeriet projektet Bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och oavsiktliga aktörer (NPO-aktörer), som ersatte NPO-underarbetsgruppen för den återstående projektperioden (till utgången av 2024). Till medlemmar i projektgruppen kallades finansministeriet, justitieministeriet, utrikesministeriet, Patent- och registerstyrelsen, Polisstyrelsens lotteriförvaltning, centralen för utredning av penningtvätt, skyddspolisen, Enheten för utredning av grå ekonomi och Skatteförvaltningen. Justitieministeriet och skyddspolisen deltog inte i projektet. Projektet godkändes som en del av strategin och åtgärdsprogrammet för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet och det fortsatte med underarbetsgruppens uppdrag. Projektgruppen sammanträdde sex gånger under 2024. Det huvudsakliga utfallet av NPO-projektet var den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism inom NPO-sektorn, som publicerades i oktober 2024. Efter att projektet avslutades fortsatte NPO-underarbetsgruppen med sin verksamhet och har utarbetat en handlingsplan för riskbedömningen.

1.3.7.3 Underarbetsgruppen för riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism (underarbetsgruppen för riskbedömning)

Vid myndighetssamarbetsgruppen tillsattes i november 2022 en underarbetsgrupp för riskbedömning, vars uppgift är att

- för myndighetssamarbetsgruppens godkännande föreslå ett ändamålsenligt sätt att genomföra riskbedömningen och metoder som kan användas i riskbedömningsarbetet,
- se till att riskbedömningsarbetet framskrider i enlighet med en särskilt överenskommen tidtabell,

- handleda de aktörer som gör riskbedömningen,
- se till att åsikterna hos de behöriga myndigheter som deltar i den nationella riskbedömningen beaktas i riskbedömningsarbetet,
- se till att uppgifter och statistik som behövs för riskbedömningsarbetet överlämnas regelbundet.

Till medlemmar i underarbetsgruppen för riskbedömning kallades myndighets-samarbetsgruppens medlemsorganisationer. Social- och hälsovårdsministeriet, Åklagarmyndigheten och Gränsbevakningsväsendet utsåg kontaktpersoner till underarbetsgruppen som deltar i mötena enligt behov. Syftet med verksamheten i underarbetsgruppen för riskbedömning är att engagera de viktigaste nationella aktörerna i riskbedömningsprocessen.

1.3.8 FAMLIT – Expertgrupp för myndigheter och den privata sektorn för förhindrande av penningtvätt och terrorfinansiering (public private partnership, PPP)

År 2020 inrättades en expertgrupp för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism mellan myndigheter och aktörer inom den privata sektorn i syfte att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, FAMLIT (Finnish Anti-Money Laundering Intelligence Task Force). Sedan FAMLIT inrättades har expertgruppen haft två primära mål: konkret operativt samarbete samt samarbete för att utveckla bekämpningsprocesserna. År 2024 överfördes ansvaret för ordförandeskapet i FAMLIT från centralen för utredning av penningtvätt till de ansvariga enheterna.

År 2024 inrättades i anslutning till FAMLIT en operativ underarbetsgrupp för att granska särskilt bedrägerifenomen och utveckla bekämpningsarbetet i anslutning till dem mellan de ansvariga enheterna och myndigheterna. De ansvariga enheter som ingår i gruppen och centralen för utredning av penningtvätt fortsatte att följa det växande bedrägerifenomenet i nära samarbete med polisinsattningsarna även 2025. Under året lämnade centralen för utredning av penningtvätt en omfattande analys av rapporterna om misstänkta transaktioner med bedrägerikoppling till medlemmarna i FAMLIT.

I slutet av 2024 samlade FAMLIT de myndigheter som fokuserar på att bekämpa kringgåendet av sanktioner för att intensifiera samarbetet. Myndigheter som deltog i samarbetsmötet var förutom centralen för utredning av penningtvätt experter från Tullen, Utsökningsverket, utrikesministeriet och Finansinspektionen. År 2025 lyftes förhindrande av kringgåendet av sanktioner upp som ett analysystema vid sidan av bedrägerier, och FAMLIT-gruppen genomförde en sanktionsanalys i samarbete med centralen för utredning av penningtvätt. Kampen mot kringgåendet av sanktioner fortsätter 2026.

1.4 Bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism

1.4.1 Överstatliga aktörer och bestämmelser

Finland är bundet av särskilt EU:s och nationella bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism, så att de sistnämnda i stor utsträckning baserar sig på de förstnämnda. I den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism bör EU:s överstatliga riskbedömning beaktas, som det föreskrivs om i penningtvättsdirektiven. FATF:s anvisningar och rekommendationer är inte folkrättsligt bindande för medlemsstaterna, men medlemsstaterna har politiskt förbundit sig att genomföra dem nationellt. Strävan har varit att beakta FATF:s rekommendationer i EU:s bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism. Andra aktörer inom förhindrande av penningtvätt och terrorfinansiering är FN och dess säkerhetsråd, Europarådet, nätverket för finansunderrättelseenheter (Egmont Group) samt Interpol och Europol när det gäller brottsbekämpning.

FN:s kontor för narkotikakontroll och förebyggande av brott UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) bekämpar illegala droger och internationell brottslighet och har dessutom ett internationellt program för bekämpning av penningtvätt.³⁵

³⁵ The Global Programme against Money Laundering, UNGPML.

Finland verkställer EU:s och FN:s sanktioner, som satts i kraft genom EU-förordningar. EU:s förordningar är direkt tillämpliga i medlemsstaterna. För närvarande gäller nästan 50 sanktionsregimer. På grund av Rysslands anfallskrig har inskränkande åtgärder riktats mot land på sex olika grunder, bland annat personsanktioner (förordning 269/2014) och sektorspecifika sanktioner (833/2014).

1.4.1.1 Financial Action Task Force (FATF)

Den globala mellanstatliga aktionsgruppen mot penningtvätt och finansiering av terrorism FATF samarbetar internationellt mot penningtvätt och finansiering av terrorism, utvecklar och ger rekommendationer för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism samt följer upp genomförandet av dem i medlemsländerna. FATF strävar efter att främja ett effektivt genomförande av regleringsbaserade och operativa åtgärder för att bekämpa penningtvätt, finansiering av terrorism, spridning av massförstörelsevapen samt andra internationella åtgärder som hotar finansmarknaden.

FATF:s 40 rekommendationer fungerar som riktlinjer med hjälp av vilka länderna utvecklar sin egen verksamhet mot penningtvätt, finansiering av terrorism och spridning av massförstörelsevapen genom att tillämpa dem på medlemsländernas olika rättsliga och administrativa ramar samt finansiella system. Syftet med rekommendationerna är att förbättra de nationella mekanismerna för bekämpning av penningtvätt och terrorfinansiering med hjälp av internationella standarder.

FATF förutsätter ett riskbaserat förhållningssätt i arbetet mot penningtvätt och finansiering av terrorism, vilket definieras i rekommendation 1 (Assessing risks and applying a risk-based approach). Där förutsätts att medlemsländerna genomför en nationell riskbedömning och tar i bruk ett riskbaserat förhållningssätt utifrån resultaten av riskbedömningen för att minska riskerna. I rekommendation 1 förutsätts också att olika nationella aktörer, såsom finansinstitut, genomför sina egna riskbedömningar.³⁶

³⁶ FATF 2012–2025, s. 10.

1.4.1.2 Europeiska kommissionens övernationella riskbedömning

Europeiska kommissionens överstatliga riskbedömning ska beaktas i den nationella riskbedömningen. Kommissionen publicerade sin tredje övernationella riskbedömning 2022. I den definierades bland annat produkter och tjänster som kan möjliggöra penningtvätt och finansiering av terrorism. Dessutom rekommenderades medlemsländerna att i sina nationella riskbedömningar identifiera eventuella branscher eller områden med högre och lägre risk. Den övernationella riskbedömningen ger medlemsstaterna rekommendationer för att minska riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism, och dess resultat ska beaktas när den nationella riskbedömningen utarbetas. Den tredje övernationella riskbedömningen har utarbetats enligt kraven i fjärde penningtvättsdirektivet. Artikel 6 i fjärde penningtvättsdirektivet ålade kommissionen att göra en bedömning av de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som påverkar den inre marknaden och berör gränsöverskridande verksamhet. Artikel 6 i direktivet ålägger kommissionen att uppdatera sin rapport vartannat år, eller vid behov oftare.

Utarbetandet av den övernationella riskbedömningen ändrades till följd av sjätte penningtvättsdirektivet, som trädde i kraft 2024. I fortsättningen ska kommissionen enligt artikel 7 i direktivet göra en bedömning av inte bara de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som påverkar den inre marknaden utan också för riskerna för att riktade ekonomiska sanktioner kringgås eller inte genomförs i samband med gränsöverskridande verksamhet. Även uppdateringsintervallet för den övernationella riskbedömningen ändras, eftersom artikel 7 i direktivet ålägger kommissionen att utarbeta en övernationell riskbedömning enligt direktivet senast den 10 juli 2028 och därefter uppdatera den vart fjärde år eller vid behov oftare.

1.4.1.3 Överstatlig reglering

På unionsnivå regleras förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism genom två direktiv om penningtvätt, så att vid den tidpunkt då riskbedömningen skrivs tillämpas fjärde och femte penningtvättsdirektivet. Syftet med fjärde penningtvättsdirektivet är att förhindra att unionens finansiella system används för penningtvätt och finansiering av terrorism. De viktigaste bestämmelserna i direktivet gäller användning av en riskbaserad metod, åtgär-

der för kundkännedom, identifiering och registrering av den verkliga förmanstagaren samt rapporteringsskyldighet. Femte penningtvättsdirektivet medförde inte bara enskilda justeringar i det föregående direktivet, utan också nya bestämmelser som bland annat utvidgade direktivets tillämpningsområde till att omfatta tillhandahållare av virtuella valutor, och medlemsstaterna ålades att inrätta ett övervakningssystem för bank- och betalkonton.

Inom EU antogs 2024 fyra nya rättsakter om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism:

- Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1640 om de mekanismer som medlemsstaterna ska inrätta för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om ändring och upphävande av direktiv (EU) 2015/849 (nedan *sjätte penningtvättsdirektivet*)
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism (nedan *penningtvättsförordningen*)
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1620 om inrättande av myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010 (nedan *Amla-förordningen*) samt
- Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1654 om ändring av (EU) 2019/1153 vad gäller behöriga myndigheters åtkomst till centraliserade bankkontoregister via sammankopplingssystemet och tekniska åtgärder för att underlätta användningen av transaktionsuppgifter (nedan *ändring av direktivet om finansiell information*).

Strävan med EU:s lagstiftningspaket mot penningtvätt och finansiering av terrorism, som består av Amla-förordningen, penningtvättsförordningen, sjätte penningtvättsdirektivet samt ändringen av direktivet om finansiell information, är att stärka unionens ram för förhindrande av penningtvätt och finansiering av

terrorism. Syftet med lagstiftningspaketet är att beakta FATF:s rekommendationer och ändringarna i dem så att EU:s bestämmelser stämmer överens med FATF:s rekommendationer.

Penningtvättsförordningen, sjätte penningtvättsdirektivet och ändringen av direktivet om finansiell information har trätt i kraft den 9 juli 2024, och Amla-förordningen den 26 juni 2024. Penningtvättsförordningen tillämpas i huvudsak från och med den 10 juli 2027, och när det gäller sjätte penningtvättsdirektivet ska medlemsstaterna i huvudsak sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet senast den 10 juli 2027.

Den nya EU-bestämmelserna om penningtvätt ersätter de tidigare penningtvättsdirektiven och medför ändringsbehov i den nationella lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Sjätte penningtvättsdirektivet innehåller mera detaljerade bestämmelser än de tidigare direktiven om bland annat nationell riskbedömning och skyldigheter att föra statistik, register över uppgifter om bankkonton och register samt tillsyn över verkliga förmånstagare.

De grundläggande principerna i bestämmelserna om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism förblir desamma med de nya EU-bestämmelserna – de ansvariga enheterna ska identifiera sina kunder och de verkliga förmånstagarna samt bedöma de risker som hänför sig till verksamheten och kunderna. Misstänkta transaktioner ska rapporteras till finansunderrättelseenheten (i Finland centralen för utredning av penningtvätt). Nytt i regleringen är särskilt att bestämmelserna grundar sig på en förordning, EU:s nya myndighet för bekämpning av penningtvätt och dess direkta tillsyn över de mest riskexponerade ansvariga enheterna, de detaljerade bestämmelserna och de omfattande direkta tillämpliga EU-bestämmelser på lägre nivå som fortfarande bereds. Finansministeriet bereder de ändringar som behövs i den nationella lagstiftningen på grund av de nya EU-bestämmelserna och inledde i maj 2024 en projekt för en totalreform av penningtvättslagstiftningen.³⁷

³⁷ Projektet för en totalreform behandlas i avsnitt 1.5.2 Nationell lagstiftning.

Förhindrandet av penningtvätt regleras också i den så kallade förordningen om betalningsuppgifter (2023/1113)³⁸. Förordningen gäller de uppgifter om betalare och betalningsmottagare som ska åtfölja överföringar av medel, i alla valutor, i syfte att förebygga, upptäcka och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism. Tillämpning av förordningen förutsätter att när minst en av de betaltjänstleverantörer som är involverade i överföringen av medel är etablerad i unionen. Förordningen om ändring av förordningen om betalningsuppgifter genomfördes nationellt i samband med de ändringar som föreslogs i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om leverantörer av kryptotillgångstjänster och om marknader för kryptotillgångar samt till vissa andra lagar (RP 31/2024 rd).

Bestämmelser om tillhandahållande av kryptotillgångstjänster finns i en EU-förordning (MiCA-förordningen) som blev tillämplig delvis den 30 juni 2024 och fullt ut den 30 december 2024. Förordningen införde ett eget och harmoniserat regelverk för marknaden för kryptotillgångar. Enligt förordningen krävs det auktorisation för tillhandahållande av kryptotillgångstjänster. Förordningen ger rätt att tillhandahålla gränsöverskridande kryptotillgångstjänster till en annan EES-stat med ett så kallat EU-pass. Verksamheten bedrivs också i fortsättningen under myndighetstillsyn och sanktioner ska kunna tillämpas på verksamhet som strider mot förordningen. Penningtvättslagen ska tillämpas på leverantörer av kryptotillgångstjänster som avses i EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar.

Även den nationella regleringen om förhindrande av finansiering av terrorism grundar sig på internationella förpliktelser, av vilka den viktigaste är FN:s konvention om bekämpande av finansiering av terrorism (FördrS 74/2002). Den nationella regleringen om finansiering av terrorism har också påverkats av FN:s säkerhetsråds resolution 1373 (2001) om åtgärder mot terrorism och finansiering av den. Finland har också anslutit sig till den europeiska konventionen om förebyggande av terrorism från 2005 (FördrS 49/2008).

³⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1113 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och vissa kryptotillgångar och ändring av direktiv (EU) 2015/849

1.4.1.4 Amla

Bestämmelser om inrättandet av EU:s nya myndighet för bekämpning av penningtvätt (Anti-Money Laundering Authority, nedan *Amla*) ingår i Amla-förordningen i EU:s lagstiftningspaket mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Syftet är att effektivisera insatserna inom unionens finansiella system för att förebygga penningtvätt och finansiering av terrorism genom att inrätta en myndighet med ansvar för att bidra till genomförandet av harmoniserade regler på detta område, Amla, som ska sträva efter ett harmoniserat tillvägagångssätt för att stärka unionens befintliga ramverk för att förebygga penningtvätt och finansiering av terrorism, och i synnerhet tillsyn över och samarbete kring penningtvätt och finansiering av terrorism mellan finansunderrättelseenheter. Det harmoniserade tillvägagångssättet har till syfte att minska skillnaderna i nationell lagstiftning och tillsynspraxis och på ett beslutssamt sätt införa strukturer som främjar en väl fungerande inre marknad.

Amla har två huvudsakliga verksamhetsområden: övervaka bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism och stödja de nationella finansunderrättelseenheterna. Bestämmelser om Amlas verksamhetsområde, uppgifter och befogenheter ingår i Amla-förordningen, som är direkt tillämplig reglering. Genom förordningen skapas ett europeiskt tillsynssystem för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, där Amla och de nationella tillsynsmyndigheterna samarbetar. Dessutom antar Amla kompletterande standarder och riktlinjer. Amla har också en central roll som den aktör som ansvarar för stöd- och samordningsmekanismen för finansunderrättelseenheter. Amla inrättades officiellt i juli 2024 och under 2025 har verksamheten kommit igång genom att skapa strukturer och rekrytera personal. Samtidigt har Amla utarbetat tekniska standarder för tillsyn (RTS) och tekniska standarder för genomförande (ITS), som avses träda i kraft redan i början av 2026.

1.4.2 Nationell lagstiftning

Den nationella lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism grundar sig på EU:s direktiv, internationella avtal och FATF:s rekommendationer. Penningtvättslagen och lagen om centralen för utredning av penningtvätt utgör förebyggande reglering, medan strafflagens rekvisit för

penningtvätt och finansiering av terrorism fastställer vad som är straffbart förfarande samt straffskalorna.

Lagen om centralen för utredning av penningtvätt reglerar innehåller bestämmelser om uppgifterna för centralen för bekämpning av penningtvätt, som finns i anslutning till centralkriminalpolisen, och om registret för förhindrande, avslöjande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. I lagen föreskrivs dessutom om centralens rätt att få, använda och lämna ut uppgifter, informationsutbyte samt förordnande av centralen om avbrytande av en transaktion.

Finansministeriet bereder som bäst en regeringsproposition om en totalreform av penningtvättslagen, som avsikten är att överlämna till riksdagen våren 2026. Finansministeriet inledde i maj 2024 en totalreform av penningtvättslagstiftningen och för den tillsattes en arbetsgrupp³⁹. Arbetsgruppen hade till uppgift att för genomförandet av totalreformen av bestämmelserna om penningtvätt och finansiering av terrorism bereda en regeringsproposition genom vilken Amla-förordningen, penningtvättsförordningen, sjätte penningtvättsdirektivet och ändringarna i direktivet om finansiell information genomförs. I arbetsgruppens mandat ingick dessutom befogenhet att bedöma om det finns även andra behov av att ändra bestämmelserna om penningtvätt och finansiering av terrorism i den regeringsproposition som bereds.

Bestämmelserna om finansiering av brott för terrorism har samlats i 34 a kap. i strafflagen. För att fullgöra förpliktelse i FN:s resolution 1373 (2001) har dessutom lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013) stiftats. Lagen reglerar administrativ frysning av tillgångar och gäller tillgångar som tillhör en juridisk eller fysisk person som skäligen kan misstänkas för, är föremål för straffanspråk för eller har dömts för ett terroristbrott enligt 34 a kap. i strafflagen.

Justitieministeriet har i november 2025 beredd och föredragit en regeringsproposition,⁴⁰ där det föreslås att det kapitel i strafflagen som gäller terroristbrott

³⁹ Finansministeriet: Arbetsgruppen för en totalreform av penningtvättslagen, läst 9,1.2026.

⁴⁰ RP 163/2025 rd

ersätts med ett nytt kapitel som gäller terroristiska brott. Bakgrunden till de föreslagna lagändringarna är särskilt föresatserna i regeringsprogrammet om behovet av att förtydliga regleringen, säkerställa att den är heltäckande och skärpa straffen. Enligt regeringens proposition förtydligas bestämmelserna till exempel genom att stryka paragrafhänvisningar och subsidiaritetsklausuler samt genom att förenhetliga formuleringarna och precisera brottsrekvisiten. Detta förtydligande av lagstiftningen gäller också brott för finansiering av terrorism. I det nya 34 a kap. i strafflagen föreskrivs det om finansiering av brott för terrorism i 10 §. I 11 § om finansiering av terrorism sammanslås bestämmelserna om finansiering av en terrorist och finansiering av terroristgrupp. I 34 kap. 12 § i strafflagen placeras dessutom bestämmelser om finansiering av ett brott som avses i en internationell överenskommelse, som inte förutsätter terroristiskt syfte. Enligt den viktigaste utvidgningen av det straffbara området ska det bli straffbart att en person vistas i en stat där personen inte är medborgare eller varaktigt bosatt för att där begå ett terroristiskt brott. Ett dylikt så kallat vistelsebrott kan också gälla vistelse i en främmande stat i syfte att begå ett brott för finansiering av terrorism. De föreslagna lagarna avses träda i kraft under 2026.

2 Omvärlden för penningtvätt och finansiering av terrorism

Före analyserna av de nationella riskerna och riskerna för de enskilda sektorerna redogörs det för generella omvärldsfaktorer som påverkar bedömningen av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism. FATF räknar som "miljöfaktorer" bland annat politiska, ekonomiska, sociala, tekniska och legislativa faktorer.⁴¹ Enligt penningtvättslagen ska de ansvariga enheterna och tillsynsorganen ta hänsyn till dessa faktorer även vid bedömningen av de risker för penningtvätt som är förenad med kunder.

I detta kapitel lyfts som omvärldsfaktorer som påverkar risken för penningtvätt fram Finlands geografiska läge, den tekniska utvecklingen och AI, samt borttagande av vinning av brott. Dessutom granskas de finländska rapporterings-skyldiga sektorerna som en helhet och presenteras en allmän översikt av situationen beträffande terrorism och finansiering av terrorism i Finland. Legislativa faktorer granskas i kapitel 1. Dessutom behandlas de ekonomiska faktorer som hänför sig till sektorerna i de avsnitt som beskriver respektive sektors omvärld i kapitel 4 och bilaga 4. Bilagan bör läsas som en del av bedömningen av de sektorspecifika riskerna.

2.1 Beskrivning av rapporterings-skyldiga sektorer

I denna riskbedömning har de ansvariga enheterna enligt penningtvättslagen indelats i 18 olika sektorer. Nya sektorer jämfört med riskbedömningen 2021 och den partiella uppdateringen 2023 är kapitalmarknad, övrig kreditgivning och leverantörer av kryptotillgångstjänster.⁴²

⁴¹ FATF 2013, s. 25.

⁴² Kapitalmarknad och övrig kreditgivning behandlades i den föregående riskbedömningen och den partiella uppdateringen 2023 inom sektorn "Finansiella institut, andra

Enligt antalet aktörer var de största sektorerna i september 2025 bokförare med en andel på 30 % av alla aktörer och fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler med en andel på 17 %.⁴³ I enlighet med näringsgrensindelningen (TOL 2008)⁴⁴ företräder den största gruppen verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik, 40 % av alla aktörer. Finans- och försäkringsverksamhet är den näst största gruppen med 25 % medan andra betydande branscher är fastighetsverksamhet (16 %) samt handel (12 %).⁴⁵ I september 2025 var aktörerna inom de rapporteringsskyldiga sektorerna fördelade så enligt juridisk form att största delen av aktörerna är aktiebolag (71 %) medan den näst största gruppen består av fysiska personer⁴⁶ (21 %). Andra betydande juridiska former är personbolag, föreningar och samfund.

I september 2025 fördelade sig de registrerade aktörerna geografiskt så att största delen (38 %) av aktörerna fanns i Nyland. De andra regionernas andelar stannar under 10 %. Största delen av företagen inom sektorerna hade varit verksamma länge. Något över hälften (55 %) av företagen hade varit verksamma över 10 år och 21 % hade varit verksamma 5–10 år. Företagens sammanräknade omsättning var betydande, och 2023 hade 47 % av företagen en omsättning som översteg 100 000 euro.⁴⁷ Aktörernas sammanräknade omsättning 2023 var cirka 97 miljarder euro.⁴⁸

De rapporteringsskyldiga sektorerna sysselsatte ett betydande antal anställda. De registrerade aktörerna hade nästan 300 000 löntagare 2024. Branscherna var viktiga med tanke på beskattningsutfallet, eftersom aktörerna 2024 betalade sammanlagt cirka 16,3 miljarder euro i skatt (brutto). I september 2025 hade 83 % av aktörerna ingen skatteskuld alls, när man beaktade situationen 5 dagar från förfallodagen för skatt, och 92 % av aktörerna var sådana som

tillhandahållare av finansiella tjänster samt indrivningsrörelser”. Leverantörer av krypto-tillgångstjänster ersätter den tidigare sektorn ”Tillhandahållare av virtuella valutor”.

⁴³ Skatteförvaltningen 2025n, Kohdejoukon kuvaus.

⁴⁴ Näringsgrensindelningen TOL 2008 används i statistik som beskriver olika ekonomiska områden samt i nationalräkenskaper. Den baserar sig på EU:s näringsgrensindelning NACE (eng. the statistical classification of economic activities in the European Community). Se Statistikcentralen: Näringsgrensindelningen TOL 2008, läst 11.1.2026.

⁴⁵ Skatteförvaltningen 2025n, s. 1–2.

⁴⁶ Fysiska personer är sådana som bedriver näringsverksamhet, jordbruk, skogsbruk eller förvärvsverksamhet

⁴⁷ Det bör påpekas att 19 % av företagen är sådana vars omsättning inte är känd.

⁴⁸ Skatteförvaltningen 2025n, s. 5–8.

inte hade någon skatteskuld 3 månader efter förfallodagen. Å andra sidan var cirka 1 % av aktörerna sådana som fortfarande hade en skatteskuld på över 100 000 euro när det hade gått 3 månader från förfallodagen för skatt. En del av dessa aktörer hade inget gällande betalningsarrangemang för att täcka skatteskulderna.⁴⁹

Nyckeltalen⁵⁰ i de registrerade aktörernas bokslut varierande beroende på sektor. År 2023 var lönsamhetsklassen i fråga om alla aktörer på god nivå hos 34 %, på nöjaktig nivå hos 9 % och på svag nivå hos 33 %. Hos 25 % av aktörerna var lönsamhetsklassen inte känd. Skuldsättningsgraden var på god nivå hos 49 % av aktörerna och på svag nivå hos 18 %. I fråga om 27 % av aktörerna var skuldsättningsgraden inte känd. Likviditetsklassen var god hos 47 % av aktörerna och svag hos 10 %. Man bör dock lägga märke till att likviditetsklassen inte var känd hos 35 % av aktörerna.⁵¹

År 2025 lämnade ansvariga enheter sammanlagt 36 020 riskbaserade rapporter om misstänkta transaktioner och 248 894 rapporter om överskriden transaktionströskel till centralen för utredning av penningtvätt. I de riskbaserade rapporterna ingick 249 rapporter om gällde misstanke om terrorfinansiering eller som indikerade terrorfinansiering. År 2024 lämnades på motsvarande sätt 32 502 riskbaserade rapporter och 20 980 transaktionströskelrapporter.⁵² Av de riskbaserade rapporterna gällde 102 misstänkt finansiering av terrorism eller indikerade terrorfinansiering.⁵³

2.2 Geografiskt läge

Vid bedömningen av risken för penningtvätt måste man också fästa avseende vid det geografiska läget. Med detta avses inte bara hur Finlands geografiska läge påverkar riskerna för penningtvätt och nivån på dem, utan också hur faktorer utanför Finland, exempelvis utländska kunder och de risker som är för-

⁴⁹ Skatteförvaltningen 2025n, s. 14.

⁵⁰ Nyckeltalen har beräknats utifrån de beskattningssuppgifter som tillställts Skatteförvaltningen.

⁵¹ Skatteförvaltningen 2025n, s. 16–17.

⁵² Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 11,12,19.

⁵³ Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s. 18.

knippade med dem, påverkar den nationella risken för penningtvätt. Geografiska risker kan uppstå vid penning- och godstrafik mellan Finland och utlandet. Dessutom kan Finland vara såväl avgångs- och destinationsland som transitland. Enligt en expertintervju har det inträffat förändringar i penningflödenas riktningar de senaste åren och för närvarande kan man konstatera att pengar flödar inte längre som tidigare från Ryssland, utan pengar överförs från andra länder till Finland.⁵⁴ De viktigaste geografiska riktningarna är fortfarande Mellanasien, Baltikum och Centraleuropa samt några länder i Mellanöstern, Balkan och Sydostasien⁵⁵. De sanktioner som påförts Ryssland på grund av landets anfallskrig mot Ukraina har bidragit till att penningflödena från och till Ryssland har minskat. Det fysiska grannskapet gör dock att det trots sanktionerna förekommer försök att styra godstrafik till Ryssland till exempel via tredje länder.

I myndigheternas svar på omvärldsenkäten framfördes åsikten att Finlands roll vid överföring av pengar med koppling till internationell brottslighet håller på att förändras till transitland. Om man har lyckats överföra tillgångar till Finland är det lättare att överföra dem vidare, eftersom Finland har ett gott anseende och pengar som kommer från Finland tas emot med lägre tröskel jämfört med många andra länder. Finlands grannskap med Sverige i väster syns som en geografisk risk på så sätt att nya fenomen som redan förekommit en tid i Sverige söker sig till Finland.

Den allt starkare organiserade brottsligheten i Sverige kan avspegla sig även i brottsligheten i Finland. Organiserad brottslighet som en hotfaktor när det gäller penningtvätt behandlas i avsnitt 3.1.3. En svensk myndighetsrapport⁵⁶ visar att den organiserade brottsligheten i Sverige har förändrats så att den i allt högre grad hotar samhällssystemet. Den kriminella nätverken är ofta klanbaserade och hänför sig till invandring och kulturell pluralism. Myndigheterna lyfter nu fram utvisning av personer som en nödvändig åtgärd. Rapporten hänvisar till "en kriminell infrastruktur", där nätverken använder företag, falska identiteter, korruption och penningtvätt för att maskera sin verksamhet. Hot, våld och osaklig påverkan används också för att påverka myndigheter och rättspro-

⁵⁴ Expertintervju

⁵⁵ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 20.

⁵⁶ The Swedish Police Authority 2024, s. 14.

cesser. I det statliga svenska mediebolaget SVT:s program Uppdrag granskning, som företräder undersökande journalistik, framgick våren 2025 att i ledningen för en svensk neobank ingick bland annat brottslingar som var dömda för ekonomiska brott. Dessutom hade den aktuella neobanken genom sina tjänster möjliggjort brottslig verksamhet som gick ut på att cirkulera tillgångar till ett värde av flera miljoner kronor som skaffats genom bedrägerier. Tillsynsmyndigheten Finansinspektionen hade iakttagit allvarliga brister i företagets åtgärder för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Finansinspektionen återkallade den aktuella neobankens tillstånd i juni 2025.⁵⁷

Spänningarna inom världspolitiken har också stärkt flera länders strävanden att utveckla och stärka alternativa finansiella system och därmed att minska beroendet av det traditionella världsomspännande finansiella systemet med fokus på väst som stödjer sig på den amerikanska dollarn.⁵⁸

Med tanke på terrorfinansiering ligger Finland geografiskt vid sidan om de problemområden som är mest centrala med avseende på radikalislamistisk terrorism. Enligt skyddspolisens bedömning består den radikalislamistiska verksamheten i Finland i huvudsak av stödverksamhet, såsom att sprida och producera samt finansiera propaganda. Högextrem verksamhet i Finland bedrivs i huvudsak på nätet, vilket gör det möjligt att producera och sprida propaganda samt att nätverka oberoende av geografisk plats. Enligt skyddspolisens bedömning fungerar radikalislamistiska eller högerextrema attacker i andra västländer sannolikt som inspiration för enstaka personer i Finland som understöder en högerextrem eller radikalislamistisk ideologi.⁵⁹ Information om attacker som gjorts eller rapporterats i andra västländer sprider sig internationellt via internet eller traditionella medier. Enligt centralen för utredning av penningtvätt har en betydande del av de rapporter om misstänkta transaktioner som hänför sig till misstankar om terrorfinansiering internationella kopplingar

⁵⁷ Se t.ex. Finansinspektionen: FI återkallar tillståndet för Intergiro, läst 31.12.2025; SVT: Efter Uppdrag granskning avslöjande: FI återkallar tillstånd för banken Intergiro, läst 31.12.2025.

⁵⁸ Se t.ex. RUSI 16.9.2025: Alternative Financial Systems and the Reshaping of Global Finance, läst 22.9.2025.

⁵⁹ Skyddspolisens 2025, s. 39–40.

via antingen internationella transaktioner eller nationaliteterna hos de personer som knutits till rapporterna.⁶⁰ Detta kan tyda på att även terroristisk verksamhet i andra länder stöds från Finland. Även i svaren på den omvärldsenkät som genomfördes våren 2025 som en del av riskbedömningsarbetet framkom åsikten att hotet om terrorattacker är litet i Finland men det skickas tillgångar från Finland till konfliktområden.

Kontanter i omvärlden

Enligt den analys av kontanter och penningtvätt⁶¹ som centralen för utredning av penningtvätt gjort digitaliserar den globala ekonomin i allt snabbare takt, och även brottslingar har hittat de möjligheter som informationsnät och andra tekniska innovationer erbjuder. Trots detta används kontanter i tämligen stor utsträckning inom den lagliga ekonomin, och när det gäller brottslighet spelar de en central roll trots digitaliseringen. År 2024 betalades cirka hälften av att transaktioner på betalningsställen inom euroområdet kontant. För brottslingar erbjuder kontanter fortfarande en anonymitet som saknar motstycke i kombination med omfattande acceptans som betalningsmedel. Siffrorna i den rapport som utarbetats av centralen för utredning av penningtvätt skvallrar om att användningen av kontanter fortfarande är tämligen vanlig inom euroområdet trots att betalningsrörelsen digitaliserar i snabb takt i Finland och de andra nordiska länderna. Exempelvis kontantbetalningarnas relativa andel på 39 % av värdet betyder i praktiken att betalningsrörelsen uppgår till hundratals miljarder euro per år enbart inom euroområdet. Kontantbetalningarna på försäljningsställena i Finland stod för en relativ andel på 27 %, vilket var den näst lägsta inom euroområdet 2024. Den omfattande användningen av kontanter ökar också kontanternas acceptabilitet som betalningsmedel och kan exempelvis bidra till hur man i andra länder inom euroområdet förhåller sig till kontrollen av kontanttransaktioner samt till utvecklandet och tillämpningen av penningtvättslagstiftningen när det gäller kontanttransaktioner. Omfattande användning av kontanter i andra länder inom euroområdet erbjuder också bättre

⁶⁰ Centralen för utredning av penningtvätt 2025e. Resultaten av utredningen beskrivs mer ingående i avsnitt 2.5 Övergripande bild av terrorismen och terrorfinansieringen i Finland.

⁶¹ Centralen för utredning av penningtvätt 2025c s. 3-5

förutsättningar för penningtvätt och självtvätt. Till skillnad från de andra nordiska länderna har Finland ingen egen valuta, vilket gör det ännu svårare att följa penningrörelsen till utlandet samt att verifiera kontanters ursprung.

Strävan är ofta att snabbt föra ut vinning av brott från den stat där brottet har begåtts. Polisen har i sina förundersökningar sett att brottslingar kan utnyttja flera olika metoder för att föra vinning av brott till utlandet. Det kan vara fråga om till exempel transport av kontanter över gränserna, anlåtande av penningkurirer, bankkonton som bildar kedjor samt inofficiella penningförmedlingssystem⁶².

Överföring av vinningen av brott till utlandet försämrar avsevärt myndigheternas möjligheter att spåra tillgångarna och ta bort vinningen av brott. Fenomenet accentueras särskilt inom internationell narkotikabrottslighet samt storskalig bedrägeribrottslighet.

Rysslands anfallskrig mot Ukraina

Rysslands anfallskrig mot Ukraina framstod som en hotfaktor i svaren på omvärldsenkäten. Det ansågs vara förenat med flera olika slags hot. I svaren framkom också hot i anslutning till efterkrigstiden och återuppbyggnaden av Ukraina. Framför allt möjligheten till korruption nämndes i detta sammanhang. Enligt Världsbankens bedömning i februari 2025 uppgår kostnaderna för Ukrainas återuppbyggnad till cirka 524 miljarder dollar (USD) under följande årtionde.⁶³ Krigets inverkan syns i omvärlden framför allt i form av sanktioner.

Kringgående av sanktioner

Ryska och ryskanknutna ekonomiska aktörer i EU och tredjeländer har skapat otaliga sätt att kringgå EU:s sanktioner. Sanktionerna mot Ryssland kringgås främst genom att produkter som berörs av sanktioner exporteras till Ryssland

⁶² EMCDDA & Europol (2024): EU Drug Markets Analysis
Global Organized Crime Index (2025)

⁶³ Världsbanken m.fl. 2025, s. 40.

via tredje länder eller med hjälp av avbruten transitering⁶⁴ samt att delaktigheten av en aktör som är föremål för sanktioner döljs i betalningen eller transaktionen. Även import från Ryssland kan vara förenad med risk för kringgående av sanktioner.

Centralen för utredning av penningtvätt upptäckte vissa tillvägagångssätt med kopplingar till kringgående av sanktioner i de sanktionsrelaterade rapporter om misstänkta transaktioner som man tog emot 2024. Ett tillvägagångssätt var att ett stort antal produkter beställdes från en webbshop så att beställaruppgifterna maskerades. Dessutom iaktogs försök att föra varor med dubbla användningsområden till Ryssland via tredjeländer.⁶⁵ Användningen av bulvaner är typiskt för verksamheten i fråga.⁶⁶

Enligt Tullen har kringgåendet av sanktionerna mot Ryssland gjort att antalet regleringsbrott som Tullen registrerar och undersöker ökat avsevärt. Åren 2022–2023 registrerade Tullen nästan 800 regleringsbrott med koppling till kringgående av sanktioner, av vilka ungefär 100 har undersökts som grova regleringsbrott. Före Rysslands anfallskrig undersöktes bara några misstänkta regleringsbrott per år vid Tullen.⁶⁷ År 2024 registrerade Tullen nästan 100 regleringsbrott med koppling till sanktionsöverträdelser, av vilka 35 undersöktes som grova brott.⁶⁸

En av de viktigaste sanktionsrelaterade ändringarna i början av 2025 har varit det nationella genomförandet av sanktionsstraffdirektivet⁶⁹ den 20 maj 2025. Direktivet bidrar till att effektivisera de sanktioner som EU infört, eftersom det säkerställer att brott mot sanktioner är straffbara i alla medlemsstater och att straffbestämmelserna uppfyller en gemensam miniminivå. Till Finlands strafflag har fogats nya bestämmelser om sanktionsbrott, grovt sanktionsbrott,

⁶⁴Med avbruten transitering avses en situation där det har uppgetts att produkter som är föremål för sanktioner exporteras till ett tredjeland via Ryssland, men under transiteringen blir produkterna kvar i Ryssland

⁶⁵ Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s. 9.

⁶⁶ Centralen för utredning av penningtvätt 2025b, s. 5.

⁶⁷ Tullen 2024, s. 10-11.

⁶⁸ Tullen 2025, s. 7.

⁶⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1226 om fastställande av brottsrekvisit och påföljder för överträdelse av unionens restriktiva åtgärder

sanktionsbrott av oaktsamhet och sanktionsförseelse. Bestämmelserna om regleringsbrott gäller då inte längre brott mot sanktioner (46 kap. i strafflagen).

2.3 Den tekniska utveckling och AI

Den tekniska utvecklingen har gjort det möjligt att tillhandahålla banktjänster samt betalnings-, försäkrings-, finansierings- och investeringstjänster över internet och i mobila enheter vid sidan av det traditionella systemet som baserar sig på ett nätverk av verksamhetsställen. Tillhandahållandet av dessa digitala finansiella tjänster (digital financial services) har ökat möjligheterna ur konsumentens och marknadens synvinkel, men samtidigt också möjligheterna till penningtvätt och finansiering av terrorism. Särskilt olika typer av elektroniska tjänster och produkter erbjuder nya sätt och vägar för penningtvätt och lockar till sig brottslingar, till exempel genom att göra det möjligt att agera anonymt och maskera medel.

Teknik som används för att producera digitala finanstjänster, det vill säga finansteknik (FinTech), är ett vidsträckt begrepp som täcker många typer av verksamheter, tillämpningar och företag. Exempel på innovationer och fenomen inom FinTech är bland annat neobanker, mobilplånböcker, kryptotillgångar, person-till-person-lån, peer-to-peer(P2P)-försäkringar och robotrådgivning.⁷⁰ Utvecklarna av FinTech-lösningar utnyttjar bland annat dataanalys, kvantteknik, molntjänster, maskininlärning, artificiell intelligens (AI) och distribuerade liggare för att utveckla digitala finanstjänster.⁷¹

Digitala finanstjänster och innovationer i anslutning till dem har redan länge varit en dominerande utvecklingstrend, men den takt i vilken nya innovationer föds är anmärkningsvärd.⁷² Finansteknikens snabba utveckling kräver också att de metoder och kunskaper som används för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism utvecklas fortlöpande.

⁷⁰ Finansinspektionen: FinTech – Innovationer i den finansiella sektorn, läst 7.11.2025.

⁷¹ Världsbanken: Inclusive digital financial services – Overview, läst 7.11.2025.

⁷² European Commission: Overview of digital finance, läst 7.11.2025.

Den tekniska utvecklingen och missbruk av den framstod som hotfaktorer när det gäller penningtvätt och finansiering av terrorism i svaren på den omvärldsenkät som genomfördes som en del av riskbedömningsarbetet våren 2025. I samband med den tekniska utvecklingen nämndes ofta nya betalningssätt, framför allt kryptotillgångar. Även nya digitala tjänster nämndes ofta, såsom betalningstjänster, neobanker, decentraliserade finansplattformar (eng. decentralized finance, DeFi), vIBAN och kommunikationstjänster. När det gäller digitala tjänster påpekades också deras internationella dimension. Den tekniska utvecklingen ansågs bidra till att datanätsstödda bedrägerier blir vanligare och internationaliseras. Den tekniska utvecklingen sågs också som en sårbarhet, framför allt i ett scenario där myndigheternas och de ansvariga enheternas övervaknings- och identifieringssystem inte hinner med den tekniska utvecklingen.

I omvärldsenkäten framkom som ett nationellt hot om terrorfinansiering i anslutning till den tekniska utvecklingen digitaliseringen av terrorism och terrorfinansiering, som behandlas i avsnitt 3.3.1.

Den tekniska utvecklingen syns också på så vis att människorna tillbringar allt mera tid i den digitala världen. De så kallade neobankerna som helt och hållet erbjuder banktjänster via nätet är ett exempel på detta. Ett betydande digitalt verksamhetsfält utgör nätspelet, som också är en viktig global marknad. I den digitala världen framhävs digitala betalningssätt och de är ofta förenade med utmaningar att säkerställa tillgångarnas ursprung eller användningsändamål samt att identifiera kunden. I EU:s överstatliga riskbedömning har konvertibla token som används i videospel för första gången jämförts med kryptotillgångar och riskerna i anslutning till den har identifierats inom EU.⁷³ Konvertibla token som används i videospel, och som kan omvandlas till kryptovaluta, utgör enligt den överstatliga riskbedömningen en synnerligen betydande risk för penningtvätt och finansiering av terrorism.⁷⁴ Enligt den överstatliga riskbedömningen kan penningtvättare utnyttja den digitala handeln med ovan nämnda token i sin verksamhet på samma sätt som de nyttjar den fysiska varuhandeln. Smutsiga pengar kan tvättas via spelplattformarna när olagliga pengar kan användas för att köpa token, som sedan kan säljas.⁷⁵ I samband

⁷³ SNRA, s. 12.

⁷⁴ SNRA Staff working document, s. 231, 233.

⁷⁵ SNRA, s. 12.

med penningspelade har sådana riskfaktorer identifierats som att tillgångarnas ursprung kan vara oklart, det kan vara utmanande att identifiera spelarna (bl.a. spelarnas pseudonymer), en spelare opererar under olika namn på olika plattformar, kontona finns ofta i neobanker eller på spelkonton i kasinon. På grund av dessa omständigheter är det utmanande att spåra tillgångarna.

Utnyttjandet av de lösningar som AI erbjuder ökar inte bara i den lagliga verksamheten utan också i samband med brott samtidigt som AI-lösningarna utvecklas. Enligt Interpol är utnyttjandet av AI i datanätsstödda bedrägerier en snabbt växande trend som sträcker sig till olika delar av världen. AI utnyttjas för att genomföra olika typer av bedrägerier, och de personer som faller offer för gärningarna kan samtidigt bli offer för något annat brott, såsom människohandel.⁷⁶ I Finland har de myndigheter som bekämpar grå ekonomi sett att brottslingar har utnyttjat AI i samband med ekonomiska brott, till exempel för att utarbeta förfalskade affärsplaner och upprätta handlingar. Verksamheten har också haft kopplingar till organiserad brottslighet.⁷⁷

Europeiska bankmyndigheten (EBA) bedömer att antalet och förekomsten av cyberbrott och bedrägerier som begåtts genom att utnyttja AI ökar kraftigt, vilket är utmanande för finanssektorns förmåga att identifiera och bekämpa AI-stödda oegentlighet. Av såväl myndigheter som aktörer inom sektorn krävs kompetens- och teknikutveckling.⁷⁸

I svaren på omvärldsenkäten framstod missbruk av AI som en nationell hotfaktor när det gäller penningtvätt och finansiering av terrorism. I svaren kopplades detta ofta till dokumentförfalskning och falsk identitet, och detta togs upp av företrädare för både myndigheterna och de ansvariga enheterna. Både myndigheterna och de ansvariga enheterna hade sett att AI utnyttjats för att begå bedrägeribrott. Potentiella hot som nämndes i svaren var också användning av AI för att söka efter olika sårbarheter och, när det gäller finansiering av terrorism, mer omfattande användning av internet än förr för att med hjälp av AI nå potentiella finansiärer. Förutom de hot som digitaliseringen medför har FATF också betonat möjligheterna att utnyttja den i de brottsbekämpande myndigheternas arbete. Enligt FATF har de brottsbekämpande myndigheterna

⁷⁶ Interpol 30.6.2025: INTERPOL releases new information on globalization of scam centres, läst 8.7.2025.

⁷⁷ Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Lägesbild 2025, läst 12.1.2026.

⁷⁸ EBA 2025a, s. 3.

under de senaste åren utvecklat sin digitala beredskap att utnyttja de enorma möjligheterna hos den datadrivna strategin mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Automatisering, blockkedjeanalys, big data, artificiell intelligens (AI), maskininlärning och annan utvecklad analys kan hjälpa myndigheterna att utreda, bedöma riskerna för samt utbyta information om penningtvätt och finansiering av terrorism.⁷⁹

I Finland fortsätter centralen för utredning av penningtvätt sitt arbete med att utnyttja artificiell intelligens och intelligent automatisering. Genom DIGI-projektet för digitalisering av utredningen av penningtvätt, som inleddes 2021⁸⁰ har centralen för utredning av penningtvätt genomfört flera delar av det systemprojekt som centralen utvecklat och som ökat centralens automatiseringsnivå avsevärt. Automatik och maskininlärning ger möjlighet att befria resurser från rutinarbete till bland annat beslut samt analyser och informationsarbete. Dessutom påskyndas informationsbehandlingen och förbättras kvaliteten. Centralen för utredning av penningtvätt har i och med projektet fått fördjupad sakkunskap om lösningar som baserar sig på maskininlärning och språkmodeller samt om verksamhetsmiljöer och utvecklingspraxis i anslutning till dem.⁸¹

Skatteförvaltningen är med i flera utvecklingsprojekt där målet är att koppla framtagandet av det kunskapsunderlag som skattedeklarationerna kräver ännu närmare företagets informationssystem. Bakom utvecklingsprojekten finns både utvecklingen av den internationella regleringen och nationellt utvecklingsarbete (VAT in the Digital Age, projektet Företagets digitala ekonomi). Det informationsinnehåll som ligger till grund för beskattningen utvidgas och blir realtida. Ett noggrannare kunskapsunderlag i realtid gör det också möjligt att utveckla analysmetoderna, såväl inom skattetillsynen och vid bekämpningen av ekonomirelaterade brott. Skatteförvaltningen prövar och utvecklar aktivt AI-baserade lösningar för olika funktioner såsom kundservice

⁷⁹ FATF 2022, s. 1.

⁸⁰ Projektet är en del av projektet för att säkerställa effektivt förhindrande av och tillsyn över penningtvätt och finansiering av terrorism som finansieras av EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF) och samordnas av finansministeriet. Andra deltagare i projektet är finansministeriet, inrikesministeriet, Tullen, Finansinspektionen samt Patent- och registerstyrelsen. Projektet avslutas i juni 2026.

⁸¹ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 27.

och verkställande av beskattningen. Man fortsätter att utnyttja automatisering och analys vid sidan av de nya möjligheter som AI medför.

2.4 Borttagande av vinning av brott

Med borttagande av vinning av brott avses i allmänhet ett förfarande där syftet i enlighet med 1 kap. 2 § i förundersökningslagen (805/2011) är att ta bort vinning av brott, men också att eventuellt se till att målsäganden får skadestånd. De praktiska åtgärderna kan indelas i fastställande av vinning och skada, spårning av egendomen samt säkring, det vill säga borttagande, av egendomen. I förundersökningsfasen fattar domstolen beslut om egendom som säkrats på olika grunder genom tvångsmedel i samband med att den behandlar brottsärendet.

Förverkandepåföljd, det vill säga konfiskation, är en straffrättslig påföljd som döms ut av domstolen. Enligt 10 kap. 1 § i strafflagen (39/1889) är den allmänna förutsättningen för förverkandepåföljd ett brott eller en gärning som är straffbar enligt lag. Vinning som enligt 10 kap. 2 § i strafflagen ska dömas förverkad till staten kan vara egendom som härrör direkt från brottet, egendom som kommit i stället för sådan egendom, avkastning på denna egendom, värde av egendomen och avkastningen eller värde av inbesparing som härrör från brottet.

När det gäller penningtvättsbrott föreskrivs det särskilt om konfiskation av egendom som varit föremål för penningtvätt. I enlighet med 32 kap. 12 § i strafflagen ska egendom som varit föremål för penningtvätt dömas förverkad till staten. I fråga om förverkande av annan egendom iakttas de allmänna bestämmelserna i 10 kap. i strafflagen.

I enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering 2023 vidtar regeringen lagstiftningsåtgärder för att förhindra penningtvätt och effektivisera i synnerhet återvinningen av vinning av brott i samband med pen-

ningtvätt. Man vill underlätta borttagande av vinning av brott till exempel genom att beviskraven sänks och det införs ett förfarande för förverkande av vinning av brott utanför brottmålsrättegången.⁸²

EU:s konfiskationsdirektiv⁸³ trädde i kraft i maj 2024 och syftet är att det ska effektivisera borttagandet av vinning av brott. Direktivet ska genomföras i medlemsstaterna senast den 23 november 2026. Direktivet behandlas mer ingående i kapitel 6 Framtidens omvärld och hotfaktorer.

2.4.1 Antal förverkandepåföljder för penningtvättsbrott som dömts ut av tingsrätterna

Beloppen av förverkandepåföljderna för penningtvättsbrott har varierat avsevärt under olika år. Åren 2020–2023 dömdes det ut förverkandepåföljder för cirka 2,1 miljoner euro för penningtvättsbrott (tabell 3).

Tabell 3. Eurobeloppen av förverkandepåföljder som dömts ut i tingsrätterna för penningtvätt och grov penningtvätt.

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	Sammanlagt
Penningtvätt	31 765	54 990	377 410	116 975	581 141
Grov penningtvätt	191 817	317 865	164 088	857 390	1 531 160
Sammanlagt	223 582	372 854	541 498	974 365	2 112 300

I den statistik som presenteras i tabellen har inkluderats endast de domar där brottsrubriceringarna penningtvätt eller grov penningtvätt har tillräknats personen. Utanför statistiken hamnar också de fall där avgörandet har ändrats och en förverkandepåföljd dömts ut först i hovrätten.

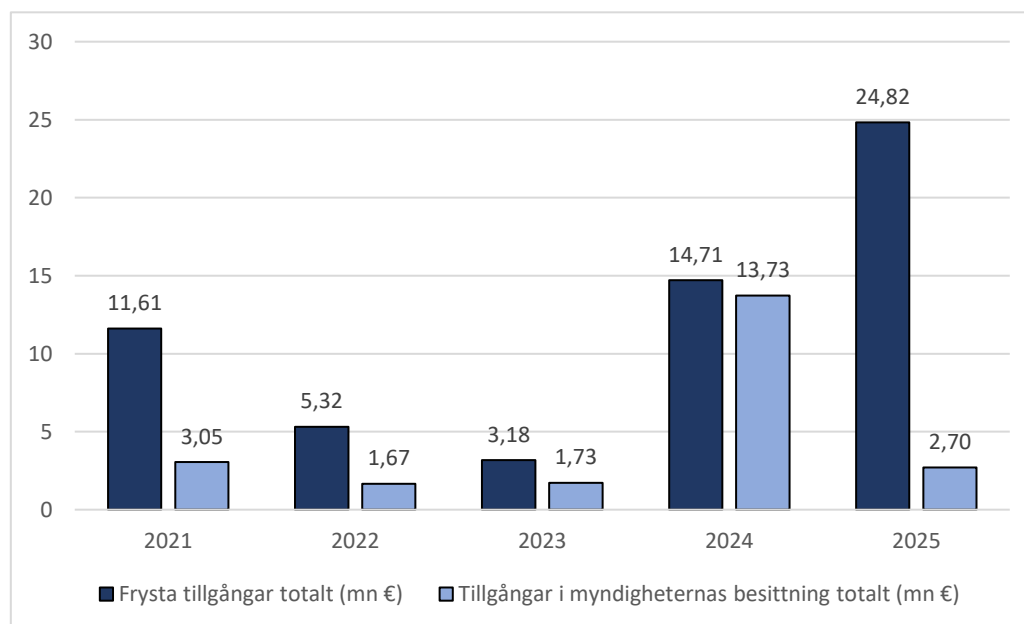
⁸² Statsrådet 2023a

⁸³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1260 om återvinning av tillgångar och förverkande

2.4.2 Administrativa förordnanden av centralen för utredning av penningtvätt om avbrytande av transaktioner

Centralen för utredning av penningtvätt svarar för förordnanden om avbrytande av transaktioner (s.k. frysningsorder). År 2025 meddelade centralen för utredning av penningtvätt frysningsorder till ett värde av sammanlagt cirka 24,8 miljoner euro, varav 2,7 miljoner euro säkrades genom tvångsmedel enligt tvångsmedelslagen. De låga besittningsandelen förklaras med en frysningsorder på nästan 20 miljoner euro, där centralen bedömde att frysning är nödvändig med stöd av penningtvättslagen, men inom tio vardagar hittade centralen inga grunder för att säkra egendomen med stöd av tvångsmedelslagen. Denna frysningsorder förklarar också att beloppet av frysta tillgångar stigit 2025 jämfört med 2024. Det sammanräknade värdet av frysta tillgångar har varierat under de fem åren, men värdet har varit störst de två senaste åren, 2024 och 2025. (Figur 2).

Figur 2. Centralen för utredning av penningtvätts frysningar 2021–2025.⁸⁴

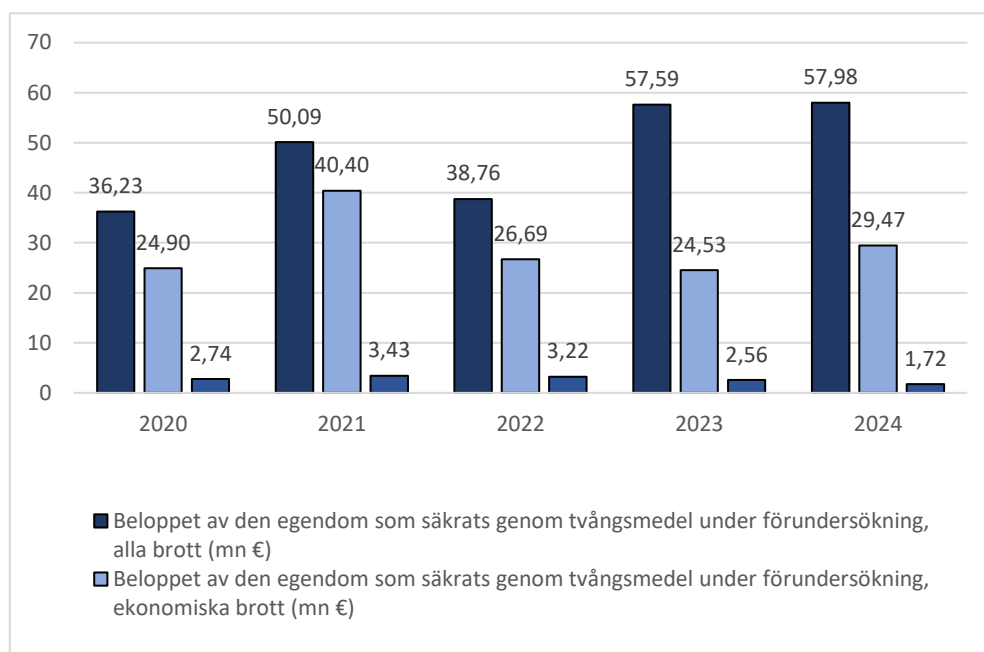

⁸⁴ Uppgifter som centralen för utredning av penningtvätt lämnat för riskbedömningsarbetet

2.4.3 Beloppen av egendom som säkrats i enlighet med tvångsmedelslagen

Under förundersökningen säkras egendom för att ta bort vinning av brott och/eller säkra betalningen av skadestånd. Säkring av egendom grundar sig på tvångsmedelslagen (806/2011), så polisens statistik över vinning av brott bygger på beloppet av egendom som säkrats i förundersökningsfasen i ovan nämnda syfte genom beslag och/eller kvarstad. Enligt polisens statistik har i fråga om alla brott under 2024 säkrats sammanlagt 58 miljoner euro genom tvångsmedel. Här ingår också egendom för 29,5 miljoner euro som säkrats genom tvångsmedel i ärenden som klassificerats som ekonomiska brott, vilket är ungefär hälften av den egendom som polisen säkrat genom tvångsmedel i förundersökningsfasen. I ärenden som klassificerats som narkotikabrott säkrades egendom för 1,7 miljoner euro 2024, vilket utgjorde 3 % av den egendom som polisen säkrat genom tvångsmedel i förundersökningsfasen (Figur 3).

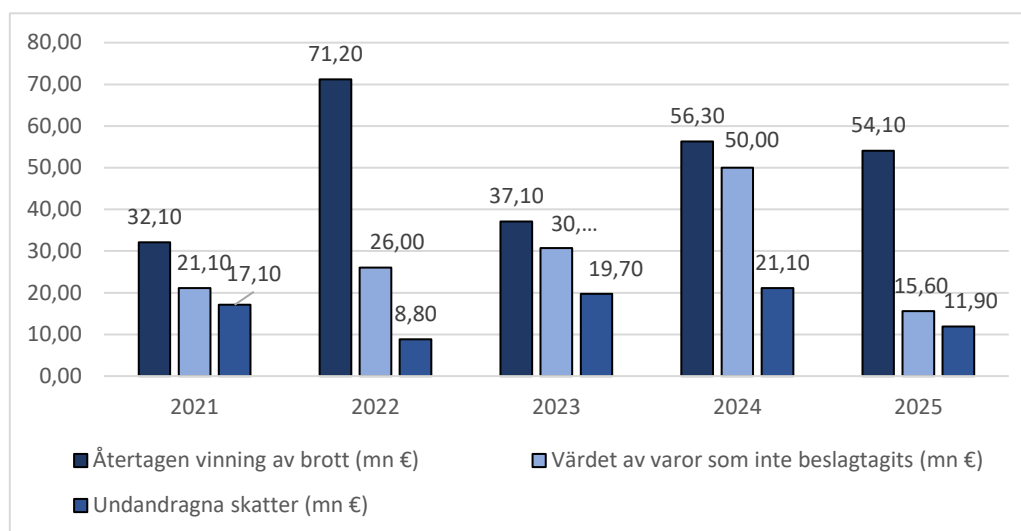
Figur 3. Polisens statistik över beloppet av egendom som säkrats genom tvångsmedel i förundersökningsfasen 2020–2024.⁸⁵

Den vinning av brott som återtagits med hjälp av Tullens brottsbekämpning har i euro varit av samma klass som beloppen av den egendom som i enlighet med vad som anges ovan har säkrats med hjälp av polisens tvångsmedel i förundersökningsfasen. I tabellen nedan (figur 4) anges den vinning av brott som tullen återtagit, värdet av den egendom som inte beslagtogs, det sammanlagda värdet av varor och produkter som gått till förbrukning under förundersökningen samt beloppet av skatter som undandragits till följd av brott och som staten inte fått på grund av den brottsliga verksamheten.

⁸⁵Uppgifter som Polisstyrelsen lämnat för riskbedömningsarbetet

Figur 4. Tullen statistik över brottsituationen och tullbrottsbekämpningens effektivitet 2021–2025.⁸⁶

2.4.4 Beloppen av brottskador av ekonomiska brott

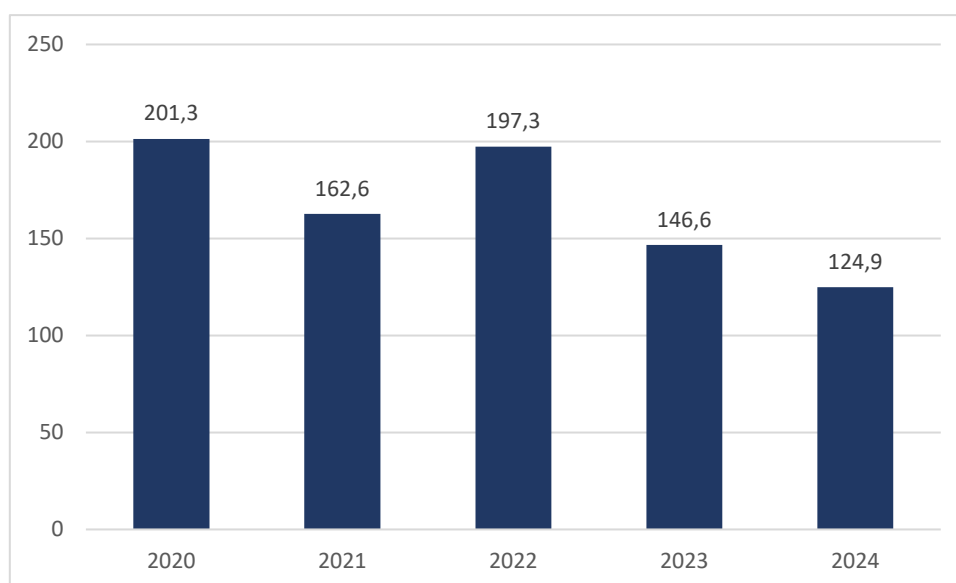
De brottskador som orsakas av ekonomiska brott och grå ekonomi är mycket stora och de har också stor samhällelig betydelse. I de ekonomiska brottsärenden som avslutades 2024 uppgick beloppet av brottskadorna till sammanlagt 123 miljoner euro (figur 4). Hur exakta skadebelopp som registreras beror bland annat på vilken typ av brott det är fråga om, eftersom polisen i förundersökningsfasen antecknar siffror som beskriver skadan utifrån målsägandens anmälan eller någon annan utredning. Exempelvis Skatteförvaltningen producerar mycket noggranna beräkningar av undandragna skatter enligt skatteslag. Skadebeloppen preciseras vanligtvis först senare under rättegången.

De siffror som beskriver skadornas omfattning baserar sig på de ekonomiska brottsärenden som avslutats under kalenderåret, medan de siffror som beskriver återtagen vinning av brott baserar sig på vinning av brott som tagits i besittning genom tvångsmedel oberoende av vilket år brottsärendet behandlats eller fortsätter eventuellt förundersökningen av dessa brottsärenden. Det går inte heller alltid att sätta likhetstecken mellan skada och vinning. Exempelvis miljöbrott som gett liten vinning kan orsaka målsäganden kännbar skada.

⁸⁶ Tullbevakningens årspublikation 2025, s. 28.

Dessutom kan den vinning av brott som enligt statistiken tagits i besittning vara förenad med säkring av betalning av skadestånd, men lika väl med att genom tvångsmedlet säkras att den nytta som gärningsmannen förvärvat genom brottet förverkas till staten.

Figur 5. Beloppet av brottskadorna i avslutade ekonomiska brott (mn €) 2020–2024.⁸⁷

2.5 Övergripande bild av terrorismen och terrorfinansieringen i Finland

Bekämpningen av terrorism i Finland grundar sig på den nationella strategin för bekämpning av terrorism. Den senaste strategin har antagits i form av statsrådets principbeslut 2022, och den gällde till utgången av 2025. Inrikesministeriet svarar för genomförandet av strategin. En av de 23 strategiska åtgärder för att bekämpa terrorism som fastställs i strategin är att bekämpa finansiering av terrorism. Genom bekämpningen av finansiering av terrorism utreds fall av finansiering av terrorism, avslöjas nätverk i anslutning till målpersoner för bekämpning av terrorism och kartläggs metoder att finansiera terrorism. Bekämpningen av finansiering av terrorism utvecklas i enlighet med

⁸⁷ Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Bekämpningsstatistik: Brottsbekämpning, läst 19.2.2026.

riktlinjerna i den gällande nationella riskbedömningen och handlingsplanen för penningtvätt och finansiering av terrorism.⁸⁸

Enligt skyddspolisens senaste nationella hotbedömning av terrorism 2026 ligger hotet om terrorism i Finland på nivå tre på en skala med fem nivåer, det vill säga förhöjd.⁸⁹ Hotnivån har stigit något jämfört med den tidigare hotnivån, som var nivå två på en hotskala med fyra nivåer. Under de senaste åren har det inträffat flera utvecklingsförlopp i Finlands säkerhetspolitiska miljö som höjer terrorhotet. Det mest sannolika attackhotet kommer fortfarande från enskilda personer eller smågrupper som understöder en högerextrem eller radikalislamistisk ideologi. Terrorattacker i västländerna fungerar sannolikt som inspiration även i Finland. Unga som radikaliseras är en internationell trend, som syns även i Finland i en radikalislamistisk och högerextrem verksamhetsmiljö. Ungas radikalisering sker främst via nätet oberoende av ideologi, vilket har iakttagits påskynda den individuella radikaliseringsprocessen. Unga är tillsammans med vuxna medlemmar i nätgemenskaper på webbplattformer, där de också själva vanligtvis deltar i produktion, översättning och delning av radikalt material.⁹⁰

Hotnivån för radikalislamistisk terrorism i Finland är enligt skyddspolisen förhöjd. Den radikalislamistiska verksamheten i Finland är i huvudsak fokuserad på att stödja internationell terrorism, såsom att producera och sprida propaganda, finansiera terrorism och utvidga stödnätverken. De internationella utvecklingsförloppen under de två senaste åren har emellertid ökat hotet om radikal islamistisk terrorism riktad mot Finland och finländska intressen. De utvidgade konflikterna i Mellanöstern och koranskändningar har fungerat som radikaliserande och mobiliserande faktorer i Europa. Den radikala islamistiska grupperingen Hayat Tahrir al-Shams maktövertagande i Syrien till följd av revolutionen i december 2024 och den osäkerhet som den skapar utvidgar sannolikt Isils⁹¹ frihet att verka i regionen.⁹² Isil har upprätthållit sina nätverk, trots att organisationen efter förlusten av de landområden som den härskade över

⁸⁸ Inrikesministeriet 2022

⁸⁹ Skyddspolisen tog i bruk en ny hotnivåskala med fem nivåer 2025. Den tidigare skalan hade fyra nivåer.

⁹⁰ Skyddspolisen 2025, s. 39, 43.

⁹¹ "Islamiska staten". Även känd under namnet Isis eller Daesh

⁹² Skyddspolisen 2025, s. 39–40.

har fungerat som en underjordisk terroristorganisation i sina traditionella understödsområden i Irak och Syrien. Terroristorganisationerna Isil och al-Qaida samt aktörer med koppling till dem utgör fortfarande det väsentligaste terroristhotet för Europa. Organisationerna har inspirerat enstaka anhängare och smågrupper att utföra attacker i Europa. De har också utnyttjat symboliskt viktiga händelser i sin propaganda och ökat uppmaningarna till attacker mot västländerna. Enligt skyddspolisens bedömning kommer även i Finland det största hotet om radikal islamistisk terrorism från enskilda aktörer, som inspireras av propaganda och andra attacker. Den mest sannolika radikalislamistiska terrorattacken är en attack som utförs med enkla medel på en allmän plats.⁹³

Hotnivån för högerextrem terrorism i Finland är enligt skyddspolisens förhöjd. Det mest sannolika attackhotet kommer från enstaka aktörer och smågrupper, för vilkas radikaliserings den finländska organiserade extremhögerrörelsen kan skapa en tillväxtplattform. Antalet målpersoner inom bekämpning av högerextrem terrorism har ökat i Finland under 2020-talet. Nätet är en viktig verksamhetsmiljö för högerextrem verksamhet, och flera attackprojekt både i Finland och internationellt har haft koppling till den nätbaserade Siege-kulturen, vars anhängare vill störta det nuvarande samhällssystemet genom politiskt våld. Finländare deltar aktivt i våldsidealiserande diskussioner på nätet.⁹⁴ Idealisering av terrorism på nätet och inspiration från attacker som fått stor mediasynlighet framhävs i extremhögerns retorik vid sidan av hot mot den vita befolkningen och beredskap för samhällets kollaps. Typiskt för extremhögerns verksamhet i Finland är nätverkande på sociala medieplattformar, spridning av propaganda och främjande av våldsverksamhet. Inom extremhögern framhävs intresse för vapen och sprängmedel, vilket enligt skyddspolisens bedömning sannolikt har att göra med framför allt den ideologiskt betingade tanken om beredskap för samhällets kollaps, men ställvis också för planering av våldsgärningar.⁹⁵

Hotet om terrorism från extremvänstern och Kurdistans arbetarparti (PKK) är lågt i Finland. PKK och dess anhängare koncentrerar sig särskilt på stödverksamhet i Finland. Den vänsterextrema verksamheten i Finland är i huvudsak

⁹³Skyddspolisens: Radikal islamistisk terrorism är fortfarande det största hotet i Europa, läst 17.2.2026.

⁹⁴ Skyddspolisens 2025, s. 39, 45.

⁹⁵ Skyddspolisens: Ääriöikeistolaisen terrorismin uhka on voimistunut länsimaissa, läst 17.2.2026.

fokuserad på stöd för kurdiska aktörer och radikal antifascism.⁹⁶ Den antifascistiska verksamheten är fokuserad på motstånd mot extremhögern till exempel genom demonstrationer och på nätet. Inom ramen för extremvänsterns och kurdernas samarbete har några finländare rest till nordöstra Syrien de senaste åren för att ansluta sig till väpnade organisationer med kurdisk bakgrund som är aktiva i området.⁹⁷

lakttagelserna från den utredning där centralen för utredning av penningtvätt granskade särdragen hos finansieringen av terrorism⁹⁸ tyder på att den misstänkta finansieringen av terrorism i Finland har många internationella kopplingar. I utredningen kunde man se att cirka 40 % av de granskade rapporterna var kopplade till internationella transaktioner med Finland som avgångs- eller destinationsland. Antalet olika avgångs- och destinationsländer inom trafiken med tillgångar var sammanlagt 74, och de vanligaste länderna låg förutom i Europa även i norra och östra Afrika, Mellanöstern och södra Asien. För de personer som var kopplade till rapporterna hade sammanlagt cirka 60 olika nationaliteter uppgivits. Vanliga sätt att överföra tillgångar som iaktogs i utredningen var gireringar och kontanter som hade transporterats utomlands med hjälp av kurirer. Användning av kort utomlands, framför allt för kontantuttag, och användning av penningförmedlingstjänster var andra metoder för internationella överföringar av tillgångar. Den viktigaste ändringen jämfört med tidigare var den stora andel tillgångar som gått via nya FinTech-aktörer, betaltjänstleverantörer och leverantörer av kryptotillgångstjänster, vilket också syns klart i länderförbindelserna för internationella transaktioner.⁹⁹

Enligt utredningen var de vanligaste källorna till tillgångar gåvor, och dessutom erhöles tillgångar från avkastning av affärsverksamhet, lön, sociala förmåner samt lån och krediter. I flera rapporter fanns tecken på att bulvaner hade använts för att cirkulera tillgångar, när personer till exempel hade gjort överföringar till flera motparter, tagit emot överföringar från flera motparter, snabbt överfört inkomna tillgångar vidare eller lyft dem i form av kontanter. I vissa fall hade man utnyttjat konton tillhörande personer inom den närmaste

⁹⁶ Skyddspolisen 2025, s. 41.

⁹⁷ Skyddspolisen: Ääriöikeistolaisen terrorismin uhka on voimistunut länsimaissa, läst 17.2.2026.

⁹⁸ I utredningen granskade man de rapporter om misstänkta transaktioner som tagits emot under perioden 1/2020–3/2025 och till vilka hänförde sig misstanke om eller indikation på finansiering av terrorism.

⁹⁹ Centralen för utredning av penningtvätt 2025e, s. 6–10.

kretsen eller NPO-aktörers konton. Anmärkningsvärt är att för ungefär en tredjedel av de personer som var fogade till rapporterna hade i penningtvätsregistret antecknats ställning i en juridisk person eller ställning som enskild näringsidkare.¹⁰⁰ I verksamhet som uppvisade tecken på cirkulation av tillgångar utnyttjades enligt iakttagelser i utredningen också penningspel antingen i samband med fysiska kasinobesök eller via tillgångar som tagits emot från och överförts till spelaktörer. I verksamhet som tydde på cirkulation av tillgångar hade man också utnyttjat tjänster som tillhandahålls av företag inom plattformsekonomi.¹⁰¹

¹⁰⁰ Det kan påpekas att till rapporterna fogas vanligtvis alla personer med koppling till den misstänkta transaktioner oberoende av roll, så även sådana personer ingår i vilkas verksamhet det inte nödvändigtvis har funnits tecken på penningtvätt eller terrorfinansiering.

¹⁰¹ Centralen för utredning av penningtvätt 2025e, s. 8–9.

3 Nationella hot och sårbarheter

I denna riskbedömning beskrivs nationella hot i stället för det avsnitt om fenomen som ingått i tidigare riskbedömningar. De viktigaste nationella hoten identifierades utifrån svaren på den omvärldsenkät som riktades till myndigheterna, den privata sektorn och centrala internationella partner. Enkäten genomfördes våren 2025. I enkäten identifierades som nationella hot om penningtvätt utöver det som anges nedan även det världspolitiska läget och dess konsekvenser samt den tekniska utvecklingen, som behandlas i kapitel 2. Som nationella hot om finansiering av terrorism identifierades utöver det som anges nedan att terroristisk verksamhet och terrorfinansiering flyttar till nätet, vilket behandlas i kapitel 2. Förutom hoten presenteras i detta kapitel de nationella sårbarheter för penningtvätt och finansiering av terrorism som identifierades i enkäten.

3.1 Nationella hot om penningtvätt

3.1.1 Bulvaner

I svaren på omvärldsenkäten betonades bulvaner samt utmaningarna med att upptäcka dem. En bulvan är en person eller en sammanslutning som uppträder under eget namn för någon annans räkning. Exempelvis i organiserade kriminella nätverks tillvägagångssätt kan ingå att anlita bulvaner när man försöker dölja brottslig verksamhet bakom företagsverksamhet som förefaller laglig. Då utses en bulvan till exempelvis ansvarig person i företaget.¹⁰² Bulvanverksamhet har i den nationella riskbedömningen 2021 samt i den partiella uppdatering av riskbedömningen 2023 identifierats som en betydande risk som riktar sig till flera olika sektorer. Bulvanverksamhet anses även internationellt utgöra en betydande risk för penningtvätt.

För ekonomiska brott som inkluderar bulvansituationer kan gärningsmännen dömas för registeranteckningsbrott till böter eller fängelse i högst tre år. Vid registeranteckningsbrott lämnas en oriktig uppgift till ett register som förs av

¹⁰² Europol 2024a, s. 40.

en myndighet, vilket orsakar ett betydelsefullt fel i registret, eller så utnyttjas ett sådant fel vid ett brott.¹⁰³ Näringsförbud får i Finland meddelas förutom den som är ansvarig person i ett företag även den som faktiskt leder en sammanlutning eller sköter dess förvaltning.¹⁰⁴

Sveriges lagstiftning förbjuder användning av bulvaner i bolagsledningen. Lagen innehåller ett förbud mot bulvaner, det vill säga en så kallad målvaktsbestämmelse om att en person som i själva verket inte deltar i ledningen av bolaget inte får väljas in i bolagsledningen utan godtagbar orsak. Den finska aktiebolagslagen innehåller inga uttryckliga bestämmelser om saken¹⁰⁵. En bulvan kan också dömas för penningtvätt.¹⁰⁶ Att ta emot, överlåta eller maskera egendom som förvärvats olagligt eller vinning av sådan egendom är den vanligaste metoden för penningtvätt. Tillgångar som förvärvats genom brott kan till exempel nominellt överföras i en bulvans namn så att gärningsmannen behåller bestämmanderätten över egendomen. Att bistå gärningsmännen att undandra sig de rättsliga följderna av brottet är också penningtvätt.¹⁰⁷

Bulvanverksamhet bekämpas förutom med myndigheternas mångsidiga tillsynsmetoder även med flera bestämmelser i finsk lagstiftning som förbjuder bulvanverksamhet. Bulvanförbuden säkerställer att lagarna fungerar i enlighet med deras ursprungliga syfte. Exempelvis verksamhet som ombud för obligationsinnehavare förutsätter oftast myndighetsregistrering.¹⁰⁸ En förutsättning för registrering är att anmälaren och de som hör till dess verkställande ledning är tillförlitliga. Registrering kan förvägras som den som gör registeranmälan är mellanhand för någon annan.¹⁰⁹ Avsikten med bestämmelsen är att hindra sådana personer från att bli ombud som till exempel till följd av sin suspekta bakgrund troligen inte skulle uppfylla förutsättningarna för registrering men som försöker ta sig in i branschen via en mellanhand. Att tillåta ett sådant tillvägagångssätt skulle minska ombudens tillförlitlighet och godtagbarhet som en seriös deltagare på finansmarknaden.¹¹⁰ Motsvarande bulvanbestämmelser finns

¹⁰³ 16 kap. 7 § i strafflagen

¹⁰⁴ 2 § i lagen om näringsförbud (1059/1985)

¹⁰⁵ Ekobrottsmyndigheten. Brott mot aktiebolagslagen. Läst 5.3.2026.

¹⁰⁶ 32 kap. 6 § i strafflagen

¹⁰⁷ RP 53/2002 rd

¹⁰⁸ Finansinspektionen. Tillstånd, registreringar och anmälningar på finansmarknaden, läst 22.9.2025.

¹⁰⁹ 18 och 19 § i lagen om ombud för obligationsinnehavare (574/2017)

¹¹⁰ RP 48/2017 rd

också i till exempel lagen om förmedlingsrörelser¹¹¹ och i lagen om indrivningsregister.¹¹²

Bulvanarrangemang bekämpas till exempel genom krav på kundkännedom, rapporter om penningtvätt och företagens skyldighet att lämna uppgifter om förmånstagare. Bristande kundkännedom medför hot om bland annat anlitande av bulvaner, varvid de verkliga förmånstagarna och aktörerna inte kan identifieras.

I enlighet med lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013, 3 §) kan tillgångar frysas i syfte att bekämpa terrorism, om de tillhör en sådan juridisk person som ägs av eller där bestämmande inflytande utövas av en fysisk eller juridisk person som berörs av frysning av tillgångar. Man har velat att lagen flexibelt ska omfatta även de fall, där någon utövar bestämmande inflytande i ett företag och försöker dölja det till exempel med bulvanartade arrangemang.¹¹³

För att kringgå sanktioner i samband med transaktioner och betalningar kan bulvaner och komplicerade ägararrangemang användas som syftar till att dölja transaktioner som utförs av aktörer som är föremål för sanktioner.¹¹⁴ I vissa sanktionsförfattningar förbjuds olika gärningar som begås direkt eller indirekt via en tredje person eller en tredje stat. Exempelvis får penningmedel inte skenbart ges till en bulvan i syfte att penningmedlen ska nå en person som anges i en sanktionsbestämmelse. Enligt strafflagen kan indirekta gärningar beroende på fallet också betraktas som straffbar medhjälp, medgärningsmannaskap eller någon annan delaktighet eller försök därtill.¹¹⁵

Enheten för utredning av grå ekonomi vid Skatteförvaltningen granskade i en utredning¹¹⁶ de risker för grå ekonomi som hänför sig till bolag med kort livscykel. I analysen upptäckte man att i cirka 30 % av de skattegranskade bo-

¹¹¹ 8 och 19 § i lagen om fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler (1075/2000)

¹¹² 8 och 17 § i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (411/2018)

¹¹³ RP 61/2012 rd

¹¹⁴ Finansministeriet, 2024a, s. 72.

¹¹⁵ RP 202/2024 rd

¹¹⁶ Skatteförvaltningen 2024b

lagen med kort livscykel var bulvaner involverade på ett eller annat sätt. Bulvanerna var oftast (44 %) släktingar till den verkliga delägaren. Dessutom konstaterades en del av de granskade bolagen med kort livscykel vara bulvanbolag eller ha anlitat bulvanbolag. I analysen betraktades som bolag med kort livscykel sådana bolag som hade varit kortare tid än tre år i Skatteförvaltningens moms-, arbetsgivar- eller förskottsuppbördsregister.¹¹⁷

CASE: PENNINGKURIR

Person A hade tagit emot ett uppdrag där hen hade öppnat två bankkonton och kryptokonton samt laddat ner kryptoappar mot arvode. Därefter överlämnade hen rätten att använda dessa tjänster till en okänd person. Hen tog emot betydande mängder tillgångar på konton från för hen okända personer och bolag och gjorde det möjligt att överföra tillgångar via kontona. Tillgångarna hade förvärvats genom brott. Helsingfors tingsrätt dömde Person A för grov penningtvätt till fängelse och att betala svarandena ersättning för de skada som gärningen orsakat.¹¹⁸

3.1.2 Utnyttjande av juridiska personer

Definitionen av juridisk person omfattar en aktör med rättshandlingsförmåga, som har rätt att bestämma om sina rättigheter och skyldigheter. Det är fråga om någon annan än en fysisk personer, till exempel ett företag i bolagsform, som självständigt äger sin egendom.¹¹⁹ I detta avsnitt granskar juridiska personer i bolagsform¹²⁰, det vill säga aktiebolag, öppna bolag, kommanditbolag och andelslag, vilkas syfte är att generera vinst till aktieägarna eller bedriva ekonomisk verksamhet eller näringsverksamhet. Enligt uppgifter i handelsregistret fanns det i januari 2026 sammanlagt cirka 340 000 aktiebolag, öppna

¹¹⁷ Skatteförvaltningen 2024b, s. 7, 29–30.

¹¹⁸ Helsingfors tingsrätts dom 3.12.2025 nr 10409811

¹¹⁹ Villa 2018, s. 34 och RP 95/1993 rd, s. 27.

¹²⁰ Även stiftelser och registrerade föreningar kan anses vara juridiska personer, men i denna riskbedömningen är granskningen begränsad till uttryckligen juridiska personer i bolagsform. Stiftelser och föreningar har behandlats separat i NPO-riskbedömningen.

bolag, kommanditbolag och andelslag i Finland.¹²¹ Det bör påpekas att näringsverksamhet även kan bedrivas av enskilda näringsidkare, för vilka man ofta använder termen "firma". En enskild näringsidkare betraktas ändå inte som en självständig juridisk person, utan hen ingår förbindelser i eget namn.¹²²

Ovannämnda sammanslutningar ska göra anmälan till handelsregistret, som förs av Patent- och registerstyrelsen. Sammanslutningen ska välja revisor och låta utföra revision när förutsättningarna i 2 kap. 2 § i revisionslagen är uppfyllda.¹²³ Aktiebolag och andelslag ska alltid göra bokslutsanmälan till handelsregistret. Öppna bolags och kommanditbolags skyldighet att göra bokslutsanmälan till handelsregistret aktualiseras när vissa särskilt angivna förutsättningar är uppfyllda.¹²⁴

I enlighet med 6 kap. i penningtvättslagen¹²⁵ är företag skyldiga att förvalta uppgifter om sina verkliga förmånstagare. Med ett företags verkliga förmånstagare avses en fysisk person som ytterst direkt eller indirekt äger mer än 25 procent av aktierna i den juridiska personen eller annars en motsvarande andel i den juridiska personen. Verklig förmånstagare är också en fysisk person

¹²¹ PRS: Antal företag i handelsregistret, läst 1.4.2026.

¹²² Företagarna i Finland: Företagsformer, läst 29.10.2025. Det kan påpekas att det finns rikligt med enskilda näringsidkare i förhållande till företagen i bolagsform, för enligt uppgifter i handelsregistret fanns det i början av juli 2020 cirka 220 000 enskilda näringsidkare i Finland. Se PRS: Antal företag i handelsregistret.

¹²³ Enligt 2 kap. 2 § i revisionslagen (1141/2015) behöver en revisor inte väljas i en sammanslutning där högst en av följande förutsättningar har uppfyllts såväl under den avslutade räkenskapsperioden som under den omedelbart föregående perioden: 1) balansomslutningen överstiger 100 000 euro, 2) omsättningen eller motsvarande avkastning överstiger 200 000 euro, eller 3) antalet anställda överstiger i medeltal tre.

¹²⁴ Öppna bolag och kommanditbolag lämnar in bokslutsanmälan till handelsregistret endast om ett av följande tre krav uppfylls: 1) ett aktiebolag är bolagsman eller ansvarig bolagsman 2) ett öppet bolag eller ett kommanditbolag, vars ansvariga bolagsman är ett aktiebolag, är bolagsman eller ansvarig bolagsman 3) om minst två av följande gränser har överskridits under både den avslutade och den omedelbart föregående räkenskapsperioden: a) omsättning 15 000 000 euro b) balansomslutning 7 500 000 euro c) antalet anställda i genomsnitt 50 personer. Se. PRS: Öppna bolag och kommanditbolag: bokslut till handelsregistret.

¹²⁵ Penningtvättsbestämmelserna kommer att ändras 2027 på grund av EU:s nya bestämmelser. Inom ramen för projektet för en totalreform av penningtvättslagen (VM053:00/2024) är avsikten att genomföra Amla-förordningen, penningtvättsförordningen, sjätte penningtvättsdirektivet och de ändringar som gjorts i direktivet om finansiell information. Ändringarna förväntas i huvudsak träda i kraft i juli 2027.

som direkt eller indirekt utnyttjar mer än 25 procent av rösträtten i den juridiska personen när detta röstetal är baserat på ägande, medlemskap, bolagsordningen, bolagsavtalet eller motsvarande stadgar. Som verklig förmånstagare betraktas dessutom en person som på annat sätt faktiskt utövar ett bestämmande inflytande i den juridiska personen. De flesta företag¹²⁶ ska anmäla sin verkliga förmånstagare till handelsregistret.

Yrkesmässigt utnyttjande av juridiska personer utgör ofta en del av ekonomisk brottslighet och bedrägerier i anslutning därtill. Myndigheterna för bekämpning av grå ekonomi har åskådliggjort fyra olika sätt att utnyttja företag i bedrägeribrottslighet:

1. Grundande eller köp av ett nytt företag enbart i bedrägerisynfte
2. Övertagande av ett företag i svårigheter
3. Man kapar ett hederligt företag
4. Utnyttjande av ett hederligt företags namn.

Som ansvarspersoner för bolagen anges ofta bulvaner som fungerar i eget namn, men förtäckt för någon annan persons räkning.¹²⁷

Enligt Polisyrkeshögskolans utredning utnyttjar brottslingar i Finland juridiska personer även för bland annat penningtvätt och utnyttjande av företagsstöd utöver bedrägerier. Exempelvis olika holdingbolag har redan länge använts för att maskera vinning av brott till exempel genom att skaffa fordon och bostadsaktier.¹²⁸ Enligt expertbedömningar möjliggör utnyttjande av juridiska personer penningtvätt, framför allt om företagets verksamhet ser korrekt ut utåt, men bokföringen i själva verket är delvis bristfällig.¹²⁹ Å andra sidan visar sig utnyttjande av bolag på så vis att vid sidan av inkomster från den lagliga affärsverksamheten förs också olagliga tillgångar in i omsättningen. Detta är ett enkelt sätt att tvätta pengar, och genom det fås olagliga pengar att se lagliga ut. Juridiska personer kan också utnyttjas så att oriktiga anmälningar lämnas till myndigheterna. Exempelvis till inkomstregistret lämnas anmälningar som strider

¹²⁶ Aktiebolag och andelslag ska anmäla uppgifter om sina verkliga förmånstagare till handelsregistret. Öppna bolag och kommanditbolag ska anmäla verkliga förmånstagare när förmånstagaren är någon annan än en fysisk person som är bolagsman.

¹²⁷ Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Yrkesmässigt utnyttjande av företag är bedrägeribrottslighet, läst 29.10.2025.

¹²⁸ Jukarainen m.fl. 2023, 25.

¹²⁹ Expertintervju

mot fakta, varvid återverkningarna är omfattande och de felaktiga uppgifterna kan påverka erhållandet av uppehållstillstånd, förmåner och lån. I dessa fall blir det fråga om bland annat förmåns- och understödsbedrägerier samt lånebedrägerier osv.

Enligt vad som iakttagits i den utredning som centralen för utredning av penningtvätt gjort har nästan 80 % av de personer som har kopplingar till organiserad brottslighet i Finland någon slags roll en finsk juridisk person. De vanligaste rollerna är ordinarie ledamot och VD. Juridiska personer med kopplingar till organiserad brottslighet verkar anmärkningsvärt ofta i bygg- och fastighetsbranschen samt handelsbranschen. Aktörer inom organiserad brottslighet iaktogs ha kopplingar även till professionella medhjälpare, såsom bokföringsbyråer och advokater, vilket ökar riskerna för penningtvätt. Professionella medhjälpare deltar särskilt i olika slags bedrägerier och kan också agera som privatpersoner, till exempel mot betalning i ansvarsroller i företag på sådana personers vägnar som har kopplingar till organiserad brottslighet eller låta brottslingar använda deras personuppgifter.¹³⁰

Enligt Europol utnyttjar 86 % av de kriminella nätverk som är verksamma i EU juridiska personer för att begå eller dölja brott eller för penningtvätt. De mest utsatta branscherna är byggbranschen, inkvarterings- och restaurangtjänster samt logistikbranschen, men juridiska personer som utnyttjas av organiserad brottslighet finns i stor utsträckning i flera olika branscher. De viktigaste penningtvättsmetoderna är fastighetsinvesteringar, handel med värdeföremål, användning av kryptotillgångar samt affärsverksamhet där en betydande del av betalningarna sker kontant, såsom inkvarterings- och restaurangbranschen.¹³¹ I den utredning som gjorts av Enheten för utredning av grå ekonomi vid Skatteförvaltningen såg man att i Finland är de vanligaste branscherna där företag med OB-kopplingar förekommer byggbranschen, fastighetsbranschen, parti- och detaljhandel med motorfordon samt sysselsättningsverksamhet. Även logistik och restaurangbranschen, som Europol bedömde hör till de mest utsatta branscherna, fanns med bland de tio vanligaste branscherna.¹³²

¹³⁰ Centralen för utredning av penningtvätt 2025b, s. 2.

¹³¹ Europol 2024a, s. 39–42.

¹³² Skatteförvaltningen 2024a, s. 19.

Centralen för utredning av penningtvätt iakttog misstänkta gireringar från Kina till Finland och från Finland till Kina i samband med att man analyserade det faktum att anmärkningsvärt många restauranger i Finland som är i kinesisk ägo är kopplade till rapporter om misstänkta transaktioner. Penningrörelsen till och från Kina gick enligt iakttagelserna i analysen till största delen via restaurangernas bakgrundpersoner eller anställda. I analysen förekom dessutom restauranger som helt och hållet saknade kontantinsättningar, vilket kan tyda på svart lönebetalning. En del av restaurangernas verkliga förmånstagare hade också varit misstänkta för ekonomiska brott.¹³³

Enligt expertbedömningar utnyttjas företag med kort livscykel vid penningtvätt. Enligt Enheten för utredning av grå ekonomi vid Skatteförvaltningen¹³⁴ sysslar bolag med kort livscykel klart oftare med grå ekonomi än aktiebolagen i genomsnitt. Sett till eurobeloppet var de viktigare sätten att bedriva grå ekonomi i bolag med kort livscykel momsogentligheter, svarta löner och ogrundade förmåner för aktieägarna. Olika konstlade arrangemang samt verifikat med oriktigt innehåll beskriver utnyttjandet av bolag med kort livscykel. I den analys som gjorts av Enheten för utredning av grå ekonomi ansågs som bolag med kort livscykel aktiebolag som hade funnits kortare tid än tre år i Skatteförvaltningens moms-, arbetsgivar- eller förskottsuppbördsregister.¹³⁵ Brottslingar kan utnyttja bulvaner i företagsverksamheten och penningrörelsen för att dölja ursprunget till vinning av brott. Som bulvaner kan anlitas personer som saknar faktiskt bestämmande inflytande över företagets verksamhet, men som formellt fungerar som ansvariga personer eller kontoinnehavare i företaget. I polisens förundersökningar har man upptäckt fall där brottslingar använder om omfattande bulvannätverk för att till exempel öppna bankkonton, ta emot betalningar och grunda företag. Användningen av bulvannätverk kan försvåra myndigheternas möjligheter att identifiera dem som faktiskt organiserar den brottsliga verksamheten¹³⁶.

¹³³Centralen för utredning av penningtvätt 2025b, s. 1.

¹³⁴ Skatteförvaltningen 2024b

¹³⁵ Skatteförvaltningen 2024b, s. 7, 26–28.

¹³⁶ Skatteförvaltningen (2024): Järjestäytynyt rikollisuus suomalaisessa yrityskentässä

3.1.3 Organiserad brottslighet och gatugång

I svaren på den omvärldsenkät som genomfördes som en del av riskbedömningsarbetet våren 2025 framstod organiserade kriminella grupper som ett nationellt hot om penningtvätt. Förutom de traditionella organiserade kriminella grupperna med emblem och symboler har även sådana grupper som begår gränsöverskridande egendomsbrott i rättspraxis ansetts vara sådana kriminella sammanslutningar som definieras i strafflagen. Gruppsammansättningen kanske bara gäller under ett enskilt eller några enstaka brott. Enligt polisens iakttagelser använder den organiserade brottsligheten allt oftare data-nät för brottslig verksamhet, särskilt internationellt. Här handlar det bland annat om olika bedrägerier och bluffverksamhet för att få individer eller företag att betala olika penningbelopp. Även mindre summor kan ge stor vinning av brott på grund av de stora volymer som internet möjliggör.¹³⁷

I centralkriminalpolisens årsberättelse konstateras det att situationen när det gäller organiserad brottslighet genomgår en omvälvning i Finland. Organiserad brottslighet har i allt högre grad identifierats som nätverk som är kopplade till varandra och som uttryckligen har internationella kopplingar. Kriminella nätverk är ett nytt övergrepp parallellt med organiserad brottslighet och under det lyder bland annat traditionella gäng som kännetecknas av sina västar, nya slags gatugång, klanbrottslighet och olika kriminella organisationer eller sammanslutningar samt medhjälpare och möjliggörare kring samtliga dessa. Enligt verksamheten står organiserad brottslighet och olika kriminella nätverk som helhet fortfarande för det mest betydelsefulla hotet om allvarligt brottslighet i Finland. De organiserade brottsligheten strävar alltid efter ekonomisk nytta och den har setts verka inom olika sektorer. Personer som tillhör organiserade kriminella grupperingar har iakttagits söka sig till uppgifter inom laglig affärsverksamhet och på så vis få inflytande i samhällets strukturer.¹³⁸

Enligt Polisyrkeshögskolans utredning är aktörsfältet inom yrkesmässig och organiserad brottslighet (OB) anmärkningsvärt brett och mångsidigt. Till det hänförs vanligtvis bland annat narkotikabrottslighet, människohandel och människosmuggling, vapenhandel samt penningtvätt. Syftet med verksamheten är ekonomisk nytta och den kräver specialkompetens samt planmässigt

¹³⁷ Polisen: Organiserad brottslighet, läst 14.10.2025.

¹³⁸ Centralkriminalpolisen 2026, s. 6.

samarbete mellan flera personer. I den organiserade brottslighetens internationella kontakter kan dock ingå grupper som motiveras att begå brott av även andra än ekonomiska orsaker, såsom terroristgrupper, paramilitära grupper, extremrörelser eller sammanslutningar som utövar sexuellt våld mot barn.¹³⁹

Enligt Europols hotbedömning av allvarliga och organiserad brottslighet 2025 är penningtvätt en metod som gör det möjligt för den organiserade brottsligheten att finansiera brottslig verksamhet, utvidga sitt inflytande samt samla personlig förmögenhet. Infiltrering i laglig affärsverksamhet är ett viktigt tillvägagångssätt som den organiserade brottsligheten utnyttjar.¹⁴⁰ Enligt den internationella undersökningen Global Organized Crime Index 2025 går den globala utvecklingstrenden när det gäller organiserad brottslighet mot kriminella nätverk som är rotade i lagliga strukturer.¹⁴¹ Professionella medhjälpare och möjliggörare¹⁴² är enligt Polisyreshögskolans utredning en av de fyra huvudgrupperna inom organiserad brottslighet i Finland. Andra huvudgrupper är nätverkslikanden brottslighet, kriminella grupper med emblem och symboler samt kriminella grupper som leds från utlandet.¹⁴³

Enligt den internationella undersökningen Global Organized Crime Index hade Finland i internationell jämförelse den starkaste resiliensen mot organiserad brottslighet 2025.¹⁴⁴ I den bedömning som gjordes inom ramen för undersökningen var ett delområde av resiliensen förhindrande av penningtvätt, där poängantalet var 8 på en 10-gradig poängskala.¹⁴⁵ Detta var det högsta poängtalet som något land getts i analysen 2025, och utöver Finland fick fem andra länder samma poängtal.¹⁴⁶ Enligt undersökningen framhävs framför allt cyberbrottslighet och handel med syntetiska droger i den organiserade brottsligheten i Finland. De näst viktigaste marknaderna var ekonomisk brottslighet

¹³⁹ Jukarainen m.fl. 2023, s. 4, 10.

¹⁴⁰ Europol 2025a, s. 33.

¹⁴¹ Global Initiative Against Transnational Organized Crime 2025, s. 53.

¹⁴² Se avsnitt 3.1.4 Professionella medhjälpare och möjliggörare

¹⁴³ Jukarainen m.fl. 2023, s. 12.

¹⁴⁴ I undersökningen analyserades förekomsten av organiserad brottslighet och resiliensen mot organiserad brottslighet i 193 länder. Se Global Organized Crime Index 2025: Organized Crime Profile Finland, läst 12.1.2026.

¹⁴⁵ De sammanlagda resilienspoängen för Finlands del var 8,42. Höga värden på skalan berättar om god resiliens och små värden om svag resiliens. Se Global Organized Crime Index 2025: Organized Crime Profile Finland, läst 12.1.2026.

¹⁴⁶ Global Organized Crime Index 2025: Ranking by anti-money laundering, läst 12.1.2026.

samt handel med cannabis och kokain. Utnyttjande av juridiska personer i penningtvättssyfte har framkommit framför allt i bygg-, fastighets- och transportbranschen. Då har den största sårbarheten varit bristfällig ”due diligence enforcement”, det vill säga bristfälligt fullgörande av behörig omsorg¹⁴⁷.

I Finland baserar sig kampen mot organiserad brottslighet på att ombesörja samhällets säkerhet under alla förhållanden, på samarbete på bred basis, informationsledda verksamhetsmodeller samt respekt för de grundläggande och mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen. Organiserad brottslighet bekämpas i Finland genom en nationell strategi för bekämpning av organiserad brottslighet, samarbete samt ett åtgärdsprogram. År 2025 publicerades statsrådets principbeslut om strategin och åtgärdsprogrammet för bekämpning av organiserad brottslighet 2025–2030.¹⁴⁸ Enligt strategin är de strategiska målen för bekämpningen av organiserad brottslighet i Finland följande:

5. samarbetet mellan de centrala aktörerna som deltar i bekämpningen är effektivt och etablerat,
6. den nytta gärningsmännen får har minskat, den brottsliga verksamheten har försvårats och riskerna med den har ökat,
7. den organiserade brottsligheten har hindrats från att infiltrera samhällets grundstrukturer,
8. skyddet av personer som är särskilt utsatta för brott har förbättrats.

Enligt centralen för utredning av penningtvätt har nästan 80 % av de personer som har kopplingar till organiserad brottslighet i Finland någon slags roll i en finsk juridisk person. Juridiska personer med kopplingar till organiserad brottslighet är anmärkningsvärt ofta verksamma inom bygg- och fastighetsbranschen samt i handelsbranschen. Enligt iakttagelser uppgår de misstänka överföringar som tagits emot och skickats av juridiska personer med kopplingar till organiserad brottslighet till flera miljoner euro och de internationella transaktionernas andel har ökat avsevärt. Dessa juridiska personer är förenade med betydande risker för penningtvätt, eftersom den organiserade

¹⁴⁷ Global Organized Crime Index 2025: Ranking by anti-money laundering, läst 12.1.2026.

¹⁴⁸ Justitieministeriet 2025.

brottsligheten för in kriminella pengar i de juridiska personernas lagliga affärsverksamhet.¹⁴⁹

I Helsingfors universitets och Polisyrkeshögskolans färskas undersökning iaktogs organiserade kriminella nätverk använda hot och påtryckningar för att påverka poliser samt andra judiciella myndigheter i Finland och andra nordiska länder. Resultatet av undersökningen var att brottslingarnas metoder är fin känsliga, så det är utmanande att identifiera och verifiera dem. I undersökningen framgick att den organiserade brottslighetens tillvägagångssätt har förändrats med åren och osaklig påverkan har blivit en allt viktigare metod att påverka samt stärka den organiserade brottslighetens möjligheter att påverka samhällets strukturer. Det betraktas som ett hot att om dessa påverkningsförsök inte identifieras tillräckligt bra eller tillräckligt tidigt i samhället, är risken att rättssystemets funktion äventyras samt att medborgarnas förtroende rubbas.¹⁵⁰

Unga som rekryteras till våldsbrott på uppdrag av kriminella gäng är en problematisk utveckling i Europa. Kriminella grupper söker unga gärningsmän till våldsbrott framför allt via sociala medier och meddelandetjänster.¹⁵¹ Fenomenet har iakttagits sprida sig starkt även i de nordiska länderna och rekryteringen av unga har ofta varit förenad med så kallade köp av våldstjänster (eng. violence-as-a-service).¹⁵² Enligt svenska forskares bedömning ökade svenska kriminella grupper sina strävanden att agera även i de andra nordiska länderna 2024. Flest iakttagelser gjordes i Danmark, men strävanden har iakttagits även i Norge och Finland.¹⁵³ Enligt centralkriminalpolisen kommer utländska nätverk eller delar av sådana som verkar i Finland från till exempel Sverige, de baltiska länderna, västra Balkan, Östeuropa och Nederländerna. Dessa nätverk samarbetar med den traditionella organiserade brottsligheten i Finland. Allt flera finländska nätverk har numera iakttagits ha direkta kontakter till utlandet. Det har också konstaterats att personer med ledande ställning

¹⁴⁹ Centralen för utredning av penningtvätt 2025b, s. 2.

¹⁵⁰ Kaakkinen m.fl. 2026, s.9-10.

¹⁵¹ Europol 2025a, s. 33.

¹⁵² Europol: Teenagers recruited as hitmen: Denmark and Sweden strike back at violence-as-a-service, läst 7.7.2025.

¹⁵³ Acta Publica 2025, s. 48–50.

inom internationella kriminella organisationer leder verksamheten i andra länder från Finland.¹⁵⁴

Rekryteringen av unga till organiserade kriminella grupper är bara en del av de kriminella gruppernas verksamhet. Unga vuxna är också förknippade med ett annat problematiskt fenomen, nämligen gatugång. Med avseende på myndigheternas verksamhet och korrekt dimensionerade åtgärder är det dock nödvändigt att skilja mellan ungdomsbrottslighet som ett större fenomen och gatugång.¹⁵⁵ Enligt polisens definition är ett gatugång en varaktig grupp där medlemmarna tillsammans och upprepade gånger begår brott som har väsentliga effekter, särskilt på ordningen och säkerheten på allmänna platser.¹⁵⁶ Fram till utgången av 2024 hade polisen identifierat 180 personer som hör till gatugång. Under 2024 minskade antalet brott som misstänktes ha begåtts av personer som hör till gatugång.¹⁵⁷

I Finlands strategi mot organiserad brottslighet beaktas gatugången som ett fenomen som har koppling till organiserad brottslighet, men ändå ser delvis annorlunda ut.¹⁵⁸ Enligt polisen är ungdomsbrottslighet, gatugång och organiserad brottslighet delvis separata fenomen, men de har potential att underblåsa varandra. Polisen har sett tecken på att finska gatugängs brottsliga verksamhet blir mer professionell. Personer med kopplingar till gatugång har också iakttagits samarbeta med kriminella nätverk i andra länder, och kontakterna till exempelvis den organiserade brottsligheten i Sverige bedöms ha ökat.¹⁵⁹

Man har ingripit i gatugångbrottsligheten genom att i strafflagen föreskriva att det är en straffskärpningsgrund att brottet begås som ett led i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet. Dessutom ingrep man i rekryteringen av minderåriga genom att föreskriva separat att det är straffbart att använda en person som är under straffansvarsåldern för att begå brott. Lagarna trädde i kraft i februari 2025.

¹⁵⁴ Centralkriminalpolisen 2026, s 6.

¹⁵⁵ Justitieministeriet 2024, s. 17.

¹⁵⁶ Polisen: Gatugängsbrottslighet, läst 28.8.2025.

¹⁵⁷ Polisstyrelsen 2025, 19.

¹⁵⁸ Justitieministeriet 2025, s 16–17.

¹⁵⁹ Polisen: Gatugängsbrottslighet, läst 28.8.2025.

3.1.4 Professionella medhjälpare och möjliggörare

I svaren på den enkät för att kartlägga omvärlden som skickades till internationella intressentgrupper¹⁶⁰ våren 2025 framstod professionella medhjälpare som en hotfaktor. Professionella medhjälpare är personer eller företag som med sin ekonomiska, skattemässiga och juridiska kompetens hjälper sina kunder att begå skatte- eller andra ekonomiska brott. Professionella penningtvättare använder möjliggörare i sin verksamhet – i allmänhet för att grunda företagsstrukturer som utnyttjas för penningtvätt. Professionella medhjälpare har också i allt större utsträckning börjat erbjuda tjänster för kringgående av sanktioner och till exempel kundmedelskonton gör det möjligt att genomföra stora internationella överföringar.¹⁶¹ I vissa länder räknas som professionella medhjälpare endast aktörer som avsiktligt deltar i verksamheten (snäv definition). I andra länder används en bred definition, som inbegriper både oavsiktlig och avsiktlig verksamhet.¹⁶²

Professionella medhjälpare och möjliggörare spelar en central roll inom organiserad brottslighet. Enligt Polisyreshögskolan är de en av fyra huvudgrupperna av organiserad brottslighet i Finland.¹⁶³ Även centralen för utredning av penningtvätt har observerat att professionella medhjälpare ofta är knutna till juridiska personer med OB-kopplingar och de deltar särskilt i olika slags bedrägerier. Professionella medhjälpare kan också agera som privatpersoner, till exempel mot betalning i ansvarsroller i företag för OB-personers räkning eller låta brottslingar använda deras personuppgifter.¹⁶⁴

Till de vanligaste tjänsterna som möjliggörare erbjuder hör att skapa olika slags företagsstrukturer samt att omplacera tillgångar. Nygrundade skrivbordsföretag, trustar samt ogenomsådliga investeringsprodukter registreras i både familjemedlemmars och bulvaners namn. Möjliggörarna utnyttjar sina kontakter till penningtvättsnätverk samt organiserad brottslighet.¹⁶⁵ Företagsstrukturerna ger en föreställning om att affärsverksamheten är laglig, och

¹⁶⁰ Internationella intressentgrupper: olika länders finansunderrättelseenheter

¹⁶¹ Centralen för utredning av penningtvätt 2025b, s. 3.

¹⁶² OECD 2021, s. 10.

¹⁶³ Jukarainen m.fl. 2023, s. 12.

¹⁶⁴ Centralen för utredning av penningtvätt 2025b, s. 2.

¹⁶⁵ Gudzowska m.fl. 2024, läst 28.8.2025.

dessutom blir det möjligt att dölja företagets verkliga förmånstagares identitet.¹⁶⁶ I myndigheternas gemensamma projekt i åtgärdsprogrammet för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet 2024-2027 beskrivs de olika uttryck som professionell medhjälp kan ta sig med följande exempel:

- ”terminalvård” av företag och andra bedrägliga arrangemang vid insolvens, konkurs eller boutredning
- handel med färdigt etablerade företag
- källskattespekulation och dividendtvätt
- storskalig exploatering av illegal utländsk arbetskraft
- bedräglig användning av konstgjorda företagsstrukturer, trustar och offshoreföretag
- sammanställning av falska finansiella data och falska transaktioner
- utnyttjande av virtuella valutor och andra blockkedjebaserade tillgångar för bedrägliga ändamål
- utnyttjande av finanssektorn för att skala upp bedrägerier.¹⁶⁷

Centralen för utredning av penningtvätt granskade i sin analys våren 2025 tillhandahållare av experttjänster och förekomsten av dem i penningtvättsregistret och upptäckte att tillhandahållare av experttjänster lämnar få rapporter om misstänkta transaktioner i förhållande till riskerna – sammanlagt 813 åren 2016–2024. I analysen granskades också de rapporter som hade kopplingar till tillhandahållare av experttjänster. År 2016–2024 lämnades 522 riskbaserade rapporter om misstänkta transaktioner som berörde dem. De vanligaste grupperna som förekom i rapporterna var bokförare, advokater, tillhandahållare av juridiska tjänster och fastighetsförmedlare. Ökningen var störst i fråga om rapporter med kopplingar till bokförare samt advokater. Flera rapporter innehöll kopplingar till Ryssland och även advokaters, fastighetsförmedlares och bokföringsbyråers kundmedelskonton stack ut.¹⁶⁸

På internationell nivå har experter föreslagit att begreppet möjliggörare borde utvidgas till att omfatta även icke-professionella medhjälpare vid sidan av pro-

¹⁶⁶ OECD 2021, s. 12.

¹⁶⁷ Åtgärdsprogram för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet 2024-2027, s. 7–8.

¹⁶⁸ Centralen för utredning av penningtvätt 2025b, s. 3.

fessionella medhjälpare. Exempelvis i internationella skattebrottsforum används termen professionella medhjälpare och möjliggörare, eftersom den täcker också sådana aktörer som genom sin okunskap eller passivitet möjliggör brott exempelvis genom att finansiera brottslig verksamhet. En brokigare mångfald aktörer även utanför de branscher som tillhandahålla experttjänster bedöms vara med och möjliggöra penningtvätt. Deras metoder att kringgå övervakning kan härröra från till exempel slutna Telegram-diskussioner, där icke-professionella medhjälpare delar med sig av råd om penningtvätt.¹⁶⁹

3.1.5 Förbrott

Förbrott kan vara vilken som helst brottslig gärning som medför ekonomisk vinning. Att identifiera och förebygga förbrott är viktigt också med tanke på förhindrande av penningtvätt. I detta avsnitt granskas de förbrott som uppräknas i FATF:s och kommissionens riktlinjer om förbrott som ska behandlas i den nationella riskbedömningen.¹⁷⁰ De viktigaste förbrotten behandlas i detta avsnitt och andra förbrott som nämns i riktlinjerna behandlas mer ingående i bilaga 3. I granskningen beaktas bland annat den årliga statistiken över antalet brott, centralen för utredning av penningtvätts utredning om domar för grov penningtvätt och centralens uppgifter om utlämnad information. Dessutom granskas vinningen av brott och borttagandet av den. Mer detaljerade beskrivningar av förbrotten och en statistikgranskning ingår i bilaga 3, som bör läsas som en del av den sammantagna bedömningen av den nationella risken för penningtvätt.

De viktigaste förbrotten med tanke på risken för penningtvätt i Finland är bedrägeribrottslighet, narkotikabrottslighet och ekonomisk brottslighet. Bedrägeribrottsligheten framträder på grund sin omfattning, internationalitet och snabba penningöverföringskedjor. Inom narkotikabrottsligheten är det centrala att vinningen av brott systematiskt förs utanför Finland, ofta via inofficiella

¹⁶⁹ RUSI 16.9.2025: Alternative Financial Systems and the Reshaping of Global Finance, läst 22.9.2025. RUSIs rapport sammanställer de åsikter som 40 experter från den privata sektorn, civilsamhället och förvaltningen lyfte fram under den verkstad om alternativa finanssystem som RUSIs centrum för ekonomi och säkerhet (Centre for Finance and Security (CFS) ord-nade i juni 2025.

¹⁷⁰ FATF (2012–2025), s. 128–129; Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1673 om bekämpande av penningtvätt genom straffrättsliga bestämmelser, artikel 2.

penningförmedlingssystem eller andra svårspårade kanaler. Inom den ekonomiska brottsligheten framträder åter utnyttjande av företagsstrukturer, bulvarer och skenbart laglig verksamhet för att dölja vinning av brott.

År 2024 fick myndigheterna kännedom om sammanlagt över 534 253 brott mot strafflagen¹⁷¹, av vilka nästan hälften (ca 49 %) var egendomsbrott. Det totala antalet brott mot strafflagen var på samma nivå som föregående år, 2023, då myndigheterna fick kännedom om 534 427 brott mot strafflagen. Däremot fortsatte antalet egendomsbrott som kommit till kännedom att öka något. Under de senaste fem åren har antalet egendomsbrott som kommit till myndigheternas kännedom ökat med undantag av 2020, då det var högre än 2024 (tabell 4). I tabell 4 presenteras de vanligaste typerna av egendomsbrott, som 2024 var snatterier, bedrägerier och stölder.¹⁷² Antalet olika slags bedrägerier har ökat avsevärt under de senaste fem åren.

Tabell 4. Det totala antalet egendomsbrott som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.

År	2020	2021	2022	2023	2024
Samtliga egendomsbrott	265 229	233 224	239 766	250 588	259 560
Snatteri	68 199	66 876	68 053	70 211	70 210
Bedrägeri, försäkringsbedrägeri, betalningsmedelsbedrägeri	45 419	47 375	54 385	61 546	67 911
Grov stöld, stöld ¹⁷³	77 811	67 606	66 769	66 061	66 580

För närvarande utgör bedrägeribrott såväl antalsmässigt som operativt de viktigaste förbrotten till penningtvätt i Finland, och ökningen har höjt riskerna i

¹⁷¹Brott som definieras i strafflagen. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som an-mälts till polisen och beskriver alltså inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott. Det går inte heller att dra slutsatser om brottslighetens utveckling enbart utifrån hur antalet brott som kommit till kännedom har utvecklats.

¹⁷² Se bilaga 3 Rån och stöld Bedrägerier

¹⁷³ Inbegriper brottsrubriceringarna stöld, försök till stöld, grov stöld, försök till grov stöld, bruksstöld av motordrivet forskaffningsmedel, försök till bruksstöld av motordrivet forskaffningsmedel, grov bruksstöld av motordrivet forskaffningsmedel, försök till grov bruksstöld av motordrivet forskaffningsmedel, lindrig bruksstöld av motordrivet forskaffningsmedel och grov stöld som begåtts i terroristiskt syfte. I bilaga 3 behandlas Rån och stöld behandlas endast de fyra första när det talas om stölder.

anslutning till särskilt snabba och internationella penningöverföringskedjor som går via flera kanaler.

Centralen för utredning av penningtvätt gjorde 2024 en utredning om domar för grova penningtvättsbrott under perioden 1.6.2022–30.4.2024. Enligt utredningen var bedrägeri det vanligaste förbrottet till grov penningtvätt. Näst vanligast var narkotikabrott och tredje vanligast grovt bedrägeri och grov förskingring.

Bedrägeribrott begås på många olika sätt och i dem ingår bland annat nätbanksbedrägerier, fakturaförfalskning och missbruk av personuppgifter. Bland förbrotten förekommer också stölder och grova stölder, men deras andel är klart mindre.

Enligt uppgifter om domar spelar bedrägeri- och narkotikabrottsligheten en central roll som förbrott till penningtvätt, och de står för en betydande del av vinningen av brott i anslutning till penningtvätt. Den växande bedrägeribrottsligheten och de penningöverföringskedjor i flera faser som hänför sig till den framhäver betaltjänsternas, kreditinstitutens och kryptotillgångstjänsternas roll i penningtvättsprocessen.

Centralen för utredning av penningtvätt lämnade 2024 ut mest information för förundersökningar som gällde grova bedrägerier. Även de följande fyra vanligaste brottsrubriceringarna som ingick i förundersökningar för vilka information utlämnades hänförde sig till bedrägerier (Tabell 5). Trots att de uppgifter som centralen för utredning av penningtvätt utlämnar för olika brottsrubriceringar inte direkt berättar något om de vanligaste förbrotten till penningtvätt ligger iakttagelsen i linje med ovannämnda utredning som baserar sig på domar. Bedrägerirubriceringar utgjorde cirka 75 % av alla brottsrubriceringar för vilka information utlämnades.¹⁷⁴

¹⁷⁴ Uppgifter som centralen för utredning av penningtvätt lämnat för riskbedömningsarbetet.

Tabell 5. De vanligaste brottsrubriceringarna vid förundersökningar för vilka centralen för utredning av penningtvätt lämnade ut information 2025.¹⁷⁵

Brottsrubricering	Antal fall där information utlämnats
Grovt bedrägeri	453
Grovt betalningsmedelsbedrägeri	275
Bedrägeri	197
Betalningsmedelsbedrägeri	160
Penningtvätt	58
Grov penningtvätt	48
Utredning som avses i 3 kap. 3 § 2 mom. i förundersökningslagen	42
Identitetsstöld	31
Grovt narkotikabrott	18
Grovt skattebedrägeri	17
Grovt bokföringsbrott	13
Försökt till bedrägeri	11
Grovt regleringsbrott	7
Narkotikabrott	6
Lindrigt bedrägeri	6
Andra brottsrubriceringar (42 st.)	82

Bedrägeribrottslighetens explosionsartade tillväxt har identifierats som ett betydelsefullt allmänt hot även med avseende på penningtvätt. För att få en uppfattning om bedrägerifenomenets storlek måste man beakta att utöver den bedrägeribrottslighet som anmäls till polisen sker ett mycket stort antal bedrägerier i Finland som helt eller delvis stannar i det fördolda. Av de rapporter om misstänkta transaktioner med anknytning till bedrägerier som centralen för utredning av penningtvätt tog emot 2025 gällde över 60 % nätfiskebedrägerier. Enligt centralen för utredning av penningtväfts utredning används finansinstitut utanför Finland i stor utsträckning för penningtvätt av bedrägeritillgångar.

¹⁷⁵ Uppgifter som centralen för utredning av penningtvätt lämnat för riskbedömningsarbetet.

Som institut som tar emot bedrägeritillgångar framstod särskilt vissa internetbanker som verkar utan kontorsnät. Även kryptotillgångar utnyttjas i bedrägeribrottslighet. Det växande innehavet av kryptotillgångar kommer enligt vad centralen för utredning av penningtvätt uppskattar sannolikt att öka även brottslingarnas strävanden att utnyttja situationen med hjälp av till exempel kryptorelaterade bedrägerier, nätfiske eller dataintrång.¹⁷⁶

Trender som iakttagits hos brottsligheten är att den organiserade brottsligheten internationaliseras och att ungdomsbrottsligheten växer. Den organiserade brottsligheten i Finland består av inhemska och internationella kriminella grupper, och internationaliseringstrenden beräknas tillta. Vinningen av brott går till största delen utomlands, och verksamheten leds ofta därifrån.¹⁷⁷

Förbrott som FATF och kommissionen definierat är bland annat bedrägerier, förskingring, skattebrott, narkotikabrott, korruptions- och mutbrott, människohandel och smuggling av migranter, cyberbrott, reglerings- och sanktionsbrott, insiderhandel och marknadsmanipulation, deltagande i organiserade kriminella grupper och olaglig affärsverksamhet, sexualbrott samt sexuellt våld mot barn och brott i anslutning till material som bevisar det, förfalskningar, penningförfalskning, varumärkesförfalskning och piratkopiering av varor, smuggling, olaglig handel med vapen, olaglig handel med stöldgods och annat gods, miljöbrott, mord och andra allvarliga brott mot liv och hälsa, kidnappning, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan, rån och stöld samt utpressning.

I Finland kan förbrott till penningtvätt vara vilket som helst brott som har genererat vinning av brott som någon försöker maskera. Bedrägerier, ekonomiska brott, narkotikabrott samt cyberbrottslighet har de senaste åren framstått som centrala fenomen som myndigheterna följer med avseende på såväl brottsstatistik som bekämpning av penningtvätt.

Bedrägeribrott är den vanligaste typen av förbrott i Finland. Enligt strafflagen gör sig den som genom att vilseleda eller utnyttja misstag förmår någon att göra eller underlåta något och därigenom orsakar ekonomisk skada sig skyl-

¹⁷⁶Centralen för utredning av penningtvätt (2025f)

¹⁷⁷ Statsrådet 2025, s. 15–17.

dig till bedrägeri. Vid betalningsmedelsbedrägerier används åter någon annans betalningsmedel eller uppgifter om det utan tillstånd. Antalet bedrägerier har ökat kraftigt, särskilt på nätet där nätfiske, investeringsbedrägerier och falska webbsidor har blivit vanliga. År 2024 kom nästan 68 000 bedrägeribrott till polisens kännedom. Tillgångar som skaffats genom bedrägerier överförs ofta snabbt till utlandet via till exempel bankkonton, betaltjänster eller kryptovalutor.

Förskingring, som enligt strafflagen innebär att någon olovligen tillägnar någon annans tillgångar som hen har i sin besittning, har också blivit vanligare. År 2024 avslöjdes över 5 000 fall av förskingring. Situationer där gärningsmannen utnyttjar sin förtroendefulla ställning, såsom anställd, ansvarig person eller uppdragstagare, är vanliga. I ett exempel på förskingring misstänks en banktjänsteman ha förskingrat nästan 180 000 euro av kundernas medel och dolt sina gärningar bland annat genom att förfälska underskrifter.

Skattebrott är de vanligaste ekonomiska brotten. Enligt strafflagen gör sig den som lämnar oriktiga uppgifter för beskattningen, hemlighåller omständigheter som påverkar beskattningen eller annars förfar bedrägligt i syfte att undandra skatt skyldig till skattebedrägeri. Det är fråga om grovt skattebedrägeri avsevärd stor vinning eftersträvas genom brottet eller brottet begås särskilt planmässigt. År 2024 avslöjades över tusen skattebrott och de hänförde sig ofta till internationella arrangemang som smuggling av cigaretter, kringgående av moms och karusellbedrägerier inom EU.

Narkotikabrott är en annan betydande form av förbrott till penningtvätt. Enligt strafflagen innefattar narkotikabrott olaglig tillverkning, import, försäljning, förmedling, innehav eller användning av narkotika. I grova fall är verksamheten yrkesmässig, synnerligen farlig eller gäller stora mängden. Det totala antalet narkotikabrott sjönk något 2024, men de grova gärningsformerna ökade. Centralt i narkotikabrottsligheten är att vinningen av brott systematiskt förs ut ur Finland, ofta via inofficiella penningförmedlingssystem eller andra kanaler som är svåra att spåra.

Brottsrubriceringar med anknytning till korruption och mutor täcker i strafflagen bland annat givande och tagande av muta, missbruk av tjänsteställning samt missbruk av förtroendeställning. I Finland visar sig korruption sällan direkt som "mutor på gatunivå", utan som strukturellt missbruk av inflytande i

gränssnittet mellan myndighetsverksamhet och affärsverksamhet. År 2024 rapporterades över 2 200 brott med anknytning till korruption eller mutor, vilket är tre gånger mer än året innan.

Människohandel som avses i 25 kap. 3 § i strafflagen är ett allvarligt brott, där gärningsmannen på olika sätt gör sitt offer till föremål för utnyttjande, ofta för att få ekonomisk vinning. Människohandel är inte en enskild gärning, utan ofta en process som fortsätter över tiden, där offret berövas sin valfrihet. Utnyttjande kan tas sig uttryck i till exempel tvångsarbete, sexuellt utnyttjande eller andra omständigheter som kränker människovärdet. Det centrala vid bedömningen är inte offrets formella samtycke, utan huruvida offret faktiskt har kunnat neka, frigöra sig från situationen eller påverka beslut som gällt hans eget liv. År 2024 anmäldes 284 fall med anknytning till människohandel eller brott som ligger nära människohandel. Den vanligaste formen var tvångsarbete, men även sexuellt utnyttjande, tvångsäktenskap och andra utnyttjandesyften, som utnyttjande i brottslig verksamhet, kommer till polisens kännedom. Ett växande fenomen som beskrivs i riskbedömningen är att offer för människohandel utnyttjas för att utföra nätbedrägerier i så kallade ”bedrägerifabriker”.

Cyberbrott utgör en egen grupp. De innefattar bland annat dataintrång, där gärningsmannen olagligt tränger in i ett datasystem, och störande av post- och teletrafik, där kommunikation hindras eller störs. Vid dataskadegörelse förstör, ändrar eller gör det omöjligt att använda någon annans information. År 2024 anmäldes över 2 400 sådana brott. Brotten begås ofta med hjälp av stulna koder, och brottslingar kan köpa färdiga angreppsverktyg på nätet utan desto djupare tekniska kunskaper.

Reglerings- och sanktionsbrott hänför sig till internationella handelsbegränsningar och sanktioner. Vid regleringsbrott överträds föreskrifter om till exempel import, export eller varor med dubbla användningsområden. De nya bestämmelser om sanktionsbrott som trädde i kraft 2025 preciserade och skärpte straffen för brott av sanktioner. År 2024 var antalet fall klart färre på grund av den stängda gränsen.

Missbruk av insiderinformation betyder enligt strafflagen att en person använder opublicerad information och information som påverkar priset vid värdepappershandel. Vid marknadsmanipulation påverkar man åter på ett konstlat sätt

priset på ett värdepapper eller en kryptotillgång till exempel genom vilseledande åtgärder eller oriktiga uppgifter. Det upptäcktes bara några sådana brott, men antalet ökade något jämfört med 2023.

Olaglig handel med vapen består enligt strafflagen i import, innehav, överlåtelse eller kommersiell hantering av olagliga skjutvapen, vapendelar eller patroner. I grova fall är verksamheten yrkesmässig eller orsakar särskild fara. År 2024 var antalet fall nästan 3 800, och fenomenet har ofta koppling till narkotika- och organiserad brottslighet.

Vid miljöbrott avser miljöförstöring enligt strafflagen verksamhet som skadar miljön till exempel genom att avfall eller kemikalier hanteras i strid med bestämmelserna. I grova fall är skadan eller vinningen av brott särskilt stor. År 2024 ökade antalet miljöbrott, och särskilt felaktig hantering av avfall och marksubstanser är vanlig.

Brott mot liv och hälsa enligt 21 kap. i strafflagen innefattar bland annat dråp, mord, misshandel och vållande av skada. År 2024 var antalet brott mot liv 118, flera än året innan, men den långsiktiga trenden är fortfarande nedåtgående. I bakgrunden till brott mot liv i Finland finns ofta rusmedelsanvändning och bekantskap mellan parterna.

Vid frihetsberövande enligt strafflagen berövas en annan person rörelsefriheten till exempel genom att spärras in, fjättras eller bortföras mot sin vilja. Vid tagande av gisslan hålls en person frihetsberövad för att tvinga fram något. Vid bortförande av barn förs ett barn bort från den stat där barnet är bosatt utan vårdnadshavarens tillstånd. Antalet sådana brott ökade klart 2024, särskilt vid egenmäktigt omhändertagande av barn.

Stöld är enligt strafflagen att tillägna sig lös egendom som någon annan har. Om gärningen är ringa är det fråga om snatteri. Vid rån görs tillgreppet genom att använda våld eller hot om våld. År 2024 rapporterades över 130 000 stöldbrott och cirka 1700 rån. Butiksstölderna utgör en stor andel av stölderna och antalet är på väg uppåt.

Vid utpressning tvingar gärningsmannen någon att avstå från en ekonomisk förmån med något annat hot än våld. Utpressning på nätet har blivit vanligare

och som hot kan användas till exempel spridning av privata bilder eller publicering av falskt material som producerats med hjälp av AI. År 2024 var antalet fall cirka 1 700.

Identitetsbrott innefattar dataskyddsbrott, där personuppgifter behandlas lagstridigt så att det görs intrång i den registrerades integritetsskydd, och identitetsstöld, där en annan persons identifieringsuppgifter används för att orsaka skada. Identitetsstölder har ofta koppling till bedrägerier och penningtvätt. År 2024 rapporterades nästan 4 900 identitetsbrott.

Vid häleribrott som gäller stulna varor omhändertar, säljer eller annars hantlar gärningsmannen egendom som tillgripits genom brott. År 2024 var antalet sådana fall något under 800, och de hade minskat klart jämfört med tidigare år.

Förbrott behandlas i detalj i bilaga 3.

3.2 Nationella hot om terrorfinansiering

I svaren på den omvärdsenkät som genomfördes våren 2025 som en del av riskbedömningsarbetet framstod som hotfaktorer när det gäller finansiering av terrorism extremhögern, radikalislamisk terrorism samt att terroristisk verksamhet och terrorfinansiering i allt högre grad flyttar till digitala plattformar. Man bör lägga märke till att de nationella hot om penningtvätt som anges ovan också kan ha koppling till terrorfinansiering.

3.2.1 Extremhögern

Enligt skyddspolisens är extremhögerens verksamhet i Finland koncentrerad till nätmiljön. Högerextrema finländare är vanligtvis intresserade av vapen och sprängmedel, vilket förklaras med ideologiska skäl och ställvis förberedelser för våldsverksamhet. Skyddspolisens hotbedömning av den finländska högerextrema terrorismen beskrivs mer ingående i avsnitt 2.5.

I svaren på omvärldsenkäten framstod extremhögern som en hotfaktor när det gäller finansiering av terrorism. I svaren sågs den politiska extremhögerens

starkare inflytande i Europa som en utvecklingstrend som kan stärka den högerextrema rörelsen i Finland. Detta ansågs kunna leda till två slags scenarier med hot om terrorfinansiering. Å ena sidan associerades en starkare högerextrem rörelse med den tilltagande polariseringen i Finland, som ansågs kunna leda till att ytterligheterna i ett polariserat samhälle radikaliseras och till att extremrörelsernas popularitet växer. Å andra sidan ansågs en utvidgning av den högerextrema rörelsen till följd av en starka extremhöger kunna leda till att den högerextrema ideologin mainstreamas, att extremhögern tar plats i rikspolitiken och därigenom till att valfinansiering eventuellt styrs till extremhögern. Som riskfyllda medelinsamlingsätt framstod donationer, stöd för olika kampanjer och företagsverksamhet som bedrivs av extremhögern.

Enligt Europol var typiska finansieringskällor för extremhögern i Europa 2024 donationer, medlemsavgifter, försäljningsinkomster av produkter och inkomster via evenemang som ordnats av högerextremister. Medlen användes för att finansiera verksamheten och stödja högerextrema terrorister. Dessutom användes de för att täcka kostnaderna för demonstrationer, resekostnader och juridiska kostnader. Vid överföringen av medel användes såväl traditionella betalningssätt som nya digitala betalningssätt, såsom kryptotillgångar.¹⁷⁸

3.2.2 Radikalislamistisk terrorism

Enligt skyddspolisens bedömning är den radikalislamistiska verksamheten i Finland fokuserad på stödverksamhet för internationell terrorism, såsom produktion och spridning av propaganda, finansiering samt utvidgning av stödnätverken. Skyddspolisens hotbedömning av den finländska radikalislamistiska terrorismen beskrivs mer ingående i avsnitt 2.5.

I svaren på omvärldsenkäten betonades radikalislamistisk terrorism som en nationell hotfaktor när det gäller terrorfinansiering. I enkätsvaren framkom också åsikten att den radikalislamistiska verksamheten i Finland består i första hand av finansiering av aktivister utanför Finland. Insamling av donationer betonades som en möjlig källa. Bland sätten att överföra medel betonades kryptovalutor, kontanter samt registrerade penningförmedlare av hawalatyp och framför allt oregistrerade hawalaväxlare. Som sårbarheter när det

¹⁷⁸ Europol 2025b, s. 40.

gäller finansiering av radikalislamistisk terrorism framkom i svaren anonyma gräsrotsfinansieringsplattformar, utnyttjande av NPO-aktörer samt penningflöden som består av många små penningöverföringar. I svaren framstod terroristernas deltagande i företagsverksamhet som ett hotscenario när det gäller finansiering av radikalislamistisk terrorism.

Enligt Europol finansierade radikalislamistiska terrorister inom EU sin verksamhet i huvudsak med inkomster från lagliga källor. Donationer och gräsrotsfinansieringskampanjer på nätet utgjorde en betydande inkomstkälla. En betydande av de anhängarna med anknytning till radikalislamistisk terrorism som gjordes inom EU 2024 hade att göra med att de misstänkta hade samlat in medel för att stödja ISIL eller dess krigare i konfliktområden. Medel hade också samlats in för andra terroristorganisationer som är verksamma i konfliktområden. År 2024 användes små penningssummor för att finansiera radikalislamistisk terrorism inom EU, som överfördes genom att utnyttja flera olika metoder. Till dessa metoder hörde gireringar, registrerade penningförmedlare av hawalatyp, oregistrerade hawalaväxlare, neobanker samt kryptotillgångar. Digitala hawalasystem utnyttjades också vid överföringen av medel och då användes ofta kryptotillgångar.¹⁷⁹

3.2.3 Digitalisering av terroristverksamheten och finansieringen av den

Terroristers och våldsbejakande extremisters sätt att utnyttja nätet, sociala medier och meddelandetjänster utvecklas i takt med den tekniska utvecklingen. Enligt Europols iakttagelser använde 2024 flera terroristgrupper sociala medier som ett centralt verktyg vid värvning, mobilisering och propagandaspridning. Dessutom användes sociala medieplattformar bland annat för att ge anvisningar om våldsverksamhet.¹⁸⁰

Enligt Europols iakttagelser var de viktigaste källorna till tillgångar för radikalislamistiska grupper 2024 donationer och organiserade gräsrotsfinansieringskampanjer på nätet. Vänsterextrema grupper utnyttjade internets gräsrotsfinansieringsplattformar och sociala medier för att samla in finansiering, men de

¹⁷⁹ Europol 2025b, s. 30.

¹⁸⁰ Europol 2025b, s. 10–12.

observerades också samla in en betydande andel av tillgångarna vid fysiska möten, till exempel i samband med olika evenemang. Donationer, medlemsavgifter samt försäljning av produkter och evenemang spelade en central roll i högerextrema grupper medelsinsamling. En del av försäljningen skedde på nätet, och den befrämjades med hjälp av propaganda i sociala medier. Alla typer av terroristgrupper observerades ha utnyttjat även kryptotillgångar vid medelsinsamlingen.¹⁸¹ Enligt internationella iakttagelser har användningen av QR-koder för att samla in donationer direkt eller för att dela adressen till en kryptoplånbok avsedd för att ta emot donationer också blivit vanligare i olika slags terroristgruppers verksamhet.¹⁸²

I Finland har skyddspolisen sett att högerextrema aktörer vanligtvis koncentrerar sig på nätverksamhet.¹⁸³ Konsumtionen och spridningen av radikalislamistisk propaganda är koncentrerad till krypterade meddelandeapplikationer och diskussionsgrupper.¹⁸⁴ Enligt iakttagelser som centralen för utredning av penningtvätt gjort är den ökade användningen av digitala plattformar en viktig utvecklingstrend med tanke på kampen mot terrorfinansiering. I de utredningshelheter som centralen för utredning av penningtvätt öppnade 2025 betonades som ett tema medel som insamlats via digitala medelinsamlingsplattformar och som förmedlades vidare med hjälp av betalningsförmedlingstjänster. I samband med fallen iaktogs också tecken på användarkonton som öppnats i bulvaners namn på plattformar som möjliggör medelsinsamling. Enligt centralen för utredning av penningtväfts iakttagelser framstod användningen av kryptotillgångar vid överföringen av medel till tredjeländer vid sidan av hawalaväxlare som betalningssätt i rapporterna om misstänkta transaktioner med koppling till terrorfinansiering 2025.¹⁸⁵

I svaren på omvärldsenkäten framstod den tekniska utvecklingen som en nationell hotfaktor när det gäller finansiering av terrorism. Användningen av nya betalningssätt vid överföringen av medel stack ut i svaren. Av de nya betalningssätten nämndes oftast kryptotillgångar men också mobilbetalningar. En

¹⁸¹ Europol 2025b, s. 30, 40, 47.

¹⁸² FATF 2025a, s. 55.

¹⁸³ Skyddspolisen: Äärioikeistolaisen terrorismin uhka on voimistunut länsimaissa, läst 13.2.2026.

¹⁸⁴ Skyddspolisen: Radikaali-islamistinen terrorismi on yhä merkittävä uhka Euroopassa, läst 13.2.2026.

¹⁸⁵ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 20.

sårbarhet som betonades i svaren var användningen av neobanker och betal-tjänstleverantörer för överföringen av medel, varvid det ansågs kunna vara utmanande att identifiera den faktiska betalningsmottagaren. Eventuella kompletterande inkomstkällor som nämndes i svaren var plattformar och plattformsekonomier som möjliggör insamling av gräsrotsfinansiering, medelsinsamling via diskussionskanaler samt intern handel med spel och valutor i samband videospelande. I flera svar bedömdes att den finansiering som insamlas via digitala kanaler vanligen består av flera små penningssummor, som samlas in från flera källor. Dessa bedömningar stöds också av FATF:s iakttagelser av att det vid sidan av de traditionella finansieringsmetoderna har kommit lösningar som baserar sig på nya tekniker, vilket komplicerar utredningen av tillgångarnas faktiska användningsändamål eller ursprung.¹⁸⁶ Det kan också påpekas att den digitalisering av terrorfinansieringen som beskrivs i detta avsnitt inte har undanträngt de traditionella penningöverföringsmetoderna i anslutning till terrorfinansiering.¹⁸⁷

En trend som iakttagits i Europa de senaste åren är minderårigas intresse för våldsbejakande extremrörelser och deras deltagande i terroristisk verksamhet. Enligt skyddspolisen syns fenomenet även i Finland.¹⁸⁸ Europol har upptäckt att terroristgrupper riktar påverknings- och rekryteringsförsök till barn och unga på nätet genom att utforma propagandamaterial med innehåll som lockar dem. Man såg att terrorister också utnyttjar AI för att producera propagandamaterial som appellerar till barn och unga.¹⁸⁹ En faktor som förenar radikaliserade minderåriga är enligt Europol digitalt beroende.¹⁹⁰ Barn och unga som tillbringar mycket tid på nätet är målgrupp som är mycket lätt att nå för terroristgrupper som rekryterar och samlar understöd via nätet. Enligt Europol försöker terrorister locka minderåriga via de kanaler som dessa använder, bland annat spelplattformar.¹⁹¹

I en utredning som genomfördes av forskningsprojektet CRAAFT bedömde man hur vanlig terrorfinansiering är i samband med online-videospelande. Enligt rapporten har terroristers inkomster av spel ända sedan början av 2000-

¹⁸⁶ FATF 2025a, s. 8.

¹⁸⁷ Se avsnitt 2.5 Övergripande bild av terrorismen och terrorfinansieringen i Finland

¹⁸⁸ Skyddspolisen 2025, s. 42.

¹⁸⁹ Europol: Europol coordinates operation against terrorist content online targeting minors, läst 13.2.2026.

¹⁹⁰ Europol 2025b, s. 10.

¹⁹¹ Europol 2025b, 11.

talet utgjorts av utveckling och försäljning av spel som upprepar propaganda och senare i allt högre grad av handel under spelets gång, till exempel när de som följer en viss spelare finansierar spelaren eller när man i samband med spelet köper eller säljer spelprodukter och valutor. Olika betaltjänster när vanliga när de byts till fiatvaluta eller omvänt. Det är svårt att bedöma hur vanligt det är med medelsinsamling i samband med videospel för att finansiera terrorism, eftersom videospelsverksamhet inte hör till penningtvättslagstiftningens tillämpningsområde. I rapporten antas den vara en tilläggsinkomstkälla för terrorister, men inte en huvudsaklig finansieringskälla.¹⁹²

De senaste åren har man också iakttagit våldsbejakande nätverk som riktar psykiskt våld mot barn och unga och som söker sina offer på nätet, framför allt på sociala medieplattformar, i kommunikationsapplikationer och på spelplattformar. Ett sådant är nätverket The Com, vars verksamhet har kopplingar till våldsbejakande extremism och terrorism. En del av nätverkets medlemmar motiveras av en högerextrem ideologi, och på nätet har man sett mål betingade av en accelerationistisk ideologi att undergräva samhället genom att skada barn och unga. I The Com-nätverkets verksamhet manipuleras och utpressas offren och de pressas att skada sig själva, andra människor eller egendom.¹⁹³ Enligt Centralkriminalpolisen har också finländska ungdomar fallit offer för nätverkets verksamhet.¹⁹⁴ Motiven hos aktörerna inom det lösa och vidsträckta nätverket varier, och ekonomisk vinning förefaller vara motivet för endast en del av aktörerna inom nätverket.¹⁹⁵ På internationell nivå har vinning av brott setts ha koppling till åtminstone brott som begåtts via datanät av vissa aktörer inom nätverkets undersektion Hacker Com. Aktörerna inom denna undersektion, som består av cyberbrottslingar, har setts bland annat

¹⁹² Saiz 2025, s. 3–4.

¹⁹³ Ankarverksamhet.fi: Tietopaketti: The Com – Lapsiin ja nuoriin kohdistuva väkivalta-keskeinen verkkoyhteisö, läst 30.10.2025.

¹⁹⁴ Polisen: Våldsamma nätverk på internet ett framväxande hot – vuxna ska skydda barn från att bli offer, läst 30.10.2025.

¹⁹⁵ FBI (6.3.2025): Violent Online Networks Target Vulnerable and Underage Populations Across the United States and Around the Globe, läst 13.2.2026.

stjåla kryptotillgångar samt utveckla och sälja sabotageprogram för att finansiera brottslig verksamhet.¹⁹⁶ Med beaktande av nätverkets karaktär är det möjligt att vinning av brott används för att finansiera ideologiskt motiverade våldsdåd.

3.3 Nationella sårbarheter i samband med penningtvätt och terrorfinansiering

I detta avsnitt behandlas de betalningssätt i anslutning till samtliga sektorer som nationellt setts som de mest riskexponerade. I svaren på den omvärldsenkät som genomfördes våren 2025 framstod framför allt kontanter och kryptotillgångar som sårbarheter. I detta avsnitt behandlas dessutom e-tjänster, som identifierats som en sårbarhet i svaren på omvärldsenkäten.

3.3.1 Riskexponerade betalningssätt

3.3.1.1 Kontanter

Kontantbetalning är ett vanligt betalningssätt i Finland, även om användningen av kontanter som betalningsmedel har minskat och användningen av kort för dagliga betalningar har ökat de senaste tjugo åren. Under de senaste åren har man också kunnat se att coronakrisen har bidragit till att sätta fart på den sjunkande trenden när det gäller användningen av kontanter, och som innebär att Finland är ett de länder i Europa där man använder minst kontanter. Kontanter används betydligt mindre som betalningsmedel i Finland än i euroområdet i genomsnitt. Det bör dock påpekas att kontanter för många fortfarande är ett viktigt, och för vissa rentav det enda betalningsmedel som de använder.¹⁹⁷ Även enligt kommissionens rekommendation (2010/191/EU) bör kontanter godkännas som betalningsmedel.¹⁹⁸ Till grundläggande banktjänster hör ett betalkonto med grundläggande funktioner och kontohanteringsinstrumenten i anknytning till det (såsom debetkort), möjlighet att ta ut och sätta in kontanter,

¹⁹⁶ FBI (23.7.2025): Hacker Com: Cyber Criminal Subset of The Community (Com) is a Rising Threat to Youth Online, läst 13.2.2025.

¹⁹⁷ Finansministeriet (2024b), s. 34.

¹⁹⁸ Konkurrens- och konsumentverket: Betalning och fakturor, läst 28.8.2025

göra betalningstransaktioner (till exempel gireringar) samt ett elektroniskt autentiseringsverktyg (till exempel bankkoder).¹⁹⁹

Såväl Europeiska centralbanken (ECB) som Finlands Bank har de senaste åren utrett kontanters roll vid betalningar. Enligt Europeiska centralbankens SPACE-undersökning minskade antalet kontantbetalningar och deras sammanräknade värde avsevärt i hela euroområdet under granskningsperioden 2016–2024. Trots detta var kontanter 2024 fortfarande det vanligaste betalningssättet inom euroområdet mätt med antalet betalningar. Enligt undersökningen används kontanter som betalningssätt i Finland i mindre utsträckning än i euroområdet i genomsnitt.²⁰⁰

Av de finländare som besvarade Finlands Banks konsumentenkät 2024 uppgav 83 % att det vanligaste betalningssätt som de använder är betalkort. 7 % uppgav att det vanligaste betalningssättet är kontantbetalning, vilket var något mera än andelen som uppgav mobilbetalning som det vanligaste sättet (6 %). Dock berättade 89 % av dem som besvarade enkäten att de använder kontanter som betalningssätt. Svaren är sannolikt subjektiva, eftersom kontanter kan uppfattas som ett betalningssätt som man använder, trots att det sker endast sällan. Enligt enkäten används kontanter mest för betalningar mellan personer. Enligt enkäten används kontanter också om de tillfälligtvis finns till hands eller om det inte går att använda andra betalningssätt.²⁰¹

Enligt Finlands Banks betalningsstatistik har kontantuttagen minskat klart. År 2023 var antalet ungefär en tredjedel av antalet 2014. Värdet av kontantuttagen var 2023 ungefär hälften av värdet 2014. Man bör dock lägga märke till att det sammanlagda värdet av kontantuttagen 2023 var fortfarande 8,4 miljarder euro. Antalet kontantinsättningar och värdet av dem minskade avsevärt efter 2021. År 2023 var värdet bara en bråkdel av det sammanlagda värdet av kontantuttagen.²⁰² Enligt iakttagelserna har mängden kontanter inte ökat märkbart i den finländska ekonomin, så det stora antalet kontantuttag jämfört med insättningarna kan indikera att en betydande mängd kontanter överförs till utlandet.

¹⁹⁹ Finansministeriet (2024b), s. 11.

²⁰⁰ ECB (2024), s. 14–16.

²⁰¹ Finlands Bank: Konsumentenkät om betalningssätt och kontanter, läst 6.11.2025.

²⁰² Finlands Bank: Årsvis betalningsstatistik, läst 6.11.2024.

Enligt flera internationella publikationer spelar kontanter fortfarande en viktig roll inom brottsligheten. I en internationell granskning är fysisk transport, ofta över statsgränserna, en central metod för att maskera kontanters ursprung. Trots att det kan kosta för brottslingarna att transportera kontanter, är detta ett lockande sätt på grund av den starka anonymiteten och acceptansen.²⁰³ Enligt expertbedömningar är användningen av kontanter förenad med betydande sårbarhet när det gäller penningtvätt.²⁰⁴

I flera EU-länder, liksom i Finland, behöver man inte anmäla transporter av kontanter inom det ekonomiska området till gränsmyndigheten, och när det gäller transporter av kontanter utanför EU måste bara transporter vars värde överstiger 10 000 euro anmälas. Förutom kontanter gäller bestämmelsen andra tillgångar som är lätta att omvandla till pengar. Inom euroområdet varierar det hur vanligt det är att använda kontanter i respektive land.²⁰⁵ Hur vanligt det är att använda kontanter kan påverka acceptansen som betalningssätt och således öka möjligheterna för att kontanter som härrör från brott kommer ut på den lagliga marknaden.²⁰⁶

Enligt centralen för utredning av penningtvätt observeras användning av kontanter i bland annat utredningshelheter med koppling till bland annat gatugång och finansiering av terrorism samt inom narkotikabrottslighet. Även vid datornätsstödda bedrägerier har man sett att en del av de tillgångar som fått genom bedrägerier tas ut i kontantautomater.²⁰⁷ I anslutning till kringgåendet av sanktioner har man dessutom iakttagit kontantrelaterade helheter där ryska personer satte in rikligt med kontanter av ryskt ursprung.²⁰⁸ Kontanter kan anses vara förenade med brott och brottslig verksamhet av mycket olika typ. Även förfalskning av kontanter är ett brott.²⁰⁹

CASE: KONTANTKURIRERS PENNINGTVÄTT

²⁰³ Centralen för utredning av penningtvätt 2025c, s. 9–10.

²⁰⁴ Expertintervju

²⁰⁵ ECB 2024, s. 14–16.

²⁰⁶ Centralen för utredning av penningtvätt 2025c, s. 6.

²⁰⁷ Centralen för utredning av penningtvätt (2024a), s. 11, 15, 19.

²⁰⁸ Centralen för utredning av penningtvätt (2023), s. 9.

²⁰⁹ Se Bilaga 3: Andra förbrott identifierade av FATF

Östra Nylands tingsrätt meddelande sitt avgörande i målet R 22/1231 (åtalerna förkastades Helsingfors hovrätt R 23/254, i HD, ej laga kraft), där de åtalade personerna A och B reste från Spanien till Finland och stannade i landet bara en kort tid. När de åtalade kom till Finland genomgick de en inregränskontroll, som inte föranledde ytterligare åtgärder. När de åtalade var på väg med flyg från Helsingfors-Vanda flygplats till Spanien kontrollerades de på nytt och i bägges resväskor hittades sammanlagt 73 700 euro i kontanter. I de åtalades telefoner hittades tecken på narkotikahandel. De åtalade kunde inte ge en trovärdig förklaring till medlens lagliga ursprung.

Östra Nyland tingsrätt ansåg att de åtalade varit på väg att föra ut vinning av brott utomlands och dömde dem för grov penningtvätt.

3.3.1.2 Betalkort

I svaren på omvärldsenkäten framstod betalkortet som en sårbarhet särskilt i sådana fall där det används som ett betalningssätt när medel överförs genom att använda flera betalningssätt efter varandra. Betalkortens sårbarhet ökar i en sådan situation av att det är så vanligt att använda dem. Å andra sidan framfördes i svaren på omvärldsenkäten att sårbarheten i anslutning till betalkort minskas av att de är digitala, så deras användning lämnar mera spår än till exempel kontanter.

Enligt Finlands Banks konsumentenkät var betalkort det betalningssätt som finländarna använde mest 2024. Av de finländare som besvarade enkäten uppgav 83 % att betalkort var det betalningssätt som de använde mest. 3,6 % av dem som svarade uppgav att de använder betalkort och mobilbetalning lika ofta.²¹⁰

Konsumenterna har olika kort som de kan använda för betalningar; traditionella nationella bankkort, debitkort, betaltidskort och egentliga kreditkort. Övergången till chipkort har förändrat kortbetalningarna endast när det gäller betalningsmekanismerna. Om kortet är ett kombinerat kort som innehåller både kredit och bankkort, måste den som använder kortet först välja på betalterminalen om hen vill betala direkt från bankkontot, det vill säga använda kortet

²¹⁰ Finlands Bank: Konsumentenkät om betalningssätt och kontanter, läst 6.11.2025.

som bankkort, eller utnyttja kreditalternativet. Den som tar emot betalningen är skyldig att se till att betalningsarrangemangen tillräckligt beaktar att betalningen är säker för konsumenten. Vid betalning med chipkort ska detta säkerställas med tillräckligt insynsskydd. Den som använder terminalen ska garanteras möjlighet att mata in sin säkerhetskod så att utomstående inte ser den.²¹¹

Det sammanlagda värdet av de betalningar som gjordes med finländska betalkort var cirka 73,6 miljarder euro 2024. Det gjordes cirka 2,5 miljarder betalningar. Kortbetalning kan initieras på en dator eller mobil enhet, varvid man talar om distansbetalning. Antalet sådana har ökat kraftigt de senaste åren. Det görs något mera chip- eller magnetbandsbetalningar än distansbetalningar. Det klart mest använda betalkortsbetalningssättet är kontaktlös betalning.²¹²

3.3.1.3 Förbetalda kort och presentkort

Förbetalda kreditkort är betalkort som laddas med önskad penningssumma i förväg. Förbetalda kreditkort är trots sitt namn ändå inte egentliga kreditkort. Beroende på typen av förbetalt kort kan pengar överföras antingen elektroniskt (elektroniska pengar) eller så kan kortet laddas med kontanter eller kryptotillgångar.

I Europeiska kommissionens övernationella riskbedömning (SNRA 2022) har man identifierat de risker med elektroniska pengar som hänför sig till förbetalda kort. Enligt det riskscenario i anslutning till elektroniska pengar som nämns i den övernationella riskbedömningen utnyttjar brottslingar vissa nya betalningssätts kvalitativa och funktionella egenskaper "direkt" genom att använda helt anonyma produkter eller "indirekt" genom att missbruka identifierbara (icke-anonyma) produkter. Brottslingarna/gärningsmännen kan ladda flera olika kort i enlighet med modellen med anonymt förbetalt kort. Denna mångdubbla omladdning möjliggör betydande tillgångar och begränsad spårningsmöjlighet. Risker för penningtvätt ökar om det är möjligt att ladda kontanter på de förbetalda korten. Man har sett att elektroniska pengar har laddats på förbetalda kort som har använts för att finansiera terroristiska hand-

²¹¹ KKV:s webbplats: Betalning och fakturor, läst 28.8.2025

²¹² Finlands Bank: Årsvis betalningsstatistik, läst 6.11.2025.

lingar. Särskilt med hjälp av betalningar på förbetalda kort har man försökt bistå terroristiska handlingar, till exempel genom att hyra ett hotellrum eller en bil. Förbetalda kort framstår också i granskningen av riskerna för penningtvätt, eftersom man har sett att elektroniska pengar är lockande för brottslingar, särskilt i situationer där medlen kan laddas på förbetalda kort. Risker i anslutning till förbetalda kort ökar särskilt i situationer där antalet förbetalda kort som en kund får ha inte är begränsat.²¹³

Användningen av förbetalda kort som är kopplade till kryptovalutor har ökat de senaste åren. De är förbetalda kort som är kopplade till ett konto för kryptotillgångar och som det är möjligt att betala i fiatvaluta med.²¹⁴ Enligt Europols iakttagelser har förbetalda kryptokort och kryptopresentkort utnyttjats för penningtvätt bland annat genom att betala avgifter i anslutning till spelande i så kallade kryptokasinon med dem. Kryptokasinon har använts för att maskera tillgångar av brottsligt ursprung. Kryptokasinon är ofta registrerade i tredjeländer.²¹⁵

Finanspolisens (Sveriges FIU) rapport om professionella penningtvättare²¹⁶ lyfter fram att aktörer som utnyttjar värdeföremål vid penningtvätt kan använda försäljning av presentkort som ett sätt att tvätta pengar. I stället för att köpa lyxvaror direkt med kontanter kan man köpa presentkort till den affär som säljer dem. Presentkortet kan köpas med kontanter, och presentkort som motsvarar det värde i pengar som behövs för att köpa värdeföremålet kan inhandlas i flera affärer i form av flera presentkort som är laddade med en mindre summa.²¹⁷

²¹³ EU SNRA 2022, s. 67-69

²¹⁴ Med fiatvaluta avses en officiell valuta som har getts ut av vilken jurisdiktion som helst eller av en jurisdiktions utsedda centralbank eller penningpolitiska myndighet som avses i 20 § i lagen om skyldighet för rapporteringskyldiga finansiella institut att lämna upplysningar i fråga om beskattning (1042/2025), och som utgörs av fysiska sedlar eller mynt eller pengar i olika digi-tala former, inklusive bankreserver, centralbankers digitala valutor, affärsbankers pengar och elektroniska penningprodukter (Lagen om skyldighet för rapporteringsskyldiga leverantörer av kryptotillgångstjänster att lämna upplysningar i fråga om beskattning 1041/2025, 5 §).

²¹⁵ Europol 2023, s. 16.

²¹⁶ Med professionella penningtvättare (eng. professional money launderers, professional money laundering service providers) avses yrkesbrottslingar som säljer penningtvättstjänster till andra brottslingar. Professionella penningtvättare verkar ofta som en del av organiserade kriminella nätverk, Se t.ex. FATF 2018.

²¹⁷ Finanspolisen 2024, s. 10

Presentkort utnyttjas i stor utsträckning vid bedrägerier. Enligt polisen är ett typiskt fall att offret övertalas att köpa presentkort till exempel i en affär eller kiosk och skicka presentkortens serienummer till brottslingar. Ofta utnyttjar man sådana presentkort som inte måste lösas in i Finland.²¹⁸ Man har till exempel försökt utnyttja presentkort som lämpar sig för att köpa produkter från en känd tillverkare av elektronisk utrustning.²¹⁹ Presentkortet kan användas i antingen en fysisk butik eller en webbutik utan penningrörelse som syns på kontot, vilket ökar användarnas anonymitet.

Presentkort säljs också till marknadsplatser med koppling till videospelande, men utanför videospelen, där de kan användas för att köpa spel, eller för att köpa olika förmåner med koppling till spelet eller produkter från spelvärlden. Marknadsplatserna utanför spelet erbjuder möjlighet till handel antingen på en webbplats som fungerar som marknadsplats eller som tändande gnista till handel mellan personer. I internationella undersökningar har man studerat eventuella sårbarheter hos marknadsplatserna utanför spelet med avseende på penningtvätt.²²⁰

3.3.1.4 vIBAN

Med virtuella IBAN-konton (nedan *vIBAN*) avses ett unikt kontonummer som beviljats av en bank eller en betalningstjänstleverantör och som gör det möjligt att omdirigera inkommande transaktioner till ett så kallad huvudkonto. Funktionellt är de identiska med vanliga IBAN-konton och de kan användas för att skicka och ta emot betalningar.²²¹ När en betalning görs från huvudkontot till en tredje part debiteras betalningar som initierats på begäran av vIBAN-kontots slutanvändare huvudkontot.²²² Kontotyperna förenas också av likadan uppbyggnad, så tredje parter kan inte skilja dem från varandra.²²³

²¹⁸ Polisen 17.10.2023: Digihujarit ovat vieneet viikon aikana jälleen suuria summia rahaa, läst 25.8.2025.

²¹⁹ Se t.ex. Yle 22.8.2025: Lahjakorttimyyjä esti tonnin huijauksen – poliisi: pomon erikoista pyyntöä kannattaa epäillä, läst 25.8.2025.

²²⁰ Se t.ex. Cooke & Marshall 2024.

²²¹ Europol (2023), s. 6.

²²² EBA (2024), s. 7.

²²³ EBA (2024), s. 3.

I form av referensnummer som beviljats av en bank möjliggör vIBAN-konton alltså omdirigering av inkommande transaktioner till vanliga IBAN-konton. Medel kan inte sättas in på vIBAN-konton och saldot på dem är hela tiden noll.²²⁴ vIBAN-kontots slutanvändare kan således ha flera unika vIBAN-konton, som omdirigerar och koncentrerar alla betalningar till ett traditionellt bankkonto. De svenska myndigheterna har identifierat möjligheten att överföra medlen via flera olika vIBAN-konton till den slutliga mottagaren som en sårbarhet för penningtvätt i samband med vIBAN-konton. De vIBAN-konton som används för betalningskedjorna kan finnas i olika länder, vilket gör det ännu svårare att spåra medlen.²²⁵

Vanligtvis används vIBAN-konton för att koncentrera och hantera betalningar. Dessutom minskar de krångligheterna och kostnaderna i samband med öppnandet av nya konton eller hanteringen av flera konton.²²⁶ vIBAN-konton minskar också valutaväxlingsavgifterna samt kostnaderna för transaktioner i flera valutor. Exempelvis många bolag utnyttjar vIBAN-konton för att automatiskt styra betalningar. Då kopplas ett vIBAN-konto som bolagets betalningstjänstleverantör beviljat till en viss kund eller ett visst projekt för att underlätta uppföljningen av inkommande och i vissa fall även avgående betalningar.²²⁷

Enligt internationella myndigheter ökar vIBAN-kontons lockelse med avseende på penningtvätt av att de erbjuder möjlighet att maskera den verkliga ägaren till ett konto som är involverat i överföringen av medel. Enligt internationella iakttagelser har vIBAN-konton använts till exempel vid datanätsstödda bedrägerier för att vilseleda offret.²²⁸ Danmarks finansunderrättelseenhet har sett att de senaste åren har så kallade kvittofabriker utnyttjat vIBAN-konton som tillhandahålls av betaltjänstleverantörer för penningtvätt. Enligt den danska finansunderrättelseenhetens uppskattning betalas tre fjärdedel av de förfalskade kvitton som kvittofabrikerna säljer via vIBAN-konton.²²⁹

²²⁴ Europol (2023), s. 6.

²²⁵ The Swedish Police Authority 2023, s. 29.

²²⁶ EBA (2024), s. 11.

²²⁷ EBA (2024), s.7.

²²⁸ FATF – Interpol – Egmont Group 2023, s. 28–30.

²²⁹ Hvidvasksekretariatet 2026, s. 17.

3.3.1.5 Kryptotillgångar

Kryptotillgångar är digitala värderepresentationer eller rättighetsrepresentationer som kan överföras eller lagras med hjälp av teknik för distribuerade ledgare (DLT, distributed ledger technology). Blockkedjor är ett exempel på sådan teknik. Överföringen och lagringen av kryptotillgångar baserar sig på kryptografisk kryptering som genomförs med offentliga och privata krypteringsnycklar. Kryptotillgångar används som investeringsobjekt och för betalning, men de är inte finansiella instrument eller lagliga betalningsmedel.²³⁰

I MiCA-förordningen indelas kryptotillgångar i tre typer:

- E-pengatoken, det vill säga kryptotillgångar som syftar till att stabilisera sitt värde genom att hänvisa till endast en officiell valuta. är ägnade att användas för att göra betalningar. Tills vidare är det vanligaste betalningsändamålet avgifter i anslutning till handel med kryptotillgångar.
- Tillgångsanknutna token, det vill säga kryptotillgångar som syftar till att stabilisera sitt värde genom att hänvisa till ett annat värde eller en annan rättighet, eller en kombination av dessa, inbegripet en eller flera officiella valutor.
- Andra kryptotillgångar, bland annat nyttotoken. Nyttotoken är avsedda att ge åtkomst till en vara eller tjänst som tillhandahålls av utgivaren av denna token. De fungerar således inte direkt som bytesmedel på finansmarknaden.

Enligt expertbedömningar är användningen av kryptotillgångar förenade med betydande sårbarheter när det gäller penningtvätt.²³¹ Enligt Europols iakttagelser utnyttjas kryptotillgångar för penningtvätt på många olika sätt, såsom att överföra och förvara tillgångar av brottsligt ursprung. Särskilt stor sårbarhet hänför sig till växlingen av kryptotillgångar till fiatvaluta och tvärtom. Brottslingar som tillhandahåller penningtvättstjänster har de senaste åren börjat sälja penningtvättstjänster som utnyttjar kryptotillgångar och som användas bland annat för att maskera ursprunget för tillgångar som fåtts genom bedrägerier, cyberbrott, narkotikabrott och skattebedrägerier.²³² Finanspolisen har

²³⁰ Finansinspektionen: Kryptoaktörer, läst 20.2.2026.

²³¹ Expertintervju

²³² Europol 2023, s. 15.

identifierat professionella penningtvättare som systematiskt erbjuder olagliga kryptoväxlingstjänster. Oftast förmedlas vinningen av brott till de brottslingar som tillhandahåller kryptoväxlingstjänster med kontanter vid fysiska möten, men också till exempel digitala betalningstjänster kan utnyttjas. Professionella penningtvättare som tillhandahåller illegala kryptoväxlingstjänster utnyttjar ofta användarplånböcker för att överföra medel till dem som köper penningtvättstjänster.²³³

För att växla kryptotillgångar till fiatvaluta och omvänt används också kryptoautomater på olika håll i världen. De kan användas till exempel för att växla kontanter till kryptovaluta, och således är också internationella överföringar möjliga.²³⁴ Den internationella organisationen för undersökande journalister ICIJ (International Consortium of Investigative Journalists) identifierade flera inofficiella verksamhetspunkter som tillhandahåller växlingstjänster för kryptotillgångar på olika håll i världen, bland annat i Ukraina och Arabemiraten. På dem är det möjligt att växla kryptotillgångar till kontanter, men åtgärderna för kundkännedom är ringa eller saknas helt och hållet. Organisationen karakteriserar det globala nätverket av inofficiella tillhandahållare av växlingstjänster som ett parallellt banksystem.²³⁵

Kryptotillgångar byts till fiatvaluta – och omvänt – också genom att utnyttja kryptotillgångstjänster av hawalatyp (så kallade kryptohawalasystem) och inofficiella värdeöverföringssystem. Kryptohawalasystem har blivit en stor utmaning för myndighetstillsynen, eftersom de förenar inofficiella förtroendenätverk och sådan snabb gränsöverskridande likviditet som kryptotillgångar erbjuder. I denna verksamhetsmodell sker den faktiska överföringen av medel ofta utanför reglerade marknadsplatser (Over-the-Counter, OTC) eller i peer-to-peer-nät (P2P), varvid fysiska kontanter byts till digitala tillgångar utan behörig kundkännedom (CDD). Kryptohawalasystem möjliggör värdeöverföringar mellan länder så att medlen inte behöver transporteras fysiskt över gränserna och transaktioner efterlämnar inte något auditeringsspår som motsvarar det traditionella banksystemet. Detta gör metoden särskilt sårbar för finansiering av

²³³ Finanspolisen 2024c, s. 7.

²³⁴ Europol 2023, s. 15.

²³⁵ Woodman 17.11.2026: From Dubai to Toronto, inside the crypto-to-cash storefronts fueling money laundering's new frontier, läst 20.2.2026.

terrorism och storskalig organiserad brottslighet, eftersom den maskerar effektivt sambandet mellan den olagliga källan och den slutliga förmånstagaren.

En särskilt stor risk för penningtvätt och finansiering av terrorism utgör krypto-tillgångar som stärker anonymiteten (Anonymity-Enhanced Cryptocurrencies, AEC), såsom Monero (XMR), Dash (DASH) och Zcash (ZEC). Till skillnad från pseudonyma blockkedjor (t.ex. Bitcoin), som behåller sin offentliga och spårbara transaktionshistoria, utnyttjar AEC-tillgångar avancerade kryptografiska metoder – såsom ringunderskrifter (ring signatures), nollkunskapsbevis (zero-knowledge proofs) och smygadresser (stealth addresses) – för att maskera parterna i överföringen och det belopp som överförs. Denna tekniska arkitektur är designad för att förhindra att transaktionerna bildar kedjor och att tillgångarnas ursprung kan verifieras, vilket gör den till ett effektivt verktyg för att maskera vinningen av brott och föra in den i det lagliga ekonomiska systemet. Användningen av AEC-tillgångar ses som en betydelsefull risk, eftersom de begränsar tillsynsmyndigheternas och de ansvariga enheternas förmåga att genomföra effektiv kundkännedom (KYC) och utreda källan till tillgångarna. Till följd av detta har många tillhandahållare av reglerad kryptovaluta (CASP) i och med MiCA-regleringen och de skärpta AML-kraven begränsat tillgången till dessa tillgångar på sina plattformare för att hantera den kvarstående risk som hänför sig till dem.

3.3.2 E-tjänster

Användningen av digitala finanstjänster gör det möjligt att sköta ärenden elektroniskt. E-tjänster hänför sig till nästan all digital verksamhet och är en nödvändig del av funktionerna i ett modernt samhälle för både företag och den offentliga förvaltningen. E-tjänsterna har ökat i svindlande takt de senaste åren, framför allt till följd av covid-19-pandemin, och därefter har de spritt sig och blivit en alternativ praxis i samhället. Kontroll av identiteten är ett av de viktigaste delområdena inom e-tjänster. Som elektroniska identifieringsverktyg fungerar i Finland bland annat bankernas nätbankskoder, teleföretagens mobilcertifikat, Myndigheten för digitalisering- och befolkningsdatas medborgarcertifikat, samt en mängd andra mer sällsynta certifikat för identifiering. Vid sidan av stark autentisering kan fjärridentifikation också göras med hjälp av andra identifieringsmetoder som bygger på handlingar och uppgifter som veri-

fierar identiteten. Identifiering på distans kan också köpas av en extern tjänsteproducent i form av underleverans. Ansvaret för kundkännedomen är alltid hos den ansvariga enheten i alla situationer.²³⁶

E-tjänster framhövdes som en sårbarhet i svaren på den omvärldsenkät som riktades till myndigheterna och den privata sektorn. Till exempel möjligheten att använda förfalskade eller oriktiga verifikat eller identitetshandlingar vid e-tjänster och fjärridentifikation nämndes. Även identitetsmissbruk är en sårbarhet i samband med e-tjänster, vilket var en central iakttagelse i samband med Skatteförvaltningens projekt.²³⁷ Det är lätt att överlåta verktyg för stark autentisering, såsom nätbankskoder, vidare, och datorer kan inte validera huruvida den som använder en viss identitet är identitetens rätta ägare. Detta gör det också möjligt för flera personer att utnyttja en identitet med hjälp av flera olika identifieringsverktyg. Å andra sidan kan också en person använda flera olika identiteter. Brottslingar värvar ofta bulvaner utomlands. Efter att bulvanen registrerat sig och fått bankkoder får hen i allmänhet en liten ersättning för att någon annan får använda identiteten. Det är också möjligt att bulvanen återvänder till sitt hemland, men själva identiteten fortsätter att användas av brottslingar i Finland.²³⁸

3.3.3 Utmaningar med att identifiera terrorfinansiering

I de verkstäder som ordnades som en del av riskbedömningsarbetet hösten 2025 identifierade företrädare för såväl den offentliga som den privata sektorn utmaningar med att identifiera finansiering av terrorism som en gemensam sårbarhet för flera sektorer. Den bristande kompetensen i fråga om terrorfinansiering hos aktörer inom den privata sektorn identifierades även allmänt som en sårbarhet. Det ansågs utmanande både att identifiera transaktioner med anknytning till finansiering av terrorism och att identifiera aktörer som agerar i terroristiskt syfte. Även bristen på informationsutbyte mellan myndigheterna och den privata sektorn samt inom den privata sektorn identifierades

²³⁶ Penningtvätt.fi: Metoder för identifiering på distans, läst 7.11.2025.

²³⁷ Projektet Identitetsmissbruk och återbäringsbedrägerier, se Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Identiteetin väärinkäyttö ja ulkomaalaisten rekisteröinti, läst 12.1.2026.

²³⁸ Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Projektet Identitetsmissbruk och återbäringsbedrägerier, läst 12.1.2026.

som en sårbarhet för flera sektorer i anslutning till finansieringen av terrorism, vilket i sin tur påverkar identifieringsutmaningarna.

För såväl den privata som den offentliga sektorn är det utmanande att identifiera aktörer som bedriver terroristisk verksamhet och som finansierar sådan. Man märker också att den privata sektorns kännedom om och förståelse för finansiering av terrorism är sämre än kunskaperna om penningtvätt. Svårigheten att identifiera terrorfinansiering och terroristiska aktörer syntes också i antalet svar på enkäterna i anslutning till riskbedömningen, eftersom antalet svar från den privata sektorn på enkäterna om bedömning av de sektorspecifika riskerna och enkäterna om bedömning av de totala risknivåerna var betydligt färre på enkäterna om terrorfinansiering än på enkäterna om penningtvätt. Man bör dock lägga märke till att penningtvätt och finansiering av terrorism är olika fenomen, och det finns fler kända exempel på penningtvätt än på finansiering av terrorism inom sektorerna. I den privata sektorns verkstad framkom avsaknaden av exempel som en omständighet som försvårar identifieringen av terrorfinansiering.

Antalet rapporter om misstänkta transaktioner som gäller terrorfinansiering till centralen för utredning av penningtvätt stöder iakttagelserna av att terrorfinansiering är ett svårupptäckt fenomen. År 2025 lämnades 249 rapporter som gällde misstanke om terrorfinansiering eller som indikerade terrorfinansiering till centralen för utredning av penningtvätt.²³⁹ År 2024 var motsvarande siffra 102 rapporter.²⁴⁰ Dessa utgör en bråkdel av alla riskbaserade rapporter om misstänkta transaktioner som lämnades under året. Antalet rapporter om finansiering av terrorism kan betraktas som lägre än vad man skulle vänta med tanke på iakttagelserna i riskbedömningen, den finländska kontexten och myndigheternas bedömning av hotnivån.

Strävan har varit att förbättra både den privata sektorns och myndigheternas kunskap och förståelse bland annat genom utbildning som myndigheterna ordnat, i det nationella riskbedömningsarbetet och genom centralen för utredning av penningtväfts publikationer om finansiering av terrorism. Dessutom har temat behandlats i samarbetsgruppen FAMLIT, vars verksamhet beskrivs mer ingående i avsnitt 1.4.8. Även FATF har publicerat analyser av riskerna

²³⁹Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 19.

²⁴⁰ Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s. 18.

för terrorfinansiering och dokument som behandlar exempelfall samt ordnat webinarier och ministerkonferenser om temat.

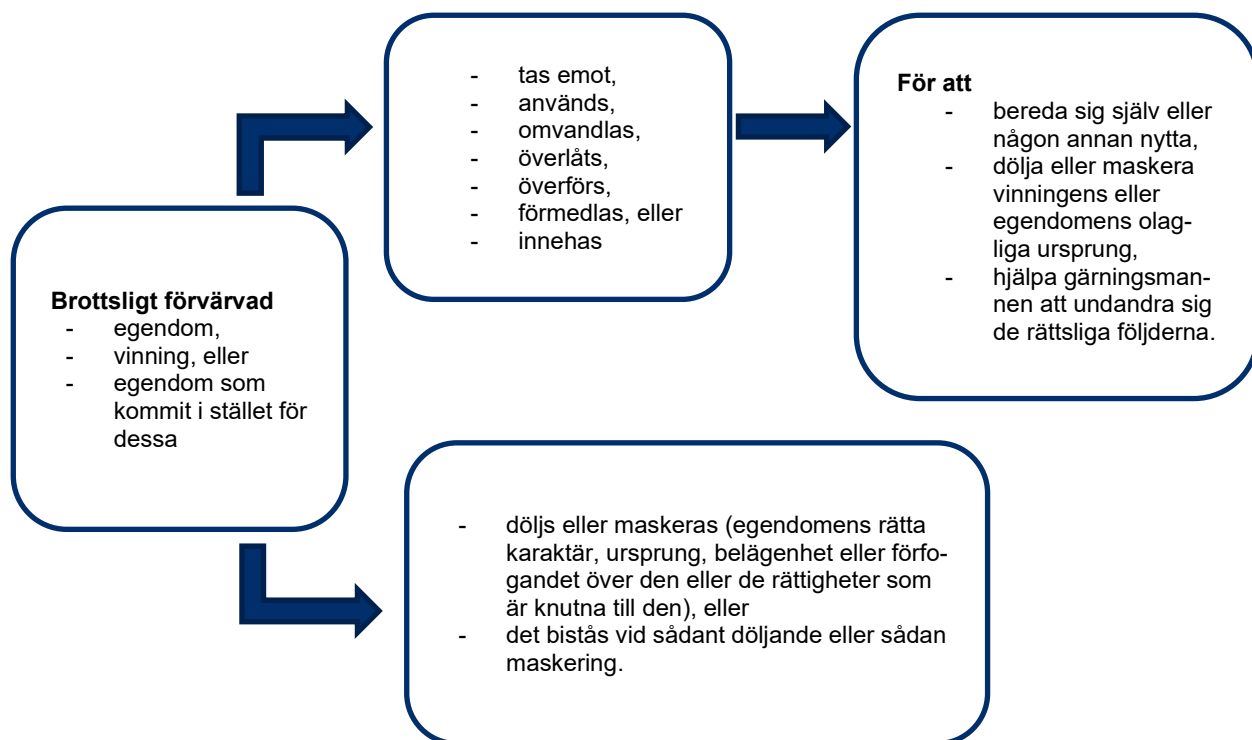
4 Penningtvätt

Med penningtvätt avses verksamhet enligt 32 kap. 6 § i strafflagen, där egendom som förvärvats genom brott eller vinning av brott, eller egendom som kommit i stället för sådan egendom eller vinning tas emot, används, omvandlas, överläts, överförs, förmedlas eller innehas för att bereda någon nytta, för att dölja eller maskera vinningens eller egendomens olagliga ursprung eller för att hjälpa gärningsmannen att undandra sig de rättsliga påföljderna av brottet. Som penningtvätt betraktas också verksamhet vars syfte är att dölja eller maskera den rätta karaktären, ursprunget eller belägenheten av egendom som förvärvats genom brott eller vinning av brott, eller egendom som kommit i stället för sådan egendom eller vinning eller förfogandet över den eller de rättigheter som är knutna till den, eller att bistå någon annan vid sådant döljande eller sådan maskering.

Penningtvätt består ofta av tre faser, nämligen placering, skiktning och integrering. I den första fasen förs de illegala pengarna in i det finansiella systemet. I den andra fasen är avsikten att maskera eller dölja tillgångarnas ursprung och sedan i den tredje fasen återföra den illegala vinningen till den legala marknaden. De tre faserna kan också förekomma samtidigt.²⁴¹

²⁴¹ FATF: Frequently Asked Questions: Money Laundering, läst 18.2.2025

Figur 6. Komponenterna i penningtvätt

På senare tid har man börjat diskutera huruvida den beskrivning av penningtvättens tre faser som presenteras ovan borde uppdateras. I vetenskapliga artiklar har det konstaterats att placeringsfasen, dvs. den första fasen i penningtvättmodellen, borde tolkas ur en annan synvinkel, eftersom den första fasen innehåller numera även andra former av pengar än kontanter.²⁴² Eftersom omvärlden förändrats borde de olika formerna av digital ekonomi samt de allt mer komplicerade penningtväftsarrangemangen beaktas i beskrivningen av penningtvättmodellen. Den traditionella modellen med tre faser har också kritiserats för att den inte beaktar den förändrade och digitaliserade finansiella marknaden och inte tillgångr som redan finns placerade i det finansiella systemet.

²⁴² Higgs m.fl. 2026, s.1-2.

Då identifierar myndigheterna inte nödvändigtvis sambandet mellan vinningen av brott och etablerad placeringspraxis.²⁴³²⁴⁴

År 2025 fick de finländska myndigheterna kännedom om 2039 penningtvättsbrott, varav 1426 rubricerades som penningtvätt och 540 som grov penningtvätt. År 2024 fick de finländska myndigheterna på motsvarande sätt kännedom om 1395 penningtvättsbrott²⁴⁵, varav 939 rubricerades som penningtvätt och 366 som grov penningtvätt. I de förberedande arbetena till lagen och inom rättspraxis har den undre gränsen för ekonomisk nytta vid grov penningtvätt ansetts vara 13 000 euro,²⁴⁶ men denna gräns är inte absolut. Det totala antalet brott som kommit till myndigheternas kännedom har ökat under åren 2020–2023. Exempelvis år 2023, då sammanlagt 1025 brott kom till myndigheternas kännedom (Tabell 6). Av dessa rubricerades 710 som penningtvätt och 234 som grov penningtvätt.

Tabell 6. Penningtvättsbrott som kommit till myndigheternas kännedom och uppklarade²⁴⁷ brott 2020–2025.²⁴⁸

Antalet brott / år	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Penningtvättsbrott som kommit till myndigheternas kännedom	595	708	890	1025	1395	2039
Uppklarade brott	497	700	654	745	1021	1845

Enligt statistiken förefaller det som om det totala antalet tillräknade penningtvättsbrott har ökat från 2020 till 2023 (Tabell 7). Antalet tillräknade brott med rubriceringen grov penningtvätt var klart större 2023 än de tre föregående åren.

²⁴³ De allt vanligare digitala plattformarna och kryptotillgångarna har gett brottslingar nya möjligheter att maskera tillgångarnas ursprung och de nya teknikerna erbjuder anonymitet samt gränsöverskridande penningöverföringar.

²⁴⁴ Alkaç m.fl. 2024, s. 14.

²⁴⁵ Inbegriper brottsrubriceringarna penningtvätt, grov penningtvätt, försök till penningtvätt, försök till grov penningtvätt, penningtvätt av oaktsamhet och penningtvättsförseelse.

²⁴⁶ RP 53/2002 rd, s. 36.

²⁴⁷ Statistikcentralen: Uppklarat brott: Definition 1, läst 24.2.2025.

²⁴⁸ Statistikälla: Polstat.

Tabell 7. Åtal för tillräknade penningtvättsbrott 2020–2023.²⁴⁹

Huvudbrott i domen	2020	2021	2022	2023
Penningtvätt	256	382	556	426
Försök till penningtvätt	5	5	2	7
Grov penningtvätt	70	67	77	120
Försök till grov penningtvätt	0	0	2	1
Stämpling till grov penningtvätt	-	-	-	-
Penningtvätt av oaktsamhet	68	89	73	85
Penningtvättsförseelse	47	41	59	87
Sammanlagt	446	584	769	726

Även domarna för penningtvätt har ökat i jämn takt 2020–2023 (Tabell 8). Antalet domar för penningtvättsbrott av grundformen har ökat varje år under perioden 2020–2023. Även antalet domar för grov penningtvätt har ökat avsevärt från 2020 till 2023. I uppgifterna om enskilda domar bör man lägga märke till att domen kan vara ett gemensamt straff som innehåller även andra gärningar.²⁵⁰

Tabell 8. Domar för penningtvättsbrott 2020–2023.²⁵¹

Huvudbrott i domen	2020	2021	2022	2023
Penningtvätt	145	206	240	259
Försök till penningtvätt	2	3	1	0
Grov penningtvätt	55	60	62	92
Försök till grov penningtvätt	0	0	0	1
Stämpling till grov penningtvätt	-	-	-	-
Penningtvätt av oaktsamhet	44	60	54	67

²⁴⁹ Uppgifter för 2024 har inte funnits tillgängliga på grund av de omfattande reformer av statistikproduktionsprocessen som pågår vid Statistikcentralen. Publiceringen har statistik har försenats från den ursprungliga publiceringsdagen 22.1.2026.

²⁵⁰ Statistikcentralen: Straff efter tingsrätt och brott (tingsrätter och hovrätten som första instans), läst 25.2.2025.

²⁵¹ Statistikcentralen: Straff efter tingsrätt och brott (tingsrätter och hovrätten som första instans), läst 25.2.2025.

Penningtvättsförseelse	10	14	22	36
Sammanlagt	256	343	379	455

En del av de finländska experterna på bekämpning av penningtvätt bedömer att penningtvättsbrotten är dold brottslighet, och endast en del av dem berörs av en straffprocess. På det sätt som man kan se av föregående tabell har antalet domar för penningtvättsbrott ökat i jämn takt från 2020 till 2023.²⁵²

Enligt FATF är det omöjligt att exakt bedöma hur mycket pengar som tvättas årligen.²⁵³ Exempelvis UNODC²⁵⁴ har dock uppskattat att årligen tvättas pengar motsvarande cirka 2–5 procent av hela världens bruttonationalprodukt.²⁵⁵ Om man antar att fenomenet är lika utbrett nationellt som i resten av världen, genomgår totalt cirka 6–14 miljarder euro per år penningtvätt i Finland.²⁵⁶

Självtvätt

Självtvätt är penningtvätt som gäller vinning eller egendom som förvärvats genom egen brottslighet. I Finland har den vedertagna utgångspunkten när det gäller straffbarhet för penningtvätt länge varit att penningtvättare inte bestraffas särskilt för penningtvätt om hen själv är delaktig i förbrottet. Penningtvätten ansågs anses bli bedömd i tillräcklig utsträckning redan när straffet döms ut för förbrottet.

I december 2020 ändrades strafflagen med de kompletteringar som EU:s penningtvättsdirektiv förutsätter. Genom ändringarna utvidgades straffbarheten för självtvätt och i fortsättningen kan straff för penningtvätt av vinning av brott dömas ut i större utsträckning än tidigare. Exempelvis om den som gjort sig skyldig till förbrott vidtar särskilda arrangemang för att dölja den vinning och de medel som hen har erhållit genom brottet, kan hen beroende på fallet utöver

²⁵² Det ökade antalet domar indikerar inte i sig att fallen av penningtvätt har ökat, utan det kan också visa bland annat att övervakningen effektiviserats.

²⁵³ FATF: Frequently Asked Questions: Money Laundering, läst 25.2.2025

²⁵⁴ The United Nations Office of Drugs and Crime, UNODC.

²⁵⁵ UNODC: Money-Laundering. Overview, läst 18.2.2025.

²⁵⁶ Enligt Statistikcentralen var Finlands bruttonationalprodukt till marknadspris 2024 cirka 276 miljarder euro. Se Statistikcentralen: Bruttonationalprodukt och -inkomst samt tillgång och efterfrågan, förhandsuppgift, läst 11.2.2026.

för förbrottet även straffas för penningtvätt. Genom lagändringarna utvidgades också kategorin av sådana brott som betraktas som förbrott till penningtvätt eller grov penningtvätt oberoende av lagen i den stat där de har begåtts.²⁵⁷

I förarbetena till dessa ändringar i strafflagen bedömdes preliminärt att den utvidgade straffbarheten för självtvätt skulle öka antalet penningtvättsbrott för vilka straff utdöms med ca 100–200 per år.²⁵⁸ Enligt statistiken förefaller det som om antalet domar för penningtvättsbrott hittills har ökat på förväntat sätt. År 2023 meddelades 199 domar mer än 2020 och 76 domar mer än det föregående året 2022.

4.1 Sektorspecifika totala risknivåer

Finlands nationella totala risknivå när det gäller penningtvätt är 3, det vill säga **betydelsefull**. Den totala risknivå består förutom av de allmänna hoten och sårbarheten i den nationella omvärlden även av sektorspecifika iakttagelser. Risknivån utgörs särskilt av gränsöverskridande flöden av vinning av brott, utnyttjande av registrerade penningförmedlare av hawalatyp (även hawalaväxlare) och oregistrerade hawalaväxlare – fenomenet underground banking²⁵⁹, utnyttjande av kryptotillgångar och andra digitala tjänster samt informationsutbytes-, kompetens- och resurssårbarheten i anslutning till dem. Den totala risknivån baserar sig också på hot och sårbarheter som uppdagas inom flera sektorer samtidigt och som förstärker varandra och inte på en enskild sektors riskexponering²⁶⁰.

Utifrån de sektorspecifika riskbedömningsenkäterna identifierades centrala risker för penningtvätt som är gemensamma för sektorerna och som förekom inom flera av de bedömda sektorerna. Inom alla sektorer hänförde sig kvantitativt flest identifierade risker till **resurserna** och deras otillräcklighet. Förutom

²⁵⁷ 32 kap. 11 § i strafflagen (39/1889).

²⁵⁸ RP 183/2020 rd, s. 33.

²⁵⁹ Under ground banking är ett fenomen som handlar om bankverksamhet med inofficiella finansieringssystem som verkar utanför det reglerade banksystemet.

²⁶⁰ I riskbedömningen har det material som funnits tillgängligt fram till 28.2.2026 beaktats.

till resurserna hänförde sig gemensamt identifierade risker till **brister i informationsutbytet, utmaningar med kundkännedomen, tillförlitligheten hos myndigheternas register samt förekomsten av förfalskade dokument och dokument med oriktigt innehåll**. Som en för sektorerna gemensam betydande risk för penningtvätt identifieras också **utmaningar med att utreda ursprunget till tillgångar från utlandet**.

En riskhöjande faktor som är gemensam för alla sektorer är **internationella kopplingar och verksamhet i en internationell omvärld** samt den tilltagande digitaliseringen och de möjligheter som den medför att använda till exempel **kryptovalutor, virtuella IBAN och förbetalda kort**.

I riskbedömningsenkäterna lyftes också **de-risking** upp för flera sektors del. De-risking-fenomenet innebär att den rapporteringsskyldiga ansvariga enheten i stället för att hantera riskerna försöker undvika försöker undvika den risk som hänför sig till ett kundförhållande genom att avsluta eller begränsa affärsförbindelser med kunder eller hela kundgrupper som den bedömer utgöra hög risk. De-risking-fenomenet handlar alltså om aktörernas egna tillvägagångssätt. När produkter, tjänster eller grundläggande banktjänster förvägras eller görs svåra att få söker sig kunderna till sådana nya tjänster som är lättillgängligare och som tillhandahålls av till exempel neobanker och motsvarande virtuella aktörer. Inom flera sektorer bedömdes de-risking utgöra en måttligt eller något betydelsefull risk, men det kan ändå betraktas som en växande risk för penningtvätt, eftersom användningen av virtuella alternativa tjänster ökar till följd av de-risking-verksamhet. Vid finansministeriet pågår ett projekt som gäller tillgången till grundläggande banktjänster och skälig prissättning (VM:145:00/2024)²⁶¹. Projektet kan anses bidra till att förhindra de-risking-fenomenet.

²⁶¹ Projekt VM145:00/2024. Arbetsgruppen för grundläggande banktjänster. Arbetsgruppen bereder nödvändiga ändringar i lagstiftningen särskilt i fråga om grundläggande banktjänster, tillgången på kontanter och möjligheten att använda kontanter samt kundskyddet och tillvägagångssätten. <https://vm.fi/sv/projekt?tunus=VM145:00/2024>, läst 9.3.2026.

Nedan presenteras risknivåerna när det gäller penningtvätt för de sektorer²⁶² som granskas i den nationella riskbedömningen på skalan 1–4.²⁶³ Vad de olika risknivåerna innebär beskrivs närmare i bilagan om metodiken för denna riskbedömning.

Tabell 9. Risknivåerna för de sektorer som omfattas av den nationella riskbedömningen.

Sektor	Riskenivå
Registrerade penningförmedlare av hawalatyp	4
Leverantörer av kryptotillgångstjänster	4
Betaltjänstleverantörer	4
Kreditinstitut	3
Varuhandlare eller kontrapportörer	3
Tillhandahållare av företagstjänster	3
Advokater	2
Fastighetsförmedlare	2
Bokförare	2
Övrig kreditgivning	2
Andra tillhandahållare av juridiska tjänster	2
Pantlåneverksamhet	2
Indrivningsrörelser	2
Kapitalmarknad	2
Penningpelsverksamhet	2
Konsthandlare	2
Revisorer	2
Försäkringsverksamhet	2
Valutaväxling	2

²⁶² Sektorindelningen följer de rapporteringsskyldiga grupper som definieras i tillämpningsområdet för penningtvättslagen. Sektorernas sammansättning beskrivs närmare i bilagan om metodiken för denna riskbedömning.

²⁶³ Skalan ska tillämpas på följande sätt: 1 = något betydelsefull risk, 2 = måttligt betydelsefull risk, 3 = betydelsefull risk och 4 = mycket betydelsefull risk.

Tillhandahållare av skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor direkt eller indirekt	2
Förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler	2
Professionella fotbollsklubbar	2

4.2 Bedömning av sektorspecifika risker för penningtvätt

4.2.1 Registrerade penningförmedlare av hawalatyp

4.2.1.1 Omvärld

Till sektorns ansvariga enheter hör med avseende på penningtvättslagen aktörer som tillhandahåller penningförmedling enligt 1 § 2 mom. 5 punkten i betaltjänstlagen (290/2010). Penningförmedlare övervakas av Finansinspektionen.

Med penningförmedling avses tjänster där tjänsteleverantören tar emot medel från en kund för att överföra medlen till en av kunden angiven betalningsmottagare utan att öppna betalkonto i betalarens eller betalningsmottagarens namn. Medlen kan överföras direkt till betalningsmottagaren eller till en tjänsteleverantör som agerar på betalningsmottagarens vägnar. Penningförmedling är också tjänster där tjänsteleverantören tar emot medlen på betalningsmottagarens vägnar och ställer dem till betalningsmottagarens förfogande.²⁶⁴ Penningförmedling får bedrivas med koncession för kreditinstitut eller auktorisation för betalningsinstitut, eller genom att verka som så kallad registrerad betaltjänstleverantör (betaltjänstleverantör utan auktorisation).²⁶⁵ Av de betaltjänstleverantörer som står under Finansinspektionens tillsyn har 21 uppgett att de tillhandahåller penningförmedling. Största delen av de aktörer som tillhandahåller penningförmedlingstjänster i Finland är registrerade penningförmedlare

²⁶⁴ 1 § 2 mom. 5 punkten i lagen om betalningsinstitut (297/2010).

²⁶⁵ Uppgifter från Finansinspektionens riskbedömningsarbete

av hawalatyp (nedan också *hawalaväxlare*). I oktober 2025 fanns det 14 hawalaväxlare i Finansinspektionens tillsynsregister. I Finland verkar också utländska betalningsinstitut som tillhandahåller penningförmedlingstjänster via sina ombud i Finland. Även oregistrerade hawalaväxlare har identifierats på marknaden. Dessa är så kallade olagliga penningförmedlare.

Hawala är ett flera hundra år gammalt penningöverföringssystem, som fortfarande utnyttjas i stor utsträckning i södra Asien, Mellanöstern och Afrika. Med hawalasystem avses överlag ett penningförmedlingssystem som möjliggör kontantöverföringar utanför det officiella banksystemet.²⁶⁶ Via hawalaväxlare är det möjligt att överföra eller ta emot pengar eller motsvarande värde från person till person internationellt. Verksamheten hänför sig ofta till ett visst geografiskt område eller en etnisk grupp och de verkar också i områden där banktjänster inte finns tillgängliga. Hawalaväxlarna jämnar ut sina konton först senare med hjälp av till exempel kontanttransporter eller byteshandel, så registreringarna i bokföringen är inte nödvändigtvis aktuella.²⁶⁷ Trots att kontantförmedling är en central del av hawalaväxlarnas verksamhet, använder de även andra metoder för att överföra medel, såsom gireringar, betalningar som förmedlas av andra betaltjänstleverantörer, digitala applikationer eller kryptotillgångar, om de kan användas i destinationslandet för medelöverföringen.²⁶⁸ De hawalaväxlare som är verksamma i Finland förmedlar i huvudsak kontanter.²⁶⁹

De registrerade hawalaväxlare som är verksamma i Finland är små företag, där den permanenta verksamheten vanligtvis bedrivs av 2–3 personer. Största delen av företagen är aktiebolag och en liten andel andelslag. De registrerade hawalaväxlarnas verksamhet är internationell och den vanligaste tjänsten som de tillhandahåller är förmedling av betalningar från Finland till länder i Afrika.

²⁶⁶ Enligt FATF borde man tala om "hawalaväxlare och andra liknande tjänstleverantörer" (ha-wala and other similar service providers, dvs. HOSSPs). I denna riskbedömning används dock enbart benämningen hawalaväxlare för de aktörer som tillämpar de tillvägagångssätt som beskrivs här, för att det ska vara lättare att göra skillnad mot andra penningförmedlare som hör till samma sektor av rapporteringsskyldiga.

²⁶⁷ FATF 2013, s. 12.

²⁶⁸ Finanspolisen 2023, s. 9.

²⁶⁹ Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet

Det totala beloppet av de förmedlade betalningar som rapporterade 2024 var 23,8 miljoner euro.²⁷⁰

En betaltjänstleverantör som är registrerad i Finland får inte tillhandahålla tjänster i övriga EES-området. Om en hawalaväxlare har auktorisation för betalningsinstitut får denne med stöd av det så kallade passportingsystemet tillhandahålla tjänster i ett annat EES-land. På motsvarande sätt får en hawalaväxlare med auktorisation för betalningsinstitut inom EES-området tillhandahålla tjänster i Finland genom att anmäla sitt tjänsteutbud till Finland.

Det har kommit fram att hawalaväxlare utan registrering eller auktorisation som ger rätt att tillhandahålla betaltjänster är verksamma i Finland. På grund av dessa så kallade oregistrerade hawalaväxlare känner myndigheterna inte till det faktiska antalet aktörer som bedriver hawalaverksamhet. Det har ännu inte gjorts någon uppskattning av verksamhetens omfattning. Enligt Skatteförvaltningens tillsynsobservationer kan hawalaväxlare bedriva verksamhet som oregistrerade i samband med annan affärsverksamhet eller helt utan lokaler, och ofta saknas behörig bokföring över verksamheten, ursprunget till de medel som förmedlas verifieras inte och kunderna identifieras inte. Det lämnas inte heller några skattedeklarationer för verksamheten.

Vid internationella överföringar av medel accentueras vikten av kundkännedom ytterligare när överföringar görs till högriskländer.²⁷¹ Centralen för utredning av penningtvätt såg i sin utredning om användningen av kontanter att under perioden 8.1.2024–24.4.2025 ingick bland de 20 vanligaste destinationsländerna för kontantöverföringar som rapporterats i penningförmedlarnas

²⁷⁰ Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet

²⁷¹ Med högriskländer avses i denna riskbedömning de högriskredjeländer som Europeiska kommissionen listat och/eller de länder som finns på FATF:s så kallade svarta eller gråa lista. Europeiska kommissionens förteckning se Europeiska kommissionen: Anti-money laundering and countering the financing of terrorism at international level, läst 25.8.2025. https://finance.ec.europa.eu/financial-crime/anti-money-laundering-and-countering-financing-terrorism-international-level_en, läst 25.8.2025. Med FATF:s svarta lista avses en förteckning över högriskländer vars rutiner för att bekämpa penningtvätt och terrorfinansiering är behäftade med allvarliga brister och beträffande vilka FATF uppmanar till att undvika samarbete eller tillämpa skärpta åtgärder för kundkännedom. Se FATF: High-Risk Jurisdictions subject to a Call for Action - 13 June 2025, läst 25.8.2025. Med gråa listan avses länder som är föremål för utökad övervakning men som kontinuerligt strävar efter att förbättra sina rutiner för att bekämpa penningtvätt och terrorfinansiering i samarbete med FATF. Se FATF: Jurisdictions under Increased Monitoring - 13 June 2025, läst 25.8.2025.

(andra än hawalaväxlare) rapporter om överskridet tröskelvärdet²⁷² också tre länder som Europeiska kommissionen klassificerat som högriskländer, Afghanistan, Kongo och Vietnam.²⁷³ Två av dessa, Kongo och Vietnam, finns också på FATF:s så kallade gråa lista.

År 2025 rapporterade hawalaväxlare 1 046 och andra penningförmedlare 17 911 misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt. År 2024 lämnade hawalaväxlare 1 029 och andra penningförmedlare 7 853 rapporter. Det är anmärkningsvärt att största delen av bägge gruppernas rapporter gällde överskridet tröskelvärde båda åren. Omvärlden för sektorn för hawalaväxlare och andra penningförmedlare beskrivs i detalj i bilaga 4.

4.2.1.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån när det gäller penningtvätt för registrerade penningförmedlare av hawalatyp (nedan även *hawalaväxlare*) och oregistrerade hawalaväxlare är 4, det vill säga **mycket betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 45 experter från den offentliga och den privata sektorn.

Sektorns höga risknivå baserar sig särskilt på den omfattande användningen av kontanter, att verksamheten delvis står utanför tillsynen samt svårigheterna med att spåra gränsöverskridande penningflöden. Oregistrerade hawalaväxlare utgör en systemrisk, eftersom deras förmåga att operera utan lagstadgad skyldighet att känna sina kunder möjliggör anonymitet, som gör det svårt att identifiera förbrott och främjar penningtvätt.

Sektorns sårbarhet ökar av att verksamheten är splittrad samt av att man använder flera parallella och inofficiella värdeöverföringssystem, vilket fördunklar insynen i medlens slutliga förmånstagare. En särskild sårbarhet utgör slutna ekosystem som utnyttjar skräddarsydda digitala applikationer och gränsöver-

²⁷²I de riskbaserade rapporterna rapporteras misstänkta transaktioner. I rapporterna om överskridet tröskelvärde rapporteras enskilda eller sammanhängande transaktioner som överskrider det tröskelvärde som anges i 4 kap. 1 § i penningtvättslagen. Rapporterna om överskridet tröskelvärde innehåller inte nödvändigtvis tvivelaktig verksamhet.

²⁷³ Centralen för utredning av penningtvätt 2025c, s. 22.

skridande inofficiella överföringsmekanismer. Dessa gör det möjligt att överföra medel utan att lämna sådana spår som det traditionella banksystemet, vilket gör övervakning i realtid och undersökning i efterhand mycket utmanande.

Den tekniska övervakningen har ökat risken i en situation där penningtvättsmetoderna utvecklas snabbt och kan överträffa myndigheternas tekniska övervakningsresurser.

Sektorns sårbarhet ökar dessutom av regleringsarbitrage (regulatory arbitrage). När kundmedelskontona finns utomlands och rapporteringsförfarandena är nationella uppstår tillsynsarbitrage. Detta möjliggör transaktionskedjor i flera faser, där medlen delas upp i små delar (smurfing) och överförs via flera jurisdiktioner, vilket försämrar myndigheternas förmåga att få en helhetsbild av verksamheten.

Inom hawalasektorn identifierades kvantitativt mest risker för penningtvätt av de granskade sektorerna. Dessutom bedömdes en betydande del av de identifierade riskerna vara betydelsefulla eller mycket betydelsefulla, vilket tillsammans med sektorns strukturella sårbarheter motiverar att den totala risknivån bedöms vara mycket betydelsefull.

Enligt riskanalysen finns det iakttagelser som säger att penningtvättsbrottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Hotnivån kan också påverkas av att på marknaden har även identifierats olagliga, det vill säga oregistrerade aktörer, vilkas tjänster penningtvättare kan utnyttja i det fördolda (s.k. underground banking).

Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för penningtvätt, eftersom endast måttliga kostnader hänförs sig till verksamheten.

Hot

Hawalasektorn är kontantintensiv och för hawalaväxlarnas del ses **användningen av kontanter** som ett mycket betydelsefullt hot. Enligt bedömningar föredrar brottslingar fortfarande kontanter och denna bedömning stöds också av den utredning om penningtvätt i anslutning till kontanter som gjorts av centralen för utredning av penningtvätt. Enligt utredningen används kontanter fort-

farande i stor utsträckning i samhället och kontanter spelar fortfarande en central roll inom brottsligheten. Särskilt kontanttransporter till utlandet är förenade med en betydelsefull risk för penningtvätt, som också identifieras som riktad mot hawalasektorn. Kontanter föredras i brottsliga syften särskilt därför att det är svårt eller rentav omöjligt att utreda tillgångarnas ursprung och eventuella initialbrott i samband med användningen av kontanter. Registrerade penningförmedlare av hawalatyp riktar penningöverföringar till **högriskländer**²⁷⁴, vilket ökar risken för att tillgångarna används för brottslig verksamhet och penningtvätt. Högriskländerna har konstaterats ha strategiska brister i mekanismerna i anslutning till penningtvätt och terrorfinansiering, vilket påverkas sektorns risk-exponering. Kontanter i kombination med brister i mekanismerna i anslutning till penningtvätt utgör ett betydelsefullt hot om penningtvätt. **Högriskländer** utgör således en betydande risk för penningtvätt särskilt ur geografisk synvinkel.

Ett betydelsefullt hot utgör dessutom **oregistrerade hawalaväxlares verksamhet**. Enligt bedömningar tillhandahålls betaltjänster utan tillstånd på marknaden vid sidan av den tillståndspliktiga verksamheten, och i bakgrunden till oregistrerade, det vill säga svarta, hawalaväxlare har också brottslig verksamhet iakttagits. Risken med oregistrerade hawalaväxlare ökar av att det inte går att rikta tillsyn till dem eller påföra dem sanktioner. Riskerna med oregistrerade hawalaväxlare har observerats redan i riskbedömningen 2021 och i samband med den partiella uppdateringen av riskbedömningen 2023. Det utgör fortfarande ett hot att man inte känner till det faktiska antalet oregistrerade hawalaväxlare eller verksamhetens omfattning. Som ett betydelsefullt hot identifieras dessutom personer som **flyttar från konfliktområden**, eftersom det kan vara omöjligt att utreda ursprunget till tillgångar som dessa personer har i sin besittning.

Som ett betydelsefullt hot ses **den lokala tillgången på tjänster** som tillhandahålls av hawalaväxlare, eftersom hawalatjänster är lättillgängligare än banktjänster också för sådana kunder som inte är vana att använda nättjänster el-

²⁷⁴ Högriskländer med avseende på penningtvätt är de länder som finns upptagna i Europeiska kommissionens och FATF:s förteckningar.

ler som saknar sådana elektroniska identifieringsverktyg som krävs för att använda dem. Hawalaväxlarna betjänar kunderna ansikte mot ansikte, vilket har konstaterats öka användningen av sektorn.

Hawalatjänster ses ofta tillhandahållas i samma lokaler där även annan kontantintensiv verksamhet bedrivs, varför **hawalaväxlarnas lokaler** utgör ett måttligt hot. Hawalaverksamheten är förenad med kontanttransporter ut ur landet, varvid det är utmanande att identifiera vilken andel som är laglig penningförmedling och hawalaverksamhet och vilken som hänför sig till eventuella misstänkta transaktioner och penningtvätt. I hawalaverksamheten kan lagliga och olagliga tillgångar blandas och identifieringsutmaningarna ökar av att brister har identifierats i hawalaväxlarnas bokföring, varvid transaktionernas verkliga karaktär kan förbli oklar. Om bokföringen är upprättad så att alla transaktioner inte framgår klart av den, är det lättare att smyga in oklara transaktioner med kopplingar till penningtvätt i den.

Sårbarheter

Som en betydelsefull sårbarhet identifieras ovannämnda hotfaktorer som hänför sig till verksamheten hos registrerade penningförmedlare av hawalatyp och oregistrerade hawalaväxlare, och **som ökar attraktiviteten hos deras tjänster som verktyg för penningtvätt.**

Inom sektorn har **användningen av nya tekniker och applikationer** bedömts som en måttlig sårbarhet. Registrerade penningförmedlare av hawalatyp har konstaterats ha egna applikationer, via vilka det är möjligt att överföra tillgångar. De personer och sammanslutningar som opererar inom sektorn tros föredra sektorns egna applikationer som är avsedda för den. Eftersom de egna applikationer som hawalaväxlarna föredrar inte är allmänt kända är det möjligt att med deras hjälp överföra tillgångar så att de ansvariga enheterna eller myndigheterna inte kan övervaka eller följa penningrörelsen. Då är det möjligt att genomföra penningtvätt utom räckhåll för tillsynen. Å andra sidan kan den tekniska utvecklingen och användningen av applikationer också betraktas som en förändring som underlättar övervakningen. Det väsentliga är hur systemen är utformade, hur tillförlitliga de är och har myndigheterna möjligheter till övervakning i efterhand.

En betydelsefull sårbarhet inom sektorn är **utmaningarna med myndigheternas informationsutbyte när det gäller att ingripa i olaglig verksamhet**. Utmaningarna med myndigheternas informationsutbyte påverkar myndigheternas åtgärder, inspektioner och påförande av sanktioner. Effekten av myndigheternas tillsyn minskas också av den låga nivån på de administrativa påföljdsavgifterna. Användningen av bulvaner inom olaglig verksamhet försvårar tillsynen och framhäver behovet av informationsutbyte mellan myndigheterna. Förutom utmaningarna med myndigheternas informationsutbyte identifieras också **bristen på informationsutbyte mellan myndigheterna och den privata sektorn** som en betydelsefull risk.

Betydelsefulla risker ur flera olika synvinklar identifieras i anslutning till **resurserna och kompetensnivån**. Som en sårbarhet inom sektorn ses **bristande kompetens i anslutning till identifieringen av verkliga förmånstagare samt bristande förmåga att upptäcka och bedöma om uppgifterna är korrekta**. Utmaningarna med att identifiera de verkliga förmånstagarna hänför sig till registrens funktion, eftersom uppgifterna om verkliga förmånstagare förs in självständigt i registren av den juridiska person som gör anmälan och det är aktören själv som bedömer och tolkar uppgifterna.²⁷⁵ När det gäller **resursbristen** ser man att det är utmanande inom sektorn att hitta kompetent personal för arbetet med att förhindra penningtvätt. Inom sektorn upplevs det inte heller till alla delar finnas vilja eller möjlighet att investera i system för att förhindra penningtvätt eller att höja kompetensen.

En betydande risk som lyfts fram är att **penningtvättsrapporteringen har gjorts alltför betungande ur de rapporteringsskyldigas synvinkel** och att den innehåller alltför mycket detaljer. Registrerade penningförmedlare av hawalatyp kan låta bli att investera i system och kompetens som krävs för att rapportera penningtvätt. Sektorns riskexponering ökar således av att aktörerna kan låta bli att lämna rapporter helt och hållet, trots att rapporter bör lämnas med låg tröskel. Sektorn lämnar också årligen mycket få rapporter om

²⁷⁵ I anslutning till identifieringen av verkliga förmånstagare och registeruppgifternas aktualitet är ändringar att vänta i och med EU:s AML-paket, då förmånstagaruppgifterna börjar jämföras med Skatteförvaltningens och Tullens uppgifter. Från och med ingången av 2027 ska aktiebolag och andelslag årligen bekräfta att uppgifterna i handelsregistret är ajour (inkl. förmånstagaruppgifter).

misstänkta transaktioner, trots att riskerna för penningtvätt är mycket betydelsefulla inom sektorn.

En betydelsefull risk i anslutning till hawalaväxlare är **utmaningarna med att utreda ursprunget till tillgångar från utlandet**. En betydelsefull sårbarhet är dessutom **tillsynen över gränsöverskridande verksamhet samt kundmedelskonton utomlands**. En utmaning när det gäller hawalaväxlare och andra penningförmedlare är att aktörernas kundmedelskonton finns utomlands. Detta gör det svårt att få en heltäckande insyn i aktörernas penningrörelse. Dessutom lämnas rapporter om misstänkta transaktioner endast till finansunderrättelseenheten i det land där aktören är registrerad. Sålunda är myndigheternas insyn i verksamheten begränsad.

Följder

Analysen av bedömningen av följder baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Hawalaväxlare och andra penningförmedlare anses lämpa sig väl för att användas vid penningtvätt, och de kan spela en viktig roll i storskaliga penningtvättsscenarier och -fall. I synnerhet myndigheterna anser att sektorn har en central roll i penningtvättsscenarier. När det gäller sektorns verkningsfullhet har man bedömt att när den används för penningtvätt kan den ha omfattande negativa samhällseffekter, som kan uppstå även utanför sektorn och påverka till exempel andra ansvariga enheters verksamhet negativt. Effekter kan uppstå särskilt med avseende på kontanters rörlighet och växling av kontanter, eftersom det i allmänt anses komplext att utreda kontanters ursprung.

Det har identifierats som utmanande att bedöma sektorns ekonomiska konsekvenser, eftersom uppskattningarna av aktörernas totala omsättning inte är tillförlitliga. På grund av de så kallade oregistrerade hawalaväxlarna känner myndigheterna inte till det faktiska antalet hawalaväxlare, och då är det inte heller möjligt att göra någon heltäckande uppskattning av verksamheten omfattning i euro. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna i fråga om sektorn för hawalaväxlare och andra penningförmedlare på **betydelsefull** nivå.

4.2.2 Leverantörer av kryptotillgångstjänster

4.2.2.1 Omvärld

Penningtvättslagens tillämpningsområde omfattar sådana tjänsteleverantörer som avses i artikel 3.1.15 i EU:s förordning om kryptotillgångar²⁷⁶, som i princip är juridiska personer och vilkas affärsverksamhet går ut på att tillhandahålla kunder en eller flera kryptotillgångstjänster professionellt.²⁷⁷ Med kryptotillgångstjänster avses

- utbyte av kryptotillgångar
- drift av handelsplattformar
- tillhandahållande av förvaring och administration av kryptotillgångar (plånbokstjänster)
- tillhandahållande av rådgivning om kryptotillgångar
- överföringstjänster för kryptotillgångar
- portföljförvaltning av kryptotillgångar
- placering av kryptotillgångar
- utförande, mottagande och överföring av order avseende kryptotillgångar för kunders räkning.

Leverantörer av kryptotillgångstjänster står under Finansinspektionens tillsyn. Tillhandahållande av kryptotillgångstjänster inom EU kräver auktorisation, och leverantörer av kryptotillgångstjänster som beviljats auktorisation i Finland förs in i Finansinspektionens register. Aktörer som beviljats auktorisation i en annan EU-medlemsstat kan tillhandahålla sina tjänster gränsöverskridande till

²⁷⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1114 om marknader för kryptotillgångar och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 1095/2010 samt direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/1937. För förordningen används förkortningen MiCA-förordningen.

²⁷⁷ Penningtvättslagen tillämpas däremot inte på sådana utgivare av tillgångsanknutna token som inte är kreditinstitut. Penningtvättslagen tillämpas alltså inte på sådana utgivare av tillgångsanknutna token som har beviljats auktorisation i enlighet med artikel 21 i MiCA-förordningen. Penningtvättslagen tillämpas inte heller på sådana utgivare av tillgångsanknutna token på vilka tillämpas auktorisationsundantaget i artikel 16.2 i MiCA-förordningen. När denna bedömning skrivs finns det inte någon utgivare av tillgångsanknutna token i Finland.

Finland. Dessa aktörer införs i Finansinspektionens förteckning över tjänsteleverantörer som lämnat in anmälan.²⁷⁸ Alla leverantörer av kryptotillgångstjänster som beviljats auktorisation i EU- och EES-länderna förs in i Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten Esmas offentliga register.

EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar (MiCA), som gäller kryptoaktörer, har tillämpats fullt ut sedan den 30 december 2024. Inom den föreskrivna tiden tog Finansinspektionen emot sju ansökningar om auktorisation för leverantör av kryptotillgångstjänster från de företag som var registrerade innan lagen om tillhandahållare av virtuella valutor (572/2019) upphävdes och MiCA-förordningen började tillämpas fullt ut. I enlighet med MiCA-förordningen och den nationella övergångstiden enligt lagen om leverantörer av kryptotillgångstjänster och om marknader för kryptotillgångar upphörde rätten att tillhandahålla tjänster i anslutning till kryptotillgångar den 30 juni 2025 för de sökande som inte hade beviljats auktorisation inom övergångstiden.²⁷⁹

Leverantörerna av kryptotillgångstjänster i Finland består av aktiebolag som tillhandahåller förmedlings-, utförande-, utbytes-, överförings- och stakingtjänster i anslutning till kryptotillgångar. Tjänsteutbudet är i huvudsak koncentrerat på att förmedla och utföra uppdrag i anslutning till kryptotillgångar samt att förvara tillgångar. I Finland finns ingen egen handelsplattform där handeln skulle bedrivas, utan aktörerna förmedlar och utför kundernas uppdrag på internationella handelsplatser, i form av OTC-handel eller på decentraliserade blockkedjebörsar (DEX).

I Finland fanns det i september 2025 fem leverantörer av kryptotillgångstjänster med auktorisation och två aktörer hade lämnat in ansökan om auktorisation. Bolagen sysselsatte sammanlagt 71 personer 2024, varav 50 personer var anställda hos den största aktören. År 2024 uppgick den sammanlagda omsättningen för fyra av bolagen till cirka 11,2 miljoner euro.²⁸⁰

MiCA-förordningen trädde i kraft i juni 2023 och vissa delar av den började tillämpas i juni 2024 och i slutet av 2024 började den tillämpas fullt ut. EU- och

²⁷⁸ Finansinspektionen: Kryptoaktörer, läst 27.8.2025

²⁷⁹ Finansinspektionen 2025a, s. 15–16.

²⁸⁰ Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbete. Ett bolags omsättning var inte känd.

EES-länderna har dessutom fått föreskriva om en nationell ytterligare övergångstid på 0-18 månader, det vill säga MiCA-förordningen börjar tillämpas på alla tjänsteleverantörer i EU- och EES-länderna först i juni 2026.²⁸¹ Före MiCA-förordningen varierade kraven på leverantörer av kryptotillgångstjänster från land till land. Trots att femte penningtvättsdirektivet har varit i kraft i alla EU- och EES-länder, har kraven på tjänsteleverantörernas registeransökningar kunnat variera. Genom MiCA-förordningen har tillståndsförfarandet för tjänsteleverantörerna i alla EU- och EES-länder förenhetligats.

Tillsynen och utvecklandet av lagstiftningen försvåras av att antalet leverantörer av kryptotillgångstjänster ökar snabbt. Till exempel 2,5-faldigades antalet registrerade leverantörer av kryptotillgångstjänster 2022–2024. Dessutom försvåras tillsynen av att det finns leverantörer av kryptotillgångstjänster som tillhandahåller tjänster utan tillräckliga förfaranden för kundkännedom.²⁸²

Under sin inspektion 2024 upptäckte Finansinspektionen allvarliga brister i verksamheten hos en finländsk tillhandahållare av virtuella valutor. Under inspektionen upptäcktes att bolaget hade försummat kontrollen av kundernas identitet och kundkännedomen i fråga om en stor grupp kunder. Det fanns också allvarliga brister i den skärpta kundkännedomen när kunden var förknippad med förhöjd risk för penningtvätt eller terrorfinansiering. Allvarliga brister i fråga om förhindrande och utredning av misstänkta transaktioner framgick bland annat på så vis att efter registreringen av bolaget hade kryptotillgångar till ett värde av flera tiotals miljoner euro överförts via det till tvivelaktiga handelsplatser eller från sådana handelsplatser till bolaget. Bolaget hade upphört

²⁸¹ Längderna på de olika medlemsländerna ytterligare övergångstider har publicerats på Euro-peiska värdepappers- och marknadsmyndighetens webbplats: <https://www.esma.europa.eu/document/list-grandfathering-periods-decided-member-states-under-mica>. En del av länderna har förlängt sin ursprungliga övergångstid. Det är möjligt att antalet länder vilkas övergångstid är fulla 18 mån. fortfarande växer.

²⁸² EBA 2025a, 2–3, 22.

med sin egentliga affärsverksamhet i början av 2023, och i anslutning till avvecklandet av verksamheten efter det iaktogs också brister.²⁸³ Till följd av inspektionen påförde Finansinspektionen bolaget en påföljdsavgift på 500 000 euro.²⁸⁴

Under 2025 lämnade tillhandahållare av tjänster i anslutning till virtuella valutor och från början av juli leverantörer av kryptotillgångstjänster 1 151 rapporter om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt.²⁸⁵ År 2024 lämnade tillhandahållare av tjänster i anslutning till virtuella valutor 1 575 rapporter.²⁸⁶ Detaljerna i omvärlden för sektorn för leverantörer av kryptotillgångstjänster beskrivs i bilaga 4.

Genomförandet av MiCA-förordningen och förordningen om betalningsuppgifter (TFR), som stöder den, ställer rapporteringskrav på en ny nivå på leverantörer av kryptotillgångstjänster. I kraven framhävs den praktiska tillämpningen av den så kallade travel rule-regleringen. Tjänsteleverantörerna åläggs att säkerställa att uppgifter om betalaren och mottagaren åtföljer överföringen även i fråga om kryptotillgångar. I finländsk omvärld blir en utmaning dock decentraliserad finansiering (DeFi), som står utanför regleringen, och fristående adresser (dvs unhosted/self-hosted wallets), som gör det möjligt att överföra medel utan traditionell mellanhand. Detta skapar ett teknisk skuggområde, där det krävs betydande investeringar i avancerade blockkedjeanalysverktyg av tjänsteleverantörerna för att verifiera tillgångarnas ursprung. Den nationella tillsynen och aktörernas registreringsförfaranden täcker således inte hela ekosystemet, vilket framhäver behovet av fortlöpande uppdatering av de tekniska kunskaperna hos såväl myndigheterna som de rapporteringsskyldiga.

4.2.2.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för sektorn för leverantörer av kryptotillgångstjänster är 4, det vill säga **mycket betydelsefull**. I bedömningen av den nationella totala

²⁸³ Finansinspektionen: Tarkastusten tiivistelmä, läst 7.1.2026.

²⁸⁴ Finansinspektionen: Pressmeddelande 3.6.2025: Påföljdsavgift på 500 000 euro till LocalBitcoins Oy för försummelse att iaktta lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt, läst 7.1.2026.

²⁸⁵ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 12.

²⁸⁶ Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s. 12.

risknivån deltog sammanlagt 49 experter från den offentliga och den privata sektorn.

Sektorns höga risknivå baserar sig i synnerhet på dess internationella karaktär, möjligheten till snabb överföring av medel samt på att kryptotillgångar kan utnyttjas vid penningtvätt utan det traditionella finansiella systemets direkta tillsyn. Kryptotillgångstjänster möjliggör gränsöverskridande medelöverföringskedjor i flera faser, där det ofta är utmanande att utreda tillgångars ursprung och användningsändamål.

Trots att sektorn nationellt är ganska liten, ökar dess koppling till den internationella marknaden och det övriga finansiella systemet dess betydelse med tanke på riskerna för penningtvätt. Den penningtvätt som sker via sektorn kan ha omfattande konsekvenser även utanför sektorn.

Centrala faktorer som ökar riskerna är produkter som främjar anonymitet, fristående adresser, kryptoplånböcker, decentraliserade finansiella lösningar (DeFi) samt bristfällig insyn i betalningsrörelsen och transaktionerna. Möjligheten att spåra tillgångarna försämras dessutom av att förbetalda kryptokort blivit vanligare. Sektorns särdrag gör den attraktiv även för brottslingar, till exempel för att överföra, omvandla och anonymisera vinning av brott.

Kringgående av sanktioner har identifierats som ett centralt hot, som kryptotillgångars snabbhet, gränsöverskridande karaktär och delvis anonymitet kan möjliggöra. Den snabba tekniska utvecklingen, utnyttjandet av AI samt de lättanvända tjänsterna ökar dessutom risken för penningtvätt.

Ur tillsynssynvinkel ökar risken främst på grund av den gränsöverskridande verksamheten, befogenhetsfrågorna samt myndigheternas och aktörernas bristande kompetens och resurser. Dessa faktorer kan göra att misstänkta transaktioner inte identifieras eller rapporteras.

Penningtvätt via kryptotillgångstjänster kan ha betydande konsekvenser för det finansiella systemets trovärdighet och den digitala ekonomins stabilitet. På grund av de beskrivna faktorerna bedöms sektorns totala risknivå som mycket betydelsefull.

Enligt riskanalysen finns det iakttagelser som säger att penningtvättsbrottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Hotnivån kan också påverkas av att den tekniska utvecklingen tilltar på marknaden, vilket kan öka antalet brottslingar som är verksamma inom sektorn snabbt. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för penningtvätt, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Med avseende på penningtvätt ses **kringgående av sanktioner** som ett betydelsefullt hot inom sektorn för leverantörer av kryptotillgångstjänster. Bland de rapporteringskyldiga och myndigheterna har det upplevts som utmanande att identifiera kringgående av sanktioner, särskilt när kryptotillgångar har använts för att kringgå sanktioner.

Den snabba förändringstakten i branschen, den tekniska utvecklingen, det geografiska hotet och Finlands marknadssituation ses som ett måttligt hot. I den partiella uppdateringen av den nationella riskbedömningen 2023 har det ökade antalet lättanvända program för användningen av kryptotillgångar identifierats som en risk. Detta hot har redan realiserats, men färdiga program samt utnyttjandet av AI bedöms utgöra nya hot. Inom sektorn har man också märkt att brottslingar utvecklar egen teknik, som kriminella organisationer och aktörer kan utnyttja i sin egen verksamhet så att kryptotillgångar inte kan spåras. Ur nationell synvinkel riktar sig också ett geografiskt hot mot sektorn, eftersom kunder från ett stort antal olika länder utnyttjar sektorn. Dessutom kan marknadssituationen i Finland göra att även finländska kunder börjar anlita utländska aktörer vilkas prissättning, tjänsteutbud samt användarerfarenhet kan vara förmånligare eller bättre för användaren. Dessa utländska aktörer övervakas inte i Finland.

Som ett måttligt hot identifieras **användarplånböcker, det vill säga fristående adresser** (unhosted/self-hosted wallet) som baserar sig på innehavarens eget förvaringsansvar. Deras användare kontrollerar själv tillgångarna i plånboken, och användning av plånboken kräver således inte registrering som kund eller användare hos en leverantör av kryptotillgångstjänster. Då omfattas kryptotillgångarna inte av regleringen utan de kontrolleras av användaren och tjänsteleverantören är en programutvecklare som inte innehar tillgångar för

kundens räkning, och skyldigheterna enligt förordningen om betalningsuppgifter gäller inte dessa överföringar av medel.

Sårbarheter

Som måttliga sårbarheter har identifierats **den snabba tekniska utvecklingen, resursbristen samt bristen på kompetens**, som ökar till följd av den snabba förändringstakten i branschen. Det krävs kompetens och tid för att hänga med i förändringstakten. Som en måttligt betydelsefull sårbarhet identifieras användningen av **förbetalda kryptokort**, varvid det är möjligt att göra betalningar i fiatvaluta med de kort som kopplats till kryptoplånboken.²⁸⁷ Överföring av medel direkt från ett kryptotillgångskonto till betalningsmottagaren kan försämra insynen i överföringen. Den ökade tillgången på kryptokort under de senaste åren ses som en faktor som ökar hotet.

Som en betydelsefull sårbarhet i anslutning till överföringar av kryptotillgångar identifieras användningen av produkter som befrämjar anonymitet. Exempel på sådana är blandningstjänster (**mixer**) samt **kryptotillgångar som befrämjar integritet (privacy coins)**. Med blandningstjänster avses tjänster vilkas syfte är att maskera kryptotillgångarnas ursprung och överföringskedjor genom att slå samman, blanda och omfördela flera användares kryptotillgångar. Man har sett att sådana har använts bland annat i situationer där någon inte vill att det ska gå att följa och spåra tillgångarna. I en sådan situation kan tillgångarna till exempel vara av olagligt ursprung.

Bristen på transaktionsscreening och insyn i betalningsrörelsen ses som en måttlig sårbarhet. Användningen av kryptotillgångstjänster kan försämra insynen i betalningsuppgifter, eftersom uppgifter om betalaren och betalningsmottagaren inte nödvändigtvis åtföljer överföringarna och transaktionskedjorna kan vara komplicerade och svåra att följa. Detta gör det svårt att få en helhetsbild av hur fiat och kryptotillgångar rör sig mellan kunden, leverantören av kryptotillgångstjänster och tredje parter. Inom sektorn har man sett att trots att analysverktygen utvecklas kontinuerligt, sker kryptotransaktioner också utanför blockkedjorna (s.k. off chain), och då är det utmanande att följa dem. **Spridning av tillgångarna** ses som en måttlig sårbarhet, eftersom kryptotill-

²⁸⁷ Se avsnitt 3.3.1.3 Förbetalda kort och presentkort

gångar kan spridas på flera olika tjänster. När tillgångarna sprids får tjänsteleverantören inte en helhetsbild av kundens verksamhet, vilket gör det svårt att upptäcka riskfylld och tvivelaktig verksamhet. **Att transaktionernas snabbhet utnyttjas i brottslig verksamhet** ses om en betydelsefull sårbarhet. Kryptotillgångar tillhandahålls över nätet och transaktionerna är ofta gränsöverskridande samt snabba. Snabbheten identifieras som en betydelsefull sårbarhet även inom andra rapporteringsskyldiga sektorer, eftersom snabbheten försämrar möjligheterna att upptäcka och ingripa i misstänkta transaktioner.

Utnyttjande av DeFi (Decentralised Finance) gränssnitt eller tredje plattformar kan försämra möjligheterna för en leverantör av kryptotillgångstjänster att utföra effektiv kundkännedom, transaktionsscreening och sanktionscreening. Detta framhävs särskilt i situationer där utbyte eller överföring av tillgångar sker via decentraliserade protokoll utanför tjänsteleverantörens tillsynsmiljö.

Brister i myndigheternas kompetens identifieras som en måttlig sårbarhet. När det gäller myndigheterna har man iakttagit bristande kunskaper om kryptotillgångstekniker och de affärsmodeller som dessa tekniker möjliggör. Kunskapsbrister kan påverka till exempel hur effektivt penningtvätt bekämpas inom sektorn. Dessutom kan lagstiftningens aktualitet och dess lämplighet med tanke på sektorns omvärld påverkas.

En måttlig sårbarhet är tillsynsobjektens **otillräckliga personalresurser** i förhållande till verksamhetens omfattning, som kan leda till att sektorn inte investerar tillräckligt i system och kompetens för att förhindra penningtvätt. Inom sektorn har utmaningar med att hitta kompetent arbetskraft identifierats. Inom sektorn har man dessutom sett betydande skillnader i aktörernas kompetens i anslutning till förhindrande av penningtvätt. Kompetens- och resursbrist kan till exempel leda till att misstänkta transaktioner inte upptäcks, varvid följderna är att rapporter om penningtvätt inte lämnas.

En betydelsefull sårbarhet är **tillsynen över gränsöverskridande verksamhet**. Tjänster i anslutning till kryptotillgångar är ofta av internationell karaktär, och tjänsteleverantörerna kan finnas i olika stater eller så kan de använda sig av decentraliserade tekniklösningar. Detta kan försvåra myndigheternas möjligheter att få information för till exempel en pågående brottsundersökning. I vissa fall kan tjänsteleverantörerna också vägra att lämna ut uppgifter genom

att hänvisa till dataskydd eller befogenhetsfrågor. Användningen av decentraliserade tjänster och självkontrollerade kryptoplånböcker kan dessutom göra det svårt att spåra penningflödena. Dessutom når rapporter om misstänkta transaktioner endast finansunderrättelseenheten i det land där aktören är registrerad, så myndighetens möjligheter att få en helhetsbild kan försämrats.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Tillhandahållare av kryptotjänster bedöms lämpa sig väl att användas för penningtvätt, och en aktör kan spela en betydelsefull roll i storskaliga penningtvättsscenarioer och -fall. Särskilt myndigheterna anser att sektorn har en central roll i penningtvättsscenarioer. När det gäller sektorns verkningsfullhet har man bedömt att när sektorn används för penningtvätt kan det ha omfattande negativa samhällseffekter, som också kan uppstå utanför sektorn och påverka till exempel andra ansvariga enheters verksamhet negativt. Utnyttjandet av leverantörer av kryptotillgångstjänster i penningtvättsfall inverkar sålunda inte bara på hela den rapporteringsskyldiga sektorn utan också samhället i vidare bemärkelse. De kryptotillgångar som tjänsteleverantörerna tillhandahåller har också i sig identifierats som ett enskilt riskfyllt betalningssätt i den nationella riskbedömningen.

Nationellt finns det bara några aktörer inom sektorn vilkas sammanräknade omsättning är måttlig. När man bedömer de ekonomiska konsekvenserna måste man emellertid också beakta kryptoaktörernas karaktär och möjligheter att tillhandahålla tjänster globalt. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna i fråga om sektorn för leverantörer av kryptotillgångstjänster på **betydelsefull** nivå samtidigt som sektorns totala risknivå är **mycket betydelsefull**.

Modus operandi

Inom sektorn för leverantörer av kryptotillgångstjänster ses det som möjligt att **brottslingar utvecklar ett blockkedjeprojekt eller en ny kryptovaluta i bedrägerisyfte**. Brottslingar kan till exempel skapa en nästan identisk tokenkopia av en känd kryptotillgång, som delas eller säljs till användarna under vilseledande namn, logon och smartkontraktadresser. Ett dylikt förfalskat token

stöds inte av utgivaren och kan inte bytas till ett äkta, men kan se ut som äkta förmögenhet i plånboken eller på en decentraliserad börs. Brottslingar kan också ge ut ett eget token i exempelvis Ethereum- eller Solana-blockkedjan. Brottslingarna skapar en skenbart trovärdig historia för detta token och marknadsför det aggressivt som en god placeringsmöjlighet. När värdet och likviditeten har ökat tillräckligt, tömmer gärningsmännen likviditeten eller säljer sitt innehav och skrotar samtidigt värdet på detta token. På så vis förlorar placerarna sin förmögenhet när deras token inte längre har något värde.

Även **kryptokontantautomater** är sårbara för missbruk. Automaterna kan användas både för att lyfta vinning av brott som kontanter och för att omvandla vinning av brott i kontanter till kryptovaluta. Användningen av kryptovaluta-automater och deras sårbarheter identifierades redan i den nationella riskbedömningen 2021.

Som ett potentiellt scenario identifierades användning av förbetalda kryptokort för att undvika skatter, eftersom de pengar som laddats på kontot inte nödvändigtvis överförs till ett finskt bankkonto innan de överförs till betalningsmottagaren. Som ett annat potentiellt scenario identifierades användning av förbetalda kryptokort i samband med penningsspel så att en person löser in spelmarker i ett kasino och betalar spelmarkerna med ett förbetalt kryptokort. Spelmarkerna kan slutligen bytas till kontanter. Förfarandet gör det svårt att reda ut tillgångarnas ursprung.

Penningtvättsmetoderna inom kryptosektorn har förändrats i en mera algoritmisk riktning, och AI-stödd 'smurfing' gör det möjligt att dela upp stora volymer på ett sätt som är planerat för att passera automatiska screeningssystem. Dessutom har en risk för cross-chain hopping identifierats, där tillgångar överförs snabbt mellan olika blockkedjor för att bryta möjligheterna att spåra dem. Denna utveckling är ofta kopplad till internationella kriminella nätverk, som utnyttjar finländska tjänsteleverantörer för att komma in i det lagliga finansiella systemet (dvs. on-ramp). Sektorns höga risknivå och dess kopplingar till andra ansvariga enheter, såsom traditionella banker, innebär att brister i övervakningen av kryptotillgångar kan undergräva förtroendet för den digitala ekonomin i större utsträckning och öka instabiliteten på systemnivå, om åtgärderna mot penningtvätt inte kan skalas i takt med den tekniska utvecklingen.

4.2.3 Betaltjänstleverantörer

4.2.3.1 Omvärld

Betaltjänstleverantörer som sektor inbegriper flera tjänster och produkter som hänför sig till genomförandet av betalningar och överföringen av medel. Betaltjänster är till exempel gireringar, betalkortsbetalningar och direktdebitering. Till betaltjänstleverantörernas tjänster kan dessutom höra bland annat betal-konton, utgivning av betalningsmedel, utgivning av elektroniska pengar samt drift och tillhandahållande av betalningssystem. Betaltjänstleverantörer står under Finansinspektionens tillsyn. Enligt penningtvättslagen omfattar tillsynen följande rapporteringskyldiga:

- betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar enligt lagen om betalningsinstitut (297/2010)
- fysiska personer och juridiska personer enligt 7 och 7 a § i lagen om betalningsinstitut,
- i Finland belägna filialer till utländska betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar,
- utländska betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar, om betalningsinstitutet tillhandahåller tjänster i Finland via en representant utan att etablera en filial.

I Finland får betaltjänster tillhandahållas antingen med auktorisation som Finansinspektionen beviljat eller genom Finansinspektionens beslut, i enlighet med vilket betaltjänster kan tillhandahållas utan auktorisation om verksamheten uppfyller vissa villkor.²⁸⁸ Dessutom får en aktör med auktorisation för betalningsinstitut inom EES-området tillhandahålla betaltjänster i Finland med stöd av det så kallade passporting-systemet.

I oktober 2025 fanns det i Finland 27 betalningsinstitut med auktorisation, varav 8 var institut för elektroniska pengar och 6 filialer till utländska betalningsinstitut. Betalningsinstitutet tillhandahåller olika betaltjänster. Till dem

²⁸⁸ Finansinspektionen: Betaltjänstleverantörer, läst 10.4.2025.

hör till exempel transaktioner med hjälp av girering eller kort, acquiring-tjänster²⁸⁹, utgivning av betalningsmedel samt betalningsuppdrags- och kontouppgiftstjänster. Instituterna för elektroniska pengar ger ut elektroniska pengar. Aktörerna är i huvudsak aktiebolag och sektorn är relativt centraliserad: några stora aktörer kontrollerar en betydande del av marknaden. År 2024 rapporterade betalningsinstituterna förmedlade betalningar till ett belopp av sammanlagt cirka 75 miljarder euro.²⁹⁰

Förutom betalningsinstitut hänförs till sektorn för betaltjänstleverantörer så kallade registrerade betaltjänstleverantörer, som verkar utan auktorisation för betalningsinstitut. De kan tillhandahålla liknande tjänster i anslutning till betalning som betalningsinstitut. Till dem hör till exempel betalningar i form av girering eller med kort och acquiring-tjänster. En trend under de senaste åren har varit olika plattformstjänster, som ofta är förenade med betalningsförmedling. I oktober 2025 fanns det 27 registrerade betaltjänstleverantörer i Finland. Aktörerna är ofta teknikföretag eller uppstarts företag, och bolagsformen är oftast aktiebolag. År 2024 rapporterade de registrerade betaltjänstleverantörerna förmedlade betalning till ett belopp av sammanlagt cirka 597 miljoner euro. En aktör hade förmedlat klart mera tillgångar än de andra.²⁹¹

År 2025 lämnade betaltjänstleverantörer (inklusive valutaväxlare) 11 819 rapporter om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt. År 2024 lämnade de på motsvarande sätt 2 852 rapporter.²⁹² Den avsevärda ökningen av antalet rapporter förklaras med en rapporteringsskyldigs retroaktiva rapportering 2025.²⁹³ Det kan påpekas att största delen av rapporterna gällde överskridet tröskelvärde båda åren. Detaljerna i omvärlden för sektorn för betaltjänstleverantörer beskrivs i bilaga 4.

²⁸⁹ En tjänst som erbjuds kunderna och med vars hjälp kortbetalningar tas emot.

²⁹⁰ Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet

²⁹¹ Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet

²⁹² Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s. 12.

²⁹³ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 12.

4.2.3.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för betaltjänstleverantörer är 4, det vill säga **mycket betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 83 experter från den offentliga och den privata sektorn.

Sektorns höga risknivå baserar sig särskilt på betalningsrörelsens snabbhet, lättheten att överföra medel samt möjligheten att sprida penningflödena via flera konton, aktörer och betalningskanaler på kort tid. Betaltjänsterna möjliggör gränsöverskridande penningöverföringskedjor i flera faser, där det ofta är utmanande att utreda tillgångarnas ursprung och användningsändamål.

Betaltjänster utnyttjas särskilt i penningöverföringskedjor med anknytning till bedrägeribrottslighet, där tillgångar överförs snabbt via flera konton i syfte att sprida penningflödena och dölja tillgångarnas ursprung. Detta betonar sektorns centrala roll i penningtvättssektorns olika faser.

Risken ökar avsevärt till följd av sektorns gränsöverskridande karaktär, särskilt i situationer där utländska betaltjänstleverantörers tjänster anlitas i Finland utan nationell tillsyn. Det splittrade tillsynsansvaret, det bristfälliga informationsutbytet samt att rapporteringen av misstänkta transaktioner i första hand riktas till aktörens hemstat minskar myndigheternas möjligheter att få en helhetsbild av penningflödena och ingripa effektivt i penningtvätt.

Betalningskedjorna kan omfatta flera aktörer och olika former av tjänster, såsom kryptotjänster, kontantuttag samt förbetalda och virtuella lösningar. Att tjänsterna bildar lager genom bank-as-a-service- och white label-modeller fördunklar dessutom ansvarsfördelningen och ökar risken för systematiskt missbruk.

Inom sektorn identifieras också sårbarheter i anslutning till e-tjänster och digitala betalningstjänster, såsom digitala banker, virtuella IBAN-konton och förbetalda kort. Den snabba tekniska utvecklingen, användningen av kryptotillgångar som betalningsmedel samt utnyttjandet av automatiserade metoder kan göra betalningssätt som baserar sig på anonymitet mer lockande för brottslingar.

Dessutom utgör en omfattande användning av kundmedelskonton en strukturell risk, eftersom de kan göra det svårare att stoppa tillgångar och utreda dem i efterhand. Sårbarheten ökar också av det internationellt definierade derisking-fenomenet, som kan styra penningrörelsen till system utanför regleringen och försämra myndigheternas insyn i penningflödena.

På grund av de faktorer som beskrivs ovan bedöms betaltjänstsektorns totala risknivå vara mycket betydelsefull. Enligt riskanalysen finns det iakttagelser som säger att penningtvättsbrottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Hotnivån kan också påverkas av att tjänsterna digitaliseras snabbt och att ett stort antal nya aktörer snabbt kommer ut på marknaden. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för penningtvätt, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

När det gäller betaltjänstleverantörer ses **gränsöverskridande utländska betaltjänstleverantörer** som ett betydelsefullt hot. Tillsynen över utländska aktörer är splittrad, eftersom tjänster kan tillhandahållas gränsöverskridande till Finland. Då fungerar en myndighet i tjänsteleverantörens hemland som tillsynsorgan och information om tillsynsobjektets situation eller betaltjänsten når inte Finland.

Neobanker (digitala banker) och deras verksamhet har identifierats som ett måttligt hot för betaltjänstleverantörernas del. I och med digitaliseringen har konkurrensen inom banksektorn ökat och neobanker erbjuder även nu ett alternativ till de traditionella bankernas tjänster. Neobanker tillhandahåller banktjänster endast i digitala kanaler och de har inte något traditionellt kontorsnät. Detta gör aktörerna smidigare och påverkar deras kostnadsstruktur. Neobanker gör det möjligt för pengar att röra sig mycket snabbt internationellt. Via dem är det dessutom möjligt att byta tillgångar till kryptotillgångar.

Sårbarheter

Inom sektorn för betaltjänstleverantörer iakttas mest måttligt betydelsefulla sårbarheter av alla sektorer i samband med anlitaandet av tjänster där man inte träffar eller identifierar kunden fysiskt. Som måttliga sårbarheter identifieras **e-tjänster, användning av kryptotillgångar som betalningsmedel, virtuella**

IBAN, förbetalda kort och förbetalda kryptokort. Som en måttlig sårbarhet inom sektorn identifieras överlag **nya tekniker**, beträffande vilka aktörerna inte har tillräcklig kunskap, förmåga eller möjlighet att identifiera de risker som är förknippade med dem. Den tekniska utvecklingen är snabb och kräver hela tiden mera förståelse och kompetens av aktörerna. De uppräknade identifierade sårbarheterna förekommer på nätet och är anonyma sätt att sköta penningöverföringar samt betalningsrörelse. Användningen av **kontanter** ses dock fortfarande som en måttlig sårbarhet inom sektorn för betaltjänstleverantörer, trots att digitala tjänster har stärkt sin ställning på finansmarknaden.

Inom finanssektorn har det så kallade **de-risking-fenomenet** identifierats internationellt. Det innebär att finansiella institut kan begränsa tillhandahållandet av tjänster till kundgrupper eller branscher som betraktas som utsatta för risk för penningtvätt. De-risking kan i vissa fall leda till att penningrörelsen flyttas utanför det officiella finansiella systemet, vilket kan öka användningen av inofficiella penningförmedlingssystem och på så vis försämra myndigheterna insyn i penningflödena.

Inom sektorn för betaltjänstleverantörer har **användningen av kundmedelskonton** som betalkontoliknande konton, från vilka kundens betalningar överförs till en tredje part, betraktats som en måttlig sårbarhet när det gäller penningtvätt. I sådana situationer är det möjligt att uppgifter om den ursprungliga betalaren inte förmedlas genom hela betalningskedjan till den slutliga mottagarens betaltjänstleverantör. Användningen av kundmedelskonton för tredje parters transaktioner kan således försämra möjligheterna att spåra tillgångarna och vidare förhindrandet och avslöjandet av penningtvätt.

Inom sektorn identifieras som en betydelsefull sårbarhet att **förfarandet för att rapportera penningtvätt är för tungt** och detaljerat. De ansvariga enheterna upplever att innehållet i rapporteringen och föreskrifterna om det inte stödjer en verksamhetsmodell där rapporter ska lämnas med låg tröskel. Sårbarheten minskas genom utbildning och tekniskt stöd som myndigheterna erbjuder. Inom sektorn har det dessutom identifierats som en betydelsefull risk att man stödjer sig alltför mycket på KYC system, och till följd av detta verifieras uppgifterna för kundkännedom inte alltid separat i fråga om till exempel sanktionsförteckningar, frysningsbeslut eller verkliga förmånstagare. Även tillsynsorganens **små resurser** identifieras som en betydelsefull sårbarhet.

Som en måttligt betydelsefull sårbarhet identifieras **dokument med oriktig innehåll, förfalskade handlingar samt identitetsmissbruk (t.ex. identitetsstöld)**. Bland annat AI utnyttjas för att göra förfalskningar och förfalskningarna är av allt bättre kvalitet, så det är mer utmanande att identifiera dem. Förutom det ovannämnda ses **tillsynen över gränsöverskridande verksamhet** överlag som en sårbarhet, då information om misstänkta transaktioner går endast till finansunderrättelseenheten i det land där aktören är registrerad. Verksamhetens gränsöverskridande karaktär framgår inom sektorn på så vis att penningrörelsen är snabb och det är utmanande för myndigheterna att ingripa i den. Som en betydelsefull sårbarhet när det gäller penningrörelsen identifieras också att det inte finns insyn i tillgångarnas ursprung och att det är svårt att utreda ärendena när **tillgångarna överskrider statsgränser**. Förutom gränsöverskridande medelsöverföringar ökar utmaningarna med att utreda tillgångarnas ursprung dessutom av att **betalningarna bildar kedjar**. I och med kedjebildningen blir det avsevärt svårare att identifiera tillgångarnas ursprung och överlag mer utmanande att identifiera källan till hela betalningskedjan och de ursprungliga tillgångarna. Betalningar som bildar kedjor ökar också risken för att uppgifterna om betalaren inte går genom hela betalningskedjan, vilket gör det mycket utmanande att spåra tillgångarna framför allt vid gränsöverskridande betalningar. En kedja har kunnat innehålla flera olika aktörer och olika tjänster, till exempel tjänster i anslutning till kryptotillgångar, kontantuttag samt insättningar. Att tjänsterna bildar lager genom så kallade bank-as-a-service- och white label-modeller gör det också svårare att spåra tillgångarna samt fördunklar aktörernas ansvarsfördelning, vilket ökar risken för att tjänsternas utnyttjas för penningtvätt.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhälls- och ekonomiska konsekvenser. Betaltjänstleverantörer bedöms lämpa sig väl att användas för penningtvätt, och kan spela en betydelsefull roll i storskaliga penningtvättsscenarier och -fall. När det gäller sektorns verkningsfullhet har man bedömt att när sektorn används för penningtvätt kan det ha omfattande negativa samhällseffekter, som också kan uppstå utanför sektorn och påverka till exempel andra ansvariga enheters verksamhet negativt. Det finns några tiotals betaltjänstleverantörer registrerade lokalt, men deras omsättning uppgår till cirka

8,4 miljarder euro, så de ekonomiska konsekvenserna kan anses vara betydande. Trots att den rapporteringsskyldiga sektorn inte kan betraktas som stor med avseende på antalet rapporteringsskyldiga, kan sektorn ändå ha en betydelsefull samhällelig verkningsfullhet ur ekonomisk synvinkel. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna för sektorns del på **betydelsefull** nivå.

4.2.4 Kreditinstitut

4.2.4.1 Omvärld

Kreditinstituten står under Finansinspektionens tillsyn. Kreditinstitutssektorns rapporteringsskyldiga omfattar enligt penningtvättslagen

- kreditinstitut och filialer till tredjeländers kreditinstitut enligt kreditinstitutslagen (610/2014),
- i fråga om ovannämnda aktörer även filialer till motsvarande utländska sammanslutningar och utländska sammanslutningar som tillhandahåller tjänster i Finland via en representant utan att etablera filial.

Kreditinstitutssektorns verksamhet överlappar delvis andra sektorer i riskbedömningen, genom att kreditinstitut kan tillhandahålla till exempel betaltjänster och investeringstjänster inom ramen för sin koncession.²⁹⁴

Kreditinstituten indelas i inlåningsbanker och kreditföretag beroende på om de har rätt att ta emot insättningar från allmänheten.

I oktober 2025 omfattade den finländska banksektorn 12 bankkoncerner, av vilka fem bedriver försäkringsverksamhet. Dessutom finns det 30 filialer till utländska kreditinstitut i Finland. Av dem bedrev 19 inlåningsbankverksamhet. Till den finländska banksektorns särdrag hör koncentration och starka kopplingar till de andra nordiska länderna via innehav och investeringar.²⁹⁵ De

²⁹⁴ Finansinspektionen: Betaltjänstleverantörer, läst 10.4.2025.

²⁹⁵ Finlands Bank: Suomen pankkisektori kestäisi ennustettua rajummankin taantuman, läst 10.4.2025.

största aktörerna utgörs av tre olika aktörer, som står för nästan 93 % av banksektorns balansräkning (bilaga 4).

Även 2024 utgjorde IKT- och dataskyddsrisker riktade mot digitala tjänster en central risk i bankernas omvärld. Beredskapen för dessa har varit på tämligen god nivå, men beredskapsnivån varierar mellan aktörerna. Enstaka fall av såväl tekniska IKT-störningar som störningar orsakade av cyberattacker framkom under 2024.²⁹⁶ De överbelastningsattacker som utfördes med avancerade metoder hösten 2024 orsakade dock mer långvarig olägenhet för kundernas användning av tjänster än normalt. Överbelastningsattacker utfördes också i andra nordiska länder, i de baltiska länderna samt i större utsträckning i Europa. I Finland syntes de i den offentliga debatten mera än i andra nordiska länder.²⁹⁷

År 2024 ökade utnyttjandet av stark digital autentisering i anslutning till digitala tjänster avsevärt inom bedrägerierna. Bankernas och bankkundernas förluster till följd av så kallade nätfiskebedrägerier mer än fördubblades (161 %), och värdet i euro av dem uppgick till nästan 32 miljoner euro.²⁹⁸ Enligt Europeiska bankmyndighetens (EBA, European Banking Authority) bedömning innebär det en betydelsefull risk för kreditinstitutssektorn när automation och AI som används för cyberbrott och bedrägerier utvecklas och blir svårare att upptäcka samtidigt som dessa typer av brott blir vanligare.²⁹⁹

Enligt de stresstestresultat som Europeiska centralbanken, Europeiska bankmyndigheten och Finansinspektionen publicerade i augusti 2025 klarar de finländska bankernas kapitaltäckning i genomsnitt väl en betydande nedgång i omvärlden. Det finns dock skillnader mellan bankerna. I stresstestets svaga scenario granskades de försämrande effekter som betydande och långvariga störningar i världshandeln samt stigande råvaru- och energipriser skulle ha på Finlands ekonomi. Risken för en sådan avmattning i ekonomin har ökat betydligt i den rådande osäkra och föränderliga geopolitiska omvärlden.³⁰⁰

²⁹⁶ Finansinspektionen 2025b, s. 9–10.

²⁹⁷ Finansinspektionen 2025a, s. 12.

²⁹⁸ Finansinspektionen 2025b, s. 10–11.

²⁹⁹ EBA 2025a, s. 3.

³⁰⁰ Finansinspektionen 4.8.2025: De europeiska och inhemska stresstesterna är klara: bankerna har god motståndskraft också mot omvärldsförändringar som följer av geopolitiska spänningar, läst 25.8.2025.

År 2025 lämnade kreditinstituten 30 776 rapporter om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt. År 2024 lämnade kreditinstituten 27 614 rapporter. De har bägge åren utgjort en betydande rapportörsgrupp, vilkas rapporter utgjorde en anmärkningsvärt stor del av alla riskbaserade rapporter om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt. Kreditinstituten har utgjort en betydande rapportörskategori även på lång sikt.³⁰¹ Dessutom lämnar de som sektor flest rapporter om misstänkta transaktioner som innehåller kontantindikatorer. Detaljerna i omvärlden för kreditinstitutssektorn beskrivs i bilaga 4.

4.2.4.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för kreditinstitut är 3, det vill säga **betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 85 experter från den offentliga och den privata sektorn.

Kreditinstituten är en central knutpunkt i det finansiella systemet, varför en stor del av de internationella penningöverföringskedjorna med sina många faser går via dem i något skede. Trots att risken kan ha sitt ursprung i andra sektorer, framhävs kreditinstitutens betydelse för identifiering och rapportering av misstänkta transaktioner samt för att säkerställa att det är möjligt att spåra penningflöden.

De viktigaste riskerna för penningtvätt inom sektorn hänför sig till den gränsöverskridande betalningsrörelsen, särskilt penningrörelsen med länder utanför EES-området, stora transaktionsvolymerna samt skillnader mellan länderna i lagstiftning, tillsyn samt korruptionsnivå. Dessutom utgör korrespondentbankförbindelser en särskilt riskexponerad helhet på grund av gränsöverskridande betalningsrörelse och bristande transparens.

Riskerna ökar också av sådan verksamhet i anslutning till internationell handel i samband med vilken kringgående av sanktioner har identifierats. Kunduppgifternas uppdateringscykel kan i vissa fall vara alltför lång i förhållande till sanktionsriskerna och kundernas bristfälliga kunskaper om sanktioner kan främja kringgåendet av dem.

³⁰¹ Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s. 12–13.

De allt vanligare digitala bankaktörerna identifieras som en betydande utvecklingstrend. Fullständigt digitala servicemodeller är förenade med utmaningar med kundkännedom och tillförlitlig kontroll av kundens identitet. Snabb verksamhet och e-tjänster ökar risken för att svagheter i processerna eller luckor i dataskyddet utnyttjas för penningtvätt.

Inom sektorn identifieras dessutom risker i anslutning till bedrägeribrottslighet, där kreditinstituts tjänster utnyttjas till exempel via webbplatser som efterliknar banktjänster och som drivs av brottslingar.

Särskilt processerna för kundkännedom är förenade med sårbarheter. Ett riskbaserat tillvägagångssätt kan i praktiken leda till att uppgifterna uppdateras schablonmässigt utan att tillräckligt beakta förändringar i kundens verksamhet. Brister har iakttagits i den skärpta kundkännedomen i fråga om högrisk kunder, och vid den fortlöpande övervakningen identifieras inte alltid förändringar i kundens riskposition i tid.

Enligt riskanalysen finns det iakttagelser som säger att penningtvättsbrottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Hotnivån kan påverkas av marknadens starka internationella karaktär och av att antalet kriminella aktörer således eventuellt ökar. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för penningtvätt, eftersom endast måttliga kostnader hänförs till verksamheten.

Trots att penningtvättsrisker framhävs i gränsöverskridande verksamhet, har man sett att även inhemsk vinning av brott skiktas och integreras via kreditinstitutens tjänster med hjälp av till exempel företagskonton och privata konton.

Hot

Digitala bankaktörer ses som ett betydelsefullt hot. Digitala banker som verkar utan eget kontorsnät och i digitala kanaler har blivit vanligare även i Finland. Digitala bankaktörer som verkar enbart på nätet möter nya utmaningar med kundidentifiering och kontroll av kundens identitet, när de inte träffar kunden personligen och allt sker virtuellt. Å andra sidan marknadsför digitala banker aktivt att fördelen med deras tjänster är just att de är snabba och virtuella och att man inte behöver infinna sig personligen på plats för att identifiera sig.

Dessa virtuella förfaranden gör det lätt och snabbt för kunden att sköta ärenden, men om det finns ett fel eller en lucka i dataskyddet när det gäller kundidentifieringen eller processen är risken att brottslingar identifierar sårbarheterna och utnyttjar digitala bankers tjänster för penningtvätt.

Bedrägerier inom kreditinstitutssektorn har identifierats som ett måttligt hot. Man har sett att kreditinstitutens tjänster har utnyttjats för bedrägerier till exempel genom att få en brottslig webbplats att se ut som en banks legitima webbplats. Dessutom har det konstaterats att sektorn utnyttjats för att överföra tillgångar från bedrägerier. År 2025 lyckades bankerna förhindra eller återbörda 75,5 miljoner euro i betalningar som brottslingar lurat till sig, vilket är ungefär hälften av den totala summan av de identifierade bedrägeriförsöken.³⁰²

Verksamhet i anslutning till internationell handel ses som ett måttligt hot om penningtvätt. Kringgående av sanktioner har identifierats särskilt via internationell handel. Inom kreditinstitutssektorn har uppdateringscykeln för uppgifter för kundkännedom i vissa fall konstaterats vara för lång. Aktörerna inom sektorn borde beakta att ur sanktionssynvinkel kan behovet av att se över uppgifterna för kundkännedom vara tätare än i fråga om förhindrande av penningtvätt och terrorfinansiering. Kreditinstitutskunderas oförståelse och okunskap i anslutning till sanktioner kan utgöra en del i hotet om kringgående av sanktioner.

Inom kreditinstitutssektorn har **utnyttjande av personer i utsatt ställning och användning av sociala mediaplattformar för penningtvätt** setts som ett måttligt hot. Unga personer i utsatt ställning kan utnyttjas för att göra gireningar med anknytning till penningtvätt. Dessa personer kan vara mycket skickliga tekniskt, men deras kunskap om riskerna kan vara bristfällig, och då kan de utnyttjas som bulvaner för penningtvätt.

Sårbarheter

³⁰² Finanssiala Ry. Suomalaisilta yritettiin huijata 148 miljoonaa euroa vuonna 2025 – Pan-kit saivat estettyä tai palautettua yli puolet rikollisille menossa olleista maksuista, läst 15.4.2026.

Redan ovan identifieras utmaningar med kundkännedomen som en risk i anslutning till sanktioner och internationell handel. **Processerna för kundkännedom** i sin helhet har identifierats som en måttligt betydelsefull sårbarhet inklusive utredningen av kontanters ursprung och användningsändamål. Det har konstaterats brister i processen för skärpt kundkännedom i fråga om högrisk-kunder inom sektorn, vilket kan locka kriminella aktörer. Det riskbaserade ramverket kan styra till schablonmässig uppdatering av uppgifterna för kundkännedom utan att uppmärksamhet fästs vid avvikande transaktioner. Man märker inte nödvändigtvis att kundens situation förändrats vid den fortlöpande övervakningen eller screeningen. Då upptäcks inte nödvändigtvis alla risker i anslutningen till kunden, utan kunden kan grundlöst stanna kvar i en lägre riskklass.

E-tjänster har blivit ett etablerat sätt att sköta ärenden inom kreditinstitutssektorn. Kunderna kommer åt tjänsterna på distans, vilket ökar kundkretsens internationella bredd. Kreditinstitutens e-tjänster utgör en måttlig sårbarhet, eftersom utmaningar med tillförlitlig kontroll av kundernas identitet har identifierats i samband med e-tjänster. Vid e-tjänster kan man dessutom förlita sig för mycket på starka autentiseringsmetoder, som kan vara sårbara, och man har sett att de också används på felaktiga grunder. Säkerheten hos nätbetalningar och de tekniska lösningarna för stark kundautentisering måste i fortsättningen svara allt bättre på de nya säkerhetshoten i anslutning till elektronisk betalning.

Övervakningen av gränsöverskridande verksamhet utgör en betydelsefull sårbarhet. Rapporter om misstänkta transaktioner når endast finansunderrättelseenheten i det land där aktören är registrerad. När det gäller kreditinstitut har användningen av internationella betalningsförmedlingstjänster bedömts som en måttlig sårbarhet. Vid användningen av **internationella betalningsförmedlingstjänster** medför tredje parters ogenomskinlighet för nationella kreditinstitut en risk. Även **utmaningar med att reda ut ursprunget till tillgångar från utlandet** har identifierats som en måttlig sårbarhet. Identifieringsarbetet i anslutning till överföringen av medel utmanas av en måttlig sårbarhet som hänför sig till **användningen av bulvaner och kurirer** samt identifieringen av uppdragets betalare. När ett penningöverförings- eller betalningsuppdrag kommer från en tredje part eller via komplicerade finansieringsarrangemang är det svårt att identifiera den verkliga eller rätta betalaren. **Internationella förbindelser** har identifierats som en betydelsefull sårbarhet inom

kreditinstitutssektorn. Den internationella betalningsrörelsen, dess snabbhet och utnyttjandet av den för penningtvätt samt de stora transaktionsvolymerna med länder utanför EES-området utgör en betydelsefull sårbarhet för kreditinstitutssektorn. Framför allt skillnaderna mellan tredjeländer och Finland i lagstiftning, tillsyn och korruption ses som ett hot. Ovannämnda skillnader ses som ett växande hot som eventuellt kan utnyttjas för penningtvätt inom sektorn. Till internationella förbindelser hänför sig också korrespondentbanksförbindelser, som har identifierats som eventuell risk för penningtvätt, särskilt på grund av den gränsöverskridande betalningsrörelsen, de stora transaktionsvolymerna samt den bristande transparensen.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Kreditinstitut bedöms lämpa sig väl att användas för penningtvätt, och kan spela en betydelsefull roll i storskaliga penningtvättsscenarioer och -fall. När det gäller sektorns verkningsfullhet har man bedömt att när sektorn används för penningtvätt kan det ha omfattande negativa samhällseffekter, som också kan uppstå utanför sektorn och påverka till exempel andra ansvariga enheters verksamhet negativt. Även andra ansvariga enheter använder i stor utsträckning kreditinstitut för sin affärsverksamhet, så om de utnyttjas för penningtvätt påverkar det jämte följderna även andra ansvariga enheters verksamhet.

Kreditinstitutens ekonomiska verkningsfullhet i samhället är betydande och deras omsättning uppgår till cirka 39,4 miljarder euro. Det bör dock påpekas att sektorns omsättning i förhållande till finansmarknaden ökar effekten av sektorns följder. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna för sektorns del på **betydelsefull** nivå.

Modus operandi

Användningen av virtuella IBAN-konton ses som ett potentiellt scenario inom sektorn. Virtuella IBAN-konton (vIBAN-konton) kan skapas snabbt och enkelt och de kan utnyttjas till exempel för att maskera tillgångars ursprung. vIBAN-konton utan referensnummer som bankerna beviljar gör det möjligt att

omdirigera inkommande transaktioner till vanliga IBAN-konton. VIBAN-kontots slutanvändare kan således ha flera specificerade vIBAN-konton, som omdirigerar och koncentrerar alla betalningar till ett traditionellt bankkonto.

4.2.5 Övrig kreditgivning

4.2.5.1 Omvärld

Till sektorn övrig kreditgivning hör flera aktörer med kopplingar till finansiering och kreditgivning. Enligt penningtvättslagen är Finansinspektionen och Tillstånds- och tillsynsverket tillsynsorgan för sektorn. Enligt penningtvättslagen är ansvariga enheter inom sektorn följande:

Aktör	Antal ansvariga enheter ³⁰³	Tillsynsorgan
Förmedlare av bostadskrediter ³⁰⁴	3 aktörer	Finansinspektionen
Beviljare av konsumentkrediter och förmedlare av person-till-person-lån ³⁰⁵	27 aktörer	Finansinspektionen
Tillhandahållare av finansiella tjänster	85 aktörer (varav 75 med verksamheten som huvudsyssla)	Tillstånds- och tillsynsverket

Den största gruppen aktörer inom sektorn sett till antalet företag är finansiella tjänster. De företag som tillhandahåller finansiella tjänster övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket, och till dem hör bland annat beviljare av konsumentkrediter, tillhandahållare av finansieringsleasing samt utövare av annan

³⁰³ Uppgifter som Finansinspektionen och Regionförvaltningsverket i Södra Finland lämnat för riskbedömningsarbetet. Antalet aktörer som står under Finansinspektionens tillsyn har hämtats 31.12.2024. Antalet aktörer som står under Regionförvaltningsverket i Södra Finlands tillsyn har hämtats 6.2.2025.

³⁰⁴ Finländska kreditförmedlare och utländska kreditförmedlares filialer i Finland som avses i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsgendom (852/2016).

³⁰⁵ Lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023), kap. 7 och 7 a i konsumentskyddslagen (38/1978).

finansieringsverksamhet eller garantiverksamhet. I oktober 2025 upptog Tillstånds- och tillsynsverkets register för övervakning av penningtvätt 80 företag som tillhandahöll finansiella tjänster som huvudsyssla och 11 företag som hade verksamheten som bisyssla.³⁰⁶ År 2025 lämnade tillhandahållare av finansiella tjänster 199 rapporter som misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt. År 2024 lämnade tillhandahållare av finansiella tjänster 302 rapporter.³⁰⁷

Med beviljare av konsumentkrediter avses en näringsidkare som lämnar konsumentkrediter som avses i 7 eller 7 a kap. i konsumentskyddslagen (38/1987), det vill säga en kredit som kreditgivaren lämnar en konsument som lån, betalningsansånd eller som något annat motsvarande ekonomiskt arrangemang. Med förmedlare av person-till person-lån avses en näringsidkare som förmedlar en sådan kredit till konsumenter som lämnas av någon annan än en kreditgivare som avses i 7 eller 7 a kap. i konsumentskyddslagen. Beviljare av konsumentkrediter och förmedlare av person-till-person-lån ska anmäla sig till Finansinspektionens register över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån.³⁰⁸ I oktober 2025 var 27 företag införda i registret. Samtliga dessa hade rätt att bevilja konsumentkrediter och tre hade dessutom rätt att förmedla person-till-person-lån.³⁰⁹

Med förmedlare av bostadskrediter avses tjänsteleverantörer som tillhandahåller förmedling av konsumentkrediter som har samband med bostadsegen- dom eller rådgivning i anslutning till sådana. Förmedlare av bostadskrediter presenterar eller erbjuder kreditavtal som har samband med bostadsegen- dom mot ersättning. De kan också på annat sätt bistå konsumenter vid ingående av sådana kreditavtal samt ingå sådana kreditavtal med konsumenter för kreditgivarens räkning. Förmedlare av bostadskrediter ska anmäla sig till Finansinspektionens register över förmedlare av bostadskrediter.³¹⁰ År 2025 lämnade förmedlare av bostadskrediter färre än fem rapporter om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt. Även 2024 lämnade förmedlare av bostadskrediter färre än fem rapporter till centralen för utredning

³⁰⁶ Uppgifter som Regionförvaltningsverket i Södra Finland lämnat för riskbedömnings- arbetet.

³⁰⁷ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 12.

³⁰⁸ 4 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023).

³⁰⁹ Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet

³¹⁰ Finansinspektionen: Bostadskreditförmedlare, läst 22.8.2025.

av penningtvätt. Detaljerna i omvärlden för sektorn för övrig kreditgivning beskrivs i bilaga 4.

4.2.5.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för övriga kreditgivare är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 63 experter från den offentliga och den privata sektorn.

Övrig kreditgivning som sektor är sammansatt av flera olika grupper av ansvariga enheter och komplicerad eftersom den består av flera olika kreditgivare. Tillhandahållare av finansiella tjänster utgör sektorns största enskilda grupp av ansvariga enheter. Tillhandahållare av finansiella tjänster erbjuder ofta korttidslån av lägre värde, men till högre ränta, varför de kan utnyttjas i enskilda penningtvättsfall. Sektorn för övrig kreditgivning är också förenad med större risk för att medlen lyfts grundlöst utan avsikt att betala dem tillbaka än som ett instrument för att cirkulera medlen.

Sektorns största risker hänför sig till användningen av bulvaner, till vilket bidrar särskilt lättheten att få kredit, e-tjänster och den ytliga kundkännedomen. Vid e-tjänster förlitar man sig på stark autentisering, men i praktiken har aktörerna inom sektorn för övrig kreditgivning begränsade möjligheter att försäkra sig om vem som faktiskt utför autentiseringsåtgärderna. Missbruk av elektroniska och biometriska identifierare ökar denna risk.

Riskerna ökar också av att sektorn är strukturellt splittrad. När bankernas kreditgivning skärps kan aktörer inom övriga kreditgivning söka finansiering hos mindre och instabilare finansiärer, varvid det kan vara svårt att utreda eller verifiera startkapitalets ursprung. Lånebeslutens långt automatiserade karaktär ökar dessutom sårbarheten, eftersom det är lättare att mata in felaktiga uppgifter i automatiserade processer jämfört med beslut som grundar sig på manuell prövning.

Centrala sårbarheter med avseende på tillsynen och riskhanteringen är bristfälligt informationsutbyte mellan myndigheterna och den privata sektorn samt kreditgivarnas begränsade inbördes informationsutbyte. Effektivare informationsutbyte kunde göra det möjligt att identifiera brottslingar som utnyttjar flera aktörer i ett tidigare skede.

Upptäckten av penningtvätt försvåras särskilt av begränsningar i anslutning till betalningsrörelsen, eftersom det inom sektorn är utmanande att identifiera tredje parters betalningar, de faktiska betalarna samt kontoinnehavare vid återbetalningar. Detta försämrar helhetsbilden av penningflödena och hur tillgångarna faktiskt rör sig.

När det gäller följder är sektorn för övrig kreditgivning i princip inte en första-handsplattform för omfattande penningtvätt, men sektorn är ändå utsatt för en måttligt betydelsefull risk för penningtvätt. Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för penningtvätt, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Inom sektorn för övrig kreditgivning har **användning av bulvaner** identifierats som ett måttligt hot. Med användning av bulvaner avses att bakom transaktionen står i verkligheten någon annan person än den person som identifierats och i vars namn till exempel en kredit lyfts. De tillgångar som fåtts med hjälp av den lyfta krediten hamnar dock i allmänhet hos denna verkliga nyttotagare, vars identitet kreditgivaren inte får klarhet om och som således inte kan identifieras. Den ytliga kundkännedomen, lättheten att få kredit samt **e-tjänster** inverkar på hur bulvaner utnyttjas inom sektorn. När det gäller e-tjänster har det konstaterats att sektorn litar på stark autentisering. E-tjänster är dock förenade med risker, eftersom det vid fjärridentifikation inte finns någon insyn i vem som i själva verket utför identifieringsåtgärderna. Elektroniska och biometrisk identifierare kan hamna i fel persons besittning och användning.

Ett måttligt hot som iakttagits är att sektorn för övrig kreditgivning blir allt mera **delad**. Inom sektorn finns tecken på situationer där bankernas långivning har skärpts, varvid aktörerna inom sektorn för övrig kreditgivning, till exempel beviljare av snabblån, lånehus och beviljare av företagskrediter övergår till att söka kapital hos andra mindre och instabilare aktörer. Då kan det vara svårt att utreda startkapitalet och det kan också härröra från källor var laglighet inte kan identifieras eller verifieras.

Sårbarheter

Utnyttjandet av teknik har identifierats som en måttlig sårbarhet inom sektorn för övrig kreditgivning, eftersom lånebesluten är långt automatiserade. Enligt iakttagelser finns det större möjlighet att mata in felaktiga uppgifter i automatiserade lånebeslut än i en situation där en fysisk person gör bedömningen och fattar lånebeslutet.

Bristen på informationsutbyte mellan myndigheterna och den privata sektorn har identifierats som en måttligt betydelsefull sårbarhet inom sektorn. Inom sektorn har man särskilt sett att tillräckligt med information inte överförs från myndigheterna till aktörer inom den privata sektorn. Bristfälligt informationsutbyte har identifierats även inom den privata sektorn, så att information inte byts tillräckligt effektivt mellan kreditgivarna. Om kreditgivarna skulle dela information effektivare mellan sig, skulle man lyckas stoppa penningtvätt effektivare. Exempelvis en kriminell aktör som utnyttjar flera olika kreditinstitut kan identifieras om identifieringsuppgifterna skulle delas mellan aktörerna inom den privata sektorn, och på så vis skulle man kunna hindra brottslingar eller åtgärder i anslutning till misstänkta transaktioner.

Inom sektorn identifieras **tillsynsorganens otillräckliga resurser** som en måttligt betydelsefull sårbarhet. Eftersom otillräckliga resurser identifieras inom sektorn har de naturligtvis också betydelse för den ovannämnda sårbarheten som gäller brister i informationsutbytet. Inom sektorn för övrig kreditgivning identifieras **betalningsrörelsen** som en måttligt betydelsefull sårbarhet, eftersom det är utmanande att upptäcka tredje parter betalningar och hitta betalarens identifieringsuppgifter. Finansinstituten hittar inte uppgifter om kon-
toinnehavare vid återbetalningar.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Sektorn för övrig kreditgivning anses lämpa sig även för mera storskalig penningtvätt under vissa förhållanden, trots att sektorn inte anses utgöra något förstahandsalternativ med avseende på storskaliga penningtvättsscenarier. Dock kan till exempel lättillgängliga tjänster och bristfälliga processer för kundkännedom locka brottslingar att utnyttja sektorn för penningtvätt. Om penningtvättsscenarierna förverkligas bedöms negativa conse-

kvenser drabba hela sektorn, men följderna anses inte sträcka sig till samhällsviktiga strukturer eller andra ansvariga enheter. Avslöjande av ovan nämnda potentiella penningtvättsfall försämrar dock förtroendet för sektorns verksamhet och dess mekanismer och gör den också sårbar för att användas av brottslingar.

Ur ekonomisk synvinkel är sektorn för övrig kreditgivning måttligt betydelsefull. Sektorns omsättning uppgår till 1,9 miljarder euro, men inom hela sektorn finns över hundra ansvariga enheter. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna för sektorns del på **måttligt betydelsefull** nivå.

4.2.6 Kapitalmarknad

4.2.6.1 Omvärld

Kapitalmarknaden som sektor omfattar flera finansiella aktörer (bilaga 4). Enligt penningtvättslagen övervakas sektorn av Finansinspektionen³¹¹ och Tillstånds- och tillsynsverket. Sektorns ansvariga enheter med avseende på penningtvättslagen är

³¹¹ Finansinspektionen för också ett register över varningar till tjänsteleverantörer utan tillstånd. Det är fråga om en uppdaterad förteckning över tjänsteleverantörer vars verksamhet är föremål för anmärkningar eller tillsynsorganet misstänker att verksamheten saknar tillstånd. I augusti 2025 innehöll registret 226 företag, av vilka största delen misstänks tillhandahålla investeringsstjänster i Finland utan behörigt tillstånd. Andra orsaker till att företag hamnar i registret är bland annat misstanke om att företaget inte existerar. Se Finansinspektionen: Varningar till tjänsteleverantörer utan tillstånd, läst 22.8.2025.

Aktör	Antalet ansvariga enheter ³¹²	Tillsynsorgan
Fondbolag ³¹³	22 aktörer	Finansinspektionen
Värdepappersföretag ³¹⁴	50 aktörer	Finansinspektionen
Tillhandahållare av sidotjänster till investeringstjänster ³¹⁵	15 aktörer (varav 6 med verksamheten som huvudsyssla 6)	Tillstånds- och tillsynsverket
AIF-förvaltare ³¹⁶	121 aktörer	Finansinspektionen
Värdepapperscentral ³¹⁷	1 aktör	Finansinspektionen

Den största kategorin inom sektorn är AIF-förvaltare. Många fondbolag har också auktorisation som AIF-förvaltare. Med en AIF-fond avses ett företag eller kollektiva investeringar i annan form där kapital tas emot från ett antal investerare för att investera det i enlighet med en fastställd investeringspolicy till förmån för dessa investerare. AIF-förvaltares befattningsbeskrivning omfattar både portföljförvaltning och riskhantering.³¹⁸ AIF-förvaltarna i Finland kan indelas i AIF-förvaltare med auktorisation och registrerade AIF-förvaltare. Auktoriserade AIF-förvaltares fonder ska ha ett förvaringsinstitut. Marknaden består av såväl förvaltningskoncerner som enskilda, självständiga bolag som vanligtvis koncentrerar sig på en eller flera investeringsstrategier. AIF-fondernas marknadsandel beräknad enligt nettovärdet var i augusti 2025 8 % av den inhemska fondsektorn. Den största investerarsektorn för AIF-fonderna är andra

³¹² Statistik för riskbedömningsarbetet från Finansinspektionen och Regionförvaltningsverket i Södra Finland.

³¹³ Fondbolag som avses i lagen om placeringsfonder (213/2019). I siffran ingår också filialer och fondbolag som har auktorisation för AIF-förvaltare som avses i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014).

³¹⁴ Värdepappersföretag (inkl. filialer) som avses i lagen om investeringstjänster (747/2012). I siffran ingår inte inlåningsbanker.

³¹⁵ Tillhandahållare av sidotjänster till investeringstjänster som affärs- eller yrkesmässig verksamhet enligt 2 kap. 3 § 1 mom. 1–8 punkten i lagen om investeringstjänster (747/2012).

³¹⁶ Sådana AIF-förvaltare som har beviljats sådan auktorisation för AIF-förvaltare som avses i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014), samt sådana registrerings-skyldiga AIF-förvaltare och filialer som avses i den lagen. Av aktörerna har 20 auktorisation, 98 är registrerade och 3 filialer.

³¹⁷ Värdepapperscentraler som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017) inklusive den registreringsfond och clearingfond som värdepapperscentralen inrättat.

³¹⁸ Finansinspektionen: Förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIFM), läst 22.8.2025.

fonder, som äger en tredjedel av AIF-fondernas nettovärde. Företag, försäkringsbolag och arbetspensionsanstalter äger andelar på 15 % var, stiftelser 10 %. Hushållen är en liten investerarsektor i AIF-fonderna med en andel på mindre än 3 %.³¹⁹

En annan stor kategori är aktörer som tillhandahåller investeringstjänster. Investeringstjänster tillhandahålls i Finland av såväl värdepappersföretag som kreditinstitut. Investeringstjänster som tillhandahålls detaljkunder (hushåll och privatpersoner) är koncentrerade till kreditinstitut, vilkas kunder som använder dagliga banktjänster har lägre tröskel att använda sig av den egna bankens investeringstjänsteutbud än att anlita en annan tjänsteleverantör. Värdepappersföretagens kundkrets är spridd, men består i huvudsak av förmögna privatpersoner och institutioner inom kapitalförvaltning samt företag inom finansieringslösnings- och incitamentsverksamhet. I oktober 2025 fanns det 44 värdepappersföretag i Finland, och dessutom tillhandahåll 100 kreditinstitut investeringstjänster. De flesta av dessa kreditinstitut hörde till en grupp av kreditinstitut.³²⁰

Med sidotjänster till investeringstjänster avses aktörer som övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket och som tillhandahåller tjänster som avses i 2 kap. 3 § 1 mom. 1–8 punkten i lagen om investeringstjänster (747/2012) som affärs- eller yrkesmässig verksamhet. Till dessa tjänster hör att bevilja kredit i samband med investeringstjänster, tillhandahålla rådgivningstjänster om vissa företagsarrangemang, tillhandahålla valutatjänster i samband med investeringstjänster, producera allmänna rekommendationer om handel med finansiella instrument, tillhandahålla tjänster som anknyter till garantiverksamhet för finansiella instrument, tillhandahålla förvaring och administration av finansiella instrument för kunders räkning på vissa villkor samt bedriva annan med dessa jämförbar verksamhet. En sidotjänst till investeringstjänster kan också vara att tillhandahålla ovannämnda tjänster med underliggande tillgångar till derivatinstrument på vissa villkor. I oktober 2025 var sex tillhandahållare av investeringstjänster med verksamheten som huvudsyssla registrerade i Tillstånds- och tillsynsverkets register för övervakning av penningtvätt.

³¹⁹ Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet

³²⁰ Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet

Med värdepapperscentral avses ett aktiebolag som sköter allmänna uppgifter i anslutning till hela värdeandelssystemet. Värdepapperscentralens verksamhet är tillståndspliktig och finansministeriet beviljar verksamhetstillstånd. Lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017, 12 §) ålägger värdepapperscentralen att säkerställa att uppgifterna i värdeandelssystemet kan förvaras också under undantagsförhållanden.

Kapitalmarknadssektorn lämnade sammanlagt 28 rapporter om misstänkta transaktioner 2025. Sektorn lämnade sammanlagt 17 rapporter 2024. Bägge åren lämnades största delen av rapporterna av värdepappersföretag.³²¹ Detaljerna i kapitalmarknadssektorns omvärld beskrivs i bilaga 4.

Särskilda risker med gräsrotsfinansieringsplattformar

Det största hotet om penningtvätt och terrorfinansiering på kapitalmarknaden uppstår kring sådana gräsrotsfinansieringsplattformar, vilkas affärsmodell baserar sig på onoterade företags aktie- och lånebaserade finansiering utan den strikta tillsyn och auktorisation som förutsätts i EU:s nya gräsrotsfinansieringsförordning (2021/1503).

Aktörer via vilka kapitalflöden passerar eller vilkas tillsynsstrukturer har förvitttrat på grund av förändrad reglering utgör en kritisk sårbarhet av följande orsaker:

- Bristfällig kundkännedom (KYC) på efterhandsmarknaden: när plattformen inte längre aktivt uppdaterar uppgifterna för kundkännedom eller övervakar transaktioner, erbjuder den en kanal för maskerad överföring av medel, där medlens verkliga ursprung och de verkliga förmånstagarna förblir dunkla.
- Komplicerade finansieringsstrukturer: en affärsmodell där flera hundra småplaceringar och onoterade målbolag sammanförs, och som gör det möjligt att dela upp tillgångarna ("smurfing"), vilket gör det svårt för centralen för utredning av penningtvätt att upptäcka större kriminella helheter.

³²¹ Centralen för utredning av penningtvätt

- Skuggområde när det gäller tillsynen: under övergångstiden och när verksamheten avtar kan plattformarna hamna utanför tillsynen, varvid skyldigheten att rapportera misstänkta transaktioner inte fullgörs, trots att plattformen fortfarande skulle kontrollera betydande kapitalvolym. Denna kombination placerar detta segment i kapitalmarknadens högsta riskklass.

4.2.6.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för kapitalmarknaden är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 60 experter från den offentliga och den privata sektorn.

Kapitalmarknadssektorn består av flera mindre grupper av ansvariga enheter. Via kapitalmarknaden får företag och vissa offentliga samfund kapital och finansiering för sin verksamhet samt upprätthåller den kapital- och finansieringsstruktur som verksamheten kräver. Inom sektorn påverkas risknivån avsevärt av vilka produkter som tillhandahålls, kundkretsen och marknadens öppenhet. Med avseende på penningtvätt lämpar sig sektorn särskilt för att maskera tillgångars ursprung samt återföra dem till den lagliga marknaden.

Som centrala hot för kapitalmarknadssektorn identifieras utnyttjande av AI för nätfiske och bedrägerier samt komplicerade företagsstrukturer med vilkas hjälp de verkliga ägarförhållanden och tillgångars ursprung kan maskeras. AI-stödda nätfiskemetoder möjliggör mer trovärdiga svindlerier än förr, och de tillgångar som fås genom dem kan ingå i olika penningtvättskedjor. Användningen av komplicerade företagsarrangemang, såsom trustar och fondstrukturer, ökar risken särskilt när det gäller att identifiera de verkliga förmånstägarna.

Sårbarheter är särskilt egenskaper i anslutning till betalningsrörelsen, såsom snabbt realiserbar investeringsprodukter och stora volymer. En del av investeringsprodukterna möjliggör snabb cirkulering och realisering av tillgångarna, vilket kan underlätta maskeringen av tillgångar av brottsligt ursprung via skenbar investeringsverksamhet. Dessutom hänför sig risker till återbetalningar och ränteintäkter, om kapitalet ursprungligen har skaffats med olagliga metoder.

Med avseende på tillsynen och upptäckten av misstänkta transaktioner ökar risken på grund av det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner, tillsynsorganens begränsade resurser samt det bristfälliga informationsutbytet inom den privata sektorn. Internationaliteten utgör också en central utmaning, eftersom det ofta är svårt att identifiera utländska förmånstagare och utreda ursprunget till tillgångar från utlandet, särskilt när det gäller tillgångar från högriskstater. När det gäller följderna ses kapitalmarknadssektorn inte som någon förstahandskanal för omfattande penningtvätt.

Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för penningtvätt, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Inom kapitalmarknadssektorn identifieras **AI** och nätfiskeförsök med dess hjälp som ett måttligt hot. Inom sektorn har man sett att AI utnyttjas för nätfiske, och således vid datanätsstödda bedrägerier. Nätfiske med hjälp av AI är effektivare. Till exempel nätfiskesidor på internet ser äkta ut och är således svåra att identifiera. Strävan är att maskera ursprunget till de tillgångar som man lurat till sig genom nätfiske liksom initialbrottet, det vill säga bedrägeriet. Sådana tillgångar har setts används vid penningtvätt. På kapitalmarknaden har **bedrägerier** överlag identifierats som ett måttligt betydelsefullt hot om penningtvätt.

Kännetecknande för kapitalmarknadssektorn är utnyttjandet av **komplicerade företagsstrukturer**, vilket ses som ett måttligt betydelsefullt hot. Med hjälp av komplicerade företagsstrukturer och företagsarrangeman försöker man maskera de verkliga innehaven i bland annat trusters och fondbolags ägarstrukturer.

Som ett måttligt hot identifieras en situation där sektorns **aktörer avsiktligt är delaktiga i brottslig verksamhet**. Som ett hot har identifierats situationer där det är möjligt att personer som är delaktiga i olaglig verksamhet är verksamma inom sektorn. Med hjälp av dessa personer som är verksamma inom sektorn kan kapitalmarknadens tjänster utnyttjas vid penningtvätt.

Sårbarheter

Inom kapitalmarknadssektorn identifieras **sårbarheter i anslutning till betalningsrörelsen och möjligheten till snabb realisering av investeringsprodukter** som en måttligt betydelsefull sårbarhet. På kapitalmarknaden har som sårbarheter identifierats återbetalningar, som kan styras till fel bankkonto, och ränta kan betalas på kapital som ursprungligen har skaffats genom penningtvätt och sedan investerats i ett visst finansiellt instrument. En del av kapitalmarknadens investeringsprodukter går snabbt att realisera, vilket gör det möjligt att sälja dem en kort tid efter att de har skaffats. Risken med sådana produkter är att de utnyttjas för att maskera ursprunget till tillgångar av brottsligt ursprung genom investeringsverksamhet. I Finansinspektionens sektorspecifika riskbedömning av kapitalmarknadsaktörer ³²² konstateras bland annat följande: Även utredningen av medlens ursprung och särskilt inhämtandet av tilläggsutredningar i anslutning till dem visade på brister. Enligt EBA:s riktlinjer om riskfaktorer gör den kundansvarigas nära kontakter med kunden det lättare att samla in information som ger en mer fullständig bild av syftet med och arten av kundens verksamhet. Enligt EBA kan nära kontakter emellertid också leda till intressekonflikter, så att företagets ansträngningar att hantera risken för ekonomisk brottslighet motverkas. Ovannämnda risk kan visa sig i att det faktiska ägandet eller medlens ursprung inte utreds. Då det gäller investeringstjänster är det väsentliga att utreda medlens ursprung och att förstå kundens verksamhet.

Det mycket låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner ses som en måttligt betydelsefull sårbarhet inom sektorn. Dessutom upplevs **tillsynsorganens otillräckliga resurser samt det bristfälliga informationsutbudet inom den privata sektorn** som måttliga sårbarheter. Tillsynsorganens knappa resurser kan leda till situationer där misstänkta transaktioner inte rapporteras fast de förekommer inom sektorn. Det är centralt att stärka kompetensen när det gäller bekämpande av penningtvätt, så att penningtvätt och misstänkta transaktioner kan identifieras effektivare och rapporteras korrekt till myndigheterna.

Internationalitet har identifierats som en måttligt betydelsefull sårbarhet inom kapitalmarknadssektorn, eftersom det är svårt att bland annat identifiera utländska förmånstagare och **utmanande att utreda ursprunget till tillgångar**

³²² Sammanfattning av bedömningen av de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som riktar sig mot kapitalmarknadsaktörer 2023 s.10

från utlandet. Inom sektorn ses det som utmanande att utreda ursprunget till tillgångar från utlandet och det låter sig inte tillnärmelsevis alltid göras fullständigt. Inom sektorn identifieras staters riskexponering, det vill säga möjligheten till penningtvätt ökar enligt från vilken stat tillgångar styrs till Finland.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Kapitalmarknadssektorn anses lämpa sig för storskalig penningtvätt under vissa förhållanden, men sektorn anses ändå inte utgöra något förstahandsalternativ med avseende på storskaliga penningtvättsscenarioer. Inom sektorn har dock till exempel utnyttjande av AI och komplicerade företagsstrukturer samt förekomst av bedrägerier identifierats. Dessa omständigheter kan locka brottslingar att utnyttja sektorn för penningtvätt. Om penningtvättsscenarioerna förverkligas bedöms negativa konsekvenser drabba hela sektorn, men följderna anses inte sträcka sig till samhällsviktiga strukturer eller andra ansvariga enheter. Avslöjande av ovannämnda potentiella penningtvättsfall försämrar dock förtroendet för sektorns verksamhet och dess mekanismer och gör den också sårbar för att användas av brottslingar.

Ur ekonomisk synvinkel är kapitalmarknadssektorn måttligt betydelsefull. Sektorns omsättning är 1,8 miljarder, men inom hela sektorn finns över hundra ansvariga enheter. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna för sektorns del på **måttligt betydelsefull** nivå.

4.2.7 Penningspelsverksamhet

4.2.7.1 Omvärld

I Fastlandsfinland samt på Åland får penningspel anordnas endast av en ensamrättsaktör. I Finland finns för närvarande endast två ensamrättsaktörer som tillhandahåller penningspeltjänster, en i Fastlandsfinland och en på Åland. Den penningspelsammanslutning som verkar med ensamrätt i Fastlandsfinland får anordna penningspel endast i Fastlandsfinland, och på mot-

svarande sätt sträcker sig rätten att anordna penningspel för den ensamrättsaktör som är verksam på Åland inte till Fastlandsfinland. Med stöd av penningtvättslagen övervakar Polisstyrelsen ensamrättsaktörens verksamhet i Fastlandsfinland och den verksamhet som bedrivs av bolagens ombud³²³ i begränsad utsträckning. I praktiken sköts tillsynen av Polisstyrelsens lotteriförvaltning. Penningspelsverksamheten på Åland övervakas av Ålands landskapsregering. Penningtvättslagstiftningen tillämpas som följer:

- på ensamrättaktörernas verksamhet i sin helhet, dock så att lagen tillämpas inte på verksamhet som består i att tillhandahålla penningautomater för användning utanför kasinon. Lagen tillämpas dock om spelaren ska identifiera sig som en registrerad spelare på det sätt som avses i 14 § i lotterilagen.
- penningtvättslagens 3 och 4 kap. tillämpas på näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaranmälningar och deltagaravgifter för penningspel som tillhandahålls av ovannämnda ensamrättsaktörer, om aktören till en sådan näringsidkare eller sammanslutning har överfört ansvaret för kundkännedom och rapporteringsskyldigheten (s.k. ombud)
- penningtvättslagens 7 och 8 kap. tillämpas, enligt vad som föreskrivs i respektive kapitel, på tillsyn över de nämnda näringsidkarna och sammanslutningarna.

Penningspelssammanslutningarna hör till de största rapportörskategorierna vid sidan av banker och betalningsförmedlare. År 2025 lämnade penningspelssammanslutningarna sammanlagt 7 952 rapporter om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt³²⁴. År 2024 lämnade penningspelssammanslutningarna sammanlagt 8 967 rapporter.³²⁵ Det kan påpekas att största delen av rapporterna gällde överskridet tröskelvärde.

Utöver det nuvarande ensamrättssystemet förekommer penningspel utanför det till exempel på internet. Varken för närvarande eller enligt den kommande penningspelslagen förbjuds penningspel för penningspelsaktörer utanför ensamrättssystemet eller det kommande licenssystemet. Det är dock förbjudet

³²³ Fastlandsfinlands penningspelssammanslutnings ombud hade 4 680 försäljningsställen 2024. Se Veikkaus Ab 2024, s.12.

³²⁴ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s.17

³²⁵ Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s.12.

att marknadsföra penningspel som står utanför systemet. Dessutom har till exempel olaglig penningspelsverksamhet iakttagits i form av fysiska kasinon i Fastlandsfinland. När det gäller penningspel utanför ensamrättssystemet eller i fortsättningen licenssystemet bör det påpekas att tillsynsmyndigheterna för penningtvätt inte har befogenheter att övervaka det när det gäller penningtvätt.

Enligt en undersökning som gjorts av Institutet för hälsa och välfärd hade 70 % av de svarande i åldern 15–74 år som bodde i Fastlandsfinland spelat penningspel under det föregående året.³²⁶

Fastlandsfinland – penningspelande inom penningspelssystemet

Bestämmelser om anordnande av penningspel i Fastlandsfinland ingår i lotterilagen (1047/2001).³²⁷ Statsrådet har dessutom utfärdat en förordning (1414/2016) om anordnande av ensamrättsaktörens penningspel i Fastlandsfinland³²⁸ och inrikesministeriet en förordning (1202/2025) om spelregler för penningspel.³²⁹ Syftet med tillsynen över lotteriverksamheten och därigenom tillsynen över penningspel är bland annat att garantera rättsskyddet för dem som deltar i lotterier samt att förhindra missbruk och brott.

I lotterilagen avses med lotteri en sådan verksamhet, där deltagandet sker mot vederlag och deltagarna har möjlighet att få en vinst med penningvärde som helt eller delvis beror på slumpen. Vad som i lagen föreskrivs om lotteri gäller även bedrivande av kasinoverksamhet och ställande av kasinospel, penningautomater och varuvinstautomater samt andra spelautomater och

³²⁶ Institutet för hälsa och välfärd 2024, s. 3

³²⁷ Lotterilagen reviderades senast i ett projekt som tillsattes 31.1.2020. I propositionen föreslogs att till lagen skulle fogas bestämmelser om bl.a. obligatorisk identifiering vid spelande. Den gällande lotterilagen trädde i kraft 1.1.2022. Se RP 135/2021 rd och Inrikesministeriet: Revide-ring av lotterilagen, läst 26.3.2025.

³²⁸ Genom statsrådets förordning föreskrivs också om bl.a. deltagande i penningspel, avrundande av vinster, uttagna vinster, maximiantalet penningautomater och särskilda spelsalar samt antalet kasinon. Enligt 11 § får penningspelsbolaget bedriva kasinoverksamhet vid ett kasino inom Helsingfors stads område och vid ett kasino inom Tammerfors stads område.

³²⁹ De spelregler för penningspel som föreskrivs genom inrikesministeriets förordning innehåller detaljerade regler för alla penningspel som anordnas. Reglerna för penningspel innehåller flera element som är av betydelse för penningspelens attraktionskraft för penningtvätt. Reglerna innehåller begränsningar av bl.a. insatsnivåer och vinstbetalning. Inrikesministeriets förordning om spelregler ändras relativt ofta.

spelanordningar till allmänhetens förfogande mot vederlag så att spelaren kan få en vinst med penningvärde som helt eller delvis beror på slumpen.³³⁰

Den i lotterilagen föreskrivna allmänna åldersgränsen för penningspelande är 18 år. Från och med den 1 januari 2024 har deltagande i alla penningspel som anordnas av ensamrättsaktören i Fastlandsfinland krävt registrering som kund och identifiering i samband med spelandet.³³¹ Ensamrättsaktören tillhandahåller penningspel både elektroniskt och på fysiska platser. Utbudet av penningspel omfattar till exempel lotterispel, vadslagningsspel, penningsautomatspel samt kasinospel. Flera penningspel kan också spelas på ombudens försäljningsställen. Förutom egna särskild spelsalar och spelpunkter har ensamrättsaktören också ett kasino i Helsingfors.

Enligt den nya penningspelslagen (10/2026) får penningspel anordnas med stöd av både ensamrättslicens och penningspelslicens från och med den 1 juli 2027. Detta innebär att penningspelsverksamhet får tillhandahållas av även andra aktörer än ensamrättsaktörer från och med den 1 juli 2027. Tillsynen över penningspelsverksamheten, inklusive tillsynen över penningtvätt, och beviljandet av licenser överförs samtidigt från Polisstyrelsen till Tillstånds- och tillsynsverket. Detaljerna i penningspelssektorns omvärld beskrivs i bilaga 4.

Åland

Anordnandet av penningspel på Åland regleras i landskapets lotterilag 1966:10 ("Landskapslag om lotterier"). Ensamrättsaktören på Åland tillhandahåller penningspel via en digital kanal, på fysiska platser och på passagerarfartyg på Östersjön. Internet-penningspel är aktörens största affärsområde, och de omfattar bland annat vadslagning och kasinospel. På Åland och på passagerarfartygen på Östersjön tillhandahåller ensamrättsaktören spelautomater, spelbord och spelsalar. På Åland finns inte längre något fysiskt kasino i Mariehamn. Ålands penningautomatförening (Paf) har dock med stöd av tillstånd som beviljats av Ålands landskapsregering rätt att ordna viss kasinospelsverksamhet på två godkända spelplatser på Åland.

³³⁰ Lotterilagen (1047/2001), 2 §

³³¹ Veikkaus Ab 2024, s. 19.

Penningspels- och lotteriverksamheten övervakas av Ålands landskapsförvaltning i enlighet med 5 a § i landskapets lotterilag (1966:10). Till utgången av 2023 övervakades verksamheten av Lotteriinspektionen, som lades ner när landskapslagen om Lotteriinspektionen (2016:10) upphävdes.³³²

Penningspelande utanför penningspelssystemet

Till de internetpenningspel som finländarna spelar utanför ensamrättssystemet hör vadslagnings-, kasino-, poker-, bingo- och lotterispel. Enligt en uppskattning som gjorts av EGBA (European Gaming & Betting Association), som är en handelsorganisation för tillhandahållare av internetpenningspel i Europa³³³, var lotterier och bingo relativt populära bland finländarna jämfört med till andra EU-länder 2023. De spelas både inom penningspelssystemet, men också utanför systemet med ensamrätt till penningspelsverksamhet. Vadslagningens och kasinospelandets andel av finländarnas spelande låg på genomsnittsnivå för EU-länderna. Av grannländerna var vadslagning en populärare spelform i Sverige än i Finland, men i Estland var den mindre populär. I Finland stod både lotterier och bingo för en större andel av allt penningspelande än i Sverige och Estland.³³⁴

En växande trend på marknaden utanför systemet med ensamrätt är så kallade kryptokasinon. Det finns inga uppskattningar av volymen av spelandet i kryptokasinon eller huruvida sådana uppgifter ingår i uppskattningar av spelandet utanför systemet.³³⁵ Internationellt har man sett att hasardspelsapplikationer som godkänner kryptotillgångar som betalningssätt (eng. cryptocurrency gambling platforms) kan användas för penningtvätt.³³⁶

³³² Lotteriinspektionen inrättades 1.1.2017, när landskapslagen om den (2016:10) trädde i kraft. Befogenheten enligt 7 kap. i penningtvättslagen (444/2017) att övervaka penningspels- och lotteriverksamheten på Åland överfördes från Polisstyrelsen till Lotteriinspektion i enlighet med republikens presidents förordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (500/2018).

³³³ EU-länderna och Storbritannien

³³⁴ EGBA 2025, läst 13.8.2025.

³³⁵ RP 16/2025 rd

³³⁶ Europol 2023, s. 15.

4.2.7.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för penningspelsverksamhet både i Fastlandsfinland och på Åland är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 40 experter från den offentliga och den privata sektorn.

Hoten och sårbarheterna för penningspelsverksamheten i Fastlandsfinland och på Åland beskrivs i samma text, eftersom penningspelsverksamheten i båda landsdelarna i huvudsak berörs av liknande risker. I texten hänvisas för tydlighetens skull till den landsdel till vilken det hot eller den sårbarhet som behandlas hänför sig.

Penningspelssektorn i Fastlandsfinland och på Åland berörs av ett måttligt betydelsefullt hot om penningtvätt, som hänför sig särskilt till utnyttjande av avancerad teknik, användning av kontanter samt gränsöverskridande penningspelsverksamhet. Som ett betydelsefullt hot har identifierats användning av AI och annan avancerad teknik vid penningspelande, särskilt när de utnyttjas som verktyg för penningtvätt. Brottslingar kan spela med tillgångar från olagliga källor. Spelandet behöver inte ge vinst, om syftet är endast penningtvätt, utan för brottslingen räcker det att få sina egna pengar eller ens en del av dem tillbaka. Om spelandet dessutom ger vinst betyder det att brottslingen också har penningmässig nytta av penningtvätten. Dessutom ökar lättillgängliga digitala applikationer och tekniker risken.

Användningen av kontanter utgör fortfarande en risk för penningtvätt, trots att användningen har minskat i och med den starka autentiseringen. Det är svårt att reda ut ursprunget till kontanter, vilket också gör det svårt att identifiera brotten. Att låta tillgångar cirkulera via spelkonton har dessutom identifierats som en penningtvättsmetod, eftersom det felaktigt kan få tillgångarna att se ut som penningspelsvinster.

Centrala sårbarheter är användningen av kryptotillgångar vid spelande utanför penningspelsystemet, brister i tillsynen och informationsutbytet samt den begränsade tillsynen över gränsöverskridande penningspelsverksamhet. Ursprunget till utländska spelares tillgångar orsakar ytterligare utmaningar, eftersom finländska myndigheter inte har befogenhet att övervaka utländska aktörer.

Enligt riskanalysen finns det iakttagelser som säger att penningtvättsbrottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för att finansiera penningtvätt, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Utnyttjande av avancerad teknik för att maximera vinsterna identifieras som ett betydelsefullt hot i penningsspelverksamheten i Fastlandsfinland. Hotet är särskilt förenat med användning av AI och annan avancerad analys, som antas eventuellt öka vinstsannolikheterna. Särskilt vid penningsspel och vadslagning kan avancerad teknik utnyttjas för att maximera vinsten. Verksamheten blir ett hot när avancerad teknik utnyttjas vid penningtvätt genom penningsspel. Riskexponeringen ökas av ett scenario där tillgångar från olagliga källor spelas genom att utnyttja avancerad teknik, och strävan är att spelandet ska ge vinst eller att man ska få tillbaka de tillgångar som investerats i spelandet helt eller ens delvis. Då fås vinning som fått på brottslig väg tvättad, men vinningen ökar också genom vinsterna. I penningsspelverksamhet kan man med hjälp av avancerad teknik uppnå en fördel genom att låta tillgångarna cirkulera, vilket möjliggör penningtvätt och maskering av tillgångarnas ursprung. Som ett betydelsefullt hot identifieras dessutom de allt vanligare digitala tillämpningarna, **AI** samt deras lättillgänglighet.

I penningsspelverksamheten i Fastlandsfinland **har penningsspelande som utövas av medlemmar i kriminella grupper** identifierats som ett betydelsefullt hot. Inom sektorn har man iakttagit att medlemmar i organiserade kriminella grupper samt gatugäng deltar i penningsspel. Om de tillgångar som används vid penningsspelandet har skaffats med brottsliga metoder, kan det vara fråga om penningtvätt. Om spelandet ger vinst, eller man får ens en del av det spelade tillgångarna tillbaka, fås tillgångar som skaffats med brottsliga metoder att se ut som penningsspelvinster som härrör från lagliga källor. På Åland har hot i anslutning till penningsspelande som utövas av medlemmar i kriminella grupper också identifierats, men det har bedömts vara måttligt betydelsefullt.

I penningsspelverksamheten i Fastlandsfinland har **användningen av kontanter** fortfarande lyfts fram som ett måttligt betydelsefullt hot om penningtvätt, trots att myndigheterna inte längre bedömer att kontanter utgör en lika

stor risk som tidigare. Spelande inom penningspelssystemet förutsätter att man identifierar sig, vilket har föregåtts av kontroll av identiteten när kundförhållandet upprättades. Detta har kunnat bidra till att minska användningen av kontanter vid penningspelande och öka andelen identifierade betalningsmedel. Trots detta används kontanter fortfarande vid penningspelande. Kontanter utgör en betydande risk för penningtvätt, efter det är ett betalningsmedel som brottslingar föredrar och deras ursprung är utmanande att utreda. Av denna orsak är det också svårt för förundersökningsmyndigheterna att få en helhetsbild av tillgångarnas ursprung och eventuella förbrott. På Åland bedöms användningen av **kontanter** utgöra ett måttligt betydelsefullt hot.

Som ett måttligt betydelsefullt hot om penningtvätt har också identifierats **tillgångar som cirkuleras via spelkonton**. Förfarandet innebär att tillgångar överförs till ett spelkonto och därifrån vidare till spelarens hemtagningskonto, varvid tillgångarna kan se ut som penningspelsvinster. Det konto som spelaren använder för att föra över tillgångar till spelkontot kan avvika från det konto som spelaren angett för hemtagning av vinster. Det är möjligt att i spelaktörens system lägga till en annan persons bankkonto, till vilket tillgångarna styrs.

Sårbarheter

I penningspelsverksamhet utanför penningspelssystemet i Fastlandsfinland, på den internationella spelmarknaden, upplevs **användningen av kryptotillgångar som betalningsmedel samt betalningar från olika plattformar** som en betydelsefull sårbarhet. I vissa internationella nätkasinons godkänns kryptotillgångar som betalningsmedel, varvid det är svårt att utreda tillgångarnas ursprung. Enlig den penningspelslag³³⁷ som träder i kraft i Finland den 1 juli 2027 är det inte möjligt att använda kryptotillgångar vid lagligt penningspelande och det har inte heller varit möjligt under lotterilagens giltighetstid. I praktiken betyder detta att penningspelsaktören inte tar emot tillgångar i form av kryptotillgångar. Tillgångarna kan komma från banker, och före det har de kunnat bytas från krypto till någon annan valuta med hjälp av en betalningstjänst.

³³⁷ Penningspelslagen (10/2026)

I penningsspelverksamheten i Fastlandsfinland har **den splittrade tillsynen** identifierats som en betydelsefull sårbarhet. I Finland får penningsspel tillhandahållas laglig i Fastlandsfinland endast av Veikkaus Ab, som övervakas av Polisstyrelsen, och på Åland av PAF, som övervakas av landskapsregeringen. När det gäller de lagliga aktörerna har den splittrade tillsynen inte identifierats som någon risk. Det inhemska tillsynsorganet övervakar inte utländska penningsspelsbolag när det gäller penningtvätt. Det har identifierats som en sårbarhet att även aktörer utanför det lagliga penningsspelssystemet tillhandahåller penningsspel till Finland. Internationaliteten medför utmaningar, eftersom bestämmelser och förfaranden varierar från stat till stat och befogenheten möjliggör inte gränsöverskridande tillsyn.

Utöver de ovannämnda har **tillsynen över gränsöverskridande verksamhet** identifierats som en betydelsefull sårbarhet inom sektorn. Om misstänkta betalningar inom penningsspelverksamhet upptäcks i någon annan stat, når information om denna misstänkta transaktion endast finansunderrättelseenheten i det land där spelaktören är registrerad. I en internationell omvärld kan spelarens hemstat vara en helt annan stat än den där spelandet äger rum och det land där penningsspelsbolaget är registrerat eller har skaffat licens. Inom penningsspelssektorn **har bristen på informationsutbyte mellan aktörer inom den privata sektorn** identifierats som en betydelsefull sårbarhet. Inom sektorn har en sådan situation identifierats som utmanande där till exempel en ansvarig enhet frågar av en penningsspelare var denne har vunnit sina pengar eller varifrån de härrör. Om kunden berättar att de är vinster från en utländsk penningsspelsplattform är det svårt att ifrågasätta svaret och det går inte att utreda informationen desto noggrannare, eftersom brister har identifierats i informationsutbytet mellan till exempel finansiella institut och ansvariga enheter.

Inom penningsspelssektorn i Fastlandsfinland och på Åland har **utländska penningsspelare** i fysiska kasinon identifierats som en betydelsefull sårbarhet, eftersom man har sett att det är utmanande att utreda ursprunget till tillgångar från utlandet.

Inom penningsspelssektorn på Åland identifierades **användningen av utländska penningsspelsbolag** som en måttligt betydelsefull sårbarhet. Det är utmanande att utreda tillgångarnas ursprung i situationer där spelaren uppger att tillgångarna är vinster från något utländska penningsspelsbolag.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Penningspelssektorn anses lämpa sig för storskalig penningtvätt. Med avseende på storskaliga penningtvättsscenarioer ses sektorn ändå inte som någon förstahandssektor för penningtvätt, trots att man inom sektorn har identifierat utmaningar med att utreda ursprunget till tillgångar från utlandet samt fortsatt omfattande användning av kontanter inom spelvärlden. De ovannämnda omständigheterna kan dock locka brottslingar att utnyttja sektorn vid penningtvätt. Om penningtvättsscenarioerna förverkligas bedöms negativa konsekvenser drabba hela sektorn, men följderna anses inte sträcka sig till samhällsviktiga strukturer eller andra ansvariga enheter. Om penningtvättsfall avslöjas inom sektorn försämrar det förtroendet för sektorns verksamhet och dess mekanismer och gör den också sårbar för att användas av brottslingar.

Ur ekonomisk synvinkel är penningspelssektorn måttligt betydelsefull. Sektorns omsättning för Fastlandsfinlands del är 1,9 miljarder och för Ålands del 183 miljoner. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna för penningsspelssektorns del i Fastlandsfinland och Åland på **måttligt betydelsefull** nivå.

4.2.8 Försäkringsverksamhet

4.2.8.1 Omvärld

Sektorns ansvariga enheter med avseende på penningtvättslagen³³⁸ är

- försäkringsbolag och specialföretag enligt försäkringsbolagslagen (521/2008)
- arbetspensionsförsäkringsbolag enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997)
- filialer till försäkringsbolag från tredjeland enligt lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995)

³³⁸ I Finland har skadeförsäkringar tagits med i penningtvättslagens tillämpningsområde, trots att det inte krävs i direktivet eller FATF:s rekommendationer.

- försäkringsföreningar enligt lagen om försäkringsföreningar (1250/1987)
- försäkringsförmedlare, sidoverksamma försäkringsförmedlare samt utländska försäkringsförmedlares och sidoverksamma försäkringsförmedlares filialer i Finland, enligt lagen om försäkringsdistribution (234/2018).

Finansinspektionen svarar för tillsynen över aktörer som är verksamma på försäkringsmarknaden. Finländska försäkringsbolag ska ha koncession som beviljas av Finansinspektionen.³³⁹ Försäkringsombud och försäkringsmäklare som bedriver försäkringsrepresentation ska registrera sig i Finansinspektionen försäkringsförmedlarregister.³⁴⁰

Försäkrings- och arbetspensionsförsäkringsbolag samt försäkringsföreningar lämnade 477 rapporter om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt 2025.³⁴¹ Aktörerna lämnade sammanlagt 405 rapporter 2024.³⁴² Detaljerna i försäkringssektorns omvärld beskrivs i bilaga 4.

I Finland har skadeförsäkringsbolag lagts till penningtvättslagens tillämpningsområde genom en nationell utvidgning av de tidigare penningtvättsdirektivens tillämpningsområde. I den regeringsproposition om en totalreform av penningtvättslagen som finansministeriet bereder som bäst föreslås att de nya penningtvättsbestämmelsernas tillämpningsområde på basis av risken inte ska omfatta andra aktörer i försäkringsbranschen än sådana bedriver som livförsäkringsverksamhet och annan investeringsrelaterad försäkringsverksamhet och som omfattas av penningtvättsförordningens obligatoriska tillämpningsområde. Det har inte nationellt framkommit misstankar om penningtvätt eller finansiering av terrorism i skadeförsäkringsbolags verksamhet, och det kan inte betraktas som motiverat att utvidga tillämpningsområdet till denna del. Inte heller i kommissionens konsekvensbedömning som åtföljde den föreslagna EU-regleringen har man sett några orsaker att utvidga penningtvätts-

³³⁹ Arbetspensionsförsäkring utgör ett undantag från detta, eftersom de beviljas koncession av statsrådet.

³⁴⁰ Försäkringsombud agerar för ett eller flera försäkringsbolag och på deras ansvar. Försäkringsmäklare är självständiga oberoende aktörer.

³⁴¹ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 12.

³⁴² Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s. 12.

bestämmelsernas tillämpningsområde till annan försäkringsverksamhet än livförsäkringsverksamhet och annan investeringsrelaterad försäkringsverksamhet.

4.2.8.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för försäkringssektorn är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 64 experter från den offentliga och den privata sektorn³⁴³.

I ett större perspektiv har försäkringsbolagen tre centrala roller i Finland: att hantera försäkringsrisker samt att fungera som placerare och som en kanal för långsiktigt sparande. I den nationella riskbedömningen har risknivån konstaterats variera enligt försäkringsprodukt, trots att såväl liv- som skadeförsäkring ses vara förenade sektorspecifika hot och sårbarheter. Överlag anses riskerna med avseende på skadeförsäkring vara lägre än livförsäkringar och investeringsrelaterade produkter.

De viktigaste identifierade riskerna för penningtvätt hänför sig inom försäkringssektorn till brister i informationsutbytet, utmaningar med kundkännedom samt betalningsrörelsen begränsade transparens. Risken ökar av att sektorn i praktiken saknar möjlighet att säkerställa vem som verkligen äger de bankkonton som används i samband med försäkringspremier och försäkringersättning. Dessutom är försäkringsverksamhet förenad med flera kundroller (försäkringstagare, försäkrad, förmånstagare, betalare), vilket försvårar kundkännedomen och ökar risken för missbruk. Försäkringsbedrägerier utgör ett betydelsefullt hot om förbrott.

Riskerna förstärks av mångfalden av distributionskanaler och förmedlare, den ojämnt fördelade kompetensen inom sektorn samt bristerna i kundkännedom och uppdatering av uppgifterna för kundkännedom, särskilt inom livförsäkringssektorn. Upptäckten av penningtvätt försvåras också av komplicerade företagsarrangemang, utländska företagsformer och utmaningar med att utreda

³⁴³ Enligt den sammanfattning av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism inom livförsäkringssektorn som Finansinspektionen publicerade 17.6.2025 är risken för penningtvätt och finansiering av terrorism som helhet ganska betydande (2/4) inom livförsäkringssektorn.

ursprunget till tillgångar från utlandet. Riskhanteringen inom försäkringssektorn förutsätter effektiviserat informationsutbyte, kompetenshöjning och utveckling av rutinerna för kundkännedom.

Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för penningtvätt, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Inom sektorn identifieras **möjligheten till försäkringsbedrägerier** som ett måttligt hot. Det är möjligt att utnyttja försäkringssektorn så att man skaffar vinning av brott genom ett försäkringsbedrägeri och sålunda gör sig skyldig till ett förbrott och eventuellt senare till penningtvätt. Som exempel kan nämnas en situation där man grundlöst ansöker om försäkringsersättningar för försäkrad egendom som man själv förstört, eller så att den försäkrade egendomen i själva verket inte ens har förstörts.

Sårbarheter

Inom försäkringssektorn identifieras **brister i informationsutbytet mellan ansvariga enheter** som en betydelsefull sårbarhet. Försäkringssektorns aktörer kan inte försäkra sig om den verkliga ägaren till det bankkonto som kunden uppgett, utan aktörerna betalar försäkringsersättningar till det bankkonto som kunden uppgett utan bankens bekräftelse. **Brister i informationsutbytet har också identifierats mellan myndigheterna och den privata sektorn.** Utöver det ovannämnda har även **brister i informationsutbytet mellan försäkringsbolagen** konstaterats utgöra en måttligt betydelsefull sårbarhet.

En måttligt betydelsefull sårbarhet inom försäkringssektorn är **mångfalden av distributionskanaler och aktörer.** Inom sektorn har många enmansbolag, ombud och mäklare identifierats. Dessa aktörer använder försäkringsbolagets verktyg för identifiering, men kvaliteten på uppgifterna för kundkännedom kan vara svag. Som en måttlig sårbarhet identifieras oklarhet om **vem som ska betraktas som kund och den oklara lagstiftningen om kundförhållanden.** Enligt penningtvättslagen är sektorns aktörer skyldiga att känna sina kunder. I ett försäkringsbolag är kunden i princip försäkringstagare, men dessutom kan

andra roller hänföra sig till försäkringen, såsom försäkrad, förmånstagare, ersättningstagare och betalare. Dessa aktörer är ofta olika personer, och försäkringsbolaget kan inte nödvändigtvis identifiera alla.

En betydelsefull sårbarhet som iakttagits inom försäkringssektorn gäller **aktörernas riskmedvetenhet och kompetens**. Det har konstaterats att aktörernas kompetens i anslutning till förhindrande av penningtvätt är mycket kluren inom sektorn. Låg kompetensnivå kan öka sektorns riskexponering och sektorns möjligheter att identifiera och övervaka risker för penningtvätt. I den sammanfattning av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism inom livförsäkringssektorn som Finansinspektionen publicerade den 1 juni 2025 har Finansinspektionen bedömt att livförsäkringsbolagen bör förbättra sina riskhanteringsmetoder, särskilt de åtgärder som gäller kundkännedom och uppdatering av uppgifterna om kundkännedom. Det finns stora skillnader inom sektorn i hur väl bolagen observerar misstänkta transaktioner i sin verksamhet och i vilken utsträckning de lämnar rapporter till Centralen för utredning av penningtvätt.

Kundernas komplicerade företagsarrangemang, utländska företagsformer, identifiering av ursprunget till tillgångar från utlandet samt utredning av ursprunget till de tillgångar som använts för att betala försäkringspremier utgör måttligt betydelsefulla sårbarheter för försäkringssektorn. Identifieringen av utländska tillgångars ursprung har överlag ansetts medföra utmaningar. Det har också väckts misstankar om försök att betala försäkringspremier med tillgångar som skaffats med brottsliga metoder. Försäkringsbolagen har dock ingen insyn i betalares identifieringsuppgifter. Inom sektorn har man dessutom sett att skade- och livförsäkringskunder har komplicerade företagsarrangemang som kan medföra utmaningar med att identifiera de verkliga förmånstagarna. När det gäller utländska företagsformer kan det vara svårt att identifiera den aktör som har bestämmande ställning i bolaget och således beslutar om betalningar och penningrörelsen.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Försäkringssektorn anses lämpa sig väl för penningtvätt och

den kan spela en viktig roll i storskaliga penningtvättsscenarier och penningtvättfall. När det gäller sektorns verkningsfullhet har man bedömt att när sektorn används för penningtvätt kan det ha omfattande negativa samhällseffekter, som också kan uppstå utanför sektorn och påverka till exempel andra ansvariga enheters verksamhet negativt. Försäkringssektorns omsättning uppgår till 36,8 miljarder, varför de ekonomiska konsekvenserna kan anses vara betydande för samhället. Även om sektorn som rapporteringsskyldig inte kan betraktas som stor med avseende på antalet ansvariga enheter, kan sektorn ändå anses som samhällsviktig ur ekonomisk synvinkel. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna för försäkringssektorns del på **betydelsefull** nivå.

4.2.9 Valutaväxling

4.2.9.1 Omvärld

Sektorns ansvariga enheter enligt penningtvättslagen omfattar fysiska eller juridiska personer enligt 7 och 7 a § i lagen om betalningsinstitut (297/2010) som bedriver valutaväxlingsverksamhet. Valutaväxlare övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket. I oktober 2025 var 12 valutaväxlare med verksamheten som huvudsyssla och 1 valutaväxlare med verksamheten som bisyssla registrerade i Tillstånds- och tillsynsverkets register för övervakning av penningtvätt. Företagen inom sektorn är inhemska och största delen av dem finns i Nyland. Valutaväxlarnas kundkrets omfattar såväl inhemska som utländska kunder. Detaljerna i omvärlden för valutaväxlingssektorn beskrivs i bilaga 4.

4.2.9.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för valutaväxlare är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit 43 experter från den offentliga och den privata sektorn.

Trots att Finland hör till euroområdet och den inhemska betalningsrörelsen sker i euro är valutaväxlingssektorn i operativt hänseende kritisk för vissa användargrupper och penningflöden. Den traditionella kontantvalutaväxlingen är

dock inte längre i ekonomiskt fokus på samma sätt som i länder som använder olika valutor eller en egen valuta. I Finland används dessutom avsevärt mindre kontanter jämfört med det övriga euroområdet.

Risken för penningtvätt inom valutaväxlingssektorn baserar sig i första hand på den kontantintensiva verksamheten, som försämrar möjligheten att spåra tillgångarnas ursprung och skapar förutsättningar för penningtvätt, särskilt i situationer där kontanter byts till en annan valuta och tillgångar förs över statsgränser eller till en tredje part. Risknivån ökar särskilt av brister i anslutning till kundkännedomen och verifieringen av uppgifter, där man i alltför hög grad stödjer sig på myndighetsregister utan tillräcklig egen bedömning av kundkännedomen.

Dessutom försvagas bekämpningen av penningtvätt av det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner, vilket kan ha att göra med att rapporteringsförfarandet upplevs som tungt. Detta kan göra sektorn lockande för brottslingar. Upptäckt av penningtvätt inom sektorn försvåras också av den internationella kundkretsen samt av utmaningarna med att utreda ursprunget till tillgångar från utlandet.

Enligt riskanalysen finns det iakttagelser som säger att penningtvättsbrottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för att finansiera penningtvätt, eftersom endast måttliga kostnader hänförs till verksamheten.

Hot

Som det mest betydelsefulla hotet inom valutaväxlingssektorn identifieras **den kontantintensiva** verksamheten. Användningen av kontanter innebär att det inom sektorn är utmanande att uppfatta var tillgångar som bytts till en annan valuta hamnar, samt varifrån kontanter som används vid valutaväxling kommer ifrån. Sektorn har inte insyn i tillgångarnas ursprung. Dessutom fördunklas utredningen av ursprunget efter att den ursprungliga penningssumman i ursprungsvalutan har bytts till en annan valuta och eventuellt transporteras till en annan stat eller i det aktuella landet överförs i en annan aktörs besittning.

Sårbarheter

Allmänna sårbarheter som identifierats inom sektorn är **bristande sakkunskap om identifieringsåtgärder och verifiering av de uppgifter som de ansvariga enheterna använder**. Man har sett att de ansvariga enheterna i processen för kundkännedom kan förlita sig enbart på myndigheternas register. I en sådan situation kan sektorns egen identifieringsprocess vara alltför lätt, vilket ökar risken för penningtvätt.

Inom valutaväxlingssektorn upplevs det dessutom som en betydelsefull sårbarhet att **förfarandet för rapportering av penningtvätt är för tungt**. Enligt anvisningarna till de ansvariga enheterna borde rapporter lämnas med låg tröskel. De ansvariga enheterna upplever ändå att innehållet i rapporteringen och föreskrifterna om den inte stöder denna verksamhetsmodell och arbetsfördelning.

Det låga antalet rapporterna om misstänkta transaktioner identifieras som en måttligt betydelsefull sårbarhet inom valutaväxlingssektorn. Sektorn lämnar endast få rapporter om misstänkta transaktioner, vilket kan locka aktörer att utnyttja sektorn vid penningtvätt.

Den internationella kundkretsen identifieras som en måttlig sårbarhet inom valutaväxlingssektorn. Man har sett att kundkännedom och upptäckande av riskfaktorer är utmanande i internationell affärsverksamhet. I synnerhet identifieringen av internationella kunder i valutaväxlingssituationer upplevs som utmanande inom sektorn, och således lyckas man inte alltid identifiera kunden. Förutom utmaningarna med kundidentifiering har också **utmaningar med att utreda ursprunget till tillgångar från utlandet** konstaterats vara en betydelsefull sårbarhet i anslutning till penningtvätt inom valutaväxlingssektorn.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Valutaväxlingssektorn anses lämpa sig för storskalig penningtvätt under vissa förhållanden. Sektorn anses ändå inte utgöra något förstahandsalternativ med avseende på storskaliga penningtvättsscenarier, trots att till exempel utmaningar i anslutning till åtgärder för kundkännedom samt användning av kontanter och utmaningar till följd av den internationella kundkret-

sen och således problem med identifiering av tillgångarnas ursprung har identifierats inom sektorn. Dessa omständigheter kan dock locka brottslingar att utnyttja sektorn vid penningtvätt. Om penningtvättsscenarierna förverkligas bedöms negativa konsekvenser drabba hela sektorn, men följderna anses inte sträcka sig till samhällsviktiga strukturer eller andra ansvariga enheter. Avslöjande av ovannämnda potentiella penningtvättsfall försämrar dock förtroendet för sektorns verksamhet och dess mekanismer och gör den också sårbar för att användas av brottslingar.

Det är erkänt utmanande att bedöma sektorns ekonomiska konsekvenser, eftersom uppskattningarna av till exempel aktörernas omsättning inte är tillförlitliga, så det är inte möjligt att tillförlitligt bedöma verksamhetens omfattning i euro. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna för valutaväxlingssektorns del på **måttligt betydelsefull** nivå.

4.2.10 Experttjänster

Experttjänster omfattar de icke-finansiella sektorer och företag som fastställs i bestämmelserna om penningtvätt och finansiering av terrorism ("designated non-financial businesses and professions", DNFBP³⁴⁴). Experttjänstsektorn är i riskbedömningen uppdelad i nio kategorier. Kategoriseringen utgår från verksamhetens karaktär och egenskaper, så att riskbedömningen kan inriktas mer effektivt. Fenomenet med professionella medhjälpare, som i väsentlig grad hänförs till experttjänster, behandlas i avsnitt 3.1.4 i riskbedömningen.

4.2.10.1 Varuhandlare eller kontantrapportörer

4.2.10.1.1 Omvärld

Sektorns ansvariga enheter enligt penningtvättslagen är de som affärs- eller yrkesmässigt säljer eller förmedlar varor till den del som kontantbetalningar erlagda i en post eller i flera poster som har samband med varandra överstiger 10 000 euro.

³⁴⁴ Se närmare definition i FATF 2012–2025, s. 129.

De som affärs- eller yrkesmässig säljer varor och som avses i penningtvättslagen övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket. I Tillstånds- och tillsynsverkets register för övervakning av penningtvätt, som före den regionförvaltningsreform som trädde i kraft den 1 januari 2026 fördes av Regionförvaltningsverket i Södra Finland, fanns i oktober 2025 63 registrerade varuhandlare, av vilka 5 hade verksamheten som bisyssla. Största delen av dem var bilhandlare. Dessutom fanns det företag i bland annat guldsmeds- och urmakarbranschen bland de registrerade.³⁴⁵

Trots att antalet varuhandlare som antecknats i registret för övervakning av penningtvätt är relativt litet, bör det totala antalet aktörer och sektorns omsättning i sin helhet anses vara betydande.

Inom varuhandeln har kringgåendet av sanktioner i och med Rysslands invasion av Ukraina hamnat i fokus på grund av EU:s sanktioner mot Ryssland. Efter invasionen har EU kännbart utvidgat de sanktioner som påfördes Ryssland efter intagningen av Krim. I och med sanktionerna är det förbjudet att exportera vissa produkter till Ryssland, och exportförbuden gäller bland annat varor med dubbla användningsområden och lyxvaror.³⁴⁶ Företagen måste försäkra sig om att de inte bryter mot sanktionerna, och sträva efter att identifiera och förhindra eventuellt kringgående av sanktionerna.³⁴⁷

Centralen för utredning av penningtvätt upptäckte vissa tillvägagångssätt för att kringgå sanktioner i de sanktionsrelaterade rapporter om misstänkta sanktioner som centralen tog emot 2024. Ett sätt som man upptäckte var att ett stort antal produkter beställdes från en webbutik och att beställarpuppgifterna maskerades. De beställda produkterna var elektronik, skjutvapen-, jakt- och friluftsförnödenheter samt lyxvaror.³⁴⁸ Man bör dock lägga märke till att varuhandlares rapporteringsskyldighet enligt penningtvättslagen gäller kontantbetalningar som uppgår till 10 000 euro eller mera. Sålunda kan till exempel varor med dubbla användningsområden eller andra produkter som berörs av

³⁴⁵ Uppgifter som Regionförvaltningsverket i Södra Finland lämnat för riskbedömningsarbetet

³⁴⁶ Varor med dubbla användningsområden belades med exportförbud 2014 genom EU:s för-ordning (EU) 833/2014 som en del av det s.k. sektorsanktionssystemet. I det fjärde sanktions-paketet belades exporten av lyxvaror med exportförbud.

³⁴⁷ Se t.ex. Utrikesministeriet 13.6.2025: Finlands sanktionsmyndigheter påminner företagen om sanktionernas betydelse, läst 27.8.2025.

³⁴⁸ Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s. 9.

sanktioner köpas också för en mindre summa så att det ovannämnda gränsvärdet inte uppnås. Å andra sidan har varuhandlarna på grund av sin ställning förutsättningar att upptäcka eventuella inköp av varor med dubbla användningsområden i syfte att bryta mot exportförbudet.

Östra Finlands hovrätt dömde svaranden för regleringsbrott då denne hade försökt föra ekolod, som klassificeras som varor med dubbla användningsområden, och en smartklocka och golfklubbor, som klassificeras som lyxvaror, som hen köpt till Ryssland. Lyxvaror omfattas i regel av exportförbud när deras värde överstiger 300 euro. Domen har vunnit laga kraft.³⁴⁹

Centralen för utredning av penningtvätt granskade 2024 rapporter om misstänkta transaktioner med koppling till sådana som handlar med värdeföremål och varor under perioden 01/2021–07/2024. Materialet omfattade rapporter från varuhandlare, pantlåneinrättningar och konsthandlare samt rapporter från andra ansvariga enheter till vilka aktörerna i dessa rapportörskategorier hade koppling. I utredningen såg man att innehållet i rapporterna om misstänkta transaktioner från varuhandlare, pantlåneinrättningar och konsthandlare var i regel snävt eller annars av dålig kvalitet med tanke på utredningen av penningtvätt.³⁵⁰ I rapporterna från andra ansvariga enheter förekom några sådana ansvariga enheter som hörde till de tre ovannämnda rapportörskategorierna som inte själva hade lämnat rapport till centralen. Sådana ansvariga enheter var till exempel vissa fordonshandlare och urmakar- och guldsmedsbutiker, som hänfördes till varuhandlarsektorn.

År 2025 lämnade varuhandlare 13 rapporter om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt. År 2024 lämnade varuhandlare 129 rapporter.³⁵¹ Detaljerna i omvärlden för varuhandlar- eller kontantrapportörssektorn beskrivs i bilaga 4.

³⁴⁹ Östra Finlands hovrätt 6.2.2024, I-SHO:2024:1

³⁵⁰ Centralen för utredning av penningtvätt 2025b, s. 5.

³⁵¹ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 12.

4.2.10.1.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för varuhandlare är 3, det vill säga **betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 55 experter från den offentliga och den privata sektorn.

Inom varuhandeln har kringgåendet av sanktioner i och med Rysslands invasion av Ukraina hamnat i centrum för uppmärksamheten på grund av EU:s sanktioner mot Ryssland och allt större fokus läggs på sektorns utredningsskyldighet och efterlevnad av rapporteringsskyldigheten. Sektorn erbjuder också strukturer som kan missbrukas. De största hoten i anslutning till varuhandlare eller kontantrapportörer utgörs särskilt av användningen av kontanter, den bristfälliga övervakningen av betalningar som är kopplade till varandra samt utmaningarna med kundkännedom. Det största identifierade hotet är inköp som delas upp i summor som är mindre än 10 000 euro, varvid det kan hända att rapporteringsskyldigheten inte upptäcks, om inte det totala beloppet av betalningarna följs systematiskt. En typisk form av penningtvätt som identifierats internationellt är trade-based money laundering, det vill säga över- eller underfakturering för varor, fiktiva leveranser eller felaktiga mängder, varvid tillgångar kan överföras från ett land till ett annat så att de bildar en laglig täckmantel för verksamheten och överföringen av tillgångar.

Sektorns sårbarhet ökar av att olagliga tillgångar kan omvandlas till värdeföremål som köps kontant och senare realiserar som skenbart lagliga inkomster. Särskilda risker är också förknippade med situationer där föremål säljs för en annan persons räkning, internationell handel samt möjligheten att överföra värdeföremål till utlandet. De allt vanligare e-tjänsterna medför ytterligare risker när det gäller tillförlitlig kontroll av identiteten, och det finns iakttagelser av missbruk av stark autentisering.

Det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner utgör en betydelsefull strukturell sårbarhet, som kan bidra till att göra sektorn lockande för brottsliga aktörer.

Enligt riskanalysen finns det iakttagelser som säger att penningtvättsbrottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för att finansiera penningtvätt, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Oklara betalningar som är kopplade till varandra identifieras som ett betydelsefullt hot när det gäller varuhandlare. Exempelvis om en köpare vid olika tillfällen köper varor för mindre än 10 000 euro kan bristande övervakning av inköpstillfällena möjliggöra penningtvätt. Om inköpstillfällena är kopplade till varandra och tillsammans utgör en betalning på minst 10 000 euro, berörs säljaren av rapporteringsskyldighet enligt penningtvättslagen. Risk för betalningar som är kopplade till varandra uppstår särskilt när den ansvariga enheten inte följer eller övervakar betalningarna. Då upptäcker den ansvariga enheten inte nödvändigtvis att tröskelvärdet överskrids eller uppfattar inte för hur stora totalsummor en enskild kund köper varor av samma försäljare.

Användningen av kontanter identifieras fortfarande som ett måttligt betydelsefullt hot inom sektorn. Enligt riskbedömningsenkäterna har myndigheterna noterat att användningen av kontanter är på väg uppåt, trots att kortbetalningen och andra betalningssätt, såsom olika digitala betalningssätt, de senaste åren har blivit vanliga i stället för kontanter.

Inom sektorn identifieras dessutom **bulvaner** som ett måttligt hot. Man ser att bulvaner används så att den som bjuder ut ett föremål handlar på någon annans vägnar. När den som bjuder ut ett föremål säljer det på någon annans vägnar kan tillgångarnas ursprung fördunklas ytterligare. Som ett måttligt hot identifieras ett fenomen där **den som bjuder ut ett föremål handlar på någon annans vägnar**. När en person säljer föremål på någon annan persons vägnar kan tillgångarnas ursprung fördunklas ytterligare och tillgångarna kan hamna hos en annan person genom bytet av föremålet. Ett sådant förfarande kan möjliggöra penningtvätt inom sektorn. Inom sektorn har fortfarande noterats omfattande användning av kontanter, trots att användningen av andra betalningsmedel annars har ökat i popularitet på finansmarknaden. Det kan vara lättare att överföra ett värdeföremål som köpts kontant i Finland till ett annat land än att föra ut kontanterna. Värdeföremålet kan sedan realiseras i destinationslandet, varvid det inte är lätt att spåra tillgångarnas ursprung, särskilt om parterna i affären inte kan identifieras.

Sårbarheter

Trots att handeln inom varuhandlarsektorn i stor utsträckning sker med kontanter och parterna i affären är fysiskt närvarande, identifieras även e-tjänster som en måttlig sårbarhet inom sektorn för varuhandlare eller kontantrapportörer. I samband med **e-tjänster** har identifierats utmaningar med kontroll av personers identitet och det kan hända att man förlitar sig för mycket på att den starka autentiseringen är korrekt. På marknaden har iakttagits förfaranden där starka autentiseringsuppgifter har missbrukats i bedrägligt syfte.

Det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner ses som en betydelsefull sårbarhet inom varuhandlar- eller kontantrapportörssektorn. Inom sektorn lämnas endast få rapporter inom misstänkta transaktioner, vilket kan locka kriminella aktörer att utnyttja sektorn för penningtvätt.

Internationell handel har identifierats som en måttlig sårbarhet inom varuhandlar- eller kontantrapportörssektorn, eftersom kundkännedomen har konstaterats vara bristfällig och det är svårt att upptäcka riskfaktorer vid internationell handel. Dessutom har utmaningar identifierats vid efterlevnaden av penningtvättslagen när det gäller internationell affärsverksamhet, eftersom det kan vara utmanande att förstå det verkliga syftet med affärsverksamheten.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Varuhandlare anses lämpa sig för storskalig penningtvätt under vissa förhållanden. Sektorn anses ändå inte utgöra något förstahandsalternativ med avseende på storskaliga penningtvättsscenarier, trots att kontanter används inom sektorn och det förekommer situationer där värdefulla föremål i stället för kontanter förs utomlands och en annan person än varans ägare säljer föremålet till en annan person. Ovannämnda situationer kan locka brottslingar att utnyttja sektorn vid penningtvätt. Om penningtvättsscenarierna förverkligas bedöms negativa konsekvenser drabba hela sektorn, men följderna anses inte sträcka sig till samhällsviktiga strukturer eller andra ansvariga enheter. Avslöjande av ovannämnda potentiella penningtvättsfall försämrar dock förtroendet för sektorns verksamhet och dess mekanismer och gör den också sårbar för att användas av brottslingar.

Ur ekonomisk synvinkel är varuhandlar- eller kontantrapportörssektorn betydelsefull. Sektorns omsättning uppgår till 2,5 miljarder. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna för varuhandlar- eller kontantrapportörssektorns del på **måttligt betydelsefull** nivå.

Modus operandi

Som en måttligt betydelsefull risk för penningtvätt har identifierats en situation där **värdefulla varor köps kontant i stället för att tillgångarna förvaras i form av kontanter**. I dessa situationer köps värdefulla föremål kontant då man försöker omvandla till exempel pengar som fåttts olagligt till lagliga. Det kan hända att värdeföremålet realiserar efter någon tid, varefter tillgångarna förefaller härröra från lagliga källor.

4.2.10.2 Tillhandahållare av företagstjänster

4.2.10.2.1 Omvärld

Enligt penningtvättslagen avses med tillhandahållare av företagstjänster en sammanslutning eller näringsidkare som affärsmässigt tillhandahåller tredje parter någon av följande tjänster:

- bildande av en sammanslutning
- verkande som bolagsrättsligt ansvarig person eller ansvarig bolagsman eller i motsvarande ställning i andra juridiska personer
- tillhandahållande av säte, företagsadress, postadress eller andra motsvarande tjänster
- förvaltning i Finland av en i artikel 3.7 d i penningtvättsdirektivet avsedd utländsk klassisk trust eller liknande juridisk konstruktion
- skötande av förvaltarregistrering, när den som ska sköta registreringen har införts i aktieägarförteckningen för ett annat än ett publikt aktiebolag.

I Finland tillhandahålls företagstjänster huvudsakligen för bildande av bolag och verkande som direktör för dem, tillhandahållande av administrativa tjänster eller tillhandahållande av administrativ adress för ett företag. Företagstjänster produceras av bland annat advokater och andra som tillhandahåller

juridiska tjänster, revisorer, bokförare och aktörer som tillhandahåller olika typer av konsulttjänster.³⁵² Enligt den gällande penningtvättslagen ingår inte handel med lagerbolag (färdiga bolag) i företagstjänsterna, som går ut på att bilda bolag för att sälja dem till andra näringsidkare.³⁵³

Tillhandahållare av företagstjänster kan också vara kapitalförvaltare i trustar. Det finländska rättssystemet känner inte till trustar eller trustarrangemang, och därför hänvisas det i penningtvättslagens bestämmelser om kapitalförvaltningstjänster uttryckligen till utländska trustar och förvaltare av dessa. I enlighet med fjärde penningtvättsdirektivet omfattar detta även kapitalförvaltare i liknande juridiska konstruktioner som trustar.³⁵⁴

De som tillhandahåller disponenttjänster hänförs till sektorns ansvariga enheter när de låter de aktörer som de är disponent för använda disponenttjänstproducentens adress som postadress eller administrativ adress. I praktiken betyder detta att adressen till den aktör som tillhandahåller disponenttjänster för ett bostadsaktiebolag är införd i handelsregistret som bostadsaktiebolagets adress.³⁵⁵ Enligt disponentförbundets uppskattning fanns det i september 2024 cirka 850–900 aktiva företag i disponentbranschen. År 2022 arbetade cirka 5 800 personer i branschens företag.³⁵⁶ Marknaden för disponentbranschen påverkas i hög grad av antalet bostadsaktiebolag.

År 2025 lämnade tillhandahållare av företagstjänster 12 rapporter om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt. År 2024 lämnade tillhandahållare av företagstjänster färre än 10 rapporter.³⁵⁷ Detaljerna i omvärlden för sektorn för tillhandahållare av företagstjänster beskrivs i bilaga 4.

³⁵² RP 228/2016 rd, s. 17.

³⁵³ RP 228/2016 rd, s. 96.

³⁵⁴ RP 228/2016 rd, s. 92.

³⁵⁵ Regionförvaltningsverket 2021, s. 54.

³⁵⁶ Isännöntiliitto 2024, s. 5.

³⁵⁷ Centralen för utredning av penningtvätt

4.2.10.2.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för tillhandahållare av företagstjänster är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 94 experter från den offentliga och den privata sektorn.

Utnyttjande av juridiska personer har identifierats som en betydelsefull risk för penningtvätt såväl internationellt som nationellt och nästan 80 % av de personer som har kopplingar till organiserad brottslighet har någon slags roll i en finsk juridisk person. Professionellt utnyttjande av juridiska personer är ofta en del av ekonomisk brottslighet och förutom vid bedrägerier har de också utnyttjats vid bland annat penningtvätt och missbruk av företagsstöd. Sektorn för tillhandahållare av företagstjänster är utsatt för måttliga hot som består i framför allt komplicerade och internationella företagsstrukturer, försäljning av lagerbolag samt svag insyn i ursprunget till tillgångar från utlandet. Riskerna framhävs i situationer där kundens verkliga avsikt och verkliga förmånstagare förblir oklara eller baserar sig på uppgifter som kunden själv meddelat.

Sektorns mest betydelsefulla sårbarheter är avsaknaden av rapporteringsskyldighet i fråga om lagerbolag, det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner samt företags- och penningflödesstrukturer som gör det möjligt att kringgå sanktioner. Dessa i kombination med begränsade tillsynsresurser, skenbara ansvariga personer och serieföretagande gör det svårt att identifiera penningtvätt. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn, eftersom inga betydande kostnader hänför sig till verksamheten.

Enligt riskanalysen finns det iakttagelser som säger att penningtvättsbrottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för att finansiera penningtvätt, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Inom sektorn för tillhandahållare av företagstjänster identifieras stora och komplicerade företagsstrukturer samt koncernarrangemang. Inom företagshelheterna bildar företagskluster ofta en internationell helhet. Som ett måttligt betydelsefullt hot identifieras den internationella miljön och företagens **kopplingar till riskområden samt kulturella skillnader mellan stater**. Det kan till

exempel finnas kulturella och legislativa skillnader samt skillnader i hur lagarna efterlevs mellan kundföretagets hemstat och tjänsteleverantörens hemstat, vilket ökar hoten och sårbarheterna när det gäller penningtvätt.

Dessutom har **serieföretagare** observerats, som utgör ett måttligt betydelsefullt hot. Riskfaktorer har identifierats i anslutning till serieföretagare, om företagaren har många olika korta företagsförbindelser bakom sig. Risken ses öka, om en person inom företagarens närståendekrets i stället för företagaren har utsetts till ansvarig person till exempel på grund av personligt näringsförbud.

Genom komplicerade företagsstrukturer kan det också bli möjligt att **kringgå sanktioner**, vilket har identifierats som ett måttligt hot om penningtvätt inom sektorn. Kringgående av sanktioner har setts äga rum bland annat genom att låta penningflöden cirkuleras via komplicerade företagsstrukturer och olika bankkonton. De egentliga produkterna cirkulerar enligt iakttagelserna på ett organiserat sätt genom flera olika geografiska områden till destinationen, som berörs av sanktioner.

Sårbarheter

Inom sektorn för tillhandahållare av företagstjänster har **försäljning av lagerbolag** identifierats som en måttlig sårbarhet. Enligt dagens tolkning omfattas dock lagerbolag som säljs på marknaden inte av rapporteringsskyldighet. Eftersom dessa lagerbolag inte är ansvariga enheter, och kundkännedom inte förutsätts av dem, är aktörerna inte heller rapporteringsskyldiga i fråga om försäljningen av lagerbolag, vilket ökar risken för penningtvätt inom sektorn. Inom sektorn har dessutom **komplicerade företagsstrukturer** identifierats som en måttligt betydelsefull sårbarhet. Bland de ansvariga enheterna kan det vara utmanande att upptäcka företagets verkliga avsikt inne i komplicerade företagsstrukturer.

I synnerhet myndigheterna har identifierat **det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner och tillsynsorganens otillräckliga resurser** som måttligt betydelsefulla sårbarheter. Antalet misstänkta transaktioner berättar inte direkt om sektorns riskexponering eller huruvida penningtvätt förekommer inom sektorn. Med tanke på att risknivån för sektorn för tillhandahållare av företagstjänster är måttligt betydelsefull lämnar sektorn mycket få rapporter om

misstänkta transaktioner. Detta kan också indikera att penningtvätt inte identifieras inom sektorn eller att rapporter om misstänkta transaktioner försummas av andra orsaker. Dessutom har tillsorgonen inom sektorn konstaterats ha otillräckliga resurser.

Som en betydelsefull sårbarhet inom sektorn för tillhandahållare av företagstjänster har identifierats **utmaningar med att utreda ursprunget till tillgångar från utlandet** och som en måttligt betydelsefull sårbarhet identifieras att **det lämnas få rapporter om misstänkta transaktioner, det kan finnas bister i identifieringen av verkliga förmånstagare samt skenbara medlemmar har kunnat utses till företagets styrelser**. Man har sett att uppgifterna kontrolleras i förmånstagarregistret, dit kunden själv har meddelat sina uppgifter. Detta kan leda till att uppgifterna i registret inte är korrekta eller ajour. En utmaning är också utländska verkliga förmånstagare, för i dessa situationer är identifieringen också mer utmanande. På marknaden har man också sett att inom sektorn finns skenbara ansvariga personer som möjliggör verksamhet inom gråzonen.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Sektorn för tillhandahållare av företagstjänster anses inte lämpa sig för storskalig penningtvätt. Om enskilda potentiella penningtvättsscenarier förverkligas bedöms det påverka endast enskilda aktörer och det anses inte ha några mer omfattande samhällseffekter.

Ekonomiskt är sektorn för tillhandahållare av företagstjänster av liten betydelse och sektorns omsättning är 27 miljoner. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna när det gäller sektorn för tillhandahållare av företagstjänster på **något betydelsefull** nivå, så att den totala risknivån dock är måttligt betydelsefull. Till detta bidrar särskilt karaktären hos den verksamhet som bedrivs av tillhandahållare av företagstjänster och de högre riskfaktorerna jämfört med nivå på följderna.

Modus operandi

Inom sektorn för tillhandahållare av företagstjänster har **missbruk av offentlig finansiering** identifierats som ett betydelsefullt hot om penningtvätt. Till det identifierade hotet hänför sig också iakttagelser av grundande av konstlade utvecklingsbolag, med vilkas hjälp man söker olika offentliga understöd. De grundlösa understöden har via konstlade arrangemang (bl.a. kostnadsstrukturer) styrts till intressesfärens bolag.

4.2.10.3 Advokater och andra tillhandahållare av juridiska tjänster samt tillhandahållare av skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor direkt eller indirekt

4.2.10.3.1 Omvärld

Enligt penningtvättslagen omfattar sektorn följande ansvariga enheter:

- advokater; enligt 1 kap. 2 § 1 mom. 12 punkten i lagen om förhindrande av penningtvätt tillämpas lagen på i lagen om advokater (496/1958) avsedda advokater som är näringsidkare eller, om advokatverksamheten bedrivs i bolagsform, på advokatbolag, när de handlar i en klients namn eller för en klients räkning vid finansiella transaktioner eller transaktioner avseende fast egendom eller när de i en klients namn deltar i planering eller genomförande av följande transaktioner:
 - köp eller försäljning av fastigheter eller affärsenheter
 - förvaltning av klienters penningmedel, värdepapper eller andra tillgångar
 - öppnande och förvaltning av bank-, spar- eller värdeandelskonton
 - organisering av medel som behövs för bildande eller ledning av bolag eller för förvaltning av företag, eller
 - bildande och ledning av stiftelser, bolag och motsvarande sammanslutningar eller ansvar för deras verksamhet.
- andra som affärs- eller yrkesmässigt tillhandahåller juridiska tjänster, till den del det är fråga om att de handlar i en klients namn eller för en klients räkning vid finansiella transaktioner eller transaktioner avseende fast egendom eller att de i en klients namn deltar i planering eller genomförande av följande transaktioner:
 - köp och försäljning av fastigheter och affärsenheter

- förvaltning av klienters penningmedel, värdepapper och andra tillgångar
- öppnande och förvaltning av bank-, spar- och värdepapperskonton
- organisering av medel som behövs för bildande och ledning av bolag samt för förvaltning av företag, eller
- bildande och ledning av stiftelser, bolag och motsvarande sammanslutningar eller ansvar för deras verksamhet.
- dem som affärs- eller yrkesmässigt huvudsakligen direkt eller indirekt tillhandahåller skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor (1 kap. 2 § 1 mom. 22 punkten i lagen om förhindrande av penningtvätt).

Finlands Advokater övervakar advokaters efterlevnad av bestämmelserna och föreskrifterna i penningtvättslagen till den del som advokaternas tjänster omfattas av den lagen. Beteckningen advokat får användas endast av en person som antagits som medlem i Finlands Advokater.

Finlands Advokater gjorde 2024 sammanlagt 72 inspektioner, varav 47 var inspektioner av nya byråer och 25 riskbaserade inspektioner av tidigare grundade advokatbyråer. Vid inspektionerna såg man att största delen av advokatbyråerna hade en del brister i sina riskbedömningar. I huvudsak var dock advokatbyråernas riskbedömningar och förfaranden för kundkännedom på god eller åtminstone måttlig nivå.³⁵⁸

Tillstånds- och tillsynsverkets övervakning omfattar andra som tillhandahåller juridiska tjänster än advokater samt dessutom tillhandahållare av skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor. De tjänster som tillhandahållare av juridiska tjänster oftast beskriver är uppdrag i anslutning till företags- och fastighetsarrangemang, familje- och arvsrättsliga uppdrag samt uppdrag i anslutning till upprättande av avtal om försäljning eller köp av produkter eller tjänster. I oktober 2025 var 166 företag som tillhandahåller juridiska tjänster med verksamheten som huvudsyssla införda i registret för övervakning av penningtvätt vid dåvarande Regionförvaltningsverket i Södra Finland medan antalet företag i registret som tillhandahåller juridiska tjänster med verksamheten som

³⁵⁸ Statistik som Finlands Advokater lämnat för riskbedömningsarbetet. Se också avsnitt 1.4.2.

bisyssla var 83. Antalet företag i registret som verkar som skatterådgivare med verksamheten som huvudsyssla var 34³⁵⁹.

Advokater och andra tillhandahållare av juridiska tjänster lämnade färre än 10 rapporter om misstänkta transaktioner 2025 och 17 rapporter om misstänkta transaktioner 2024.³⁶⁰ År 2024 lämnades samtliga rapporter av advokater och även 2025 lämnades nästan alla rapporter av advokater. Detaljerna i omvärlden för sektorn för advokater och andra tillhandahållare av juridiska tjänster beskriv i bilaga 4.

4.2.10.3.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för advokater och andra tillhandahållare av juridiska tjänster samt tillhandahållare av skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor direkt eller indirekt är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 107 experter från den offentliga och den privata sektorn.

Advokater, tillhandahållare av juridiska tjänster och tillhandahållare av skatterådgivningstjänster inte bara genererar omsättning genom sin verksamhet, utan möjliggör också en smidig verksamhetsmiljö för hela ekonomin med hjälp av sina tjänster. När det gäller advokater, tillhandahållare av juridiska tjänster och tillhandahållare av skatterådgivningstjänster är hotet om penningtvätt framför allt kopplat till professionella medhjälparens möjliggörande roll, komplicerade och gränsöverskridande strukturer samt uppdrag av engångsnatur med koppling till internationella penningflöden och sanktionsrisker.

Sektorns viktigaste sårbarheter är utnyttjande av kundmedelskonton och bolag med gott anseende, det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner samt begränsade tillsynsresurser. Risknivån höjs av förfalskad dokumentation, användning av AI för oegentligheter och utmaningar med att identifiera den verkliga förmånstagaren.

Enligt riskanalysen finns det iakttagelser som säger att penningtvättsbrottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Ur brottslingarnas

³⁵⁹ Uppgifter för riskbedömningsarbetet från Regionförvaltningsverket i Södra Finland

³⁶⁰ Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s. 13.

synvinkel innebär det tunga kostnader att utnyttja sektorn för penningtvätt, vilket avsevärt minskar dess attraktivitet.

Hot

Professionella medhjälpare har identifierats som ett måttligt hot. Professionella medhjälpare kan bistå kriminella aktörer och sålunda också möjliggöra penningtvätt. En professionell medhjälparens roll kan variera från passivitet till aktiv hjälpare. Professionella medhjälpare kan också möjliggöra **komplicerade företagsstrukturer**, vilkas syfte kan vara svårt att bedöma. Komplicerade företagsstrukturer kan också skapas avsiktligt för att maskera pengars ursprung. Gränsöverskridande uppgifter om verkliga förmånstagare kan ofta maskeras genom att utnyttja komplicerade företagsstrukturer, varvid det är svårt att utreda tillgångarnas faktiska ursprung. Vid transaktionerna används ofta även utländska bulvaner, som det kan vara svårt att identifiera.

Utnyttjande av aktörer vid kringgående av sanktioner är också ett måttligt hot, eftersom sakkunskap och kompetens upplevs främja förmågan att kringgå sanktioner och därmed också möjliggöra penningtvätt.

Sårbarheter

Utnyttjande av aktiebolag med gott anseende identifieras som en måttligt betydelsefull sårbarhet. Härmed avses en situation där ett finskt aktiebolag med gott anseende köps för affärsverksamhet inom den ekonomiska gråzonen. Då går det att föra in tvivelaktiga penningflöden i företagets verksamhet, vilket kan möjliggöra penningtvätt. Också sektorns **användning av kundmedelskonton** identifieras som en måttligt betydelsefull sårbarhet, eftersom kundmedelskonton kan utnyttjas för att maskera tillgångarnas ursprung. Då kan pengarnas ursprung fördunklas, eftersom pengarna cirkuleras via kundmedelskontot och insynen i källan till penningflödet försvinner.

Typiskt för sektorn är **tillfälliga transaktioner samt kundförhållanden av engångsnatur**. Betalningsuppdrag på grund av dem utgör en måttlig sårbarhet när det gäller penningtvätt. Framför allt de större aktörerna inom sektorn har internationell verksamhet och penningflöden från utlandet till Finland och från Finland till utlandet. Vid sidan av kundförhållande kan också händelser

och transaktioner vara av engångsnatur. Ovannämnda internationella betalningar av engångsnatur är också förenade med risk för penningtvätt och särskilt verksamhet som riktar sig till länder utanför EU och EES-området anses vara mera riskfylld.

Som en måttlig sårbarhet betraktas **det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner** inom sektorn för advokater och andra tillhandahållare av juridiska tjänster samt tillhandahållare av skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor direkt eller indirekt, vilket kan locka kriminella aktörer att utnyttja sektorn. Risken ökar av att man **ofta nekar till eller kanske avslutar uppdrag** som förefaller misstänkta, men som ändå inte nödvändigtvis rapporteras, eftersom de uppgifter som behövs för att lämna en rapport om penningtvätt saknas. **Tillsynsorganens otillräckliga resurser** har också konstaterats utgöra en måttlig sårbarhet.

Som måttliga sårbarheter inom sektorn för advokater och andra tillhandahållare av juridiska tjänster **identifieras förfalskade eller felaktiga dokument eller dokument med oriktigt innehåll**, som gör det svårare att identifiera misstänkt verksamhet. Utnyttjande av AI i olika fall med koppling till förfalskningar har identifierats som ett växande hot inom sektorn. Exempelvis dokumentation och handlingar har kunnat förfalskas, och med hjälp av de förfalskade dokumenten görs penningöverföringar, överföringar av egendomsposter eller affärer. Även penningtvätt kan vara kopplad till dessa fall. Sektorns riskexponering ökar måttligt av att **brottslingar eventuellt nästlar sig in i sektorn**. Som en utmaning identifieras att arbetsgivaren eller det advokatsamfund som beviljar tillstånd inte har rätt att utreda straffregisteruppgifter om en advokat eller skatterådgivare som ansöker om att bli medlem.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Sektorn för advokater och andra som tillhandahåller juridiska tjänster samt tillhandahållare av skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor direkt eller indirekt anses lämpa sig för storskalig penningtvätt under vissa förhållanden. Sektorn anses ändå inte utgöra något förstahandsalternativ med avseende på storskaliga penningtvättsscenarier, trots att inom sektorn har identifierats till exempel förekomst av professionella medhjälpare och

komplicerade företagsstrukturer, användning av kundmedelskonton och tillfälliga kundförhållanden och kundförhållanden av engångsnatur samt betalningar till följd av dem. Ovannämnda omständigheter kan dock locka brottslingar att utnyttja sektorn vid penningtvätt. Om penningtvättsscenarierna förverkligas bedöms negativa konsekvenser drabba hela sektorn, men följderna anses inte sträcka sig till samhällsviktiga strukturer eller andra ansvariga enheter. Avslöjande av ovannämnda potentiella penningtvättsfall försämrar dock förtroendet för sektorns verksamhet och dess mekanismer och gör den också sårbar för att användas av brottslingar.

Ur ekonomisk synvinkel är sektorn för advokater och andra som tillhandahåller juridiska tjänster samt tillhandahållare av skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor direkt eller indirekt måttligt betydelsefull. Sektorns omsättning uppgår till 1,2 miljarder. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna för sektorns del på **måttligt betydelsefull** nivå.

4.2.10.4 Fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler

4.2.10.4.1 Omvärld

Enligt penningtvättslagen omfattar sektorn följande ansvariga enheter:

- fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler enligt lagen om fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler (1075/2000)
- fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler enligt Ålands landskapslagstiftning.

Fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler i Fastlandsfinland övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket, som också för ett register över förmedlingsrörelser för fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler. I oktober 2025 fanns det

1664 företag i registret.³⁶¹ Tillsynsorgan för fastighetsmäklarna samt hyreslägenhets- och hyreslokalsmäklarna på Åland är Ålands landskapsregering. Ålands landskapsregering för ett register över fastighetsmäklarrörelserna på Åland. I september 2025 fanns det 9 fastighetsmäklarrörelser i registret.

Lagen om tillståndsplikt för vissa fastighetsförvärv (470/2019) belägger förvärv av en fastighet i Finland med tillstånd för personer från och sammanslutningar som har sin hemort i en stat som inte är medlemsstat i Europeiska unionen eller hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Tillståndsplikten gäller fastigheter samt kvotdelar och outbrutna områden av fastigheter. Medborgare i de länder som anges i lagens 5 a § kan i princip inte få tillstånd.

För fastighetsbranschen var åren 2023 och 2024 på lång sikt sett svaga på grund av den låga nivån på bostadshandeln. År 2024 var det totala värdet av bostadshandeln cirka 10,2 miljarder euro. Jämfört med 2023 var ökningen cirka 300 miljoner euro. Det totala värdet påverkades av bostadsprisernas sjunkande trend som fortgått sedan hösten 2022.³⁶² Även antalet sålda bostäder hade minskat. År 2024 såldes 52 404 bostäder, vilket var 26 % färre än de fem föregående årens medelvärde.³⁶³ En del av de inhemska förmedlingsrörelserna bedriver bostadsförmedling delvis även utomlands, såsom i Spanien. Till detta har delvis bidragit behovet till följd av recessionen att söka alternativa marknader utanför Finland.³⁶⁴

År 2025 lämnade fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler 17 rapporter om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt.³⁶⁵ År 2024 lämnades 23 rapporter av förmedlare.³⁶⁶ Detaljerna i sektorn för fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler beskrivs i bilaga 4.

³⁶¹ Uppgifter som Regionförvaltningsverket i Södra Finland lämnat för riskbedömningsarbetet

³⁶² Centraförbundet för fastighetsförmedlingen 28.1.2025: Vuosikatsaus 2024: Asuntokauppamäärät punnersivat vahvan loppuvuoden vetämänä plussalle, läst 29.7.2025.

³⁶³ Centraförbundet för fastighetsförmedlingen: KVKL Hintaseurantapalvelu 14.1.2025: Asunto-markkinakatsaus Y2024, läst 29.7.2025.

³⁶⁴ Uppgifter som Regionförvaltningsverket i Södra Finland lämnat för riskbedömningsarbetet.

³⁶⁵ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 12.

³⁶⁶ Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s. 13.

4.2.10.4.2 Risker för penningtvätt

Den totala risken för fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler både i Fastlandsfinland och på Åland är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 120 experter från den offentliga och den privata sektorn. På Åland är risken mindre på grund av hembygdsrätten, som medför rätt att äga och besitta fast egendom på Åland. Den som inte har hembygdsrätt måste ansöka om tillstånd av landskapsregeringen för en fastighetsaffär. Hoten och sårbarheterna för fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter i Fastlandsfinland och på Åland beskrivs tillsammans, eftersom riskerna är liknande i båda områdena.

Inom sektorn för fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler finns risk för penningtvätt särskilt i situationer där stora enstaka penningssummor rör sig, kundförhållandena är av engångsnatur och tillgångarnas ursprung – framför allt när det gäller tillgångar från utlandet – är svårt att verifiera. Operativt förlitar man sig inom sektorn ofta på kundens förklaringar, vilket försvagar en effektiv riskhantering. En central sårbarhet är att de verkliga aktörerna och förmånstagarna maskeras (bulvaner). Bristfällig riskkompetens, förlitande på automatiserade KYC-system utan kritisk bedömning samt övervakning som baserar sig på registeruppgifter som aktörerna själva meddelat gör branschen sårbar för hot om penningtvätt.

Enligt riskanalysen finns det iakttagelser som säger att penningtvättsbrottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för att finansiera penningtvätt, eftersom endast måttliga kostnader hänförs till verksamheten.

Hot

Maskering av den verkliga ägaren och kunden (såsom bulvaner) identifieras som ett måttligt hot mot branschen. Exempelvis i en situation där en lägenhet hyrs görs hyreskontraktet upp för en person, medan en annan person, som till exempel har betalningsanmärkningar, kan flytta in i bostaden. Även en fastighet kan köpas i ett företags, familjs eller en annan, till närstående kretsens hörande persons namn, och betalningen kan komma från en annan person än det som agerar som verklig köpare. Man kan sträva efter att maskera den

verkliga aktören eller bakgrundsfiguren till exempel om företagets bakgrundsfigur har betalningsanmärkningar, kopplingar till organiserad brottslighet eller om tillgångarna har skaffats med brottsliga metoder.

Inom sektorn för fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler ses **det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner och ovilja att lämna rapporter om misstänkta transaktioner** som måttliga hot. Inom sektorn har det setts att man eventuellt inte vill utreda tillgångarnas ursprung alltför ingående eftersom man är rädd för att förlora transaktionen och kunden. Dessutom känner man inte nödvändigtvis till var man kan fråga efter vägledning. Det finns dock indikationer på att **uppdrag har nekats eller avslutats**, men det lämnas ändå inte nödvändigtvis någon rapport om iakttagelser av penningtvätt och oklart penningflöde.

Sårbarheter

Riskmedvetenheten och aktörerna bristande kompetens upplevs som en måttlig sårbarhet i Fastlandsfinland och på Åland. Inom sektorn har betydande skillnader iakttagits mellan aktörerna när det gäller kompetensen i anslutning till förhindrande av penningtvätt. I Finland och på Åland ses det också som en måttlig sårbarhet att man inom sektorn litar **på KYC-systemen (kundkännedom)**. Förtroendet för systemen beskrivs av att de begärda uppgifterna matas in i systemet och efter det kontrollerar de anställda inte uppgifterna mot till exempel sanktionsförteckningar, frysningsbeslut eller registeruppgifter om verkliga förmånstagare.

I Fastlandsfinland identifieras inom sektorn för fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler **utmaningar med eller brister i utredningen av ursprunget till kundernas tillgångar** som en måttligt betydelsefull sårbarhet. Tillgångarnas ursprung förblir ofta oklart och det kan hända att man inom sektorn litar på kundens berättelse om tillgångarnas ursprung. Särskilt ursprunget till tillgångar från utlandet utreds kanske endast ytligt och den handling som lämnats inom sektorn är inte nödvändigtvis tillräcklig för att utreda tillgångarnas ursprung. Även identifieringen av verkliga förmånstagare ökar sektorns riskexponering, eftersom inom sektorn för fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler kontrolleras förmånstagaruppgifter i Patent- och registerstyrelsens förmånstagareregis-

ter, dit kunden själv har meddelat sina uppgifter. Om den verkliga förmånstägare är utländsk är identifieringen mera utmanande och ökar sektorns riskexponering. På Åland upplevdes **stora penningssummor och kortvariga kundförhållanden** som en måttlig sårbarhet.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Sektorn för fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler anses lämpa sig för storskalig penningtvätt under vissa förhållanden. Sektorn anses ändå inte utgöra något förstahandsalternativ med avseende på storskaliga penningtvättsscenarier, trots att inom sektorn har identifierats enskilda stora betalningar, svårigheter med att utreda ursprunget till tillgångar från utlandet samt enstaka kundförhållanden och betalningar av engångsnatur samt utnyttjande av bulvaner. Ovannämnda omständigheter kan dock locka brottslingar att utnyttja sektorn vid penningtvätt. Om penningtvättsscenarierna förverkligas bedöms negativa konsekvenser drabba hela sektorn, men följderna anses inte sträcka sig till samhällsviktiga strukturer eller andra ansvariga enheter. Avslöjande av ovannämnda potentiella penningtvättsfall försämrar dock förtroendet för sektorns verksamhet och dess mekanismer och gör den också sårbar för att användas av brottslingar.

Ur ekonomisk synvinkel är sektorn för fastighetsförmedlare och förmedlare av bostadslägenheter och bostadslokaler måttligt betydelsefull. Sektorns omsättning i Fastlandsfinland är 1,4 miljarder. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna för sektorns del på **måttligt betydelsefull** nivå.

4.2.10.5 Bokförare

4.2.10.5.1 Omvärld

Sektorns ansvariga enheter enligt penningtvättslagen är dem som affärs- eller yrkesmässigt utför bokföringsuppgifter enligt uppdrag.³⁶⁷ Bokföringsbyråer tillhandahåller bokförings- och bokslutstjänster, som omfattar till exempel bokföring och löneräkning.

Enligt penningtvättslagen övervakas bokförarna av Tillstånds- och tillsynsverket. I oktober 2025 hade 3 109 bokförare med verksamheten som huvudsyssla och 45 bokförare med verksamheten som bisyssla ansökt om att bli införda i registret för övervakning av penningtvätt vid dåvarande Regionförvaltningsverket i Södra Finland.³⁶⁸ Endast en del av bokförarna har ansökt om att bli införda i övervakningsregistret för penningtvätt. Enligt Statistikcentralen fanns det 2024 sammanlagt 6 457 bokföringsföretag i Finland.³⁶⁹

År 2025 lämnade bokförare 104 rapporter om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt.³⁷⁰ År 2024 lämnades 126 rapporter av bokförare.³⁷¹ Antalet rapporter som lämnats av bokförare är relativt lågt med beaktande av att bokföringen spelar en central roll för att upptäcka eventuella misstänkta transaktioner. Detaljerna i områden för bokföringssektorn beskrivs i bilaga 4.

4.2.10.5.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för bokförare är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 190 experter från den offentliga och den privata sektorn.

³⁶⁷ 1 kap. 2 § i penningtvättslagen (444/2017)

³⁶⁸ Uppgifter som Regionförvaltningsverket i Södra Finland lämnat för riskbedömningsarbetet

³⁶⁹ Statistikcentralen: Struktur- och bokslutsstatistik över företag, 13vy – Företagen efter näringsgren 2018–2023, klass 69201 "Bokförings- och bokslutstjänster", läst 19.8.2025.

³⁷⁰ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 12.

³⁷¹ Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s. 12.

Inom bokföringssektorn är hotet om penningtvätt och ekonomisk brottslighet måttligt, med särskild fokus på skattebedrägerier, oklara penningflöden, användning av bulvaner och serieföretagare samt missbruk av offentlig finansiering. Bokförarnas portvaktarroll gör sektorn lockande i det skede då vinning av brott legitimeras, trots att den inte är en förstahandskanal för penningtvätt.

Risker för penningtvätt uppkommer inte av enstaka avvikelser, utan av strukturella sårbarheter, såsom spridda kundförhållanden, utländska tillgångar, förfalskade verifikat och bristande kompetens, som gör det svårt att uppfatta helhetsbilden. Dessutom ökar de få rapporterna om misstänkta transaktioner risken för penningtvätt för sektorns del.

Enligt riskanalysen finns det iakttagelser som säger att penningtvättsbrottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för att finansiera penningtvätt, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Som ett betydelsefullt hot inom bokförarsektorn har identifierats betydelsen av förbrott, särskilt **skattebedrägerier**. Oklar penningrörelse i företagets bokföring kan ta sig bland annat sådana uttryck att företagets tillgångar styrs till företagarens bankkonto eller utomlands. Bokförarna kan identifiera oklar penningrörelse eller verifikat som tyder på transaktioner som inte är verkliga i bolagens bokföring. Det kan dock hända att upptäckta misstänkta eller eventuellt motstridiga transaktioner inte rapporteras till myndigheterna, vilket ökar risken för penningtvätt.

Som ett måttligt betydelsefullt hot identifieras **utnyttjande av bulvaner eller enskilda personers namn**. Man har sett att fakta maskeras så att en enskild person låter ett bolag använda hens namn, och i registren antecknas personen som ansvarig person i bolaget mot ett litet arvode. Även så kallade **serieföretagare** har identifierats som ett motsvarande hot. Serieföretagare har identifierats vara förenade med riskfaktorer, om företagaren har många kortvariga företagsförbindelser bakom sig. Risken accentueras om personer i företagets närståendekrets har utsetts till ansvariga personer i stället för företagaren. Orsaken till att någon annan person utses till ansvarig person i företa-

get kan vara till exempel att den verkliga ansvariga personer har ålagts personligt näringsförbud. Även **skenbara styrelsemedlemmar** identifieras som en måttlig risk och har starka kopplingar till serieföretagare. Även **missbruk av offentlig finansiering** är ett måttligt betydelsefullt hot. Konstlade bolag kan grundas för att komma åt offentliga understöd och finansiering, eller för att kanalisera understöd via olika kostnadsstrukturer till intressesfärer (bolag och personer).

Även **kringgående av sanktioner** har identifierats som ett måttligt hot. Bokförare har iakttagit att sanktioner kan kringgås genom att produktflöden organiserats via olika geografiska områden till destinationslandet.

Bokförare fungerar som centrala "portvakter" inom det ekonomiska systemet, eftersom deras yrkesstatus och den ekonomiska dokumentation som de producerar kan erbjuda brottslingar ett sätt att legitimera olagliga tillgångar och fördunkla tillgångars verkliga ursprung. Hotet ökar av att utnyttjandet kan basera sig inte bara på avsiktlig brottslig verksamhet utan också vårdslöshet, inkompetens eller bristfällig riskbedömning. Bokförares sakkunskap kan användas för att skapa komplicerade bolagsstrukturer, grunda skrivbordsföretag, missbruka löneadministrationen samt för skattebedrägerier, särskilt i situationer där bokföraren inte har insyn i kundens hela affärsverksamhet. Med avseende på penningtvätt accentueras risken av att tillgångarna kan vara lagliga, varvid utmaningen för bokföraren är att identifiera exceptionell användning av dem. Som helhet är hotet mot bokförarna betydelsefullt, eftersom de dokument som de producerar behövs för den slutliga integrationen av tillgångarna i samhället, och risken ökar särskilt när rapporteringsskyldigheten eller skyldigheten till kundkännedom försummas.

Sårbarheter

Inom bokföringssektorn har **påhittade transaktioner samt uppdelning av företagshelheter på olika bokföringsbyråer** identifierats, och betraktas som måttligt betydelsefulla sårbarheter. När företagshelheter och bolag som hör till samma helhet och deras transaktioner delas upp och sköts av olika bokföringsbyråer är affärsverksamhetskedjorna och deras betydelse svår att uppfatta och det är svårt att utreda penningflödenas nödvändighet och korrekthet. Detta är starkt kopplat till **utmaningar med att utreda ursprunget till till-**

gångar från utlandet, som har iakttagits och identifierats som en måttligt betydelsefull sårbarhet inom bokföringssektorn. Också **förfalskade dokument eller dokument med oriktigt innehåll** har setts som en måttligt betydelsefull sårbarhet. AI möjliggör högklassigare förfalskningar än tidigare. Verifikat med oriktigt innehåll tas in i bokföringen bland annat i skattebedrägerisyrft, så att till exempel den beskattningsbara inkomsten blir mindre eller tillgångar kan överföras till exempelvis ägaren eller någon annan aktör utan skattepåföljder.

Riskmedvetenheten och aktörernas kompetens identifieras som en måttlig sårbarhet inom bokföringssektorn. Inom sektorn har en betydande uppdelning iakttagits när det gäller aktörernas kompetens i anslutning till förhindrande av penningtvätt. Dessutom kan det **låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner** inom bokföringssektorn locka aktörer att utnyttja sektorn, vilket utgör en måttlig sårbarhet hos sektorn.

Inom bokföringssektorn har man sett att olika kulturer kan försvåra kundkännedomen samt granskningen av transaktioner. Sålunda har **kulturskillnaders inverkan på upptäckandet av misstänkta transaktioner** identifierats som en måttlig sårbarhet. Särskilt brister i medvetenheten om lagstiftningens förpliktelser, språkmur, utmaningar och osäkerhet när det gäller kundkännedom samt svårighet att granska transaktioner tillsammans med kunderna på grund av kulturskillnader kan öka risken för penningtvätt i fråga om vissa kundgrupper.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Bokförare anses lämpa sig för storskalig penningtvätt under vissa förhållanden. Sektorn anses ändå inte utgöra något förstahandsalternativ med avseende på storskaliga penningtvättsscenarioer, trots att inom sektorn har identifierat skattebedrägerier, serieföretagare, påhittade transaktioner samt företagshelheter som delats upp på olika bokföringsbyråer och förfalskade verifikat i bokföringen. Ovannämnda omständigheter kan dock locka brottslingar att utnyttja sektorn vid penningtvätt. Om penningtvättsscenarioerna förverkligas bedöms negativa konsekvenser drabba hela sektorn, men följderna anses inte sträcka sig till samhällsviktiga strukturer eller andra ansva-

riga enheter. Avslöjande av ovannämnda potentiella penningtvättsfall försämrar dock förtroendet för sektorns verksamhet och dess mekanismer och gör den också sårbar för att användas av brottslingar.

Ur ekonomisk synvinkel är bokföringssektorn betydande. Sektorns omsättning uppgår till 2,2 miljarder. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna för sektorns del på **måttligt betydelsefull** nivå.

Modus operandi

Inom bokföringssektorn har det identifierats som ett måttligt betydelsefullt hot att bokförare möjliggör **betalning av skattefria ersättningar i stället för verklig lönebetalning**. Detta betyder att i stället för verklig lönebetalning betalas ersättningar i form av orättmätiga skattefria dagtraktamenten eller kilometerersättningar. Bokföraren antas vara åtminstone delvis medveten om konstlade arrangemang, eftersom bokföraren har omfattande insyn i den bokföringsskyldiges ärenden och penningrörelse. Dessutom kan bokföraren registrera penningflöden som till exempel delägarlån, trots att det i verkligheten inte nödvändigtvis är fråga om ett lån, utan det har funnits andra grunder till penningöverföringen och avsikten är inte att faktiskt betala tillbaka pengarna till bolaget senare.

4.2.10.6 Pantlåneinrättningar

4.2.10.6.1 Omvärld

Sektorns ansvariga enheter enligt penningtvättslagen omfattar pantlåneinrättningar enligt lagen om pantlåneinrättningar (1353/1992). Pantlåneinrättningar bedriver affärsverksamhet som innebär utgivande av penninglån till fysiska personer mot pant i lös egendom. Pantlåneinrättningar får utöver pantlåneverksamhet bedriva endast verksamhet som direkt ansluter till den, såsom att sälja outlösta panter på auktion. Inrättningen ska sälja panten på en offentlig auktion. En pantlåneinrättning får själv köpa panten på offentlig auktion och sälja de varor som den skaffat på detta sätt. I regel betalas dock lånen och panterna inlöses i enlighet med lagen om pantlåneinrättningar och endast en liten del av panterna förblir outlösta.

Penningtvättslagens förpliktelser gäller också situationer där ett fast kundförhållande ingås eller kundförhållandet är tillfälligt och en enskild transaktion eller flera sammanhängande transaktioner sammanlagt uppgår till minst 10 000 euro. Inom pantlåneverksamheten etableras ett fast kundförhållande när ett låneavtal ingås med kunden. Pantlåneinrättningar får inte ta emot insättningar eller andra medel som ska återbetalas.

Pantlåneinrättningar övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket, som också beviljar koncession för pantlåneverksamhet. I december 2025 fanns det 15 gällande tillstånd för pantlånerörelse i Finland.³⁷²

Största delen av pantlåneinrättningarna finns i Nyland, resten är utspridda på olika håll i Finland. Pantlåneinrättningarnas kundkrets består till största delen av inhemska privatpersoner och lån beviljas endast till fysiska personer mot lös egendom. Trots att pantlåneinrättningarnas affärsverksamhet är kontantin- tensiv, varierar kontantbetalningar beroende på pantlåneinrättning.³⁷³

Centralen för utredning av penningtvätt granskade 2024 rapporter om misstänkta transaktioner med koppling till sådana som handlar med värdeföremål och varor under perioden 01/2021–07/2024. Materialet omfattade rapporter från varuhandlare, pantlåneinrättningar och konsthandlare samt rapporter från andra ansvariga enheter till vilka aktörerna i dessa rapportörskategorier hade koppling. I utredningen såg man att innehållet i rapporterna om misstänkta transaktioner från varuhandlare, pantlåneinrättningar och konsthandlare var i regel snävt eller annars av dålig kvalitet med tanke på utredningen av penningtvätt.³⁷⁴

Pantlåneinrättningar lämnade 12 rapporter om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt 2025. År 2024 lämnades 24 rapporter av pantlåneinrättningar.³⁷⁵ Detaljerna i omvärlden för pantlånesektorn beskrivs i bilaga 4.

³⁷² Uppgifter som Regionförvaltningsverket i Södra Finland lämnat för riskbedömningsarbetet

³⁷³ Regionförvaltningsverket i Södra Finland: Tillståndsförteckning över pantlånerörelser 18.11.2024, läst 5.11.2025.

³⁷⁴ Centralen för utredning av penningtvätt 2025b, s. 5.

³⁷⁵ Centralen för utredning av penningtvätt

4.2.10.6.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för pantlåneaktörer är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 33 experter från den offentliga och den privata sektorn.

De etablerade verksamhetsmodellerna, lånesummorna som är lägre än genomsnittet och pantlånets säkerheter minskar risken för penningtvätt inom pantlånesektorn. Med avseende på den ekonomiska helhetsbilden fungerar sektorn som en slags smidig finansieringskanal och en sista utväg. Dessutom accentueras pantlånesektorns roll i brådskande situationer samt i situationer där andra snabba finansieringskanaler inte är möjliga. Riskerna i branschen är inte fokuserade till storskalig penningtvätt, utan till enskilda situationer där den pantsatta egendomens ursprung är svårt att verifiera.

De mest centrala sårbarheterna hänför sig till omfattande användning av kontanter, bristfälligt säkerställande av äganderätten till föremålen, eventuella bulvanarrangemang samt ringa rapportering av misstänkta transaktioner. Dessa risker realiserar dock i begränsad utsträckning och gäller i första hand enskilda aktörer.

Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för att finansiera penningtvätt, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Verksamheten inom pantlånesektorn anses vara förenad med ringa hot. De få riskerna motiveras bland med de metoder som används inom pantlåne- och auktionsverksamheten samt den fasta kundkretsen. Att lånesummorna är lägre än genomsnittet anses också vara en faktor som minskar riskexponeringen.

Inom pantlåneverksamheten utreds och bedöms de risker som eventuellt hänför sig till respektive lån och den pant som getts som säkerhet för det. En allt större del av den egendom som pantsätts är ädelmetaller, särskilt guld. Sättet att utreda äganderätten till de föremål som pantsätts beror på föremålet. Över registrerad egendom krävs ett registerutdrag e.d. som utredning av ägande-

rätten, över värdepapper ett utdrag av värdeandelskontot och över bostadsaktier aktiebrev och disponentintyg. När det gäller smycken och andra värdeföremål har kunden i allmänhet inte något kvitto eller någon annan skriftlig utredning om äganderätten. Sådana **värdefulla föremål som eventuellt kommits över genom förbrott erbjuds som säkerhet för lån**, och det är svårt att verifiera dessa föremåls ursprung, vilket ökar sektorns riskexponering vid penningtvätt.

Pantlånesektorn är fortfarande en mycket kontantintensiv bransch, så **användningen av kontanter** utgör ett måttligt betydelsefullt hot mot sektorn. Det svaga ekonomiska situationen kan också öka användningen av kontanter.

Som ett måttfullt hot har identifierats **bulvaner, det vill säga kunden bjuder ut ett föremål på en annan persons vägnar**. Med bulvaner avses i denna verksamhet att den person som besöker en pantlåneinrättningen inte i verkligheten äger det föremål som ska pantsättas, utan uppträder som dess ägare. I en sådan situation får pantlåneinrättningen inte veta identiteten på den person som verkar i bakgrunden. Dessutom registreras inte innehavet av många värdeföremål i något register, så pantlåneinrättningen har ingen möjlighet att försäkra sig om föremålets verkliga ägare. Som ett måttligt hot inom sektorn ses också **utländska kunder**. När det gäller utländska kunder är det ännu mera utmanande att identifiera misstänkta transaktioner, eftersom det inte ingår i den dagliga verksamheten att identifiera avvikande agerande hos denna kundgrupp. Dessutom identifieras utländska kunders användning av kontanter som ett hot.

Sårbarheter

Som en måttligt betydelsefull sårbarhet har identifierats exceptionellt stora pantsättningar, oklart ursprung till den egendom som pantsätts och att den egendom som erbjuds som säkerhet för pantlånet avviker från det normala med avseende på till exempel värde eller kvalitet. Betydelsefulla hot i anslutning till auktionsverksamheten är **tillfälliga kundförhållanden** och auktionskunders stora **kontantköp**.

Som en sårbarhet har identifierats förtroende för **kundens yttre väsen**. Härmed avses att pantsättarens förtroendeingivande yttre väsen kan bidra till att ett kundförhållande etableras. Dessutom har man identifierat situationer där

en anställd hos pantlåneinrättningen kan ha gjort ett misstag vid **riskbedömningen** av kunden. I vilseledande situationer kan eventuella kriminella aktörer utnyttja pantlåneinrättningen vid penningtvätt.

Utländska identitetshandlingars äkthet samt över huvud identifieringen av äkta handlingar och utmaningar i anslutning därtill har identifierats som en måttligt betydelsefull sårbarhet. En måttligt betydelsefull sårbarhet inom pantlånesektorn är **det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner**, vilket kan locka aktörer att utnyttja sektorn.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Förhållandena inom pantlånesektorn identifieras som tämligen olämpliga för storskalig penningtvätt. Om enskilda potentiella penningtvättsscenarier förverkligas bedöms det påverka endast enskilda aktörer och det anses inte ha några mer omfattande samhällseffekter.

Ur ekonomisk synvinkel är pantlånesektorn något betydelsefull. Sektorns omsättning uppgår till 27 miljoner. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna för sektorns del på **något betydelsefull** nivå.

4.2.10.7 Indrivningsrörelser

4.2.10.7.1 Omvärld

Med avseende på penningtvättslagen omfattar sektorns ansvariga enheter sådana aktörer som bedriver indrivningsverksamhet som avses i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (411/2018). Indrivningsrörelser bedriver frivillig indrivning av skulder och syftet med den är att få gäldenären att frivilligt betala en förfallen fordran eller skuld till borgenären. Indrivningsrörelserna övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket, som för ett register över företag som bedriver frivillig indrivning. Indrivningsverksamhet förutsätter registrering när

- fordringar indrivs för någon annans räkning

- egna fordringar indrivs i fall där fordringarna har övertagits endast för indrivning.³⁷⁶

År 2025 var 85 indrivningsbyråer införda i Tillstånds- och tillsynsverkets register över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet. Aktörerna inom sektorn är inhemska och största delen (50 %) av dem har hemort i Nyland. Sektorns kundkrets omfattar såväl inhemska som utländska kunder. Indrivning riktas i någon mån också till länder utanför EU och EES-området.³⁷⁷ Företagen betalade lön till 9 722 anställda 2024.³⁷⁸

År 2025 lämnade indrivningsrörelser 40 rapporter om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt. År 2024 lämnades 66 rapporter av indrivningsrörelser.³⁷⁹ Detaljerna i omvärlden för indrivningsrörelsesektorn beskrivs i bilaga 4.

4.2.10.7.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för indrivningsrörelser är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 43 experter från den offentliga och den privata sektorn.

Inom indrivningsrörelsesektorn hänför sig hoten om penningtvätt till skenskulder och -rättshandlingar, indrivning av samma fordran flera gånger samt återbetalning av för stora betalningar, som kan utnyttjas för att låta tillgångar cirkulera via indrivningsbyråer. Riskerna ökar av det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner.

Betydelsefulla sårbarheter är den ökade användningen av virtuella IBAN och betalningsmedel, bristfälligt informationsutbyte inom den privata sektorn samt svårigheter med att identifiera tillgångarnas ursprung och verkliga förmånstagare till följd av utländska betalningar och komplicerade ägarstrukturer.

³⁷⁶ Regionförvaltningsverket: Anmälan till registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet, läst 14.8.2025.

³⁷⁷ Uppgifter som Regionförvaltningsverket i Södra Finland lämnat för riskbedömningsarbetet.

³⁷⁸ Skatteförvaltningen 2025i, s. 5.

³⁷⁹ Centralen för utredning av penningtvätt

Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för penningtvätt, eftersom endast små kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Inom indrivningsrörelsesektorn ses **små aktörer** som en betydelsefull sårbarhet när det gäller finansiering av terrorism, eftersom man inom sektorn har bedömt att de minsta aktörerna kan ha sämre förmåga att identifiera och förhindra finansiering av terrorism.

Sårbarheter

Som en måttlig sårbarhet för sektorn identifieras den ökade användningen av virtuella **IBAN och virtuella betalningsmedel**. I samband med dessa betalningssätt är det utmanande att identifiera tillgångarnas ursprung, och betalningsmottagaren ser inte nödvändigtvis uppgifter om betalaren. **Utmaningar med att utreda ursprunget till tillgångar från utlandet** har konstaterats utgöra en måttlig sårbarhet. Även **juridiska personers komplicerade ägarförhållanden** och strukturer gör det svårt att identifiera den verkliga förmånstagaren, vilket innebär en måttlig risk för penningtvätt.

Som en måttlig sårbarhet har identifierats **det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner**. Inom sektorn lämnas endast få rapporter om misstänkta transaktioner, vilket kan locka aktörer att utnyttja sektorn. Dessutom har **bristen på informationsutbyte inom den privata sektorn** identifierats som en måttlig sårbarhet.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Indrivningsrörelser anses lämpa sig för storskalig penningtvätt under vissa förhållanden. Sektorn anses ändå inte utgöra något förstahandsalternativ med avseende på storskaliga penningtvättsscenarier, trots att inom sektorn har identifierats bland annat för stora betalningar, skeninköp och utmaningar med att identifiera ursprunget till tillgångar från utlandet. Ovan nämnda omständigheter kan dock locka brottslingar att utnyttja sektorn vid

penningtvätt. Om penningtvättsscenarierna förverkligas bedöms negativa konsekvenser drabba hela sektorn, men följderna anses inte sträcka sig till samhällsviktiga strukturer eller andra ansvariga enheter. Avslöjande av ovan nämnda potentiella penningtvättsfall försämrar dock förtroendet för sektorns verksamhet och dess mekanismer och gör den också sårbar för att användas av brottslingar.

Ur ekonomisk synvinkel är indrivningsrörelsesektorn betydande. Sektorns omsättning uppgår till 3,5 miljarder. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna för sektorns del på **måttligt betydelsefull** nivå.

Modus operandi

Inom sektorn identifieras **skenrättshandlingar**, som ses som ett måttligt hot. En skenhandling innebär att en påhittad fordran överförs till indrivning, eller så indrivs samma fordran flera gånger. På så vis kan olagliga tillgångar styras till önskad aktör med hjälp av indrivningstjänster. Inom sektorn har också identifierats ett förfarande där **för stora betalningar** erläggs till indrivningsbyråer. Gälldenären betalar mera än beloppet på räkningen eller mera än skuldkapitalet till indrivningsbyrån. Efter betalningen ber indrivningsbyrån om ett kontonummer för återbetalning av det överbetalda beloppet, varvid gälldenären kan ge en annan persons kontonummer, och på så vis låter man pengar cirkulera via indrivningsbyrån till önskad aktör eller tillbaka till gälldenären själv. Förfarandet ses som en måttlig risk för penningtvätt.

4.2.10.8 Konsthandlare

4.2.10.8.1 Omvärld

Sektorns ansvariga enheter enligt penningtvättslagen är de som affärs- eller yrkesmässigt säljer eller förmedlar konstverk, till den del de betalar eller får en betalning eller flera med varandra sammanhängande betalningar som sammanlagt uppgår till minst 10 000 euro. Ansvariga enheter är också aktörer som bedriver denna verksamhet via en frihamn. Med frihamnar avses ett område utanför Finlands och EU:s tullområde.

Penningtvättslagen tillämpningsområde omfattar konstgallerier, auktionskammare och andra som affärs- eller yrkesmässigt säljer eller förmedlar konstverk. De konstverk som hör till tillämpningsområdet definieras däremot inte, men det kan anses omfatta både föremål och immateriell konst.³⁸⁰

I penningtvättslagen avsedda aktörer som bedriver konsthandel övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket. Konsthandlare ska registrera sig i Tillstånds- och tillsynsverkets register för övervakning av penningtvätt. I oktober 2025 var 56 företag som säljer konst som huvudsyssla och 3 företag med verksamheten som bisyssla införda i övervakningsregistret.³⁸¹ Enligt Statistikcentralen fanns det 2023 inalles 424 konst- och antikaffärer samt auktionskammare i Finland med en sammanlagd omsättning på cirka 39 miljoner euro.³⁸²

Centralen för utredning av penningtvätt granskade 2024 rapporter om misstänkta transaktioner med koppling till sådana som handlar med värdeföremål och varor under perioden 01/2021–07/2024. Materialet omfattade rapporter från varuhandlare, pantlåneinrättningar och konsthandlare samt rapporter från andra ansvariga enheter till vilka aktörerna i dessa rapportörskategorier hade koppling. I utredningen såg man att innehållet i rapporterna om misstänkta transaktioner från varuhandlare, pantlåneinrättningar och konsthandlare var i regel snävt eller annars av dålig kvalitet med tanke på utredningen av penningtvätt. I rapporterna från andra ansvariga enheter förekom några ansvariga enheter som hörde till de tre ovannämnda rapportörskategorierna som inte själva hade lämnat rapport till centralen.³⁸³

Både 2025 och 2024 lämnade konsthandlare färre än fem rapporter om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt.³⁸⁴

Den subjektiva prissättningen utgör ett betydelsefullt hot. Att bestämma värdet på konst är inexakt, vilket gör det möjligt att sälja ett värdelöst verk eller ett verk av en okänd konstnär till ett konstlat högt pris utan att priset direkt väcker

³⁸⁰ RP 167/2018 rd, s. 94.

³⁸¹ Uppgifter som Regionförvaltningsverket i Södra Finland lämnat för riskbedömningsarbetet

³⁸² Statistikcentralen: Struktur- och bokslutsstatistik över företag, 13vy – Företagen efter näringsgren 2018–2023, klasserna 47781 "Konstaffärer", 47791 "Antikvitetsaffärer" och 47793 "Auktionskammare", läst 15.8.2025.

³⁸³ Centralen för utredning av penningtvätt 2025b, s. 5.

³⁸⁴ Centralen för utredning av penningtvätt

misstankar på marknaden. Denna mekanism tillåter att olagliga tillgångar överförs till säljaren som "laglig" försäljningsinkomst, varvid tillgångarna integreras i det lagliga ekonomiska systemet.

Inom konsthandeln är det etablerad kutym att anlita ombud och företrädare, vilket gör det möjligt att dölja den verkliga förmånstagaren och försvåra utredningen av tillgångarnas ursprung på grund av den anonymitet som mellanhanderna möjliggör.

Digital konst och NFT-token (Non-Fungible Tokens) har medfört nya tekniska hot på konstmarknaden, som baserar sig på den pseudonymitet och de snabba transaktioner som blockkedjetekniken erbjuder. Det mest betydelsefulla hotet hänför sig till så kallad handel med sig själv (wash trading), där en brottsling köper och säljer sitt eget NFT-verk mellan flera olika plånböcker och höjer verkets marknadsvärde på ett konstlat sätt. I slutändan säljs verket till ett högt pris för brottsliga tillgångar, varvid tillgångarna återgår till säljaren som skenbart laglig försäljningsvinst från en affär med digital konst. NFT-marknadens globala karaktär och avsaknaden av traditionella förmedlare gör det möjligt att överföra tillgångar över statsgränserna på några sekunder, ofta utan reglerade finansiella instituts identifiering eller övervakning.

4.2.10.8.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för konsthandlare är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 25 experter från den offentliga och den privata sektorn.

Föremål, det vill säga konst, som konsthandlare säljer kan föras över gränserna enkelt och utan att lämna spår. Konstföremål möjliggör handelsbaserad penningtvätt. Brottslingar njuter vanligtvis av lyxföremål, dit även konst hör. Typiskt för branschen är ett finkänsligt förhållningssätt, användning av mellanhänder och internationalitet, som påverkar sektorns totala risk. De mest centrala riskerna inom sektorn är bristfällig sakkunskap om kundidentifiering, och dessutom det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner. Centrala sårbarheter hänför sig till gränsöverskridande verksamhet och utredning av ursprunget till tillgångar från utlandet. Dessutom finns det stor variation i aktörernas kompetens när det gäller bekämpning av penningtvätt. Den internationella kundkretsen och bristerna i kundkännedom i anslutning därtill ökar riskerna.

Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det särskilt lockande att utnyttja sektorn för att finansiera penningtvätt, eftersom endast ringa kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Som ett måttligt betydelsefullt hot inom konsthandlarsektorn identifieras **den internationella kundkretsen** och brister i kundkännedomen och upptäckandet av riskfaktorer vid internationella transaktioner i anslutning därtill. Affärsverksamheten inom sektorn är mycket internationell, varvid hotet accentueras.

Sårbarheter

Övervakningen av gränsöverskridande verksamhet har konstaterats utgöra en betydelsefull sårbarhet. Rapporter om misstänkta transaktioner når endast finansunderrättelseenheten i den stat där aktören är registrerad. Även **utmaningar med att utreda ursprunget till tillgångar från utlandet** har identifierats som en betydelsefull sårbarhet som kan öka sektorns attraktionskraft för penningtvätt.

Bristen på sakkunskap om identifieringsåtgärder har identifierats som en måttlig sårbarhet inom konsthandlarsektorn. Dessutom identifieras **det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner** som en måttlig sårbarhet inom sektorn. Antalet misstänkta transaktioner är bland de lägsta av alla rapporteringsskyldiga sektorer. Inom konsthandlarsektorn har dessutom iakttagits **en betydande uppdelning av kompetensen i anslutning till förhindrande av penningtvätt** mellan aktörerna. Riskexponeringen och bristande kompetens hos aktörerna ses som en måttligt betydelsefull sårbarhet inom sektorn.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Förhållandena inom konsthandlarsektorn identifieras som olämpliga för storskalig penningtvätt. Om enskilda potentiella penningtvätts-scenarier förverkligas bedöms det påverka endast enskilda aktörer och det anses inte ha några mer omfattande samhällseffekter.

Sektorns omsättning uppgår till 39 miljoner euro, så ur ekonomisk synvinkel är konsthandlarsektorn något betydelsefull. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna för sektorns del på **något betydelsefull** nivå.

4.2.10.9 Revisorer

4.2.10.9.1 Omvärld

Enligt lagen om penningtvätt omfattar tillsynen av sektorn revisorer enligt revisionslagen (1141/2015) när de

- utför lagstadgad revision enligt 1 kap. 1 § 1 mom. i revisionslagen
- utför uppgifter enligt 1 § 1 och 3 mom. i lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1142/2015)
- annars utövar verksamhet i den egenskap som avses i 1 kap. 1 § 4 mom. i revisionslagen

Yrkesutövarna i revisionsbranschen består i Finland av revisorer som arbetar ensamma och som är fysiska personer med auktorisation som GR-, CGR- eller OFGR-revisor, samt av sammanslutningar som är godkända som revisionsammanslutningar. De senare är aktiebolag och de ska till mer än 50 % ägas av de auktoriserade revisorer som arbetar inom sammanslutningen. Enligt penningtvättslagen övervakas revisorerna av Patent- och registerstyrelsen. Revisionsverksamheten är tillståndspliktig, och Patent- och registerstyrelsen övervakar revisorerna också i fråga om andra förpliktelser än sådana som anknyter till förhindrande av penningtvätt. Auktoriserade revisorer omfattas av penningtvättslagens tillämpningsområde när de utför revisorsuppdrag enligt revisionslagen antingen som revisorer som arbetar ensamma eller när de arbetar inom en revisionsammanslutning. I april 2026 fanns det sammanlagt 1437 auktoriserade revisorer (fysiska personer) och 68 revisionsammanslutningar. Av de 1437 auktoriserade revisorerna är cirka 240 sådana som arbetar ensamma.³⁸⁵

Lagstadgad revision som utförs av revisorer som arbetar ensamma och av revisionsammanslutningar omfattar revision av räkenskapsperiodens bokföring,

³⁸⁵ Uppgifter som Patent- och registerstyrelsen lämnat för riskbedömningsarbetet

bokslut och förvaltning, och som avslutning lämnar revisorn en revisionsberättelse. Enligt revisorernas anmälningar om tillsynsuppgifter till PRS revisionstillsyn utfördes det cirka 128 000 lagstadgade revisioner och lämnades lika många revisionsberättelser i Finland 2024. Enligt anmälningarna om tillsynsuppgifter utförde revisionssammanslutningar största delen, det vill säga cirka 84 000 revisioner och övriga cirka 44 000 revisioner.³⁸⁶ Revisorerna kan tillhandahålla även andra tjänster i begränsad utsträckning som på grund av sin karaktär omfattas av penningtvättslagens tillämpningsområde, såsom skatterådgivning.³⁸⁷

År 2025 lämnade revisorer 17 rapporter om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt.³⁸⁸ År 2024 lämnades 54 rapporter av revisorer.³⁸⁹

4.2.10.9.2 Risker för penningtvätt

Den totala risknivån för revisorer är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 58 experter från den offentliga och den privata sektorn.

I förhållande till branschens storlek spelar revisorerna en betydande roll inom de ekonomiska stödstrukturerna. Verksamheten är omfattande och riktar sig även till viktiga riskaktörer som identifierats i den nationella riskbedömningen, såsom juridiska personer. Trots att risken har sitt ursprung inom andra sektorer, accentueras revisorernas roll i den sista fasen i affärsverksamheten. Betydelsefulla hotfaktorer som riktar sig mot revisorerna är stort antal kunder, den stickprovsbaserade granskningsmetoden samt resurstryck. Som en viktig utvecklingstrend som eventuellt ökar risken identifieras eventuell inskränkning av revisionens omfattning vid en höjning av revisionsgränserna, om man beslutar att höja revisionsgränserna.

De mest betydelsefulla sårbarheterna hänför sig till användningen av kontanter i kundernas verksamhet, oegentligheter som AI möjliggör i bokföringen,

³⁸⁶ Patent- och registerstyrelsen: Tilintarkastusalan markkinatilanne Suomessa 2024, läst 5.2.2026.

³⁸⁷ Uppgifter som Patent- och registerstyrelsen lämnat för riskbedömningsarbetet

³⁸⁸ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f, s. 12.

³⁸⁹ Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s. 13.

kryptovalutor och utländska penningflöden samt det låga antalet rapporter om penningtvätt.

Enligt riskanalysen finns det iakttagelser som säger att penningtvättsbrottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för att finansiera penningtvätt, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Inom sektorn har **AI** och lockelsen att använda den identifierats som ett måttligt hot. Bedömningen är att AI kan utnyttjas till exempel för att ändra bokföringen, så att tolkningen och granskningen av bokföringen kan leda till felaktiga slutsatser.

Sårbarheter

Inom revisorssektorn utgör **ett stort antal kunder** en måttligt betydelsefull sårbarhet. På grund av ett stort antal kunder kan åtgärderna för kundkännedom försummas och brister kan förekomma när det gäller att upptäcka misstänkta transaktioner. Inom denna sektor har man också bedömt att ekonomiska incitament i stället för kvaliteten kan påverka antalet, och därmed baserar sig möjligheten att upptäcka misstänkta transaktioner delvis på slumpen. Förutom ett stort antal kunder har inom revisorssektorn också en **upptäcktsrisk** identifierats, till följd av den stora mängden material som ska granskas. I revisionsprocessen granskar revisorn inte hela bokföringsmaterialet eller material om bolagets övriga affärsverksamhet, utan granskningen baserar sig på stickprov. Stickprovgranskning är förenlig med god revisionssed, men den leder till att möjligheten att upptäcka misstänkta transaktioner delvis baserar sig på slumpen och det kan hända att misstänkta transaktioner inte upptäcks.

Utmaningarna med granskningen och upptäckandet av penningtvätt inom sektorn ökar om **kontanter används i kundens affärsverksamhet**. Bokföringen kan vara bristfällig när det gäller registreringen av kontantanvändning, så att det kan vara svårt att följa kontanttransaktionernas registreringskedjor eller så kan de brytas. Kassabokföringen kan vara bristfällig eller så saknas den helt och hållet i bokföringen. Särskilt i kontantintensiva branscher ökar detta risken för penningtvätt.

Inom revisorssektorn ses en eventuell **höjning av revisionsgränserna** som en måttligt betydelsefull sårbarhet. De nuvarande revisionsgränserna är tämligen låga (revisions skyldighet om två av de följande är uppfyllda: balansräkning 100 000, omsättning 200 000, anställda 3 personer). Om revisionsgränserna höjs, kan det påverka till exempel rapporternas tillförlitlighet eller myndigheternas tillgång till information.

Utmärkande för revisorssektorn är **resursernas bristfälliga tillräcklighet under högsäsong**. Detta ses som en måttligt betydelsefull sårbarhet. Inom sektorn används säsongassistenter när det brått, och de bolag som tillhandahåller revisionstjänster har kunnat underskatta behovet, vilket kan öka resursbristen. Revisorernas säsongbetonade arbete kan leda till att misstänkta händelser som eventuellt har koppling till penningtvätt inte upptäckts när det är brått. Man har också sett att ett kundföretag kan välja revisor för ett år i gången och byta revisor för nästa räkenskapsperiod, så att det bildas en kedja av revisorer. I och med kedjebildningen får revisorn ingen djupare insyn i eller förståelse för det reviderades bolaget eller dess livscykel. Om revisorn byts ut varje år eller med korta mellanrum kan risken för penningtvätt öka, eftersom den nya revisorn kan ha bristfällig insyn i företagets historia och arbetsformer.

Som ett måttligt betydelsefull sårbarhet ses **det låga antalet rapporter om penningtvätt** inom revisorssektorn. Revisorerna kan som den sista parten i affärsverksamhetskedja lita alltför mycket på att någon annan ansvarig enhet har rapporterat misstänkta betalningar eller transaktioner. Bland revisorerna kan det dessutom finnas en rädsla för att rapportörens identiteten avslöjas och därför lämnas inga rapporter om penningtvätt.

Som måttligt betydelsefulla sårbarheter inom revisorssektorn har dessutom iakttagits **utmaningar med att utreda ursprunget till tillgångar från utlandet och användning av kryptovalutor**, det vill säga penningöverföringars spårbarhet och utmaningar med att utreda ursprunget. Det har också konstaterats vara utmanande att verifiera **förfalskade dokument eller dokument med oriktigt innehåll** under revisionsprocessen.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska

konsekvenser. Revisorssektorn anses lämpa sig för storskalig penningtvätt under vissa förhållanden. Sektorn anses ändå inte utgöra något förstahandsalternativ med avseende på storskaliga penningtvättsscenarioer, trots att resursbrist under högsäsongen för revisioner, möjligheter till AI-förfalskningar, det vill säga förfalskade verifikat i bokföringen, och kundernas användning av kontanter har identifierats inom sektorn. Ovannämnda omständigheter kan locka brottslingar att utnyttja sektorn vid penningtvätt. Om penningtvättsscenarioerna förverkligas bedöms negativa konsekvenser drabba hela sektorn, men följderna anses inte sträcka sig till samhällsviktiga strukturer eller andra ansvariga enheter. Avslöjande av ovannämnda potentiella penningtvättsfall försämrar dock förtroendet för sektorns verksamhet och dess mekanismer och gör den också sårbar för att användas av brottslingar.

Ur ekonomisk synvinkel är revisorssektorn måttligt betydelsefull och sektorns omsättning uppgår till 753 miljoner. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna för försäkringssektorns del på **måttligt betydelsefull** nivå.

5 Finansiering av terrorism

Med finansiering av terrorism avses att direkt eller indirekt tillhandahålla eller samla in tillgångar med legalt eller illegalt ursprung med vetskap om att de ska användas i terroristiskt syfte. Finansiering av terrorism definieras i 34 a kap. 5, 5 a och 5 b § i strafflagen och dit räknas även finansiering av ett terroristbrott samt finansiering av annan terroristisk verksamhet (finansiering av en terrorist och finansiering av terroristbrott).

Finansiering av terrorism sker genom att tillhandahålla eller samla in tillgångar.³⁹⁰ För att dessa brott ska vara straffbara förutsätts inte att tillgångarna samlas in för något ändamål. Det avgörande är gärningsmannens syfte eller vetskap vid den tidpunkt då tillgångarna tillhandahålls eller samlas in. Verksamhetens omfattning kan variera från en enskild betalning till långsiktig finansiering och förvaltning av tillgångarna.³⁹¹ Enligt de iakttagelser som centralen för utredning av penningtvätt gjort sker sådan penningrörelse som kopplats till misstankar om finansiering av terrorism ofta mellan olika länder. För överföringen av medel används gireringar, kontanter, kryptotillgångar, betaltjänstleverantörer och penningförmedlingstjänster.³⁹²

Ett centralt särdrag när det gäller bedömningen av riskerna för finansiering av terrorism är att penningflödena kan bestå av små belopp, vara återkommande och se normala ut, vilket gör dem svåra att upptäcka. Dessutom kan finansieringen gå via flera olika kanaler så att det verkliga användningsändamålet döljs bland laglig verksamhet, humanitärt bistånd eller annan normal ekonomisk verksamhet.

Betydelsen av risken för finansiering av terrorism baserar sig inte endast på beloppet av penningflödena, utan deras användningsändamål och potentiella effekter. Av denna orsak kan små penningflöden ha betydande effekter om deras användningsändamål har direkt koppling till hot mot den nationella eller internationella säkerheten.

³⁹⁰ FATF 2019, s. 3 och 29

³⁹¹ Reimer & Redhead 2022, s. 7

³⁹² Centralen för utredning av penningtvätt 2025e

5.1 Terrorism och finansiering av terrorism som brott

Bestämmelser om terroristbrott ingår i 34 a kap. i strafflagen. Som finansiering av terrorism kriminaliseras finansiering av ett terroristbrott, finansiering av en terrorist och finansiering av terroristbrott.³⁹³ Andra terroristbrott är förberedelse till brott som begås i terroristiskt syfte, ledande av terroristgrupp, deltagande i en terroristgrupps verksamhet, meddelande av eller deltagande i utbildning för ett terroristbrott, rekrytering för ett terroristbrott, resa i syfte att begå ett terroristbrott eller främjande av sådan resa samt offentlig uppmaning som har anknytning till terroristbrott.

I 34 a kap. 1 § i strafflagen föreskrivs om straffbarheten för brott som begåtts i terroristiskt syfte. Därmed avses att brott som är straffbara enligt vad som föreskrivs på andra ställen i strafflagen och som begås i terroristiskt syfte och så att gärningen är ägnad att allvarligt skada ett land eller en internationell organisation. I 1 a § föreskrivs att brott avseende radiologiska vapen som begåtts i terroristiskt syfte är straffbart som ett separat brott. Enligt 6 § har en gärningsman ett terroristiskt syfte om han eller hon har för avsikt att

- injaga allvarlig fruktan hos en befolkning
- obehörigen tvinga regeringen eller någon annan myndighet i en stat eller en internationell organisation att göra, tåla eller underlåta att göra något
- obehörigen upphäva eller ändra en stats konstitution eller allvarligt destabilisera en stats rättsordning eller tillfoga statsekonomin eller de grundläggande samhällsstrukturerna i en stat synnerligen stor skada eller
- tillfoga en internationell organisations ekonomi eller de övriga grundläggande strukturerna i en sådan organisation synnerligen stor skada.

Även förberedelse till brott som begås i terroristiskt syfte är straffbart.³⁹⁴ För flera av brotten i 34 a kap. i strafflagen är definitionen av "terroristgrupp" viktig, och enligt den betraktas som en sådan en strukturerad grupp, inrättad för en

³⁹³ 34 a kap. 5, 5 a och 5 b i strafflagen (39/1889).

³⁹⁴ 34 a kap. 2 § i strafflagen (39/1889).

viss tid, bestående av minst tre personer, som handlar i samförstånd för att begå brott som begåtts i terroristiskt syfte.³⁹⁵

Tabell 10. Terroristbrott som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.³⁹⁶³⁹⁷

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Brott som begåtts i terroristiskt syfte ³⁹⁸	0	1	0	9	1
Förberedelse till brott som begås i terroristiskt syfte	0	0	0	0	0
Ledande av terroristgrupp	0	0	0	0	0
Deltagande i en terroristgrupps verksamhet	0	0	0	0	2
Meddelande av utbildning för ett terroristbrott	0	0	0	0	0
Deltagande i utbildning för ett terroristbrott	0	0	1	1	0
Rekrytering för ett terroristbrott	0	0	0	0	0

³⁹⁵ 34 a kap. 6 § 2 mom. i strafflagen (39/1889).

³⁹⁶ PolStat; Statistikcentralen: Brott och tvångsmedel.

³⁹⁷ Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskrivs således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott. Det går inte heller att dra några slutsatser om brottslighetens utveckling enbart utifrån utvecklingen i fråga om antalet brott som kommit till kännedom.

³⁹⁸ Innefattar följande brott enligt 34 a kap. 1 och 1 a § i strafflagen samt försök till dem när gärningsmannen har terroristiskt syfte: olaga hot, falskt alarm, grovt brott mot offentlig frid, straffbar användning av kärnenergi, uppsåtligt framkallande av fara, uppsåtligt sprängämnesbrott, brott mot bestämmelserna om farliga föremål, offentlig uppmaning till brott, grov stöld eller grov bruksstöld av motordrivet fortkäffningsmedel, sabotage, trafiksabotage, äventyrande av andras hälsa, grov skadegörelse, grovt skjutvapenbrott, exportbrott, grov dataskadegörelse, grovt störande av post- och teletrafik, grov systemstörning, brott mot förbudet mot kemiska vapen, brott mot förbudet mot biologiska vapen, uppsåtlig grov miljöförstöring, grov misshandel, kvinnlig könsstympning, grov människohandel, tagande av gisslan, grovt sabotage, grovt äventyrande av andras hälsa, kärnladdningsbrott, kapning, dråp under förmildrande omständigheter, dråp, mord och brott avseende radiologiska vapen.

Finansiering av ett terroristbrott	0	0	0	0	1
Försök till finansiering av ett terroristbrott	0	0	0	0	0
Finansiering av en terrorist	0	0	0	0	1
Försök till finansiering av en terrorist	0	0	0	0	0
Finansiering av terroristgrupp	0	0	0	0	2
Försök till finansiering av terroristgrupp	0	0	0	0	0
Resa i syfte att begå ett terroristbrott	0	0	0	0	0
Försök till resa i syfte att begå ett terroristbrott	0	0	0	0	0
Främjande av resa i syfte att begå ett terroristbrott	0	0	0	0	0
Offentlig uppmaning som har anknytning till terroristbrott	0	0	0	0	0
Sammanlagt	0	1	1	10	6

Ett exempel på terroristbrott är det avgörande som Pajänne-Tavastlands tingsrätt meddelade den 31 oktober 2023³⁹⁹ i ett fall med anknytning till högerextrem terrorism.

³⁹⁹ Pajänne-Tavastlands tingsrätt 31.10.2023 nr 23/143038.

CASE: TERRORISTBROTT BEGÅNGNA AV HÖGEREXTREMISTER

Tre män som omfattade en accelerationistisk högerextrem ideologi förberedde gärningar motiverade av en våldsideologi bland annat genom att skaffa och tillverka olagliga vapen och öva sig i använda dem. Tingsrätten dömde männen för grova skjutvapenbrott som begåtts i terroristiskt syfte, deltagande i utbildning för ett terroristbrott, medhjälp till grovt skjutvapenbrott som begåtts i terroristiskt syfte och medhjälp till deltagande i utbildning för ett terroristbrott.⁴⁰⁰ En av de dömda var delaktig i sprängning av sina grannars postlåda och sköt senare på den nya postlåda som dessa skaffat. Syftet med gärningarna var att skrämma grannarna, som gärningsmannen i enlighet med sin högerextrema ideologi upplevde som fiender, och motivet var rasistiskt. Gärningarna dömdes som två fall av skadegörelse. Dessutom dömdes en fjärde man för skjutvapenbrott av grundformen, då han hade utrustat de andra dömda med vapen och patroner.⁴⁰¹ Domen har vunnit laga kraft.⁴⁰²

5.1.1 Utmaningar med att undersöka och lagföra terrorfinansiering

Tills vidare finns det ingen lagakraftvunnen dom om terrorfinansieringsbrott i Finland. Åren 2020–2025 har det inletts fyra förutredningar eller förundersökningar om terrorfinansieringsbrott i Finland.⁴⁰³ Beslut om att inleda en förundersökning om terrorfinansieringsbrott fattas i regel av riksåklagaren om brottet har begåtts utanför Finland⁴⁰⁴. Om det misstänkta brottet har begåtts i Finland beslutar polisen om inledande av förundersökning.

⁴⁰⁰ Dessutom dömde tingsrätten männen för narkotikabrott och skjutvapenbrott.

⁴⁰¹ Andra tillräknade brott var lindrigt skjutvapenbrott, skjutvapenbrott, narkotikabrott och skadegörelse.

⁴⁰² Östra Finlands hovrätt fastställde tingsrättens domslut (Östra Finlands hovrätt 01.10.2024 nr 24/135303). Högsta domstolen beviljade inte besvärstillstånd.

⁴⁰³ Situationen 19.2.2026

⁴⁰⁴ I samband med att bestämmelserna om terroristbrott ändras (RP 163/2025 rd) kommer man att slopa riksåklagarens s.k. åtalsmonopol när det gäller terroristbrott. I det nya 34 a kap. i strafflagen tas inte längre in bestämmelser som motsvarar nuvarande

I Finland har ett åtal med rubriceringen finansiering av terrorism väckts i Helsingfors tingsrätt mot fyra personer 2014. Åtalen förkastades i Helsingfors hovrätt 2016. Dessutom har ett åtal för deltagande i en terroristgrupps verksamhet väckts 2025 så att en deltagandegärning gällde anskaffning av medel, det vill säga finansiering. Päijänne-Tavastlands tingsrätt dömde svaranden i enlighet med följande brottsrubriceringar i åtalet: offentlig uppmaning som har anknytning till terroristbrott och deltagande i en terroristgrupps verksamhet.⁴⁰⁵ Domen har inte vunnit laga kraft.

Flera omständigheter bidrar till att så få brott som avser finansiering av terrorism har behandlats i straffprocesser och att domar om sådana brott saknas. Den högre grad av avsiktlighet som krävs av gärningsmannen har ansetts utgöra en faktor. En utmaning bland andra är att skaffa bevis på eventuella brott i synnerhet från problemområden eller stater där den internationella rättens traditionella samarbetsmekanismer inte fungerar effektivt. Utredningen av terroristbrott förutsätter i regel avsevärt med tid och resurser, varför myndigheternas resurssituation kan påverka utredningen av fallen.⁴⁰⁶

Utmaningar orsakas också av polisens begränsade resurser och behov av att prioritera utredningar, samt av att det är svårt för de brottsbekämpande myndigheterna att använda konfidentiella underrättelser som innehas av underrättelsetjänster.⁴⁰⁷ I den rapport där centralen för utredning av penningtvätt granskade domar med anknytning till finansiering av terrorism i Europa 2015–2020 påpekas att i Finland har man endast i ringa mån specialiserat sig på att undersöka och lagföra terroristbrott och utredningar av terroristbrott ofta är tids- och resurskrävande, vilket kan höja tröskeln för att inleda förundersökning om terroristbrott. Det låga antalet inledda förundersökningar påverkas av avsaknaden av rättspraxis. I de undersökningar om terrorfinansiering som

34 a kap. 7 §, enligt vilken riksåklagaren beslutar om väckande av åtal för brott som avses i det kapitlet (terroristbrott), och enligt vilken riksåklagaren bestämmer då också vem som skall utföra åtalet.

⁴⁰⁵ Päijänne-Tavastlands tingsrätt 1.9.2025. I ärendet framfördes alternativt åtal för finansiering av terroristbrott och i sista hand åtal för finansiering av terroristgrupp. Päijänne-Tavastlands tingsrätt dömde svaranden i enlighet med det primära åtalet för offentlig uppmaning som har anknytning till terroristbrott och deltagande i en terroristgrupps verksamhet. I fallet ansågs deltagandet i en terroristgrupps verksamhet i enlighet med gärningsbeskrivningen innefatta även gruppens insamling av medel till en terroristgrupp.

⁴⁰⁶ RP 163/2025 rd, s. 107.

⁴⁰⁷ Tuomaala–Järvinen–Saarinen 2021, s. 67.

gjorts i Europa har det rört sig om ganska små penningssummor, vanligtvis några tusen euro, så de är svåra att upptäcka vid sidan av annan informationssökning.⁴⁰⁸

Avsaknaden av tillräckande prejudikat samt förundersökningar skapar en situation där varje nytt fall som går till domstol får prejudikatskaraktär. Det ringa antalet inledda förundersökningar om finansiering av terrorism och därmed avsaknaden av rättspraxis inverkar också på inledandet av förundersökningar.⁴⁰⁹

5.1.2 Ändringar i lagstiftningen

Bestämmelser om straffbarhet för terrorfinansieringsbrott ingår i 34 a kap. i strafflagen, som håller på att revideras när denna riskbedömning publiceras. Ändringarna behandlas mer ingående i avsnitt 1.5.2 Nationell lagstiftning.

5.2 Sanktioner och administrativ frysning av tillgångar för att bekämpa terrorism

För att bekämpa terrorism och förhindra finansiering av terrorism påförs också sanktioner som i praktiken innebär begränsningar av ekonomiskt eller annat samarbete med nämnda aktörer. Syftet med sanktionerna är att påverka verksamhet som anses vara ett hot mot till exempel säkerheten. Syftet med sanktionerna är att som en del av andra utrikespolitiska åtgärder påverka politik eller verksamhet som bedrivs av en annan stat eller människogrupp och som anses hota internationell fred och säkerhet⁴¹⁰. Sådan verksamhet kan vara till exempel spridning av massförstörelsevapen, internationell terrorism eller omfattande kränkningar av de mänskliga rättigheterna. I kampen mot terrorism

⁴⁰⁸ Centralen för utredning av penningtvätt 2021, s. 6–8.

⁴⁰⁹ Centralen för utredning av penningtvätt 2021, s. 7–8.

⁴¹⁰ Europeiska unionens råds förordning (EU) nr 833/2014 om restriktiva åtgärder mot bakgrund av Rysslands åtgärder som destabiliserar situationen i Ukraina.

kan sanktioner till exempel vara finansiella sanktioner genom frysning av tillgångar. Utrikesministeriet har på sin webbplats bland annat en förteckning över sanktioner mot terrorism.⁴¹¹

I Finland används ett administrativt system för frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism. För att förhindra finansiering av terrorism kan en fysisk eller juridisk persons tillgångar frysas på det sätt som föreskrivs i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013). I Finland fattar centrankriminalpolisen beslut om frysning av tillgångar och för en offentlig förteckning över frysningsbeslut. Frysningsbeslut verkställs av utsokningsmyndigheten. Enligt statistiken över utsokningens specialindrivning uppgick beloppet av frysta tillgångar enligt lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism till 274 440 euro 2024. År 2023 var motsvarande siffra 84 900 euro.

5.3 Sektorspecifika risknivåer

Den totala risknivån för finansiering av terrorism i Finland är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**.

Utifrån enkäterna där de sektorspecifika riskerna bedömdes identifierades risker för terrorfinansiering som var gemensamma för sektorerna så att de förekom inom flera bedömda sektorer. Som mest betydelsefulla av de identifierade gemensamma riskerna ses **svårigheten att identifiera och upptäcka aktörer som handlar i terroristiskt syfte och transaktioner med anknytning till finansiering av terrorism, aktörernas bristande riskmedvetenhet och kompetens, globala kriser och konflikter samt utmaningar med att identifiera tillgångarnas slutanvändare och det internationella informationsutbytet**. Dessa identifierade risker hade i nästan alla myndigheters och ansvariga enheters svar bedömts som betydelsefulla samt av en del som måttliga betydelsefulla risker med avseende på finansiering av terrorism.

Inom flera rapporteringskyldiga sektorer har utvecklandet av ett alternativt finansiellt system som bygger på en icke-västerländsk värdegemenskap identifierats som framtida hotbild särskilt när det gäller finansiering av terrorism. Ett

⁴¹¹ Utrikesministeriet: Tematiska sanktioner, läst 26.2.2025.

alternativt finansiellt system bildar en helhet där brottslingars verksamhet kan börja omfattas av sämre tillsyn eller helt ställas utanför all tillsyn. Det världspolitiska läget har också en betydande inverkan för utvecklandet och utformningen av ett alternativt finansiellt system. Det rådande världsläget är instabilt och ute i världen har man sett att alternativa och inofficiella penningöverföringsmetoder har ökat och används vid sidan av det traditionella finansiella systemet.

Nedan presenteras risknivåerna för de sektorer som granskas i den nationella riskbedömningen på skalan 1–4.⁴¹² Vad de olika risknivåerna innebär beskrivs närmare i bilagan om metoderna för denna riskbedömning. För varje sektor granskas de mest betydelsefulla riskerna.

Tabell 11. Risknivåerna för de sektorer som granskas i den nationella riskbedömningen.

Sektor	Riskenivå
Regisrerade penningförmedlare av hawalatyp	4
Leverantörer av kryptotillgångstjänster	3
Kreditinstitut	3
Betaltjänstleverantörer	3
Advokater	2
Fastighetsförmedlare	2
Övrig kreditgivning	2
Andra tillhandahållare av juridiska tjänster	2
Indrivningsrörelser	2
Kapitalmarknad	2
Penningspelsverksamhet	2
Konsthandlare	2
Varuhandlare eller kontantrapportörer	2
Försäkringsverksamhet	2

⁴¹² Skalan tillämpas som följer: 1 = något betydelsefull risk, 2 = måttligt betydelsefull risk, 3 = betydelsefull risk och 4 = mycket betydelsefull risk.

Valutaväxling	2
Tillhandahållare av skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor direkt eller indirekt	2
Förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler	2
Tillhandahållare av företagstjänster	2
Bokförare	1
Pantlåneverksamhet	1
Revisorer	1
Professionella fotbollsklubbar	1

5.4 Bedömning av sektorspecifika risker för finansiering av terrorism

5.4.1 Risker för finansiering av terrorism relaterade till registrerade penningförmedlare av hawalatyp

Den totala risknivån för finansiering av terrorism för penningförmedlare av hawalatyp (nedan *hawalaväxlare*)⁴¹³ är 4, det vill säga **mycket betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 33 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld beskrivs i avsnitt 4.2.1.1 och bilaga 4.

Med avseende på finansiering av terrorism framhävs de risker som hänför sig till hawalaväxlare särskilt i situationer där tillgångar överförs till riskområden eller till länder där myndigheternas tillgång till information och övervakningsmöjligheter är begränsade. Den informella verksamheten och internationaliteten gör det svårt att identifiera penningflödena och ta reda på deras slutliga användningsändamål.

⁴¹³ Se definitionen av registrerade penningförmedlare av hawalatyp och oregistrerad hawalaväxlare i avsnitt 4.2.1.

Enligt riskanalysen som gäller finansiering av terrorism finns det iakttagelser som gäller att brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för att finansiera terrorism, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Inom sektorn har iakttagits penningförmedlare som inte är registrerade på erforderligt sätt. **Oregistrerade hawalaväxlare** utgör ett mycket betydelsefullt hot om finansiering av terrorism. Antalet oregistrerade hawalaväxlare i Finland är svårt att uppskatta, eftersom det inte finns något entydigt sätt att identifiera dem. Dessutom finns det iakttagelser av att alla utländska hawalaväxlare inte är registrerade eller har ansökt om erforderligt tillstånd i länder där detta är obligatoriskt. Eftersom det inte går att helt och hållet identifiera de hawalaväxlare som verkar utanför registren är det svårt att rikta tillsyn till dem. Sålunda kan oregistrerade aktörer utgöra en situation som ger upphov till allvarliga brister i bekämpningen av finansiering av terrorism.

Globala kriser och konflikter identifieras som ett hot som riktar sig mot sektorn för registrerade penningförmedlare av hawalatyp och som påverkar sektorn avsevärt. Det nuvarande världspolitiska läget har skapat behov av penninginsamlingar via officiella och inofficiella kanaler. Globala kriser och konflikter leder också till att människor börjar röra på sig globalt, vilket kan öka risken för finansiering av terrorism även nationellt.

Man har sett att **uppfattningen att Finland erbjuder förhållande som möjliggör radikalislamistisk stödverksamhet** utgör ett betydelsefullt hot. När det gäller radikaliserad islamism har Finland i vissa sammanhang setts som ett centrum för stödverksamhet. Föremålen för finansieringen och stödåtgärderna kan dock finnas utomlands.

Sårbarheter

Hawalaväxlares attraktivitet när det gäller terrorfinansiering ses som en mycket betydelsefull sårbarhet. Det är lätt att överföra pengar via hawalaväxlare och det är möjligt att överföra pengar även till konfliktområden. Förutom enkelheten är det lockande att använda hawalaväxlare därför att de erbjuder sina kunder stark anonymitet. Anonymiteten i hawalaväxlarnas verksamhet

syns på så sätt att kunderna kanske identifieras med enklare åtgärder eller så är identifieringen bristfällig. Dessutom avviker hawalaväxlarnas tekniska system från de traditionella systemet för banktjänster, varvid uppgifter om pengarnas avsändare och mottagare inte nödvändigtvis arkiveras på samma sätt till exempel för senare kontroll av saken. Framför allt oregistrerade hawalaväxlare ses som en hög risk och som lockande.

Som en betydelsefull sårbarhet identifieras att **det blir ännu svårare att upptäcka betalnings- och förmedlingsuppdrag med kopplingar till terrorfinansiering när de flyttas utanför kreditinstitutsverksamheten**. Terroristiska grupper har konstaterats i allt högre grad utnyttja andra penningöverföringssätt än det globala finansiella systemet, det vill säga bland annat hawalaväxlare och andra kontanttransportörer. Detta har ansetts göra det svårare att upptäcka finansiering av terrorism, särskilt inom andra rapporteringskyldiga sektorer.

Bland registrerade penningväxlare av hawalatyp har det setts som en mycket betydelsefull sårbarhet samt risk att kundmedel och penningförmedlarens egna medel eller medel från annan affärsverksamhet **blandas**. Bakgrunden till problemet är bland annat att hawalaväxlarnas verksamhet ofta bedrivs i samma lokaler där även annan kontantintensiv verksamhet förekommer. Särskilt i situationer där hawalaväxlarens bokföring är bristfällig eller oklar, är det mycket svårt att urskilja tillgångar som eventuellt används för finansiering av terrorism från kontanter i penningtransporter.

Kontanttransporter som bildar kedjor och möjliggörande av detta har också identifierats som en betydelsefull sårbarhet. Kedjebildning har konstaterats ske till exempel så att hawalaväxlarens kontanter överförs från Sverige och Danmark till tredjeländer. I Finland skulle inregränskontroll minska risken för penningtransporter och därmed kunde också Finlands roll som nordiskt transitland för kontanter förändras och minska. Av de nordiska länderna måste man göra kontantanmälan i Danmark och Sverige också när man rör sig inom EU.

Som en betydelsefull sårbarhet inom sektorn för registrerade penningförmedlare av hawalatyp identifieras också aktörernas **resurser** och **brister** i dem. Resursbristerna utmanar tillsynen, eftersom resursfördelningen upplevs

som otillräcklig. Inom sektorn vill man inte nödvändigtvis investera i kompetens eller system som gäller finansiering av terrorism. Dessutom är det erkänt utmanande att hitta nya kompetenta anställda för arbetet med att förhindra finansiering av terrorism, och dessutom är riskmedvetenheten och kompetensen erkänt bristfällig. Inom sektorn ses över huvud **utmaningarna med tillsynen** som en betydelsefull sårbarhet, eftersom det är svårt att reda ut till exempel penningtransporternas slutdestination och användningsändamål. Verksamheten hos de hawalaväxlare som verkar i Finland baserar sig på internationella system, och kännedom om dem är en förutsättning för effektiv tillsyn. Tillsyn och inspektioner kräver jämförelsevis mycket resurser av flera myndigheter, eftersom inspektioner hos hawalaväxlare vanligtvis räcker länge. Det är svårt att rikta tillsyn till oregistrerade hawalaväxlare, och detta ökar sektorns sårbarhet.

Sanktionernas bristande verkningfullhet ses som en betydelsefull sårbarhet inom sektorn. Straffskalan och påföljderna anses inte tillräckliga vid överträdelser med anknytning till hawalaväxlare, vilket ökar sektorns attraktivitet bland brottslingar och således inverkar även på risknivån för finansiering av terrorism.

Inom sektorn för registrerade penningförmedlare av hawalatyp är **penningöverföringar till riskländer och konfliktområden** en mycket betydelsefull sårbarhet. Vid tillsynen är det i praktiken omöjligt att säkerställa det slutliga användningsändamålet för penningöverföringar till riskländer och konfliktområden framför allt om kundkännedomen har varit bristfällig. Som en betydelsefull sårbarhet identifieras dessutom **utmaningar med det internationella informationsutbytet**. Informationsutbyte med tjänsteleverantörer i tredjeländer kan vara utmanande och informationstillgången osäker och långsam, och dessutom måste man förbereda sig på plötsliga ändringar i informationsutbytesprocesserna. I de ovannämnda fallen, när man lägger till **utvecklandet av alternativa internationella finansiella system**, som identifierats som en betydelsefull risk, är finansiering av terrorism svår att upptäcka på den internationella marknaden. Inom sektorn har det också setts att **ansvaret koncentreras till centrala personer inom etablerade nätverk**. Med etablerade centrala personer avses en person som samordnar och styr penningflödena. Det är fråga om organiserad verksamhet där pengar med penningförmedlares hjälp överförs systematiskt från en stat till en annan och destinationen finns i allmänhet i Af-

rika. När pengarna överförs till Afrika kan de eventuellt användas för att finansiera terrorism, vilket inte nödvändigtvis går att uppfatta när tillgångarna skickas till destinationslandet. De centrala personerna verkar i allmänhet från utlandet. Dessa personers verksamhet ses som en betydelsefull risk för finansiering av terrorism inom sektorn.

Följder

Analysen av bedömningen av följder baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Sektorn för registrerade penningförmedlare av hawalatyp anses lämpa sig väl för att användas för terrorfinansiering, och den kan spela en viktig roll i storskaliga terrorfinansieringsscenarier och -fall. I synnerhet myndigheterna anser att sektorn har en central roll i terrorfinansieringsscenarier. När det gäller sektorns verkningsfullhet har man bedömt att när den används för finansiering av terrorism kan den ha omfattande negativa samhällseffekter, som kan uppstå även utanför sektorn och påverka till exempel andra ansvariga enheters verksamhet negativt. Effekter kan uppstå särskilt med avseende på kontanters rörlighet och växling av kontanter, eftersom det i allmänt anses komplext att utreda kontanters ursprung.

Det har identifierats som utmanande att bedöma sektorns ekonomiska konsekvenser, eftersom uppskattningarna av aktörernas totala omsättning inte är tillförlitliga. På grund av de så kallade oregistrerade hawalaväxlarna känner myndigheterna inte till det faktiska antalet hawalaväxlare, och då är det inte heller möjligt att göra någon heltäckande uppskattning av verksamheten omfattning i euro. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna i fråga om sektorn för hawalaväxlare och andra penningförmedlare på **måttligt betydelsefull** nivå.

5.4.2 Risker för finansiering av terrorism relaterade till leverantörer av kryptotillgångstjänster

Den totala risknivån för leverantörer av kryptotillgångstjänster är 3, det vill säga **betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 36 experter från

den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.2.1 och bilaga 4.

Riskerna för finansiering av terrorism i anslutning till kryptotillgångar framhävs särskilt på grund av deras snabbhet samt gränsöverskridande och decentraliserade karaktär. Tillgångar kan samlas in, överföras och förvaras så att de traditionella finansiella systemens övervakningsmekanismer förbigås eller deras effekt försvagas.

Enligt riskanalysen som gäller finansiering av terrorism finns det iakttagelser som säger att brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för att finansiera terrorism, eftersom endast måttliga kostnader och en högre anonymitetsnivå än i det traditionella finansiella systemet hänför sig till verksamheten.

Hot

Även inom sektorn för tillhandahållare av kryptotillgångar utgör **globala kriser och konflikter** ett betydelsefullt hot om finansiering av terrorism. Det nuvarande världspolitiska läget har skapat behov av penninginsamlingar via officiella och inofficiella nya kanaler. Globala kriser och konflikter leder också till att människor börjar röra på sig globalt, vilket kan öka risken för finansiering av terrorism även nationellt. I konfliktområden störs ofta det traditionella finansiella systemet, vilket framhäver kryptotillgångars roll i såväl medborgares som terroristorganisationers dagliga penningrörelse.

Digitala hawalaväxlare ses som ett betydelsefullt hot om finansiering av terrorism. Det finns internationella iakttagelser av att en del hawalaväxlare har börjat använda kryptotillgångar såväl när de utjämnar räkenskapsböckerna som vid kundbetalningar. Framför allt överföringar till riskländer eller konfliktområden är problematiska, eftersom deras spårbarhet är delvis dold på grund av verksamhetens struktur. När tillgångarna blandas hos digitala hawalaväxlare försämras också identifieringen av tillgångar som används för att finansiera terrorism.

Som ett mycket betydelsefullt hot om finansiering av terrorism inom sektorn för leverantörer av kryptotillgångstjänster identifieras **mångfalden av kryptovalutor som diversifierar sätten att använda dem för finansiering av**

terrorism och som gör det svårt att övervaka och identifiera finansiering av terrorism. Det beräknas finnas cirka 1000 aktiva kryptovalutor i världen som kan operera på finansmarknaden. Eftersom kryptovalutaöverföringar sker dygnet runt varje dag utan geografiska gränser, är det tekniskt möjligt att överföra kryptotillgångar till områden eller aktörer som är förenade med förhöjd risk för finansiering av terrorism utan att etablerade kontrollåtgärder hindrar överföringarna. I samtliga fall finns det inte information om var de aktörer som tagit emot kryptotillgångarna faktiskt finns eller från vilken geografisk plats kryptotillgångarna överförts. Kryptovalutor som baserar sig på en decentraliserad kryptovalutastruktur försvårar dessutom identifieringen av finansiering av terrorism.

Användning av kryptotillgångar som placeringsinstrument kan under vissa omständigheter göra det möjligt att få ett mindre startkapital att växa till en betydande summa, vilket kan leda till att kryptofinansiering som terroristiska aktörer tagit emot indirekt växer, vilket innebär bättre verksamhetsförutsättningar än vad som är möjliga med hjälp av det traditionella finansiella systemet. Användningen av decentraliserade placeringsinstrument på kryptovalutamarknaden gör det dessutom komplicerat att visa på sambandet mellan tillgångarnas ursprung och det slutliga användningsobjektet.

Sårbarheter

Kryptotillgångars attraktivitet bland potentiella terrorister och finansiärer av terrorism ses om en betydelsefull sårbarhet och möjliggörare av terrorfinansiering inom sektorn för tillhandahållare av kryptotillgångstjänster. Enligt myndigheternas åsikt gör den pseudonymitet som hänför sig till kryptotillgångar samt överföringarnas snabbhet och internationalitet dem lockande för finansiering av terrorism och kringgående av sanktioner i anslutning till terrorism. Många kryptotillgångar är designade för att stödja anonymitet. Stora mängder transaktioner, transaktioner som bildar kedjor och gränsöverskridande åtgärder ökar övervakningsutmaningarna. I praktiken går det inte att hindra överföringar av kryptotillgångar geografiskt, och överföringarna kan ske på några sekunder, till skillnad från traditionella utländska gireringar. Övervakningsutmaningarna ökar attraktiviteten. Inom sektorn identifieras också **anonyma kryptovalutor** som en betydelsefull sårbarhet som riktar sig uteslutande mot denna sektor. Det har konstaterats att de utvecklas fortlöpande och försämrar spårbarheten. Blandningstjänster gör det också svårare att spåra

transaktioner. Ovannämnda faktorer gör anonyma kryptovalutor lockande även för brottslingar. Som en betydelsefull sårbarhet när det gäller finansiering av terrorism inom sektorn för leverantörer av kryptotillgångstjänster har identifierats **peer to peer-överföringar (P2P)**. Dessa P2P-överföringar är överföringar mellan två personer, som kan göras utan någon tjänsteleverantörs plattform eller på en tjänsteleverantörs plattform. De möjliggör överföringar från en kryptovaluta till en annan, från en adress till en annan samt från kryptotillgångar till fiatvaluta och omvänt, utan att det nödvändigtvis lämnar några uppgifter som kopplar samman överföringarna i offentliga blockkedjor.

Brister i myndigheternas resurser och kompetens betraktas som en betydelsefull sårbarhet inom sektorn för tillhandahållare av kryptotillgångstjänster. Sakkunskap om kryptotillgångar kräver lång introduktion och specialkompetens eftersom verksamhetsmiljön kontinuerligt ändrar form. Dessutom bör man beakta att de verktyg som behövs för analys på myndighetsnivå är dyra och kräver såväl tydlig introduktion i användningen av verktygen och mer omfattande kunskap på fenomenivå.

Svårigheten att identifiera transaktioner med anknytning till finansiering av terrorism identifieras som en betydelsefull sårbarhet hos sektorn. Transaktioner med anknytning till finansiering av terrorism är ofta små. Som en betydelsefull risk ses dessutom **utmaningar med att identifiera tillgångarnas slutanvändare**. Tillförlitlig identifiering är förenad med utmaningar, trots att en aktör inom sektorn skulle vidta behövliga åtgärder för kundkännedom. Exempelvis förfalskade handlingar eller bulvanarrangemang kan fördunkla slutanvändaren. Dessutom specificerar de kommersiella verktyg som används för att analysera transaktionerna ofta adresser med terroristkoppling reaktivt, vilket innebär att vid den tidpunkt då transaktionerna äger rum har man nödvändigtvis inte tillgång till de uppgifter som förutsätts för att identifiera terroristkopplingar.

Inom sektorn för tillhandahållare av kryptotillgångstjänster är den internationella förändringstakten snabb och **lagstiftningen hinner inte med i utvecklingen**. Av denna orsak iakttas tomrum och brister i lagstiftningen. Långsam eller bristfällig uppdatering av lagstiftningen utgör en betydelsefull sårbarhet hos sektorn.

Följder

Analysen som gäller bedömning av följderna baserar sig på flera olika omständigheter, såsom sektorns lämplighet samt samhällliga och ekonomiska konsekvenser. Sektorn för tillhandahållare av kryptotjänster bedöms lämpa sig väl att användas för finansiering av terrorism, och den kan spela en betydelsefull roll i storskaliga terrorfinansieringsscenarier och -fall. Särskilt myndigheterna anser att sektorn har en central roll i terrorfinansieringsscenarier. När det gäller sektorns verkningsfullhet har man bedömt att när sektorn används för finansiering av terrorism kan det ha omfattande negativa samhällseffekter, som också kan uppstå utanför sektorn och påverka till exempel andra ansvariga enheters verksamhet negativt. Utnyttjandet av leverantörer av kryptotillgångstjänster i terrorfinansieringsfall inverkar sålunda inte bara på hela den rapporteringsskyldiga sektorn utan också samhället i stor utsträckning. De kryptotillgångar som tjänsteleverantörerna tillhandahåller har också i sig identifierats som ett enskilt riskfyllt betalningssätt i den nationella riskbedömningen.

Nationellt finns det bara några aktörer inom sektorn vilkas sammanräknade omsättning är måttlig. När man bedömer de ekonomiska konsekvenserna måste man emellertid också beakta kryptoaktörernas karaktär och möjligheter att tillhandahålla tjänster globalt. Med beaktande av de särdrag hos sektorn som beskrivs ovan samt utifrån den riskanalys som gäller sektorn är följderna i fråga om sektorn för leverantörer av kryptotillgångstjänster på **måttligt betydelsefull** nivå.

5.4.3 Risker för finansiering av terrorism relaterade till kreditinstitut

Den totala risknivån för kreditinstitut är 3, det vill säga **betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 47 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.4.1 och bilaga 4.

Den centrala hoten om finansiering av terrorism inom kreditinstitutssektorn hänförs till globala kriser och konflikter, som leder till att tillgångar och personer börjar röra sig mera över gränserna. De mest betydelsefulla sårbarheterna hänförs till betalningssystemens globala och Realtida karaktär, särskilt EU:s system för omedelbara betalningar, samt den digitala omvärlden, neo-

banker, ogenomskinliga betalningskedjor och svårighet att identifiera tillgångarnas slutanvändare, särskilt vid krediter utan säkerhet och internationella betalningskedjor.

Enligt riskanalysen som gäller finansiering av terrorism finns det iakttagelser som säger att brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för att finansiera terrorism, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Inom kreditinstitutssektorn identifieras **globala kriser och konflikter** som ett betydelsefullt hot. Det nuvarande världspolitiska läget har skapat behov av penninginsamlingar via officiella och inofficiella nya kanaler. Globala kriser och konflikter leder också till att människor börjar röra på sig globalt, vilket kan öka risken för finansiering av terrorism även nationellt.

Sårbarheter

Betalningssystemens globala och realtida karaktär har identifierats som en betydelsefull sårbarhet inom kreditinstitutssektorn med avseende på finansiering av terrorism. För betalningsrörelsens del trädde EU:s förordning om omedelbara betalningar i kraft 2025. I och med förordningen om omedelbara betalningar kan vilken som helst banks kund skicka och ta emot omedelbara betalningar i euro inom tio sekunder, oberoende av tidpunkt och om överföringen sker inom hemlandet eller till ett annat EU-land⁴¹⁴.

Den tekniska utvecklingen i omvärlden identifieras som en betydelsefull sårbarhet inom kreditinstitutssektorn. Inom den traditionella kreditinstitutssektorn finns det i nuläget många aktörer som utnyttjar avancerade tekniska lösningar. En del av aktörerna verkar till exempel helt och hållet på nätet och har inget kontorsnät alls. Ett exempel på sådana aktörer är neobanker. Verksamhet endast på nätet och utvecklingen av ny teknik innebär en ny situation som försvårar myndigheternas brottsbekämpningsåtgärder, eftersom kunden har identifierats digitalt, myndigheternas bankförfrågningar går till neobankens

⁴¹⁴ Finanssiala Ry. Vuonna 2025 etenevä EU:n pikamaksuasetus nopeuttaa maksuja ja hankaloittaa huijauksia. Läst 13.2.2026.

hemland och erhållandet av svar och kvaliteten på dem varierar. Även bristen på transparens i anslutning till flera olika betaltjänster, såsom kryptotjänster, betaltjänstleverantörer och neobanker ökar risken. Kreditinstitutet kan inte försäkra sig om vem som är den slutliga betalningsmottagaren och identifieringen försvåras av att transaktionerna sker i realtid, varvid det inte lämnar tillräckligt med tid för identifiering. Av ovannämnda orsaker ser också **penningöverföringstjänster** som en betydelsefull sårbarhet.

När det gäller tillsynen identifieras framför allt **utmaningar med att identifiera tillgångarnas slutanvändare** som en betydelsefull sårbarhet inom kreditinstitutssektorn. Detta syns framför allt på så vis att kreditinstitutet har svårt att försäkra sig om tillgångarnas faktiska användningsändamål och slutanvändare när det fråga om krediter utan säkerhet och långa betalningskedjor. Som en måttlig sårbarhet identifieras dessutom **små kreditinstitutsaktörers bristfälliga transaktionsövervakning**. Dessa ökar risken för finansiering av terrorism inom sektorn.

De splittrade processerna och den splittrande tillsynen när det gäller den internationella betalningsrörelsen samt utmaningarna med det internationella informationsutbytet utgör dessutom en betydelsefull sårbarhet med avseende på terrorfinansiering inom kreditinstitutssektorn. Den splittrade bekämpningen av terrorfinansiering syns på så vis att kreditinstitutets övervakning inte nödvändigtvis täcker hela transaktionskedjan när det gäller internationell verksamhet. Informationsutbyte och informationstillgång tillsammans med tjänstleverantörer i tredjeländer är osäkert och långsamt, och dessutom måste man förbereda sig på plötsliga ändringar i informationsutbytesprocesserna.

Med avseende på kampen mot terrorism ses **gireringar till konflikt- eller riskländer** som en betydelsefull sårbarhet. Inom sektorn förekommer utmaningar med att säkerställa tillgångarnas slutliga användningsändamål när det gäller gireringar till konflikt- eller riskländer. Finansiella tjänsters täckning i konfliktområden varierar avsevärt, vilket ökar behovet av att identifiera den slutliga användaren eller det slutliga användningsändamålet.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för sektorns del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt, det vill säga **betydelsefull** nivå. Följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.4.2.

5.4.4 Risker för finansiering av terrorism relaterade till betaltjänstleverantörer

Den totala risknivån för betaltjänstleverantörer är 3, det vill säga **betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 44 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.3.1 och bilaga 4.

Risken för finansiering av terrorism inom sektorn för betaltjänstleverantörer baserar sig särskilt på den snabba digitaliseringen av traditionella betaltjänster samt det stora antalet nya aktörer som snabbt kommit ut på marknaden. Den parallella användningen av fiat- och kryptobetalningar, kopplingen mellan betalkort och kryptoplånböcker samt transaktioner som bildar kedjor försämrar aktörernas förmåga att få en helhetsbild av penningrörelsen och identifiera tvivelaktig verksamhet i tid. En central sårbarhet är förbetalda kryptokort, som ökar anonymiteten och underlättar överföringen av tillgångar till det traditionella betalningssystemet.

Enligt riskanalysen som gäller finansiering av terrorism finns det iakttagelser som säger att brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för att finansiera terrorism, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Inom sektorn för betaltjänstleverantörer identifieras som ett betydelsefullt hot med avseende på finansiering av terrorism att **traditionella betaltjänster och kryptotjänster sammanslås till servicehelheter** på finansmarknaden. Detta innebär att på marknaden finns betaltjänstleverantörer som erbjuder kunderna servicehelheter med vilkas hjälp kunden kan ta emot betalningar i såväl fiatvaluta som krypto eller göra betalningar i fiatvaluta eller krypto. Till servicehelheten kan också höras betalkort, från vilka det är möjligt att göra betalningar till kryptoplånböcker. Parallell användning av kryptotillgångar och betaltjänsten

gör det svårt att övervaka aktörens transaktioner och få en helhetsbild av penningrörelsen.

Sårbarheter

Inom sektorn för betaltjänstleverantörer tillkommer hela tiden nya aktörer och tjänster, vilket försvårar tillsynen. En del av tjänsteleverantörerna verkar helt och hållet på nätet, vilka kan göra det möjligt för dem att ha till exempel förmånligare serviceavgifter än de tjänsteleverantörer som också har ett fysiskt verksamhetsställe. Det kan också göra betaltjänstleverantörer som verkar enbart på nätet mer populära. Samtidigt kan de utnyttjas vid finansiering av terrorism. Som en omständighet som möjliggör terrorfinansiering och som en betydelsefull sårbarhet inom sektorn betraktas **antalet nya aktörer och tjänster**. Inom sektorn har man sett att nya aktörer kommer ut på marknaden snabbare än genomsnittet. Till uppkomsten av nya aktörer bidrar också betaltjänstsektorns starka digitala tillväxt och snabba utveckling.

Inom sektorn för betaltjänstleverantörer har det ökade antalet och den ökade användningen av **förbetalda kryptokort och tillgången till dem** identifierats som betydelsefull sårbarhet. Inom sektorn för betaltjänstleverantörer har man iakttagit att de största leverantörerna av plånbokstjänster erbjuder förbetalda kryptokort, som kan användas som betalningsmedel, och att dessa betalningsmedel blir vanligare. När förbetalda betalkort kopplade till fristående plånböcker (eng. non-custodial wallets) utvecklas blir det också möjligt att koppla en fristående plånbok till det traditionella betalningsekosystemet, men med högre anonymitet än plånböcker som upprätthålls av tjänsteleverantören.

Betaltjänsternas attraktivitet har identifierats som en betydelsefull sårbarhet när det gäller finansiering av terrorism. Snabba transaktioner, lättanvända tjänster och möjlighet att maskera den verkliga betalningsmottagaren ökar attraktiviteten hos betalningar som görs via betaltjänstleverantörer. Som en betydelsefull risk ses dessutom **möjligheten att låta betalningarna bilda kedjor**, varvid det blir möjligt att maskera tillgångarnas ursprung och slutliga användningsändamål och tillsynen försvåras. Det kan vara utmanande för betaltjänstleverantören att övervaka transaktioner som bildar kedjor. När tanke på kedjebildningen, de snabba transaktionerna och det stora antalet transaktioner är **det svårt att frysa tillgångar som är avsedd att finansiera terrorism i rätt tid**.

Bristande informationsutbyte mellan aktörerna inom sektorn, bristande informationsutbyte mellan myndigheterna och den privata sektorn samt utmaningar med det internationella informationsutbytet identifieras också som en betydelsefull sårbarhet inom sektorn. Betalningsrörelsen är för närvarande snabb och internationell, så informationen skulle behöva färdas snabbt och enkelt för att risker som hänför sig till kunderna skulle kunna upptäckas i tid för att stoppa transaktionen och frysa tillgångarna.

Inom sektorn identifieras **extremrörelsernas frammarsch** som ett måttligt hot. Enligt bedömningarna kan särskilt extremhögerns frammarsch i Finland öka risken för finansiering av terrorism. Fenomenets riskfylldhet ökar av att de ansvariga enheterna kan ha svårt att identifiera förhöjd risk. När det gäller extremrörelsernas frammarsch bör det påpekas att hotet riktar sig inte bara mot sektorn för betaltjänstleverantörer utan allmänt även mot andra rapporteringskyldiga sektorer. I riskanalysen har dock extremrörelsernas frammarsch betonats i försäkringssektorns bedömningar som ett måttligt hot om finansiering av terrorism.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för sektorns del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt, det vill säga **betydelsefull** nivå. Bedömningen av följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.3.2.

5.4.5 Risker för finansiering av terrorism relaterade till sektorn för övrig kreditgivning

Den totala risknivån för sektorn för övrig kreditgivning är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 33 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.5.1 och bilaga 4.

En central hotfaktor när det gäller finansiering av terrorism inom sektorn för övrig kreditgivning är utnyttjande av bulvaner och identitetsmissbruk särskilt när konsumentkrediter lyfts, vilket försämrar möjligheterna att identifiera tillgångarnas verkliga slutanvändare. De omfattande e-tjänsterna ökar dessutom risken ytterligare, eftersom de försvårar en effektiv kontroll av identiteten och

försämrar tillförlitligheten hos stark autentisering. Sårbarheterna gäller särskilt övervakningen av krediternas användningsändamål. Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för finansiering av terrorism, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Inom sektorn för övrig kreditgivning har **bulvaner** identifierats som ett måttligt betydelsefullt hot. Inom sektorn bedömer man att bulvaner kan användas bland annat för att lyfta konsumtionskrediter, varvid tillgångarnas slutanvändare inte kan säkerställas. Det kan också vara möjligt att lyfta tillgångar till exempel genom att missbruka identiteter.

Sårbarheter

Inom sektorn för övrig kreditgivning sköts ärenden i stor utsträckning i form av **e-tjänster**, vilket ses som en betydelsefull sårbarhet för sektorn. Eftersom e-tjänsterna är omfattande och man inte möter människorna fysiskt är de utmanande med tanke på kontrollen av identiteten och försämrar förtroendet för stark autentisering.

Inom sektorn för övrig kreditgivning lämnar aktörerna mycket få **rapporter om misstänkta transaktioner**. Aktörerna har eventuellt en för hög rapporteringsströskel, eftersom man kan vara rädd för att kundförhållandet upphör. De ansvariga enheterna kan också vara rädda för att rapportörens uppgifter avslöjas för kunderna i efterhand.

Inom sektorn ses **begränsningarna av användningen av uppgifter om domar i brottmål** som en betydelsefull sårbarhet, eftersom de ansvariga enheterna inte kan utnyttja uppgifter om domar i brottmål vid bedömningen av de risker som hänför sig till kunden.

Bristfällig screening av sanktioner och frysningsbeslut upplevs som en måttlig sårbarhet. Bland aktörerna inom sektorn för övrig kreditgivning kan det förekomma variation beträffande hur heltäckande sanktions- eller frysningsförteckningarna kontrolleras, eller hur medveten man är om förteckningarna. Det

har upplevts dyrt att investera i automatiska screeningsystem och å andra sidan är effektiviteten hos manuell screening begränsad. Det kan också förekomma tolkningsproblem vid kontrollen av sanktionsförteckningarna, om inget screeningsystem används. Automatisk screening ger också ibland felaktiga träffar, som aktörerna kan uppleva som belastande att kontrollera.

Bland aktörerna inom sektorn identifieras **bristfälliga myndighetsanvisningar** som en måttligt betydelsefull sårbarhet när det gäller finansiering av terrorism. Sektorspecifik och mera heltäckande anvisningar för att uppfylla myndighetskraven, särskilt om bekämpningen av terrorfinansiering, skulle effektivisera arbetet med att bekämpa terrorfinansiering inom sektorn.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för sektorns del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt, det vill säga **måttligt betydelsefull** nivå. Bedömningen av följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.5.2.

Modus operandi

Missbruk av konsumtions- eller företagskrediter har iakttagits som en måttlig sårbarhet inom sektorn för övrig kreditgivning. Enligt iakttagelser kan terroristiska aktörer utnyttja konsumtions- och/eller företagskrediter för att finansiera sin verksamhet, så att den beviljade krediten inte används för det ändamål som uppgavs eller som man lät förstå att krediten skulle användas för i det skede då kreditansökan gjordes. Det är också möjligt att kreditmedlen förmedlas direkt till konflikt- eller riskområden efter att de lyfts. Det är svårt för aktörerna inom sektorn att försäkra sig om tillgångarnas användningsändamål. Inom sektorn har också **utnyttjande av person-till-person-lån för terrorfinansiering** identifierats som en måttligt betydelsefull risk. Detta kan också ta sig uttryck i att långgivaren har svårt att försäkra sig om vem låntagaren i själva verket är och vad avsikten är att använda tillgångarna till.

5.4.6 Risker för finansiering av terrorism relaterade till kapitalmarknadssektorn

Den totala risknivån för kapitalmarknaden är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 37 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.6.1 och bilaga 4.

Med avseende på finansiering av terrorism hänför sig kapitalmarknadens hotfaktorer till globala kriser och konflikter, som bedöms leda till att människor och tillgångar rör på sig mera samt göra det möjligt att utnyttja placeringsverksamhet för att finansiera terrorism. Omfattande e-tjänster försvårar dessutom effektiv kundidentifiering och försämrar förtroendet för stark autentisering. Transaktioner med anknytning till finansiering av terrorism är ofta små och därför svåra att upptäcka på finansmarknaden.

Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för finansiering av terrorism, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Inom kapitalmarknadssektorn har särskilt de ansvariga enheterna identifierat **globala kriser och konflikter** som ett måttligt betydelsefullt hot. Det nuvarande världspolitiska läget har skapat behov av penninginsamlingar via officiella och inofficiella nya kanaler. Globala kriser och konflikter leder också till att människor börjar röra på sig globalt, vilket kan öka risken för finansiering av terrorism även nationellt.

Sårbarheter

Bristfällig screening av sanktioner och frysningsbeslut identifieras som en måttligt betydelsefull sårbarhet inom kapitalmarknadssektorn. Bland de ansvariga enheterna inom sektorn kan det förekomma variation beträffande hur heltäckande sanktions- eller frysningsförteckningarna kontrolleras, eller hur medveten man är om förteckningarna. Det upplevs dyrt att investera i automatiska screeningsystem och å andra sidan är effektiviteten hos manuell screening begränsad. Tolkningsproblem har också identifierats vid kontrollen av

sanktionsförteckningarna, om inget automatiskt screeningsystem används. Behandlingen av fall där systemen slår larm kan dessutom kräva tilläggsundersökning och utredning så att man kan försäkra sig om att träffen är riktigt. Detta gäller bland annat situationer där man försöker utreda om kriterierna på bestämmande inflytande är uppfyllda. Automatiska kontroller kan användas som hjälp vid sanktionsscreeningen, men i praktiken förutsätts också fallspecifik juridisk bedömning och analys.

Inom kapitalmarknadssektorn sköts ärenden i stor utsträckning i form av **e-tjänster**, vilket ses som en måttligt betydelsefull sårbarhet inom sektorn. Eftersom e-tjänsterna är omfattande och man inte möter människorna fysiskt är de utmanande med tanke på kontrollen av identiteten och försämrar förtroendet för stark autentisering.

Som ett måttligt betydelsefull sårbarhet inom kapitalmarknadssektorn ses **bristen på anvisningar**, det vill säga bristen på myndighetsanvisningar om identifiering och bekämpning av terrorfinansiering. Å andra sidan har även **bristfällig kompetens och riskmedvetenhet** identifierats hos aktörerna inom sektorn.

Inom sektorn har **svårigheter med att identifiera och upptäcka transaktioner med anknytning till finansiering av terrorism** identifierats som en måttligt betydelsefull sårbarhet. Man har sett att betalningar som kan gå till att finansiera terrorism ofta är små. Då kan det vara svårare att upptäcka eller övervaka dem. Svårigheten att identifiera transaktioner tillsammans med bristfällig kompetens och riskmedvetenhet ökar risken för finansiering av terrorism inom sektorn.

Inom kapitalmarknadssektorn identifieras **lagstiftningens begränsningar när det gäller att utreda uppgifter om kontoinnehavare och förmånstagare** som en måttlig sårbarhet. Detta betyder att aktörerna har utmaningar med att säkerställa att kunden är verklig ägare eller förmånstagare till det bankkonto som denne uppgett.

Ur myndigheternas synvinkel bedöms **bristande informationsutbyte mellan myndigheterna och den privata sektorn** som en måttlig sårbarhet.

Inom kapitalmarknadssektorn identifieras **otillräckliga åtgärder för kundkännedom (know your customer, KYC)** som en måttlig sårbarhet, eftersom det kan hända att aktörerna inom sektorn koncentrerar sig på att utreda tillgångarnas ursprung och ägnar mindre uppmärksamhet åt tillgångarnas användningsändamål. Detta ökar risken för finansiering av terrorism och gör det svårare att upptäcka fenomenet.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för sektorns del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt, det vill säga **måttligt betydelsefull** nivå. Bedömningen av följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.6.2.

Modus operandi

Inom kapitalmarknadssektorn identifieras **utnyttjande av placeringsverksamhet för finansiering av terrorism** som ett måttligt betydelsefullt fenomen. Inom sektorn anses det vara möjligt att terrorister bedriver placeringsverksamhet vars avkastning används för att finansiera terrorism.

5.4.7 Risker för finansiering av terrorism relaterade till penningspelsverksamhet

Den totala risknivån för penningspelsverksamhet både i Fastlandsfinland och på Åland är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 30 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.7.1 och bilaga 4. Hoten och sårbarheterna för penningspelsverksamheten i Fastlandsfinland och på Åland beskrivs i samma text, eftersom penningspelsverksamheten i båda landsdelarna i huvudsak berörs av liknande risker. I texten hänvisas för tydlighetens skull till den landsdel till vilken det hot eller den sårbarhet som behandlas hänförs sig.

Risken för finansiering av terrorism i anslutning till penningspelsverksamhet i Fastlandsfinland och på Åland är liten som helhet. Inom sektorn har det inte iakttagits några betydande eller systematiska fall och eventuella iakttagelser

har gällt enstaka fall. Hot hänför sig i första hand till personer som agerar ensamma och vilkas finansieringsverksamhet är svår att identifiera. På Åland ökar risken relativt sett av användningen av kontanter i kasinot samt av penningsspel i anslutning till kryptokasinon.

Centrala sårbarheter hänför sig till aktörernas varierande kompetens, svårigheten att identifiera tillgångarnas verkliga slutanvändare, bristen på verifierade exempel fall samt begränsningar och långsamhet i det internationella informationsutbytet. Dessa faktorer höjer inte risknivån för närvarande, men de kan försämra sektorns förmåga att upptäcka avvikande verksamhet i framtiden.

Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Trots att utnyttjande av sektorn för finansiering av terrorism inte medför några betydande kostnader för brottslingar, framhäver penningsspelverksamhetens avsevärda ekonomiska betydelse vikten av att upprätthålla förtroendet. Avslöjande av potentiella fall skulle försämra förtroendet för sektorn men inte hota samhällskritiska strukturer. Enligt en helhetsbedömning är risknivån låg och det är ändamålsenligt att upprätthålla och utveckla de nuvarande övervakningsmetoderna på ett riktat sätt.

Hot

I penningsspelverksamhet inom och utanför Fastlandsfinlands penningssystem har **terrorister som agerar ensamma** och som är svåra att identifiera setts som ett betydelsefullt hot. Inom sektorn finns det en möjlighet att enskilda personer som agerar ensamma försöker finansiera terrorism genom penningsspel.

Inom penningsspelverksamheten på Åland identifieras **användningen av kontanter i kasinot samt kryptokasinon** som ett betydelsefullt hot.

Sårbarheter

Bristande kompetens hos enskilda aktörer (ombud) har identifierats som en måttlig sårbarhet. Som en framtida sårbarhet identifierades brister i nya aktörers kundkännedom, riskbedömning eller identifiering av misstänkta transaktioner, vilket i framtiden kan göra sektorn mer lockande med avseende på finansiering av terrorism. Inom penningsspelsektorn i Fastlandsfinland och på

Åland upplever de ansvariga enheterna det som en betydelsefull sårbarhet att **det inte är lätt att identifiera tillgångarnas slutanvändare**. Vid övervakningen av penningspelsverksamheten har det identifierats som utmanande att verifiera tillgångarnas slutanvändare och slutdestination, trots att penningsspelsaktörerna inom sektorn skulle vidta alla behövliga åtgärder för kundkännedom och utredning av tillgångarnas ursprung. På Åland har **svårigheten att identifiera transaktioner med anknytning till finansiering av terrorism** identifierats som en betydande sårbarhet. Både i Fastlandsfinland och på Åland identifieras **bristen på verifierade exempel på terrorfinansiering** som en betydelsefull sårbarhet inom sektorn.

Utmaningar det internationella informationsutbytet innebär en betydelsefull sårbarhet inom penningsspelssektorn i Fastlandsfinland i framtiden. Informationsutbytet om aktörer utanför penningsspelsverksamheten mellan tjänsteleverantörer i tredjeländer och tillsynsorganen identifieras som osäkert och långsamt. I framtiden måste man dessutom förbereda sig på plötsliga ändringar i tillvägagångssätten och informationsutbytesprocesserna.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för sektorns del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt, det vill säga **måttligt betydelsefull** nivå. Bedömningen av följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.7.2.

5.4.8 Risker för finansiering av terrorism relaterade till försäkringssektorn

Den totala risknivån för försäkringsverksamheten är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 32 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.8.1 och bilaga 4.

Risken inom försäkringssektorn har inte bedömts vara betydelsefullt hög, men de centrala riskerna inom sektorn hänför sig till svårigheten att identifiera tillgångarnas slutanvändare och användningsobjekt. Trots att försäkringsbolagen vidtar åtgärder för kundkännedom, har de begränsat med information om

försäkringstagarnas uppträdande utanför försäkringsförhållandet. Detta försvårar bedömningen av om försäkringsersättningar styrs till aktörer som agerar i terroristiskt syfte. Penningflöden som hänför sig till finansiering av terrorism är ofta småskaliga vilket gör dem svåra att observera.

Risken ökas av försäkringsersättningar som betalas till utländska konton samt utmaningar med det internationella informationsutbytet, särskilt i fråga om tjänsteleverantörer i tredjeländer.

Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för finansiering av terrorism, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Enligt sektorn utgör **extremrörelsernas frammarsch** ett måttligt hot. Enligt bedömningarna kan särskilt extremhögerns frammarsch i Finland öka risken för finansiering av terrorism. Fenomenets riskfylldhet ökar av att de ansvariga enheterna kan ha svårt att identifiera förhöjd risk. När det gäller extremrörelsernas frammarsch bör det påpekas att hotet riktar sig inte bara mot försäkringssektorn utan allmänt även till andra rapporteringsskyldiga sektorer. I riskanalysen har dock extremrörelsernas frammarsch betonats i försäkringssektorns bedömningar som ett måttligt hot om finansiering av terrorism.

Sårbarheter

Inom försäkringssektorn ses **utmaningar med att identifiera tillgångarnas slutanvändare** som en betydelsefull sårbarhet, eftersom det är svårt att verifiera tillgångarnas slutanvändare och slutdestination, trots att aktörerna inom sektorn, det vill säga de ansvariga enheterna, skulle vidta behövliga åtgärder för kundkännedom. Försäkringsbolagen har inte tillgång till andra uppgifter om försäkringstagarens uppträdande. Det har konstaterats vara svårt att identifiera om en slutanvändare är en aktörer som agerar i terroristiskt syfte. Som en betydelsefull sårbarhet har likaså identifierats **svårigheten att identifiera transaktioner med anknytning till finansiering av terrorism**, eftersom penningöverföringarna ofta är små. Inom sektorn förekommer också i stor utsträckning **e-tjänster**, vilket utgör en måttfull sårbarhet för sektorn. Eftersom

e-tjänsterna är omfattande och man inte möter människorna fysiskt är de utmanande med tanke på kontrollen av identiteten och försämrar förtroendet för stark autentisering.

Inom försäkringssektorn ses det som en måttligt betydelsefull sårbarhet med avseende på finansiering av terrorism att **försäkringsersättningar styrs till utländska konton och att det förekommer utmaningar med internationellt informationsutbyte**. Inom sektorn har det setts som problematiskt att identifiera de verkliga ägarna till utländska bankkonton. Informationsutbytet med tjänsteleverantörer i tredjeländer har konstaterats vara utmanande.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för sektorns del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt, det vill säga **betydelsefull** nivå. Bedömningen av följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.7.2.

Modus operandi

Livförsäkring som tas före en resa till konflikt- eller riskländer identifieras som ett måttligt betydelsefullt hot inom försäkringssektorn. Enligt bedömningar kan livförsäkringens förmånstagare i dessa situationer vara en person som agerar i terroristiskt syfte och till vilken eventuella försäkringsersättningar styrs.

5.4.9 Risker för finansiering av terrorism relaterade till valutaväxlingssektorn

Den totala risknivån för valutaväxlare är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 31 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.9.1 och bilaga 4.

Inom valutaväxlingssektorn är risken för finansiering av terrorism som helhet liten, trots att intensiv användning av kontanter utgör ett centralt hot som gör det svårt att utreda tillgångarnas ursprung och användningsändamål. Växling av valutor med anknytning till konfliktområden och deras närområden kan i

vissa situationer vara förenad med förhöjd risk för penningtvätt och finansiering av terrorism, inte på grund av själva valutan utan de ogenomsådliga penningflödena. Risken ökar till följd av den internationella kundkretsen samt användning av bulvaner. Dessa faktorer fördunklar helhetsbilden av kundens verksamhet och gör det svårare att identifiera misstänkta arrangemang.

Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för finansiering av terrorism, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Små aktörer ökar risken för finansiering av terrorism inom sektorn, eftersom dessa aktörer har setts ha sämre kompetens och förståelse för finansiering av terrorism. **Användning av bulvaner** har identifierats som ett måttligt betydelsefullt hot om finansiering av terrorism inom sektorn. Genom att använda bulvaner kan man maskera tillgångarnas verkliga ägare, och användningen av bulvaner kan leda till att kunden inte kan identifieras tillräckligt. Bulvaner används för att växla kontanter till olika valutor och det finns också iakttagelser av att flera bulvaner kan användas samtidigt, varvid den sammanlagda summa som växlats blir större.

Inom sektorn har också eventuella **terrorister som agerar ensamma** identifierats som ett betydelsefullt hot. Hotet från enskilda aktörer, det vill säga så kallade ensamvargar är känt, men de är svåra att upptäcka.

Sårbarheter

Inom valutaväxlingssektorn identifieras **användning av kontanter samt valutor med anknytning till konfliktländer** som en betydelsefull sårbarhet. Valutaväxling är kontantintensiv verksamhet, och det är utmanande att upptäcka kontanternas användningsobjekt med avseende på finansiering av terrorism. Dessutom ser man att användningen av valutor med anknytning till konfliktländer och deras grannländer i vissa situationer kan vara förenad med förhöjd risk för penningtvätt och finansiering av terrorism. Risker har dock inte att göra med själva valutan, utan dessa penningflöden är ofta förenade med utmaningar med att utreda tillgångarnas ursprung och användningsändamål.

Inom sektorn ses det också som **utmanande att identifiera tillgångarnas slutanvändare**, vilka kan locka terroristiska aktörer att bli kunder hos sektorn.

En betydelsefull sårbarhet hos valutaväxlingssektorn när det gäller finansiering av terrorism är **svårigheten att identifiera och upptäcka sådana aktörer inom kundkretsen som agerar i terroristiskt syfte**. Även **transaktioner med anknytning till finansiering av terrorism är svåra att identifiera**. En annan betydelsefull risk som iakttagits är otillräckliga åtgärder för kundkännedom (know your customer, KYC), eftersom det kan hända att aktörerna inom sektorn koncentrerar sig på att utreda tillgångarnas ursprung och ägnar mindre uppmärksamhet åt tillgångarnas användningsändamål. Över huvud ses det som en betydelsefull sårbarhet inom valutaväxlingssektorn att **det saknas exempel på terrorfinansiering inom sektorn**, och aktörerna har inte lagt märke till finansiering av terrorism.

Inom valutaväxlingssektorn har **den internationella kundkretsen** identifierats som en betydelsefull sårbarhet. Det är utmanande att utreda ursprunget till internationella kunders tillgångar. Internationella transaktioner är dessutom förenade med utmaningar då det gäller kundkännedom och att upptäcka riskfaktorer.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för sektorns del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt, det vill säga **något betydelsefull** nivå. Bedömningen av följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.9.2.

5.4.10 Risker för finansiering av terrorism relaterade till experttjänster

5.4.10.1 Risker för finansiering av terrorism relaterade till sektorn för advokater och andra tillhandahållare av juridiska tjänster samt

tillhandahållare av skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor direkt eller indirekt

Den totala risknivån för advokater och andra tillhandahållare av juridiska tjänster samt tillhandahållare av skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor direkt eller indirekt (nedan *experttjänster*) är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 51 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärlds definieras i avsnitt 4.2.10.3 och bilaga 4.

Med avseende på finansiering av terrorism accentueras riskerna för advokater och andra tillhandahållare av juridiska tjänster samt tillhandahållare av skatterådgivningstjänster särskilt i situationer där betalningar görs via kundmedelskonton, då möjligheterna att följa pengarna försämras. Även utnyttjande av komplicerade företagsstrukturer försämrar insynen i hur pengarna rör sig. Förkomsten av professionella medhjälpare inom sektorn ökar sektorns riskexponering.

Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för finansiering av terrorism, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Inom sektorn ses det som ett betydelsefullt hot om finansiering av terrorism att ansvariga enheters **verksamhet flyttas till länder med sämre reglering**, det vill säga stater där lagstiftningen om finansiering av terrorism inte är lika strikt och tillsynen över finansmarknaden kan vara sämre.

Professionell medhjälp eller professionellt möjliggörande ses som ett betydelsefullt hot om finansiering av terrorism inom sektorn. Inom sektorn anses det möjligt att någon oärlig aktör kan bidra till att skapa ett mer förtroendeingivande uttryck av en betalning med anknytning till terrorfinansiering eller av en kund som stöder terrorism, varvid det kan vara svårt att identifiera en händelse med koppling till terrorism.

Sårbarheter

Som en måttligt betydelsefull sårbarhet för finansiering av terrorism identifieras att ansvariga enheter, såsom advokater, skatterådgivare och tillhandahållare av juridiska tjänster **profilerar sig som företrädare för vissa typer av uppdrag**, vilket kan öka lockelsen att utnyttja en professionell medhjälpare.

Som en måttligt betydelsefull sårbarhet inom sektorn för advokater och andra tillhandahållare av juridiska tjänster samt tillhandahållare av skatterådgivningstjänster identifieras **utnyttjande av kundmedelskonton samt komplicerade företagsarrangemang och ägarkedjor**. Det är vanligt att använda kundmedelskonton inom sektorn, varvid uppgifter om betalaren och betalningsmottagaren inte syns genom hela betalningskedjan. Användningen av komplicerade företagsarrangemang och ägarkedjor har motsvarande slutresultat som användningen av kundmedelskonton, det vill säga det går inte nödvändigtvis att identifiera uppgifter om betalaren och/eller betalningsmottagaren i slutändan av kedjan.

Utmaningar med att identifiera tillgångarnas slutanvändare och med det internationella informationsutbytet identifieras som en betydelsefull sårbarhet för sektorn när det gäller finansiering av terrorism. Inom sektorn upplever man att det är svårt att verifiera tillgångarnas slutanvändare och användningsändamål, trots att aktörerna inom sektorn, såsom advokater och andra experter, skulle vidta behövliga åtgärder för kundkännedom. Informationsutbytet med tjänsteleverantörer i tredjeländer har konstaterats vara osäkert och långsamt, och dessutom måste man förbereda sig på plötsliga ändringar i informationsutbytesprocesserna.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för advokaternas del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt, det vill säga **måttligt betydelsefull** nivå. Tillhandahållare av skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor direkt eller indirekt har bedömts ligga på **något betydelsefull** nivå. Bedömningen av följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.10.2.2.

5.4.10.2 Risker för finansiering av terrorism relaterade till fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler

Den totala risknivån för fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler både i Fastlandsfinland och på Åland är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 72 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.10.4 och bilaga 4.

Den totala risken för finansiering av terrorism inom sektorn för fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler är låg, eftersom det har gjorts få eller inga iakttagelser av att sektorn faktiskt skulle ha använts för detta ändamål.

De mest centrala hoten inom sektorn hänför sig till affärer med över- eller underprissatta bostäder och fastigheter, med vilkas hjälp tillgångar kan cirkulera i skydd av laglig verksamhet, samt de stora penningssummor som det handlar om, särskilt på Åland. Det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner försämrar dessutom sektorns förmåga att identifiera eventuellt missbruk. Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. För brottslingar medför det tunga kostnader att utnyttja sektorn för finansiering av terrorism, vilket minskar dess attraktivitet avsevärt.

Hot

Ett måttligt betydelsefullt hot som riktar sig till sektorn för fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler i Fastlandsfinland är **försäljning av en bostad eller fastighet till över- eller underpris**. Genom att sälja en fastighet eller bostad till över- eller underpris är det möjligt att låta tillgångarna cirkulera med hjälp av verksamhet som förefaller vara laglig.

Sårbarheter

Som en sårbarhet i anslutning till finansiering av terrorism identifieras att någon kan försöka utnyttja sektorn för att genomföra misstänkta fastighetsaffärer i situationer där affärsmässiga incitament kan försvaga aktörernas vilja att avbryta transaktionerna. Tuff ekonomisk situation och få köparkandidater kan

leda till att man inte nekar till en affär trots att affären och omständigheterna kring den skulle förefalla misstänkta.

Inom sektorn för fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler i Fastlandsfinland har **långa ägarkedjor** iakttagits utgöra en måttligt betydelsefull sårbarhet för finansiering av terrorism. Långa ägarkedjor till lägenheter eller fastigheter kan användas för att maskera den verkliga ägaren. Dessa långa ägarkedjor gäller ofta utländska ägare och framkommer framför allt i fråga om affärsfastigheter, som förmedlas vidare. Dessutom upplevs identifieringen av transaktioner med anknytning till finansiering av terrorism som utmanande. På Åland upplevs de **kundmedelskonton** som fastighetsförmedlarna använder som en måttlig sårbarhet. När betalningarna för bostäder går via kundmedelskonton bryts möjligheterna att spåra pengarnas ursprung. Om de ursprungliga tillgångarna härrör från brottslig verksamhet, kan tillgångarnas ursprung maskeras på detta vis. Sålunda fungerar fastighetsförmedlaren som mellanhand och bidrar till att göra sambandet mellan betalaren och betalningsmottagaren mindre synligt. På Åland identifieras dessutom de **stora penningssummor** som rör sig inom sektorn som en måttlig sårbarhet.

Enskilda aktörers kompetensbrist identifieras i Fastlandsfinland som en betydelsefull sårbarhet för sektorn när det gäller finansiering av terrorism. På Åland identifieras detta som en måttligt betydelsefull sårbarhet.

Det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner identifieras som en måttligt betydelsefull sårbarhet för sektorn i Fastlandsfinland och på Åland. Aktörernas rapporteringströskel kan vara för hög eller så kan man inom sektorn vara rädd för att förlora kundförhållanden eller för att avslöjas som rapportör.

Fastighetsförmedlares samt hyreslägenhets- och hyreslokalsförmedlares **utmaningar med att identifiera tillgångarnas slutanvändare** är i Fastlandsfinland en betydelsefull och på Åland måttligt betydelsefull sårbarhet för finansiering av terrorism. Inom sektorn upplever man att det är svårt att verifiera tillgångarnas slutanvändare och användningsändamål, trots att en ansvarig enhet inom sektorn skulle vidta behövliga åtgärder för kundkännedom.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för sektorns del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt, det vill säga **måttligt betydelsefull** nivå. Bedömningen av följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.10.4.2.

5.4.10.3 Risker för finansiering av terrorism relaterade till indrivningsrörelser

Den totala risknivån för indrivningsrörelser är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 33 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.10.7 och bilaga 4.

Indrivningsrörelser berörs inte av någon signifikant hög risk för finansiering av terrorism, men som det mest centrala hotet identifieras skenåtgärder, såsom påhittade fakturor som förs in i indrivningsprocessen i syfte att styra tillgångar utomlands eller dölja deras verkliga användningsändamål. De mest betydelsefulla sårbarheterna hänför sig till penningflödenas genomskådlighet och internationella kopplingar. Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för finansiering av terrorism, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Inom indrivningsrörelsesektorn har **skenåtgärder** identifierats som ett måttligt hot, genom vilka man försöker styra tillgångar utomlands eller på något annat sätt dölja tillgångarnas användningsändamål. Det kan till exempel vara fråga om en påhittad faktura som förs till indrivning så att avsikten är att betalningen ska gå till en aktör som agerar i terroristiskt syfte.

Sårbarheter

En måttlig sårbarhet hänför sig till bekräftandet av **kontouppgifter**, eftersom sektorns ansvariga enheter inte har möjlighet att kontrollera att de uppgivna kontonumren är korrekta. Det är möjligt att till indrivningsrörelsen meddelas felaktiga uppgifter om kontots verkliga ägare. Risker är att de medel som återbetalas styrs till terroristiska syfte i stället för den verkliga kunden eller uppdragsgivaren. **Svårigheten att identifiera och upptäcka aktörer som agerar**

i terroristiskt syfte identifieras som en betydelsefull sårbarhet. Terroristiska aktörer har ofta internationella kopplingar vilket försvårar den identifiering av kundkretsen som görs i Finland. **Utmaningar med det internationella informationsutbytet** utgör en måttlig sårbarhet. Informationsutbytet med tjänsteleverantörer i tredjeländer är osäkert och långsamt, och dessutom måste man förbereda sig på plötsliga ändringar i informationsutbytesprocesserna.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för sektorns del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt, det vill säga **måttligt betydelsefull** nivå. Bedömningen av följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.10.7.2.

Modus operandi

Finansiering av terrorism kan inom sektorn upptäckas i form av **exceptionell skuldsättning** hos aktörer som tillhör kundkretsen. Inom sektorn kan man upptäcka en osedvanlig skuldsättningstopp, där motivet kan vara finansiering av terrorism. En sådan osedvanlig skuldsättning som inte beror på normala förändringar i affärsverksamhetens omvärld identifieras som en indikator på särskilt finansiering av terrorism.

5.4.10.4 Risk för finansiering av terrorism relaterad till konsthandlare

Den totala risknivån för konsthandlare är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 24 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.10.1 och bilaga 4.

Den viktigaste hotfaktorn för konsthandlare hänför sig till globala kriser och konflikter som kan leda till att terroristgrupper kommer i besittning av konst- och värdeföremål. De kan försöka maskera dessa föremåls ursprung genom att sälja dem vidare på den internationella marknaden. De mest betydelsefulla sårbarheterna hänför sig till sektorns struktur och kompetens. Särskilt små konsthandlares kompetens och förståelse när det gäller riskerna för finansiering av terrorism är bristfällig, och aktörernas allmänna riskmedvetenhet varierar.

Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det särskilt lockande att utnyttja sektorn för finansiering av terrorism, eftersom endast ringa kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Inom konsthandlarsektorn har man betraktat det som ett betydelsefullt hot att **globala kriser och konflikter** leder till att människor och varor börjar röra på sig globalt. Till följd av konflikter kan terroristgrupper komma i besittning av konst- och värdeföremål och försöka maskera föremålens ursprung när de säljs vidare.

Inom konsthandlarsektorn identifieras **små aktörer** som ett betydelsefullt hot och en betydelsefull risk, eftersom enligt experternas iakttagelser skulle små aktörer behöva förbättra sin kompetens och förståelse i fråga om finansiering av terrorism.

Sårbarheter

Som en betydelsefull sårbarhet identifieras att ansvariga enheter litar på **andra ansvariga enheters KYC-åtgärder**, och åtgärder för kundkännedom vidtas inte nödvändigtvis på nytt. **Brister i enskilda aktörers kompetens och brister i aktörernas riskmedvetenhet** har lyfts fram som en sårbarhet när det gäller finansiering av terrorism inom konsthandlarsektorn.

Inom konsthandlarsektorn har **definitionen av aktörer som agerar i terroristiskt syfte** identifierats som utmanande, vilket utgör en betydelsefull sårbarhet för sektorn. Inom sektorn kan det bland annat vara svårt att identifiera när verksamheten hos aktörer som understöder en högerextrem ideologi uppfyller kännetecknen på terrorism.

Konsthandlare är utsatta för en betydelsefull geografisk sårbarhet i situationer där **varor säljs i tredjeländer**. Det är möjligt att handla med konstföremål på olika håll i världen eftersom de behåller sitt värde bra, och särskilt små konstföremål kan vara lätta att transportera från ett land till ett annat. Om en vara säljs i ett land där rutinerna för att förhindra finansiering av terrorism är bristfälliga kan det vara möjligt att styra tillgångarna till stöd för terrorism.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för sektorns del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt, det vill säga **något betydelsefull** nivå. Bedömningen av följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.10.1.2.

5.4.10.5 Risker för finansiering av terrorism relaterade till varuhandlare eller kontantrapportörer

Den totala risknivån för varuhandlare eller kontantrapportörer (nedan *varuhandlare*) är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 24 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.10.1 och bilaga 4.

Ett centralt hot mot varuhandlare är anskaffningar under gränsvärdet som betalas kontant. Vid finansiering av terrorism används erkänt små engångsbetalningar, vilket påverkar identifieringen av betalningarna. Riskerna i anslutning till sektorn ökar uttryckligen av små och många betalningar som huvudsakligen görs kontant.

Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det särskilt lockande att utnyttja sektorn för finansiering av terrorism, eftersom endast ringa kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Den internationella kundkretsen identifieras som ett betydelsefullt hot mot varuhandlare när det gäller finansiering av terrorism, för inom sektorn identifieras brister i kundkännedomen och upptäckandet av riskfaktorer i internationella sammanhang som utmanande.

Sårbarheter

Gränsen på 10 000 euro för rapporteringsskyldighet identifieras som en måttlig sårbarhet med avseende på finansiering av terrorism. För varuhandlare har det satts ett gränsvärde på 10 000 euro för skyldighet att rapportera

kontanta betalningar, men en misstänkt transaktion kan ligga precis under gränsen 10 000 euro, varvid den inte omfattas av rapporteringsskyldighet. Ett exempel på detta är en situation där man köper en bil kontant för under 10 000 euro, som senare används i terroristiskt syfte.

Inom sektorn för varuhandlare och kontantrapportörer ses **bristfällig screening av sanktioner och frysningsbeslut** som en måttlig sårbarhet när det gäller finansiering av terrorism. Det förekommer variationer mellan de ansvariga enheterna beträffande hur heltäckande sanktionsföreteckningarna och frysningslistorna kontrolleras eller hur medvetna de ansvariga enheterna är om sanktions- och frysningskraven. Även **bristen på kompetens och risk-medvetenhet** har identifierats som en sårbarhet för sektorn.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för sektorns del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt. Bedömningen av följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.10.1.2.

Modus operandi

Placerande i värdeföremål och styrande av intäkterna av dem till länder utanför EES identifieras som en internationell potentiell terrorfinansieringsmodell som riktar sig mot sektorn.

5.4.10.6 Risker för finansiering av terrorism relaterade till tillhandahållare av företagstjänster

Den totala risknivån för tillhandahållare av företagstjänster är 2, det vill säga **måttligt betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 40 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.10.2 och bilaga 4.

De mest betydelsefulla hoten inom sektorn för tillhandahållare av företagstjänster hänför sig till användningen av bulvan- och bolagsstrukturer, inklusive förekomst av skrivbordsbolag, som kan ägas, ledas och styras från ett helt annat land av oidentifierade personer. De mest centrala sårbarheterna har igen att göra med att det är svårt att identifiera transaktioner med anknytning till

finansiering av terrorism, eftersom betalningarna vanligtvis är små och uppdelade samt kopplade till komplicerade företagsstrukturer som gör det svårt att bedöma penningrörelsen och den verkliga affärsverksamheten.

Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det särskilt lockande att utnyttja sektorn för finansiering av terrorism, eftersom endast ringa kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Tillhandahållare av företagstjänster kan fungera både som möjliggörare och som bulvaner. Med hjälp av bulvanstrukturer är det möjligt att dölja bolagets verkliga ägare. Dessutom kan så kallade skrivbordsbolag grundas, vilkas verksamhet kan styras från en annan stat och av andra personer är de som är antecknade i registret. De personer som utövar den verkliga beslutanderätten avslöjas inte eftersom ärendena till exempel kan skötas på distans.

Sårbarheter

Sektorn kan utnyttjas genom att **grunda en sammanslutning för att stödja terrorism**, varvid sammanslutningens verkliga syfte är att styra tillgångar till stöd för terrorism. Denna möjlighet att utnyttja ansvariga enheter för brottslig verksamhet utgör en måttlig sårbarhet. De mest betydelsefulla sårbarheterna som gör det svårare att identifiera och övervaka finansiering av terrorism är **bristfällig screening av sanktioner och frysningsbeslut, utmaningar med att identifiera tillgångarnas slutanvändare samt brister i aktörernas kompetens och riskmedvetenhet.**

Svårighet att identifiera och upptäcka aktörer som agerar i terroristiskt syfte ses som en måttlig sårbarhet. Terroristiska aktörer har ofta internationell bakgrund och bindning, vilket försvårar den kundkännedom som görs i Finland. **Utmaningar med det internationella informationsutbytet** identifieras också som en betydelsefull sårbarhet för sektorn. Informationsutbytet med tjänsteleverantörer i tredjeländer är osäkert och långsamt, och dessutom måste man förbereda sig på plötsliga ändringar i informationsutbytesprocessen. Som en mycket betydelsefull sårbarhet betraktas **svårigheten att identifiera transaktioner med anknytning till finansiering av terrorism**, eftersom

betalningarna är små. Betalningarna kan delas upp i små betalningar i stället för stora transaktioner som är lätta att upptäcka. Sektorns riskexponering ökar av att **företagsstrukturerna är komplicerade**. På grund av de komplicerade företagsstrukturerna är det utmanande att uppfatta företagets verkliga affärsverksamhet eller hur penningflödena rör sig och huruvida penningrörelsen motsvarar företagets verkliga affärsverksamhet.

Det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner ses som en måttlig sårbarhet. Aktörerna kan ha för hög rapporteringströskel eller så kan inom sektorn vara rädd för att förlora kundförhållanden eller att avslöjas som rapportör.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för sektorns del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt. Bedömningen av följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.10.2.2.

5.4.10.7 Risker för finansiering av terrorism relaterade till bokförare

Den totala risknivån för bokförare är 1, det vill säga **något betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 105 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.10.5 och bilaga 4.

Det mest centrala hotet om finansiering av terrorism inom bokförarsektorn hänför sig till NPO aktörer, vilkas penninginsamlings- eller föreningsintäkter kan styras vidare till att stödja terrorism. Dessutom försämrar det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner upptäckandet av risker, trots att bokförare har omfattande insyn i sina kunder penningrörelse och verksamhet. De mest betydelsefulla sårbarheterna hänför sig till bokföringsbyråer i gråzonen som på grund av bristfällig kompetens eller övervakning kan göra det möjligt att maskera penningflöden med hjälp av till exempel ogrundade registreringar.

Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för finansiering av terrorism, eftersom endast ringa kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

NPO-aktörer (Non Profit Organisation) identifieras som ett måttligt hot inom bokförarsektorn. Man har sett att till exempel penninginsamlingsintäkter och andra föreningsintäkter kan styras vidare för att stöda terroristisk verksamhet i form av pengar eller varor.

Sårbarheter

Inom bokförarsektorn har **bokföringsbyråer inom gråzonen** identifierats. Bokföringsbyråerna inom gråzonen utgör både ett hot och en sårbarhet för sektorn. Alla aktörer är inte lika upplysta när det gäller att bekämpa och övervaka finansiering av terrorism. Sålunda kan kriminella aktörer som försöker hitta metoder att finansiera terrorism hitta en bokföringsbyrå som möjliggör misstänkt verksamhet, antingen avsiktligt eller oavsiktligt, på grund av bristande kompetens. **Enskilda aktörers bristande kompetens** har också identifierats som en måttlig sårbarhet inom sektorn.

Bokförarna inom sektorn upplever att man inom sektorn inte har stått på **exempel på eller gjort iakttagelser av finansiering av terrorism**. Bristen på exempel eller verifierade fall har identifierats som en måttlig sårbarhet.

Det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner identifieras som måttlig sårbarhet när det gäller finansiering av terrorism inom bokförarsektorn. Aktörernas rapporteringströskel kan vara för hög eller så kan man inom sektorn vara rädd för att förlora kundförhållanden eller för att avslöjas som rapportör. Å andra sidan har bokförarna omfattande insyn i bolagens verksamhet, penningrörelse, verifikatmaterial och kunder samt i så gott som bolagets hela verksamhetsmiljö. I dessa situationer kan bokförarna göra iakttagelser av misstänkta händelser som kan ha kopplingar till finansiering av terrorism.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för sektorns del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt, det vill säga **måttligt betydelsefull** nivå. Bedömningen av följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.10.5.2.

Modus operandi

Inom bokförarsektorn har man identifierat verksamhetsmodeller som kan utnyttjas för att försöka finansiera terrorism. Exempelvis kan det i bokföringen tas in grundlösa kostnader eller registreringar vilkas syfte är att maskera penningflöden eller händelser. I verkligheten har de grundlösa kostnaderna eller registreringarna varit en täckmantel för finansiering av terrorism.

5.4.10.8 Risker för finansiering av terrorism relaterade till pantlånesektorn

Den totala risknivån för pantlåneverksamheten är 1, det vill säga **något betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 23 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.10.6 och bilaga 4.

Den mest centrala hoten inom pantlånesektorn hänför sig till anlitan av bulvaner för missbruk av pantsättning, särskilt i situationer där person som anlät från konfliktområden finns i bakgrunden, samt det stora antalet små aktörer. Antalet rapporterade misstänkta transaktioner är jämförelsevis lågt inom pantlånesektorn, vilket har identifierats indikera sektorns förmåga att identifiera transaktioner med anknytning till finansiering av terrorism.

Sektorns mest betydelsefulla sårbarheter är kompetens- och resursbrister, samt begränsade möjligheter att investera i övervakningssystem och utbildning. Också hos större aktörer har kompetensunderskott observerats, och till följd av detta har egendomsposter med brottslig ursprung godkänts som pant trots tydliga indikatorer. Svårigheten att identifiera transaktioner med anknytning till terrorism ökar risken ytterligare.

Enligt riskanalysen som gäller finansiering av terrorism finns det iakttagelser som gäller att brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i någon mån. Ur brottslingarnas synvinkel är det lockande att utnyttja sektorn för att finansiera terrorism, eftersom endast måttliga kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

Användning av bulvaner har inom pantlånesektorn setts som ett betydelsefullt hot om finansiering av terrorism. Detta betyder att bulvaner kan anlitas i situationer där pantsättning missbrukas. Risken för att bulvaner ska uppträda inom sektorn ökar i en situation där en person har anlät från konfliktländer.

Inom pantlånesektorn verkar många små aktörer, som enligt bedömningar kan identifierats som ett betydelsefullt hot mot finansiering av terrorism, eftersom man upplever inom sektorn att **små aktörer** har samlat mindre kunskap om och erfarenhet av åtgärder som indikerar finansiering av terrorism. Enligt tillsynsiakttagelserna är sektorns mindre aktörer i stor utsträckning familjeföretag där kundförhållandena i praktiken har varat i flera år, rentav tiotals år. Å andra sidan har kompetensunderskott identifierats även hos sektorns större aktörer och enligt tillsynen över sektorn har bevisligen även egendomsposter av brottsligt ursprung gått igenom, trots att de har varit förenade med tydliga indikatorer som borde ha uppmärksammats.

Sårbarheter

Som en betydelsefull sårbarhet för pantlåneverksamheten **identifieras bristen på resurser**, eftersom sektorn saknar möjlighet att investera i kompetens och system mot terrorism. Dessutom identifieras aktörernas **bristande kompetens och riskmedvetenhet** som en betydelsefull risk inom sektorn. Trots att kompetensbrist har identifierats inom sektorn har sektorn enligt tillsynsorganens bedömning under tillsynsbesök god kännedom om och förståelse för penningtvätt och finansiering av terrorism. Inom pantlånesektorn ses **svårigheten att identifiera transaktioner med anknytning till finansiering av terrorism**, vilket gör det möjligt att överföra brottsliga tillgångar, som en måttlig risk för finansiering av terrorism.

Det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner ses som en betydelsefull sårbarhet inom pantlånesektorn. Aktörerna kan ha för hög rapporteringströskel eller så kan man inom sektorn vara rädd för att förlora kundförhållanden eller att bli avslöjad som rapportör. Som en måttlig sårbarhet har identifierats **avsaknaden av exempel inom sektorn**. Med hjälp av exempel skulle det vara lättare att identifiera motsvarande förfaranden som har använts vid finansiering av terrorism. För närvarande finns det inga exempel från sektorn, vilket gör att det är svårt att identifiera metoder och förfaranden för finansiering av terrorism.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för sektorns del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt, det vill säga **något betydelsefull**

nivå. Bedömningen av följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.10.6.2.

5.4.10.9 Risker för finansiering av terrorism relaterade till revisorer

Den totala risknivån för revisorer är 1 det vill säga **något betydelsefull**. I bedömningen har deltagit sammanlagt 42 experter från den offentliga och den privata sektorn. Sektorns omvärld definieras i avsnitt 4.2.10.9 och bilaga 4.

Inom revisorssektorn hänför sig de mest centrala riskerna för finansiering av terrorism till NPO aktörer, vilkas penninginsamlings- och föreningsmedel kan styras vidare till att stöda terrorism, samt de dokumentförfalskningar som AI och automatiseringen möjliggör. Sektorns sårbarheter ökar av att små företag inte är revisionskyldiga, det är svårt att upptäcka små och utspridda betalningar, arbetets säsongvariationer är förenade med brådska och möjligheterna att spåra internationella penningflöden och kryptotillgångar är begränsade. Stickprovsgranskningen och den begränsade insynen i affärsverksamheten i dess helhet kan göra det svårt att identifiera avvikelser.

Inga brottslingar som utnyttjar sektorn har identifierats i riskanalysen. Ur brottslingarnas synvinkel är det särskilt lockande att utnyttja sektorn för finansiering av terrorism, eftersom endast ringa kostnader hänför sig till verksamheten.

Hot

NPO-aktörer identifieras som ett måttligt hot inom revisorssektorn. Inom sektorn bedömer man att bland annat intäkter från penninginsamlingar kan överföras för att stöda terroristisk verksamhet i form av pengar eller varor.

Det ökade antalet verifikat och dokument som produceras med hjälp av **AI** medför ett måttligt hot mot sektorn. Även den ökade **automatiseringen** och informationen inom tillsynen och affärsverksamheten har identifierats öka utmaningarna att i revisionsprocessen identifiera till exempel förfalskade verifikat eller andra fejkade dokument, såsom skuldebrev, som lagts in i bokföringen. Inom revisionssektorn identifieras också osäkerhet att förlita sig på **tekniska lösningar**. Vid verifikatgranskningar kontrolleras transaktioner genom stickprov och vid granskningen får man inte nödvändigtvis en helhetsbild,

vilket beror på de enskilda betalningar som granskas. Ett tekniskt revisionsprogram ger granskningsresultat, men djuplodar inte verksamheten. För att klarlägga orsakerna till misstänkta transaktioner måste revisorn förstå bolagets affärsverksamhet och dess verksamhetsmiljö, annars kan det vara omöjligt att upptäcka små avvikelser.

Sårbarheter

Finansiering av terrorism kan förekomma i både små och stora företag, och de betalningar som har anknytning till finansiering av terrorism kan vara mycket små. Som en måttlig sårbarhet identifieras att enligt den gällande lagstiftningen är det inte obligatoriska att välja **revisor i små företag**. Detta kan leda till att det kan vara lockande att utnyttja små och medelstora företag vid missbruk. Som en eventuell framtida sårbarhet identifieras också de förslag om att **höja gränsvärdena för utförande av revision** som diskuterats. De nuvarande gränsvärdena ses redan som höga med avseende på kampen mot terrorfinansiering.

Bland revisorerna identifieras den för sektorn typiska fördelningen av arbetet över året och **revisorernas brådska** till följd av detta som en måttlig risk, Brådskan påverkar också möjligheterna att identifiera och upptäcka misstänkta transaktioner. Det blir i synnerhet mer utmanande att identifiera finansiering av terrorism, eftersom det redan är utmanande att identifiera fenomenet och verksamhet i anslutning till det i affärsverksamheten. **Det låga antalet rapporter om misstänkta transaktioner** är en måttlig sårbarhet. Enligt iakttagelser kan aktörerna ha för hög rapporteringströskel eller så kan man inom sektorn vara rädd för att förlora kundförhållanden eller för att avslöjas som rapportör.

Som en måttlig sårbarhet identifieras dessutom **internationaliteten** och **lagstiftningen**. När pengar överförs till en annan stat går de inte att spåra hos internationella aktörer på samma sätt som i Finland. Utmaningar orsakas också av destinationslandets legislativa krav. Inom sektorn identifieras utmaningar särskilt när det gäller möjligheterna att spåra överföringar av kryptotillgångar och utreda deras ursprung.

Följder

Följderna av finansiering av terrorism för sektorns del har bedömts ligga på samma nivå som följderna av penningtvätt, det vill säga **måttligt betydelsefull** nivå. Bedömningen av följderna för sektorns del presenteras i avsnitt 4.2.10.6.2.

6 Framtidens omvärld och hotfaktorer

I detta kapitel behandlas sådana förändringar och omständigheter som framkommit i samband med beredningen av den nationella riskbedömningen och som påverkar den framtida omvärlden samt eventuella nationella hotfaktorer.

Ändringar till omvärlden till följd av AML-paketet

Syftet med AML-paketet är att beakta FATF:s rekommendationer så att EU:s bestämmelser stämmer överens med FATF:s rekommendationer. De grundläggande principerna i bestämmelserna om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism förblir desamma med de nya EU-bestämmelserna, men nytt i regleringen är särskilt EU:s nya myndighet för bekämpning av penningtvätt och dess direkta tillsyn över de mest riskexponerade ansvariga enheterna, de detaljerade bestämmelserna och de omfattande direkta tillämpliga EU-bestämmelser på lägre nivå som fortfarande bereds. AML-paketets syfte är att effektivisera och harmonisera bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism inom EU. Detta innebär ändringar i den nationella och internationella omvärlden i framtiden.

EU:s myndighet för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, Amla, ska sträva efter ett harmoniserat tillvägagångssätt för att stärka unionens befintliga ramverk för att förebygga penningtvätt och finansiering av terrorism, och i synnerhet tillsyn över och samarbete kring penningtvätt och finansiering av terrorism mellan finansunderrättelseenheter. Detta kommer att påverka även framtidens omvärld, eftersom Amlas verksamhet kommer att påverka även den nationella tillsynsmyndigheterna samt centralen för utredning av penningtvätts verksamhet på ett betydande sätt. Amlas har också till syfte att minska skillnaderna i nationell lagstiftning och tillsynspraxis. Förenhetligad tillsynspraxis effektiviserar också bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism inom EU, eftersom vissa stater bland brottslingar i fortsättningen inte längre på samma sätt som förr kan identifieras som stater med sämre tillsyn när det gäller penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Strävan med inrättandet av Amla är att underlätta tillsynsarbetet på EU-nivå, förenhetliga reglerna mot penningtvätt (Single Rulebook) samt säkerställa effektiv och korrekt tillsyn av gränsöverskridande aktörer i finansbranschen som utgör en hög risk. Genom inrättandet Amla försöker man också underlätta gemensamma analyser och samarbete mellan finansunderrättelseenheter. Trots att finansunderrättelseenheter redan samarbetar effektivt internationellt, kan man anta att informationsutbytet kommer att förbättras ytterligare i framtiden. Även det internationella informationsutbytet mellan finansunderrättelseenheten och de ansvariga enheterna förväntas effektiviseras och fördjupas genom de lagstiftningsändringar som träder i kraft genom AML-paketet. Detta har också en betydande inverkan på det nationella arbetet för att bekämpa penningtvätt.

Förverkandepåföljder i fråga om vinning av brott

Borttagande av vinning av brott och brottslig egendom är en viktig metod att bekämpa organiserad brottslighet och för att utveckla den krävs bland annat lagändringar, för att till exempel oförklarlig egendom som hänför sig till brottslig verksamhet ska kunna dömas förverkad i större utsträckning än nu.

Justitieministeriet tillsatte den 25 september 2024 en arbetsgrupp för att bereda lagförslag i syfte att genomföra EU-direktivet om återvinning av tillgångar och förverkande, det vill säga det så kallade ARO- och konfiskationsdirektivet (EU) 2024/1260. Dessutom har arbetsgruppen nationellt haft som uppgift att genomföra regeringsprogrammets föresatser om återtagande av vinning av brott.

I det betänkande som publicerades den 18 december 2025 föreslår arbetsgruppen att det i Finland införs en ny förverkandepåföljd som gäller oförklarlig egendom (SL 10 kap. 3 a §). Dessutom ska kungörelsedelgivning vara möjlig det i fråga om mål som gäller förverkandepåföljd och värdet av egendom som har varit föremål för penningtvätt ska kunna dömas förverkat. Dessutom föreslås vissa andra ändringar i lagstiftningen. Arbetsgruppen föreslår också flera lagändringar i syfte att spåra och identifiera samt förvalta vinning av brott. I betänkandet föreslås att det stiftas en speciallag om kontoret för återvinning av tillgångar och om kontor för förvaltning av tillgångar. De nya uppgifterna enligt speciallagen ska i Finland skötas av Centralkriminalpolisen och i fråga

om det sistnämnda även av Utsökningsverket. Huvudansvaret för åtgärderna ska stanna hos de nuvarande behöriga myndigheterna.

Enligt arbetsgruppens betänkande ska det i fortsättningen sekundärt bli möjligt att förverka värdet av föremålet för penningtvätt, varvid kvarstad ska kunna användas vid säkringen. I arbetsgruppens betänkande har man bedömt att ändringen kan effektivisera särskilt kampen mot professionell penningtvätt. När man överväger värdekonfiskering av föremål för penningtvätt bör enligt betänkandet särskild uppmärksamhet fästas vid att undvika straffkaraktär och vid att förverkandepåföljden är proportionell, vilket förutsätter bland annat att gärningsmannens roll i gärningshelheten granskas.

I arbetsgruppens betänkande föreslås en ny förverkandepåföljd som gäller oförklarlig egendom (SL 10:3 a §). En förverkandepåföljd ska kunna dömas ut om det finns skäl att anta att egendom som identifierats i förundersökningen av vissa brott som typiskt genererar vinning har sitt ursprung i brottslig verksamhet och egendomen inte kan dömas förverkad med stöd av andra bestämmelser. De bevis på egendomens ursprung som åklagaren ska lägga fram ska beröras av sänkta krav och inget enskilt brott som behöva bevisas. Den föreslagna förverkandepåföljden enligt SL 10 kap. 3 a § som ska gälla oförklarlig egendom är en viktig reform även med avseende på brottsbekämpningen av penningtvätt, eftersom den bedöms effektivisera återtagandet av vinning av brott särskilt vid sådana brott som penningtvätt som är av yrkesmässig karaktär, genererar stor vinning och som är förenade med komplicerade arrangemang för att maskera ursprunget⁴¹⁵.

Effektiviserat återtagande av vinning av brott i anslutning till penningtvätt förutsätter på det sätt som konstateras i arbetsgruppsbetänkandet också att det säkerställs att alla metoder som lagstiftningen möjliggör används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Det är särskilt viktigt att förundersökningen i fråga om penningtvätt och dess förbrott liksom andra brott som typiskt genererar stor vinning utförs så att vinningen kommer först, det vill säga så att vinningen av brottet och förutsättningarna för förverkandepåföljden utreds i ett så tidigt skede av undersökningen som möjligt. Vid undersökningen av penningtvättsbrott och andra brott som typiskt genererar stor vinning borde man bland annat systematiskt utreda förutsättningarna för utvidgat förverkande av vinning

⁴¹⁵ Lagändringar som gäller förverkandepåföljder: Arbetsgruppens betänkande s. 138.

enligt 10 kap. 3 § i strafflagen. Det kan påpekas att införandet av omvänd bevisbörda i fråga om utvidgad konfiskation av vinning 2016 inte enligt Rättsregistercentralens verkställighetsuppgifter har ökat antalet dömda och verkställda föremålskonfiskeringar. Enligt den rapport om nuläget, bekämpningen och borttagandet av vinning av brott när det gäller gatugängsbrottslighet ("Katujuengirikollisuuden nykytila, torjunta ja rikoshyödyn poisottaminen") som Polisyrkeshögskolande publicerade den 12 juni 2025 framgår det åter att poliserna satsar i varierande utsträckning på att spåra och ta bort vinning av brott. Fördelarna med att ta bort vinning av brott erkänns, men det riktas inte tillräckligt med resurser och kompetens till arbetet. Detta gäller också allvarliga ekonomiska brott. I vilken utsträckning de reformer som nu bereds faktiskt kommer att öka borttagandet av vinning av brott är i väsentlig grad beroende av hur reformerna förankras i praktiken⁴¹⁶.

Införande av ett licenssystem på penningsspelsmarkanden

Inrikesministeriet har berett ett lagförslag som gäller ett nytt penningsspelsystem och regeringens proposition (RP 16/2025 rd) överlämnades till riksdagen i mars 2025. Enligt propositionen öppnas vadhållningsspel, penningautomat- och kasinospel online och elektronisk penningbingo för konkurrens som licensbelagd verksamhet. Riksdagen antog den nya penningspelslagen och de lagar som hänför sig till den den 16 december 2025 och republikens president stadfäste lagarna den 16 januari 2026.

Syftet med reformen är att i enlighet med regeringsprogrammet förebygga och minska de skadeverkningar som penningsspel orsakar och förbättra penningsspelsystemets kanaliseringsgrad. Kanaliseringsgraden beskriver den andel av det totala spelandet som sker inom ramen för det spelutbud som regleras genom nationell lagstiftning och som en nationell myndighet övervakar. Efter att reformen trätt i kraft fortsätter den nuvarande ensamrättsaktörens ensamrätt till lotterispel av typen lotto och skraplotter samt till fysiska penningsspelsautomater och kasinospel.

Penningsspelsbolagen kan ansöka om licenser hos Polisstyrelsen från och med den 1 mars 2026, och den licenspliktiga penningsspelsverksamheten kan

⁴¹⁶ Lagändringar som gäller förverkandepåföljder Arbetsgruppens betänkande s. 138–139, 180–181 och 183–185.

inledas 1 juli 2027. Tillstånds- och tillsynsuppgifterna enligt penningspelslagen sköts från och med den 1 juli 2027 av Tillstånds- och tillsynsverket.

Penningspelslagen ändrar eller utökar inte tillsynsorganets eller de ansvariga enheternas skyldigheter att förhindra penningtvätt. Tillsynen behöver dock ändras och omorganiseras till följd av det utvidgade tillsynsfältet. Polisstyrelsen bedömer för närvarande att antalet rapporteringsskyldiga penningspelsbolag enligt penningsspelslagen kommer att öka till cirka 40-50. Den riskbaserade tillsynen kommer att accentueras, vilket betyder till exempel att antalet inspektioner kommer att öka.

Trots att licenssystemet fortfarande bereds när den nationella riskbedömningen utarbetas, kommer reformen av licenssystemet sannolikt att påverka risken för penningtvätt och finansiering av terrorism för penningsspelssektorn. De förändrade riskerna i anslutning till omvärldsförändringen har också identifierats i samband med beredningen av den nationella riskbedömningen. Som framtida sårbarheter identifierades brister i nya aktörers kundkännedom, riskbedömning eller identifiering av misstänkta transaktioner, vilket gör sektorn med lockande med avseende på penningtvätt i framtiden. Även eventuella brister i informationsutbytet har identifierats som en betydelsefull risk i framtiden. Advokaterna har också påpekat att tävlingsmanipulation eventuellt kan bli vanligare när penningsspelsmarknaden öppnas för internationella aktörer.

Eftersom hoten, sårbarheterna och riskerna har identifierats redan innan licenssystemet införs, kan man också föregripa dem. Detta torde bidra till att sänka sektorns totala risknivå.

Risker för penningtvätt relaterade till professionella fotbollsklubbar och fotbollsagenter

Enligt penningsspelsförordningen (2024/1624) utsätts den verksamhet som bedrivs av professionella fotbollsklubbar och fotbollsagenter för risker för penningtvätt och förbrott till penningtvätt. Detta beror på flera faktorer som kännetecknar fotbollssektorn, såsom fotbollens globala popularitet, de betydande belopp, kassaflöden och ekonomiska intressen som är involverade, förekomsten av gränsöverskridande transaktioner och ibland svårgenomträngliga ägarstrukturer. Alla dessa faktorer gör att fotbollen löper risk för eventuellt miss-

bruk av kriminella. Enligt EU:s bestämmelser bör professionella fotbollsklubbar och fotbollsagenter därför införa robusta åtgärder för bekämpning av penningtvätt, eftersom idrottsgrenen är utsatt för penningtvätt och förbrott till penningtvätt. Vissa professionella fotbollsklubbar kan befrias från penningtvättsförordningens krav, om det anses bevisat att risken för dem är mindre. I samband med denna nationella riskbedömning har det gjorts en nationell bedömning av riskerna för fotbollsklubbar. Fotbollsagenter kan däremot inte befrias från kraven, utan dessa aktörer blir nya ansvariga enheter 2029. I den nationella riskbedömningen bedöms risknivån för penningtvätt för fotbollsklubbars och fotbollsagenter del vara 2, det vill säga **måttligt betydelsefull** och risken för finansiering av terrorism bedöms vara 1, det vill säga **något betydelsefull**.

Tipsligan är den högsta professionella fotbollsserien i Finland. I Finland finns det dock endast cirka 350 professionella fotbollsspelare som omfattas av skyddet för idrottsutövare (lagen om olycksfalls- och pensionskydd för yrkesutövare 276/2009), eftersom alla som spelar i Tipsligan inte är professionella. Ligaettan är den näst högsta serienivån inom herrfotbollen och den är delvis en så kallad halvprofessionell serie, där lagens omsättning är under en miljon euro på årsnivå. I både Tipsligan och Ligaettan är antalet utländska spelare cirka 150–200 per år. Den tredje högsta serienivån inom herrfotbollen i Finland är Herrarnas Etta och under den Herrarnas Tvåa. Under dessa finns mer lokala serier som organiseras av Bollförbundets regioner.

I denna nationella riskbedömning granskas risken för penningtvätt och finansiering av terrorism för fotbollsklubbar. För den del som gäller proffsfotbollen har utöver riskanalysen även Finlands ledande experter på proffsfotboll intervjuats för att få en så sanningsenlig riskbild som möjligt. Riskerna kan för enkelt indelas i risker för penningtvätt samt risker för match- och tävlingsmanipulation. Riskerna för penningtvätt hänför sig ofta till utnyttjande av klubbarna, medan match- och tävlingsmanipulation går mera ut på att utnyttja enskilda spelare. Riskerna för tävlingsmanipulation är också högre i grenar där det förekommer mest internationell vadslagning. I Finland hänför sig den största risken uttryckligen till proffsfotboll.

Trots att det konstateras i penningtvättsförordningen att den verksamhet som bedrivs av professionella fotbollsklubbar som spelar i högsta divisionen i den nationella fotbollsligan gör dem mer utsatta för högre risker för penningtvätt

och förbrott till penningtvätt jämfört med fotbollsklubbar som spelar i lägre divisioner, har risker för särskilt de lägre serienivåerna identifierats i den nationella riskbedömningen. I riskbedömningen har man sett att kontrollen i fråga om de lägre serienivåerna samt de möjligheter till utländsk vadslagning som hänför sig till dem gör dem lockande med avseende på penningtvätt och tävlingsmanipulation. Dessutom är kontrollen och tillsynen lättare eller mindre på de lägre serienivåerna, vilket ökar risken för penningtvätt nationellt. Fall av tävlingsmanipulation har identifierats nationellt på de lägre serienivåerna.

I den nationella riskbedömningen har svag ekonomisk situation identifierats utsätta lagar och klubbar för risk för penningtvätt. I sådana situationer kan till exempel utländska investerare försöka utnyttja det ekonomiska trångmålet, och en klubb som kämpar med ekonomiska svårigheter har också svårare att säga nej till investeringen. Samtidigt är det också möjligt att bakgrunden inte kontrolleras. Bristfälliga åtgärder för kundkännedom har identifierats som en central sårbarhet med avseende på penningtvätt.

Som ett riskscenario har identifierats en situation där en penningtvättare köper ett lag och senare säljer det vidare. I samband med köpet och försäljningen har pengarna tvättats genom att utnyttja klubbens konto, även om laget eventuellt säljs med förlust. Riskerna för såväl penningtvätt som matchmanipulation har ofta internationella kopplingar och verksamheten leds från utlandet.

På samma sätt som inom andra rapporteringsskyldiga sektorer har utmaningar med informationsutbytet setts som en sårbarhet även för proffsfootbollens del. I och med den nya rollen berörs den också av utmaningar i anslutning till informationsspridning och kompetens. Den nationella risken ökar också av att i Finland spelas serierna på sommaren, men man i andra länder spelar i huvudsak andra årstider. Sålunda framstår Finland som ett land som kan utsättas för matchmanipulation särskilt på sommaren.

Trots att det särskilt nationellt har identifierats en högre risk för penningtvätt och matchmanipulation i anslutning till de lägre serienivåerna, bör det påpekas att fotbollsklubbar på högre serienivå relativt sett genomför avsevärt mer betydande finansiella åtgärder, och de kan också ha mer komplicerade företagsstrukturer och gränsöverskridande transaktioner.

När det gäller tävlingsmanipulation har utmaningar iakttagits även vid tillämpningen av bestämmelserna om mutbrott. För närvarande har man i fall av tävlingsmanipulation i praktiken tillämpat bestämmelserna om mutbrott, ”tagande eller givande av muta i näringsverksamhet”. Enligt iakttagelser upplevs det som utmanande att tillämpa mutbrottsrekvisitet på tävlingsmanipulation, eftersom rekvisitet inte beaktar särdragen hos tävlingsmanipulation. Det är utmanande att tillämpa bestämmelserna om bedrägeribrott, eftersom föremålet för vilseledandet kan vara okänt. Experterna har redan en längre tid efterlyst en paragraf om idrottsbedrägerier, som också bedöms öka antalet förundersökningar i anslutning till dessa fall.

När det gäller finansiering av terrorism har man i den nationella riskbedömningen inte upptäckt några betydelsefulla eller ens måttfulla risker, och det betraktas inte heller som sannolikt med beaktande av Finlands geografiska läge och proffsfotbollens omvärld.

Utgivning av den digitala euron

Den digitala euro är de europeiska centralbankernas projekt för en digital motsvarighet till kontanter inom eurosystelet. För närvarande bedöms projektet nå pilotfasen 2027 och ibruktagefasen eventuellt 2029. Lagstiftningsförhandlingarna om förslaget pågår dock fortfarande på EU-nivå. Den digitala euron skulle inte ersätta sedlar och mynt, utan fungera som ett kompletterande betalningsmedel i butikskassor, näthandel, betalningar mellan personer samt betalningar inom den offentliga förvaltningen, såsom stöd och skatter. Ur den nationella riskbedömningens synvinkel skulle den digitala euron utgöra en ny kritisk infrastruktur, vars realtida karaktär och omfattande användningsområde skulle kräva att myndigheter och ansvariga enheter har direkt teknisk beredskap att upptäcka automatiserade typologier över penningtvätt och finansiering av terrorism (ML/TF) genast när verksamheten inleds.

Med avseende på förhindrande av penningtvätt hänför sig ett centralt framtids-hot för systelet till att tillgångar kan snabbt delas upp och samlas in mellan elektroniska plånböcker. Trots att den digitala euron integreras i skyldigheten till skärpt kundkännedom (KYC), kan infrastrukturen locka kriminella grupper att utnyttja nya gränsöverskridande överföringskanaler för att maskera tillgångarnas ursprung. Särskilt i övergångsfasen från pilotförsök till ibruktage kan risken vara skuggområden mellan tillsynsmekanismerna och det

internationella informationsutbytet. Operativ bekämpningsförmåga förutsätter ett sömlöst tekniskt rapporteringsgränssnitt mellan de ansvariga enheterna och finansunderrättelseenheten (FIU), så att misstänkta transaktionskedjor kan verifieras utan dröjsmål.

Som en teknisk sårbarhet framhävs den sannolika offline-betalningsegenskapen, som skulle möjliggöra begränsad anonym betalning utan realtida nätverifiering. När det gäller offline-egenskapen torde man försöka hantera ML/TF-riskerna genom enhetsskydd och stränga saldogränser. Eftersom offline-transaktioner inte verifieras i realtid, baserar sig övervakningen på avstämning i efterhand när plån boken kopplas till nätet. Saldogränsen är en kritisk hanteringsmetod som förhindrar att stora summor kumuleras anonymt, men samtidigt skapar den behov att följa systematisk "smurfing", det vill säga att tillgångarna sprids på flera plånböcker. De ansvariga enheternas, såsom bankernas, övervakningsansvar torde fokuseras på att analysera offline-plånböckernas laddnings- och upplösningssmönster i förhållande till kundens kända profil och förmögenhetsställning.

Underground banking – svart penningförmedlingsverksamhet

I detta avsnitt behandlas hotbilder som involverar penningtvätt och finansiering av terrorism i anslutning till svart penningförmedlingsverksamhet. En form av svart penningförmedlingsverksamhet är oregistrerade hawalaväxlare, eftersom verksamheten bedrivs i skuggan av myndigheternas verksamhet. Oregistrerade hawalaväxlare och de hot som hänför sig till dem har behandlats tidigare i avsnitten 4.2.1 och 5.4.1 i riskbedömningen.

Svart penningförmedlingsverksamhet bidrar till att skapa och upprätthålla skadliga skuggsamhällsstrukturer i Finland genom att möjliggöra penningrörelse utanför det officiella systemet. Det är möjligt att aktörer som tillhandahåller penningtvätt som en tjänst för brottslingar nationellt och internationellt, och som i sin verksamhet utnyttjar till exempel hawalanätverk eller kryptotillgångar, har etablerat sig i anslutning till brottslig verksamhet. När överföringen av medel försvinner från myndighetstillsynens radar blir det också svårare för myndigheterna att spåra tillgångarna. Ändringen och utvecklandet av bestämmelserna om penningtvätt och finansiering av terrorism utmanar kriminella aktörer allt mera i framtiden och det är möjligt att de vid sidan av att utnyttja lagliga strukturer i allt högre grad övergår till att agera svart.

Svart penningförmedlingsverksamhet är också förenad med andra hotbilder vid sidan av penningtvätt. Exempelvis kan vissa stater utnyttja penningöverföringar som är svåra att spåra för påverkan som strider mot Finlands intressen. Det är också möjligt att terroristiska aktörer försöker dölja sin verksamhet genom att utnyttja svarta penningförmedlare. Man kan sätta in pengar på konton i neobanker utomlands, trots att det inte är möjligt i Finland. Småskalig penningförmedlingsverksamhet kan också bedrivas från Finland genom att använda laddade förbetalda kort, varvid kontantkunden förblir anonym. Svart penningförmedlingsverksamhet baserar sig ofta på nätverk och maskeras med handel, såsom påhittad fakturering, över- och underprissättning. Dessa hänför sig till situationer där svarta pengar redan har matats in i systemet eller annars finns färdigt inom penningssystemet.

Man har sett att professionella medhjälpare, bland annat när de öppnar bankkonton, har färdigt funderat hur respektive kunds låtsade fakturering och hela kedjan ska se ut för att bankens screening av risker för penningtvätt och finansiering av terrorism inte ska förhindra att kontot används. Medhjälparnas syfte och mål är att skapa en trovärdig historia för inkommande och avgående överföringar. Gränsöverskridande överföringar gör det svårt för en enskild tillsynsaktör att få en helhetsbild. Professionella medhjälpare utnyttjar också hemvistintyg när de öppnar finansiella konton. Med hjälp av hemvistintyget uppträder personen som boende i en viss stat gentemot penninginstitutet. När det gäller beskattningen stannar det automatiska informationsflödet om det finansiella kundförhållandet i den staten. Den egentliga bosättningsstaten får inte information om sådana arrangemang den etablerade vägen.

Även globala kriser och konflikter samt förändringar i det världspolitiska läget inverkar sannolikt också på hur den svarta ekonomin och penningförmedlingen utvecklas på lång sikt. Ökad svart ekonomi identifierades som en risk även i den partiella uppdateringen av den nationella riskbedömningen 2023, där det påpekades att ryska medborgare kan övergå till alternativa metoder om det inte är möjligt att öppna bankkonto.

I en internationell undersökning har också aktörer som erbjuder penningtvätt som en tjänst (professional money laundering) identifierats⁴¹⁷. De tillhandahåller brottslingar olika tjänster som går ut på att överföra, dölja eller omvandla vinning av brott. Sådana aktörer kan upprätthålla internationella nätverk som utnyttjar inofficiella penningförmedlingssystem, bulvannätverk, företagsstrukturer eller kryptotillgångar.⁴¹⁸

I polisens förundersökningar har man sett tecken på att kriminella organisationer kan utnyttja särskilda aktörer som är specialiserade på penningöverföring för att överföra vinning av brott mellan Finland och andra stater. Sådana arrangemang kan gå ut på att i Finland samla in tillgångar i form av kontanter eller bankgiro, varefter de överförs vidare utomlands med hjälp av till exempel inofficiella penningmedlingssystem, kontantkurirer eller kryptotillgångar.

Sådan verksamhet kan avsevärt försvåra myndigheternas möjligheter att spåra penningflöden och identifiera tillgångarnas ursprung.

Rysslands invasion av Ukraina

Ryssland inledde en invasion av Ukraina torsdagen den 24 februari 2022 i strid med FN-stadgan och internationell rätt. Kriget har redan pågått i mer än fyra år och det syns inget snabbt slut på det. Kriget har haft omfattande konsekvenser även för de finländska myndigheternas verksamhet: olika myndigheter har aktivt följt krigets eventuella konsekvenser på olika aktörsfält ända sedan krigets första dagar. Rysslands invasion av Ukraina behandlades i den partiella uppdateringen av den nationella riskbedömningen 2023, men kriget anses fortfarande påverka riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism samt framtidens omvärld särskilt i det skede när kriget i Ukraina tar slut och eventuella penningflödena från Ryssland på nytt når Finland.

Rysslands invasion av Ukraina har fortfarande och även i framtiden betydelse för penninginsamlingsverksamheten. Biståndsorganisationer samlar fortfarande in pengar för att stödja Ukraina och denna verksamhet i konfliktområden har redan tidigare identifierats som en betydelsefull risk. I framtiden när

⁴¹⁷ Finanspolisen (2024): Professional Money Launderers – Industries, modus operandi and links to criminal networks

⁴¹⁸ Global Initiative Against Transnational Organized Crime (2025): Global Organized Crime Index

kriget tar slut kan penninginsamlingsverksamheten dock ändra form, varvid den också påverkar omvärlden för penningtvätt och finansiering av terrorism. I framtiden kan överföringar med medel döljas som någon form av understöd, trots att syftet i själva verket är att finansiera terrorister.

I och med kriget har sanktionerna mot Ryssland utvidgats till kunder, varor och tjänster och de har gett och förväntas också i framtiden ge upphov till nya brottsfenomen som avser i synnerhet kringgående av sanktionerna. Kringgåendet av sanktioner har skapat nya anskaffningsnätverk och kontakter mellan kriminella aktörer och dessa nya strukturer kan utnyttjas även i fortsättningen för brottslig verksamhet. Ett framtidshot som också iakttagits gäller försvarsindustrins tillväxt och den eventuella återuppbyggnaden av Ukraina, som bland annat ur finansiell synvinkel kan ha koppling även till Finland. Det är också möjligt att organiserade kriminella sammanslutningar försöker utnyttja sårbarheter i anslutning till överföringen av tillgångar som är avsedda för återuppbyggnaden.

Enligt experter har överföringar av ryska tillgångar tidigare utgjort en betydelse enskild risk för penningtvätt, som har försvunnit med anfallskriget och sanktionerna. När kriget tar slut har även konsekvenser för den nationella omvärlden identifierats, särskilt i anslutning till affärsverksamhet i Ryssland och tillgångar som kommer därifrån till Finland.

Källor

Officiellt material

Europeiska unionens lagstiftning

Europeiska unionens råds förordning (EU) nr 269/2014 av den 17 mars 2014 om restriktiva åtgärder med avseende på åtgärder som undergräver eller hotar Ukrainas territoriella integritet, suveränitet och oberoende

Europeiska unionens råds förordning (EU) 833/2014 om restriktiva åtgärder mot bakgrund av Rysslands åtgärder som destabiliserar situationen i Ukraina

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG.

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF.

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1673 om bekämpande av penningtvätt genom straffrättsliga bestämmelser.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1114 om marknader för kryptotillgångar och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 1095/2010 samt direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/1937. För förordningen används förkortningen MiCA-förordningen.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1113 av den 31 maj 2023 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och vissa kryptotillgångar och ändring av direktiv (EU) 2015/849.

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1260 om återvinning av tillgångar och förverkande.

Internationella avtal och förpliktelser

FördrS 74/2002, Republikens presidents förordning om ikraftträdande av den internationella konventionen om bekämpande av finansiering av terrorism och om ikraftträdande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen.

FördrS 49/2008, Republikens presidents förordning om sättande i kraft av Europarådets konvention om förebyggande av terrorism och om ikraftträdande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen.

FN:s säkerhetsråds resolution 1373 (2001).

Andra officiella källor på internationell nivå

EU SNRA 2022 – Commission Staff Working Document

European Commission: Commission Staff Working Document Accompanying the Document Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the assessment of the risk of money laundering and terrorist financing affecting the internal market and relating to cross-border activities. Brussels 27.10.2022, COM (2022) 554 final.

Överstatlig riskbedömning (2022)

Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om bedömningen av risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som påverkar den inre marknaden och berör gränsöverskridande verksamhet. Bryssel 27.10.2022, COM (2022) 554 final.

Nationell lagstiftning

Lag om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton (26.4.2019/571)

Lag om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (28.6.2017/444)

Lag om centralen för utredning av penningtvätt (28.6.2017/445)

Lag om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (1.6.2013/325)

Landskapslag (2016:10) om Lotteriinspektionen (upphävd)

Landskapslag (1966:10) om lotterier

Strafflag (19.12.1889/39)

Stiftelselag (24.4.2015/487)

Föreningslag (26.5.1989/503)

Republikens presidents förordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (27.6.2018/500)

Regeringens propositioner

RP 95/1993 rd

RP 95/1993 rd. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om straffansvar för juridiska personer.

RP 53/2002 rd

RP 53/2002 rd. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av vissa av strafflagens bestämmelser om ekonomiska brott och av vissa lagar som har samband med dem.

RP 61/2012 rd

RP 61/2012 rd. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism och till lagar om ändring av 46 kap. 1 § i strafflagen och av 35 och 36 § i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

RP 228/2016 rd

RP 228/2016 rd. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, till lag om centralen för utredning av penningtvätt samt till vissa lagar som har samband med dem.

RP 48/2017 rd

RP 48/2017 rd. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ombud för obligationsinnehavare och till vissa lagar som har samband med den.

RP 167/2018 rd

RP 167/2018 rd. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton och till vissa lagar som har samband med den.

RP 183/2020 rd

RP 183/2020 rd. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 1 kap. 11 § och 32 kap. 11 § i strafflagen.

RP 135/2021 rd

RP 135/2021 rd. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lotterilagen och till lagar som har samband med den.

RP 13/2022 rd

RP 13/2022 rd. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om sexualbrott.

RP 202/2024 rd

RP 202/2024 rd. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 1 kap. 11 § och 46 kap. i strafflagen och till lagar som har samband med den.

RP 16/2025 rd

RP 16/2025 rd. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om ett nytt penningssystem.

Rättsfall

Helsingfors tingsrätts dom 3.12.2025 nr 10409811, mål R 706/2025/14150

Östra Finlands hovrätts dom 6.2.2024 nr 24/105108, mål R 22/1191

Högsta domstolens prejudikat 2.3.2023, HD:2023:17

Östra Nylands tingsrätts dom 1.11.2019 nr 19/148060, mål R 19/4373

Åbo hovrätts dom 25.4.2013 nr 13/857, mål R12/933

Litteratur, artiklar och publikationer

Alkaç m.fl. (2024)

Alkaç, H. Freyza, Carre Abigail, Gilmour, Paul, Halfpenny Ceri, Han Bing, Omandi, Brian: Reexamining the 'Placement–Layering–Integration' Model of Money Laundering. 2024. London.

Acta Publica (2025)

Acta Publica: Årsrapport 2024. Nätverkskriminaliteten i Sverige. Stockholm 19.2.2025. Tillgänglig <https://actapublica.se/nyheter/arsrapport-2024-natverkskriminaliteten-i-sverige-2/>, läst 2.6.2025.

Regionförvaltningsverket (2021)

Förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism. Anvisning för rapporteringsskyldiga. Näringstillsyn, regionförvaltningsverkets publikationer 06/2021. Uppdaterad 10/2023, 03/2024, 04/2024 ja 01/2025.

Cooke & Marshall (2024)

Cooke, Dan & Marshall, Angus: Money laundering through video games, a criminals' playground. *Forensis Science International: Digital Investigation*, 50, s. 1–7.

CTED (2020)

United Nations Security Council – Counter-Terrorism Committee Executive Directorate: CTED Trends Alert - Member States Concerned By The Growing and Increasingly Transnational Threat of Extreme Right-Wing Terrorism, 2020.

EBA (2024)

European Banking Authority: Report on virtual IBANs. EBA, EBA/Rep/2024/08, May 2024.

EBA (2025a)

European Banking Authority: Opinion of the European Banking Authority on money laundering and terrorist financing risks affecting the EU's financial sector. EBA/Op/2025/10, 28.7.2025.

EMCDDA & Europol (2024)

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA) ja Europol: EU Drug Markets Analysis: Key insights for policy and practice. Publications Office of the European Union, Luxembourg.

EMCDDA (2023)

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction: The nexus between drug markets and gun violence in the European Union.

ECB (2024)

Europeiska centralbanken: Study on the payment attitudes of consumers in the euro area 2024 (SPACE). Europeiska centralbanken, december 2024.

Europol (2022)

Environmental crime in the age of climate change. Threat assessment 2022. Publications Office of the European Union, Luxembourg.

Europol (2023)

European Financial and Economic Crime Threat Assessment 2023 – The Other Side of the Coin: An Analysis of Financial and Economic Crime. Publications Office of the European Union, Luxembourg.

Europol (2024a)

Decoding the EU's most threatening criminal networks. Publications Office of the European Union, Luxembourg.

Europol (2024b)

Europol: European Union Terrorism Situation and Trend Report. Publications Office of the European Union, Luxembourg.

Europol (2025a)

Europol: European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment. The changing DNA of serious and organised crime. Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2025.

Europol (2025b)

Europol: European Union Terrorism Situation and Trend Report. Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2025.

FATF – Interpol – Egmont Group (2023)

Illicit Financial Flows from Cyber-Enabled Fraud. FATF, Paris.

FATF (2012–2025)

International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation. FATF, Paris, 2025.

FATF (2013)

FATF: National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment Guidance. Paris, France 2013.

FATF (2018)

Professional Money Laundering. FATF, Paris.

FATF (2019)

FATF: Terrorist Financing Risk Assessment Guidance. Paris, France 2019.

FATF MER (2019)

FATF: Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures – Finland, Fourth Round Mutual Evaluation Report. Paris, France 2019.

FATF (2024)

Money Laundering National Risk Assessment Guidance. FATF, Paris.

FATF (2025a)

Comprehensive Update on Terrorist Financing Risks.

FATF (2025b)

Detecting, Disrupting and Investigating Online Child Sexual Exploitation. Using Financial Intelligence to Protect Children from Harm.

Finanspolisen (2024a)

The Financial Intelligence Unit Annual Report 2024.

- Finanspolisens (2024b)
Professional Money Launderers. Industries, modus operandi and links to criminal networks. Finanspolisens, Stockholm.
- Finanspolisens (2023)
National risk assessment 2022 – Hawala. Transfers of value through alternative payment systems.
- Finanssiala ry (2025a)
Finanssiala ry: Vakuutusvuosi 2024. Vakuutusyhtiöiden tulokatsaus. Julkaisut ja tutkimukset 2025, 22.4.2025.
- Finanssiala ry (2025b)
Finanssiala ry: Pankkivuosi 2024: Suomen pankkimarkkinat. Julkaisut ja tutkimukset 2025, 16.4.2025.
- Finansinspektionen (2025a)
Verksamhetsberättelse 2024.
- Finansinspektionen (2025b)
Suomen finanssisektorin riskinkestävyys pysynyt vahvana – epävakaa toimintaympäristön riskit haastavat riskienhallintaa. 19.3.2025.
- Finansinspektionen (2024a)
Betydande fastighetsrisker i den finansiella sektorn i Finland – starka buffertar skyddar mot riskerna. 17.12.2024.
- Finansinspektionen (2022a)
Finansinspektionen: Påföljds- och ordningsavgiftens dimensionering. 8.2.2022.
- Finansinspektionen (2022b)
Finansinspektionen: Förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism: sammandrag av riskbedömningen för kreditinstitutssektorn. 17.10.2022.
- Global Initiative Against Transnational Organized Crime (2025)
Global Organized Crime Index 2025. Crime at a crossroads. The Global Initiative Against Transnational Organized Crime, Geneva.
- Higgs m.fl. (2025)
Higgs, James, Floweday, Stephen, Demetis Dionysios, Bradley Wray, Yi Ting Chua, Morin Andrew. A Model is a Map: Reimagining the Placement-Layering-Integration Model.
- HEUNI (2019)

- HEUNI Report series 92b: Likainen vyyhti - Työperäisen hyväksikäytön liiketoimintamalli, 2019.
- Hvidvasksekretariatet (2026)
- Fictitious invoices and virtual IBANs. Danish invoice mills move payments abroad.
- Hjälpssystemet för offer för människohandel (2026)
- Ihmiskaupan vuosikatsaus 2025. Tillgänglig https://ihmiskauppa.fi/wp-content/uploads/2026/01/Tilastot_2025.pdf/läst 30.4.2026.
- Isännöintiliitto (2024)
- Isännöintiliitto: Isännöintialan toimialakatsaus 2024.
- Jukarainen m.fl. (2023)
- Jukarainen, Pirjo; Juutinen, Marko & Laitinen, Kari: Järjestäytynyt rikollisuus Suomessa. Katsaus järjestäytyneen rikollisuuden markkinoihin. Poliisi-ammattikorkeakoulun katsauksia 32. Polisyrkeshögskolan, Tammerfors.
- Kankaanranta m.fl. (2025)
- Kankaanranta, Terhi; Lundqvist, Carita; Ranki, Mika & Muttilainen, Vesa: Talousrikostutkinta poliisissa vuonna 2024. Tutkintahenkilöstölle osoitetun kyselyn tuloksia. Poliisi-ammattikorkeakoulun raportteja 148. Polisyrkeshögskolan, Tammerfors.
- Kaakkinen m.fl. (2026)
- Kaakkinen Markus; Muttilainen Vesa; Emma Villman: Unlawful Influence and Organised Crime in the Nordic Justice Sector. Nordic Council of Ministers 2026.
- Konkurrens- och konsumentverket (2023)
- Kilpailu- ja kuluttajavirasto: Internetissä ja yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolella tapahtuvan rahapelaamisen nykytila ja kehitys. Kilpailu- ja kuluttajaviraston Tutkimusraportteja 3/2023.
- Koskela m.fl. (2020)
- Koskela, Tarja; Kankaanranta, Terhi; Suvantola, Leila; Laakso, Tero; Koppainen, Kari; Lehtinen, Tomi; Muttilainen, Vesa; Rikkilä, Saana & Tamminen, Tanja: Ympäristörikoshyötyjen tilannekuva (Lägesutredning om miljöbrottsfördelar, på finska, med presentationsblad på svenska). Publikationsserie för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet 2020:56. Statsrådets kansli, Helsingfors.
- Världsbanken m.fl. (2025)

World Bank, Government of Ukraine, European Union & United Nations:
Ukraine – Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4):
February 2022–December 2024. Washington D.C., World Bank Group.
Tillgänglig: <http://documents.worldbank.org/curated/en/099022025114040022>, läst 21.8.2025.

Mäntysalo (2025)

Statsrådets principbeslut om en nationell strategi och ett åtgärdsprogram för
bekämpning av korruption 2025–2027. Justitieministeriets publikationer,
Betänkanden och utlåtanden 2025:31. Justitieministeriet, Helsingfors.

OECD (2021)

Ending the Shell Game: Cracking down on the Professionals who enable Tax
and White Collar Crimes. OECD, Paris.

OSCE (2025)

Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE): New Frontiers:
The Use of Generative Artificial Intelligence to Facilitate Trafficking in
Persons. Policy Brief. OSCE Office of the Special Representative and
Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings and the Re-
gional Support Office of the Bali Process, Bangkok/Vienna.

Justitieministeriet (2024)

Toimenpideohjelma nuoriso- ja jengirikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi
vuosille 2024–2027 (Ett åtgärdsprogram för förebyggande och be-
kämpning av ungdoms- och gängbrottslighet för åren 2024–2027, på
finska, med presentationsblad på svenska). Justitieministeriets publikat-
ioner, Betänkanden och utlåtanden 2024:13.

Justitieministeriet (2025)

Statsrådets principbeslut om strategin och åtgärdsprogrammet för bekämp-
ning av organiserad brottslighet 2025–2030. Justitieministeriets publikat-
ioner, Betänkanden och utlåtanden 2025:8.

PAF (2023)

Ålands Penningautomatförening: Årsberättelse 2023.

Rädda Barnen (2024)

Lasten suojele ja Nettivihje-toiminnon vuosiraportti 2024.

Polisen (2024)

Ympäristöririkoskatsaus 2024. Suomen kansallinen ympäristörikosseuranta-
ryhmä 1.8.2024.

Polisstyrelsen (2025)

- Poliisihallituksen tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2024.
- Centralen för utredning av penningtvätt (2025a)
- Rahanpesurikokset oikeuskäytännössä – Törkeä rahanpesu -tuomiot Suomen käräjä- ja hovioikeuksissa 6/2022–4/2024.
- Centralen för utredning av penningtvätt (2025b)
- Yhteenveto rahanpesun selvittelykeskuksen strategisista analyyseistä vuosilta 2024-2025.
- Centralen för utredning av penningtvätt (2025c)
- Käteinen rahanpesuilmoituksissa.
- Centralen för utredning av penningtvätt 2025d)
- Miten Suomessa pestään huumausainerikoksista peräisin olevia varoja?
- Centralen för utredning av penningtvätt (2025e)
- Terrorismin rahoittamisen ominaispiirteet 2020–2025. Tiivistelmä rahanpesun selvittelykeskuksen raportista.
- Centralen för utredning av penningtvätt (2025f)
- Rahanpesun selvittelykeskuksen vuosikertomus 2025
- Centralen för utredning av penningtvätt (2024a)
- Rahanpesun selvittelykeskuksen vuosikertomus 2024.
- Centralen för utredning av penningtvätt (2023)
- Rahanpesun selvittelykeskuksen vuosikertomus 2023.
- Centralen för utredning av penningtvätt (2022)
- Rahanpesurikokset oikeuskäytännössä. Törkeät rahanpesutuomiot Helsingin hovioikeudessa 2019–6/2022.
- Centralen för utredning av penningtvätt (2021)
- Terrorismin rahoittamiseen liittyvät tuomiot Euroopassa 2015–2020. Rahanpesun selvittelykeskuksen viranomaisyhteistyön kehittämisen näkökulma.
- Reimer & Redhead (2020)
- Reimer, Stephen & Redhead, Matthew; Bit by Bit. Impact of New Technologies on Terrorism Financing Risks. RUSI Occasional Paper, April 2022. Saatavissa; <https://www.projectcraaft.eu/reports>, läst 4.7.2025.
- Saiz (2025)
- Saiz, Gonzalo: Virtual Threats: Terrorist Financing via Online Gaming. Project CRAAFT. Research Briefing No. 1. The Royal United Services Institute for Defence and Security Studies.
- Inrikesministeriet (2022)

- Nationell strategi för bekämpning av terrorism 2022–2025. Inrikesministeriets publikationer 2022:37. Inrikesministeriet, Helsingfors.
- Skyddspolisen (2025)
- Översikt av den nationella säkerheten 2025.
- Finlands Advokatförbund (2022)
- Suomen Asianajaliitto: Valvojakohtainen riskiarvio rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi: Julkinen yhteenveto. Perustuu riskiarvioon 15.12.2022.
- Företagarna i Finland: Företagsformer. Tillgänglig: <https://www.yrittajat.fi/sv/databank/att-bli-foretagare/foretagsformer/>, läst 29.10.2025.
- Institutet för hälsa och välfärd (2024)
- Institutet för hälsa och välfärd, statistikrapport 15/2024: Finländarnas penningspel 2023.
- The Swedish Police Authority (2023)
- National risk assessment 2023/2024 – Neobanks.
- The Swedish Police Authority (2024)
- The Financial Intelligence Unit Annual Report 2024.
- Tullen (2024)
- Tullin valvonnan vuosijulkaisu 2023.
- Tullen (2025)
- Tullin valvonnan vuosijulkaisu 2024.
- Tullen (2026)
- Tullin valvonnan vuosijulkaisu 2025.
- Tuomaala-Järvinen & Saarinen (2021)
- Tuomaala-Järvinen Lotta & Saarinen Juha: Crime and Punishment: Jihadist Financing and Criminal Accountability in Finland. Perspectives on Terrorism, Volume 15, Issue 5.
- Törölä & Raeste (2025)
- Törölä, Miisa & Raeste, Anna: Henkirikoskatsaus 2025. Katsauksia Nro 73/2025, Helsingfors universitet, institutet för kriminologi och rättspolitik. <http://hdl.handle.net/10138/599858>.
- UNODC (2024a)
- United Nations Office on Drugs and Crime: Web of Waste. Investigating the Risk of Waste Crimes in Cyber-Space.
- UNODC (2024b)

United Nations Office on Drugs and Crime: Cash in the Trash. The role of corruption, organized crime and money laundering in waste trafficking.

Statsrådet (2025)

Statsrådets redogörelse för den inre säkerheten. Statsrådets publikationer 2025:85. Statsrådet, Helsingfors.

Statsrådets kansli (2024)

Strategi för cybersäkerheten i Finland 2024–2035. Statsrådets kanslis publikationer 2024:12. Statsrådets kansli, Helsingfors.

Statens revisionsverk (2025)

Förutsättningar för bekämpning av korruption inom statsförvaltningen. Effektivitetsrevisionsberättelse. Statens revisionsverks revisionsberättelser 6/2025.)

Finansministeriet (2024a)

Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism 2023
Partiell uppdatering. Finansministeriets publikationer – 2024:9. Finansministeriet, Helsingfors.

Finansministeriet (2024b)

Pankkipalvelujen ja luottolaitoslainsäädännön arviointi; Arviomuistio sääntelyn ajantasaisuudesta ja muutostarpeista (på finska, med presentationsblad på svenska: I bedömningspromemorian kartläggs de aktuella behoven av att ändra lagstiftningen om kreditinstitut). Rahoitusmarkkinat. Finansministeriets publikationer - 2024:14, Helsingfors, 1.3.2024.

Villa (2018)

Villa, Seppo: Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. Alma Talent Oy, Helsinki 2018.

Veikkaus Oy (2024)

Veikkaus Oy: Vuosi- ja vastuullisuusraportti 2024.

Skatteförvaltningen (2025a)

Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen. Vakuutustoiminta. Asiakasluokittelu A40.12/2025.

Skatteförvaltningen (2025b)

Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen. Kiinteistön- ja vuokrahuoneiston välittäjät. Asiakasluokittelu A40.2/2025.

Skatteförvaltningen (2025c)

Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen. Maksupalvelun tarjoajat. Asiakasluokittelu A40.5/2025.

Skatteförvaltningen (2025d)

Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen. Luottolaitokset. Asiakasluokittelu A40.4/2025.

Skatteförvaltningen (2025e)

Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen. Asianajajat, oikeudelliset palvelut, veroneuvonta. Asiakasluokittelu A40.1/2025.

Skatteförvaltningen (2025f)

Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen. Kirjanpitäjät. Asiakasluokittelu A40.3/2025.

Skatteförvaltningen (2025g)

Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen. Tilintarkastajat. Asiakasluokittelu A40.11/2025.

Skatteförvaltningen (2025h)

Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen. Yrityspalveluiden tarjoajat. Asiakasluokittelu A40.13/2025.

Skatteförvaltningen (2025i)

Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen. Perintäliikkeet. Asiakasluokittelu A40.7/2025.

Skatteförvaltningen (2025j)

Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen. Taidekauppiat. Asiakasluokittelu A40.9/2025.

Skatteförvaltningen (2025k)

Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen. Tavarakauppiat. Asiakasluokittelu A40.10/2025.

Skatteförvaltningen (2025l)

Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen. Pääomamarkkinat. Asiakasluokittelu A40.8/2025.

Skatteförvaltningen (2025m)

- Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen. Muu luotonanto. Asiakasluokittelu A40.6/2025.
Skatteförvaltningen (2025n)
- Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen. Asiakasluokittelu A40/2025.
Skatteförvaltningen (2024a)
- Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Järjestäytynyt rikollisuus suomalaisessa yrityskentässä. Selvitys 14/2024.
Skatteförvaltningen (2024b)
- Verohallinto: Harmaan talouden selvitysyksikkö: Lyhyen elinkaaren yhtiöiden harmaa talous – Arvio harmaan talouden riskisyydestä vuosilta 2018–2022. Selvitys 6/2024.
Økokrim (2024)
- Nordic threat assessment on online fraud 2024. Norwegian National Authority for Investigation and Prosecution of Economic and Environmental Crime (Økokrim), Oslo.

Internetkällor

- Ålands landskapsregering: Fastighetsmäklarverksamhet. Tillgänglig <https://www.regeringen.ax/naringsliv-foretagande/verksamheter-sarskilt-tillstand/fastighetsmaklarverksamhet>, läst 7.7.2025.
- Regionförvaltningsverket: Anmälan till registret över aktörer som bedriver in-drivningsverksamhet. Tillgänglig: <https://avi.fi/asioi/yritys-tai-yhteiso/luvat-ilmoitukset-ja-hakemukset/raha-ja-omaisuus/perintatoimistot>, läst 14.8.2025.
- Ankarverksamhet.fi: Tietopaketti: The Com – Lapsiin ja nuoriin kohdistuva väkivaltakes-keinen verkkoyhteisö. Tillgänglig: <https://ankkuritoiminta.fi/ankkurityota-tukemaan>, läst 30.10.2025.
- Ekobrottsmyndigheten: Brott mot aktiebolagslagen. Tillgänglig: <https://www.ekobrottsmyndigheten.se/om-ekobrott/brotten-vi-utred/brott-mot-aktiebolagslagen/>
- EGBA (2025)
European Gaming & Betting Association (EGBA): EGBA European Gambling Market – Key Figures 2025 Edition. Tillgänglig: <https://www.egba.eu/resource-post/egba-european-gambling-market-key-figures-2025-edition/>, läst 13.8.2025.

- Regionförvaltningsverket i Södra Finland: Katalog över pantlåneinrättningsars tillstånd 18.11.2024. Tillgänglig: <https://avi.fi/asioi/henkiloasiakas/valvonta-ja-kantelut/raha-ja-omaisuus/panttilainauslaitokset>, läst 5.11.2025.
- Regionförvaltningsverket i Södra Finland: Tillsyn över penningtvättslagen. Tillgänglig <https://avi.fi/asioi/yritys-tai-yhteiso/valvonta-ja-kantelut/raha-ja-omaisuus/rahanpesulain-valvonta>, läst 4.7.2025.
- Europeiska kommissionen: Anti-money laundering and countering the financing of terrorism at international level. Tillgänglig: https://finance.ec.europa.eu/financial-crime/anti-money-laundering-and-countering-financing-terrorism-international-level_en, läst 25.8.2025.
- European Commission: Environmental Crime Directive. Tillgänglig: https://environment.ec.europa.eu/law-and-governance/environmental-compliance-assurance/environmental-crime-directive_en, läst 11.4.2025.
- European Commission: Overview of digital finance. Tillgänglig: https://finance.ec.europa.eu/digital-finance/overview-digital-finance_en, läst 7.11.2025.
- European Commission: Protecting children from sexual abuse. Tillgänglig: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/internal-security/protecting-children-sexual-abuse_en, läst 28.10.2025.
- Europol: Europol coordinates operation against terrorist content online targeting minors. Tillgänglig: <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/europol-coordinates-operation-against-terrorist-content-online-targeting-minors>, läst 13.2.2026.
- Europol: Teenagers recruited as hitmen: Denmark and Sweden strike back at violence-as-a-service. Tillgänglig: <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/teenagers-recruited-hitmen-denmark-and-sweden-strike-back-violence-service>, läst 7.7.2025.
- FATF: Frequently Asked Questions: Money Laundering. Tillgänglig: <https://www.fatf-gafi.org/en/pages/frequently-asked-questions.html#tab-36503a8663-item-6ff811783c-tab>, läst 19.2.2025.
- FATF: High-Risk Jurisdictions subject to a Call for Action - 13 June 2025. Tillgänglig: <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/High-risk-and-other-monitored-jurisdictions/Call-for-action-june-2025.html>, läst 25.8.2025.
- FATF: Jurisdictions under Increased Monitoring - 13 June 2025. Tillgänglig: <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/High-risk-and-other-monitored-jurisdictions/increased-monitoring-june-2025.html>, läst 25.8.2025.

- FBI (6.3.2025): Violent Online Networks Target Vulnerable and Underage Populations Across the United States and Around the Globe. Public Service Announcement. Alert Number: I-030625-PSA. Tillgänglig: <https://www.ic3.gov/PSA/2025/PSA250306>, läst 13.2.2026.
- FBI (23.7.2025): Hacker Com: Cyber Criminal Subset of The Community (Com) is a Rising Threat to Youth Online. Public Service Announcement. Alert Number: I-072325-PSA. Tillgänglig: <https://www.ic3.gov/PSA/2025/PSA250723>, läst 13.2.2025.
- Finansinspektionen: FI återkallar tillståndet för Intergiro. Tillgänglig: <https://www.fi.se/sv/publicerat/sanktioner/finansiella-foretag/2025/fi-aterkallar-tillstandet-for-intergiro/>, läst 31.12.2025
- Finanssiala Ry: Vuonna 2025 etenevä EU:n pikamaksuasetus nopeuttaa maksuja ja hankaloittaa huijauksia. Tillgänglig: <https://www.finanssiala.fi/uutiset/vuonna-2025-eteneva-eun-pikamaksuasetus-nopeuttaa-maksuja-ja-hankaloittaa-huijauksia/>, läst 13.2.2026.
- Finanssiala Ry: Suomalaisilta yritettiin huijata 148 miljoonaa euroa vuonna 2025 – Pankit saivat estettyä tai palautettua yli puolet rikollisille menossa olleista maksuista. Tillgänglig: <https://www.finanssiala.fi/uutiset/suomalaisilta-yritettiin-huijata-148-miljoonaa-euroa-vuonna-2025/>, läst 15.4.2026.
- Finansinspektionen: Bostadskreditförmedlare. Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/finansiella-aktorer/banker/bostadskreditformedlare/>, läst 22.8.2025.
- Finansinspektionen: De europeiska och inhemska stresstesterna är klara: bankerna har god motståndskraft också mot omvärldsförändringar som följer av geopolitiska spänningar. Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/press--publicerat/Pressmeddelanden/2025/de-europeiska-och-inhemska-stresstesterna-ar-klara-bankerna-har-god-motstandskraft-ocksa-mot-omvarldsforandringar-som-foljer-av-geopolitiska-spanningar/>, läst 25.8.2025.
- Finansinspektionen: Pressmeddelande 3.6.2025: Påföljdsavgift på 500 000 euro till LocalBitcoins Oy för försummelse att iaktta lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt. Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/press--publicerat/Pressmeddelanden/2025/pafoljdsavgift-pa-500-000-euro-till-localbitcoins-oy-for-forsummelse-att-iaktta-lagstiftningen-om-forhindrande-av-penningtvatt/>, läst 7.1.2026.

- Finansinspektionen: Varningar till tjänsteleverantörer utan tillstånd. Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/register/varningslistor/Varningar-till-tjansteleverantorer-utan-tillstand/>, läst 22.8.2025.
- Finansinspektionen: FinTech – Innovationer i den finansiella sektorn. Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/fintech--innovationer-i-den-finansiella-sektorn/>, läst 7.11.2025.
- Finansinspektionen: Kryptoaktörer. Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/finansiella-aktorer/Kapitalmarknaden/kryptoaktorer/>, läst 27.8.2025.
- Finansinspektionen: Betaltjänstleverantörer. Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/finansiella-aktorer/banker/betaltjanstleverantorer/>, läst 10.4.2025.
- Finansinspektionen: Kapitalmarknaden – Tillsyn av värdepappershandeln. Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/finansiella-aktorer/Kapitalmarknaden/>, läst 19.9.2025.
- Finansinspektionen: Fondbolag. Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/finansiella-aktorer/Kapitalmarknaden/fondbolag/>, läst 22.8.2025.
- Finansinspektionen: Utredningar om tillgången på och prissättningen av grundläggande banktjänster. Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/kuluttajansuoja/pankkipalvelut/peruspankkipalvelut/fivan-selvitukset-peruspankkipalveluista/>, läst 10.4.2025.
- Finansinspektionen: Tillhandahållare av investeringstjänster. Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/finansiella-aktorer/Kapitalmarknaden/tillhandahallare-av-investeringstjanster/>, läst 22.8.2025.
- Finansinspektionen: Sammandrag av inspektionerna. Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/finansiella-aktorer/finansinspektionens-tillsynsarbete/inspektionsverksamhet/sammandrag-av-inspektionerna/>, läst 7.1.2026.
- Finansinspektionen: Statistik: Livförsäkring. Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/statistik/Forsakring/livforsakring/>, läst 11.2.2026.
- Finansinspektionen: Statistik: Skadeförsäkring. Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/statistik/Forsakring/skadeforsakring/>, läst 11.2.2026
- Finansinspektionen. Tillstånd, registreringar och anmälningar på finansmarknaden. Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/finansiella-aktorer/forsakring/tillstand-registreringar-och-anmalningar/>, läst 22.9.2025.

- Finansinspektionen: Förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIFM). Tillgänglig: <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/finansiella-aktorer/Kapitalmarknaden/forvaltare-av-alternativa-investeringsfonder-AIFM/>, läst 22.8.2025.
- Global Organized Crime Index 2025: Organized Crime Profile Finland. Tillgänglig: <https://ocindex.net/country/finland>, läst 12.1.2026.
- Global Organized Crime Index 2025: Ranking by anti-money laundering. Tillgänglig: <https://ocindex.net/rankings/anti-money-laundering?f=rankings&view=Cards&group=Country&order=DESC&y=2025&criminality-range=0%2C10&state-range=0%2C10>, läst 12.1.2026.
- Gudzowska, Justyna, Lockhart, Eliza & Keatinge, Tom (2024) Disabling the Enablers of Sanctions Circumvention, Policy Briefs, 7.5.2024, RUSI. Tillgänglig: <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/policy-briefs/disabling-enablers-sanctions-circumvention>, läst 28.8.2025.
- Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Yrkesmässigt utnyttjande av företag är bedrägeribrottslighet. Tillgänglig: <https://vero.fi/sv/gr%C3%A5-ekonomi-brottslighet/fenomen/Yrkesm%C3%A4ssigt-utnyttjande-av-f%C3%B6retag/>, läst 29.10.2025.
- Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Identiteetin väärinkäyttö ja ulkomaalaisten rekisteröinti. Tillgänglig: <https://www.vero.fi/harmaa-talous-rikollisuus/ilmi%C3%B6t/identiteettien-v%C3%A4r%C3%A4nk%C3%A4yt%C3%B6kset/identiteetin-v%C3%A4r%C3%A4nk%C3%A4yt%C3%B6-ja-ulkomaalaisten-rekister%C3%B6inti/>, läst 12.1.2026.
- Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Identitetsmissbruken håller på att öka. Tillgänglig: <https://www.vero.fi/sv/gr%C3%A5-ekonomi-brottslighet/fenomen/missbruk-av-identiteter/>, läst 28.10.2025.
- Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Beställare – observera riskerna för arbetsrelaterat utnyttjande. Tillgänglig: <https://www.vero.fi/sv/gr%C3%A5-ekonomi-brottslighet/g%C3%B6r-r%C3%A4tt/k%C3%A4nn-riskerna-f%C3%B6r-utnyttjande/>, läst 7.10.2025.
- Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Lägesbild 2025. Tillgänglig: <https://www.vero.fi/sv/gr%C3%A5-ekonomi-brottslighet/fenomen/l%C3%A4gesbild/>, läst 7.10.2025.

- Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Bekämpningsstatistik: Brottsbekämpning. Tillgänglig: https://www.vero.fi/sv/gr%C3%A5-ekonomi-brottslighet/bek%C3%A4mpning/bek%C3%A4mpningsstatistik/rikostorjunta_sv/, läst 19.2.2026.
- Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Bekämpningsstatistik: Beskattning. Tillgänglig: <https://www.vero.fi/sv/gr%C3%A5-ekonomi-brottslighet/bek%C3%A4mpning/bek%C3%A4mpningsstatistik/beskattning/>, läst 28.1.2026.
- Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Arbetsgivare och beställaransvar. Tillgänglig: <https://www.vero.fi/sv/gr%C3%A5-ekonomi-brottslighet/bek%C3%A4mpning/bek%C3%A4mpningsstatistik/arbetsgivare-och-best%C3%A4llaransvar/>, läst 7.10.2025.
- Interpol: Digital piracy. Tillgänglig: <https://www.interpol.int/Crimes/Illicit-goods/Shop-safely/Digital-piracy>, läst 22.10.2025.
- Interpol: Illicit goods – the issues. Tillgänglig: <https://www.interpol.int/Crimes/Illicit-goods/Illicit-goods-the-issues>, läst 22.10.2025.
- Interpol 30.6.2025: INTERPOL releases new information on globalization of scam centres. Tillgänglig <https://www.interpol.int/News-and-Events/News/2025/INTERPOL-releases-new-information-on-globalization-of-scam-centres>, läst 8.7.2025.
- Interpol: Human trafficking and migrant smuggling: The Issues. Tillgänglig: <https://www.interpol.int/Crimes/Human-trafficking-and-migrant-smuggling/The-issues>, läst 10.10.2025.
- Interpol: Protecting the planet against organized crime. INTERPOL Spotlight Issue 1: 30 June 2025. Nyhetsbrev. Tillgänglig <https://www.interpol.int/Resources/INTERPOL-Spotlight/Issue-1-Organized-Crime/Focus-Wildlife-crime>, läst 8.7.2025.
- Centralförbundet för fastighetsförmedlingen 28.1.2025: Vuosikatsaus 2024: Asuntokauppmäärät punnersivat vahvan loppuvuoden vetämänä plussalle. Tillgänglig: <https://kiinteistonvalitysala.fi/asuntomarkkinat/vuosikatsaus-2024-asuntokauppamaarat-punnersivat-vahvan-loppuvuoden-vetamana-plussalle/>, läst 29.7.2025.
- Centralförbundet för fastighetsförmedlingen: KVKL Hintaseurantapalvelu 14.1.2025: Asuntomarkkinakatsaus Y2024. Tillgänglig: <https://kiinteistonvalitysala.fi/asuntomarkkinat/vuosikatsaus-2024-asuntokauppamaarat-punnersivat-vahvan-loppuvuoden-vetamana-plussalle/>, läst 29.7.2025.

- Konkurrens- och konsumentverket. Betalning och fakturor. Tillgänglig: <https://www.kkv.fi/sv/konsumentarenden/information-och-anvisningar-tillforetag/konsumentombudsmannens-riktlinjer/betalning-och-fakturor/>, läst 28.8.2025.
- Antikorruption.fi: Vad är korruption. Tillgänglig: <https://korruptiontorjunta.fi/sv/fragor-och-svar>, läst 6.10.2025.
- Patent- och registerstyrelsen (PRS): Öppna bolag och kommanditbolag: bokslut till handelsregistret. Tillgänglig: https://www.prh.fi/sv/foretagochsamanslutningar/bokslut/oppna_bolag_och_kommanditbolag.html, läst 29.10.2025.
- Patent- och registerstyrelsen (PRS): Revisorssök. Tillgänglig: <https://tietopalvelut.prh.fi/tilintarkastajahaku/sv>, läst 31.7.2025.
- Patent- och registerstyrelsen (PRS): Registrering av revisorer. Tillgänglig: https://www.prh.fi/fi/tilintarkastusvalvonta/tilintarkastusvalvonta/kertomus_prhn_tilintarkastus-valvonnana_toiminnasta_2019/tilintarkastajien_rekisterointi.html, läst 7.1.2021.
- Patent- och registerstyrelsen (PRS): Marknadsstrukturen inom revisionsbranschen i Finland 2024. Tillgänglig https://www.prh.fi/sv/revisionstillsyn/revisionstillsyns_publicationer/marknadsuppfoljningsrapporter/marknadsuppfoljningsrapport-inom-revisionsbranschen-2024/marknadsstrukturen-inom-revisionsbranschen-i-finland-2024.html, läst 5.2.2026.
- Patent- och registerstyrelsen (PRS): Antal företag i handelsregistret. Tillgänglig: <https://prh.fi/fi/yrityksetjayhteisot/yritystenlkm/lkm.html>, läst 29.10.2025.
- Polisen 17.10.2023: Digihuijarit ovat vieneet viikon aikana jälleen suuria summia rahaa. Tillgänglig: <https://poliisi.fi/-/digihuijarit-ovat-vieneet-viikon-aikana-jalleen-suuria-summia-rahaa>, läst 25.8.2025.
- Polisen: Narkotikabrott. Tillgänglig: <https://poliisi.fi/sv/narkotikabrott>, läst 6.10.2025.
- Polisen: Människohandel. Tillgänglig: <https://poliisi.fi/sv/manniskohandel>, läst 26.8.2020.
- Polisen: Våldsamma nätverk på internet ett framväxande hot – vuxna ska skydda barn från att bli offer. Tillgänglig: <https://poliisi.fi/sv/-/valdsamma-natverk-pa-internet-ett-framvaxande-hot-vuxna-ska-skydda-barn-fran-att-bli-offer>, läst 30.10.2025.
- Polisen: Centralen för bekämpning av cyberbrott fyller 10 år – brottsligheten har flyttat över till datanäten. Tillgänglig: <https://poliisi.fi/sv/-/centralen>

for-bekampning-av-cyberbrott-fyller-10-ar-brottsligheten-har-flyttat-overtill-datanaten, läst 5.11.2025.

Polisen 2.10.2025: Poliisi epäilee kansainvälistä rikollisryhmää törkeistä petosrikoksista. Tillgänglig: <https://poliisi.fi/-/poliisi-epailee-kansainvalista-rikollisryhmaa-torkeista-petosrikoksista>, läst 15.10.2025.

Polisen: Poliisi varoittaa koronahuijareista – huijausten kohteina etenkin iäkkäät. Tillgänglig: https://www.poliisi.fi/poliisihallitus/tiedotteet/1/0/poliisi_varoittaa_koronahuijareista_huijausten_kohteina_etenkin_iakkaat_89054, läst 9.11.2020.

Polisen: Ekonomiska brott tar från de gemensamma tillgångarna. Tillgänglig: <https://poliisi.fi/sv/ekonomiska-brott>, läst 6.10.2025.

Polisen 17.3.2025: Tietoverkkopetosrikollisuus vuonna 2024 poliisin silmin. Tillgänglig: <https://poliisi.fi/-/tietoverkkopetosrikollisuus-vuonna-2024-poliisin-silmin>, läst 15.10.2025.

Polisen: Törkeä kavallusepäily Turussa: pankkivirkailija vei iäkkäiltä asiakkailta suuria summia. Tillgänglig: <https://rahanpesu.fi/-/25235045/torkea-kavallusepaily-turussa-pankkivirkailija-vei-iakkailta-asiakkailta-suuria-summia>, läst 15.10.2025.

Polisen: Miljöbrott. Tillgänglig <https://poliisi.fi/sv/miljobrott-och-djurrelaterade-brott>, läst 29.9.2025.

Polisen: Gatugängsbrottslighet. Tillgänglig: <https://poliisi.fi/sv/gatugangsbrottslighet>, läst 28.8.2025.

Polisen: Cyberbrottslighet. Tillgänglig: <https://poliisi.fi/sv/cyberbrott>, läst 28.10.2025.

Penningtvätt.fi: Metoder för identifiering på distans. Tillgänglig: https://rahanpesu.fi/documents/46317582/48327972/Et%C3%A4tunnistamisen_metodelm%C3%A4t_sv.pdf/29e743d0-a9fa-0a5c-4bca-181cd40e4145?t=1629110925545, läst 7.11.2025.

Penningtvätt.fi: Strafflagen kompletteras med nya bestämmelser om penningtvätt. Tillgänglig: <https://rahanpesu.fi/sv/-/1410853/strafflagen-kompletteras-med-nya-bestammelser-om-penningtvatt>, läst 18.2.2025.

RUSI 16.9.2025: Alternative Financial Systems and the Reshaping of Global Finance. The Royal United Services Institute for Defence and Security Studies Tillgänglig: <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/insights-papers/alternative-financial-systems-and-reshaping-global-finance>, läst 22.9.2025.

- Inrikesministeriet: Revidering av lotterilagen. Tillgänglig: https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/kirjasto/aineistot/kotimainen_oi-keus/LATI/Sivut/arpajaislain-uudistus.aspx, läst 26.3.2025.
- Inrikesministeriet: Förslaget till CSAM-förordning som gäller bekämpning av sexuella övergrepp mot barn på nätet. Tillgänglig: <https://intermin.fi/sv/polisvasendet/cyberbrottslighet/csam-forordning>, läst 28.10.2025.
- Inrikesministeriet: Projekt för reform av penningospelssystemet. Tillgänglig: <https://intermin.fi/sv/projekt-och-lagberedning/projektsida?tunnus=SM053:00/2023>, läst 26.3.2025.
- Inrikesministeriet: Pressmeddelande 20.3.2025. Penningospelssystemet ses över – Marknaden för vadhållnings- och nätkasinospel öppnas för konkurrens genom en licensmodell. Tillgänglig: <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/1410869/penningospelssystemet-ses-over-marknaden-for-vadhallnings-och-natkasinospel-oppnas-for-konkurrens-genom-en-licensmodell>, läst 26.3.2025.
- Social- och hälsovårdsministeriet: Lagstadgade skadeförsäkringar. Tillgänglig: <https://stm.fi/sv/lagstadgade-skadeforsakringar>, läst 1.8.2025.
- Skyddspolisen: Radikal islamistisk terrorism är fortsättningsvis ett allvarligt hot i Europa. Tillgänglig: <https://supo.fi/sv/radikal-islamistisk-terrorism>, läst 13.2.2026.
- Skyddspolisen: Hotet från högerextrem terrorism har ökat i västländerna. Tillgänglig: <https://supo.fi/sv/hogerextrem-terrorism>, läst 13.2.2026.
- Finlands Advokater: Nyckeltal. Tillgänglig <https://asianajajat.fi/sv/om-oss/vadgor-vi/nyckeltal/>, läst 28.7.2025.
- Finlands Bank: Euroförfalskningar. Tillgänglig: <https://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/Dashboardit/kateistilastot/vaarennokset/>, läst 20.8.2025.
- Finlands Bank: Konsumentenkät om betalningsätt och kontanter. Tillgänglig: <https://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/Dashboardit/kateistilastot/kuluttajakysely/>, läst 6.11.2025.
- Finlands Bank: Suomen pankkisektori kestäisi ennustettua rajummankin taantumaa. Tillgänglig: <https://www.eurojatalous.fi/fi/2024/2/suomen-pankki-sektori-kestaisi-ennustettua-rajummankin-taantumaa/>, läst 10.4.2025.

- Finlands Bank: Suomessa toimivien luottolaitosten markkinaosuudet. Tillgänglig: https://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/taulukot-ja-kuviot/rahalaitosten-tase-lainat-ja-talletukset-ja-korot/taulukot/rati-taulukot-fi/markkinaosuudet_luottolaitokset_fi/, läst 3.11.2025.
- Finlands Bank: Vuosittaiset maksuliiketilastot. Tillgänglig: <https://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/Dashboardit/vuosittaiset-maksuliiketilastot/>, läst 6.11.2025.
- SVT: Efter Uppdrag gransknings avslöjande: FI återkallar tillstånd för banken Intergiro. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/granskning/ug/fi-aterkallar-tillstand-for-bank-med-terrorrisk>, läst 31.12.2025.
- Upphovsrättens informations- och övervakningscentral rf: Piratkopiering över nätet. Tillgänglig: <https://ttvk.fi/sv/piratkopiering/piratkopiering-over-natet>, läst 21.10.2025.
- Upphovsrättens informations- och övervakningscentral rf: Vad är piratkopiering. Tillgänglig: <https://ttvk.fi/sv/piratkopiering>, läst 22.10.2025.
- Statistikcentralen: Bruttonationalprodukt och -inkomst samt tillgång och efterfrågan. Tillgänglig: https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/sv/StatFin/StatFin__vtp/statfin_vtp_pxt_11sf.px/, läst 11.2.2026.
- Statistikcentralen: Antalet anmälda butiksstölder ökade med 18,6 procent under januari–juni 2025. Tillgänglig: <https://stat.fi/sv/publikation/cm1hhu6yu7vqf07vxya8i5xe3>, läst 19.9.2025.
- Statistikcentralen: Straff efter tingsrätt och brott (tingsrätter och hovrätten som första instans). Tillgänglig: https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/sv/StatFin/StatFin__syyttr/statfin_syyttr_pxt_13r7.px/, läst 25.2.2025.
- Statistikcentralen: Brott som kommit till kännedom och utredning av dem efter brottsrubricering enligt utredande myndighet, 2006-2024. Tillgänglig: https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/sv/StatFin/StatFin__rpk/statfin_rpk_pxt_13gw.px/, läst 3.2.2026.
- Statistikcentralen: Uppklarat brott. Definition 1. Tillgänglig https://stat.fi/meta/kas/selvitetty_riko_sv.html, läst 24.2.2025.
- Statistikcentralen: Antalet tvångsmedel ökade med 3 procent. Tillgänglig: https://stat.fi/til/rpk/2020/14/rpk_2020_14_2021-02-26_tie_001_sv.html, läst 23.3.2021.
- Statistikcentralen: Näringsgrensindelning TOL 2008. Tillgänglig: https://stat.fi/sv/luokitukset/toimiala/toimiala_1_20080101, läst 11.1.2026.

- Statistikcentralen: Struktur- och bokslutsstatistik över företag, 13vy - Företag enligt näringsgren (företagsenhet), 2018-2024. Tillgänglig https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/sv/StatFin/StatFin__yrsti/stat-fin_yrti_pxt_13vy.px/, läst 30.9.2025.
- Tullen: Produktsäkerhet och produktförfalskningar. Tillgänglig: <https://tulli.fi/sv/restriktioner/produktforfalskningar>, läst 21.10.2025.
- Utrikesministeriet: Sanktioner. Tillgänglig: <https://um.fi/internationella-sanktioner>, läst 26.2.2025.
- Utrikesministeriet 13.6.2025: Finlands sanktionsmyndigheter påminner företagen om sanktionernas betydelse. Tillgänglig: https://um.fi/aktuellt/-/asset_publisher/gc654PySnjTX/content/suomen-pakoteviranomaiset-muistuttavat-yrityksia-pakotteiden-merkityksesta, läst 27.8.2025.
- UNODC: 8 facts you need to know about human trafficking in the 21st century. Tillgänglig: <https://www.unodc.org/unodc/frontpage/2024/May/8-facts-you-need-to-know-about-human-trafficking-in-the-21st-century.html>, läst 8.10.2025.
- UNODC: Money-Laundering. Overview. Tillgänglig: <https://www.unodc.org/unodc/en/money-laundering/overview.html>, läst 18.2.2025.
- Finansministeriet: Projekt VM145:00/2024. Arbetsgruppen för grundläggande banktjänster. Arbetsgruppen bereder nödvändiga ändringar i lagstiftningen särskilt i fråga om grundläggande banktjänster, tillgången på kontanter och möjligheterna att använda kontanter samt kundskydd och tillvägagångssätt. <https://vm.fi/sv/projektsida?tunnus=VM145:00/2024> läst 9.3.2026.
- Finansministeriet: Projektet Arbetsgruppen för en totalreform av penningtvättslagen. Tillgänglig: <https://valtioneuvosto.fi/sv/projektet?tunnus=VM053:00/2024>, läst 9.1.2026.
- Veikkaus Ab: Spelplatser och spel. Tillgänglig: <https://www.veikkaus.fi/fi/yritys#!/yritystietoa/pelipaikat-ja-pelit>, läst 24.3.2025.
- Veikkaus Ab: Meddelande 28.8.2020: Casino Tampere avautuu joulukuussa 2021 – Veikkauksen kasinoilla edellytetään jatkossa tunnistautumista. Tillgänglig: https://www.veikkaus.fi/fi/yritys#!/article/tiedotteet/yritys/2020/08-elokuu/28_casino-tampere-avautuu-joulukuussa-2021, läst 2.11.2020.

World Health Organization: Coronavirus disease (COVID-19 pandemic). Tillgänglig: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>, läst 7.8.2020.

Woodman 17.10.2026: From Dubai to Toronto, inside the crypto-to-cash storefronts fueling money laundering's new frontier. Tillgänglig: <https://www.icij.org/investigations/coin-laundry/crypto-cash-desk-currency-exchange-money-laundering/>, läst 20.2.2026.

Yle 22.8.2025: Lahjakorttimyyjä esti tonnin huijauksen – poliisi: pomon erikoista pyyntöä kannattaa epäillä. Tillgänglig: Lahjakorttimyyjä esti tonnin huijauksen – poliisi: pomon erikoista pyyntöä kannattaa epäillä, läst 25.8.2025.

Bilagor

Bilaga 1: Metoder

Metoderna i den nationella riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism följde FATF:s riktlinjer för riskbedömningsmomenten för identifiering, analys och bedömning av riskerna. I riskbedömningen 2025 användes i huvudsak samma metoder som i riskbedömningen 2021. I riskbedömningen utnyttjades kvalitativa och kvantitativa data för att skapa en helhetsbild av riskerna. Som ett led i insamlingen av data genomfördes flera enkäter, verkstäder samt expertintervjuer riktade till myndigheterna och de ansvariga enheterna.⁴¹⁹ Dessutom använde man material från myndigheterna och tillsynsorganen enligt penningtvättslagen samt ett flertal nationella och internationella publikationer. Statistikällor var bland annat centralen för utredning av penningtvätt, Rättsregistercentralen, Statistikcentralen, Åklagarmyndigheten och Tullen.

Jämfört med den nationella riskbedömningen 2021 kartlades som en ny fas omvärlden för penningtvätt och finansiering av terrorism i Finland genom en enkät som skickades till myndigheterna och de ansvariga enheterna i den inledande fasen av riskbedömningsprocessen. Dessutom skickades omvärldsenkäten till 14 andra FIU-enheter⁴²⁰ för att kartlägga den internationella omvärlden. Utifrån svaren på omvärldsenkäten identifierades de hot på nationell nivå som berör Finland (kapitel 3). Granskningen av nationella hot ersatte granskningen av fenomenet i riskbedömningen 2021 och den partiella uppdateringen av den.

⁴¹⁹ Av myndigheterna deltog i enkäterna och verkstäderna huvudsakligen medlemmarna i underarbetsgruppen för riskbedömning och deras organisationer. Underarbetsgruppen bestod av sakkunniga från finansministeriet, inrikesministeriet, justitieministeriet, utrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, centralen för utredning av penningtvätt, skyddspolisen, Polisstyrelsen, Polisstyrelsens lotteriförvaltning, Patent- och registerstyrelsen, Tullen, Skatteförvaltningen, Enheten för utredning av grå ekonomi vid Skatteförvaltningen, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Finansinspektionen, Åklagarmyndigheten, Gränsbevakningsväsendet och Finlands Advokater. Dessutom deltog experter från centralkriminalpolisen och Utsökningsverket i verkstäderna.

⁴²⁰ Som mottagare av enkäten valdes sådana FIU-enheter som med tanke på bl.a. samarbetets intensitet och det geografiska läget ansågs ha bäst insikt i de omvärldsfaktorer som påverkar Finland.

I den nationella riskbedömningen 2025 omorganiserades och omfördelades de rapporteringsskyldiga sektorer, eftersom det behövdes en mera detaljerad granskning av flera sektorer på grund av deras särdrag. Dessutom slogs vissa rapporteringsskyldiga sektorer samman och gavs en ny bedömning, såsom kapitalmarknad och övrig kreditgivning. Dessutom har sektorn för tillhandahållare av virtuella valutor ersatts av sektorn för leverantörer av kryptotillgångstjänster.⁴²¹

Enligt FATF:s⁴²² definition består risken av en kombination av hot, sårbarhet och påföljd.

- **Hot** är en person eller en grupp människor, ett föremål eller en verksamhet som kan skada till exempel staten, samhället eller ekonomin. I samband med penningtvätt och terrorfinansiering hör kriminella och terroristgrupper jämte tillgångar samt de som främjar deras verksamhet hit. Förbrott till penningtvätt kan betraktas som hot. Hot fungerar vanligtvis som en central utgångspunkt när man utvecklar en uppfattning om risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.
- **Sårbarheter** är omständigheter som kan utnyttjas av hoten eller som stödjer eller främjar förverkligandet av hoten. Vid riskbedömningen betyder granskning av sårbarheter att man koncentrerar sig på till exempel faktorer som företräder svagheter i systemen eller kontrollerna för att motverka penningtvätt eller terrorfinansiering, eller vissa särdrag hos en stat. Sårbarheterna kan också omfatta typer av en viss sektor, produkt eller tjänst som gör dem attraktiva för penningtvätt eller finansiering av terrorism.
- **Följd** avser den påverkan eller skada som penningtvätt eller terrorfinansiering kan medföra. Följderna omfattar effekterna av den bakomliggande brottsliga och terroristiska verksamheten på finansiella system och institutioner samt på ekonomin och samhället i

⁴²¹ Sektorn har uppdaterats med beaktande av de ändringar i fråga om tillhandahållande av tjänster för virtuella valutor som följer av MiCA-förordningen och som gäller t.ex. erhållande av auktorisation. I stället för virtuella valutor används termen kryptotillgångar och i stället för tillhandahållare av tjänster för virtuella valutor används benämningen leverantörer av kryptotillgångstjänster.

⁴²² FATF 2024, s. 9–10.

allmänhet. Följderna av penningtvätt eller finansiering av terrorism kan vara kort- eller långvariga.

I denna riskbedömning har följder för första gången beaktats i Finlands nationella riskbedömningsprocess. Frågor om följdernas betydelsefullhet togs in i riskmatrisernan.

Riskenivåerna för sektorerna fastställdes på grundval av riskformulär och en riskmatris. Riskformulären innehöll de identifierade riskerna för varje sektor, och de bedömdes enligt allvarlighetsgrad och sannolikhet. I riskmatrisen bedömdes riskerna för hela sektorn genom hoten och sårbarheterna. Både i riskformulären och i riskmatrisen bedömde svarspersonerna varje risk och den övergripande riskenivån inom sektorn på skalan 1–4.⁴²³ Riskmatriserna och riskformulären skickades till de centrala myndigheterna för förhindrande av penningtvätt och terrorfinansiering, till tillsynsorganen och de aktörer som omfattas av omsorgsplikt enligt penningtvättslagen samt till de ansvariga enheterna. Risknivåerna fastställdes med hänsyn till antalet respondenter från varje sektor samt deras subjektiva uppfattning om sin sakkunskap. Förutom de sektorspecifika hoten och sårbarheterna bedömdes i den nationella riskbedömningen 2026 även den totala nationella riskenivån. I bedömningen läggs särskild vikt vid situationer där samma riskfaktorer uppträder samtidigt inom flera sektorer och förstärker varandra.

Metodologin för riskbedömningen i huvuddrag:

1. **Kartlägga omvärlden.** Faktorer som påverkar Finlands omvärld och hotfaktorer på nationell nivå identifierades.
2. **Identifiera hot och sårbarheter.** En förteckning över både kända och potentiella kriminella metoder, kriminella aktörer och sårbarheter, samt vid behov även över fenomen, upprättades för varje sektor i riskbedömningen.
3. **Bedöma riskerna på riskformulär.** Alla identifierade hot och sårbarheter risker sammanställdes i bedömningsformulären. Ris-

⁴²³ Skalan bygger på metodiken i den överstatliga riskbedömningen, enligt vilken 1 = något betydelsefull risk, 2 = måttligt betydelsefull risk, 3 = betydelsefull risk och 4 = mycket betydelsefull risk.

kerna bedömdes på en fyrastegsskala med betoning på allvarlighetsgrad och sannolikhet (något betydelsefull, måttligt betydelsefull, betydelsefull, mycket betydelsefull).

4. **Bedöma hotens, sårbarheternas och följdernas relevans i en riskmatris.** De viktigaste riskkriterierna för varje sektor bedömdes på en fyrastegsskala (något betydelsefull, måttligt betydelsefull, betydelsefull, mycket betydelsefull). I matrisen tillämpades följande riskkriterier för hot:

- kapacitet (enligt parametrarna aktörernas förmåga och prestanda),
- kvantitet (enligt parametern antalet aktörer) samt
- omfattning (enligt parametern frekvens).

Sårbarheternas betydelse bedömdes på samma sätt som för hoten. De viktigaste riskkriterierna för varje sektor utvärderades på en fyrastegsskala (något betydelsefull, måttligt betydelsefull, betydelsefull, mycket betydelsefull). I matrisen tillämpades följande riskkriterier för sårbarheter:

- attraktivitet (enligt parametrarna anonymitet och snabbhet),
- kostnader (enligt parametern användningskostnader),
- lagstiftningsram och tillsyn (enligt parametrarna lagstiftningens aktualitet, sektorns kunskaper om processen för att förhindra penningtvätt och terrorfinansiering och samarbetet för att förhindra penningtvätt och terrorfinansiering samt
- möjlighet att upptäcka (enligt parametrarna gränsöverskridande aktivitet och sektorns utvecklingstakt).

Följdernas betydelse bedömdes på en fyrastegsskala (något betydelsefull, måttligt betydelsefull, betydelsefull, mycket betydelsefull). I matrisen tillämpades följande riskkriterier för följder

- lämplighet (enligt parametern sektorns lämplighet för storskalig penningtvätt eller finansiering av terrorism) och
- konsekvenser (enligt parametern samhällseffekterna av att sektor används för penningtvätt eller finansiering av terrorism).

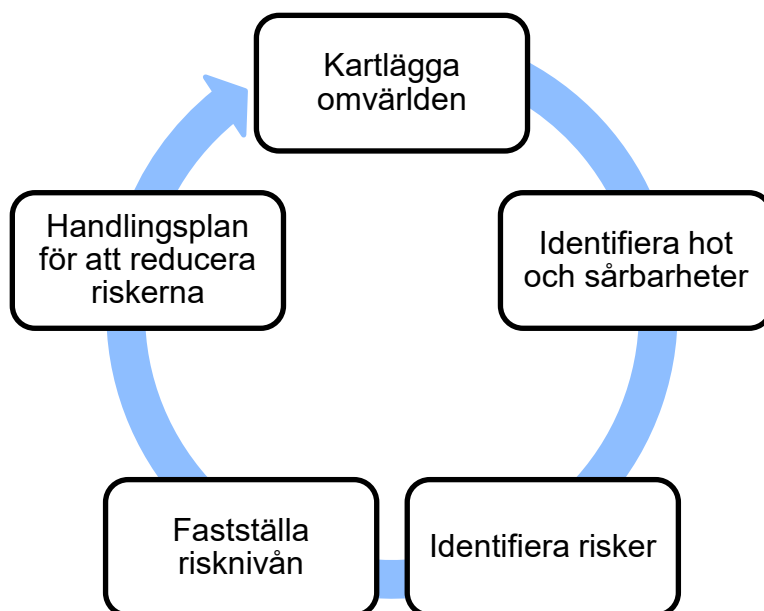
Riskmatriserna för penningtvätt och finansiering av terrorism är sinsemellan olika, men i båda bedöms samma riskkriterier. Vid bedömningen av följdernas

betydelsefullhet beaktas förutom riskkriterierna det totala beloppet av de tillgångar som hanteras inom sektorn.

5. Fastställa risknivån för varje risk inom sektorn på grundval av riskformulären. De bedömningar som gjordes av myndigheterna samt tillsynsorganen och de aktörer som omfattas av omsorgsplikt enligt penningtvättslagen viktades till 50 procent och den privata sektorns bedömningar viktades likaså till 50 procent.
6. Fastställa risknivån för varje sektor utifrån matrisen. Risknivån fastställdes för varje kombination av hot och sårbarheter. Detta gjordes utifrån matrisen där sårbarheterna viktades något högre (60 %) än riskerna (40 %). Vid fastställandet av risknivån beaktades bland annat risknivåerna för enskilda risker, expertbedömningar, kommissionens övernationella riskbedömning och tillsynsmyndigheternas riskbedömningar, vilka utgjorde grund för den övergripande riskanalysen.
7. Fastställa den totala nationella risknivån. Risknivån fastställdes i olika faser av processen utifrån de bedömningar som flera gånger begärdes av myndigheterna och den privata sektorn samt en övergripande analys av materialet.
8. Fastställa behovet av åtgärder. Åtgärder för att reducera riskerna presenteras i en handlingsplan som utarbetats som bilaga till riskbedömningen.

Den nationella riskbedömningen syftar inte till att ta itu med de exakta sociala eller ekonomiska konsekvenserna av penningtvätt och terrorism finansiering, eftersom dessa under alla omständigheter är negativa och det för närvarande saknas tillräcklig bakgrundsinformation för en heltäckande konsekvensbedömning.

Figur 7. Metodologin för den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Trots att riskbedömningen är en evolutiv process beskrivs metodologin här som en cirkel, eftersom den har utarbetats med tanke på att den ska kunna uppdateras och upprepas samt innehålla de obligatoriska momenten i riskbedömningen.

Bilaga 2: Tillsynsorganens åtgärder för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism (avsnitt 1.4.3.2)

Åren 2023 och 2024 har tillsynsorganen enligt penningtvättslagen vidtagit flertalet tillsynsåtgärder i samband sina övervakningsuppgifter. Tillsynsorganen utför riskbaserad övervakning, och till följd av de begränsade resurserna riktas övervakningen särskilt till riskexponerade sektorer. Detta kan dock vara förenat med risk för att mindre riskexponerade sektorer inte övervakas tillräckligt effektivt. Nedan beskrivs de åtgärder som vidtagits 2023–2025 enligt tillsynsorgan.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland (numera Tillstånds- och tillsynsverket)

Inspektioner enligt penningtvättslagen

År 2024 utförde regionförvaltningsverket sammanlagt 28 inspektioner på olika håll i Finland, varav 13 utfördes på distans och 15 på plats i den ansvariga enhetens lokaler. År 2023 utförde regionförvaltningsverket på motsvarande sätt sammanlagt 25 inspektioner, varav 4 utfördes på distans och 21 på plats. Inspektioner utfördes i företag på olika håll i Finland och inom olika sektorer. År 2024 utfördes rekordmånga inspektioner, eftersom föregående års rekord överskreds med tre inspektioner.

År 2024 riktades antalsmässigt flest inspektioner till pantlåneinrättningar (sammanlagt 8 inspektioner). Pantlåneinrättningarna var föremål för regionförvaltningsverkets effektiviserade tillsyn, eftersom regionförvaltningsverket i sin egen riskbedömningen höjde pantlåneinrättningarnas totalrisknivå till den högsta nivån i december 2023. Pantlåneinrättningarnas risknivå höjdes bland annat på grund av utmaningarna med att utreda tillgångarnas ursprung samt de brister som iakttagits i betalningarna. Förutom pantlåneinrättningarna riktade regionförvaltningsverket inspektioner till fastighetsförmedlingsrörelser, bokföringsbyråer, indrivningsbyråer, tillhandahållare av juridiska tjänster samt en varuhandlare och en valutaväxlare.

Inspektionerna visade att 2024 var fullgörandet av skyldigheterna enligt penningtvättslagen på god nivå i en del av företagen. Av de inspekterade ansvariga enheterna överfördes dock nio till påföljdsprövning på grund av de brister

som iakttagits under inspektionen. Vanliga brister gällde företagens riskbedömningar, kundkännedom och bevarande av uppgifterna om kundkännedom samt anvisningar. Brister i kundkännedomen iaktogs särskilt när kunder hade överförs till den ansvariga enheten i samband med ett företagsköp eller via någon annan mellanhand. Av de inspektioner som inleddes 2024 fortsatte dessutom fem in på följande år.

År 2023 genomförde regionförvaltningsverket en övervakningskampanj riktad till skatterådgivare samt förmedlingsrörelser. Penningtvättstillsynen utförde gemensamma inspektioner i förmedlingsrörelser tillsammans med förmedlingsrörelsetillsynen vid Regionförvaltningsverket i Lappland. De andra regionförvaltningsverket har tillställt penningtvättstillsynen vid Regionförvaltningsverket i Södra Finland uppgifter om misstänkta penningtvättsöverträdelser som de upptäckt i förmedlingstillsynen med stöd av besluten om handräckning. Dessa uppgifter utnyttjas när penningtvättstillsynen riktas till förmedlingsrörelser.

Administrativa påföljder

År 2025 påförde regionförvaltningsverket sammanlagt tio administrativa påföljder. Av de administrativa påföljder som regionförvaltningsverket var tre ordningsavgifter: av dem påfördes en ordningsavgift (4 000 euro) en bokföringsbyrå och två (5 000 euro och 5 500 euro) indrivningsbyråer. Påföljdsavgifter för allvarigare överträdelser påfördes i sju fall. Tre av påföljdsavgifterna (8 500 euro, 12 000 euro och 44 000 euro) påfördes bokföringsbyråer, en avgift en fastighetsförmedlingsrörelse (13 000 euro) och en avgift en pantlåneinrättning (49 000 euro). Dessutom påfördes två varuhandlare påföljdsavgifter. Den påföljdsavgift (540 000 euro) som påfördes en av varuhandlarna är den största administrativa påföljd som regionförvaltningsverket påfört med stöd av penningtvättslagen. Den andra varuhandlaren påfördes en påföljdsavgift på 7 500 euro, och dessutom fick varuhandlaren en offentlig varning för brott som tystnadsplikten i fråga om en misstänkt transaktion. Den offentliga varningen var den första i sitt slag i penningtvättstillsynsteamets historia.

År 2024 påförde regionförvaltningsverket sammanlagt sex administrativa påföljder för brott mot penningtvättslagen som det upptäckt. Regionförvaltningsverket påförde två bokföringsbyråer ordningsavgifter på 3 000 euro och 6 000 euro samt två tillhandahållare av finansiella tjänster ordningsavgifter på 1 500

euro samt 3 000 euro. Dessutom påförde regionförvaltningsverket en indrivningsbyrå en påföljdsavgift på 12 000 euro och en varuhandlare en påföljdsavgift på 110 000 euro. I tre fall påfördes ingen sanktion.

År 2023 påförde regionförvaltningsverket en advokat en ordningsavgift på 5 000 euro på framställning av Finlands Advokatförbund, en varuhandlare en ordningsavgift på 12 000 euro, en konsthandlare en påföljdsavgift på 6 000 euro och en förmedlingsrörelse en påföljdsavgift på 12 000 euro. De ansvariga enheterna påfördes administrativa påföljder eftersom de inte hade fullgjort penningtvättslagens skyldigheter på ett tillfredsställande sätt i sin egen verksamhet. Av de ärenden som överförts till sanktionsprövning avslutades två utan att någon administrativ påföljd påfördes och två utan att någon sanktionsprocess inleddes. Av inspektionerna 2023 överfördes 12 till sanktionsprövning.

Effektiviserad riskbedömningsövervakning

År 2025 utförde regionförvaltningsverket effektiviserad riskbedömningsövervakning. Regionförvaltningsverket genomförde fyra riskbedömningsövervakningskampanjer, och i samband med dem ombads sammanlagt 176 ansvariga enheter lämna in sin riskbedömning till regionförvaltningsverket. Riskbedömningsbegäran skickades till fastighetsförmedlingsrörelser (60), bokförare (25), tillhandahållare av finansiella tjänster (27) samt sådana som säljer konst (64). Trots att det fanns enstaka mycket bra riskbedömningar bland de mottagna riskbedömningarna var många riskbedömningar mycket bristfälliga.

Under 2024 utförde regionförvaltningsverket effektiviserad riskbedömningsövervakning. Regionförvaltningsverket genomföra fyra riskbedömningsövervakningskampanjer, och i samband med dem ombads sammanlagt 251 ansvariga enheter lämna sin riskbedömning till regionförvaltningsverket. Riskbedömningsbegäran skickades till fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler (151), bokförare (50) samt tillhandahållare av juridiska tjänster (50).

Regionförvaltningsverket tog emot enstaka riskbedömningar som var mycket bra från varje bransch som var föremål för övervakning, men största delen av riskbedömningarna var mycket bristfälliga och uppfyllde således inte mini-

mikraven enligt penningtvättslagen. De största bristerna hos riskbedömningarna hänförde sig till identifiering och bedömning av riskerna. I flera riskbedömningar hade riskerna inte penningtvätt och finansiering av terrorism inte alls identifierats. Även när riskerna hade identifierats hade deras inverkan och tillämplighet på den egna verksamheten inte bedömts tillräcklig. Särskilt identifieringen och bedömningen av risker i anslutning till de ansvariga enheternas kunder var synnerligen bristfällig i flertalet riskbedömningar. På grund av bristerna i anslutning till bedömningen av risk påminde en del av riskbedömningarna närmast om företagens anvisningar eller referat av penningtvättslagets bestämmelser.

I samband med riskbedömningarna gjorde regionförvaltningsverket också vissa andra oroväckande iakttagelser om situationen beträffande de ansvariga enheternas riskbedömningar. Flera ansvariga enheter lämnade regionförvaltningsverket en identisk masskopia som sin egen riskbedömning. Att enbart lägga till företagets namn på en kopierad riskbedömning kan inte betraktas som utarbetande av en riskbedömning, eftersom den ansvariga enheten då inte kan visa att riskerna bedömts och det ger inte en verklig bild av företagets verksamhet och kundkrets samt av de riskfaktorer som är förknippade med dem. En annan viktig iakttagelse hänförde sig till tidpunkten för utarbetandet av riskbedömningarna. En betydande del av riskbedömningarna hade enligt dateringen av riskbedömningen utarbetats först 2024, och en stor del av dem först efter att man tagit emot regionförvaltningsverkets riskbedömningsbegäran. En del av de ansvariga enheterna lämnade inte in någon riskbedömning alls, varvid regionförvaltningsverket ansåg att ingen riskbedömning hade utarbetats.

Allmän övervakning, anvisningar och utbildning

År 2025 utökade regionförvaltningsverket informationen till de ansvariga enheterna samt den övriga allmänheten. Under året publicerade regionförvaltningsverket fyra elektroniska nyhetsbrev, som skickades till cirka 5 000 e-postadresser för aktörer som övervakas av regionförvaltningsverket samt andra som beställt nyhetsbrevet. Dessutom publicerade regionförvaltningsverket flera meddelanden om bland annat påförda administrativa påföljder, gav intervjuer och utnyttjade aktivt sina kommunikationskanaler.

På grund av de upprepade betydande brister som iakttagits i riskbedömningarna reviderade regionförvaltningsverket 2024 sina anvisningar om utarbetande av riskbedömningar samt riskbedömningsmallen, som finns på regionförvaltningsverkets webbplats. Regionförvaltningsverket producerade också en heltäckande utbildningsvideo om saken för penningtvättstillsynens YouTube-kanal. Regionförvaltningsverket deltog i bland annat utbildningswebbinarier om utarbetandet av riskbedömningar för bokföringsbyråer. Syftet med dessa åtgärder är att utöka de ansvariga enheternas medvetenhet om riskbedömningarnas syfte och innehåll samt förbättra kvaliteten på dem. Regionförvaltningsverket publicerade också flera meddelanden, gav intervjuer och utnyttjade aktivt sina kommunikationskanaler. Kommunikationssamarbete bedrevs tillsammans med olika intressentgrupper. Dessutom effektiviserades informationsutbytet med Ålands landskapsregering.

Under 2023 publicerade regionförvaltningsverket två elektroniska nyhetsbrev riktade till de aktörer som de övervakar samt till andra som beställt nyhetsbrevet. Nyhetsbrevet skickades till cirka 4 700 e-postadresser. Dessutom publicerade regionförvaltningsverket olika meddelanden och uppdaterade sina anvisningar på webbplatsen. Regionförvaltningsverket ordnade utbildning för bland annat bokförare samt publicerade sex utbildningsvideor på nätet om skyldigheterna enligt penningtvättslagen.

År 2023 deltog regionförvaltningsverket aktivt i myndighetssamarbetet. Under 2023 deltog regionförvaltningsverket i flera olika arbetsgrupper, till exempel Financial Action Task Force (FATF), den nationella myndighetssamarbetsgruppen, arbetsgruppen för förbättrande av informationsutbytet, tillsynsorganens underarbetsgrupp, underarbetsgruppen för riskbedömning och sanktionssamarbetsgruppen. Genom den reform av penningtvättslagen som trädde i kraft i mars 2023 fick regionförvaltningsverket befogenhet att övervaka efterlevnaden av sanktionsbestämmelserna.

Registret för övervakning av penningtvätt

En av Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter är att administrera registret för övervakning av penningtvätt, som vid årsskiftet (17.12.2025) innehöll 3 610 administrativa enheter. Alla sådana ansvariga enheter som övervakas av reg-

ionförvaltningsverket och som inte ingår i något annat register eller någon annan licensförteckning vid regionförvaltningsverket ska skriva in sig i övervakningsregistret för penningtvätt.

Förutom de ansvariga enheter som är inskrivna i övervakningsregistret för penningtvätt övervakar regionförvaltningsverket även flera andra aktörer som är införda regionförvaltningsverkets register eller som har fått tillstånd med avseende på penningtvättslagen. Till dem hör aktörer som är införda i registret över förmedlingsrörelser och registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet samt aktörer som beviljats koncession för pantlånerörelse. De ansvariga enheter som övervakas av regionförvaltningsverket uppgår till sammanlagt cirka 5 300. Alla registreringskyldiga ansvariga enheter har dock inte skrivit in sig i registret.

Åren 2025, 2024 och 2023 kartlade regionförvaltningsverket de ansvariga enheter inom olika branscher som inte hade fullgjort sin registreringskyldighet. Regionförvaltningsverket skickade påminnelse och begäran om utredning till sådana aktörer som man misstänkte att bedriver sin verksamhet utan att vara registrerade i registret för övervakning av penningtvätt.

Antalet ansvariga enheter som skrev in sig i registret för övervakning av penningtvätt ökade med 350 ansvariga enheter under året. Antalet ansökningar till registret för övervakning av penningtvätt ökade också något efter det att den första administrativa påföljden för försummelse av registreringskyldigheten påfördes och publicerades i början av 2024. Handläggningssituationen i fråga om ansökningar till registret för övervakning av penningtvätt var god 2023 och 2024, och ansökningarna anhopades inte. Merparten av de inkomna ansökningarna om registrering behandlades inom mindre än två veckor.

Patent- och registerstyrelsen

År 2024 utfördes 10 inspektioner enligt penningtvättslagen, varav fyra var riktade till revisorer som arbetade ensamma och sex till revisionsammanslutningar. I augusti 2024 ordnades en utbildning om penningtvättslagen för revisorer. Under året utarbetade Patent- och registerstyrelsen sin första hellånga övervakarspecifika riskbedömning och ett sammandrag av den publicerades våren 2025.

Under 2023 påbörjades inga nya penningtvättsinspektioner på grund av resursbrist. På grund av det avsevärd förändrade internationella läget koncentrerades Patent- och registerstyrelsens tillsyn enligt penningtvättslagen till uppdragsförhållanden som var förenade med förhöjd risk för kringgående av internationella ekonomiska sanktioner. Tillsynen riktades till inalles ett halvt tiotal olika revisorer. Under året ordnades två utbildningar för revisorer. Dessutom genomförde PEP-registerprojektet en enkät, som alla revisionsammanslutningar och revisorer som arbetar ensamma ombads besvara. Efter att delreformen av penningtvättslagen trätt i kraft den 31 mars 2023 uppdaterade Patent- och registerstyrelsen de delar i anvisningen om iakttagande av penningtvättslagen som gäller bland annat sanktioner och kundkännedom.

Finlands Advokater

Finlands Advokater övervakar efterlevnaden av penningtvättslagens bestämmelser och föreskrifter för advokaternas del. Finlands Advokater utför sin övervakningsuppgift särskilt genom att utföra inspektioner i advokatbyråer. År 2024 utfördes sammanlagt 72 inspektioner i advokatbyråer. Inspektionerna 2024 omfattade cirka 13 % av advokaterna, så genom inspektionerna uppnåddes god täckning. Samtliga inspektioner utfördes på plats i advokatbyråns lokaler.

Finlands Advokater utför i princip en inspektion i alla nya advokatbyråer i samband med att de grundas. En ny advokatbyrå ska inspekteras inom ett halvt år efter att den grundats. I samband med att en ny byrå inspekteras går man igenom byråns riskbedömning och förfaranden för kundkännedom och vid behov ges den nya byrån respons så att den kan förbättra sina förfaranden och komplettera riskbedömningen. År 2024 utfördes 47 sådana inspektioner av nya advokatbyråer.

Under 2024 utfördes 25 egentliga inspektioner av advokatbyråer som grundats tidigare och som valts ut på grund av riskerna.

I samband med inspektionerna går man igenom byråns riskbedömning av riskerna för penningtvätt samt riskhanteringsförfaranden. Vid inspektionen går man också igenom de förfaranden för kundkännedom som tillämpas i byrån, inklusive praktiska förfaranden, samt granskar man uppgifterna för kundkännedom om slumpmässigt utvalda kunder. I samband med byråinspektionerna

har man också bett advokatbyråerna lämna en utredning om transaktionerna på kontot för kundmedel under ett år och dessa har gått igenom till behövliga delar under inspektionen.

I juni 2025 publicerade Finlands Advokater en ny uppdaterad handbok om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism samt om iakttagande av sanktioner i advokatverksamhet. Även processen för och handboken om inspektion av nya byråer har uppdaterats och det har ordnats utbildning om detta. Finlands Advokater har dessutom utbildat advokater årligen i bland annat aktuella frågor om förhindrande av penningtvätt samt om sanktionsbestämmelserna. Finlands Advokater publicerar dessutom regelbundet ett nyhetsbrev om aktuella frågor i anslutning till förhindrande av penningtvätt.

Finlands Advokaters styrelse inledde 2024 ett förfarande i syfte att påföra en advokat en administrativ påföljd. Ärendet är anhängigt vid Tillstånds- och tillsynsverket.

Finansinspektionen

Tillsynsorganets riskbedömningar

Under de senaste åren har Finansinspektionen offentliggjort flera riskbedömningar. En sammanfattning av de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som riktar sig mot kapitalmarknadsaktörer publicerades den 7 februari 2023. En sammanfattning av bedömning av sanktionsrisken publicerades den 14 oktober 2024 och den 26 november 2024 publicerades en sammanfattning av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism hos tillhandahållare av virtuella valutor. Dessutom publicerade en sammanfattning riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism inom livförsäkringssektorn den 11 juni 2025.

Inspektioner och tematiska bedömningar

År 2025 slutförde Finansinspektionen fem inspektioner av förhindrandet av penningtvätt och iakttagandet av sanktioner och 01/2026 slutfördes dessutom två inspektioner från 2025 (under 2024 inleddes 3 och slutfördes 4 inspektioner). De slutförda inspektionerna riktade sig till kreditinstitut, betaltjänstleve-

rantörer och tillhandahållare av virtuella valutor. Utöver de slutförda inspektionerna inleddes en inspektion av förhindrandet av penningtvätt riktad till kreditinstitutssektorn i slutet av året och den slutfördes 2026.

Förekomsten av de-risking-fenomenet⁴²⁴ inom kreditinstitutssektorn utreddes i en tematisk bedömning som slutfördes 2025. Inom ramen för den tematiska bedömningen riktades en enkät till 10 inlåningsbanker som är verksamma i Finland. Utredningen var en fortsättning på de två föregående tematiska bedömningarna av de-risking-fenomenet, som gjordes 2022 och 2023. Under 2025 inleddes också en tematisk bedömning av iakttagandet av sanktioner (sanktionsscreening) riktad till betalningsinstituts- och kreditinstitutssektorn. Bedömningen omfattade 17 tillsynsobjekt.

Kontinuerlig tillsyn

Finansinspektionens kontinuerliga tillsynsåtgärder för förhindrande av penningtvätt och iakttagande av sanktioner omfattade 2025 16 bedömningar (9 bedömningar 2024). Bedömningarna riktades till kreditinstitut (10), värdepappersföretag (2) och försäkringsbolag (4). Till tillsynsorganets bedömningar hörde bland annat möten med de ansvariga enheter som varit föremål för bedömningen, och för kreditinstitutens del genomfördes bedömningarna som en del av tillsynsorganets mer omfattande bedömningsprocess (Supervisory Review and Evaluation Process, SREP).

År 2025 hade Finansinspektionen över 40 andra möten (42 år 2024) i anslutning till den kontinuerliga tillsynen och dessutom många andra tillsynsåtgärder. De andra mötena var bland annat regelbundna tillsynsmöten, möten för att utreda störningar och överraskande brister, möten i anslutning till fortsatta åtgärder efter observationer som gjorts under inspektionerna samt AML/CFT-kollegier. Under tillsynsmötena har man förutom förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism även behandlat frågor i anslutning till iakttagandet av sanktioner. Vid behov träffande man också ansvariga enheter under till-

⁴²⁴ Med termen avses att ett finansiellt institut i stället för att hantera riskerna försöker undvika den risk som hänför sig till ett kundförhållande genom att avsluta eller begränsa affärsförbindelser med kunder eller hela kundgrupper som det bedömer utgöra hög risk.

syn i samband med behandlingen av koncessions- och registreringsansökningar. Finansinspektionen begärde utredningar från flertalet ansvariga enheter efter att deras kunder tagit kontakt.

Visselblåsaranklaganden

År 2025 tog Finansinspektionen emot två, år 2024 sex och år 2023 fem rapporter om misstänkta överträdelser av bestämmelserna i penningtvättslagen enligt 7 kap. 9 § i penningtvättslagen.

Administrativa påföljder

År 2023 återtog Finansinspektionen registreringen av ett tillsynsobjekt på grund av tillhandahållande av betaltjänster enligt lagen om betalningsinstitut utan auktorisation. År 2024 påförde Finansinspektion två aktörer påföljdsavgifter på 25 000 euro och 15 000 euro för försummelse att iakttäta bestämmelserna om förhindrande av penningtvätt. År 2025 påförde Finansinspektionen en tillhandahållare av virtuella valutor en påföljdsavgift på 500 000 euro.

Polisstyrelsens lotteriförvaltning

Under 2025 utförde Polisstyrelsens lotteriförvaltning en inspektion enligt penningtvättslagen som gällde fullgörande av skyldigheterna enligt penningtvättslagen vid penningspelsverksamhet. På motsvarande sätt utförde Polisstyrelsens lotteriförvaltning tre inspektioner 2023 och 2024 två inspektioner. Dessutom genomfördes tillsyn för att förhindra penningtvätt och terrorfinansiering genom att ordna regelbundna tillsynsmöten med den ansvariga enheten, ordna utbildning, följa den ansvariga enhetens rapportering och vid behov till exempel genom att begära utredning. I tillsynsåtgärderna fästes också uppmärksamhet vid kasinoverksamheten i samband med inspektioner och tillsynsmöten om kasinot. Tillsynsåtgärderna i anslutning till ombudsverksamheten 2023 och 2024 omfattade kontakter med ombudsmän, nyhetsbrev om aktuella penningspelsfrågor och tillsynsmöten om ombudsmannaverksamheten.

Polisstyrelsens lotteriförvaltning uppdaterade sammandraget av den övervakarspecifika riskbedömningen 2024.

Ålands landskapsregering

Tillsyn över fastighetsmäklar- och hyresförmedlingsverksamhet

I början av 2024 utarbetade Ålands landskapsregering en tillsynsplan för det året och begärde de uppgifter för det året som behövs för tillsynen av de fastighetsmäklarrörelser som är verksamma på Åland. Förfarandet var detsamma 2023. Sedan 2021 har landskapsregeringen ombett mäklarrörelserna på Åland att lämna in en riskbedömning minst vartannat år. Sålunda begärde landskapsregeringen under 2024 riskbedömningar av alla mäklarrörelser som inte hade lämnat in sin riskbedömning 2023 och på motsvarande sätt begärde man under 2023 riskbedömningar av dem som inte hade lämnat in sin riskbedömning 2022. De uppgifter och riskbedömningar som begärts av fastighetsmäklarrörelserna granskades och analyserade. Samtidigt utreddes också om uppgifterna medför behov av att uppdatera landskapsregeringens övervakarspecifika riskbedömning och anvisningar.

År 2024 utförde Ålands landskapsregering nio inspektioner i fastighetsmäklar- och hyresförmedlingsrörelser och två tillsynsbesök. År 2023 utförde landskapsregeringen 10 inspektioner. År 2023 gjordes inga tillsynsbesök.

Landskapsregeringen har påbörjat en uppdatering av den övervakarspecifika riskbedömningen, och riskbedömningen publiceras under 2026. Dessutom fortsatte landskapsregeringen att utveckla systemet med tillsynsbesök som gäller arbetsplatsinspektioner 2024. Landskapsregeringen hade två möten om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism med finansministeriet och inrikesministeriet samt de centrala tillsynsorganen och myndigheterna enligt samförståndsprotokollet både 2023 och 2024.

Under 2023 och 2024 förekom inga ärenden som skulle ha lett till sanktionsåtgärder från landskapsregeringens sida. På Åland fanns 2024 nio registrerade fastighetsmäklare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler.

Tillsyn över penningsspelsverksamheten

I början av 2024 överfördes tillsynen över lotteri- och penningsspelsverksamheten enligt landskapets lotterilag (1966:10) från Lotteriinspektionen till Ålands landskapsregering. Landskapsregeringen utarbetade ett förslag till tillsynsplan

för 2024, som fastställdes den 6 februari 2024 efter diskussioner med den aktör som har ensamrätt på Åland. Landskapsregeringen har inte publicerat någon övervakarspecifik riskbedömning 2024.

År 2024 förde landskapsregeringen diskussioner med aktören med ensamrätt om bland annat en uppdatering av dennes riskbedömning samt om det årliga fastställandet av de allmänna principer för att förhindra penningtvätt som aktören med ensamrätt följer i sin verksamhet. Dessutom deltog landskapsregeringen i utarbetandet av den årliga utbildningsplanen för aktören med ensamrätt samt granskade och kommenterade den färdiga utbildningsplanen. I slutet av 2024 konstaterade landskapsregeringen utifrån de erhållna dokumenten, aktörens kvalitetsledningsdokument, mötena och e-postdiskussionerna att penningsspelsverksamheten bedrivs i enlighet med de lagar och regler som gäller för den. Inga avvikelser iaktogs i samband med tillsynen över verksamheten enligt tillsynsplanen.

Lotteriinspektionen

Lotteriinspektionen verkade som tillsynsmyndighet enligt landskapets lotterilag (1966/10) 1 januari 2017 – 31 december 2023. Lotteriinspektionen lades ner genom en lagändring i slutet av 2023 och tillsynen över penningsspels- och lotteriverksamheten överfördes till Ålands landskapsregering.⁴²⁵ Strävan med ändringen var att minska den sårbarhet som hänförde sig till en sådan myndighet med mycket liten personal som Lotteriinspektionen.

Lotteriinspektionen utarbetade i början av 2023 ett förslag till en tillsynsplan för ett år, som fastställdes den 30 januari 2023 efter diskussioner med aktören med ensamrätt på Åland. Lotteriinspektionen utförde inspektioner enligt tillsynsplanen under året. Tillsyn över penningsspelsautomater utfördes i samband med besök på ombudens verksamhetsställen, såsom mataffärer, restauranger och kryssningsfartyg. Inga avvikelser upptäcktes i samband med tillsynen. Lotteriinspektionen granskade utbildningsplanen för aktören med ensamrätt 2023 och konstaterade att den var ändamålsenlig.

Lotteriinspektionen granskade riskbedömningen och tillgångarnas ursprung hos aktören med ensamrätt under det andra kvartalet 2023. Under det tredje

⁴²⁵ Se avsnitt 4.2.7 Penningsspelsverksamhet.

kvartalet granskades kvalitetledningsdokumenten, påverkan av ny lagstiftning samt hantering av PEP (politiskt utsatta personer). Lotteriinspektionen utredde hur aktören med ensamrätt gick till väga för att garantera säkerheten i fråga om data som lagras i molntjänster.

Bilaga 3: Förbrott som FATF och kommissionen definierat (avsnitt 3.1.5)

Bedrägerier

Den som för att bereda sig eller någon annan orättmätig ekonomisk vinning eller för att skada någon annan, genom att vilseleda eller utnyttja misstag, förmår någon att göra eller underlåta något och därigenom orsakar ekonomisk skada för den som misstagit sig eller den vars intressen han kunnat förfoga över gör sig skyldig till bedrägeri. Bestämmelser om bedrägeribrott finns i 36 kap. 1–4 § i strafflagen och om betalningsmedelsbrott i 37 kap. 8–14 § i strafflagen. Dessutom föreskrivs det om arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägerier i 29 kap. i strafflagen som brott mot den offentliga ekonomin.

Bedrägeribrottsligheten har ökat avsevärt de senaste åren och utgör ett viktigt förbrott till penningtvätt. Särskilt bedrägerier på nätet, såsom placeringsbedrägerier och olika betalningsbedrägerier, är ofta internationella och förenade med penningöverföringskedjor i flera faser. Brottslingar kan utnyttja flera bankkonton, betalningstjänster samt kryptotillgångar för att överföra medel snabbt mellan olika stater. Den vinning av brott som bedrägeribrottsligheten genererar flyttas ofta snabbt bort från den stat där brottet begåtts, vilket gör det svårt att spåra och ta bort vinningen av brott⁴²⁶.

Bedrägeribrott är de vanligaste förbrotten till penningtvätt i Finland. Antalet bedrägeribrott har ökat i jämn takt de senaste fem åren och 2024 fick myndigheterna kännedom om sammanlagt 67 911 bedrägeribrott (tabell 13). Det ökade antalet förklaras framför allt med att antalet betalningsmedelsbedrägerier av grundformen och den grova formen och försöken till dem samt antalet betalningsmedelsbrott har ökat. Exempelvis antalet betalningsmedelsbedrägerier av grundformen ökade med cirka 50 % under ett år, från 2023 till 2024. Mest ökade antalet grova betalningsmedelsbedrägerier, som nästan trefaldigades jämfört med 2023 (tabell 12). Bedrägerierna hänför sig mycket ofta till användningen av betalningsmedel och utgör således ett betydande hot om penningtvätt för de sektorer som tillhandahåller bank- och betalningstjänster.

⁴²⁶ Økokrim (2024): Nordic Threat Assessment on Online Fraud.

Tabell 12. Bedrägeribrott som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁴²⁷

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Bedrägeri	16 023	18 052	18 760	18 987	18 679
Försök till bedrägeri	3 817	3 532	3 036	3 793	4 607
Grovt bedrägeri	1 846	1 727	1 779	2 013	2 789
Försök till grovt bedrägeri	299	350	257	241	505
Lindrigt bedrägeri	15 122	16 241	17 661	20 313	18 177
Försäkringsbedrägeri	9	4	2	3	4
Betalningsmedelsbedrägeri	5 149	4 204	6 577	6 245	9 646
Försök till betalningsmedelsbedrägeri	0	131	413	460	719
Grovt betalningsmedelsbedrägeri	199	247	439	431	1 278
Försök till grovt betalningsmedelsbedrägeri	0	9	8	22	57
Lindrigt betalningsmedelsbedrägeri	2 926	2 567	4 882	8 451	10 812
Förberedelse till betalningsmedelsbedrägeri	20	7	2	1	4
Betalningsmedelsbrott	0	240	398	336	494
Försök till betalningsmedelsbrott	0	4	7	5	4
Grovt betalningsmedelsbrott	0	6	5	9	7
Försök till grovt betalningsmedelsbrott	0	0	0	1	0
Lindrigt betalningsmedelsbrott	0	49	145	218	118
Arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri	2	2	8	10	5
Grovt arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri	7	3	6	7	6
Sammanlagt	45 419	47 375	54 385	61 546	67 911

⁴²⁷ PolStat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Det ökade antalet bedrägerier syns också i rapporterna om misstänkta transaktioner till centralen för utredning av penningtvätt, av vilka en tredjedel hänförde sig till bedrägerier 2024, då motsvarande andel 2023 var över en fjärdedel. Av de rapporter som hänförde sig till bedrägerier kom största delen (cirka 92 %) från banker. I augusti 2024 tog centralen i bruk fyra nya bedrägeriindikatorer, som beskriver typerna av bedrägerier. Enligt dem var nätfiske den vanligaste bedrägeritypen i de rapporter med anknytning till bedrägerier som togs emot under tidsperioden 1.8–31.12.2024. En betydande del av de tillgångar som förvärvats genom bedrägerier överfördes från Finland till utlandet, särskilt till konton som tillhandahålls av olika FinTech-företag.⁴²⁸

Bedrägeri är ett brott med flera dimensioner eftersom det omfattar många olika slags brottsgärningar, offer och gärningsmän. Bedrägeribrott kan riktas mot den offentliga eller den privata sektorn eller till exempel välgörenhetssektorn och brott kan begås både på nätet och i det normala livet. Antalet datanätstödda bedrägerier och den vinning av brott som de genererar har ökat avsevärt de senaste åren. År 2024 tog polisen emot 32 449 anmälningar om brott som klassificeras som datanätstödda bedrägerier. Den sammanlagda vinningen av dessa brott var åtminstone 84,2 miljoner euro, vilket var cirka 70 % mera än 2023. År 2024 var den klart vanligaste bedrägeriformen nätfiske. De näst vanligaste bedrägeriformerna var placeringsbedrägerier, kärleks- och dokumentbedrägerier samt VD-bedrägerier.⁴²⁹ Även identitetsbrott kan hänföra sig till bedrägeribrott.

I den nordiska hotbedömningen av datornätstödda bedrägerier konstateras att invånare i de nordiska länderna är lockande objekt för bedrägeriförsök på grund av bland annat förmögenhetsnivå, låntagningsförmåga och kulturella faktorer. De nordiska samhällena är också i stor utsträckning digitaliserade, vilket befrämjar ett ökat antal datanätstödda bedrägerier.⁴³⁰ Enligt finländska experters bedömningar cirkuleras en betydande del av vinningen av bedrägeribrotten via konton som tillhandahålls av olika digitala banker. Även i den nordiska hotbedömningen av datanätstödda bedrägerier konstateras att brottslingar försöker utnyttja sårbarheter hos bankernas tjänster när de begår datornätstödda brott till exempel genom att utnyttja omedelbara betalningar, flera

⁴²⁸ Centralen för utredning av penningtvätt 2024a, s. 10–11.

⁴²⁹ Polisen 17.3.2025: Tietoverkkopetosrikollisuus vuonna 2024 poliisin silmin, läst 15.10.2025.

⁴³⁰ Økokrim 2024, s. 4.

parallella konton eller identitetshandlingar med falskt innehåll vid fjärridentifiering. Trots att brottslingar utnyttjar finanssystemet även i större utsträckning, riktas en betydande del av försöken mot banker. Bankerna har svarat på detta hot bland annat genom att utveckla screeningsystemen.⁴³¹ Enligt Finanssiala ry gjordes under 2025 försök att lura finländare på sammanlagt 148 miljoner euro. Dock lyckades bankerna förhindra eller återbördas över hälften av de betalningar som var på väg till brottslingar. Trots att bankerna bedrev ett starkt bekämpningsarbete, hamnade 2025 sammanlagt 72,5 miljoner euro och 2024 sammanlagt 62,9 miljoner euro hos brottslingar. Tekniken har konstaterats vara en möjliggörare i båda riktningarna, det vill säga tack vare den tekniska utvecklingen lyckades bankerna på ett förtjänstfullt sätt stoppa och identifiera penningöverföringar i anslutning till svindlerier och bedrägerier. Å andra sidan erbjuder den snabba penningrörelsen och utnyttjandet av AI gynnsamma omständigheter för brottslingar.⁴³²

Brottslingar kan utnyttja även så kallade teletjänstcentraler (eng. call centers) för att begå datornätstödda bedrägerier. Från dessa ringer man systematiskt bluffsamtal och skickar bluffmejl till exempel i nätfiskesyfte. Interpol har observerat teletjänstcentraler i allt flera länder på olika håll i världen. Samtalen rings ofta av offer för människohandel, varvid situationen kan vara den att två offer med olika roller är knutna till gärningen.⁴³³ Även i Finland misstänker polisen i en pågående förundersökning en internationell kriminell grupp för att ha inrättat teletjänstcenter i flera länder som en del av en omfattande bedrägerihelhet, där undersökning brottsrubriceringar har varit bedrägeri, grovt bedrägeri, penningtvätt och grov penningtvätt. En stor del av gärningsmännen var finländare, och bland dem ingick förutom bedragare även bulvaner som fungerat som penningtvättare. Vinningen av brotten misstänks uppgå till flera miljoner euro.⁴³⁴

⁴³¹ Økokrim 2024, s. 23–24.

⁴³² Finanssiala Ry. Suomalaisilta yritettiin huijata 148 miljoonaa euroa vuonna 2025 – Pankit saivat estettyä tai palautettua yli puolet rikollisille menossa olleista maksuista, läst 15.4.2026.

⁴³³ Interpol 30.6.2025, läst 14.10.2025. Se också punkten Människohandel och smuggling av migranter.

⁴³⁴ Polisen 2.10.2025: Poliisi epäilee kansainvälistä rikollisryhmää törkeistä petosrikoksista, läst 15.10.2025.

CASE: MINSKATT OCH EN ORGANISERAD KRIMINELL SAMMANSLUTNING

I fallet fabricerade en kriminell sammanslutning bestående av utländska medborgare ett stort antal nätfiskebedrägerier i Finland och från utlandet under åren 2023 och 2024. Målsägandena hade i vilseledande syfte sänts hundratusentals textmeddelanden i bland annat MinSkatt-systemets namn. Länkar i dessa meddelanden hade lett till nätfiskesidor, som hade sett ut som den ovannämnda myndighetens webbplats. När en målsägande hade identifierat sig i tjänsten på den falska webbplatsen hade hans nätbankskoder hamnat i de misstänkta besittning. För att skicka de otaliga meddelandena hade använts Sim-boxar som möjliggör massutskick. Man hade också tagit kontakt med en del målsägande per telefon, så att den som ringde hade uppträtt som bankanställd. Helheten omfattade över 140 offer, från vilkas bankkonton det hade gjorts nästan 2 000 gireringar till olika håll av Europa. Den analyserade vinningen av brott är över 1,3 miljoner euro. Gireringarna från brottsoffrens bankkonton har i regel fortsatt i form av efterföljande gireringar så att gireringarna har delats upp och de överförda beloppen, värdena samt motkontona har varierat. En del av tillgångarna har tagits ut i form av kontanter i automater. Med de tillgångar som skaffats genom brott har man gjort bland annat kortköp i webbutiker, överföringar till nätkasino- och spelbolags konton samt till aktörer som tillhandahåller olika betalningsförmedlingstjänster och kryptotillgångstjänster. Tingsrätten ansåg i sin dom från 2025 att de grova bedrägerierna och grova betalningsmedelsbedrägerierna hade begåtts som ett led i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet, vilket också tillämpades som en straffskärpningsgrund. Samtliga svarande dömdes till ovillkorliga fängelsestraff på minst två år, samt att i huvudsak solidariskt betala målsägandena hundratusentals euro i skadestånd. Domen har inte vunnit laga kraft och en del av brottshelhetens grenar behandlas senare.⁴³⁵

Förskingring

Det är fråga om förskingring när gärningsmannen lägger beslag på tillgångar som är i hans besittning. Tillgångarna kan härröra från till exempel ett uppdrag, eller så har gärningsmannen kunnat hitta tillgångarna eller komma över dem genom ett misstag. Exempel olagliga åtgärder som vidtas av en ansvarig

⁴³⁵ Centralen för utredning av penningtvätt 2025f s. 15.

person i ett företag kan undersökas som förskingringsbrott.⁴³⁶ År 2024 fick myndigheterna kännedom om sammanlagt 5 157 fall av förskingring, vilket är mera än under de fem föregående åren (tabell 13). Jämfört med 2023 ökade fallen av grundformen av förskingring och lindrig förskingring med flera hundra. Däremot kom något färre fall av grov förskingring till kännedom än 2023.

Tabell 13. Förskingringsfall som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁴³⁷

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Förskingring	1 574	1 704	1 789	1 903	2 613
Försök till förskingring	6	3	6	9	10
Grov förskingring	406	336	386	528	506
Försök till grov förskingring	2	1	1	1	1
Lindrig förskingring	1 845	1 701	1 665	1 798	2 027
Sammanlagt	3 833	3 745	3 847	4 239	5 157

CASE: MISSTÄNKT FÖRSKRINGRING

⁴³⁶ Kankaanranta m.fl. 2025, s. 16.

⁴³⁷ PolStat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Polisen misstänker att en före detta banktjänsteman under flera år förskingrat pengar tillhörande äldre kunder, dödsbon och en idrottsförening. Gärningsmannen är misstänkt för två fall av grov förskingring och grov penningtvätt. Vinningen av brotten misstänks uppgå till sammanlagt cirka 179 000 euro. Gärningsmannen misstänks ha maskerat vinningens ursprung bland annat genom att överföra tillgångar mellan olika målsägandens konton, betala kreditkortsbetalningar och lyfta kontanter. Dessutom dolde gärningsmannen sina handlingar bland annat genom att förfälska kundernas underskrifter på behövliga verifikat.⁴³⁸

Skattebrott

Bestämmelser om skattebrott ingår i 29 kap. 1–4 § i strafflagen som brott mot den offentliga ekonomin och de omfattar bland annat skattebedrägerier och skatteförseelse. År 2024 fick myndigheterna kännedom om 1 322 skattebrott, vilket var färre än 2023. Under de senaste fem åren har antalet skattebrott varierat något och flest kom till myndigheternas kännedom 2020. Den vanligaste formen av skattebrott har varit grovt skattebedrägeri, men förekomsten av skattebedrägerier av grundformen och den lindriga formen har inte skiljt sig mycket från den grova formen. (tabell 14).

Tabell 14. Skattebrott som kommit till myndigheterna kännedom 2020–2024.⁴³⁹

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Skattebedrägeri	405	354	325	330	318
Grovt skattebedrägeri	617	554	712	812	759
Lindrigt skattebedrägeri	604	323	359	424	243

⁴³⁸ Polisen: Törkeä kavallusepäily Turussa: pankkivirkailija vei iäkkäiltä asiakkailta suuria summia, läst 15.10.2025.

⁴³⁹ PolStat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Skatteförseelse	3	2	1	4	2
Sammanlagt	1 629	1 233	1 397	1 570	1 322

Skattebrotten är vanligtvis ekonomiska brott som undersöks av polisen. Med ekonomiska brott avses en straffbar gärning eller försummelse som begås i samband med ett företags, den offentliga förvaltningens eller någon annan sammanslutnings verksamhet eller genom att utnyttja dem och som syftar till en betydande direkt eller indirekt ekonomisk nytta.⁴⁴⁰

Av de skattebedrägerier av grundformen som Tullen undersökte 2024 hänförde sig en betydande del till smuggling av tobaksprodukter. Till de grova skattebedrägerierna räknades bland annat smuggling av illegalt tillverkade cigaretter, kringgående av moms och tullavgifter på import samt karusellbedrägerier med koppling till EU:s inre marknad.⁴⁴¹

Enligt Skatteförvaltningens observationer är skattebedrägerierna mer internationella och komplexa än förr att undersöka, företagsverksamheten har förändrats i och med de nya sätten att utföra arbete, och inom den grå ekonomi används fler små företag än tidigare.⁴⁴² Hos Skatteförvaltningen syns också att den ekonomiska brottsligheten blivit mera professionell och hårdare. Antalsmässigt framhävs konsumenttjänster, såsom restauranger och taxiverksamhet, inom den grå ekonomin. De problem som omvälvningen av arbetslivet fört med sig syns i arbetskraftsintensiva branscher. Identitetsmissbruk, företag som används som verktyg för att begå brott, påhittade annonser och företagsstrukturer, utländska penningöverföringar, virtuella banker och olika betalningsplattformar sysselsätter Skatteförvaltningens bekämpning av grå ekonomi.

Som exempel på missbruk av momssystemet kan nämnas ogrundade momsåterbärningar, karusellbedrägerier, missbruk i samband med näthandel och

⁴⁴⁰ Kankaanranta m.fl. 2025, s. 16–17.

⁴⁴¹ Tullen 2025, s. 9–10.

⁴⁴² Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Bekämpningsstatistik: Beskattning, läst 28.1.2026.

marginalskattebedrägerier i samband med fordonshandel.⁴⁴³ Enligt Europols uppskattning uppgår vinningen av bedrägerier med anknytning till mervärdesskatt till flera miljarder per år inom EU.⁴⁴⁴

Narkotikabrott

Den som olagligen tillverkar eller försöker tillverka, innehar, anskaffar, använder, transporterar eller handlar med narkotika gör sig skyldig till narkotikabrott. Bestämmelser om narkotikabrott ingår i 50 kap. i strafflagen.⁴⁴⁵ Narkotikabrottsligheten är vanligtvis dold brottslighet, vilket kan påverka antalet brott som kommer till polisens kännedom och samtidigt även förbrotten till penningtvätt. Narkotikabrott kommer ofta till polisens kännedom i samband med annan verksamhet.⁴⁴⁶

Merparten av de narkotikabrott som kommer till myndigheternas kännedom är straffbart bruk av narkotika (tabell 15). Med straffbart bruk av narkotika avses innehav av en liten mängd narkotika som tyder på eget bruk. I samband med narkotikabrott och grovt narkotikabrott handlar det om att droger även förmedlas eller till exempel om import eller odling. I de flesta fall avgör mängden narkotika om det är ett grovt brott.⁴⁴⁷

År 2024 fick myndigheterna kännedom om 26 720 narkotikabrott, vilket var 1 352 färre än 2023. Antalet grova narkotikabrott hade dock stigit från 2023, och var högre än under de föregående fyra åren (tabell 15).

Tabell 15. Narkotikabrott som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁴⁴⁸

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
-------------------	------	------	------	------	------

⁴⁴³ Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Lägesbild 2025, läst 15.10.2025.

⁴⁴⁴ Europol 2023, s. 37.

⁴⁴⁵ 50 kap. i strafflagen (39/1889)

⁴⁴⁶ Polisen: Narkotikabrott, läst 13.10.2025.

⁴⁴⁷ Polisen: Narkotikabrott, läst 6.10.2025.

⁴⁴⁸ PolStat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Narkotikabrott	12 766	7 701	6 838	6 595	6 757
Grovt narkotikabrott	1 501	1 664	1 368	1 870	2 003
Straffbart bruk av narkotika	24 716	20 002	17 935	19 498	17 809
Förbere- delse till nar- kotikabrott	47	85	106	106	150
Försök till förberedelse till narkoti- kabrott	0	0	1	0	0
Främjande av narkoti- kabrott	1	1	0	2	1
Försök till främjande av narkoti- kabrott	0	0	0	0	0
Främjande av grovt nar- kotikabrott	3	2	1	1	0

Försök till främjande av grovt narkoti- kabrott	0	0	0	0	0
Sammanlagt	39 034	29 455	26 249	28 072	26 720

Enligt den utredning som centralen för utredning av penningtvätt gjort stod narkotikabrott för den näst största delen (ca 12 %) av förbrotten efter bedrägerier i de grova fall av penningtvätt där i tings- och hovrätterna i Finland meddelade dom under perioden 1.6.2022–30.4.2024.⁴⁴⁹ Enligt en utredning som gällde de föregående åren och som fokuserade enbart på domar som meddelats av Helsingfors hovrätt var narkotikabrott även under perioden 1.1.2019–30.6.2022 det näst vanligaste förbrottet medan bedrägerier var det vanligaste. Narkotikabrotten (3 st.) utgjorde då cirka 16 % av förbrotten i de fall av grov penningtvätt där Helsingfors hovrätt meddelade dom.⁴⁵⁰

Narkotikamarknaden inom EU har uppskattats till 31 miljarder euro 2021 mätt med återförsäljningsvärdet.⁴⁵¹ Den årliga narkotikamarknaden i Finland kan sannolikt uppskattas till flera hundra miljoner euro. Det sammanlagda värdet av misstänkta transaktioner i de rapporter om misstänkta transaktioner som centralen för utredning av penningtvätt tog emot 2024 och som hade anknytning till en person som var misstänkt för narkotikabrott, uppgick däremot till cirka 39 miljoner euro.⁴⁵² Med beaktande av att de rapporter som hade anknytning till sådana personer dessutom innehöll betydande misstänkt verksamhet med koppling till exempelvis bedrägerier syns inte penningrörelsen med anknytning till narkotikabrottslighet på ett sätt som motsvarar mark-

⁴⁴⁹ Centralen för utredning av penningtvätt 2025a, s. 11.

⁴⁵⁰ Centralen för utredning av penningtvätt 2022, s. 10.

⁴⁵¹ EMCDDA & Europol (2024), s. 10.

⁴⁵² Centralen för utredning av penningtvätt 2025d, s. 3.

nadens storlek i rapporterna till centralen för utredning av penningtvätt. Narkotikamarknaden är internationell och en betydande del av vinningen av brott från narkotikamarknaden i Finland hamnar sannolikt i slutändan utomlands.⁴⁵³

Vinningen av brott från narkotikahandel kan också användas för att finansiera terrorism. Enligt Europol finansierar vissa radikala extremhögeraktivister som är verksamma inom EU sin verksamhet med narkotikahandel, och genom enskilda personer kan de ha kopplingar till organiserad brottslighet.⁴⁵⁴ Europol har märkt att narkotikahandel är en inkomstkälla inom EU även för extrema islamistgrupper liksom för Kurdistans arbetarparti (Partiya Karkerên Kurdistanê, PKK).⁴⁵⁵

Korruption och mutor

I Finland finns det flera olika straff- och andra bestämmelser som gäller korruptionsbekämpning eller kriminalisering av korruption. Gärningar som omfattas av begreppet korruption betraktas ofta som tjänste- eller mutbrott samt som bedrägeri-, förskingrings-, penningtvätt- och insiderbrott. Korruption är emellertid ett omfattande fenomen och det är bra att komma ihåg att all slags korruption är inte straffbar som brott.⁴⁵⁶

År 2024 fick myndigheterna kännedom om 2 212 brott med kopplingar till korruption och mutor. Antalet trefaldigades från 2023, då 730 sådana brott kom till myndigheternas kännedom. Det ökade antalet förklaras framför allt med att antalet fall av brott mot tjänsteplikten har ökat jämfört med 2023 (tabell 16).

*Tabell 16. Brottsrubricering som har eller eventuellt ha kopplingar till korruption och mutor som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.*⁴⁵⁷

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
-------------------	------	------	------	------	------

⁴⁵³ Centralen för utredning av penningtvätt 2025d, s. 10.

⁴⁵⁴ Europol 2025b, s. 40; Europol 2024b, s. 41.

⁴⁵⁵ Europol 2024b, s. 29.

⁴⁵⁶ Antikorruption.fi: Vad är korruption, läst 6.10.2025.

⁴⁵⁷ PolStat. Brotts som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Röstköp (SL 14 kap.)	0	3	1	1	0
Givande av muta (SL 16 kap.)	7	2	7	1	41
Grovt givande av muta	4	2	3	0	11
Givande av muta åt riksdagsledamot	0	0	0	0	1
Grovt givande av muta åt riksdagsledamot	0	0	0	0	0
Givande av muta i näringsverksamhet (SL 30 kap.)	6	4	5	3	1
Grovt givande av muta i näringsverksamhet	0	0	0	0	1
Tagande av muta i näringsverksamhet	221	28	2	6	1
Grovt tagande av muta i näringsverksamhet	0	1	0	0	0
Missbruk av förtroendeställning (SL 36 kap.)	94	102	84	86	128
Tagande av muta (SL 40 kap.)	33	7	6	2	2
Grovt tagande av muta	4	2	1	0	0

Mutförseelse	1	0	0	1	4
Tagande av muta som riksdagsleda- mot	0	0	0	0	1
Grovt tagande av muta som riksdagsle- damot	0	0	0	0	0
Missbruk av tjänsteställning	86	55	49	61	128
Grovt missbruk av tjänsteställning	20	7	7	6	5
Brott mot tjänsteplikt	443	397	395	508	1793
Brott mot tjänsteplikt av oaktsamhet	58	71	57	55	95
Missbruk av Europeiska unionens me- del	0	0	0	0	0
Grovt missbruk av Europeiska union- ens medel	0	0	0	0	0
Sammanlagt	977	681	617	730	2212

Enligt Europol är korruption ett centralt, ofta rentav nödvändigt, verktyg som organiserade kriminella grupper använder för att möjliggöra brottslig verksamhet, som grupperna är beredda att lägga pengar på.⁴⁵⁸ Enligt Europols bedömning utnyttjar 71 % av de organiserade kriminella grupperna korruption för att möjliggöra brottslig verksamhet eller försvåra de brottsbekämpande myndigheternas eller rättsväsendets verksamhet. Den vanligaste formen av korruption som den organiserade brottsligheten använder är mutor, som kan vara pengar eller tjänster som personen i fråga uppskattar, såsom gåvor eller semesterresor.⁴⁵⁹

Enligt Europol riktar organiserade kriminella grupper korruption vanligtvis till enskilda personer som arbetar i en position som är avgörande för att möjliggöra brottslig verksamhet. Användningen av korruptionsverktyg (missbruk av dominerande position, nepotism, handel med inflytande, hot eller mutor) kan riktas mot bland annat myndigheter, domare, personer i politiskt utsatt ställning (PEP-personer) samt direktörer, företagare och anställda inom den privata sektorn.⁴⁶⁰

Den korruption som förekommer i Finland är vanligtvis strukturell och svårare att upptäcka än synlig korruption på gatunivå. Den förekommer i gränssnittet mellan näringslivets och myndigheternas verksamhet samt som en del av annan ekonomisk brottslighet. Typiska riskområden anses vara byggbranschen, offentliga upphandlingar och anbudsförfaranden, samhällsplanering, politiskt beslutsfattande samt parti- och valfinansiering. Även utrikeshandeln, idrotten, försvarssektorn samt hälso- och sjukvården betraktas som områden som är utsatta för korruption.⁴⁶¹

Korruption kan ta sig bland annat följande uttryck:

- intressekonflikter och dubbelroller (t.ex. samma person deltar i ett anbudsförfarande och fungerar som beslutsfattare)
- karteller och motverkande av konkurrens
- svängdörrspolicy (en beslutsfattare övergår från den offentliga sektorn till ett privat företag och omvänt)

⁴⁵⁸ Europol 2023, s. 21.

⁴⁵⁹ Europol 2024a, s. 53.

⁴⁶⁰ Europol 2023, s. 21–22.

⁴⁶¹ Mäntysalo 2025, s. 8.

- givande och tagande av mutor
- favorisering av släktingar och bekanta.⁴⁶²

En undersökning som gjorts i nordiskt samarbete avslöjade att korruption och penningtvätt i stor utsträckning bekämpas separat, trots att fenomenen är kopplade till varandra. Trots att det inte förekommer mycket synlig korruption, såsom mutor, i de nordiska länderna, kan nordiska aktörer utnyttjas för att maskera korrupta tillgångars ursprung. Utredningen fokuserade särskilt på mutor i internationell affärsverksamhet och hur nordiska företag och myndigheter identifierar och bekämpar korruption. Enligt undersökningen är mutor svåra att avslöja, eftersom mutor inte alltid har formen av en finansiell transaktion och de kan vara förenade med flera former av strukturell korruption.⁴⁶³

Enligt statens revisionsverk (SRV) hade statliga organisationers förutsättningar att effektivt bekämpa korruption förbättrats resultatmässigt de senaste åren, men var fortfarande ofta begränsade. Statens revisionsverk granskade 48 statliga organisationer och upptäckte brister i anslutning till bedömningen av korruptionsrisken, rapporteringen av korruptionsmisstankar och tillämpningen av anvisningarna om korruptionsbekämpning inom statsförvaltningen.⁴⁶⁴

Enligt penningtvättslagen⁴⁶⁵ avses med person i politiskt utsatt ställning (PEP-person) en fysisk person som har betydande offentliga uppdrag. Statsrådets förordning om betydande offentliga uppdrag som avses i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (610/2019) fastställer närmare de uppdrag i fråga om vilka den som har uppdraget betraktas som en person i politiskt utsatt ställning, samt om organisationer där betydande offentliga uppdrag sköts. De ansvariga enheterna berörs av skärpta åtgärder för kundkännedom i fråga om personer i politiskt utsatt ställning.⁴⁶⁶

CASE: TJÄNSTEBROTT SOM BEGÅTTS AV KOMMUNALA BESLUTFATTARE

⁴⁶² Antikorruption.fi. Vad är korruption, läst 6.10.2025.

⁴⁶³ Rikkilä – Jukarainen – Muttillainen 2022, s. 82.

⁴⁶⁴ Statens revisionsverk 2025, s. 4–5.

⁴⁶⁵ 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten i penningtvättslagen 444/2017

⁴⁶⁶ 3 kap. 13 § i penningtvättslagen 444/2017.

Högsta domstolens prejudikat⁴⁶⁷ gällde beslut som kommunstyrelsens ledamöter i kommun Z hade fattat och varmed syftet var att skaffa vinning åt det till kommunkoncernen hörande skidliftsbolaget X verkställande direktör A. För besluten fanns inga godtagbara grunder som baserade sig på kommunens intresse. C, som var kommundirektör vid tidpunkten för händelserna, begärde polisundersökning av A. I begäran ombads polisen utreda om A hade gjort sig skyldig till missbruk av förtroendeställning i samband med upphandlingen av skidliftar. Medan A var misstänkt för brott hade A utsetts till ett annat uppdrag i skidliftsbolaget X, eftersom bolagets styrelse hade befriat A från uppdraget som verkställande direktör på grund av misstroendet. Kommunstyrelsen beslöt dock att återta begäran om undersökning och gav kommunens representanter före bolagsstämman i skidliftsbolaget X ägaravisning om att A skulle återinsättas på posten som verkställande direktör. Högsta domstolen ansåg att kommunstyrelsens beslut hade påverkats av strävan att gynna den före detta verkställande direktören A i bolaget X. Högsta domstolen dömde B, som var kommunstyrelsens ordförande vid tidpunkten för händelserna, till villkorligt fängelse och de andra ledamöterna och suppleanterna i kommunstyrelsen som varit svarande till bötesstraff för missbruk av tjänsteställning.

Människohandel

I denna riskbedömning avses med människohandel i enlighet med definitionen i Palermokonventionen verksamhet där människor lockas, överförs, transporteras, göms eller tas med genom att använda tvång, vilseledning eller bedrägeri i syfte att exploatera dem för att få ekonomisk vinning.⁴⁶⁸ Enligt FN:s

⁴⁶⁷ Högsta domstolen 2.3.2023, HD:2023:17

⁴⁶⁸ FATF:s definition bygger på FN:s konvention om gränsöverskridande organiserad brottslighet (Palermokonventionen) i vilken människohandel/human trafficking definieras som följer: *"the recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of persons, by means of the threat or use of force or other forms of coercion, of abduction, of fraud, of deception, of the abuse of power or of a position of vulnerability or of the giving or receiving of payments or benefits to achieve the consent of a person having control over another person, for the purpose of exploitation. Exploitation shall include, at a minimum, the exploitation of the prostitution of others or other forms of sexual exploitation, forced labour or services, slavery or practices similar to slavery, servitude or the removal of organs"*.

drog- och brottsbekämpningsbyrå är det fråga om en av de snabbast växande formerna av internationell brottslighet, som globalt beräknas generera vinning av brott i storleksklassen 150 miljarder dollar (USD) per år.⁴⁶⁹

Informationsnät utnyttjas i allt högre grad för människohandel, liksom vid andra brott, vilket fungerar som en pådrivande faktor till fenomenet.⁴⁷⁰ Människohandlarna kan försöka hitta offer till exempel genom falska arbetsplatsannonser på nätet. Ett växande fenomen är att offer för människohandel utnyttjas för att utföra datanätsstödda bedrägerier. Interpol observerade i sin analys att i så kallade bedrägerifabriker (eng. scam centers) på olika håll i världen arbetade i mars 2025 offer för människohandel från mer än 60 olika länder.⁴⁷¹ Artificiell intelligens utnyttjas i allt högre grad för att locka offer som utnyttjas för att begå brott.⁴⁷²

Strävan efter ekonomisk vinning är inte ett villkor för att strafflagens rekvisit för människohandel ska vara uppfyllt. Inte heller det att ett fullvuxet offer till en början frivilligt har samtycke till verksamhet som sedan har visat sig vara människohandel undanröjer straffbarhet för gärningen, om olagliga metoder har använts för att få offret att medverka.⁴⁷³ När det gäller minderåriga offer bedöms inte förekomsten eller avsaknaden av samtycke. Enligt Finlands strafflag⁴⁷⁴ är människohandel och grov människohandel samt försök därtill straffbara gärningar. Straffbara är också brott som liknar människohandel, såsom koppleri, grovt koppleri och ockerliknande diskriminering i arbetslivet.⁴⁷⁵ År 2024 fick myndigheterna kännedom om 284 människohandelsbrott eller liknande brott. Antalet sjönk något från 2023, då 332 fall kom till myndigheternas kännedom (tabell 17). I följande tabell presenteras de människohandelsbrott och brott som ligger nära människohandel som kommit till myndigheternas kännedom 2020-2024. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som

⁴⁶⁹ UNODC: 8 facts you need to know about human trafficking in the 21st century, läst 8.10.2025.

⁴⁷⁰ Se t.ex. Europol 2025a s. 48.

⁴⁷¹ Interpol 30.6.2025: INTERPOL releases new information on globalization of scam centres, läst 8.7.2025.

⁴⁷² OSCE 2025, s. 13.

⁴⁷³ Polisen: Vad är människohandel?, läst 8.10.2025

⁴⁷⁴ 25 kap. 3 och 3 a § i strafflagen.

⁴⁷⁵ Polisen: Vad är människohandel?, läst 8.10.2025; 20 kap. 10 och 11 §, 47 kap. 3a § i strafflagen (39/1889).

anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott. Det går inte heller att dra några slutsatser om brottslighetens utveckling enbart utifrån utvecklingen i fråga om antalet brott som kommit till kännedom.

Tabell 17. Människohandelsbrott och brott som ligger nära människohandel som kommit till myndigheternas kännedom 2020–202.⁴⁷⁶

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Människohandel	110	114	106	152	99
Försök till människohandel	1	1	1	1	2
Grov människohandel	13	22	26	9	22
Försök till grov människohandel	1	0	0	0	2
Koppleri	15	51	9	16	22
Försök till koppleri	0	4	1	0	1
Grovt koppleri	16	20	12	7	9
Försök till grovt koppleri	1	0	0	0	0

⁴⁷⁶ PolStat. Brotts som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Ockerliknande diskriminering i arbetslivet	62	88	115	147	127
Sammanlagt	219	300	270	332	284

Människohandel är ofta internationell dold brottslighet, där Finlands roll i huvudsak uppfattas som transit- och destinationsland.⁴⁷⁷ Enligt hjälpsystemet för offer för människohandel var den vanligaste formen av människohandel i Finland 2024 tvångsarbete. De näst vanligaste formerna av människohandel var tvångsäktenskap och sexuell exploatering. Även offer som tvingats till brottslighet blev klienter inom hjälpsystemet. År 2025 tog hjälpsystemet för offer för människohandel emot 271 nya klienter, av vilka 141 hade fallit offer för människohandel i Finland.⁴⁷⁸ Även de fall av människohandel som kommit fram i Finland har framför allt gällt sexuell eller arbetsrelaterad exploatering. I Finland har människohandel även framkommit vid tvångsäktenskap samt utnyttjande i brottslig verksamhet.⁴⁷⁹

Centralen för utredning av penningtvätt granskade sommaren 2025 i en analys människohandel i anslutning till exploatering av arbetskraft och sexuell exploatering under perioden 1.1.2021–14.5.2025 på grund av rapporter om misstänkta transaktioner. I ljuset av antalet rapporter ökar iakttagelserna av människohandel, vilket kan förklaras särskilt med den människohandelsindikator som togs i bruk 2024. Dessutom bör det påpekas att ökningen av antalet rapporter med anknytning till människohandel kan ha att göra med den allmänna tillväxttenden när det gäller riskbaserade rapporter. Enligt observationerna i analysen är människohandeln i Finland koncentrerad till arbetsrelaterad människohandel. Rapporterna gällde främst jordbruk, restauranger och personaluthyrning. I rapporterna med anknytning till jordbruk framhövs bär- och grönsaksföretag som använde kontanter för att betala utländska säsongarbetares löner. I rapporterna med anknytning till restaurangbranschen var kinesiskägda restauranger överrepresenterade. Personaluthyrningen var starkt

⁴⁷⁷ Polisen: Vad är människohandel?, läst 8.10.2025.

⁴⁷⁸ Hjälpsystemet för offer för människohandel 2026, s. 2, 6.

⁴⁷⁹ Polisen: Vad är människohandel?, läst 8.10.2025.

kopplad till byggbranschen, där arbetskraft från östeuropeiska länder hyrdes ut till företagen.⁴⁸⁰

Brottslingar kan dra nytta av människohandel på olika sätt. De kan få kontanter eller andra tillgångar direkt av offren för människohandel eller så kan deras affärsverksamhet gynnas av lägre arbetskraftskostnader på offrets och konkurrenternas bekostnad.⁴⁸¹ Arbetstagaren betalas till exempel ingen lön eller så är arbetstagaren klart underbetald och/eller måste betala ett överpris för in- kvartering och andra levnadskostnader. Fallen är ofta förenade med grå ekonomi och bokföringsbrott.⁴⁸² Penningflödena i anslutning till arbetsrelaterad människohandel består ofta av kontanter, men också kryptotillgångar kan användas betalningsmedel.⁴⁸³ Förutom kriminella aktörer kan företag som verkar lagligt göra sig skyldiga till arbetsrelaterad exploatering och människohandel medvetet eller omedvetet. Exempelvis långa underleverantörskedjor kan används för att dölja arbetsrelaterad exploatering eller människohandel.⁴⁸⁴

Arbetsrelaterad exploatering kan vara av olika grad, och i värsta fall uppfyller den kännetecknen på människohandel.⁴⁸⁵ En form av arbetsrelaterad exploatering eller människohandel kan vara sken- och tvångsföretagande. Enligt arbetarskyddsmyndighetens tillsynsobservationer 2024 har detta blivit en del av den arbetsrelaterade exploateringen i Finland.⁴⁸⁶ Vid sken- och tvångsföretagande görs arbete i anställningsförhållande till företagande för att få ekonomisk vinning. Risken för detta är större bland utländska arbetstagare, som kan vara mera sårbara för exploatering på grund av sämre språkkunskaper samt bristfälliga kunskaper om sina rättigheter och de skyldigheter som företagsverksamheten medför. Typiskt för de exploateringsfall som myndigheterna för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet har observerat har varit att arbetstagaren har varit tvungen att betala tröskelpengar för sin arbets-

⁴⁸⁰ Centralen för utredning av penningtvätt 2025b, s. 4.

⁴⁸¹ Centralen för utredning av penningtvätt 2025b, s. 4.

⁴⁸² HEUNI 2019, s. 15.

⁴⁸³ HEUNI 2019, s. 26.

⁴⁸⁴ HEUNI 2019, s. 9, 21.

⁴⁸⁵ Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Beställare – observera riskerna för arbetsrelaterat utnyttjande, läst 7.10.2025.

⁴⁸⁶ Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Arbetsgivare och beställaransvar, läst 7.10.2025.

plats. Dessutom har myndigheterna observerat att i exploateringsfall har arbetstagarna oklara skuldförhållanden till utlandet och användningen av kontanter är omfattande i företagens verksamhet.⁴⁸⁷

Centralen för utredning av penningtvätt iakttog i sin analys av misstänkta transaktioner från Finland till Kina och från Kina till Finland att en betydande del av penningrörelsen till och från Kina gick via bakgrundspersoner eller anställda i restauranger i Finland med kinesiska ägare. Enligt observationerna kan möjligheten till arbetsrelaterad människohandel inte uteslutas bland annat därför att flera anställda i restaurangbranschen som gjort överföringar till Kina saknade helt och hållet sedvanliga levnadskostnader. I utredningen förekom dessutom restauranger som helt och hållet saknade kontantinsättningar, vilket kan tyda på svart lönebetalning.⁴⁸⁸

Smuggling av migranter

Vid smuggling av migranter fås vinning av brott i form av arvode för ordnande av illegal inresa för människor. Enligt Interpol är internationella människosmugglare ofta organiserade grupperingar, vars medlemmar bland annat förfalskar dokument, ordnar transporter, tillhandahåller inkvartering och försöker kringgå gränskontroll för att möjliggöra smuggling. I verksamheten försöker man utnyttja brister i olika länders lagstiftning och sprida ut transportrutterna. Smuggling saluförs allt oftare på nätet eller i krypterade meddelandeappar.⁴⁸⁹

Smuggling av migranter har kriminaliserats i strafflagen som ordnande av olaglig inresa. Det är fråga om ordnande av olaglig inresa när någon för in eller försöker föra in en sådan utlänning i Finland, eller genom Finland till ett annat land, som inte har ett resedokument som krävs för inresa eller detta dokument är förfalskat eller har fåtts av en myndighet på ett lagstridigt sätt.⁴⁹⁰ År 2024 fick myndigheterna kännedom om 78 fall av ordnande av olaglig inresa och 31 fall av grovt ordnande av olaglig inresa (tabell 18).

⁴⁸⁷ Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Lägesbild 2025, läst 7.10.2025.

⁴⁸⁸ Centralen för utredning av penningtvätt 2025b, s. 1.

⁴⁸⁹ Interpol: Human trafficking and migrant smuggling: The Issues, läst 10.10.2025.

⁴⁹⁰ 17 kap. 8 och 8 a § i strafflagen (39/1889).

Tabell 18. Fall av ordnande av olaglig inresa som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁴⁹¹

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Ordnande av olaglig inresa	67	93	97	156	78
Grovt ordnande av olaglig inresa	26	13	19	36	31
Sammanlagt	93	106	116	192	109

Cyberbrott

Typiska cyberbrott är gränsöverskridande och i takt med den tekniska utvecklingen konstant föränderliga brott vars uttryckssätt med decentraliserade och ofta osynliga.⁴⁹² Cyberbrott sker på eller utnyttjar datanät, och de indelas ofta i datanätsbundna och datanätsstödda brott.

Datanätsbundna brott riktar sig mot datanät och informationssystem och exempel på sådana är överbelastningsattacker, dataintrång och dataskadegörelse. Datanätsstödda brott använder datanät eller informationssystem som en del av brottet, men gärningen riktar sig inte mot datanätet eller informationssystemet. Ett sådant brott kan vara till exempel ett bedrägeri som utförs med

⁴⁹¹ PolStat. Brottsfall som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

⁴⁹² Polisen: Centralen för bekämpning av cyberbrott fyller 10 år – brottsligheten har flyttat över till datanäten, läst 5.11.2025.

hjälp av digitala kanaler.⁴⁹³ I detta avsnitt läggs fokus på att granska datanätsbundna brott.⁴⁹⁴

I strafflagen kriminaliseras flera brott som riktas mot datanät. Det är fråga om dataskadegörelse när någon i syfte att skada någon annan förstör, försämrar, döljer, skadar, ändrar, gör det omöjligt att komma åt eller hemlighåller information som har upptagits på ett datamedium eller i ett informationssystem.⁴⁹⁵ Som kränkning av kommunikationshemlighet anses att någon obehörigen öppnar ett tillslutet meddelande i elektronisk form som är adresserat till någon annan genom att bryta ett säkerhetsarrangemang eller som obehörigen skaffar uppgifter om innehållet i ett meddelande som förmedlas genom telenät eller informationssystem eller om avsändande eller mottagande av ett sådant meddelande. Det är fråga om störande av post- och teletrafik när kommunikationen i datanät störs. Vid systemstörning är föremålet för gärningen däremot informationssystemets funktion.⁴⁹⁶

Med avkodningssystembrott avses att någon i förvärvssyfte eller så att gärningen är ägnad att orsaka den som tillhandahåller skyddade tjänster betydande men eller skada tillverkar, importerar, saluför, hyr ut eller distribuerar ett system för avkodning av ett tekniskt skydd för en tjänst.⁴⁹⁷ Det är fråga om dataintrång när någon obehörigen tränger in i ett informationssystem genom att göra bruk av en användaridentifikation som han eller hon inte har rätt till eller genom att annars bryta säkerhetsarrangemang. Dataintrång sker vanligtvis genom att någon stjälar inloggningsuppgifter av den som använder ett informationssystem till exempel genom nätfiske.⁴⁹⁸

Dataintrång har varit det vanligaste datanätsbundna brottet som kommit till myndigheternas kännedom under de senaste fem åren 2020–2024 med undantag av 2023, då ett exceptionellt stort antal fall av grovt dataintrång uppdagade. År 2024 kom sammanlagt 2 476 datanätsbundna brott till myndigheter-

⁴⁹³ Polisen: Cyberbrott, läst 28.10.2025.

⁴⁹⁴ Exempelvis datanätsstödda bedrägerier behandling i avsnittet Bedrägerier.

⁴⁹⁵ 35 kap. 3 a, 3 b och 3 c § i strafflagen (39/1889).

⁴⁹⁶ 38 kap. 5, 6, 7, 7 a och 7 b § i strafflagen (39/1889).

⁴⁹⁷ 8 b § i strafflagen (39/1889).

⁴⁹⁸ 8 och 8 a § i strafflagen (39/1889); Polisen: Cyberbrott, läst 28.10.2025.

nas kännedom. Jämfört med 2023 ökade fallen av störande av post- och teletrafik mest, och 50 fler fall än 2023 kom till myndigheternas kännedom (tabell 19).

Tabell 19. Datanätsbundna brott som kriminaliserats som data- och kommunikationsbrott som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁴⁹⁹

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Kränkning av kommunikationshemlighet	331	249	224	227	210
Försök till kränkning av kommunikationshemlighet	2	2	1	2	0
Grov kränkning av kommunikationshemlighet	1	1	1	3	2
Försök till grov kränkning av kommunikationshemlighet	0	0	0	0	0
Störande av post- och teletrafik	77	116	107	80	130
Försök till störande av post- och teletrafik	4	2	0	1	3

⁴⁹⁹ PoIStat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Grovt störande av post- och teletrafik	8	2	1	4	10
Försök till grovt störande av post- och teletrafik	0	0	0	0	0
Lindrigt störande av post- och teletrafik	14	6	4	23	24
Försök till lindrigt störande av post- och teletrafik	0	0	1	0	1
Systemstörning	17	36	38	59	70
Försök till systemstörning	0	1	1	0	0
Grov systemstörning	7	4	4	1	4
Försök till grov systemstörning	0	0	0	0	0
Dataintrång	1 132	1 555	1 927	2 231	1 941
Försök till dataintrång	70	59	37	46	37
Grovt dataintrång	18	9	14	14 171	19

Försök till grovt dataintrång	0	0	1	3	0
Avkodningssystembrott	0	0	0	0	0
Dataskadegörelse	11	17	7	19	19
Försök till dataskadegörelse	1	1	0	1	1
Grov dataskadegörelse	2	2	6	6	0
Försök till grov dataskadegörelse	0	0	0	0	1
Lindrig dataskadegörelse	1	2	2	5	4
Sammanlagt	1 696	2 064	2 376	16 882	2 476

Strävan med cyberbrott är inte alltid vinning av brott, utan motivet kan också vara till exempel att få anseende eller inflytande. Gärningsmannen behöver inte nödvändigtvis besitta särskilt teknisk kunskande, utan verktygen för cyberbrott kan köpas på nätet.⁵⁰⁰ Cyberbrott kan ha omfattande konsekvenser för hela samhället, om de till exempel äventyrar vitala samhällsfunktioners stör-

⁵⁰⁰ Polisen: Centralen för bekämpning av cyberbrott fyller 10 år – brottsligheten har flyttat över till datanäten, läst 5.11.2025.

ningsfria verksamhet eller hotar den nationella säkerheten. Exempelvis cyberbrott som utförts för fientliga främmande staters räkning kan vara en del av hybridpåverkan.⁵⁰¹

Reglerings- och sanktionsbrott

Regleringsbrott har varit kriminaliserade redan från tidigare i lagstiftningen, men brott mot sanktioner har kriminaliserats som sanktionsbrott från och med den 20 maj 2025. På gärningar som begåtts före det tillämpas bestämmelserna om regleringsbrott. En betydande del av sanktionsbrotten hänförs till de omfattande sanktioner som infördes till följd av Rysslands invasion av Ukraina.

En person eller ett företag som bryter mot regleringsföreskrifter som gäller import eller export gör sig skyldig till regleringsbrott. Bland annat brott mot bestämmelser som gäller export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden döms som regleringsbrott. För regleringsbrott döms också person som är föremål för administrativ frysning i syfte att bekämpa terrorism eller en fysisk person som bryter mot ett i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013) avsett förbud mot överföring, förändring eller överlåtelse av tillgångar.⁵⁰²

År 2024 kom sammanlagt 99 regleringsbrott av olika grad till myndigheternas kännedom. Antalet var betydligt mindre än 2023, då 504 regleringsbrott uppdagade. Ändringen har påverkats av stängningen av gränsen mellan Finland och Ryssland i slutet av 2023.

Tabell 20. Regleringsbrott som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁵⁰³

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
-------------------	------	------	------	------	------

⁵⁰¹ Statsrådets kansli 2024, s. 13–15.

⁵⁰² 46 kap. 1 § i strafflagen (39/1889).

⁵⁰³ PolStat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Regleringsbrott	5	2	158	86	59
Grovt regleringsbrott	0	0	44	64	35
Lindrigt regleringsbrott	0	0	104	354	5
Sammanlagt	5	2	306	504	99

Genom den ändring som trädde i kraft den 20 maj 2025 fogades till 46 kap. i strafflagen nya bestämmelser om sanktionsbrott, grovt sanktionsbrott och sanktionsbrott av oaktsamhet samt sanktionsförseelse.⁵⁰⁴ Samtidigt ändrades bestämmelserna om regleringsbrott så att de inte längre gäller brott mot sanktioner. Till följd av ändringen är de straffbestämmelser som gäller överträdelse av sanktioner mer heltäckande och detaljerade och maximistraffen strängare än tidigare.⁵⁰⁵ Under perioden 20.5.–31.10.2025 kom 3 sanktionsbrott enligt den nya regleringen till polismyndigheternas kännedom.⁵⁰⁶

Insiderhandel och marknadsmanipulation (insider trading and market manipulation)

Med insiderinformation avses information av specifik natur som inte har offentliggjorts, som rör en eller flera emittenter eller ett eller flera finansiella instrument och som, om den offentliggjordes, sannolikt skulle ha en väsentlig inverkan på priset på dessa finansiella instrument.⁵⁰⁷ Missbruk av insiderinformat-

⁵⁰⁴ 46 kap. 3 a, 3 b, 3 c och 3 d § i strafflagen (39/1889).

⁵⁰⁵ RP 202/2024 rd, s. 1, 31.

⁵⁰⁶ PolStat. Brotts som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

⁵⁰⁷ Artikel 7.1 i marknadsmissbruksförordningen (EU) 596/2014

ion vid handel med finansiella instrument eller kryptotillgångar har kriminaliserats i 51 kap. 1 och 2 § i strafflagen. Även försök till grundformen eller den grova gärningsformen är straffbart. Det är fråga om röjande av insiderinformation, om någon till någon annan förmedlar, lämnar ut eller röjer råd som kan utnyttjas vid tvivelaktig handel. Gärningen har kriminaliserats i 51 kap. 2 b § i strafflagen.

År 2024 kom 12 fall av misstänkt missbruk av insiderinformation och 1 fall av grovt missbruk av insiderinformation till myndigheternas kännedom. Antalet grova dataintrång har hållits på en jämn och låg nivå 2020–2025, men antalet fall av missbruk av insiderinformation av grundformen var större 2024 än åren innan (Tabell 21).

Tabell 21. *Brott med anknytning till missbruk av insiderinformation som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2025.*⁵⁰⁸

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Röjande av insiderinformation	3	0	0	0	0
Missbruk av insiderinformation	4	8	4	1	12
Försök till missbruk av insiderinformation	0	0	0	0	1

⁵⁰⁸ PolStat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Grovt miss- bruk av insi- derinforma- tion	1	2	1	1	1
Försök till grovt miss- bruk av insi- derinforma- tion	0	0	0	0	0
Sammanlagt	8	10	5	2	14

Vid marknadsmanipulation är det fråga om osakliga åtgärder varmed man direkt eller indirekt strävar efter att på konstlad väg inverka på efterfrågan eller utbud av ett finansiellt instrument, en kryptotillgång eller ett spotavtal avseende råvaror. Detta kan ske genom att vidta vilseledande åtgärder eller lämna falsk eller vilseledande information i anslutning till det finansiella instrumentet.⁵⁰⁹

Tabell 22. Brott med anknytning till marknadsmanipulation som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2025.⁵¹⁰

Brottsrub- ricering	2020	2021	2022	2023	2024
Marknads- manipulation	0	1	0	2	3

⁵⁰⁹ 51 kap. 3 § i strafflagen (39/1889); Finansinspektionen: Kapitalmarknaden – Tillsyn av värdepappershandeln, läst 19.9.2025.

⁵¹⁰ PolStat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Grov marknadsmanipulation	0	0	0	0	1
<hr/>					
Informati- onsbrott som gäller värde- pap- persmarkna- den	1	1	1	2	2
<hr/>					
Informati- onsbrott som gäller krypto- till- gångsmark- naden ⁵¹¹	-	-	-	-	0
<hr/>					
Samman- lagt	1	2	1	4	6
<hr/>					

Deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet och olaglig affärsverksamhet

Deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet har kriminaliserats i 17 kap. i strafflagen. En person gör sig skyldig till en sådan gärning genom att grunda en organiserad kriminell sammanslutning eller värvar personer till den, utrustar sammanslutningen eller skaffar den tillgångar eller hjälpmedel som är viktiga för verksamheten, ordnar utbildning för sammanslutningen för brottslig verksamhet, bistå sammanslutningen i ekonomiska frå-

⁵¹¹ Beteckningen fogades till strafflagen 30.6.2024.

gor eller på något annat väsentligt sätt främja sammanslutningens verksamhet.⁵¹² År 2024 kom 3 fall av misstänkt deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet till myndigheternas kännedom (tabell 23).

Tabell 23. Fall av deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁵¹³

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet	3	1	3	0	2

Sexualbrott samt sexuellt våld mot barn och brott i anslutning till material som bevisar det

Bestämmelserna om sexualbrott reviderades 2022, och de nya bestämmelserna trädde i kraft i början av 2023. En viktig ändring är att bestämmelsen om våldtäkt ändrades så att brottet baseras på avsaknad av samtycke, och avsaknaden av frivillighet är central även i övriga brottsrubriceringar. Bestämmelserna om sexualbrott mot barn under 16 år åtskildes huvudsakligen från de bestämmelser som gäller vuxna.⁵¹⁴

År 2024 kom 4 729 sexualbrott i huvudsak mot vuxna till myndigheternas kännedom, av vilka största delen (1 972) var våldtäkter. Antalet våldtäkter ökade med 235 fall från 2023. Myndigheterna fick kännedom om 1 581 fall av sexuellt antastande, vilket var 256 fall mera än 2023. Antalet sådana fall hade också klart ökat där det var fråga om erbjudande av ersättning för sexuell handling mot ung person. År 2024 kom 94 sådana fall till myndigheternas kännedom och 2023 var antalet 72 (tabell 24).

⁵¹² 17 kap. 1 a § i strafflagen (39/1889).

⁵¹³ PolStat, Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

⁵¹⁴ RP 13/2022 rd, s. 1.

Tabell 24 Sexualbrott som kommit till myndigheternas kännedom (exkl. brott mot barn) 2020–2024.

Tabell 24. Sexualbrott som kommit till myndigheternas kännedom (exkl. brott mot barn) 2020–2024.⁵¹⁵

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Våldtäkt	1 294	1 612	1 496	1 737	1 972
Försök till våldtäkt	123	132	120	112	105
Grov våldtäkt	139	153	139	167	175
Försök till grov våldtäkt	6	11	18	4	3
Sexuellt övergrepp	-	-	-	310	435
Försökt till sexuellt övergrepp	-	-	-	7	10

⁵¹⁵ PolStat, Brotts som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Grovt sexuellt övergrepp	-	-	-	18	11
Försök till grovt sexu- ellt över- grepp	-	-	-	0	1
Sexuellt ut- nyttjande	109	103	118	113	101
Försök till sexuellt ut- nyttjande	4	5	10	3	6
Sexuellt an- tastande	579	783	815	1 325	1 581
Olovlig sprid- ning av sex- uell bild	-	-	-	153	159
Utnyttjande av person som är före- mål för sex- handel	29	12	0	3	5

Sexuellt våld mot barn är ett allvarligt och snabbt växande brottsligt område, som ofta kan vara förenat med strävan efter ekonomisk vinning. Informationsnäten möjliggör brotten och, och sexuellt våld mot barn på nätet har spridit sig kraftigt de senaste åren. Till brotten kan hänför sig material som bevisar sexuellt våld mot barn (CSAM, Child Sexual Abuse Material) och delning av det.⁵¹⁶ Enligt Europeiska kommissionen rapporterades 2023 inom EU 1,3 miljoner fall av sexuellt utnyttjande av barn, till vilka hänförde sig över 3,4 miljoner bilder och videoinspelningar.⁵¹⁷ I Finland tog Rädda Barnen via sin tjänst Nettivihje emot 8 615 tips om sexuellt våld mot barn eller material som bevisar det och 74 tips om olaglig verksamhet med anknytning till sexuellt våld mot barn 2024.⁵¹⁸

År 2024 kom sammanlagt 1 371 brott med anknytning till material som bevisar sexuellt våld mot barn till myndigheternas kännedom. Inalles 4 474 sexualbrott mot barn kom till myndigheternas kännedom 2024 (tabell 25). Antalet är ungefär hälften av antalet tips som Rädda barnen tog emot via tjänsten Nettivihje. Det förefaller som om endast en del av de iakttagna eller misstänkta fallen anmäls till polisen.

Tabell 25. Sexualbrott mot barn som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁵¹⁹

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Våldtäkt mot barn	-	-	-	325	474
Försök till våldtäkt mot barn	-	-	-	6	17
Grov våldtäkt mot barn	-	-	-	155	171

⁵¹⁶ Inrikesministeriet: Förslaget till CSAM-förordning som gäller bekämpning av sexuella övergrepp mot barn på nätet, läst 28.10.2025.

⁵¹⁷ European Commission: Protecting children from sexual abuse, läst 28.10.2025.

⁵¹⁸ Rädda Barnen 2024, s. 6, 11.

⁵¹⁹ PolStat

Försök till grov våldtäkt mot barn	-	-	-	0	0
Sexuellt övergrepp mot barn	-	-	-	825	1 434
Försök till sexuellt övergrepp mot barn	-	-	-	23	26
Grovt sexuellt övergrepp mot barn	-	-	-	38	126
Försök till grovt sexuellt övergrepp mot barn	-	-	-	1	10
Sexuellt utnyttjande av barn	1 362	1 599	1 825	826	784
Försök till sexuellt utnyttjande av barn	92	61	74	21	20
Lockande av barn i sexuella syften	186	149	138	148	15
Försök till lockande av barn i sexuella syften	13	16	28	35	26

Spridning av bild som på ett sexuellt sätt visar barn	-	-	-	317	684
Försök till spridning av bild som på ett sexuellt sätt visar barn	-	-	-	0	7
Grov spridning av bild som på ett sexuellt sätt visar barn	-	-	-	5	14
Försök till grov spridning av bild som på ett sexuellt sätt visar barn	-	-	-	0	0
Innehav av bild som på ett sexuellt sätt visar barn	-	-	-	300	666
Besökande av föreställning som på ett sexuellt sätt visar barn	-	-	-	2	0
Försök till besökande av föreställning som på ett sexuellt sätt visar barn	-	-	-	0	0

Sammanlagt	1 653	1 825	2 065	3 027	4 474
-------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Enligt Statistikcentralen gjordes det under det första halvåret 2025 sammanlagt 944 anmälningar om sexuellt övergrepp mot barn, sexuellt utnyttjande av barn, erbjudande av ersättning för sexuell handling mot ung person (se ovan) och lockande av barn i sexuella syften, vilket var 62 anmälningar färre än under motsvarande tid 2024. Av dessa brott begick 478 på internet.⁵²⁰

FATF delar in sexuellt utnyttjande av barn på nätet i sexuellt våld som delas på nätet i realtid (eng. live-streamed sexual abuse of children) och utpressning med hjälp av material som på ett sexuellt sätt visar barn (eng. financial sexual extortion of children). FATF karakteriserar vinningen av brott i form av sexuellt utnyttjande av barn som delas på nätet i realtid som ett penningflöde bestående av i global skala små summor som i huvudsak går från konsumenter av materialet bosatta i Australien, Europa och Förenta staterna till möjliggörare i utvecklingsländer. Betalningarna görs ofta via betaltjänstleverantörer, gireringar eller leverantörer av kryptotillgångstjänster. Vinningen av brott kan vara relativt liten jämfört med många andra brottsliga områden. Möjliggörarna tvättar ofta vinningen av brott genom att lyfta kontanter eller göra gireringar, och en betydande andel av vinningen kan användas för gärningsmännens egna dagliga konsumtion. Vinningen av brott kan också användas för att köpa lyxvaror.⁵²¹

Brottslingar kan också använda material som visar utnyttjande för att utpressa offret.⁵²² Olaglig användning av AI-applikationer som utvecklas kan möjliggöra nya sätt att producera och sprida material som bevisar sexuellt våld mot barn och göra pengar på det.⁵²³ Enligt FATF är lockande av barn att producera sexuellt betonat material och därefter utpressning med hjälp av materialet ett tillvägagångssätt som iakttagits i allt högre grad. I utpressningsfall består vin-

⁵²⁰ Statistikcentralen: Antalet anmälda butiksstölder ökade med 18,6 procent under januari–juni 2025, läst 19.9.2025.

⁵²¹ FATF 2025b, s 12–13.

⁵²² European Commission: Protecting children from sexual abuse, läst 28.10.2025.

⁵²³ FATF 2025b, s. 40.

ningen av brott vanligtvis av många små summor. Barns och ungdomars sårbarhet för att utsättas för sådana gärningar ökar på grund av deras omfattande närvaro på nätet.⁵²⁴

Förfalskningar

Den som framställer en falsk handling eller ett annat falskt bevismedel eller som förfalskar en handling eller ett bevismedel för att användas som vilseledande bevis, eller som använder sådana som bevis gör sig skyldig till förfalskning. Brotsrekvisitet för den grova gärningsformen uppfylls till exempel om det bevismedel som är föremål för brottet är ett register som förs av en myndighet eller är en arkivhandling som är av vikt från allmän synpunkt och som förvaras hos en myndighet. Även innehav, transport, mottagande eller anskaffning av ett bevismedel som är falskt eller förfalskat eller av ett redskap som kan utnyttjas för att framställa sådan är en straffbar gärning.⁵²⁵ År 2024 kom 1 229 fall av förfalskning till myndigheternas kännedom (tabell 26).

Tabell 26. Förfalskningsfall som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁵²⁶

Brottsrubri- cering	2020	2021	2022	2023	2024
Förfalskning	1 329	1 120	1 057	1 042	1 022
Försök till förfalskning	2	1	3	1	4
Grov förfalskning	35	37	26	42	31

⁵²⁴ FATF 2025b, s. 15–16.

⁵²⁵ 33 kap. 1–4 § i strafflagen (39/1889).

⁵²⁶ PolStat, Brotts som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Försök till grov förfalskning	1	0	0	0	0
Lindrig förfalskning	140	167	182	127	138
Innehav av förfalskningsmaterial	61	62	78	105	34
Sammanlagt	1 568	1 387	1 346	1 317	1 229

Penningförfalskning

Penningförfalskning har kriminaliserats som betalningsmedelsbrott i 37 kap. 1–7 § i strafflagen. Förutom att förfalska och eftergöra pengar är det straffbart att i landet införa, ur landet utföra, ta emot, anskaffa, transportera, till någon annan överlåta, inneha och använda falska eller förfalskade pengar samt att inneha redskap som lämpar sig för tillverkning av sådana. Det är fråga om spridning av penningimitation när någon sprider föremål som är förvillande lika pengar.

År 2024 kom 1 087 fall av penningförfalskning till myndigheternas kännedom, vilket var 43 flera fall än 2023. Antal fall av spridning av penningförfalskningar och penningimitationer av grundformen ökade något jämfört med 2023, medan fall av användning av falska pengar minskade något. Under de senaste fem åren 2020–2024 har inga fall av försök till grov penningförfalskning och tillverkning av falska penningar kommit till myndigheternas kännedom (tabell 27).

Tabell 27. Penningförfalskningsfall som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁵²⁷

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Penningförfalskning	845	290	207	232	260
Försök till penningförfalskning	8	0	0	2	0
Grov penningförfalskning	2	0	0	1	0
Försök till grov penningförfalskning	0	0	0	0	0
Lindrig penningförfalskning	43	15	15	39	27
Försök till lindrig penningförfalskning	1	0	0	1	1
Förberedelse till penningförfalskning	0	0	0	0	0
Användning av falska pengar	417	248	216	415	360

⁵²⁷ PolStat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Försök till användning av falska pengar	130	75	29	54	51
Innehav av falska pengar	125	53	22	32	38
Spridning av penningimitation	386	216	167	268	350
Sammanlagt	1 957	897	656	1 044	1 087

Enligt Finlands Bank har antalet förfalskade eurosedlar som upptäckts bland de utelöpande sedlarna varierat mellan cirka 500 och 2 200 under perioden 2014–2024. På motsvarande sätt har antalet förfalskade euromynt varierat mellan 700 och 3500. Antalet förfalskade sedlar och mynt har ökat 2023 och 2024. Antalet förfalskade euromynt som upptäcktes 2024 var det största under hela perioden (3 485 st.).⁵²⁸

Varumärkesförfalskning och piratkopiering av varor

Varumärkesförfalskning och piratkopiering av varor är gränsöverskridande brottslighet som ofta bedrivs av organiserade kriminella sammanslutningar. Verksamheten omfattar såväl fysiska föremål som immateriella nyttigheter. Enligt Europol härrör största delen av de förfalskade nyttigheter som saluförs inom EU från tredjeländer, vilket också beror på att handeln i allt högre grad flyttat till nätet.⁵²⁹

Varumärkesförfalskning betyder framställning av sådana varor till vilka olovligt har fogats ett varumärke som tillhör någon annan eller som olovligt imiterar en

⁵²⁸ Finlands Bank: Euroväärennökset, läst 20.8.2025.

⁵²⁹ Europol 2023, s. 42.

annan varas mönsterrättsligt skyddade utseende. Förutom förlorade skatteinkomster och de förluster som lagligt arbetande företag upplever hör fara för konsumenternas hälsa eller den allmänna säkerheten till förfalskade varors skadeeffekter. Särskilt riskfyllda är mediciner, livsmedel, reservdelar till fordon och elektrisk utrustning.⁵³⁰ Varumärkesförfalskning kriminaliseras som brott mot industriell rättighet i 49 kap. 2 §.

Piratkopiering av innebär kopiering, framställning och tillgängliggörande för allmänheten av ett upphovsrättsskyddat verk utan rättsinnehavarnas tillstånd.⁵³¹ Det är fråga om piratkopiering över nätet när upphovsrättsskyddat material används, laddas ner eller delas på nätet.⁵³² Vinning av brott uppkommer genom att man undviker anskaffningskostnaderna för den vara som tagits i besittning olovligt och dessutom av till exempel reklaminkomster och donationer från piratwebbplatsen.⁵³³ Piratkopiering kriminaliseras om upphovsrättsbrott i 49 kap. 1 § i strafflagen.

År 2024 kom 38 fall av varumärkesförfalskning och piratkopiering av varor till myndigheternas kännedom. Av dessa var 32 upphovsrättsbrott, och 13 flera sådana än 2023 kom till kännedom (tabell 28).

Tabell 28. Brott med anknytning till varumärkesförfalskning och piratkopiering av varor som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁵³⁴

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Upphovsrättsbrott	27	25	18	19	32

⁵³⁰ Tullen: Produktsäkerhet och produktförfalskningar, läst 21.10.2025.

⁵³¹ Upphovsrättens informations- och övervakningscentral rf: Piratkopiering, läst 22.10.2025.

⁵³² Upphovsrättens informations- och övervakningscentral rf: Piratkopiering över nätet, läst 21.10.2025.

⁵³³ Interpol: Digital piracy, läst 22.10.2025.

⁵³⁴ PolStat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Brott mot industriell rättighet	7	7	4	9	6
Kringgående av tekniska åtgärder	0	0	0	0	0
Brott gällande anordningar för kringgående av tekniska åtgärder	1	0	0	0	0
Brott gällande intrång i elektronisk information om rättighetsförvaltning	0	0	0	0	0
Sammanlagt	35	32	22	28	38

Smuggling

Den som utan behörigt tillstånd eller annars i strid med vad som stadgas eller bestäms om införsel eller utförsel, för eller försöker föra in i landet eller för eller försöker föra ut ur landet en vara vars införsel eller utförsel är för bjuden eller förutsätter myndighets tillstånd eller kontroll gör sig skyldig till smuggling.⁵³⁵

⁵³⁵ 46 kap. 4 och 5 § i strafflagen (39/1889).

Döljande, anskaffning, omhändertagande eller förmedling av smugglade varor har kriminaliserats som olaga befattningstagande med infört gods.⁵³⁶

Underlåtenhet att fullgöra deklarationsskyldigheten eller uppgiftsskyldigheten i anslutning till nyttigheter som förs in till landet eller ut från landet eller lämnande av oriktiga eller ofullständiga uppgifter vid fullgörandet av en sådan skyldighet är straffbart när gärningen eventuellt är ägnad att undvika skatt, få grundlösa skatteåterbärningar, få garanti för en tullskuld till otillräckligt belopp eller föra eller föra ut en vara i strid med ett förbud eller villkor som föreskrivs i lag. Gärningsmannen gör sig skyldig till tullklaringsbrott. Även lämnande av oriktiga uppgifter om en exportvaras ursprung i syfte att utverka ett sådant certifikat över varans ursprung som behövs för att få tullförmånsbehandling eller annan motsvarande förmånsbehandling i en främmande stat är straffbart.⁵³⁷

Det är fråga om exportbrott som avser försvarsmateriel när någon utan erforderligt tillstånd deltar i export eller överföring av försvarsmateriel från Finland eller transport av försvarsmateriel via Finland. Det är också straffbart som exportbrott som avser försvarsmateriel att utan tillstånd fungera som förmedlare vid tillkomsten av ett avtal om export av försvarsmateriel mellan stater som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller för överföring av försvarsmateriel mellan stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Det är också straffbart att försumma uppgiftsskyldigheten som gäller produkter med dubbla användningsområden.⁵³⁸

År 2024 kom 2 385 brott med anknytning till smuggling eller verksamhet i anslutning därtill till myndigheternas kännedom. Av dem gällde största delen smuggling, lindrig smuggling och lindrigt olaga befattningstagande med infört gods. Den mest anmärkningsvärda ändringen jämfört med 2023 inträffade i antalet fall av lindrigt olaga befattningstagande med infört gods, som trefaldigades 2024. Antalet smugglingsfall ökade något jämfört med 2023, medan de lindriga smugglingsfallen minskade något (tabell 29).

⁵³⁶ 46 kap. 6 och 6 a § i strafflagen (39/1889).

⁵³⁷ 46 kap. 7–10 § i strafflagen (39/1889).

⁵³⁸ 46 kap. 11 och 12 § i strafflagen (39/1889).

Tabell 29. Brotts med anknytning till smuggling som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁵³⁹

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Smuggling	833	690	921	663	788
Lindrig smuggling	704	541	538	763	747
Olaga befattningstagande med infört gods	172	138	125	125	93
Lindrig olaga befattningstagande med infört gods	189	266	254	234	739
Tullredovisningsbrott	1	2	3	2	4
Grovt tullredovisningsbrott	0	6	2	1	2
Lindrigt tullredovisningsbrott	5	2	12	22	10
Lämnande av oriktiga uppgifter om en exportvaras ursprung	0	0	1	0	0

⁵³⁹ PolStat

Exportbrott som avser försvarsmateriel	0	1	3	3	2
Försök till exportbrott som avser försvarsmateriel	0	0	0	0	0
Försummelse av exportkontrollanmälan om produkter med dubbla användningsområden	0	0	0	0	0
Sammanlagt	1 904	1 646	1 859	1 813	2 385

Olaglig handel med vapen

Olaglig handel med vapen och vapenbrott i anslutning därtill kriminaliseras i 41 kap. i Finlands strafflag. Det är straffbart som skjutvapenbrott att föra in till Finland eller föra ut från Finland och i kommersiellt syfte transportera, skaffa, inneha eller överlåta ett skjutvapen, en vapendel, patroner och vissa andra vapen utan tillstånd. Det är också straffbart att reparera och modifiera ett skjutvapen, en vapendel eller vissa andra vapen utan tillstånd eller att låna ut ett skjutvapen, en vapendel eller vissa andra vapen till någon som inte har rätt att inneha ett sådant föremål. Också vissa gärningar i anslutning till anmälningsplikten samt tillverkningsmärkning, tilläggsmärkning, importmärkning eller förpackningspåskrift betraktas som skjutvapenbrott.⁵⁴⁰

År 2024 kom 3 744 brott med anknytning till olaglig handel med vapen till myndigheternas kännedom, vilket var 251 flera än 2023. Antalet skjutvapenbrott av grundformen och den grova formen samt brott mot bestämmelserna om

⁵⁴⁰ 1, 3, 4 och 5 § i strafflagen (39/1889).

farliga föremål ökade jämfört med åren 2021–2023. Antalet lindriga skjutvapenbrott sjönk jämfört med 2023, men var något högre än 2021–2022 (tabell 30).

Tabell 30. Antalet brott med anknytning till olaglig handel med vapen som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁵⁴¹

Brottsrubri- cering	2020	2021	2022	2023	2024
Skjutvapen- brott	2 235	1 912	1 838	1 831	2 082
Försök till skjutvapen- brott	11	7	9	10	11
Grovt skjut- vapenbrott	172	151	135	136	157
Försök till grovt skjut- vapenbrott	0	0	3	0	2
Lindrigt skjutvapen- brott	2 048	1 376	1 313	1 590	1 440
Brott mot be- stämmel- serna om	66	38	43	38	52

⁵⁴¹ PolStat. Brotts som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

farliga föremål

Försök till brott mot bestämmer om farliga föremål	1	0	0	1	0
Sammanlagt	4 533	3 484	3 341	3 606	3 744

Olaglig handel med vapen har ofta kopplingar till annan brottslig verksamhet som utövas av organiserade kriminella sammanslutningar, såsom narkotikahandel. Vapen och narkotika kommer ofta till EU längs samma rutter, ofta via västra Balkan. Olaglig handel med vapen kan också ha sådan koppling till narkotikahandel att olagliga vapen används som bytesmedel vid narkotikahandel eller så försöker man beväpna personer med kopplingar till narkotikahandel med olagliga vapen.⁵⁴²

Miljöbrott

Enligt Interpol är miljöbrott en av de ekonomiskt mest lukrativa formerna av brott i hela världen. Vinningen av brott uppskattas till flera hundra miljarder dollar (USD), och beräknas öka med cirka 5–7 procent varje år.⁵⁴³ Europeiska kommissionen uppskattar igen att miljöbrotten är den fjärde mest omfattande formen av brottslighet i hela världen som orsakar förluster till ett värde av 80–230 miljarder euro varje år.⁵⁴⁴ Miljöbrotten är ofta av internationell karaktär,

⁵⁴² EMCDDA 2023, s. 7–13.

⁵⁴³ Interpol: Protecting the planet against organized crime, läst 8.7.2025.

⁵⁴⁴ European Commission: Environmental Crime Directive, läst 11.4.2025.

och de kan också vara datanätstödda som man utnyttjar till exempel neoban-
ker och handelsplatser på internet samt använder till exempel kryptotillgångar
vid betalning.⁵⁴⁵

I Finland är ett typiskt miljöbrott som utreds av polisen obehörig förstöring eller
förvaring av avfall.⁵⁴⁶ Grova former av miljöförstöring förekommer vanligtvis i
samband med affärsverksamhet, och då är det typiskt att gärningen är före-
nad med betydande vinning av brott, skador och avsevärda restaureringskost-
nader. Gärningarna hänför sig i allmänhet till förvaring, hantering eller dump-
ning i terrängen av avfall, avfallsjord och olika kemikalier samt olovlig täkt,
hantering och förvaring av marksubstanser.⁵⁴⁷ Vinning av brott kan uppstå till
exempel genom att undvika och försumma olika skyldigheter eller behans-
lingskostnader.⁵⁴⁸

Antalet fall av grov miljöförstöring som kommit till myndigheternas kännedom
har varit mellan 3 och 7 de senaste åren. År 2024 kom 238 fall av miljöförstö-
ring av grundformen till myndigheterna kännedom. Antalet var något högre än
åren 2020–2023 (Tabell 31).

Tabell 31. Miljöbrott enligt 48 kap. i strafflagen som kommit till myndigheternas kännedom 2020–
2024.⁵⁴⁹

Brottsrubri- tering	2020	2021	2022	2023	2024
Miljöförstö- ring	220	185	177	223	238

⁵⁴⁵ UNODC 2024a, s. 7–8.

⁵⁴⁶ Polisen: Miljöbrott, läst 29.9.2025.

⁵⁴⁷ Polisen 2024, s. 57.

⁵⁴⁸ Koskela m.fl. 2020, 22.

⁵⁴⁹ PolStat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen
och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Försök till miljöförstöring	0	1	0	0	1
Grov miljöförstöring	7	5	7	7	3
Försök till grov miljöförstöring	0	0	0	0	0
Miljöförseelse	287	211	181	165	171
Miljöförstöring av oaktsamhet	2	4	4	3	4
Naturskyddsbrott	60	39	63	57	94
Försök till naturskyddsbrott	1	0	0	0	0
Grovt miljöskyddsbrott	0	1	0	0	2

Försök till grovt miljöskydds-brott	0	0	0	0	0
Byggnadsskydds-brott	2	6	1	2	5
Försök till byggnadsskydds-brott	0	0	0	0	0
Sammanlagt	579	452	433	457	518

Finlands nationella uppföljningsgrupp för miljöbrott bedömer att brottslig verksamhet i anslutning till tekniker för cirkulär ekonomi eventuellt kommer att öka de närmaste åren. Bland annat fall med koppling till biobränslen har undersökts i länder i Europa. I dagens världspolitiska läge är det också viktigt att beakta möjligheten till miljöbrott i samband med konfliktsituationer.⁵⁵⁰

Enligt Europol är miljöbrott lockande för aktörer inom organiserad brottslighet på grund av möjligheten till stor vinning av brott, en relativt låga risken för att åka fast och skuggområden till följd av skillnader i olika länders lagstiftning. Kriminella nätverk som syslar med miljöbrott utnyttjar ofta professionella penningtvättare för att maskera vinning av brott.⁵⁵¹ Maskeringen av tillgångarnas ursprung kan innebära att laglig och olaglig affärsverksamhet blandas till exempel genom att utnyttja skrivbordsbolag eller dokumentera internationella transaktioner på ett sätt som inte stämmer överens med verkligheten.⁵⁵² Även i Finland har man sett tecken på att organiserad brottslighet har kopplingar till

⁵⁵⁰ Polisen 2024, s. 58–59.

⁵⁵¹ Europol 2022, s. 10–12.

⁵⁵² UNODC 2024b, s. 24.

miljöbrottslighet och på att den kriminella marknaden med koppling till miljöbrottslighet växer.⁵⁵³

Mord och andra allvarliga brott mot liv och hälsa

Brott mot liv och hälsa ingår i 21 kap. i strafflagen (39/1889). År 2024 kom sammanlagt 35 409 brott mot liv och hälsa till myndigheternas kännedom (tabell 32). Det sammanlagda antalet var på samma nivå som 2023. Största delen av de brott mot liv och hälsa som kom till kännedom utgjordes av miss-handel.

Tabell 32. *Brott mot liv och hälsa som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.*⁵⁵⁴

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Dråp	77	64	67	54	80
Dråpförsök	369	344	318	335	343
Mord	34	36	26	19	38
Mordförsök	39	48	47	34	66
Dråp under förmildrande omständigheter	0	0	1	0	0

⁵⁵³ Jukarainen m.fl. 2023, s. 33.

⁵⁵⁴ PolStat

Försök till dråp under förmildrande omständigheter	0	0	0	0	0
Misshandel	23 554	24 708	27 795	30 336	30 075
Försök till misshandel	603	607	646	783	720
Grov misshandel	1 485	1 403	1 468	1 541	1 354
Försök till grov misshandel	361	318	348	359	354
Förberedelse till grovt brott mot liv eller hälsa	24	35	34	38	54
Dödsvållande	131	128	101	104	109
Grovt döds vållande	48	29	30	31	43
Vållande av personskada	1 383	1 318	1 227	1 241	1 341
Grovt vållande av personskada	101	93	71	79	77

Deltagande i slagsmål	1	0	3	2	3
Framkallande av fara	493	394	328	352	486
Utsättande	108	125	127	171	236
Försummande av räddningsåtgärd	15	19	20	19	30
Sammanlagt	28 826	29 669	32 657	35 498	35 409

Under 2024 kom 118 brott mot liv till myndigheternas kännedom.⁵⁵⁵ Antalet var större än under de föregående fyra åren 2020–2023 (se Tabell 32). På lång sikt har ändå brottsligheten mot liv minskat i Finland. Institutet för kriminologi och rättspolitik vid Helsingfors universitet noterade i sin översikt av brotten mot liv att under perioden 2013–2023 minskade brottsligheten mot liv från 1,4 dödade till 0,9 dödade per 100 000 invånare. Minskningen av brottsligheten mot liv har dock avtagit från mitten av 2010-talet.⁵⁵⁶

I Finland är brotten mot liv nära förknippade med användning av rusmedel. I 60 % av brotten mot liv mellan vuxna åren 2013–2023 var samtliga parter berusade vid tidpunkten för brottet och i 73 % var minst en part berusad. I Finland är parterna i brott mot liv vanligtvis män som är bekanta med varandra och som står utanför arbetslivet. Av brotten mot liv under åren 2013–2023 begicks 87 % av män och 43 % mellan bekanta. Andelen dråp i parförhållanden var 23 %. Offren för dråp i parförhållanden är oftast kvinnor. Av alla vuxna

⁵⁵⁵ Polstat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

⁵⁵⁶ Törölä & Raeste 2025, tiivistelmä, s. 5.

kvinnliga offer för brott mot liv hade 61 % dräpts av sin make, partner eller före detta partner, då motsvarande siffra för männens del var 9 %.⁵⁵⁷

Kidnappning, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan

Det är fråga om frihetsberövande när gärningsmannen berövar någon rörelsefriheten eller isolerar någon från dennes omgivning till exempel genom att spärra in, fjättra eller bortföra denne. Grund för den grova gärningsformen är frihetsförlustens längd, allvarlig fara som orsakats någon eller synnerlig grymhet eller hot om allvarligt våld. Det är fråga om frihetsberövande av oaktsamhet när någon av oaktsamhet förorsakar frihetsförlust för någon annan eller när någon som anser sig ha rätt till det berövar någon annan friheten.⁵⁵⁸

Den som berövar någon friheten för att tvinga någon annan att göra, tåla eller underlåta något vid hot om att gisslan kvarhålls, dödas eller skadas till hälsan gör sig skyldig till tagande av gisslan. Förberedelse till tagande av gisslan är till exempel anskaffning av ett redskap som lämpar sig för en livsfarlig gärning, anskaffning av information eller ett utrymme som behövs för begående av brottet eller uppgörande av en plan för att begå brottet eller överenskommelse med någon annan om att begå brottet.⁵⁵⁹

Det är fråga om egenmäktigt omhändertagande av barn när en förälder, fosterförälder eller vårdnadshavare till ett barn under 16 år eller någon som står barnet nära egenmäktigt omhändertar barnet från den som omhänderhar barnet. Om gärningen är förenad med att barnet förs bort från den stat där barnet är bosatt eller kvarhålls utom den staten är det fråga om bortförande av barn.⁵⁶⁰

År 2024 kom sammanlagt 745 brott med anknytning till kidnappning, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan till myndigheternas kännedom. Antalet var högre än de föregående fyra åren 2020–2023 (tabell 33). Den kraftigaste

⁵⁵⁷ Törölä & Raeste 2025, s. 11–12, 22, 28.

⁵⁵⁸ 25 kap. 1, 2 och 6 § i strafflagen (39/1889)

⁵⁵⁹ 25 kap. 1, 2 och 6 § i strafflagen (39/1889)

⁵⁶⁰ 5 och 5 a § i strafflagen (39/1889).

ökningen inträffade i fallen av egenmäktigt omhändertagande av barn, där antalet mer än fördubblades jämfört med 2020. Fallen av frihetsberövande var 55 flera än 2020, och jämfört med 2023 var de 110 flera (tabell 33).

Tabell 33. Brott med anknytning till kidnappning, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁵⁶¹

Brottsrubri- cering	2020	2021	2022	2023	2024
Frihets- berövande	403	380	361	348	458
Grovt frihets- berövande	58	65	60	94	94
Tagande av gisslan	3	2	2	33	0
Försök till ta- gande av gisslan	0	0	0	0	0
Förbere- delse till ta- gande av gisslan	0	0	0	0	0

⁵⁶¹ Brott med anknytning till kidnappning, olaga frihetsberövande och tagande av gisslan som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.

Egenmäktigt omhändertagande av barn	49	53	75	57	112
Bortförande av barn	27	31	47	60	75
Frihetsberövande av oaktsamhet	11	7	12	9	6
Sammanlagt	551	538	557	601	745
Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Frihetsberövande	403	380	361	348	458
Grovt frihetsberövande	58	65	60	94	94
Tagande av gisslan	3	2	2	33	0
Försök till tagande av gisslan	0	0	0	0	0

Förbere- delse till ta- gande av gisslan	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---

Rån och stöld

Med stöld avses att någon tillägnar sig lös egendom som någon annan har i sin besittning. Om stölden bedömd som en helhet kan anses ringa är det fråga om snatteri.⁵⁶² År 2024 kom 1 866 grova stölder och 55 575 stölder av grundformen till myndigheternas kännedom. Det årliga antalet såväl grova stölder som stölder av grundformen har hållit sig på samma nivå åren 2021–2024, men jämfört med 2020 är antalen något lägre. Antalet snatterier har ökat något 2023 och 2024 jämfört med 2020–2022. År 2024 fick myndigheterna kännedom om 68 547 snatterier.

Tabell 34. Antalet stöldbrott som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁵⁶³

Brottsrubri- cering	2020	2021	2022	2023	2024
Stöld	63 728	56 121	55 855	55 431	55 575
Försök till stöld	6 245	5 025	4 755	4 804	4 707
Grov stöld	2 179	1 768	1 844	1 750	1 866

⁵⁶² 28 kap. 1, 2 och 3 i strafflagen (39/1889).

⁵⁶³ PolStat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Försök till grov stöld	570	463	412	385	442
Snatteri	66 571	65 237	66 539	68 431	68 547
Försök till snatteri	1 628	1 639	1 514	1 780	1 663
Sammanlagt	140 921	130 253	130 919	132 581	132 800

Enligt Statistikcentralens förhandsuppgifter var ungefär hälften av de stöldbrott som kom till myndigheternas kännedom under det första halvåret 2025 butiksstölder. Under det första halvåret 2025 fick myndigheterna kännedom om cirka 66 500 stöldbrott, varav cirka 34 700 var butiksstölder. Det anmäles cirka 18 % mera butiksstölder än under motsvarande tid 2024. Antalet av samtliga stöldbrott ökade med 12 % jämfört med det första halvåret 2024.⁵⁶⁴

Det är fråga om när gärningsmannen genom våld eller hot ur en annans besittning olovligen tillägnar sig eller olovligen tar i bruk någon annans lösa egendom eller tvingar en annan att avstå från en ekonomisk förmån. Även försök till rån eller grovt rån och förberedelse till grovt rån är straffbart.⁵⁶⁵ År 2024 kom sammanlagt 1 711 rån och 484 grova rån till myndigheternas kännedom. Antalet rån sjönk med ungefär hundra jämfört med 2023, men var högre än åren 2020–2022. Antalet grova rån var något högre än de fyra föregående åren 2020–2023. (Tabell 35).

⁵⁶⁴ Statistikcentralen: Antalet anmälda butiksstölder ökade med 18,6 procent under januari–juni 2025, läst 19.9.2025.

⁵⁶⁵ 31 kap. 1, 2 och 2 a § i strafflagen (39/1889).

Tabell 35. Rån som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁵⁶⁶

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Rån	1 356	1 272	1 644	1 814	1 711
Försök till rån	245	236	314	429	366
Grovt rån	381	386	396	463	484
Försök till grovt rån	76	69	68	109	97
Förbere- delse till grovt rån	1	2	0	1	1
Sammanlagt	2 059	1 965	2 422	2 816	2 659

Utpressning

Det är fråga om utpressning när gärningsmannen tvingar någon att avstå från en ekonomisk förmån med något annat hot än våld.⁵⁶⁷ Utpressning kan ta sig många olika uttryck, och gärningar som begåtts på nätet kan samtidigt beröra flera offer. Vid utpressning på nätet kan man till exempel hota att sprida känsligt personligt material eller fejkat personligt känsligt material.⁵⁶⁸ År 2024 kom

⁵⁶⁶ PolStat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

⁵⁶⁷ 31 kap. 3 och 4 § i strafflagen (39/1889).

⁵⁶⁸ Se t.ex. Polisen: Nettituttavuus voi johtaa kiristykseen, läst 10.10.2025.

1 734 fall av utpressning till myndigheternas kännedom. Antalet utpressningsfall av grundformen ökade något jämfört med 2023, men antalet grova fall minskade något (tabell 36).

Tabell 36. Utpressningsbrott som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁵⁶⁹

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Utpressning	11 318	652	545	784	871
Försök till utpressning	8 357	1 223	479	647	771
Grov utpressning	57	31	31	61	49
Försök till grov utpressning	20	18	22	313	43
Sammanlagt	19 752	1 924	1 077	1 805	1 734

Identitetsbrott

Identitetsbrott kriminaliseras i 38 kap. i strafflagen som dataskyddsbrott och identitetsstöld. Det är fråga om dataskyddsbrott när någon skaffar, lämnar ut eller överför personuppgifter på ett sätt som är oförenligt med uppgifternas ändamål och i strid med vissa bestämmelser om behandling av personuppgifter

⁵⁶⁹ PolStat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

och därmed gör intrång i den registrerades integritetsskydd eller orsakar honom eller henne annan skada eller betydande olägenhet. Det är fråga om identitetsstöld när någon i syfte att vilseleda en tredje part använder uppgifter som identifierar en annan person och därmed orsakar ekonomisk skada eller mer än ringa olägenhet för den som uppgifterna gäller.⁵⁷⁰

År 2024 kom sammanlagt 4 892 identitetsbrott till myndigheternas kännedom. Antalet dataskyddsbrott ökade avsevärt jämfört med 2023 och har stigit betydligt under en femårsperiod (2020–2024). Antalet identitetsstölder sjönk däremot 2024 jämfört med 2023 och har hållit sig i samma storleksklass under de föregående fem åren (tabell 37).

Tabell 37. Identitetsbrott som kommit till myndigheternas kännedom 2020–2024.⁵⁷¹

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Dataskyddsbrott	109	343	148	775	1 168
Identitetsstöld	4 724	3 748	3 946	4 283	3 724
Sammanlagt	4 833	4 092	4 094	5 058	4 892

Identitetsstölder har ofta koppling till andra brott, såsom bedrägerier och ekonomiska brott. Dessutom kan de begås i penningtvättsfasen till exempel för att

⁵⁷⁰ 38 kap. 9 och 9 a § i strafflagen (39/1889).

⁵⁷¹ PolStat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

maskera tillgångarnas verkliga ägare. Identitetsstöld kan också beröra flera offer samtidigt till exempel i samband med dataintrång.⁵⁷²

Olaglig handel med stöldgods och annat gods

Olaglig handel med stöldgods och annat gods kriminaliseras i 32 kap. i strafflagen som häleribrott. Skyldig till det gör sig den som döljer, anskaffar, omhändertar eller förmedlar egendom som har frånhänts någon annan genom stöld-, förskingrings-, rån-, utpressnings-, bedrägeri-, ocker- eller betalningsmedelsbedrägeribrott eller som annars tar befattning med sådan egendom.⁵⁷³ Föremål för häleribrott kan vara endast egendom som har åtkommit genom brott, och förbrott är de brott som uppräknas ovan.⁵⁷⁴ En sådan gärning döms som häleribrott om den inte utgör straffbar penningtvätt.⁵⁷⁵

År 2024 fick myndigheterna kännedom om 758 brott med anknytning till döljande eller annars tagande av befattning med stöldgods eller annat gods. Antalet var lägre än de föregående fyra åren 2020–2023. Vanligast var häleribrott av grundformen, och 2024 fick myndigheterna kännedom om 579 sådana (tabell 38).

Tabell 38. *Brott med anknytning till hantering av stöldgods och annat gods 2020-2024.*⁵⁷⁶

Brottsrubricering	2020	2021	2022	2023	2024
Häleri	979	838	697	639	579
Grovt häleri	41	25	30	23	27

⁵⁷² Grå ekonomi & ekonomisk brottslighet: Identitetsmissbruken håller på att öka, läst 28.10.2025.

⁵⁷³ 32 kap. 1–5 § i strafflagen (39/1889).

⁵⁷⁴ RP 53/2002 rd, s. 6, 27.

⁵⁷⁵ 32 kap. 1 § i strafflagen (39/1889).

⁵⁷⁶ Polstat. Brott som kommit till polisens kännedom är brott som anmälts till polisen och beskriver således inte nödvändigtvis det faktiska antalet brott.

Yrkesmäs- sigt häleri	6	3	5	3	2
--------------------------	---	---	---	---	---

Häleri av oaktsamhet	5	9	7	9	5
-------------------------	---	---	---	---	---

Häleriför- seelse	276	212	188	141	145
----------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Sammanlagt	1 307	1 087	927	815	758
------------	-------	-------	-----	-----	-----

Bilaga 4: Kompletterande sektorspecifika omvärldsbeskrivningar

Kreditinstitut (avsnitt 4.2.4.1)

Kreditinstituten indelas i inlåningsbanker och kreditföretag beroende på om de har rätt att ta emot insättningar från allmänheten. I Finansinspektionens sektorspecifika riskbedömning indelas de som följer:

Grupp 1: inhemska inlåningsbanker, filialer till utländska inlåningsbanker och kreditföretag som tillhör samma konsolideringsgrupp som dessa, som är stora och har en omfattande verksamhet. Dessa kreditinstituts tjänsteutbud och geografiska täckning är omfattande.

Grupp 2: sådana inhemska inlåningsbanker och kreditföretag som tillhör samma konsolideringsgrupp som dessa, i vilka verksamhetens storlek och omfattning är mindre än hos inlåningsbanker i grupp 1 och i vilka verksamhetens geografiska täckning är snävare.

Grupp 3: sådana inlåningsbanker och kreditföretag som hör till samma konsolideringsgrupp som dessa, i vilka verksamhetens storlek i hela Finland kan jämföras med inlåningsbanker i grupp 2, men i vilka verksamhetens geografiska utsträckning är större än hos inlåningsbanker i grupp 2 bland annat därför att även utländska kreditinstituts filialer hör till delsektorn.

Grupp 4: inhemska kreditföretag, utländska inlåningsbankers och kreditföretags filialer som i princip inte tillhandahåller insättningstjänster i Finland. Dessa kreditföretag fokuserar på att tillhandahålla olika finansieringstjänster till person- och/eller företagskunder.

Grupp 5: utländska inlåningsbankers filialer, vilkas verksamhet i Finland i praktiken är representativ så att dessa filialer inte själva tillhandahåller tjänster eller administrerar kundrelationer, utan tjänster och kundrelationer ingår i huvudsak med moderbolaget.⁵⁷⁷ Enligt Finansinspektionen fanns det 135 kreditinstitut i Finland i januari 2026.⁵⁷⁸ I slutet av 2023 var antalet kontor som betjä-

⁵⁷⁷ Finansinspektionen 2022a, s. 2.

⁵⁷⁸ Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet; i siffran ingår finländska kreditinstitut och utländska kreditinstituts filialer i Finland.

nade personkunder 692, vilket var 34 färre än året innan. Av kontoren betjäna-
nade 43 % kunder på heltid medan resten av kontoren hade begränsade öp-
pettider. Cirka 71 % av alla kontor tillhandahöll kontanttjänster, men i en del
kontor var kontanttjänsterna tidsmässigt begränsade.⁵⁷⁹ I september 2025
hade största delen av sektorns företag hemort i Nyland (13 %) samt Egentliga
Finland (8 %), Södra Österbotten (8 %) och Norra Österbotten (8 %). Resten
av aktörerna var fördelade på de övriga landskapen med andelar på 1–6 %.
Dessutom står aktörer som tillhandahåller tjänster från utlandet för en bety-
dande andel, 17 %.⁵⁸⁰

Sektorn har en betydande inverkan på ekonomin. År 2024 uppgick kreditinsti-
tutens sammanräknade omsättning till cirka 39,4 miljarder euro⁵⁸¹ och de be-
talade cirka 2,6 miljarder euro i skatt. År 2024 betalade kreditinstituten lön till
36 112 anställda.⁵⁸² Av företagen inom sektorn hade 89 % verkat i branschen
mera än 10 år.⁵⁸³

I oktober 2025 omfattade den finländska banksektorn 12 bankkoncerner, av
vilka fem bedriver försäkringsverksamhet. Dessutom hade utländska kreditin-
stitut 20 filialer i Finland. Av dem bedrev 19 inlåningsbankverksamhet. Till den
finländska banksektorns särdrag hör koncentration och starka kopplingar till
de andra nordiska länderna via innehav och investeringar.⁵⁸⁴ De största aktö-
rerna är tre till antalet, och de står för nästan 93 % av banksektorns balans-
räkning. Andelen har förblivit stabilt även på längre sikt.⁵⁸⁵ De mest betydande
direkta kopplingarna till andra nordiska länderna har en aktör, som har en filial
i Finland. Det sammanlagda beloppet av de lån som de tre största aktörerna
beviljat i Finland utgjorde 68 % av alla lån i slutet av juni 2025.⁵⁸⁶

⁵⁷⁹ Finansinspektionen: Utredning om tillgången på och prissättningen av grundläg-
gande banktjänster, läst 10.4.2025.

⁵⁸⁰ Skatteförvaltningen 2025d, s. 5.

⁵⁸¹ Statistik som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet. I siffran ingår
kreditinstituten som hela koncerner (inkl. försäkrings verksamhet) samt kreditföretagen.
I omsättningen har medräknats ränteintäkter, utdelningsintäkter, provisionsintäkter,
nettointäkter från finansiella poster och övriga rörelseintäkter.

⁵⁸² Skatteförvaltningen 2025d, s. 10–11.

⁵⁸³ Skatteförvaltningen 2025d, s. 1–7.

⁵⁸⁴ Finlands Bank: Suomen pankkisektori kestäisi ennustettua rajummankin taantuman,
läst 10.4.2025.

⁵⁸⁵ Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet

⁵⁸⁶ Andra lån än sådana som beviljats penninginstitut i Finland. Finlands Bank: Suo-
messa toimivien luottolaitosten markkinaosuudet, läst 3.11.2025.

Typiska drag för banksektorn i Finland är också bostadslånens relativt höga andel av kreditgivningen, det låga beloppet av oreglerade fordringar, bankernas goda kapitaltäckning samt god lönsamhet i europeisk jämförelse.⁵⁸⁷ I internationell jämförelse är de finländska bankerna dessutom mer beroende av finansiering till marknadsvillkor än genomsnittet. Ungefär hälften av deras kapitalanskaffning skedde till marknadsvillkor.⁵⁸⁸

År 2024 påverkade den svaga fastighetsmarknaden kreditinstitutssektorns verksamhet via bostadslånen och andra lån med säkerhet i fastighet samt fondplaceringar i fastigheter.⁵⁸⁹ I slutet av juni 2024 utgjorde hushållskrediterna med säkerhet i bostadsfastighet och företagskrediterna med säkerhet i affärsfastighet 59 % av alla hushålls- och företagskrediter som kreditinstituten beviljat, när man utöver de inhemska krediterna beaktar även krediterna till utlandet. De realiserade kreditförlusterna var dock fortsatt låga.⁵⁹⁰ Sänkningen av referensräntorna 2024 förbättrade å ena sidan gäldenärernas skuldållbarhet och köpkraft, men å andra sidan minskade bankernas ränteintäkter av lånen och därigenom räntenetto. Räntenettet minskade också av att lånestocken krympte och ränteutgifterna steg.⁵⁹¹ Kreditsektorns kapitaltäckning förblev stark 2024 och dess kapitalbas växte.⁵⁹²

Övrig kreditgivning (avsnitt 4.2.5.1)

Den omsättning som företagen inom sektorn uppgav för beskattningen 2023 uppgick till nästan 2 miljarder euro. Hos 81 % av företagen översteg omsättningen 100 000 euro. När man granskar uppgifterna om omsättning måste man beakta att de är kända i fråga om endast en del av företagen.⁵⁹³ Företagen betalade cirka 427 miljoner euro i skatt 2024. I september 2025 hade 48 % av företaget verkat över 10 år i branschen.⁵⁹⁴

⁵⁸⁷ Finanssiala ry 2025b, s. 16–17.

⁵⁸⁸ Finansinspektionen 2025b, s. 32.

⁵⁸⁹ Finansinspektionen 2024a, s. 6.

⁵⁹⁰ Finansinspektionen 2024a, s. 9.

⁵⁹¹ Finansinspektionen 2025b, s. 8.

⁵⁹² Finansinspektionen 2025a, s. 6.

⁵⁹³ När man granskar uppgifterna om omsättning måste man beakta att de är kända i fråga om endast en del av företagen. Omsättningen var inte känd i fråga om 10 % av företagen. Se Skatteförvaltningen 2025m, s. 8.

⁵⁹⁴ Skatteförvaltningen 2025m, s. 7–11.

I september 2025 var största delen av företagen inom sektorn aktiebolag med en andel på 92 %. 7 % av företagen var utländska bolag. År 2024 betalade företagen lön till 5 200 anställda. I september 2025 fanns 63 % av företagen i Nyland och 13 % i Egentliga Finland. 7 % av företagen fanns utomlands.⁵⁹⁵

De registrerade företagens lönsamhet låg 2023 på god nivå hos 30 % av företagen och på svag nivå hos 50 %. Lönsamhetsklassen var inte känd för 15 % av företagen. När det gäller skuldsättningsgraden var 31 % av företagen på god nivå, 13 % på nöjaktig och 43 % på svag nivå. Skuldsättningsgraden var inte känd för 13 % av företagen. När det gäller företagens likviditetsklass var 61 % på god nivå, 11 % på nöjaktig nivå och 10 % på svag nivå. Likviditetsklassen var inte känd för 18 % av företagen.⁵⁹⁶

Kapitalmarknad (avsnitt 4.2.6.1)

Värdepappersföretagens kapitalförvaltning omfattade tillgångar på 218,2 miljarder euro i slutet av 2024. Merparten av värdepappersföretagens kapitalförvaltning består av portföljförvaltning av fonder som tillhandahålls fondbolag och AIF-förvaltare. Det kan påpekas att Finlands största kapitalförvaltar-värdepappersföretag är portföljförvaltare för samma koncerns fondbolags fonder. De tillgångar som omfattas av kreditinstitutens kapitalförvaltning uppgick till 503,1 miljarder euro i slutet av 2024. Av tillgångarna hänförde sig 237,1 miljarder euro till kapitalförvaltning som tillhandahålls fondbolag och AIF-förvaltare.

Fondbolag placerar privatpersoners och sammanslutningars tillgångar i finansiella instrument, som bildar en placeringsfond. Ett fondbolag kan administrera tillgångarna i en eller flera placeringsfonder. Ett fondbolag skall hålla placeringsfondens tillgångar åtskilda från sin egendom och låta ett förvaringsinstitut förvara dem. Fondbolagsverksamhet kräver tillstånd som beviljas av Finansinspektionen. En väsentlig fråga vid beviljande av verksamhetstillstånd är att bolaget ordnat en tillförlitlig förvaltning.⁵⁹⁷ Över 70 % av de tillgångar som administreras av fonder finns i placeringsfonder. I augusti 2025 fanns också mer än 80 % av fondernas nettovärde fanns i placeringsfonder. Över hälften av placeringsfonderna är aktiefonder, en tredjedel räntefonder och tio procent

⁵⁹⁵ Skatteförvaltningen 2025m, s. 1–5.

⁵⁹⁶ Skatteförvaltningen 2025m, s. 16–17.

⁵⁹⁷ Finansinspektionen: Fondbolag, läst 22.8.2025.

blandfonder. Investeringsfonder ägs i synnerhet av hushåll, vilkas direkta placeringar täcker cirka 30 % av de inhemska placeringsfondernas nettovärde. Dessutom ägs uppskattningsvis hälften av försäkringssektorns innehav på 30 % i själva verket av hushåll genom fondförsäkringsavtal, vilket höjer hushållens ägarandel till 45 %.⁵⁹⁸

Omsättningen hos företagen inom sektorn uppgick till sammanlagt cirka 1,8 miljarder euro 2023. Hos 55 % av företagen översteg omsättningen 100 000 euro. När det gäller uppskattningarna av omsättning kan det påpekas att de inte täcker alla registrerade företag inom sektorn.⁵⁹⁹ Aktörerna inom sektorn betalade cirka 260 miljoner euro i skatt 2024.⁶⁰⁰

I september 2025 var största delen av de registrerade företagen inom sektorn aktiebolag med en andel av 97 %. Resten av aktörerna inom sektorn var utländska bolag. I september 2025 fanns största delen aktörerna inom sektorn (81 %) i Nyland. År 2024 betalade företagen inom sektorn lön till 4 320 anställda.⁶⁰¹

År 2023 var lönsamheten hos 33 % av företagen på god nivå och hos 23 % på svag nivå. Lönsamhetsklassen var inte känd för 37 % av företagen. När det gäller skuldsättningsgraden var 58 % av företagen på god nivå, 3 % på nöjaktig och 13 % på svag nivå. Skuldsättningsgraden var inte känd för 26 % av företagen. När det gäller likviditetsklassen var 66 % av företagen på god nivå, 3 % på nöjaktig och 6 % på svag nivå. Likviditetsklassen var inte känd för 25 % av företagen. I september 2025 hade 55 % av företagen verkat över 10 år i branschen.⁶⁰²

Penningspelsverksamhet (avsnitt 4.2.7.1)

År 2024 uppgick försäljningsintäkterna av penningspelsverksamheten hos ensamrättsaktören i Finland till 956,2 miljoner euro. Härav kom 60,2 %

⁵⁹⁸ Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet

⁵⁹⁹ Omsättningen var inte känd i fråga om 35 % av de registrerade företagen inom sektorn. Se Skatteförvaltningen 2025I, s. 8.

⁶⁰⁰ Skatteförvaltningen 2025I, s. 11.

⁶⁰¹ Skatteförvaltningen 2025I, s. 1–10.

⁶⁰² Skatteförvaltningen 2025I, s. 7, 16-17.

via den digitala kanalen och 39,8 % från fysiska försäljningsställen.⁶⁰³ Ensamrättsaktörens intäkter utgör beloppet av spelandet inom ensamrättssystemet. Ensamrättsaktörens resultat av penningsspelsverksamheten 2024 var 475,9 miljoner euro, som i sin helhet intäktförs till den statliga ägaren.

Enligt Konkurrens- och konsumentverkets uppskattning har aktörerna utanför ensamrättssystemet en andel på cirka 30–40 % av penningsspelsmarknaden i Finland.⁶⁰⁴ Man har uppskattat att 2021 spelade finländarna spel utanför ensamrättssystemet för cirka 520–590 miljoner euro uttryckt som spelöverskott. Här ingick penningsspelande hos ensamrättsaktören på Åland, som uppgick till cirka 85 miljoner euro.⁶⁰⁵ Enligt H2GC:s uppskattning var eurovolymen av spelandet utanför ensamrättssystemet 2023 cirka 520 miljoner euro.⁶⁰⁶ När det gäller penningsspelande på internet har aktörerna utanför ensamrättssystemen en andel på 40–50 % av penningsspelsmarkanden i Finland.⁶⁰⁷

Ensamrättsaktören på Åland tillhandahåller penningsspel via en digital kanal, på fysiska försäljningsställen och på passagerarfartyg på Östersjön. Dessutom finns ett kasino i Mariehamn. År 2024 uppgick ensamrättsaktörens omsättning till 183,0 miljoner euro, varav internetspelandets andel var 161,2 miljoner euro.⁶⁰⁸

Enligt en undersökning som Institutet för hälsa och välfärd gjort om spelare spelade 2023 cirka 8 % av fastlandsfinländarna spel som det åländska ensamrättssystemet tillhandahåller på passagerarfartygen på Östersjön och cirka 3 % de nätpenningsspel som det tillhandahåller.⁶⁰⁹

Försäkringsverksamhet (avsnitt 4.2.8.1)

⁶⁰³ Veikkaus Ab 2024, s. 6, 57, 89

⁶⁰⁴ Konkurrens- och konsumentverket 2023, s. 22.

⁶⁰⁵ Konkurrens- och konsumentverket 2023, s. 27.

⁶⁰⁶ RP 16/2025 rd, s. 23. Uppskattningen har uppdaterats 23.10.2024. Det bör dock påpekas att H2GC:s uppskattning är förenad med osäkerhetsfaktorer. De regelbundna uppskattningarna har varierat beroende på tidpunkt. Utanför uppskattningen står dessutom de s.k. black market-aktörernas marknadsandel, utan att man ändå definierar vad som räknas som black market-aktörer.

⁶⁰⁷ Konkurrens- och konsumentverket 2023, s. 22.

⁶⁰⁸ PAF 2023, s. 65.

⁶⁰⁹ Institutet för hälsa och välfärd 2024, s. 8, 55.

I oktober 2025 fanns det åtta finländska livförsäkringsbolag i Finland.⁶¹⁰ De verkar i huvudsak i Finland och bara ett livförsäkringsbolag bedriver affärsverksamhet utomlands. År 2024 uppgick livförsäkringsbolagens försäkringspremieinkomster till sammanlagt 5,4 miljarder euro och räkenskapsperiodens vinst till 504 miljoner euro.⁶¹¹

I slutet av 2025 fanns det 34 finländska skadeförsäkringsbolag. År 2024 uppgick deras försäkringspremieinkomster till sammanlagt cirka 4,1 miljarder euro och räkenskapsperiodens vinst till cirka 624 miljoner euro.⁶¹² Det fanns fyra arbetspensionsförsäkringsbolag och deras försäkringspremieavgifter uppgick till sammanlagt cirka 18,8 miljarder euro och räkenskapsperiodens vinst till cirka 19 miljoner euro 2024.⁶¹³

I Finland delas försäkringsbolagens verksamhet ofta upp i lagstadgade⁶¹⁴ och frivilliga försäkringar. Typiskt för försäkringsmarknaden i Finland är att de premier som inflyter av lagstadgade försäkringar står för en stor andel av försäkringsbolagens sammanräknade premieinkomst. Dessutom är marknadens koncentration typisk. De fyra största livförsäkringsbolagens andel av premieinkomsterna 2024 var över 80 % och de fyra största skadeförsäkringsbolagens eller -koncernernas andel av premieinkomsterna var något över 90 %.⁶¹⁵

Vid sidan av försäkringsbolagen tillhandahåller även försäkringsförmedlare, det vill säga försäkringsombud och försäkringsmäklare liv-, skade- och arbetspensionsförsäkringar. Försäkringsombuden är en del av försäkringsbolagen. I slutet av 2024 fanns det 3 613 försäkringsombud i registret över försäkringsförmedlare. Försäkringsmäklarna är åter oberoende av försäkringsbolagen. I

⁶¹⁰ Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet

⁶¹¹ Finansinspektionen: Statistik: Livförsäkring, läst 11.2.2026.

⁶¹² Finansinspektionen: Statistik: Skadeförsäkring, läst 11.2.2026; Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet.

⁶¹³ Finansinspektionen: Statistik: Pensionsförsäkring, läst 11.2.2026; Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet.

⁶¹⁴ Lagstadgade skadeförsäkringar är arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring, trafikförsäkring och patientförsäkring. Andra lagstadgade försäkringar är bl.a. arbetspensionsförsäkring. Se Social- och hälsovårdsministeriet: Lagstadgade skadeförsäkringar, läst 1.8.2025.

⁶¹⁵ Finanssiala ry 2025a, s. 5.

slutet av 2024 fanns det 102 försäkringsmäklare i registret över försäkringsförmedlare.⁶¹⁶ De försäkringspremier som de förmedlar utgjorde 8,4 % av försäkringspremieinkomsterna i Finland 2024.⁶¹⁷ Största delen av de försäkringspremierna som försäkringsmäklarna förmedlade utgjordes av försäkringspremier för lagstadgade olycksfallsförsäkringar. Ombuden och mäklarna är vanligtvis små företag eller enskilda näringsidkare.⁶¹⁸

Utöver de ovannämnda för försäkringsföreningar och filialer till utländska försäkringsbolag till sektorns ansvariga enheter. I Finland fanns det 5 fiskeriförsäkringsföreningar i slutet av 2024. I januari 2026 fanns det 20 filialer till utländska försäkringsbolag i Finland, varav 4 var livförsäkringsbolag och 16 skadeförsäkringsbolag.⁶¹⁹

Den omsättning som de tillståndspliktiga aktörerna inom sektorn uppgav för beskattningen 2023 var sammanlagt cirka 36,9 miljarder euro.⁶²⁰ Hos 38 % av företagen översteg omsättningen 100 000 euro. Aktörerna inom sektorn betalade cirka 12,5 miljarder euro i skatt 2024.⁶²¹

I september 2025 hade 46 % av företagen verkat över 10 år i branschen.⁶²²

Varuhandlare eller kontantrapportörer (avsnitt 4.2.10.1.1)

Sektorns omsättning har förblivit relativt jämn under 2020-talet. År 2023 var sektorns omsättning cirka 2,5 miljarder euro då den 2020 var cirka 2,3 miljarder euro. Varuhandlarsektorn i Finland består i huvudsak av företag med stor omsättning. År 2023 hade 45 % av företagen inom sektorn en omsättning på mer än 10 miljoner euro. 21 % av företagen inom sektorn nådde en omsättning på 2–10 miljoner euro. 9 % av företagen hade en omsättning på 100 000–400 000 euro, 7 % hade en omsättning på 400 000–1 miljon euro och 9 % av företagen hade en omsättning 1–2 miljoner euro. Bara 2 % av företagen

⁶¹⁶ Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet

⁶¹⁷ Innehåller skadeförsäkringar, livförsäkringar, lagstadgade olycksfallsförsäkringar och lagstadgade pensionsförsäkringar.

⁶¹⁸ Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet

⁶¹⁹ Uppgifter som Finansinspektionen lämnat för riskbedömningsarbetet

⁶²⁰ Omsättningen var inte känd i fråga om 31 % av de tillståndspliktiga företagen inom sektorn. Se Skatteförvaltningen 2025a, s. 8.

⁶²¹ Skatteförvaltningen 2025a, s. 11.

⁶²² Skatteförvaltningen 2025a, s. 7, 16-17.

hade en omsättning som var mindre än 40 000 euro. Omsättningen var inte känd i fråga om 7 %.⁶²³ Sett till antalet anställda är variationen stor bland aktörerna inom sektorn. År 2024 sysselsatte 11 % av företagen över 50 löntagare. 25 % av företagen inom sektorn sysselsatte 50–249 personer och 23 % av företagen sysselsatte 10–49 löntagare. 21 % av företagen sysselsatte 1–4 löntagare och 9 % av företagen sysselsatte 5–9 löntagare. 11 % hade inga löntagare alls. Aktörerna inom varuhandlarsektorn är inhemska och största delen av dem finns i Nyland (38 %). Sektorns kundkrets omfattar såväl inhemska som utländska kunder. Kunder finns också utanför EU- och EES-området.⁶²⁴

Trots att antalet varuhandlare i övervakningsregistret för penningtvätt är jämförelsevis lågt, bör det totala antalet aktörer inom sektorn och branschens omsättning som helhet betraktas som betydande. Exempelvis de summor som betalas inom fordonshandeln samt inom handeln med klockor och smycken kan vara stora. Enligt Statistikcentralens uppgifter fanns det 2 577 motorfordonshandlare 2024, och deras sammanlagda omsättning uppgick till cirka 15 miljarder euro.⁶²⁵ År 2024 fanns det 350 klock- och guldsmedsbutiker, och deras sammanlagda omsättning var cirka 219 miljoner euro.⁶²⁶ År 2023 fanns det 706 butiker som var specialiserade på försäljning av datorer, ljud-, bild- och telekommunikationsutrustning, och deras sammanlagda omsättning var cirka 1,4 miljarder euro.⁶²⁷

Värdeföremål, såsom klockor, smycken och ädla metaller (t.ex. guld) kan vara lockande med avseende på penningtvätt eftersom de behåller sitt värde och är lätta att transportera. Varuhandlare är ofta relativt små ekonomiska aktörer, som kan ha begränsade resurser att förhindra penningtvätt.⁶²⁸ Exempel hos

⁶²³ Omsättningen var inte känd i fråga om 7 % av företagen. Se Skatteförvaltningen 2025k, s. 8.

⁶²⁴ Skatteförvaltningen 2025k, s. 5–10; Uppgifter som Regionförvaltningsverket i Södra Finland lämnat för riskbedömningsarbetet.

⁶²⁵ Statistikcentralen: Struktur- och bokslutsstatistik över företag, 13vy - Företag enligt näringsgren (företagsenhet) 2018–2024, klass 451 "Handel med motorfordon", läst 1.10.2025.

⁶²⁶ Statistikcentralen: Struktur- och bokslutsstatistik över företag, 13vy - Företag enligt näringsgren (företagsenhet) 2018–2024, klass 4777 "Specialiserad butikshandel med ur, guldsmedsvaror och smycken", läst 1.10.2025.

⁶²⁷ Statistikcentralen: Struktur- och bokslutsstatistik över företag, 13vy - Företag enligt näringsgren (företagsenhet) 2018–2024, klass 474 "Specialiserad butikshandel med datorer, ljud-, bild- och telekommunikationsutrustning", läst 1.10.2025.

⁶²⁸ Centralen för utredning av penningtvätt 2025b, s. 5.

motorfordonshandlare var antalet anställda 2024 i medeltal 5,5 årsverken och hos ur- och guldsmedsaffärer 2,4 årsverken.⁶²⁹

I september 2025 fanns 38 % av de registrerade företagen i Nyland, 14 % i Egentliga Finland och 9 % i Norra Österbotten. Resten av aktörerna var fördelade på de övriga landskapen med andelar på 2–5 %. Största delen av företagen var aktiebolag med en andel på 96 %. Inom sektorn verkar dessutom personbolag och fysiska personer. 77 % av företagen hade verkat över 10 år i branschen. År 2024 betalade registrerade varuhandlare lön till 5 315 anställda. Företagen betalade cirka 153 miljoner euro i skatt 2024.⁶³⁰

När man granskar nyckeltalen i boksluten ser man att varuhandlarnas lönsamhetsklass 2023 var den svagaste jämfört med andra rapporteringsskyldiga sektorer. Av de registrerade företagen var lönsamheten på god nivå hos 11 % och på svag nivå hos 73 %. Lönsamhetsklassen var inte känd i fråga om 9 % av företagen. När det gäller skuldsättningsgraden var 68 % av företagen på god nivå, 9 % på nöjaktig och 14 % på svag nivå. Skuldsättningsgraden var inte känd i fråga om 9 % av företagen. När det gäller likviditetsklassen var 30 % av företagen på god nivå, 25 % på nöjaktig och 30 % på svag nivå. Likviditetsklassen var inte känd i fråga om 14 % av företagen.⁶³¹

Tillhandahållare av företagstjänster (avsnitt 4.2.10.1.1)

Tillhandahållare av företagstjänster hör till de ansvariga enheter som övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket. I oktober 2025 var 41 tillhandahållare av företagstjänster med verksamheten som huvudsyssla införda i Tillstånds- och tillsynsverkets register för övervakning av penningtvätt. Av de registrerade företagen med verksamheten som huvudsyssla fanns i september 2025 48 % i Nyland, 10 % i Birkaland och 7 % i Egentliga Finland. Resten av aktörerna var fördelade på de övriga landskapen med andelar på 2–5 %.

⁶²⁹ Statistikcentralen: Struktur- och bokslutsstatistik över företag, 13vy – Företag enligt näringsgren (företagsenhet) 2018–2024, klasserna 451 "Handel med motorfordon" och 4777 "Specialiserad butikshandel med ur, guldsmedsvaror och smycken", läst 1.10.2025.

⁶³⁰ Skatteföretagen 2025k, s. 1–11.

⁶³¹ Skatteförvaltningen 2025k, s. 15–16.

De tillhandahållare av företagstjänster med verksamheten som huvudsyssla som anmält sig till övervakningsregistret för penningtvätt uppgav en omsättning på sammanlagt cirka 19 miljoner euro för beskattningen 2023. Hos 62 % av företagen översteg beskattningen 100 000 euro.⁶³² Företagen betalade sammanlagt cirka 6 miljoner euro i skatt 2024. I september 2025 hade 57 % av företagen verkat över 10 år i branschen. 95 % av företagen var aktiebolag. År 2024 betalade företagen lön till 263 anställda.⁶³³

Företagens lönsamhet 2023 var på god nivå hos 43 % av företagen och på svag nivå hos 31 %. Lönsamhetsklassen var inte känd i fråga om 10 % av företagen. När det gäller skuldsättningsgraden var 69 % av företagen på god nivå, 10 % på nöjaktig och 17 % på svag nivå. Skuldsättningsgraden var inte känd i fråga om 5 % av företagen. När det gäller likviditetsklassen var 60 % av företagen på god nivå, 14 % på nöjaktig och 5 % på svag nivå. Likviditetsklassen var inte känd i fråga om 21 % av företagen.⁶³⁴

Advokater och andra tillhandahållare av juridiska tjänster samt tillhandahållare av skatterådgivningstjänster eller stöd i skattefrågor direkt eller indirekt (avsnitt 4.2.10.3.1)

Finlands Advokater övervakar advokaters efterlevnad av bestämmelserna och föreskrifterna i penningtvättslagen till den del som advokaternas tjänster omfattas av den lagen. Beteckningen advokat får användas endast av en person som antagits som medlem i Finlands Advokater. För att grunda en advokatbyrå i aktiebolagsform behövs Finlands Advokaters tillstånd. Aktierna i advokatbyråer i aktiebolagsform kan i regel innehåsa endast av advokater. Den 31 december 2025 hörde 2443 advokater och 743 advokatbyråer till Finlands Advokater. 75 % av advokatbyråerna hade aktiebolagsform. 7 % av advokatbyråerna var kommanditbolag, 1 % öppna bolag och 17 % byråer som drevs av enskilda näringsidkare. Merparten av advokatbyråerna (81 %) är byråer med en eller två advokater. Mätt med omsättning och antal anställda är Finlands största advokatbyråer byråer inriktade på internationell affärsjuridik som verkar i Helsingfors. 32 % av advokaterna arbetade i byråer med 1-2 advokater. I

⁶³² När man granskar uppgifterna om omsättning måste man beakta att de är kända i fråga om endast en del av företagen. Omsättningen var inte känd i fråga om 10 % av företagen. Se Skatteförvaltningen 2025h, s. 8.

⁶³³ Skatteförvaltningen 2025h, s. 1–11.

⁶³⁴ Skatteförvaltningen 2025h, s 16–17.

de tio största byråerna arbetade 30 % av advokaterna och i de 20 största byråerna arbetade 44 % av advokaterna. De allmänna rättsbiträdena utgjorde 4 % av medlemmarna och de arbetade i allmänna rättshjälpsbyråer.⁶³⁵

Den omsättning som företagen inom sektorn uppgav för beskattningen 2023 var sammanlagt cirka 1,2 miljarder euro, och hos 70 % av företagen inom sektorn översteg omsättningen 100 000 euro.⁶³⁶ Företagen inom sektorn betalade cirka 426 miljoner euro i skatt 2024.⁶³⁷

Enligt bokslutsuppgifterna var största delen av företagen inom sektorn aktiebolag (77 %) i september 2025, men inom sektorn fanns också fysiska personer (15 %), personbolag (7 %) och föreningar (1 %). I september 2025 fanns 47 % av aktörerna inom sektorn i Nyland, 10 % i Egentliga Finland, 8 % i Birkaland och 6 % i Norra Österbotten. Resten av aktörerna var fördelade på de övriga regionerna med andelar på 1–4 %. År 2024 vanns det 12 169 löntagare inom sektorn.⁶³⁸

Företagens lönsamhet 2023 var på god nivå hos 60 % av företagen och på svag nivå hos 18 %. Lönsamhetsklassen var inte känd i fråga om 14 % av företagen. När det gäller skuldsättningsgraden var 68 % av företagen på god nivå, 5 % på nöjaktig och 11 % på svag nivå. Skuldsättningsgraden var inte känd i fråga om 16 % av företagen. När det gäller likviditetsklassen var 65 % av företagen på god nivå, 5 % på nöjaktig och 6 % på svag nivå. Likviditetsklassen var inte känd i fråga om 24 % av företagen. I september 2025 hade 61 % av företagen verkat över 10 år i branschen.⁶³⁹

Fastighetsförmedlare och förmedlare av hyreslägenheter och hyreslokaler

⁶³⁵ Uppgifter som Finlands Advokater lämnat för riskbedömningsarbetet

⁶³⁶ När man granskar uppgifterna om omsättning måste man beakta att de är kända i fråga om endast en del av företagen. Omsättningen var inte känd i fråga om 9 % av företagen. Se Skatteförvaltningen 2025e, s. 8.

⁶³⁷ Skatteförvaltningen 2025e, s. 11.

⁶³⁸ Skatteförvaltningen 2025e, s. 1–10.

⁶³⁹ Skatteförvaltningen 2025e, s. 7, 16–17.

För fastighetsbranschen var åren 2023 och 2024 på lång sikt sett svaga på grund av den låga nivån på bostadshandeln. År 2024 var det totala värdet av bostadshandeln cirka 10,2 miljarder euro. Jämfört med 2023 var ökningen cirka 300 miljoner euro. Det totala värdet påverkas av bostadsprisernas sjunkande trend som fortgått sedan hösten 2022.⁶⁴⁰ Även antalet sålda bostäder hade minskat. År 2024 såldes 52 404 bostäder, vilket var 26 % färre än de fem föregående årens medelvärde.⁶⁴¹ En del av de inhemska förmedlingsrörelserna bedriver bostadsförmedling delvis även utomlands, såsom i Spanien. Till detta har delvis bidragit behovet till följd av recessionen att söka alternativa marknader utanför Finland.⁶⁴²

Den omsättning som företagen i förmedlingsregistret uppgav för beskattningen 2023 var sammanlagt cirka 1,4 miljarder euro. Hos 48 % av företagen översteg omsättningen 100 000 euro.⁶⁴³ I september 2025 hade 53 % av företagen verkat över 10 år i branschen. I september 2025 var fastighetsförmedlarna och förmedlarna av hyreslägenheter och hyreslokaler till största delen aktiebolag med en andel på 89 %, men i branschen fanns också personbolag (3 %) och fysiska personer (8 %).⁶⁴⁴

I maj 2025 fanns största delen av de registrerade fastighetsförmedlingsrörelserna och rörelserna för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler (45 %) i Nyland. Näst flest förmedlingsrörelser fanns i Birkaland (10 %) och Egentliga Finland (9 %). I de andra landskapen var förmedlingsrörelsernas relativa andel tämligen jämn (1 - 5 %). Under 2024 betalade fastighetsförmedlarna och förmedlarna av hyreslägenheter och hyreslokaler lön till 12 852 anställda. År 2024 betalade företagen cirka 290 miljoner euro i skatt.⁶⁴⁵

År 2023 var lönsamhetsklassen för 24 % av företagen i förmedlingsregistret på god nivå och för 48 % på svag nivå. Lönsamhetsklassen är inte känd i

⁶⁴⁰ Centralförbundet för fastighetsförmedlingen 28.1.2025: Vuosikatsaus 2024: Asuntokauppamäärät punnersivat vahvan loppuvuoden vetämänä plussalle, läst 29.7.2025.

⁶⁴¹ Centralförbundet för fastighetsförmedlingen: KVKL Hintaseurantapalvelu 14.1.2025: Asuntomarkkinakatsaus Y2024, läst 29.7.2025.

⁶⁴² Uppgifter som Regionförvaltningsverket i Södra Finland lämnat för riskbedömningsarbetet.

⁶⁴³ När man granskar uppgifterna om omsättning måste man beakta att de är kända i fråga om endast en del av företagen. Omsättningen var inte känd i fråga om 15 % av företagen. Se Skatteförvaltningen 2025b, s. 8.

⁶⁴⁴ Skatteförvaltningen 2025b, s. 1–7.

⁶⁴⁵ Skatteförvaltningen 2025b, s. 5–11.

fråga om 18 % av företagen. När det gäller skuldsättningsgraden var 52 % av företagen på god nivå, 7 % på nöjaktig och 25 % på svag nivå. Skuldsättningsgraden var inte känd i fråga om 17 % av företagen. När det gäller likviditetsklassen var 48 % av företagen på god nivå, 10 % på nöjaktig och 14 % på svag nivå. Likviditetsklassen är inte känd i fråga om 28 % av företagen.⁶⁴⁶

Bokförare (avsnitt 4.2.10.5.1)

De företag i registret för övervakning av penningtvätt som tillhandahåller bokföringstjänster uppgav en omsättning på sammanlagt cirka 2,3 miljarder euro för beskattningen 2023. Hos 51 % av företagen översteg omsättningen 100 000 euro.⁶⁴⁷ Företagen i registret betalade cirka 620 miljoner euro i skatt 2024. I september 2025 var 70 % av företagen inom sektorn aktiebolag och 21 % fysiska personer. Inom sektorn fanns dessutom personbolag (8 %) och andra juridiska former (1 %).⁶⁴⁸

I september 2025 fanns 36 % av de registrerade företagen i Nyland, 10 % i Egetntliga Finland och 8 % i Birkaland. Resten av aktörerna var fördelade på de övriga landskapen med andelar på 0–5 %. I september 2025 hade 66 % av företagen verkat över 10 år. År 2024 betalade företagen lön till 58 943 anställda.⁶⁴⁹

När det gäller lönsamhetsklassen var 44 % av de registrerade företagen på god nivå och 32 % på svag nivå. Lönsamhetsklassen var inte känd i fråga om 12 % av företagen. När det gäller skuldsättningsklass var 58 % av företagen på god nivå, 7 % på nöjaktig och 19 % på svag nivå. Skuldsättningsklassen var inte känd i fråga om 16 % av företagen. När det gäller likviditetsklassen var 58 % av företagen på god nivå, 9 % på nöjaktig och 8 % på svag nivå. Likviditetsklassen var inte känd i fråga om 24 % av företagen.⁶⁵⁰

Pantlåneverksamhet (avsnitt 4.2.10.6.2)

⁶⁴⁶ Skatteförvaltningen 2025b, s. 16–17.

⁶⁴⁷ Omsättningen är inte känd i fråga om 9 % av företagen. Se Skatteförvaltningen 2025f, s. 8.

⁶⁴⁸ Skatteförvaltningen 2025f, s. 1–11.

⁶⁴⁹ Skatteförvaltningen 2025f, s. 5–10.

⁶⁵⁰ Skatteförvaltningen 2025f, s. 16–17.

Pantlåneinrättningarnas sammanlagda omsättning 2024 var cirka 27 miljoner euro, varav en aktörs andel var betydande.⁶⁵¹ Pantlåneinrättningarna sysselsatte cirka 70 personer 2024.⁶⁵²

Indrivningsrörelser (avsnitt 4.2.10.6.1)

Den omsättning som de registrerade indrivningsrörelserna uppgav för beskattningen 2023 var sammanlagt cirka 3,5 miljarder euro. Hos 72 % av företagen översteg omsättningen 100 000 euro.⁶⁵³ Företagen betalade sammanlagt cirka 144 miljoner euro i skatt 2024. I september 2025 var största delen av företagen i branschen aktiebolag med en andel på 96 %, men i branschen finns också personbolag och fysiska personer. 63 % av företagen hade verkat mer än 10 år i branschen.⁶⁵⁴

Lönsamheten hos företagen inom sektorn 2023 var på god nivå hos 37 % av företagen och på svag nivå hos 48 %. Lönsamhetsklassen var inte känd i fråga om 8 % av företagen. När det gäller skuldsättningsgraden var 50 % av företagen på god nivå, 14 % på nöjaktig och 29 % på svag nivå. Skuldsättningsgraden var inte känd i fråga om 7 % av företagen. När det gäller likviditetsklassen var 65 % av företagen på god nivå, 6 % på nöjaktig och 11 % på svag nivå. Likviditetsklassen var inte känd i fråga om 18 % av företagen.⁶⁵⁵

Konsthandlare (avsnitt 4.2.10.8.1)

De konsthandlare som var registrerade i registret för övervakning av penningtvätt uppgav en omsättning på sammanlagt cirka 21 miljoner euro för beskattningen 2023. Hos 35 % av företagen översteg omsättningen 100 000 euro.⁶⁵⁶ År 2024 betalade aktörerna inom sektorn cirka 3,3 miljoner euro i skatt. År

⁶⁵¹ Uppgifterna om omsättning har hämtats från Suomen Asiakastieto Oy. Två företags omsättning hittades inte.

⁶⁵² Uppgifterna om antalet löntagare har hämtats från Suomen Asiakastieto Oy. Uppgifterna hittades inte för tre företag.

⁶⁵³ När man granskar uppgifterna om omsättning måste man beakta att de var tillgängliga i fråga om endast en del av företagen. Omsättningen var inte känd i fråga om 8 % av företagen. Se Skatteförvaltningen 2025i, s. 8.

⁶⁵⁴ Skatteförvaltningen 2025i, s. 1–11.

⁶⁵⁵ Skatteförvaltningen 2025i, s. 15–16.

⁶⁵⁶ Omsättningen var inte känd i fråga om 18 % av de registrerade företagen. Se Skatteförvaltningen 2025j, s. 8.

2024 betalade företagen lön till sammanlagt 278 anställda, men 58 % av företagen inom sektorn hade inte anställda. Sett till juridisk form var största delen av företagen i september 2025 fysiska personer med en andel på 67 %. Inom sektorn fanns dessutom aktiebolag (27 %), personbolag (5 %) och stiftelser (2 %).⁶⁵⁷

Sektorn består av nationella aktörer och kundkretsen är till största delen finländare. En del av aktörerna har utländska kunder.⁶⁵⁸ I september 2025 fanns största delen av de registrerade konsthandlarna (67 %) i Nyland. 70 % av företagen hade verkat över 10 år.⁶⁵⁹

Hos 15 % av de registrerade företagen var lönsamheten 2023 på god nivå och hos 24 % på svag nivå. Lönsamhetsklassen var inte känd i fråga om 55 % av företagen. När det gäller skuldsättningsklassen var 26 % av företagen på god nivå, 2 % på nöjaktig och 11 % på svag nivå. Skuldsättningsgraden var inte känd i fråga om 62 % av företagen. När det gäller likviditetsklassen var 18 % av företagen på god nivå, 8 % på nöjaktig och 11 % på svag nivå. Likviditetsklassen var inte känd i fråga om 64 % av företagen.⁶⁶⁰

Revisorer (avsnitt 4.2.10.9.1)

År 2024 betalade de företag som tillhandahåller revision sammanlagt cirka 268 miljoner euro i skatt. I september 2025 hade 71 % av företagen verkat över 10 år i branschen. År 2024 betalade företagen lön till 7 764 anställda. I september 2025 fanns 48 % av företagen i Nyland, 11 % i Egentliga Finland och 9 % i Birkaland. Resten av företagen var fördelade på de övriga landskapen.⁶⁶¹

De registrerade företagens lönsamhet var 2023 på god nivå hos 45 % av företagen och på svag nivå hos 35 %. Lönsamhetsklassen var inte känd i fråga om 3 % av företagen. När det gäller skuldsättningsgraden var 62 % av företagen på god nivå, 17 % på nöjaktig och 20 % på svag nivå. Skuldsättningsgraden var inte känd i fråga om 2 % av företagen. När det gäller likviditetsklassen

⁶⁵⁷ Skatteförvaltningen 2025j, s. 1–10.

⁶⁵⁸ Uppgifter som Regionförvaltningsverket i Södra Finland lämnat för riskbedömningsarbetet.

⁶⁵⁹ Skatteförvaltningen 2025j, s. 5–7.

⁶⁶⁰ Skatteförvaltningen 2025j, s. 15–16.

⁶⁶¹ Skatteförvaltningen 2025g, s. 5–11.

var 73 % av företagen på god nivå, 5 % på nöjaktig och 2 % på svag nivå. Likviditetsklassen var inte känd i fråga om 21 % av företagen.⁶⁶²

Den sammanlagda omsättningen hos de revisionsammanslutningar som omfattas av penningtvättslagens tillämpningsområde var cirka 754 miljoner euro 2023. Hos 95 % av företagen översteg omsättningen 100 000 euro.⁶⁶³ Revisionssektorn i Finland är anmärkningsvärt koncentrerad till följd av bland annat att tillståndsplikten för utövandet av yrket och de höga kraven på tillträde till branschen. Den fem största revisionsammanslutningarnas omsättning täcker merparten av hela branschens omsättning. Dessutom sysselsätter de en betydande del av de auktoriserade revisorerna. De fem största revisionsammanslutningarna hör till internationella koncerner, men utöver dem är endast få revisionsammanslutningar del av en internationell koncern. Detta har bidragit till att de internationella kunderna är koncentrerade till de största revisionsammanslutningarna.⁶⁶⁴

⁶⁶² Skatteförvaltningen 2025g, s. 15–16.

⁶⁶³ Omsättningen var inte känd i fråga om 2 % av företagen. Se Skatteförvaltningen 2025g, s. 8.

⁶⁶⁴ Uppgifter som Patent- och registerstyrelsen lämnat för riskbedömningsarbetet